

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGES

TRYCKTA HANDLINGAR

FÖR

1896.

HELSINGFORS

Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri

1897.

Innehåll.

- N:o 1. Förteckning öfver hos Stadsfullmäktige diariiförda, den 31 December 1895 oafgjorda ärenden.
- ” 2. Utskottsbetänkande angående stadens formäns skyldighet att släpa vatten till eldsvådor.
- ” 3. Utskottsbetänkande angående Senatstorgets förseende med planteringar.
- ” 4. Utskottsbetänkande angående anställande af distriktssjuksköterskor.
- ” 5. Utskottsbetänkande angående ordnandet af utskänknings- utaf maltdrycker.
- ” 6. Utskottsbetänkande angående tomt till en blifvande läroanstalt för blinda barn.
- ” 7. Handlingar rörande Helsingfors stads räkenskaper och bokslut för år 1895.
- ” 8. Motion angående åtgärder till fromma för den lägre arbetareklassen och den växande ungdom, som saknar anställning i regelbundet arbete.
- ” 9. Utskottsbetänkande angående särskilda ansökningar om rätt till minuthandel med viner och andra svagare rusdrycker.
- ” 10. Handlingar angående ändring i stadsplan för 6:te och 7:de stadsdelarne samt anvisande annorstädes af fabriks-, magasins- och upplagsqvarter.
- ” 11. Utskottsbetänkande angående särskilda ansökningar om utminuterings- och utskänknings- af spritdrycker.
- ” 12. Utskottsbetänkande i anledning af förslag till förordning om förstäder och andra med dem likartade samhällen.
- ” 13. Handlingar angående tomtplats för finska teatern.
- ” 14. Framställning angående konvertering af stadens obligationslån.
- ” 15. Handlingar angående tomtplats för en museibyggnad i Helsingfors.
- ” 16. Handlingar angående ifrågasatt undanskaffande af brunns- och badhusen i Brunnsparcken.
- ” 17. Handlingar angående städfjande af lönkrügeriet i Helsingfors och dess omgifningar.
- ” 18. Utskottsbetänkande angående brunns- och badhusen i Brunnsparcken.
- ” 19. Utskottsbetänkande i anledning af väckt motion om utverkande af Nåd. proposition till instundande landtdag angående byggandet af en jernväg från Helsingfors till Gerknäs haltpunkt å Hangö banan.
- ” 20. Handlingar angående föreslagen reorganisation af konstflitföreningens centralskola.
- ” 21. Utskottsbetänkande angående fördelningen af utskänknings- och utminuteringsaktiebolagens vinstmedel.
- ” 22. Utskottsbetänkande med förslag till förklaring i anledning af fattigvårdsinspektörens anmärkningar mot förslaget till nytt reglemente för fattigvården i Helsingfors.
- ” 23. Handlingar angående revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1895.
- ” 24. Utskottsbetänkande med anledning af herrar König m. fl:s anhållan om utsträckning af tiden för utskänkning af spritdrycker.
- ” 25. Handlingar i fråga om förbud mot försäljning af öl och rusdrycker i Sörnäs.
- ” 26. Handlingar angående eganderätten till Botaniska trädgårdens mark.
- ” 27. Handlingar angående statsverkets bidrag till underhåll af stadens brandverk.

- N:o 28. Handlingar angående allmänt införande af Auerbrännare vid stadens gatubelysning med gas.
- ” 29. Handlingar angående införande af fullständig köttkontroll i staden.
- ” 30. Handlingar angående ordnande af vattenserveringen i Hermanstad.
- ” 31. Bilaga till handlingar angående allmänt införande af Auerbrännare vid stadens gatubelysning med gas. (N:o 28, 1896).
- ” 32. Utskottsbetänkande i fråga om pensionsförmån åt stadens tjänstemän.
- ” 33. Konsuln Pauligs anhållan om restitution af trafikafgifter.
- ” 34. Yttrande med anledning af särskilda förslag till Senatstorgets försköning.
- ” 35. Drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1897, jemte dertill hörande handlingar.
- ” 36. Handlingar angående ordnandet af exekutionsväsendet i staden.
- ” 37. Handlingar angående utvidgning af ekonomibyggnaden vid Maria sjukhus.
- ” 38. Framställning angående förhöjning af Trafikkontorets stat.
- ” 39. Magistratens förslag till utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1897.
- ” 41.¹⁾ Utskottsbetänkande i fråga om nedsättning af trafik- och hamnafgifterna vid vintersjöfarten på Helsingfors.
- ” 42. Utskottsbetänkande i fråga om utvidgning af ekonomibyggnaden vid Maria sjukhus.
- ” 43. Utskottsbetänkande i fråga om stadsfiskalernes löneförmåner.
- ” 44. Utskottsbetänkande angående stadens utgifts- och inkomstförslag för år 1897.
- ” 45. Utskottsbetänkande angående anslag åt Helsingfors Utskänkningsaktiebolag till underhåll af Högholmen och Fölisön.
- ” 46. Utskottsbetänkande angående upptagande för stadens räkning af ett obligationslån.
- ” 47. Utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1897, faststeld af Stadsfullmäktige den 29 December 1896.

¹⁾ N:o 40 saknas i följd af oriktig numrering.

Förteckning öfver hos Stadsfullmäktige diariiförda, den 31 Dec. 1895 oafgjorda ärenden.

Tiden, då ärendet inkom.	Ärendets beskaffenhet.	På hvad ärendet beror.
a) Från föregående år beroende.		
1888. Mars 5.	Ang. särskilda föreskrifter för bebyggande af fabriksstomter.	Den 16 Maj 1893 remitterades ärendet till Drätselkammaren.
1891. Mars 2.	Stadsfullmäktiges i Uleåborg anhållan om åtgärd för uppgörande af förslag till reglemente för en enke- och pupillkassa för städernas tjänstemän.	Den 9 April 1895 öfverlemnades ärendet till en komité, bestående af Herrar E. Schybergson, Widerholm och Kullhem.
Mars 10. 1893.	Frågan om renhållningsväsendets ordnande.	Den 10 Mars 1891 remitteradt till Helsovårdsnämnden.
Mars 11.	Ang. upplåtande af östra delen af fabriksqvarteret N:o 179 för uppförande af arbetarebostäder.	Den 11 Mars 1893 remmitteradt till Drätselkammaren.
Maj 8.	Ang. grunder för pensionering af Helsingfors stads tjänstemän och betjente.	Den 9 April 1895 remiss till ett utskott bestående af Herrar Federley, Castrén och Stjernvall.
Maj 29.	Ang. inrättande af särskilda åkdon för spillningsforsling.	Den 30 Maj 1893 remitterades ärendet till Helsovårdsnämnden.
Dec. 29.	Ang. hemställan hos Städernas allmänna brandstodsbolag om bidrag till brandverkets i H:fors underhåll.	Beror på åtgärd.

1894. Nov. 5.	Ang. inlösen af särskilda villalotter i Brunnsparkens vestra område.	Den 27 Nov. 1894 öfverlemnades ärendet till ett af Hrr R. Heimberger, F. W. Grönqvist, A. Granfelt, K. G. Nyström och A. Norrmén bestående utskott, som den 21 Dec. 1895 afgifvit betänkande i frågan.
Dec. 18.	Bestyrelsens för Helsingfors sjukhem anh. em arrendefrihet för Djurgårdsvillan N:o 6.	Den 18 Dec. 1894 remitterades ärendet till Drätselkammaren.
" 28.	Brandkommissionens skrifvelse ang. tillbyggnad till norra brandstationen.	Den 27 Dec. 1895 anmodades Drätselkammaren att inkomma med definitiva detaljritningar och kostnadsförslag för sagda tillbyggnad.
b) Under året inkomna.		
<i>1. Från Magistraten.</i>		
Maj 13.	Magistratens skrifvelse med särskilda formäns anhållan om lindring i skyldigheten att ombesörja vatten-släckning vid eldsvådor.	Den 19 Nov. remitterades ärendet till ett utskott, bestående af Hrr Polismästar I. Gordie, Heimberger och Nyberg.
Sept. 2.	D:o i fråga om stämpelskattens be- lopp.	Den 3 Sept. anmodades Drätselkam- maren att inkomma med utred- ning i saken.
Dec. 18.	D:o med rådman E. Berghs anhållan om förändring af tiden för öppen- hållande af restaurationen i Brunns- huset.	Den 18 Dec. remitterades ärendet till Drätselkammaren.
" "	D:o med direktionens för finska tea- tern anh. om tomtplats för ett teaterhus.	Den 18 Dec. remitteradt till Drätsel- kammaren.
" "	D:o med värnepligtige J. O. Leppä- nens ans. om understöd för sin familj.	Den 18 Dec. remitterades ärendet till Fattigvårdsstyrelsen.
" "	D:o med bestyrelsens för arbetshusen för barn anhållan, bland annat, om förlängd dispositionsrätt till tomt- ten N:o 8 å 3:dje linien i Berg- häll samt om anslag för tomtens bebyggande.	Den 19 Dec. beslöto Stadsfullmäktige inhemta Drätselkammarens utlä- tande härom.

Dec. 18.	D:o med Guvernörens i länet utslag å pastor F. L. Bengelsdorffs besvär öfver Stadsfullmäktiges beslut rörande besvärändens anhållan om expropriation af en tomt vid Docksgatan.	Den 19 Dec. beslöto Stadsfullmäktige söka ändring i Guvernörens utslag samt uppdrogo åt ett utskott, bestående af Hrr Norrmén, Jansson och Nyberg, att inkomma med förslag till Fullmäktiges besvärsskrift i ärendet.
<i>2. Från Drätselkammaren.</i>		
Nov. 18.	Ang. Senatstorgets förseende med planteringar.	Den 19 Nov. öfverlemnades ärendet för vidare utredning till ett utskott bestående af Hrr kanslirådet C. G. Estlander, general J. af Lindfors och J. W. Runeberg.
Dec. 18.	Ang. Fruntimmersföreningens anh. om utbyte af tomt samt i sammanhang dermed om maximihöjden af byggnaderna i 7:de stadsdelen.	Den 19 Dec. remitterades ärendet till ett utskott, bestående af Hrr A. Holmberg, Nyström och frih. S. Gripenberg.
” ”	Ang. framtida disposition af villan Hagasund.	Beror på föredragning.
<i>3. Från öfriga nämnder, bestyrelser och myndigheter, m. m.</i>		
Okt. 28.	Helsovårdsnämndens skrifvelse med förslag till instruktion för sjuksköterskor, som af Diakonissanstalten anställas i stadens tjänst.	Den 29 Okt. remitterades ärendet till ett utskott, bestående af Hrr A. Holmberg, Runeberg och Castrén.
Dec. 3.	Samfälta Rådstufvurättens skrifvelse med brottmålsnotariernas anh. om löneförhöjning.	Sedan ett af Stadsfullmäktige tillsatt utskott i Dec. månad afgifvit betänkande i ärendet, beror ärendet på föredragning.
<i>4. Hos Stadsfullmäktige väckta förslag.</i>		
Maj 21.	Herr Federleys motion ang. regler för signalering af eldsvådor.	Den 21 Maj remitterades ärendet till Brandkommissionen.
Okt. 1.	Beredningsutskottets hemställan om uppgörande af förslag till bestämmingar ang. bebyggande af villatomter.	Den 1 Okt. öfverlemnades ärendet till Drätselkammaren.

Nov. 19.	Herr Mechelins jemte åtskilliga andra Stadsfullmäktiges motion i fråga om jernväg Helsingfors—Gerknäs.	Den 19 Nov. remitterades ärendet till ett utskott, bestående af Hrr Hallberg, Norrmén, Nyström, Tallqvist och L. Gripenberg, i hvilken sistnämndes ställe den 3 Dec. invaldes Hr C. E. Holmberg.
Dec. 27.	På Budgetsutskottets framställning	anmodades Drätselkammaren den 27 Dec. att, på grund af det mellan staden och Gaslysningsaktiebolaget afslutade kontrakt, till Stadsfullmäktige inkomma med utlåtande och förslag angående yrkande hos bemälda bolag på allmänt införande af Auerbrännare för stadens gatubelysning m. m.
" "	På Budgetsutskottets framställning	anmodades Drätselkammaren den 27 Dec. att till Öfverstyrelsen för väg- och vattenbyggnaderna ingå med anhållan om undersökning i syfte att bereda vattnet ett mera obehindradt afflöde genom östra grenen af Vanda å.
" "	På Budgetsutskottets framställning	anmodades Drätselkammaren den 27 Dec. att oförtöfvadt till behandling upptaga frågan om reparation eller ombyggnad af världshuset och badhuset i Brunnsparken eller ock undanskaffande af sagda byggnader.
" "	På Budgetsutskottets framställning	anmodades Drätselkammaren den 27 Dec. att inkomma med förslag till åtgärder beträffande ordnandet af handeln med färska landtmanna varor.
" "	På Budgetsutskottets framställning	anmodades Drätselkammaren den 27 Dec. att införskaffa utredning huruvida beloppet af statsbidraget till stadens brandverk numera kunde anses motsvara den ursprungligen afsedda proportionen mellan stadens och statens andel i kostnaderna för brandverket.

5. Enskilda personers ansökningar.

Maj 13.	Justitierådmannen E. Berghs anhållan att varda tillförsäkrad pension vid afskedstagandet.	Den 21 Maj beslöto Stadsfullmäktige lemna ärendet beroende till dess utskottet för frågan om pensionering af stadens tjenstemän inkommit med sitt betänkande.
---------	---	---

Helsingfors Stadsfullmäktige hafva under år 1895 sammanträdt 20 gånger. De under året inkomna nya ärendenas antal utgör 262 (mot 276 under år 1894,) hvarjemte från föregående år voro beroende 7 ärenden. De afgångna breffvens antal uppgår till 336 (mot 344 under år 1894).

Helsingfors, den 31 December 1895.

Elis Furuhjelm.

Redogörelse för de af Helsingfors Stadsfullmäktige tillsatta särskilda utskottens verksamhet under år 1895.

Vid 1895 års ingång funnos 6 af Stadsfullmäktige tillsatta utskott, hvilka icke afslutat sina arbeten. Under året tillkommo, förutom allmänna beredningsutskottet, 23 nya utskott, hvarför utskottens sammanlagda antal utgjort 29 (emot 23 under år 1894 och 22 under år 1893).

Af dessa hafva 26 under året varit i verksamhet och 21 slutfört sina uppdrag. Vid årets slut qvarstå således 8 utskott (emot 6 vid utgången af 1894 och 3 vid utgången af år 1893).

Utskotten hafva afgifvit 20 tryckta och 2 skriftliga utlåtanden eller inalles 22 betänkanden (motsvarande 15 tryckta och 4 skriftliga utlåtanden under år 1894 samt 19 resp. 3 under år 1893).

De till år 1896 qvarstående utskotten äro följande:

1:o) För frågan om en enke- och pupillkassa för städernas tjänstemän, tillsatt den 9 april 1895 och bestående af herrar S. Kullhem, E. Schybergson och O. Th. Widerholm.

2:o) Om grunderna för pensionering af Helsingfors stads tjänstemän och betjente, tillsatt den 9 april 1895 samt bestående af herrar K. Castrén, C. B. Federley och F. Stjernvall.

3:o) Om anställande i stadens tjänst af diakonissor, tillsatt den 29 oktober 1895 samt bestående af herrar K. Castrén, A. Holmberg och J. W. Runeberg *).

4:o) Om senatstorgets förseende med planteringar, tillsatt den 19 november 1895 samt bestående af herrar C. G. Estlander, J. af Lindfors och J. W. Runeberg *).

5:o) Om lindring i formännens skyldighet att ombesörja vattensläpning vid eldsvådor, tillsatt den 19 november 1895 samt bestående af herrar I. Gordie, R. Heimberger och A. Nyberg *).

6:o) I anledning af väckt motion i fråga om järnväg mellan Helsingfors och Gerknäs, tillsatt den 19 november 1895 samt bestående numera af herrar M. Hallberg, C. E. Holmberg, A. Norrmén, K. G. Nyström och Th. Tallqvist.

7:o) Om ändringsökande i anledning af Guvernörens i länet utslag på t. f. kyrkoherden L. Bengelsdorffs besvär i ett ärende angående påyrkad expropriation, tillsatt den 19 december 1895 samt bestående af herrar F. Jansson, A. Norrmén och A. Nyberg.

*) Utskottet har slutfört sitt arbete i öfrigt; dock är betänkandet ännu ej uppsatt och justerad.

8:o) Angående Fruntimmersföreningens anhållan om utbyte af tomt samt, i sammanhang dermed, om maximihöjden af byggnaderna i sjunde stadsdelen, till-satt den 19 december 1895 samt bestående af herrar A. Holmberg, K. G. Nyström och S. Gripenberg.

Antalet af utskottens sammanträden utgör omkring 80 (emot 40 under år 1894 och 80 under år 1893).

Helsingfors den 31 december 1895.

W. F. Heimbürger.

Helsingfors Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, Unionsg. 20, 1896.

Utskottsbetänkande angående stadens formäns skyldighet att släpa vatten till eldsvådor.

I en till Magistraten ingifven, den 27 november 1894 dagtecknad skrift hafva särskilda af stadens formän framhållit, hurusom dem, jemlikt 5 mom. 11 § af den för staden gällande brandordning af den 17 november 1882 samt den derpå grundade föreskriften i 8 § af ordningsreglerna för stadens formän utaf den 10 september 1892, ålåge att ombesörja vattensläpningen vid eldsvådor på sätt och i den ordning, derstädes närmare omförmäldes. Dock som denna skyldighet vore för formännen synnerligen betungande samt numera jemväl med hänsigt till den utbredning, vattenledningen erhållit, temligen obehöfelig, så hafva sökandene anhållit om Magistratens åtgärd derhän att ifrågavarande tunga blefve från formännen i någon mån aflyftad på sätt att staden sjelf skulle åtaga sig att anskaffa de för vattensläpningen erforderliga vattentunnorna och vattenkaren, hålla desamma förvarade å bestämda platser i olika delar af staden, hvarifrån formännen vid timad eldsvåda kunde afhämta dem, att formännen skulle för hvarje tunna erhålla i lega 50 penni, samt att de vid eldsvådor utom brandområdet dejourerande formännens antal blefve minskadt från 50 till 25 äfvensom dejoureringstiden samtidigt nedsatt från fyra månader till en månad.

I affordradt yttrande har brandmästaren funnit formännens klagomål fullt berättigadt, men ansett att befrielse från deras vattensläpningsskyldighet icke kunde dem medgifvas förr än andra åtgärder för beredande af vattentillgång vid större eldsvådor blifvit vidtagna. Att enligt formännens förslag staden på skilda ställen skulle låta uppföra skjul samt uti dem tillhandahålla formännen vattenåtkon vore icke blott otidsenligt, utan medförde för stora kostnader i förhållande till den nytta, som man hade af slika inrättningar. För att emellertid i någon mån tillmötesgå formännen borde ersättningen för transport af den första vattentunnan för hvarje forman ökas från 20 penni till 1 mark eller 2 mark, medan den gamla taxan eller 20 penni skulle bibehållas för de följande tunnorna samt likaså de sedvanliga gratifikationerna på 12, 10 och 8 mark för de tre först anländande vattenkärlen äfven framdeles utgifvas. Detta brandmästarens förslag har äfven brandkommissionen tillstyrkt.

Jemväl Magistraten har funnit att det formännen uti ifrågavarande hänseende åliggande besvär vore för dem i hög grad betungande, hvarför detsamma om möjligt borde från formännen aflyftas. Enligt Magistratens åsigt borde vat-

tensläpningen till eldsvåda anordnas på basen af frivillig öfverenskommelse mellan stadens brandverk och ett visst antal formän eller andra personer, hvilka kunde vara hugade att mot skäligen ersättning åtaga sig antydda försling. Men enär beslut angående en förändrad anordning härutinnan förutsatte ärendets närmare beredning af brandkommissionen samt i hvarje händelse skulle påkalla förökade utgifter för brandverkets underhåll, har Magistraten, i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 22 sistlidne april, öfverlemnadt ärendet till Fullmäktiges handläggning och afgörande. Dock har Magistraten tillika ansett sig böra fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet derpå, att för den händelse, ifrågavarande besvär aflyftades från stadens formän, sådant skulle föranleda upphäfvande af åberopade stadgande i stadens brandordning, och borde förty framställning härom göras å ort som vederborde.

Magistratens förslag har af Stadsfullmäktige remitterats till Brandkommissionen, som i skrifvelse af den 23 sistlidne okto bermeddelat, att någon öfverenskommelse i det af Magistraten omförmälda syfte emellan brandverket och formän efter Brandkommissionens åsigt icke kunde fås till stånd. Den ersättning, som åt dessa kunde utfästas, kunde nemligen svårligen ställas så hög att de skulle finna med sitt intresse förenligt att åtaga sig vattensläpning vid eldsvådor och derjemte underkasta sig äfventyret af plikt vid möjlig försummelse häutinnan. Åtminstone hade Brandkommissionen sig bekant, att det ej lyckats statsjernvägarna att förmå formän att på dylika vilkor åtaga sig framförslingen af jernvägens ångspruta och slangkärror. Att återigen utan alla garantier träffa en sådan öfverenskommelse, som Magistraten föreslagit, måste anses vara mindre välbetänkt, då ju under sådant förhållande lätt kunde inträffa att brandkärorna vid ett kritiskt ögonblick beröfvades den hjälp af vattensläparene, som påräknats. Brandkommissionen har därför återhemtat sin tidigare framställning, dock med sådan ändring, att den formännen tillkommande ersättning för vattensläpningen blefve bestämd att tillsvidare utgå med 2 mark för den första tunnans vatten, som af samma person forslats till brandstället.

Vid sammanträde den 19 nyssvikne november hafva Stadsfullmäktige uppdragit åt undertecknade att afgifva betänkande i ärendet.

I 5 mom. 11 § af stadens brandordning stadgas, att „hvarje formän i staden åligger att vara försedd med jernbandad vattentunna å hjul, med dertill hörande uttappningsapparat af minst 1 $\frac{3}{4}$ verktum i diameter, och om vintern med ett kar med slåde, hvardera kärlet af minst 90 kannors rymd, samt att, då brandsignal gifves, dermed ofördröjligen hemta vatten till brandstället och i fall af behof fortfora med vattenhemtning så länge branden pågår. Vid eldsvåda utom brandområdet, men inom stadsportarne, äro stadens formän skyldige att dit ut-

rycka till sådant antal och i den ordning Magistraten, efter brandmästarens förslag, årligen bestämmer. Forman, som underlåter honom åliggande vattenhemtning vid eldsvåda, plikte 12 mark.“ I 8 § af ordningsreglerna för stadens formän hänvisas endast till sagda stadgande i brandordningen.

Formännens biträde vid eldsvådors släckning påkallas, såsom häraf synes, endast när brandsignal gifves eller alltså på samma sätt och lika ofta som frivilliga brandkåren. Vid eldsvådor inom staden äro alla formän skyldige att, efter signal, infinna sig; för att biträda vid släckningen af eldsvådor utom brandområdet åter äro formännen fördelade i fyra grupper, hvarje grupp omfattande fjerdelen eller ungefär 50 af hela antalet formän och med tienstgöringsskyldighet tre månader af året. I ersättning för vattensläpningen erhålla formännen 20 penni för hvarje tunna eller kar vatten, som forslats till brandstället, jemte det premier äro utfästa af 12, 10 och 8 mark för den första, andra och tredje i ordningen, som infinner sig med vatten till eldsvådan.

De tillfällen, då formännen tagits i anspråk för eldsvådor inom staden, hafva under de senaste tiderna inskränkt sig till något enstaka fall under året. Sälunda upplyser brandmästaren i sitt omförmälda utlåtande, att sedan cementfabrikens vid Gräsviken brand i december 1891 stadens formän icke anlåtats inom staden mera än en gång eller vid eldsvådan å Sandvikens ångsåg den 1 december 1894. Till eldsvådor utom stadens brandområde hafva deremot formännen oftare påkallats; dock hafva de tillfällen, då de för sådant ändamål nödgats utrycka, belöpt sig till högst 4 å 5 gånger under året. Hvad staden i premier och forlöner för vattensläpningen under de senaste åren utbetalt, framgår af den utskottsberäkningen vidfogade tablån.

Ehuru formännen sälunda jemförelsevis sällan tagits i anspråk för vattensläpning till eldsvådor, är dock deras åliggande att städse vara beredda till utryckning, om sommaren med vattenkärria och om vintern med vattenkar, om det noga skall efterleivas, i hög grad betungande. På sätt sökandene anført så var, så länge vattenledning ej ännu fanns införd, hvarje forman äfven stadgandet i brandordningen förutan nödsakad att hålla sig med tunna och kar för att dermed tillgodose eget och andra behof af vatten. Sedan vattenledningen tillkommit, behövas ej dessa redskap för annat ändamål än vattensläpningen vid eldsvådor. Enligt uppgift af sökandene skulle dylika kärll kosta minst 200 mark, och om äfven denna uppgift torde vara något öfverdrifven, medför redan anskaffandet af kärlden i hvarje händelse en för en person med sökandenes förmögenhetsvilkor betydande utgift. Härtill kommer liderhyra för kärlden samt besvär med deras fyllande. Förut körde formännen sin tunna till närmaste brunn och pumpade den inom några minuter full med vatten; numera, då de flesta brunnar blifvit igenfyllda, finnes det visserligen vattenledningsposter på hvarje gård, men äro uttappningsrören så lågt placerade att vattnet icke kan hållas direkte i tunnan, utan först måste tappas i kärll och derifrån ösas i tunnan. Den ersättning af 20 penni per tunna

eller kar, som utgifves åt forman för hvarje till brandstället befordradt kärl vatten, står förty icke i rimligt förhållande till de med vattenforslingen förenade kostnaderna för formännen.

En följd af det anförda är, att åberopade bestämning i brandordningen icke kunnat noggrant efterleivas. Af formännen hafva vid eldsvådorna infunnit sig endast ett fåtal, och har äfven den stadgade plikten af 12 mark för forman, som åsidosätter sin skyldighet att tillstädeskomma vid signalerad eldsvåda, i följd af svårigheten för flertalet formän att fullgöra detta sitt åliggande, under en längre följd af år icke mera kunnat utkrävas. Sådant oaktadt hafva sagda bestämmingar utgjort en icke oväsentlig länk i stadens brandväsende. Det låter sig icke göra att, med afseende å vattentillgången vid eldsvådor, lita uteslutande på stadens vattenledning. Förutom möjligheten af rörbrott, hvilken möjlighet icke kan h. o. h. afvisas, kan särskildt sommartid, då eldfaran äfven är störst, hända att en större del af ledningsnätet är afspärradt för reparationer. Inträffar eldsvåda under sådana förhållanden, är äfven ett litet antal vattensläpare af oberäknelig nytta.

I likhet med Brandkommissionen, brandmästaren och Magistraten anser därför äfven utskottet det vara ogörligt att, utan att sätta något annat i stället, befria formännen från deras nuvarande åliggande, så bristfälligt det än af dem fullgöres. I handlingarna har väl antydts att möjligen anskaffandet af en större ångspruta skulle kunna ersätta formännens vattensläpningsskyldighet, och har jämväl i 1896 års budget införts anslag för inköp af ett sådant brandredskap. Efter hvad utskottet genom att meddela sig med brandmästaren inhemtat, kan dock denna åtgärd icke anses vara för ändamålet tillfylles, särskildt vid eldsvådor utom staden, der brandstället är aflägsset från sjön eller stranden svårtillgänglig. Det vatten, som vid eldsvådor levererats af formännen, har för öfrigt hittills väsentligen behöfts för Frivilliga brandkårens räkning, och skulle det möta svårighet att annorledes skaffa vatten till dess sprutor. På de redan af Brandkommissionen anförda skäl kan utskottet icke omfatta Magistratens förslag, att vattensläpningen borde inrättas på grundvalen af en öfverenskommelse mellan brandverket och stadens formän. Utskottet kan icke heller ansluta sig till sökandenes yrkande att staden skulle anskaffa vattentunnor och tinor samt hålla dem tillgängliga att vid behof användas. Förverkligandet häraf skulle förutsätta att staden skulle uppföra skjul på två, om ej flera ställen i staden, hvilka skjul, på det att kärnen alltid vid behof vore fyllda med vatten, som vintertid ej finge vara fruset, tilläfväntys måste inrättas med eldning, jemte det äfven vakthållning vid skjulen blefve nödig. Allt detta komme att medföra dryga kostnader, som icke skulle stå i proportion till den deraf väntade nyttan.

I det förestående antydes redan, att det icke är nödvändigt att vid eldsvådor alla formän infinna sig för vattensläpningen; utan är i de flesta fall ett mycket mindre antal, enligt brandmästarens utsago ända ned till tio, fullt tillräck-

ligt för att förse de med handkraft arbetande sprutorna med vatten. Det är sålunda möjligt att, för eldsvådorna utom brandområdet, betydligt minska de dejourerande formännens antal samt, för eldsvådor inom brandområdet, jemväl införa dejourering af formännen utan att derigenom släckningen äfventyras. Efter utskottets tanke föreligger härigenom en möjlighet att, med bibehållande af gällande anordningar i hufvudsak och utan större kostnader för staden, bereda en betydlig lättnad i formännens vattensläpningsskyldighet. Blevde endast ett mindre antal formän skyldigt att i tur och ordning tjenstgöra, behöfde äfven allenast dessa hvarje gång vara försedda med de erforderliga redskapen för vattensläpning. Härigenom kunde flere formän förena sig om samma redskap, hvarom dock för öfrigt icke något behöfde af staden bestämmas i ty att omsorgen härom trygt kunde öfverlemnas åt formännen sjelfva. Polisen finge blott, genom mönstring vid början af hvarje dejoureringstermin, tillse, att en hvar af de dejourerande hade nödiga redskap till sitt förfogande. Antalet redskap blefve sålunda betydligt förminskadt samt kostnaden i samma proportion nedsatt för formännen. — Samtidigt borde, efter utskottets tanke, ersättningen för vattensläpningen höjas till 2 mark för den första tunnan samt 50 penni för enhvar af de följande, som af samma forman släpades till brandstället. Genom upprop efter slutad vattensläpning finge brandbefalet förvissa sig om, hvilka formän deltagit i släpningen. Då det tillika är brandmästaren förbehållet att, när han anser vidare vattenforsling obehöflig, inställa densamma, blefve derigenom, om ock ersättningen vore något rundlig, förebygdt, att densamma uppginge till oskäligt belopp.

Dejoureringsterminernas längd samt antalet formän, hvilka hvarje gång ålåge att dejourera, finge, på sätt hittills gällt för eldsvådor utom brandområdet, bestämmas årligen af Magistraten efter infördrade yttranden af Poliskammaren och brandmästaren. — Förslag till nödig ändring i brandordningen har af utskottet uppgjorts. I detta förslag har äfven vitesbestämningen vid uraktlåten vattensläpning något justerats. — Åt Magistraten torde öfverlemnas att vidtaga åtgärd om häraf föranledda ändringar i ordningsreglerna för stadens formän.

Om utskottets berörda förslag har brandmästaren, som deltagit i utskottets öfverläggningar, förenat sig.

På anförda skäl får utskottet värdsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville för sin del godkänna samt utverka fastställelse å följande ändrade lydelse af 5 mom. 11 § i stadens brandordning af den 17 november 1882:

„Stadens formän åligger att till sådant antal och i den ordning, Magistraten, efter Poliskammarens och brandmästarens hörande, årligen bestämmer, vid eldsvåda, då brandsignal gifves, ofördröjligen utrycka med vatten till brandstället och med vattensläpningen fortfara så länge branden pågår och brandmästaren förordnar.

För sådant ändamål bör hvarje forman under den tid, han enligt indelning skall vara beredd att fullgöra omförmälda skyldighet, vara försedd med godkändt kärl för vattensläpningen af minst 230 liters rymd jemte dertill hörande uttappningsapparat, åtminstone fyra centimeter i genomskärning.

Forman, som underlåter att ställa sig ofvanstående föreskrifter till efterrättelse, plikte högst 20 mark^a.

att Stadsfullmäktige ville bestämma ersättningen för vattensläpningen vid eldsvådor till 2 mark för den första och 50 penni för hvarje följande tunna vatten, som af samme forman forslas till brandstället, jemte det premierna för den första, andra och tredje tunnan i ordningen bibehållas oförändrade.

Helsingfors, den 16 januari 1896.

Ivar Gordie.

R. Heimberger.

Arvid Nyberg.

Uppgift öfver det belopp, som af staden utbetalts i premier och forlönor för vattensläpning vid eldsvådor åren 1891—1895.

	1891	1892	1893	1894	1895
Ersättning för vattenforslingen efter 20 penni	59,80	83,60	79,80	211,00	206,80
Premier	90,00	40,00	76,00	220,00	120,00
Summa	149,80	123,60	155,80	431,00	326,80
Antalet tunnor och kar vatten (premie-tunnorna oberäknade)	299	418	399	1,055	1,034

Utskottsbetänkande angående Senatstorgets förseende med planteringar.

Sedan Stadsfullmäktige, på förfrågan af Ständernas allmänna besvärutskott vid 1885 års landtdag, ej mindre bifallit till att ärestoden till åminnelse af Kejseren och Storfursten Alexander II finge uppresas på Senatstorget, än ock förbehållit sig att framdeles få uttala sig bl. a. om de anordningar, som å sagda torg i öfrigt borde vidtagas, så hafva Fullmäktige i början af år 1893 till Kejsrerliga Senaten för stadfästelse insändt ett förslag till inrättande å sagda torg af en skvär samt tillika anhållit om sådan ändring af stadens plan, som häraf betingades. I skrifvelse från Civil Expeditionen till Guvernören i länet af den 10 april samma år har Kejsrerliga Senaten likväl meddelat, att Senaten icke velat till sagda hemställen bifalla, men lemnat Stadsfullmäktige öppet att, sedan statyn blifvit å torget upprest och de lämpligaste anordningarna derigenom bättre och säkrare kunde bedömas, med ny framställning i ärendet inkomma.

Efter det Fullmäktige härå anmodat Drätselkammaren att i sinom tid ånyo upptaga frågan och afgifva förslag deri till Fullmäktige, har Drätselkammaren hänskjutit ärendets beredning till ett utskott, bestående af herrar C. Nummelin och L. von Pfaler jemte stadsingenjören, till hvilket utskott dessutom inkallats öfverdirektören, friherre S. Gripenberg och professorn K. G. Nyström. Af sagda utskott, i hvars arbete friherre Gripenberg dock icke deltagit, hafva derpå till Drätselkammaren inlemnats, jemte utlåtande i ärendet, två förslag till planteringar å torget, uppgjorda, det ena af stadsträdgårdsmästaren och det andra förslaget, hvilket af utskottet omfattats, utaf professorn Nyström. Med anslutning till utskottets betänkande har sedermera Drätselkammaren, i skrifvelse af den 7 november 1895 (se tr. handl. N:o 31 för 1895), hemställt, att Senatstorget blefve försedt med planteringar i öfverensstämmelse med professorn Nyströms ritning och att Stadsfullmäktige ville utverka tillstånd till den deraf betingade ändringen i stadsplanen samt bidrag af allmänna medel till förslagets realiserande.

Vid sammanträde den 19 november 1895 hafva Fullmäktige åt undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

Då Stadsfullmäktige redan tidigare, såsom nämndt, beslutit att låta förse Senatstorget med planteringar, så har utskottet trott sig icke behöfva närmare

uttala sig i denna del af ärendet. Härtill har utskottet ansett sig ega så mycket mindre skäl, som utskottet varit fullständigt ense derom att sagda anordning är egnad att försköna torget och höja verkan af det der uppresta monumentet. Jemväl erfarenheten från utlandet, hvarest öfveralt, för så vidt utskottet har sig bekant, större öppna platser, der deraf användning tillåtit det, blifvit försedda med planteringar, talar till förmån för förslaget.

Beträffande det sätt, hvarpå planteringarna skola anordnas, har äfven utskottet funnit sig böra tillstyrka professorn Nyströms plan, hvilken plan, som af utskottet granskats med biträde af föreståndaren för finska trädgårdsföreningens anläggningar, herr Björn Lindberg, efter utskottets åsigt löser berörda spörsmål i hufvudsak lyckligt och bättre än de tidigare förslagen. Några smärre afvikelser från sagda plan skulle utskottet likvisst förorda. Sålunda skulle utskottet hålla före att vid Alexandersgatan, der enligt ritningen gräsmattorna komme att sträcka sig ända intill körbanan, denna borde afskiljas från planteringarna genom en asfalterad trottoar af vanlig bredd, hvilken trottoar, enligt utskottets tanke, erfordras icke så mycket för publikens bekvämlighets skull, som icke mera för att skydda planteringarna för ohägn i följd af den lifliga rörelsen å Alexandersgatan. Äfvenledes har bredden af de i sned riktning öfver torget dragna promenadvägarna, 5 meter, synts utskottet vara altför ringa för den stora trafik, som söker sig öfver torget, samt böra ökas till 6 meter. Utvidgningen af vägarna torde dock böra ske utan att minska rabatterna, hvilka endast skulle flyttas omkring en meter längre bort från monumentet.

Inom utskottet har uttalats ännu en annan anmärkning beträffande ritningen. För att minnesstoden, hvars dimensioner otvifvelaktigt förefalla altför små i förhållande till det stora torget och de omgifvande monumentala byggnaderna, bättre kunde göra sig gällande, har framhållits såsom önskvärdt att högre träd skulle planteras å olika ställen af anläggningarna och särskildt å platsen emellan stoden och kyrktrappan, hvilken plats enligt ritningarna är afsedd att förblifva öppen såsom förut. Då denna anmärkning hänför sig endast till en detalj i förslagen, som vid utförandet i mån af dervid vunnen erfarenhet lätt torde kunna ändras, har dock utskottet icke ansett sig böra framställa något förslag i saken.

I sammanhang härmed har utskottet velat fästa uppmärksamheten dervid, att platformen kring monumentet, hvilken för närvarande är betäckt med lös sand, icke bör få förblifva i sådant skick. Då asfalt eller cement blefve vanprydande, tillstyrkes en beläggning med romersk mosaik eller tiles. Utförandet af detta arbete ankommer icke å staden, men torde en erinran om behovet deraf kunna inflyta i den ansökan, hvori tillstånd begäres till den af planteringarna betingade ändringen i stadsplanen.

Till förslaget, att med afseende å ändamålet med ifrågavarande arbete eller att gifva Alexandersmonumentet en detsamma värdigare omgifning, anhålla om

bidrag af allmänna medel till arbetet, har utskottet för sin del icke något att tillägga utöfver hvad Drätselkammaren redan anfört.

Utskottet får altså värdsamt föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att låta anlägga planteringar å Senatstorget i öfverensstämmelse med professorn Nyströms ritning, dock med de ändringar i ritningen, dem utskottet ofvan förordat; samt

att hos Kejsertliga Senaten utverka den af planteringarna betingade ändringen i stadsplanen.

Helsingfors, den 17 januari 1896.

C. G. Estlander.

J. af Lindfors.

J. W. Runeberg.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolagets tryckeri, 1896.

Utskottsbetänkande angående anställande af distriktssjuk-sköterskor.

Från Helsovårdsnämnden hafva Stadsfullmäktige fått emottaga följande handlingar:

HELISOVÅRDSNÄMNDEN

i

Helsingfors.

Till Stadsfullmäktige.

H:fors den 17 Okt. 1895.

N:o 52.

Mer än ofta har den praktiserande läkaren fått erfaras, att hans ordinationer beträffande de sjukas vård icke efterlefas till följd af bristande kännedom om sjukskötselns elementäraste begrepp hos de sjukas anhöriga. Härigenom blifva sjukdomarna naturligtvis förlängda och leda icke sällan till ödesdigra resultat, hvilka under andra förhållanden kunnat undvikas. Klart är ock att man af den vårdande läkaren icke är berättigad att fordra det han skall lägga hand vid de sjukas skötsel, utan bör han hellre förvänta att hans föreskrifter skola efterföljas af de personer, å hvilka de sjukas skötsel ankommer.

Ofvan antydda brist, som ofta påträffas hos de bemedlade, är fullkomligt allmän hos de obemedlade klasserna. Då dessa klassers sjukvård i större eller mindre grad besörjes af kommunen, har helsovårdsnämnden, hvilken det åligger att leda och öfvervaka de sanitära förhållandenas utveckling i staden, ansett sig böra hos Stadsfullmäktige föreslå sådan åtgärd, som vore egnad att afböja de olägenheter, som genom ofvanpåpekade brist göra sig gällande vid de fattige sjukas skötsel. Denna åtgärd vore att anskaffa sjuksköterskor — till en början och så länge behof af flere ej förefunnes — tvänne, hvilka det ålåg att enligt vederbörande distriktsläkares föreskrifter anordna vården hos de fattiga sjuke. Då trakterna af Sörnäs och skeppsdockan äro de, der de fattige i staden företrädesvis äro bosatta, borde sjuksköterskorna placeras i dessa trakter af staden.

Med hänseende till vigten deraf att stadens sjuksköterskor blefve underkastade lämplig kontroll, samt att i händelse af sjukdomsfall vikarie för sköterska utan svårighet måtte kunna anställas, har helsovårdsnämnden ansett lämpligt att

söka träffa öfverenskommelse med härvarande Diakonissanstalt om öfvertagandet af fattigsjukvården i hemmen. Anstalten har äfven förklarat sig villig härtill samt enligt bilagda kostnadsförslag åtagit sig att emot en årsafgift af 300 mark per diakonissa för ofvannämnda ändamål ställa till stadens disposition tvänne systrar, hvilka hvardera för rum och kost borde erhålla 50 mark i månaden. Härigenom blefve afgiften för staden 1,800 mark; kontrollen öfver sjuksköterskornas verksamhet komme att utöfvas af anstalten, som ock, då vikarier blifva nödiga, anställer sådana, samt i händelse systrarna i följd af ålder eller sjukdom afgå från sin befattning såsom kommunala sjuksköterskor, drager försorg om desamma.

Nämnden får därför hos Stadsfullmäktige hemställa *att Stadsfullmäktige, i afsigt att bereda lämplig sjukvård i hemmen åt fattiga sjuka, ville med Diakonissanstalten uppgöra kontrakt, enligt bilagda förslag, om anställande till stadens disposition af tvänne sjuksköterskor.*

Under antagande att detta förslag vinner Stadsfullmäktiges godkännande har Nämnden uppgjort bilagda „förslag till instruktion för de sjuksköterskor, som af diakonissanstalten ställas i Helsingfors stads tjänst“, hvilket förslag Nämnden ville insända i afseende å granskning och godkännande samt tillika anhålla *att Nämnden för de i § 10 af förslaget omnämnda ändamål finge ett årligt anslag af 100 mark emot redovisningsskyldighet.*

På Helsevårdsnämndens vägnar:

M. W. af Schultén.

R. Vuorio.

Förslag till kontrakt emellan diakonissanstalten i Helsingfors och Helsingfors stad.

1. Diakonissanstalten lämnar två diakonissor att såsom stadssjuksköterskor, placerade den ena i Sörnästrakten, den andra i trakten af skeppsdockan, tillhandagå stadens distriktsläkare vid vården af fattiga sjuka uti ofvannämnda stadsdelar.

2. Till Diakonissanstalten betalas för hvardera diakonissans arbete 300 mark, endera för ett kalenderår i sender, eller ock efter halfår.

3. Dessutom åligger det Helsingfors stad:

a) att för rum och kost för hvardera diakonissan erläggas 50 mark i månaden;

b) att efter öfverenskommelse med diakonissanstalten bereda diakonissor några veckors sommarhvila, under hvilken tid diakonissanstalten är villig att, så

vidt möjligt, besätta platserna med andra systrar; hvartill diakonissanstalten, i fall af någöndera systemens insjuknande, likaledes förklarar sig villig;

c) att, så vidt möjligt, bereda systrarna söndagshvila;

d) att förse diakonissorna med nödig hjälp för fall, som öfverstiga deras krafter, samt enkannerligen för ihållande nattvak.

4. Hvarje diakonissa förblifver fortfarande i förbindelse med diakonissanstalten, som för henne utgör såväl stöd som hem.

5. Af dem hon betjenar emottager diakonissan inga särskilda gåfvor för sitt arbete; och derföre må icke heller sådana henne erbjudas.

6. Diakonissanstalten förbehåller sig rättighet att ombyta diakonissa, när så nödigt finnes.

7. Diakonissanstalten anhåller att ifrån början bestämda förhållningsreglor meddelas diakonissan angående hennes tjänsteåligganden; och är hon å sin sida förpligtad att noggrant ställa sig sådana föreskrifter till efterrättelse.

8. Denna öfverenskommelse gäller från

Derest någon af kontrahenterna vill uppsäga kontraktet bör uppsägningen ske minst 3 månader före afträdadet.

Förslag till instruktion för de sjuksköterskor, som af Diakonissanstalten ställas i Helsingfors stads tjänst.

1. Stadssjuksköterska åligger att på kallelse af vederbörande distriktsläkare, med hvilken hon bör stå i daglig beröring, besöka medellösa sjuka i deras hem.

2. Henne åligger att först sjelf lemna den sjuka en enligt läkarens föreskrift och sjukdomens beskaffenhet lämpad vård samt att tillika söka undervisa någon person i den sjukas omgifning häri, så att denna, då stadssjuksköterskan lemnar den sjuka, må kunna öfvertaga vården, som likväl äfven härefter af henne genom täta besök öfvervakas.

3. Äfven under konvalescenstiden bör hon stundom besöka den sjuka för att öfvertyga sig om att tillfrisknandet ordentligt fortskrider.

4. Finner hon vid dessa besök att en försämring i den sjukas tillstånd inträffat bör hon snarast möjligt härom underrätta läkaren.

5. Då renlighet och frisk luft utgöra väsentliga vilkor både för hälsans bevarande och sjukdoms öfvervinnande bör sjuksköterskan göra allt hvad hon kan för att åstadkomma sådant i den sjukas bostad.

6. Hon bör tillse att läkarens föreskrifter i afseende å diet och medicamenters begagnande ordentligt iakttagas. Härvid får hon ej undandraga sig att i nödfall sjelf tillreda den sjukas mat.

7. Då iakttagande af hvad i de bägge nästföregående punkterna blifvit nämndt, på grund af stor fattigdom ofta nog utan hjälp utifrån är omöjligt, äger

sjuksköterska genom att ställa sig i förbindelse med fattigvården eller välgörenhetsinrättningar och föreningar ombesörja behöfligt understöd för ändamålet.

8. Anser läkaren den sjukes intagande på sjukhus nödvändigt, bör sjuksköterskan, om detta ej genom den sjukes omgifning kan ske, vara härtill behjälplig ej blott direkt, utan äfven genom att, så vidt hon kan, söka genom råd och hjälp undanrödja förhållanden i hemmet, som kunna utgöra hinder härför, sålunda t. ex. vid sjukdom hos modren söka få de små barnen placerade, sålänge modrens sjukdom varar, i för detta ändamål afsedda anstalter eller på annat lämpligt sätt.

9. Med omsorg bör sjuksköterskan anlägga omslag och ispåse samt öfvervaka deras ordentliga skötsel; applicera lavemanger och blodiglar; utföra katetriseringar och sköljningar; biträda vid anläggande af förband och deras vexlande o. s. v. o. s. v. allt enligt läkarens vid hvarje tillfälle gifna närmare föreskrifter.

10. Med för sin verksamhet nödigt sjukvårds material förses stadsjuksköterska af hälsovårdsnämnden. Hon är pliktig att deröfver hafva förteckning, att detsamma ordentligt och med omsorg vårda, samt vid den årligen skeende inventeringen derför noggrant redovisa.

11. Är hennes tid ej helt och hållet upptagen af den sjukvård vederbörande distriktsläkare anförtrött henne, kan hon äfven besöka och på sätt ofvan sagts, vårda af annan läkare behandlade fattiga sjuka, så framt distriktsläkaren härtill ger sitt samtycke.

12. Har sjuksköterskan besökt bostad, der smittosam sjukdom råder, bör hon, för undvikande af sjukdomssmittas spridande, innan hon besöker andra sjuka, på af distriktsläkaren godkänt sätt hafva desinficierat sig och sina kläder.

13. Öfver sitt arbete förer stadssjuksköterskan korta anteckningar, hvaraf en afskrift hvarje månad lemnas till distriktsläkaren, som med ledning af densamma årligen till hälsovårdsnämnden lemnar en redogörelse för hennes verksamhet.

14. I allt hvad till sjukvården hörer står stadssjuksköterska i direkt beroende af distriktsläkaren och får ej af någon annan häri emottaga föreskrifter.

15. I den del af sin verksamhet, som ej direkt hör till sjukvården, står stadssjuksköterskan i beroende af Diakonissanstalten, der äfven möjligen behöfliga anmärkningar emot henne göras.

16. För stadssjuksköterskans arbete uppbär Diakonissanstalten ersättning af staden. För egen del är hon ej berättigad att af sina patienter, deras gynnare eller hvem det än vara må, emottaga ersättning eller gåfva, äfven om sådan erbjudes.

17. Stadssjuksköterska antages, afskedas och beviljas ledighet genom förmedling af Diakonissanstalten, som ställer annan i hennes ställe, och bör vederbörande distriktsläkare om alla omflyttningar omedelbart underrättas.

I anledning af Helsovårdsnämndens förestående framställning hafva Stadsfullmäktige vid sammanträde den 29 oktober 1895 åt undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

Enligt Helsovårdsnämndens förslag skulle till en början och så länge behöf af flera ej förefunnes anställas två sköterskor, stationerade, den ena i Sörnäs och den andra i trakten af Skeppsdoockan, hvilka sköterskor beräknats komma att kosta staden årligen tillsammans 1,800 mark med tillägg af 100 mark för sjukvårdsmaterial. Utskottet kan dock icke förbise att, i händelse förslaget skulle bifallas, följden troligen blefve den, att dylika sköterskor snart måste antagas äfven för öfriga delar af staden. Inom utskottet har ock anmärkts, att den sjukvård, som sköterskorna äro afsedda att lemna, rätteligen bör bekostas af den enskilda välgörenheten och icke af kommunen.

Emellertid utgör i sjelfva verket anställandet af de föreslagna sjuksköterskorna endast ett ytterligare steg i den riktning, som redan inslagits genom inrättandet af distriktsläkaretjensterna. Liksom distriktsläkarene, äro äfven sköterskorna afsedda att lemna den fattigare befolkningen en sjukhjälp, hvilken den icke förmår att skaffa sig med egen kraft. På sätt Helsovårdsnämnden redan anmärkt, äro de sjukdomsfall många, då läkaren gör ringa eller ingen nytta, om icke hans ordinationer understödjas och deras efterlefnad öfvervakas af någon erfaren vårdare eller vårdarinna. Distriktsläkarene, med hvilka utskottet meddelat sig, hafva framhållit, hurusom de många gånger nödgats afstå från att meddela nödiga föreskrifter, exempelvis anbringandet af omslag, lavemang o. d., blott af orsak, att icke någon funnits bland den sjukas omgifning, som dervid kunnat hjälpa den sjuka. Särskildt vid vården af små barn, hvilka ofta icke kunna skiljas från mödrarna och flyttas till sjukhus, blefve sköterskornas biträde af ovärderlig nytta. Ej heller torde utsigt förefinnas för att de redan existerande välgörenhetsföreningarna, strängt anlitade som de äro, eller någon ny sådan skall på sitt program upptaga saken. — Att åter tillsvidare anställa endast två sköterskor synes utskottet väl motiveradt dermed, att sålunda till först erfares, huru den ifrågasatta anordningen fungerar, innan flera sysslor af ifrågavarande beskaffenhet inrättas.

För öfrigt har utskottet sig bekant, att allaredan i några andra af landets städer, åtminstone i Åbo och Tammerfors, sjuksköterskor för den fattigare befolkningen finnas anställda. I Raumo och Nystad aflönas sköterskor med enahanda verkningssfält af enskilda. Utomlands finnas dylika sköterskor bland annat i Sverige, Danmark och Tyskland; dock torde de i det senare landet bekostas likaledes af välgörenhetsföreningar.

Då utskottet på anförda skäl beslutit förorda anställandet af två stadsjuksköterskor, så har utskottet tillika omfattat Helsovårdsnämndens förslag att taga dessa sköterskor från Diakonissanstalten. Fördelarna af att sålunda en redan bepröfvad sjukvårdsinrättning åtager sig garantin för såväl sköterskornas duglighet som deras ersättande i händelse af förfall ligga för öppen dag. Genom anstaltens bemedling blefve äfven kostnaden för sköterskorna mindre än eljes. Ännu en annan fördel framhåller Helsovårdsnämnden eller att anstalten, i hän-

delse någon af sköterskorna genom ålder eller sjuklighet blir urståndsatt att tjena, drager försorg om henne, hvarigenom staden befrias från all omsorg härom.

I handlingarna är icke uttryckligen sagdt, huru Helsovårdsnämnden tänkt sig sköterskornas ställning till distriktsläkarene. Om likväl sköterska, såsom i 1 § af förslaget till instruktionen säges, skall dagligen meddela sig med vederbörande läkare för att erhålla anvisningar, så kan detta betyda blott att hvardera sköterskan skall biträda en enda läkare. Ej heller torde hon medhinna att hvarje dag besöka flere distriktsläkare, hvarutom deras föreskrifter lätt kunde kollidera. Anställes endast två sköterskor, uppstår dock frågan, hvilka två af stadens fem distriktsläkare sköterskorna skola underordnas. Distriktsläkarene, med hvilka utskottet äfven härom rådfört sig, hafva varit ense derom att Helsovårdsnämndens förslag att placera sköterskorna i Sörnäs och trakten af Skeppsdoockan, hvarigenom de komme att underlyda läkarene i Sörnäs och Södra distrikten, är att förordas, och har äfven utskottet anslutit sig till denna åsigt. Visserligen finnes en talrik arbetarebefolkning jemväl i öfriga distrikt, särskildt i Berghäll, men då af Helsovårdsnämndens årsberättelser framgår, att antalet af distriktsläkarens sjukbesök i Sörnäs betydligt öfverstiger antalet af enahanda besök i Berghäll, måste behövet af sådan sjukhjälp i det förra distriktet anses vara större, än i det senare.

Frågan, om en enda sköterska skall förslå för ett distrikt, anser sig utskottet kunna besvara jakande. Sköterskan bör företrädesvis vårda patienter, dem läkaren besökt i hemmet, och erfordra icke alla sjukdomsfall, till hvilka läkaren kallats, sköterskans biträde. Ej heller får sköterskan inskränka sig till att vårda endast en patient i gången, från det han insjuknat intill hans tillfrisknande, utan bör hon vid besök hos den ena sjuka efter den andra, anbringa omslag och förband, ordna dieten samt i öfrigt öfvervaka att läkarens ordinationer följas. Då antalet af en distriktsläkares sjukbesök i hemmen efter Sörnäs distrikts delning i två icke öfverskridit 600 om året, följer häraf att icke sköterskans tid borde i regeln blifva öfverhöfvan upptagen. Förslaget till instruktion förutsätter ock i 11 § att hon, derest hennes tid det medger, skall efter vederbörande distriktsläkares föreskrift kunna anlitas af annan läkare, företrädesvis sjelffallet annan distriktsläkare.

Förslaget till kontrakt mellan staden och Diakonissanstalten torde i några delar tariffva förtydligande och rättelse. Likväl anser sig utskottet icke böra inkomma med något nytt formuleradt förslag, utan torde det öfverlemnas åt Drätselkammaren att i samråd med Helsovårdsnämnden afsluta öfverenskommelsen med anstalten på grundvalen af Stadsfullmäktiges beslut. De anmärkingar, dem utskottet för sin del funnit påkallade mot förslaget, äro i hufvudsak följande:

Bestämningen i 1 § om sköterskornas placering i de olika stadsdelarna synes utskottet kunna, såsom obehöflig, uteslutas.

I 2 § bör bestämdt ntsättas, om ersättningen till anstalten skall erläggas halfårsvis eller efter år. Likaledes framgår icke af kontraktet om godtgörelsen

till sköterskorna för kost och kvarter, 50 mark i månaden, skall betalas till dem eller till anstalten.

Diakonissanstaltens skyldighet att ansvara för att två sköterskor året om stå till stadens förfogande bör tydligt utsättas i kontraktet. Af kontraktet bör framgå likaledes att det är anstalten och icke staden som skall bereda sköterskorna sommarledighet och söndagshvila, liksom äfven anstalten och icke staden har att vid förfall för sköterska ställa annan i hennes ställe.

Stadsgandet i 3 §, att staden bör „försé diakonissorna med nödig hjälp för fall, som öfverstiga deras krafter, samt enkannerligen för ihållande nattvak“, torde måsta utgå. Likaledes torde 4 och 5 §§ böra uteslutas, den förra såsom obehöflig och den senare såsom innehållande en rätteligen till instruktionen hörande och deri äfven ingående föreskrift.

Emot förslaget till instruktion för sköterskorna har utskottet icke något att anmärka, men torde det lämpligast uppdragas åt Helsovårdsnämnden att efter pröfning utfärda densamma.

Det af Helsovårdsnämnden äskade anslaget af 100 mark till bekostande af för sköterskorna erforderligt sjukvårdsmateriel torde, om något deraf för detta år behöfves, kunna bestridas ur Helsovårdsnämndens expenser, hvarefter anslag för ändamålet må af Nämnden observeras i dess budgetförslag.

Utskottet får alltså vördsamt föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att tillsvidare anställa två sjuksköterskor såsom biträden åt distriktsläkarene i södra och Sörnäs distrikt;

att uppdraga åt Drätselkammaren att i samråd med Helsovårdsnämnden samt på grundvalen af Nämndens förslag och hvad utskottet ofvan förordat uppgöra kontrakt om sköterskornas antagande med Diakonissanstalten; samt

att åt Helsovårdsnämnden öfverlemna att utfärda instruktion för sköterskorna och närmare ordna deras verksamhet.

Helsingfors, den 25 januari 1896.

Axel Holmberg.

J. W. Runeberg.

Kaarlo Castrén.

(Frånvarande vid justeringen).

Sjukdomsfall, behandlade af distriktsläkarene åren 1890—94. ¹⁾

	Södra distriktet:	Norra distriktet:	Sörnäs ²⁾ distrikt:	Berghäll distrikt:	Töls distrikt:	Qvinliga läkaren:
År 1890	1,020	1,527	2,566	—	623	891
” 1891	1,530	1,549	2,329	—	922	951
” 1892	1,383	1,571	1,723	754	718	827
” 1893	1,551	1,309	2,061	960	891	970
” 1894	1,240	1,342	1,921	965	1,105	974

Distriktsläkarenes sjukbesök i hemmen åren 1890—94. ¹⁾

	Södra distriktet:	Norra distriktet:	Sörnäs ²⁾ distrikt:	Berghäll distrikt:	Töls distrikt:	Qvinliga läkaren:
År 1890	403	221	534	—	370	356
” 1891	395	295	724	—	357	321
” 1892	210	332	566	240	131	330
” 1893	208	259	493	474	139	344
” 1894	228	223	414	373	102	280

¹⁾ Enligt Helsevårdsnämndens årsberättelser.

²⁾ Från den 1 juni 1892 har Sörnäs distrikt varit deladt i två: Sörnäs och Berghäll distrikt.

*Utskottsbetänkande angående ordnandet af utskänknigen utaf
maldrycker.*

Enligt 10 § i Kejslerliga förordningen af den 2 april 1883 åligger det magistrat att inom januari månad hvartannat år inhemta stadsfullmäktiges yttrande, huruvida och till hvilket antal rättigheter till utskänkning af maldrycker böra för nästinstundande två år upplåtas, äfvensom i hvilken trakt af staden hvarje utskänkingsställe må finnas. Till efterkommande häraf har Magistraten i skrifvelse af den 20 sistlidne januari till Stadsfullmäktige öfverlemnad förslag till ordnande af utskänknigen utaf maldrycker för tiden från den 1 juni 1896 till den 1 juni 1898, jemte det Magistraten tillika insändt Poliskammarens, af Magistraten begärda utlåtande i saken.

Under innevarande två års period, som utgår den 1 juni 1896, har, efter hvad Magistraten upplyst¹⁾, antalet utskänkingsrättigheter varit trettio, af hvilka tre varit förlagda inom första stadsdelen, sex inom andra, fem inom tredje, sex inom hvardera af fjerde och femte samt två utskänkingsställena inom hvardera af sjette och sjunde stadsdelarna, hvaremot utskänkning af maldrycker icke fått bedrivas i åttonde och nionde stadsdelarna samt ej heller å stadens afhysta område utom stadsplanen. — Härutöfver har Poliskammaren föreslagit att, med anslutning till hvad beträffande utskänknigen af spritdrycker bestämts, utskänkning af maldrycker icke borde få bedrivas i närheten af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller annat ställe, der större tillopp af folk eger rum, ej heller invid stadens för handel upplåtna torg, kajerna, utom tullarna och de till tullarna närmast belägna delarna af Östra och Vestra Henriksgatorna samt Unionsgatan, äfvensom icke vid Wilhelms- och Brunngatorna. Undantag finge dock göras för hotell, belägna vid torgen, värdshusen å Alphyddan, Kaisaniemi, Blekholmen, Högholmen och Brunshuset samt för teatrar och klubbar.

Magistraten har likväl, på de i dess skrifvelse anförda skäl, ej omfattat Poliskammarens yrkande, utan förordat, att nu gällande bestämningar skulle bibehållas oförändrade.

Vid sammanträde den 4 innevarande februari hafva Fullmäktige ått undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

¹⁾ Se äfven 1894 års berättelse öfver kommunalförvaltningen sidd. 110 o. 111.

I likhet med Magistraten och Poliskammaren har äfven utskottet ansett, att antalet utskänkningsrättigheter under ifrågavarande period skulle, såsom för närvarande, blifva trettio, fördelade inom de olika stadsdelarna på samma sätt som hittills. Beträffande utskänkningsstälernas placering åter har utskottet, på redan af Magistraten framhållna skäl, icke kunnat förena sig om de vidtgående inskränkingar, Poliskammaren i detta afseende förordat. För att åskådliggöra följderna, om Poliskammarens förslag godkändes, har utskottet, enligt uppgifter från Poliskammaren, låtit å en plan utmärka de ställen, der kyrkor eller bönehus, skolor, kaserner och sjukhus finnas, och torde af sagda plan, hvilken närslutes, framgå, huru omöjligt att genomföra förslaget i sjelfva verket är och huru få ställen af staden enligt detsamma kunde upplåtas för utskänkningsställen.

Poliskammaren har anmärkt att Stadsfullmäktige tidigare omfattat ett yrkande från Kammaren på att utskänkningsställe icke finge inrättas vid Wilhelmsgatan. En sådan inskränkning gälde, på grund af Stadsfullmäktiges beslut, för tiden från den 1 juni 1892 till den 1 juni 1894, men blef för följande period icke förnyad ¹⁾. Dock har sedan sagda tid något utskänkningsställe icke funnits vid Wilhelmsgatan. Efter utskottets tanke är ett återupplifvande af berörda förbud icke behöfligt. Deremot har inom utskottet yppats olika meningar derom, huruvida öppenheten af utskänkningsställen vid Brunngatan borde förbjudas. På sätt Poliskammaren i dess yttrande framhållit, är denna gata mycket trafikerad, särskildt af landsbor och formän, och försvåra utskänkningsställena synnerligen ordningens upprätthållande härstädes. Tre af utskottets ledamöter hafva äfven på anförda skäl velat införa förbud för utskänkning vid Brunngatan, hvaremot utskottets tre andra ledamöter hållit före att oordningar, som här förekomma, böra afhjelpas förmedels en förstärkt polisbevakning äfvensom derigenom, att icke ett större antal utskänkningsställen här må öppnas samt sagde rörelse här liksom öfverallt ombetros endast fullt pålitliga personer.

Utskottet får alltså föreslå att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta

att antalet rättigheter till utskänkning af maltdrycker under tiden från den 1 juni 1896 till den 1 juni 1898 skulle blifva trettio, förlagda, tre inom första stadsdelen, sex inom andra, fem inom tredje, sex inom hvardera af fjerde och femte stadsdelarna, två inom sjette och lika många inom sjunde stadsdelen; samt

att deremot utskänkning af maltdrycker ej finge bedrivas i åttonde och nionde stadsdelarna samt icke å stadens afhysta område utom stadsplanen.

¹⁾ Se årsberättelserna för 1892 pagg. 54 o. 55 samt för 1894 pagg. 110 o. 111.

Vidare hemställa undertecknade Widerholm, Sivenius och Söderman

att utskänkning af maltdrycker ej heller finge ega rum vid Brunnsgatan;

hvaremot undertecknade Heimberger, Holmberg och Osberg hålla före

att något förbud i sistnämnda afseende icke är af behovet påkalladt.

Helsingfors, den 12 februari 1896.

O. Th. Widerholm.

R. Heimberger.

M. Holmberg.

Aug. Osberg.

K. G. Sivenius.

Karl Söderman.

Bilaga A.

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

H:fors den 20 Jan. 1896.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

N:o 11.

På grund af stadgandet i § 10 uti Kejserliga förordningen den 2 april 1883, angående försäljning och utskänkning af maltdrycker, ankommer det å Magistraten att under innevarande januari månad öfverlämna åt Stadsfullmäktige att besluta, till hvilket antal rättigheter till utskänkning af maltdrycker böra för tiden mellan den 1 juni 1896 och den 1 juni 1898 upplätas, äfvensom i hvilka trakter af staden hvarje utskänkingsställe må finnas.

Då Magistraten nu i sådant afseende öfverlämnar nämnda fråga till Stadsfullmäktiges afgörande och härjämte insänder en utaf Poliskammaren i staden till Magistraten aflåten skrifvelse i ämnet för den 11 innevarande januari, får Magistraten som sin åsigt uttala, att såväl antalet rättigheter till utskänkning som de angående placeringen af utskänkingsställena gällande bestämmingar fortfarande borde bibehållas oförändrade.

Poliskammarens uti förenämnda skrifvelse gjorda yrkande på att särskilda ytterligare inskränkningar infördes beträffande de trakter af staden, där utskänkning finge ega rum, kan Magistraten icke förena sig om, och får Magistraten i detta afseende endast fästa uppmärksamheten på att enahanda, vidkommande utskänkning af spritdrycker gällande bestämmningar icke kunnat noggrant iakttagas, enär särskildt skolor numera till ett ganska stort antal finnas förlagda i alla delar af staden, och tror Magistraten för sin del att införandet af dylika inskränkningar beträffande placeringen af utskänkingsställen för maltdrycker vore än mindre nödvändigt redan på den grund att dessa öppenhållas endast till kl 9 e. m. under det utskänkingsställen för spritdrycker icke stängas före kl. 1 på natten. Vidkommande det stöd, Poliskammaren för sitt ifrågavarande yrkande finner uti bland annat af stadens folkskoleinspektor anfördt klagomål öfver det omak och obehag, som placeringen af ölutskänkingsställen i närheten af folkskola åstadkommit, torde, enligt hvad Magistraten inhemtat, Folkskoleinspektorns klagomål inskränkt sig till anmärkning mot det sätt, hvarpå ordningen handhafts på *ett* ölutskänkingsställe. Enligt Magistratens åsigt består det enda värksamma korrektiv mot missbruk af ölutskänkingsrättigheterna uti en sträng kontroll öfver utöfvandet af desamma och deri, att personer, mot hvilka i detta afseende befogade anmärningar göras, icke vidare erhålla rätt till dylik utskänkning.

Magistraten föreslår således, att antalet rättigheter till utskänkning af maltdrycker för perioden 1 Juni 1896 till 1 Juni 1898 måtte bestämmas till trettio, af hvilka tre borde förläggas inom första stadsdelen, sex inom andra, fem inom tredje, sex inom hvardera af fjärde och femte stadsdelarna samt två utskänkingsställen inom såväl sjette som sjunde stadsdelarna, hvaremot någon utskänkning af maltdrycker icke borde få bedrivas i åttonde och nionde stadsdelarna samt ej håller å stadens afhysta område utom stadsplanen.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

Edv. Öhrnberg.
t. f.

POLISKAMMAREN

Bilaga B.

i

Helsingfors,

den 11 Januari 1896.

N:o 26.

Till Magistraten i Helsingfors.

Uti skrifvelse af den 21 December sistlidet år N:o 263 har Magistraten affordrat Poliskammaren yttrande angående det antal rättigheter till utskänkning af maltdrycker, som för nästinstundande två försäljningsår, eller från den 1 Juni 1896 till samma dag 1898, böra upplåtas äfvensom i hvilka trakter af staden utskänkingsställen må finnas. Med anledning häraf får Poliskammaren anföra följande.

Då Poliskammaren anser att de för närvarande utgifna rättigheternas antal till fullo motsvarar ortens behof, torde, enligt dess förmenande, någon förändring härutinnan icke vara påkallad.

Vidkommande de trakter i staden, uti hvilka utskänkingsställen finnas må, anser Poliskammaren, som jämväl vid afgifvande af sitt betänkande uti ifrågavarande ärende för nu pågående utskänkingsperiod påpekade nödvändigheten af att ifrågavarande utskänkning borde ordnas i närmaste öfverensstämmelse med hvad derom bestämts angående utskänkning af spritdrycker, men hvilket Poliskammarens förslag då icke vann godkännande, nu upprepa sitt då gjorda yrkande, dess hällre erfarenheten under denna utskänkingsperiod yttermera starkt Kammarens åsigt om nödvändigheten af denna åtgärd, det vill säga att utskänkning af maltdrycker ej må medgifvas i närheten af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk eger rum; och finner sig Poliskammaren dess mera manad till detta yrkande som klagomål anförts såväl af stadens Folkskoleinspektör som ock af vederbörande militärbefäl öfver det omak och obehag, som placering af ölutskänkingsställen i närheten af folkskola och militärkasern åstadkommit; hvarjemte sådan utskänkning ej heller borde få ega rum vid stadens för handel upplåtna torg, kajerna, utom tullarna och de till tullarna närmast belägna delar af Östra och Vestra Henriksgatorna äfvensom Unionsgatan, härifrån likväl undantagna hotell, belägna vid torgen, värdshusen å Alphyddan, Kaisaniemi, Blekholmen, Högholmen och Brunnsuset samt för teatrar och klubbar; och jemte det Poliskammaren får återhemta dess i ärendet tidigare gjorda, af Stadsfullmäktige understödda, framställning att rätt till utskänkning af maltdrycker ej må åt någon upplåtas vid Vilhelmsgatan, såsom varande en särdeles trafikerad stråt för arbetare, då de färdas till och från sitt arbete, tillåter sig Poliskammaren för sin del derhos påyrka att enahanda förbud måtte komma att gälla äfven för Brunnsuset; detta ej allenast af nästnämnda orsak utan derutöfver för att

råda bot på det nu snart sagdt dagligen förekommande ytterst beklagliga förhållandet att till staden, för afyttrande af sina varor och för att med de sålunda förvärfvade penningarna verkställa uppköp, anländande landtbor, hvilka till ett betydande antal som herbergen använda de i denna trakt talrikt förekommande såkallade „bondstugorna“, frestas att i de närbelägna ölutskänkningarna ofta till sista slanten förstöra sina penningar eller, om någon gång någon del af dem kan återstå, i sagda „bondstugor“ rusige låta bestjåla sig på dessa äfvensom de effekter eller varor de tilläfvventyrs hunnit tillhandla sig, hvarutom de oordningar och gatuuppträden, som desse rusige landtbor, till förargelse för den sig i dessa trakter talrikt rörande allmänheten, åstadkomma å närbelägna gator, portgångar och gårdar, komme att upphöra eller åtminstone i betydlig grad minskas.

Ivar Gordie.

Axel Lucander.

Utskottsbetänkande angående tomt till en blifvande läroanstalt för blinda barn.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut af den 29 december 1891 till tomtplats för en blifvande läroanstalt för blinda barn upplåtit norra hälften af kvarteret n:o 127, har Ecklesiastik Expeditionen i Kejsrerliga Senaten uti skrifvelse af den 11 december 1895 förfrågat sig, huruvida Stadsfullmäktige vore villiga att i stället för sagda plats, som befunnits hafva i hög grad ofördelaktiga terrängförhållanden och dålig byggnadsgrund samt vitsordats vara i sanitärt hänseende för ändamålet olämplig, till statsverket utan ersättning anvisa någon annan, för uppförande af ifrågavarande skolhus jemte internats- och ekonomiebyggnader lämpligare tomtplats; hvarefter Stadsfullmäktige medels remiss af den 21 sistlidne januari anmodat Drätselkammaren att inkomma med utlåtande och förslag i ämnet.

Efter det Byggnadskontoret i infordradt yttrande föreslagit, att för berörda ändamål skulle afstås antingen tomterna n:ris 5 och 12 (adressnummer 7 och 9) vid Jungfrustigen i kvarteret n:o 134 eller n:ris 1 och 8 (adressnummer 4 och 6) vid Rådsmansgatan i samma kvarter, har Drätselkammaren i skrifvelse af den 1 dennes hos Stadsfullmäktige anmält, att då frågan om den höjd, till hvilken byggnader i, bland annat, kvarteret n:o 134 finge uppföras, utan att menligt inverka på utsigten från Observatoriibergen, ännu vore oafgjord, Kammaren ansett det icke kunna ifrågakomma att nu upplåta de af Byggnadskontoret föreslagna tomterna för uppförande af en byggnad med de dimensioner, som det tillernade blindinstitutet antagligen komme att erhålla. I stället har Kammaren förordat tomterna n:ris 3 och 5 i kvarteret n:o 302 samt alternativt tomterna n:ris 7 och 9 i kvarteret n:o 303 af området Berghäll, hvilka tomter hade förmånen af grannskapet till en vidsträckt parkanläggning. Tomterna borde enligt Drätselkammarens tanke upplåtas, under förbehåll om deras användande till ifrågavarande anstalt, afgiftsfritt för en tid af femtio år, med rättighet för statsverket att till ego bekomma tomterna sedan desamma blifvit uti stadsplanen intagna.

För den händelse hinder likväl skulle möta nästnämnda förslag, har Drätselkammaren anvisat alternativt tomterna n:ris 3 och 5 vid Fabriksgatan i kvarteret n:o 127 eller n:ris 29 och 31 vid Bergmansgatan i kvarteret n:o 109. Ehuru dessa tomter af Kammaren värderats, de begge förstnämnda sammanlagdt till 75,000 mark och tomterna vid Bergmansgatan tillhopa till 72,000 mark, har Kammaren likväl ansett att staden borde ikläda sig denna uppoffring i betraktande

af stadens intresse vid att anstalten förlades till denna ort. Drätselkammaren har förty hemställt att Stadsfullmäktige ville såsom svar å Ecklesiastik Expeditionens förfrågan meddela:

att staden vore villig att, under förbehåll att en tidsenlig fullständig läroanstalt för blinda barn med svenskt och finskt modersmål genom statsverkets försorg här inrättades, i stället för den till tomplats för den tillernade anstalten tidigare upplåtna delen af kvarteret n:o 127 utan ersättning upplåta i främsta rummet tomterna n:ris 3 och 5 i kvarteret n:o 302 eller ock n:ris 7 och 9 i kvarteret n:o 303 i Bergghäll, men, i händelse dessa skulle befinnas oantagliga, alternativt dermed antingen tomterna n:ris 3 och 5 vid Fabriksgatan i kvarteret n:o 127 eller n:ris 29 och 31 vid Bergmansgatan i kvarteret n:o 109.

Vid sammanträde den 4 innevarande februari hafva Fullmäktige, som tidigare uppdragit åt undertecknade att utlåta sig i anledning af ett förslag att, till bevarande af utsigten från Observatoriibergen, inskränka byggnadshöjden i sjetta och sjunde stadsdelarna, öfverlemnadt åt utskottet att till Fullmäktige inkomma med betänkande jemväl i nu föreliggande ärende.

Utskottet har ännu icke lyckats införskaffa all den utredning, som utskottet ansett erfordras för pröfningen af förslaget beträffande byggnadshöjden i sjetta och sjunde stadsdelarna, och kan förty för närvarande icke uttala sig derom, huruvida och hvilka bestämningar om sagda byggnadshöjd kunna befinnas påkallade. I händelse likväl någon afvikelse från gällande stadganden i ämnet skall ega rum till skydd för utsigten från Observatoriibergen, måste sådant beröra äfven kvarteret n:o 134, som är beläget mellan hafvet och bergen i en riktning, der utsigten från dessa ännu är fri och möjligen kan bevaras. Och efter hvad utskottet inhemtat, är den ifrågasatta blindanstalten afsedd att uppföras i tre, delvis i fyra våningar. Då plats i sagda kvarter för öfrigt tidigare erbjudits statsverket för ett blifvande nationalmuseum, och frågan om placeringen af denna inrättning ännu icke är afgjord, torde på dessa skäl Byggnadskontorets förslag att anvisa tomterna n:ris 5 och 12 eller 1 och 8 i nämnda kvarter såsom plats för blindinstitutet icke kunna bifallas.

Bland öfriga i ärendet omordade tomter torde valet företrädesvis böra falla på n:ris 7 och 9 i kvarteret n:o 303 samt dernäst på n:ris 3 och 5 i kvarteret n:o 302 af området Bergghäll. Att dessa tomter äro jemförelsevis aflägsset belägna från centrum af staden, torde snarare vara en fördel än en olägenhet, ty af lätt insedda

skäl måste för en anstalt af ifrågavarande slag en plats mera fjerran från den stora trafiken vara att förorda. Äfven andra, liknande inrättningar finnas i närheten af berörda tomter. Grannskapet till Djurgården erbjuder åt anstaltens alumner tillfälle till helsosamma och lugna promenader. Jemväl äro, på sätt Drätselkammaren anmält och utskottet förvissat sig om, tomterna jemna och icke kostsamma att planera, jemte det kommunikation till tomterna utan svårighet kan beredas från den närbelägna äldre Djurgårdsvägen.

Tomterna n:ris 3 och 5 i kvarteret n:o 127 samt 29 och 31 i kvarteret n:o 109 äro visserligen, äfven de, belägna i en del af staden, som man kunde tänka sig berörd af oförmälda förslag beträffande inskränkningen i byggnadshöjden. Som dock dessa tomter ligga åt ett håll från bergen, ditåt utsigten redan är stängd genom höga hus, möter, efter utskottets tanke, icke hinder att, i enlighet med Drätselkammarens förslag, öfverlemna eventuellt äfven dessa tomter åt statsverket, ehuru blindinstitutets förläggande hit, på redan anförda skäl, synes utskottet i inrättningens eget intresse mindre önskvärdt.

Utskottet föreslår därför vördsamt

att Stadsfullmäktige ville bifalla Drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Helsingfors, den 13 februari 1896.

Axel Holmberg.

Gustaf Nyström.

Seb. Gripenberg.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 1 Februari 1896.

N:o 23.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Genom remiss af den 21 nysslidne Januari hafva Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren att inkomma med utlåtande och förslag i anledning af en genom Guvernören i länet Stadsfullmäktige delgifven skrifvelse från Ecklesiastik Expeditionen i Kejsrerliga Senaten för Finland af den 11 sistförvikne December, innehållande förfrågan huruvida staden vore villig att i stället för den jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 29 December 1891 till tomtplats för en blifvande läro-

anstalt för blinda barn upplåtna norra delen af kvarteret N:o 127 till statsverket utan ersättning upplåta någon annan för uppförande af ifrågavarande skolhus jemte internats- och ekonomiebyggnader lämpligare tomtplats. Denna förfrågan har, enligt hvad i skrifvelsen antydes, föranledts deraf att omförmälda, tidigare anvisade tomtplats befunnits hafva i hög grad ofördelaktiga terrängförhållanden och dålig byggnadsgrund samt dertill ännu vitsordats vara i sanitärt hänseende för ändamålet olämplig.

Drätselkammaren har i ärendet inhemtat yttrande af Byggnadskontoret, som uti Kammaren tillhandakommen skrifvelse af den 30 Januari föreslagit att för ifrågavarande ändamål skulle kostnadsfritt afstås antingen tomterna N:ris 5 och 12 (adr. N:ris 7 och 9) vid Jungfrustigen i kvarteret N:o 134, med en sammanlagd areal af cirka 4,345 m², eller ock tomterna N:ris 1 och 8 (adr. N:ris 4 och 6) vid Rådmansgatan i samma kvarter, utgörande i areal 4,392 m². Enhvar af dessa tomter kunde enligt Byggnadskontorets uppskattning värderas till 20 mark per qvaratmeter.

Då frågan om den höjd hvartill byggnader i, bland andra, detta kvarter kunde få uppföras, utan att menligt inverka på utsigten från Observatoriiberget, ännu är oafgjord, anser Drätselkammaren det icke böra ifrågakomma att nu upplåta de af Byggnadskontoret föreslagna tomterna för uppförande af en byggnad med de dimensioner som det tillärnade skolhuset antagligen komme att erhålla.

Vid öfvervägandet af de platser, som för den ifrågavarande läroanstalten kunde anses lämpliga, har Drätselkammaren främst riktat sin uppmärksamhet på förstaden Berghäll. Då på de senare åren så många olika filantropiska inrättningar sökt och funnit för sig passliga tomter dels å de i omedelbar närhet till nämnda förstad belägna djurgårdsvillorna, dels, såsom senast Diakonissinrättningen, inom sjelfva förstaden, synes det som skulle tomterna uti ett eller annat af de till djurgårdsområdet gränsande kvarteren å Berghäll, hvilka med djurgårdsvillorna dela förmonen af grannskapet till en vidsträckt parkanläggning, äfven väl egna sig till plats för den blifvande blindläroanstalten. I sådant afseende vill Kammaren särskildt framhålla tomterna N:ris 3 och 5 i kvarteret N:o 302 samt alternativt N:ris 7 och 9 i kvarteret N:o 303. Dessa tomter, hvilka vid utarrendering till enskilda personer antagligen skulle betinga sig årliga arrenden till belopp af omkring 250 mark för enhvar, kunde under förbehåll om deras användande till tomtplats för ifrågavarande anstalt, i likhet med det till Diakonissanstalten öfverlåtna kvarteret N:o 304, upplåtas afgiftsfritt för en tid af 50 år med rättighet för statsverket att till ego bekomma tomterna sedan desamma blifvit uti stadsplanen intagna. Kommunikation till tomterna, hvilkas planering icke skulle medtaga öfverhöfvan höga kostnader, kunde utan svårighet beredas från den närbelägna äldre Djurgårdsvägen.

För den händelse dock öfverstigligen hinder skulle anses möta anstaltens förläggande å Berghäll, samt den omständigheten att den tidigare upplåtne tomtplatsen är belägen inom stadsplanen skulle betinga en förpligtelse för staden att

nu äfven anvisa en plats inom sjelfva staden, får Kammaren alternativt dertill föreslå antingen tomterna N:ris 3 och 5 vid Fabriksgatan i kvarteret N:o 127 eller ock N:ris 29 och 31 vid Bergmansgatan i kvarteret N:o 109. Alla dessa tomter, af hvilka de tvenne förstnämnda utgöra i areal tillsammans omkring 3,360 m² och de senare omkring 3,600 m², utmärka sig för ett särdeles fördelaktigt, mot solsidan vettande läge och god byggnadsgrund. I värde kunna desamma uppskattas, tomten N:o 3 vid Fabriksgatan, såsom hörntomt, efter 25 och de öfriga efter 20 mark per m², efter hvilken beräkning kapitalvärdet för tomterna skulle i rundt tal utgöra för N:ris 3 och 5 vid Fabriksgatan omkring Fmk 75,000 och för N:ris 29 och 31 vid Bergmansgatan Fmk 72,000. Det är alltså ingen ringa uppoffring af staden att till statsverket utan ersättning afstå dessa tomter; men då det å andra sidan ligger i stadens intresse att det blifvande läroverket förläggas å denna ort, och den förut upplåtna tomten deremot återgår till staden och kan för annat ändamål disponeras, anser sig Drätselkammaren dock böra tillstyrka att desamma alternativt med ofvanberörda tomter å Berghäll erbjudas statsverket, under enahanda förbehåll som tidigare från stadens sida uppstålts, eller att en tidsenlig fullständig läroanstalt för blinda barn med svenskt och finskt modersmål genom statsverkets försorg här inrättas.

Drätselkammaren får fördenskull vördsamt hemställa, att Stadsfullmäktige ville såsom svar å Ecklesiastik Expeditionens förfrågan meddela:

det staden är villig att under nyssantydde förbehåll, i stället för den till tomtplats för en tillärd blindläroanstalt tidigare upplåtna del af kvarteret N:o 127, utan ersättning upplåta i främsta rummet tomterna N:ris 3 och 5 i kvarteret N:o 302 eller ock N:ris 7 och 9 i kvarteret N:o 303 å Berghäll, men, i händelse dessa skulle befinnas oantagliga, alternativt dermed antingen tomterna N:ris 3 och 5 vid Fabriksgatan i kvarteret N:o 127 eller N:ris 29 och 31 vid Bergmansgatan i kvarteret N:o 109.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Edvard Loo.

Handlingar rörande Helsingfors stads räkenskaper och bokslut för år 1895.

Sedan Helsingfors stads räkenskaper för sistlidet år, 1895, numera afslutats och inom i lag bestämd tid aflämnats till Magistraten, för att tillställas de af rådhusstämman utsedde revisorerne för granskning, får Drätselkontoret härmed öfver stadens bokslut för året afgifva efterföljande berättelse.

Utgifter.

I. *Stadens skulder.* Amorteringsanslaget i 1895 års stat å stadens conso-
liderade gäld utgjorde inalles *Fmk* 145,614: 65.

Daraf utbetaltes till Finlands statskontor	<i>Fmk</i> 16,004: 65
samt öfverfördes till chausséobligationernas amorteringsfond	" 6,310: —
hvarjente återstoden användes för betalning af under året till in- lösen förfallna obligationer, hörande till stadens lån af åren 1876, 1882 och 1892	" 123,300: —
<u>Summa <i>Fmk</i></u>	<u>145,614: 65</u>

Af dessa sistnämnda utestå vid årsskiftet oinlösta af:

1876 års vattenledningslån.

Litt. A. å 1,000 mark N:ris 1, 5, 214, 451	<i>Fmk</i> 4,000: —
" B. å 500 mark N:ris 501, 731, 874, 995	" 2,000: —
" C. å 200 mark N:ris 232, 240, 377, 637, 820, 1068, 1181	" 1,400: —
<u><i>Fmk</i></u>	<u>7,400: —</u>
afgår för infriade kuponger	" 677: 50
<u>Summa <i>Fmk</i></u>	<u>6,722: 50</u>

1882 års nybyggnads- och regleringslån.

Litt. A. å 3,000 mark N:o 94	<i>Fmk</i> 3,000: —
" B. å 1,000 mark N:ris 38, 41, 450	" 3,000: —
" C. å 500 mark N:ris 27, 432, 648, 707, 776, 777	" 3,000: —
<u><i>Fmk</i></u>	<u>9,000: —</u>
afgår för inlösta kuponger	" 405: —
<u>Summa <i>Fmk</i></u>	<u>8,595: —</u>

1892 års obligationslån.

Å detta lån, hvars amortering besörjes af de bankinstitut, hvilka öfvertagit lånet, med af staden på bestämda terminer förut erlagdt belopp, balansera följaktligen ej i stadens böcker några obligationer som oinlösta. Af de under år 1895 och tidigare till inlösen förfallna obligationerna utestodo vid årsskiftet oredovisade:

Litt. B. å 1,000 mark eller 720 kronor N:ris 136, 488, 512, 713	. <i>Små</i>	4,000: —
„ C. å 500 mark eller 360 kronor N:ris 95, 653, 1,123,	„	1,500: —
	Summa <i>Små</i>	5,500: —

Å anslaget för utgående räntor, utgörande inalles 398,851 mark 89 penni, förekommer en besparing å kassakreditivräntan *Små* 7,243:44, hvaremot räntorna å lånen för inköp af Gumtäkts säteri öfverstigit de beräknade med 872 mark 41 penni, af orsak att en del af lånen under början af året löpte med högre räntefot.

II. *Stadens embetsverk*. Enär den nyinrättade, biträdande stadsfiskalstjensten icke varit besatt hela året, har en mindre besparing å aflöningskontot ernåtts.

III. *Kommunalförvaltningen*. Drätselkammarens expensanslag, 7,000 mark, har öfverskridits med 4,133 mark 51 penni, hufvudsakligen därigenom att tryckningen af tvänne berättelser öfver stadens kommunalförvaltning, för åren 1893 och 1894, under året ur detsamma bekostats.

VII. *Sundhets- och sjukvården*. Aflöningskontot för läkarepersonalen är öfverskridet med 949 mark 90 penni, hörrörande däraf att stadsläkaretjenserna ordinariter besatts först den 1 Juli, och under förra halfåret bestridts af vikarier, medan lönen för förste stadsläkaretjenssten som vakansbesparing gått till civilstatens enke- och pupillkassa.

Anslagsposten för helsovårdsnämnden är jemväl öfverskriden med 1,233 mark 21 penni, beroende på betydligare tryckningskostnader under året, påförda expensanslaget.

Beträffande Maria sjukhus visar bokslutet att kostnaderna för dess epidemiska- och icke epidemiafdelning kräft ett belopp af 2,844 mark 88 penni utöfver anslagen, hvaremot ekonomiafdelningen lemnat ett öfverskott å *Små* 3,516:93, sålunda en besparing i kostnaderna för hela sjukhuset af 672 mark 5 penni.

Utgiftsposten för helsopolisen, dit under den tid af året stadsläkaretjenserna ännu ej voro besatta, förts aflöningen för stadens sundhetsinspektör, har af denna anledning öfverskridit den beräknade utgiften med 2,005 mark 38 penni.

Fattigvården. Kontot Arbetsinrättningen lemnar en besparing å anslaget af *Små* 3,852:28, förorsakad hufvudsakligen af minskad kostnad för kosthållningen.

I ständiga understöd hafva under året utgifvits inalles *Små* 112,543:85 sålunda fördelade:

Månatliga bidrag å understödsbref	<i>Små</i>	44,482: —
För i staden utackorderade	„	9,880: 30

För å landsbygden utackorderade	<i>Fmg.</i> 49,474: 36
I särskilda inrättningar intagna	8,707: 19
	Summa <i>Fmg.</i> 112,543: 85

Det belopp *Fmg.* 3,893: 85, hvarmed anslagen öfverskridits, hänför sig sålunda till utackorderade eller i särskilda inrättningar intagne fattige.

Anslagsposten för sjukvård har kräft cirka 80 % mera än den beräknade kostnaden eller *Fmg.* 12,623: 60.

IX. *Undervisningsväsendet.* Folkskolornas lönekonto visar nu, som i regeln, betydande besparing, då de rundligt tilltagna anslagen för vikarier ej under året behöft i nämnvärd grad anlitas. Däremot saknas å detta konto pensionsavgifterna för senare halfåret till folkskollärarens enke- och pupillkassa, å hvilka uppgift ej innan bokslutet inkommit.

XI. *Vattenledningen.* Driftkostnaden för pumpverket har, enär ångpumpverket endast en kortare tid af året behöft hållas i gång, belöpt sig till blott 3,287 mark 14 penni, emot beräknade 6,000 mark.

Kostnaderna för privata anslutningar och uppsättning af vattenmätare, uppgå för 1895 till 37,323 mark 3 penni, inkomsterna å dessa arbetar åter (se tablan under Inkomster, vattenledningen) till *Fmg.* 47,441: 24, utvisande sålunda en bruttovinst å dessa arbeten af *Fmg.* 10,118: 21.

Anslaget för reparation och justering af vattenmätare har i någon mån öfverskridits, emedan ett ovanligt stort antal, omkring 600 stycken, mätare under året underkastats reparation.

Å anslaget för nya filtra, hvarmed därjemte, enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 3 September 1895, bestridts kostnaden för reservsugrör, har inbesparats 6,480 mark 83 penni hvarförutan öfriga vattenledningsarbeten, till följd af gynnsamma arbetsförhållanden, utförts för kostnader understigande de beräknade.

XIV. *Allmänna arbeten.* För ändring af ingångarne i saluhallsbyggnaden har kostnadsanslaget öfverskridits med *Fmg.* 1,057: 71, enär särskilda extra arbeten, såsom flyttning af vattenledning m. m. vid utförandet befunnits af nöden. Underhållet af staden tillhöriga byggnader har under 1895 kräft en kostnad af *Fmg.* 26,510: 22 eller 11,510 mark 22 penni utöfver anslagsposten. Förhållandet beror på att stadens äldre hus år efter år tarvva en allt grundligare och genomgripande remont; särskildt har under år 1895 mellantaket i rådhusets annexbyggnad gjorts nytt för en kostnad af ca 7,300 mark. Enär staden och villaegarene i Östra Brunnsparcken af Magistraten ålades att ommakadamisera större delen af hufvudvägen inom östra villakomplexen, har kontot underhåll af chausséerna i Brunnsparcken kräft större kostnad, än det sedvanliga årsunderhållet, eller *Fmg.* 1,492: 32.

Det allmänna chausséunderhållskontot har jemväl öfverskridits med ej mindre än *Fmg.* 13,618: 21. Under året hafva nämligen såväl östra chausséen ända till Gammelstaden som vestra chausséen till Djurgårdssporten undergått en af de-

ras förutvarande dåliga skick betingad, grundlig remont. Kostnaderna för fortsättning af chausséen genom Djurgården hafva med *Från* 2,643:90 öferskridit den beräknade utgiftssumman, beroende detta på att i kostnadsförslaget ej upptagen trottoir på södra sidan af chausséen samt en kloakomläggning med anslagsmedlen utförts.

Underhållskontot för stadens hamnar har med 2,317 mark 78 penni öfverstigit anslagssumman, förnämligast till följd af nödig befunda muddringsarbeten i båthamnarne.

Pensioner. Emedan af stadens pensionstagare tvänne, eller Rådmandöttorarne Hedvig Sofia och Fredrika Charlotta Bergholm aflidit, den förre den 21 December 1894 och den senare den 15 Maj 1895, har en mindre besparing å pensionsanslaget uppstått.

Ur *Stadsfullmäktiges dispositionsmedel*, i staten upptagna till 38,000 mark har beviljats särskilda anslag till belopp af *Från* 28,526:21.

Från föregående år balanserande konti m. m.

Under denna rubrik upptages ersättning till Arrendatorn O. Grönlunds enka för undanskaffande af åbyggnaderna å tomten N:o 14 vid Skarpskyttegatan med 1,040 mark, samt den kostnad utöfver intraderna hästhoarnes underhåll och skötsel medfört, nemligen *Från* 389:23. Inkomsterna vid hoarne hafva utgjort *Från* 1,968:31, samt utgifterna *Från* 2,357:54.

Under samma rubrik upptages yttermera en post å *Från* 33,835:43, utgörande besparingar å de lånemedelsanslag, som uppstått, dels å årets vattenledningsarbeten, dels å några tidigare utförda med lånemedel bestridda arbeten.

Inkomster.

Tomtlösens konto visar för året det anmärkningsvärda öfverskottet af *Från* 269,020:29, eller en inkomstsumma af *Från* 342,020:29. Af sistnämde belopp belöper sig på:

Årsannuiteten	<i>Från</i>	56,337:80
Kapitalafbetalning utöfver årsannuitet	„	161,667:99
Å nysålda tomter inbetalt	„	124,014:50
		Summa <i>Från</i> 342,020:29

Stadens fasta egendom. Arrendeinkomsten under året visar, hufvudsakligen till följd af låg markegång, en brist i den beräknade summan af *Från* 3,870:39.

Saluhallens hyror uppgå till *Från* 3,299:54 mera än beräknats, sedan butikerna därstädes vid förnyad auktion till högre priser utlegts.

Tillfälliga arrenden understiga något den i staten upptagna förslagssumman, enär platshyran för de i båthamnen tidigare förlagda försäljningsprämarna numera bortfallit.

Arrendeintraderna från Gumtäck, som i staten upptagits till 30,000 mark, visa en brist af *Smk* 4,822: 29, sedan jemlikt Drätselkammarens beslut en del arrenden, som absolut omöjliga att indrifva, ur uppbördslängderna afförts.

V. *Inkomstgivande rättigheter.* Intraderna vid trafikkontoret visa samtliga öfverskott af tillsamman *Smk* 61,238: 56, hvaremot hamnafgifterna något understiga den i staten upptagna siffran.

I kontot Diverse böter ingår äfven en del saköresmedel, rester från tidigare år, hvarföre detsamma utvisar ett litet öfverskott.

VI. *Diverse.* Afgifter för spillningsafstjelpning hafva icke influtit, alldenstund Stadsfullmäktige den 14 Maj 1895 beslutat att prämar ej vidare skulle hållas i hamnarne för afstjelpning af spillning.

Den å kontot Ersättning för inkvarteringskostnader förekommande bristen motsvaras af besparing å anslaget för inkvarteringen å utgiftssidan.

Å från föregående år balanserade konti förekommer, utom en besparing om 5,000 mark å ombyggnad af kommunens sjukhus, hela det för införande af förbättringar i gaturenhållningen den 5 Juni 1894 beviljade anslagsbelopp, hvilket icke kommit till användning.

Inkomster ej i staten observerade. Här upptages bland annat försäljningssumman för större delen af stadens afstjelpningsprämar, hvilka, jemlikt Stadsfullmäktiges förut åberopade beslut, blifvit af byggnadskontoret försålda.

Bilansen per 31 December 1895.

Bland under rubrik utestående rester upptagna poster utgöras *Smk* 100,073: 81 af medel, som i regeln inflyta efter årsskiftet, samt återstoden af egentliga rester. De å kontot Diverse rester upptagna resterande afgifter utgöras af:

Arrandomedel	<i>Smk</i> 6,120: 90
Arrenden från stadens jordlägenheter	” 9,484: 02
Diverse afgifter	” 4,479: 53
Hundskatt	” 362: 02
Landtdagskostnader	” 494: 52
Kommunala utskylder	” 54,981: 69
Personel fattigafgift	” 750: —
Tolags- och trafikafgifter	” 196: 37
Vattenkonsumtionsafgifter	” 342: 11
	Summa <i>Smk</i> 77,211: 16

Af årets uppbördssummor har till sistsagde konto vid bokslutet öfverförts *Smk* 40,796: 62.

Af 1892 års obligationslån hafva följande utgifter bestridts:

	<i>Smk</i>	För vattenlednings arbeten	För andra ändamål
Inlösen af Brunnsparken	—	—	287,000: —
Underhåll & remont af stadens hus i Brunnsparken	”	—	13,000: —

	För vattenlednings arbeten	För andra ändamål
Uppförande af saluhallar	<i>Fr.</i> — —	210,000: —
Vattenledningens utsträckning år 1887	” 19,225: 78	
Vattenledning till Ö. Brunnsparken	” 46,809: 66	
” till Munkholmen	” 21,663: 36	
” till Lappviks sjukhus	” 11,510: 57	
” till Sörnäs	” 10,315: 98	
” till länefängelset	” 15,880: 23	
” till villan Ås	” 6,034: 72	
Kanal under Ö. Brunnsparken	” — —	9,469: 76
Inredning af gamla proviant magasinet till tull- och packhus	” — —	47,000: —
Tillbyggnader å Fattiggården samt uppförande af en arbetsinrättning	” — —	135,493: 10
Vattenledningens utsträckning år 1888	” 104,356: 05	
” ” ” 1889	” 181,165: 59	
” ” ” 1890	” 425,127: 55	
” ” ” 1891	” 74,638: 80	
Uppställande af en ångpump vid vattenuppföringsverket i Gammelstaden	” 178,107: 50	
Uppförande af ett hus för brandverket	” — —	294,000: —
Tillbyggnad till Magasinskajen	” — —	288,355: 52
Fördjupning af hamnen invid Magasinskajen	” — —	14,326: 19
Omkostnader för lånet	” — —	319,481: 92
Tillbyggnad till kommunala sjukhuset och dårvårdsbyggnad å fattiggården	” — —	7,066: 90
Nya filtra vid vattenledningen	” 239,519: 17	
Kajarbeten i hamnarne 1894	” — —	761,960: —
” ” 1895	” — —	417,590: 03
Vattenledn. utsträckning 1895	” 22,064: 24	
	Summa <i>Fr.</i> 1,356,419: 20	2,804,743: 42
Återstår oanvänt:		
För vattenledningsarbeten	<i>Fr.</i> 143,580: 80	1,500,000: —
” kajbyggnader	” — —	195,256: 58
	Summa <i>Fr.</i> — —	4,500,000: —

I 1895 års budget anvisade Fullmäktige för kajarbeten å lånemedel:

Oanvänd del af tidigare anslag	<i>Fr.</i> 311,065: 22
Nytt anslag	” 417,590: 03
	eller inalles <i>Fr.</i> 728,655: 25

Men när den till 311,065 mark 22 penni kalkylerade besparingen å tidigare anslag i sjelfva verket vid 1894 års utgång utgjorde endast *Fr.* 226,680: 13, hafva de sålunda anvisade lånemedlen ej varit tillräckliga för bestridande af arbetskostnaderna, utan balanserar kontot Kajarbeten i södra hamnen till år 1896 med det anslaget öfverskjutande beloppet. Angående anvisande af erforderligt tillskott har kontoret gjort hemställan till Drätselkammaren, som torde till Fullmäktige aflåta skrifvelse i ämnet.

Sammandrag af bokslutet.

Indkomster.

Enligt stat	<i>Sm.</i>	4,213,080: 38
Utöfver de	"	419,757: 45
Besparing å anslag	"	149,971: 45
		Summa <i>Sm.</i> 4,782,809: 28

Utgifter.

Anslag enligt stat	<i>Sm.</i>	4,213,080: 38
Anslagen öfverskridna med	"	135,842: 67
Brist i beräknade inkomster	"	50,014: 21
		Summa <i>Sm.</i> 4,398,937: 26
Årets resultat: öfverskott		"
		Summa <i>Sm.</i> 4,782,809: 28
Året 1894 slutade med ett minussaldo af	<i>Sm.</i>	438,978: 10
Hvarifrån nu afräknas förestående öfverskott	"	383,872: 02
		Summa <i>Sm.</i> 55,106: 08

Utförlig tablå öfver utgifter och inkomster under 1895, bilansen per ultimo December samt särskild relation angående stadens utestående, ej till betalning förfallna fordringar och consoliderade gäld bifogas.

Helsingfors stads Drätselkontor i Februari 1896.

Teodor Holmberg.

Helsingfors stads utgifter och inkomster år 1895.

Utgifter.	Anslag enligt stat.	Kostnad enligt böckerna.	Anslaget öf- verskrider.	Besparing å anslaget.
<i>I. Stadens skulder.</i>				
Å lånet för stadens reglering, amor- tering	5,288 —	5,288 —		
Å lånet för chausseerna, ränta . . amortering	440 30 5,059 70	440 30 5,059 70		
Å lånet för folkskolehuset vid An- negatan, ränta	343 05	343 05		
amortering	5,656 95	5,656 95		
Å chausseeobligationerna, ränta . . amortering	3,960 — 6,310 —	3,960 — 6,310 —		
Å vattenledningslånet af år 1876, ränta	68,612 50	68,612 50		
amortering	18,300 —	18,300 —		
Å nybyggnads- och regleringslånet af år 1882, ränta	56,542 50	56,542 50		
amortering	38,000 —	38,000 —		
Å obligationslånet af år 1892, ränta amortering	200,677 50 17,000 —	200,677 50 17,000 —		
provisioner & kursdifferenser . . .	900 —	687 36	—	212 64
Å lån för inköp af Guntäckt, ränta . .	23,776 04	24,648 45	872 41	
Å lån för rådhusannexet och kom- munala sjukhuset, ränta	32,500 —	32,500 —		
amortering	50,000 —	50,000 —		
Å kassakreditiv, provision och ränta	12,000 —	4,756 56	—	7,243 44
<i>II. Stadens embetsverk.</i>				
Magistratens och Rådstufvurättens aflöningar	181,550 —	181,309 93	—	240 07
Renskrifning af protokoll i hem- ställda mål samt åt aktörerna . . .	1,700 —	847 50	—	852 50
Expenser	10,500 —	9,770 27	—	729 73
Transport	739,116 54	730,710 57	872 41	9,278 38

Transport	739,116 54	730,710 57	872 41	9,278 38
III. Kommunalförvaltningen.				
Stadsfullmäktiges kansli	11,400 —	11,314 72	— —	85 28
Drätselkammaren, aflöningar	23,300 —	22,879 96	— —	420 04
anslag för ny fastighetsbok	800 —	800 —		
expenser	7,000 —	11,133 51	4,133 51	
Drätselkontoret, aflöningar	29,560 —	29,512 27	— —	47 73
anslag för debetsedel distribue-				
ring	800 —	800 —		
expenser	2,900 —	2,444 80	— —	455 20
Trafikkontoret, aflöningar	18,900 —	18,438 40	— —	461 60
arvode för erhållande af dagliga				
uppgifter från tullkammaren	500 —	500 —		
mätarearvoden	800 —	1,387 77	587 77	
expenser	1,200 —	1,547 40	347 40	
Hamnkontoret, aflöningar	27,650 —	27,807 56	157 56	
ångslupslega för inspektionsresor	200 —	218 50	18 50	
expenser	400 —	881 24	481 24	
Byggnadskontoret, aflöningar	32,070 —	32,069 76	— —	— 24
extra ingeniörs- och ritarebiträ-				
den	4,000 —	3,989 —	— —	11 —
skogsvaktbiträden och skogskul-				
tur	2,000 —	1,344 30	— —	655 70
material och handtlangaredags-				
verken vid mätningar	5,000 —	5,825 48	825 48	
expenser	1,500 —	1,506 70	6 70	
IV. Gatubelysningen.				
Gasbelysningen	95,296 75	94,032 53	— —	1,264 22
Petroleumbelysningen	58,000 40	56,886 29	— —	1,114 11
Elektrisk belysning	300 —	374 58	74 58	
V. Brandverket.				
Aflöningar och andra förmåner	61,460 —	61,460 04	— 04	
Brandstallet	6,620 —	6,580 66	— —	39 34
Eldning och belysning	5,697 50	6,000 37	302 87	
Redskap och inventarier	7,600 —	7,350 26	— —	249 74
Diverse	3,600 —	3,644 57	44 57	
Anslag åt Frivilliga brandkåren	5,000 —	5,000 —		
Transport	1,152,671 19	1,146,441 24	7,852 63	14,082 58

Transport	1,152,671 19	1,146,441 24	7,852 63	14,082 58
VI. Polisnrättningen.				
Aflöningar	176,120 —	176,113 —	— —	7 —
Polisstallet	3,524 —	2,511 71	— —	1,012 29
Diverse	25,530 —	25,391 62	— —	138 38
VII. Sundhets- och sjukvården.				
Läkarepersonal	33,900 —	34,849 90	949 90	
Helsovårdsnämnden	5,000 —	6,233 21	1,233 21	
Maria sjukhuset, icke epidemiska afdelningen	21,100 —	23,757 31	2,657 31	
epidemiafdelningen	10,900 —	11,087 57	187 57	
ekonomiafdelningen	50,890 —	47,373 07	— —	3,516 93
Kolerabaracker	1,000 —	304 —	— —	696 —
Underhåll af en poliklinik	7,000 —	7,000 —	— —	
Helsopolisen	11,300 —	13,305 38	2,005 38	
Undersökningsstationen för lifsmedel	4,520 —	4,359 60	— —	160 40
VIII. Fattigvården.				
Fattigvårdsstyrelsen	8,760 —	8,661 20	— —	98 80
Fattiggården	66,160 —	67,568 66	1,408 66	
Arbetsnrättningen	26,140 —	22,287 72	— —	3,852 28
Understöd, ständiga	108,650 —	112,543 85	3,893 85	
tillfälliga	21,500 —	20,609 31	— —	890 69
Sjukvård	7,000 —	12,623 60	5,623 60	
Kostnad för sinnesrubbade personer intagna i dårvårdsanstalt	14,000 —	14,862 45	862 45	
Läkemedel	8,000 —	8,227 37	227 37	
Diverse	7,000 —	6,751 79	— —	248 21
IX. Undervisningsväsendet.				
Navigationsskolan	2,800 —	2,832 —	32 —	
Realskolan	9,900 —	9,566 74	— —	333 26
Handtverksskolorna	20,032 —	19,537 27	— —	494 73
Handelsinstitutet	4,000 —	4,000 —	— —	
Transport	1,807,397 19	1,808,799 57	26,933 93	25,531 55

Transport	1,807,397 19	1,808,799 57	26,933 93	25,531 55
Skolan för andesvaga barn	4,500 —	4,200 —	— —	300 —
Folkskolorna, aflöningar	331,348 03	310,215 27	— —	21,132 76
hyror	26,190 —	25,665 —	— —	525 —
undervisningsmaterial	7,200 —	6,683 —	— —	517 —
material för handarbeten	4,700 —	2,396 89	— —	2,303 11
ny skolmöbel och reparation af gammal	4,500 —	6,828 32	2,328 32	— —
ved och vedhuggning	15,300 —	10,617 51	— —	4,682 49
belysning	13,500 —	9,393 98	— —	4,106 02
beklädnadshjälp	9,700 —	9,616 10	— —	83 90
renhållning	8,700 —	8,442 32	— —	257 68
expenser	1,900 —	2,189 88	289 88	— —
underhålls och reparationskostnader för gårdar och lokaler	9,800 —	12,551 62	2,751 62	— —
bidrag till folkskollärarepersona- lens pensionering	5,000 —	5,040 —	40 —	— —
Folkbiblioteket och läsesalen	22,950 —	23,177 04	227 04	— —
Folkbibliotek och läsesal i Sörnäs	7,060 —	7,060 —	— —	— —
X. Staden åliggande all- männa onera.				
Skjutshållning	2,960 —	2,959 92	— —	— 08
Kronoutlagor	53 04	53 04	— —	— —
Inkvartering	229,350 20	202,289 25	— —	27,060 95
Inkvarteringsnämnden	7,200 —	7,200 —	— —	— —
XI. Vattenledningen.				
Förvaltning och drift.				
Aflöningar	20,480 —	20,457 89	— —	22 11
Driftkostnad för pumpverket	6,000 —	3,287 14	— —	2,712 86
D:o för filtrerna	8,000 —	7,968 72	— —	31 28
Afläsning och kontroll af vatten- mätare	6,000 —	5,670 10	— —	329 90
Mätningar och undersökningar för utvidgningar	1,500 —	556 70	— —	943 30
Brandförsäkringspremier och ut- skylder till Helsinge kommun	1,700 —	2,108 06	408 06	— —
Arrende för skyddsområde invid Vanda å	600 —	600 —	— —	— —
Resemedel	400 —	— —	— —	400 —
Transport	2,563,988 46	2,506,027 32	32,978 85	90,939 99

Transport	2,563,988 46	2,506,027 32	32,978 85	90,939 99
Expenser	2,000 —	2,007 67	7 67	
Kostnader för distribuering och indrifning af debetsedlar och räkningar	500 —	500 —		
Kostnader för privata anslutningar och uppsättning af vattenmätare	22,356 —	37,323 03	14,967 03	
Hyra för verkstadslokal	2,644 —	2,644 —		
Underhåll och remont.				
Remont och underhåll af vattenledningens byggnader, hägnader, dammar, maskiner och rörnät	18,000 —	18,032 09	32 09	
Reparation och justering af vattenmätare	1,500 —	2,156 84	656 84	
Uppförande af nya filtra	146,000 —	139,519 17	— —	6,480 83
Utsträckning af rörnätet samt inköp af vattenmätare.				
Nyläggning af vattenledningen under Vilhelmsgatan från Mikaelsgatan till adress N:o 11	1,450 —	1,450 —		
Utsträckning af vattenledningen från gården N:o 17 vid Högbergsgatan till Röddäldsgatan	6,100 —	4,084 72	— —	2,015 28
Utsträckning af vattenledningen till Hermanstad	23,300 —	17,979 52	— —	5,320 48
Inköp af vattenmätare	5,000 —	4,970 14	— —	29 86
Diverse mindre arbeten.				
Brandposters förseende med vattenaflopp	500 —	445 29	— —	54 71
Rensning af vattenledningsröret under Mikaelsgatan mellan Alexanders- och Vilhelmsgatorna	400 —	167 96	— —	232 04
2 st. vattenvärmningsstationer för brandposternas skötsel	800 —	483 71	— —	316 29
XII. Saluhallen.				
Uppsyningsman, aflöning	1,350 —	1,350 —		
Belysning	5,500 —	3,594 94	— —	1,905 06
Renhållning m. m.	1,200 —	1,003 64	— —	196 36
Transport	2,802,588 46	2,743,740 04	48,642 48	107,490 90

Transport	2,802,588 46	2,743,740 04	48,642 48	107,490 90
XIII. Stadens jordlägenheter.				
Gumtäckt, förvaltningskostnader m. m.	6,000 —	4,601 96	— —	1,398 04
Mejlans, utskylder m. m.	700 —	491 18	— —	208 82
XIV. Allmänna arbeten.				
1:o. Byggnader och lägenheter.				
<i>Remont och underhåll.</i>				
Remont af Kajsaniemi värdshusbyggnader	2,500 —	2,746 96	246 96	
Ändring af ingångarne till saluhallen	3,000 —	4,057 71	1,057 71	
Inredning af kassahvalf i Drätselkammarens lokal	2,700 —	1,682 73	— —	1,017 27
Diverse reparationer	15,000 —	26,510 22	11,510 22	
2:o. Gator och allmänna platser.				
<i>Remont och underhåll.</i>				
Diverse reparationer	9,000 —	8,612 41	— —	387 59
<i>Regleringsarbeten.</i>				
Planering af Skepparebrinken	2,640 —	2,747 10	107 10	
D:o af Sjömansgatan framför tomt N:o 13	1,140 —	1,951 47	811 47	
D:o af östra hälften af Dalgatan och norra hälften af Aspnäsgatan	16,000 —	15,106 08	— —	893 92
3:o. Kanaler och afloppsdiken.				
<i>Remont och underhåll.</i>				
Kompletteringsarbeten	6,000 —	3,700 22	— —	2,299 78
Diverse underhåll	9,000 —	9,353 15	353 15	
4:o. Vägar.				
<i>Remont och underhåll.</i>				
Remont af brolocket å långa bron	3,000 —	2,804 25	— —	195 75
Diverse reparationer	10,000 —	12,015 97	2,015 97	
Transport	2,889,268 46	2,840,121 45	64,745 06	113,892 07

Transport	2,889,268 46	2,840,121 45	64,745 06	113,892 07
5:o. Chausséer.				
<i>Remont och underhåll.</i>				
Chausséerna i Brunnsparken . . .	500 —	1,492 32	992 32	
Makadamisering af östra chausséen från Broholmsgatan till spår- vägsstallet, halfva kostnaden . .	13,600 —	20,229 30	6,629 30	
Diverse underhåll	15,000 —	28,618 21	13,618 21	
<i>Nyanläggningar.</i>				
Fortsättning af chausséen genom Djurgården från östra till vestra chausséen	4,000 —	6,643 90	2,643 90	
6:o. Hamnar.				
<i>Remont och underhåll.</i>				
Remont af ballastkajen i Sörnäs .	3,500 —	3,651 42	151 42	
D:o af packhuskajen i norra ham- nen	10,000 —	10,000 —		
Nedfartsbroar till isarne jemte stäng- sel vid kajerna	2,000 —	871 38	— —	1,128 62
Diverse reparationer	7,000 —	9,317 78	2,317 78	
<i>Nybyggnader.</i>				
Kajarbeten i södra hamnen . . .	824,962 —	824,962 —		
Hamnbanan	153,693 25	153,693 25		
7:o. Planteringar.				
<i>Remont och underhåll.</i>				
Underhåll af planteringar och träd- skolor	40,000 —	38,797 78	— —	1,202 22
Underhåll af hägnader	1,000 —	915 97	— —	84 03
<i>Nyanläggningar.</i>				
Observatoriibergens planering . .	5,000 —	5,000 —		
Planterings och planeringsarbeten i Brunnsparken	2,000 —	2,028 13	28 13	
Planeringsarbeten i Kajsaniemi . .	1,500 —	1,594 40	94 40	
Jordfyllning till Henriksesplanaden	1,200 —	1,199 87	— —	— 13
Inköp af soffor	500 —	500 —		
Inköp af träd och buskar	400 —	342 17	— —	57 83
Transport	3,975,123 71	3,949,979 33	91,220 52	116,364 90

Transport	3,975,123 71	3,949,979 33	91,220 52	116,364 90
8:o. Renhållningsväsendet.				
<i>Remont och underhåll.</i>				
Underhåll af afstjelpningsplatser, bryggor och pråmar	4,000 —	4,665 51	665 51	
Vakters och pråmkarlarers aflöning samt tömning af pråmar	5,000 —	4,745 75	— —	254 25
Latriners och pissoirers underhåll	10,000 —	10,416 90	416 90	
Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar	32,000 —	30,296 43	— —	1,703 57
Rengöring af hamnar och kajer	1,500 —	652 60	— —	847 40
Bevattning af stadens centrala gator, Parkgatan och chausséerna i Brunsparken jemte östra och vestra chausséerna	6,500 —	7,797 02	1,297 02	
9:o. Arbetsredskap.				
Diverse inköp och remont	5,000 —	4,845 59	— —	154 41
10:o. Diverse.				
Underhåll af klappbryggor, vedmätt, lyktstolpar m. m. samt diverse oförutsedda utgifter.	6,000 —	6,870 54	870 54	
XV. Pensioner.	14,906 67	14,666 68	— —	239 99
XVI. Diverse.				
Taxerings och pröfningsnämnden sekreterarearvode	2,000 —	2,000 —		
expenser	1,400 —	1,363 55	— —	36 45
Revision af stadens räkenskaper	4,100 —	4,100 —		
Eldnings- och lysningsämnen	12,000 —	16,042 31	4,042 31	
Anslag för signalering af middags-timmen	300 —	300 —		
Stormvarningstelegram	250 —	125 —	— —	125 —
Brandstodsavgifter	6,500 —	7,246 99	746 99	
Anslag åt mantalsskrifvaren	2,000 —	2,000 —		
D:o åt byggnadsinspektör	2,400 —	2,400 —		
Arvode åt en elektrotekniker	1,200 —	1,200 —		
D:o åt fiskeritillsyningsmän	600 —	608 —	8 —	
Transport	4,092,780 38	4,072,322 20	99,267 79	119,725 97

Transport	4,092,780 38	4,072,322 20	99,267 79	119,725 97
Bidrag till länefängelsets ombyggnad	10,000 —	10,000 —		
Utskrifning af vallängden jemte register	1,000 —	1,000 —		
Anslag till juridiskt biträde åt obemedlade	2,500 —	2,499 96	— —	— 04
Anslag till fängelseföreningens skyddsherberge	600 —	600 —		
Omkostnader för hundskatten	200 —	424 75	224 75	
Inventarier till särskilda stadens hus, remont och komplettering	4,000 —	2,444 68	— —	1,555 32
Telefonafgifter	4,000 —	3,992 —	— —	8 —
Afkortning och restitution å uttaxerade medel och andra inkomster	60,000 —	41,591 67	— —	18,408 33
För oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande:				
II. <i>Stadens embetsverk.</i>				
Anslag till lönetillskott åt stadsfiskalerna	2,400: —	2,400 —		
Anslag till lönetillskott åt stadsbetjente	1,397: 88	1,397 88		
IV. <i>Gatubelysningen.</i>				
Anslag för installation af elektrisk belysning å Sandviksmolon	2,200: —	2,787 72	587 72	
VII. <i>Sundhets- och sjukvården.</i>				
Anslag för extra tillsyningsmän vid helso-polisen	1,800: —	1,000 —	— —	800 —
Anslag till aflönande af besigtningssläkare	5,000: —	5,000 —		
Anslag för anskaffande af en vattenvärmsningsapparat till Maria sjukhus	2,200: —	2,697 75	497 75	
Transport	14,997: 88	4,175,080 38	4,150,158 61	100,578 01
				140,497 66

Transport 14,997: 88	4,175,080 38	4,150,158 61	100,578 01	140,497 66
<i>IX. Undervisningsväsendet.</i>				
Anslag till resestipendier åt folkskolornas lärare och lärarinnor	2,100: —	2,100 —		
Anslag för parallellklass vid lägre handtverk- skolan å Bärghäll.	302: —	302 —		
Anslag för finska para- lellklasser vid handt- verksskolorna	848: —	848 —		
<i>XIII. Stadens jordlägenheter.</i>				
Anslag för tillsyn öfver helsovårdsstadgans ef- terlefnad å Gumtäckt	175: —	175 —		
<i>XV. Pensioner.</i>				
Anslag till pension åt skogsvaktenkan Maria Eriksson	20: —	20 —		
<i>XVI. Diverse.</i>				
Anslag åt bestyrelsen för arbetshemmet för kvinnor	600: —	600 —		
Anslag åt Helsingfors simsällskap	1,000: —	1,000 —		
Anslag för inköp af Skulptören R. Stigells grupp „De skepps- brutna	6,000: —	6,000 —		
Anslag för bestridande af elektroteknikerns aflöning	1,200: —	1,200 —		
Anslag för byggnads- syneman	400: —	400 —		
Anslag till bidrag för uppförande af folk- skolehus i Lill-Hoplax by af Helsing socken	750: —	750 —		
Transport 28,392: 88	4,175,080 38	4,163,553 61	100,578 01	140,497 66

Transport 28,392: 88	4,175,080 38	4,163,553 61	100,578 01	140,497 66
Anslag för aflönande af uppsyningsman vid varumagasinet å ma- gasinskajen 133: 33	— —	133 33		
<i>Fmj:</i> 28,526: 21	38,000 —			9,473 79
Från föregående år balanserade konti m. m.				
Ersättning åt arrendatorer för un- danskaffande af byggnader . . .		1,040 —	1,040 —	
Besparing å anslag, anvisade å 1892 års obligationslån, öfverföres till odisponerade lånemedel med . . .		33,835 43	33,835 43	
Kostnader för hästhoarna		389 23	389 23	
Saldo från år 1894		438,978 10		
Summa	4,213,080 38	4,637,929 70	135,842 67	149,971 45

Inkomster.	Beräknad in- komst enligt stat.	Inkomst enligt bäckerna.	Brist.	Öfverskott.
<i>Disponibel behållning</i>	20,000 —	20,000 —		
I. Räntor.				
Å chausséeobligationer	3,400 —	3,463 73	— —	63 73
Å tomtlösen	37,000 —	42,933 78	— —	5,933 78
Å donationsfonder	14,300 —	16,446 50	— —	2,146 50
Diverse räntor	100 —	611 75	— —	511 75
II. Tomtlösen.				
Amortering af köpeskillingen för försålda tomter	73,000 —	342,020 29	— —	269,020 29
III. Stadens fasta egendom.				
a) <i>Räntor från donerade hemman.</i>	2,000 —	1,799 74	200 26	
b) <i>Stadens afhysta område.</i>				
Arrenden för byggnader och tomter samt utarrenderade mindre platser inom stadens plan	17,100 —	16,131 66	} 3,880 39	
Arrenden för jordlägenheter, villa- områden och smärre platser utom stadens plan	115,000 —	112,087 95		
Arrenden från Brunnsparksområ- det	10,800 —	11,128 57	— —	328 57
Hyra för försäljningsplatser å Salu- och Kaserntorgen	18,000 —	18,280 —	— —	280 —
Hyra för lokaler i Folkbiblioteks- huset	2,300 —	2,360 —	— —	60 —
Hyra för bodar och diskar	4,000 —	4,201 53	— —	201 53
Hyra för stånd i Saluhallen	36,000 —	39,299 34	— —	3,299 34
Simhusafgifter	600 —	384 —	216 —	
Fiskevattensafgifter	1,500 —	1,845 —	— —	345 —
Hötägt	200 —	267 50	— —	67 50
Mulbetesafgifter	100 —	270 —	— —	170 —
Tillfälliga arrenden och planhyror	8,000 —	6,209 40	1,790 60	
Transport	363,400 —	639,740 74	6,087 25	282,427 99

Transport	363,400	639,740 74	6,087 25	282,427 99
<i>c) Stadens jordlägenheter.</i>				
Forsby, arrende	4,600	4,186 51	} 4,822 29	
Grejus d:o	2,600	2,288 88		
Gumtäckt d:o	30,000	26,034 47		
Mejlans d:o	6,000	5,867 85		
D:o amortering å köpeskil- lingen för byggnader . . .	828 10	828 10		
Reimars, arrende	100	100		
IV. Tomtören.	2,200	2,246 25	—	46 25
V. Inkomstgivande rättig- heter.				
Tolag för till Helsingfors destine- rade varor	112,000	130,430 51	—	18,430 51
Tolag för till Helsingfors sjöledes inkomna varor, destinerade till uppstad	5,000	7,009 29	—	2,009 29
Trafikafgifter	315,000	355,046 02	—	40,046 02
Mätningafgifter	2,000	2,428 61	—	428 61
Transitomagasinshyra	200	524 13	—	324 13
Hamnafgifter	160,000	156,813 43	3,186 57	
Broafgifter	6,000	6,596 66	—	596 66
Ballastafgifter	500	766 80	—	266 80
Vägningsafgifter	2,000	2,538 45	—	538 45
Afgifter af utländingar för försälj- ning af matvaror vid mast . .	2,000	2,332 87	—	332 87
Auktionsprovision	4,000	11,411 70	—	7,411 70
Biljardafgifter	450	496 —	—	46 —
Bouppteckningsprocenter, stadens andel	32,000	26,669 64	} 6,977 53	
D:o, stadens fattigas andel . . .	8,000	6,352 83		
Kollektmedel	300	249 45	50 55	
Böter för försummad betalning af kronoutskylder	1,400	1,493 28	—	93 28
Diverse böter	500	954 11	—	454 11
Arrende för Gammelstads kvarnen	3,500	3,500 —		
Börsprovision	500	226 32	273 68	
Transport	1,065,078 10	1,397,132 90	21,397 87	353,452 67

Transport	1,065,078 10	1,397,132 90	21,397 87	353,452 67
VI. Diverse.				
Personel fattigafgift	28,000 —	27,390 50	609 50	
För sjukvård i Maria sjukhuset	4,000 —	7,031 60	— —	3,031 60
Inkomst från desinfektionsinrättningen	150 —	363 50	— —	213 50
Fattighjorns arbeten	800 —	428 03	371 97	
Inkomst från arbetsinrättningen	10,000 —	11,077 84	— —	1,077 84
Jordafkastning från fattiggården	600 —	925 40	— —	325 40
Ersättning för underhåll af fattiga	3,000 —	8,168 05	— —	5,168 05
Elevers i folkskolan afgifter	100 —	379 20	— —	279 20
Elevers i folkskolan handarbeten	600 —	476 08	123 92	
Boklån	3,500 —	4,362 05	— —	862 05
Hundskatt	5,500 —	5,676 —	— —	176 —
Afgifter från klosetterna	3,500 —	3,775 79	— —	275 79
Afgifter för spillningsafstjelpning	300 —	— —	300 —	
Ersättning för elektroteknikerns afföning	1,200 —	1,200 —		
Bidrag till brandverket af ryska Alexanders gymnasium	184 46	184 46		
Bidrag till underhåll af Riddarhuskvären	300 —	300 —		
Bidrag till underhåll af planteringarne kring Ständerhuset	600 —	600 —		
Bidrag till gatubelysningen: af Finlands bank 275:— af Ständerhuset 525:—	800 —	800 —		
Ersatta inkvarteringskostnader	229,350 20	202,289 25	27,060 95	
VII. Stadsbidrag.				
Till Folkskolorna	111,000 —	111,000 —		
„ Polisinrättningen	102,480 —	102,480 —		
„ Gatubelysningen	15,170 —	15,170 —		
„ Brandverket	8,210 —	8,210 —		
„ Hamnbanan	250,000 —	250,000 —		
Stadens andel af bränvinsskatten	10,000 —	11,533 77	— —	1,533 77
VIII. Vattenledningen.				
För vattenförsäljning	226,000 —	239,566 60	} — —	13,916 76
Hyra för vattenmätare	17,500 —	17,850 16		
Afgifter fr. hästhoarna	150 —	— —		
Transport	2,098,072 76	2,428,371 18	50,014 21	380,312 63

Transport	2,098,072 76	2,428,371 18	50,014 21	380,312 63
Förhöjning vid sentida betalning af vattenkonsumtionsafgifter. . .	300 —	685 05	— —	385 05
Ersättning för verkställda anslutningar m. m.	25,000 —	47,441 24	— —	22,441 24
IX. Lån.				
Å 1892 års obligationslån anvisadt:				
För kajarbeten i södra hamnen . . .	728,655 25	728,655 25		
För nya filtra vid vattenledningen	146,000 —	146,000 —		
För vattenledningens utsträckning	29,400 —	29,400 —		
X. Uttaxering.				
Kommunala utskylder	1,185,652 37	1,188,168 26	— —	2,515 89
Från föregående år balanserade anslagsbelopp, hvilka ej kommit till användning och inbesparats:				
Kommunala sjukhusets ombyggnad	— —	5,000 —	— —	5,000 —
Anslag för införande af förbättringar i gaturenhållningen . . .	— —	3,300 —	— —	3,300 —
Inkomster ej i staten observerade:				
Agio vinst	— —	8 40	— —	8 40
Praeskriberade kuponger	— —	17 60	— —	17 60
Priset för försålda afstjelpningsprämjar m. m.	— —	3,895 14	— —	3,895 14
Försåldt virke från Gumtäckts skog	— —	95 —	— —	95 —
Brandskadeersättning för riebyggnad å Grejus hemman	— —	1,786 50	— —	1,786 50
		4,582,823 62		
Saldo till år 1896	— —	55,106 08		
Summa	4,213,080 38	4,637,929 70	50,014 21	419,757 45

Sammandrag.

af Helsingfors stads utgifter och inkomster år 1895.

Hufvudtitel.	Enligt stat.	Enligt bückerna.
Utgifter.		
I. Stadens Skulder	545,366 54	538,782 87
II. Stadens embetsverk	193,750 —	191,927 70
III. Kommunalförvaltningen	169,980 —	174,401 37
IV. Gatubelysningen	153,597 15	151,293 40
V. Brandverket	89,977 50	90,035 90
VI. Polisinrättningen	205,174 —	204,016 33
VII. Sundhets- och sjukvården	145,610 —	148,270 04
VIII. Fattigvården	267,210 —	274,135 95
IX. Undervisningsväsendet	509,080 03	480,012 94
X. Staden åliggande allmänna onera	239,563 24	212,502 21
XI. Vattenledningen	275,230 —	272,412 75
XII. Saluhallen	8,050 —	5,948 58
XIII. Stadens jordlägenheter	6,700 —	5,093 14
XIV. Allmänna arbeten	1,235,835 25	1,271,436 49
XV. Pensioner	14,906 67	14,666 68
XVI. Diverse	153,050 —	128,750 59
Från föregående år balanserade konti	—	474,242 76
Summa <i>Fmg.</i>	4,213,080 38	4,637,929 70
Inkomster.		
Behållning	20,000 —	20,000 —
I. Räntor	54,800 —	63,455 76
II. Tomtlösen	73,000 —	342,020 29
III. Stadens fasta egendom	259,728 10	253,570 50
IV. Tomtören	2,200 —	2,246 25
V. Inkomstgifvande rättigheter	655,350 —	715,840 10
VI. Diverse	292,484 66	275,427 75
VII. Statsbidrag	496,860 —	498,393 77
VIII. Vattenledningen	268,950 —	305,543 05
IX. Lån	904,055 25	904,055 25
X. Uttaxering	1,185,652 37	1,188,168 26
Från föregående år balanserade anslagsbelopp, som inbesparats	—	8,300 —
Inkomster ej observerade i staten	—	5,802 64
Saldo till år 1896	—	55,106 08
Summa <i>Fmg.</i>	4,213,080 38	4,637,929 70

Bilans per 31 December 1895.

	<i>Fmk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>ni.</i>
Aktiva.				
Kassa	47,461	19		
Trafikkontorets uppbördskonto	2,008	25	49,469	44
Obligationer	55,250	—		
Byggnadsmaterialier	43,887	12		
Vattenledningsmaterialier	160,660	49	259,797	61
Olyftade statsbidrag.				
Inkvarteringskostnader	4,890	06		
Statsbidrag för hamnbanan	50,000	—	54,890	06
Förskotter mot redovisningsskyldighet.				
Fattigvårdens förskotts konto	5,104	11		
Furuhjelm, Elis	1,199	12		
Loo, Edv.	23	56		
Åberg, K. H.	10	70		
Drejjer, G.	1,534	69	7,872	18
Utestående rester.				
Räntor å tomtlösen	14,313	94		
D:o å donationsfonder	4,400	—		
Tomtlösen	34,409	84		
D:o från Brunnsparken	691	85		
Auktionsprovision	2,441	72		
Biljardavgifter	496	—		
Kollektmedel	249	45		
Böter för försummad betalning af kronoutskylder	1,493	28		
Arrende för Gammelstadskvarnen	1,750	—		
Börsprovision	226	32		
Ersättning för sjukvård i Maria sjukhuset	903	—		
D:o „ verkställda vattenledningsanslutningar m. m.	7,802	49		
Transport	69,177	89	372,029	29

Transport	69,177	89	372,029	29
Ersättning för underhåll af chausséerna i Brunnsparken	3,980	27		
Boklån	419	85		
Tolags oah trafikafgifter för år 1895	9,234	92		
Vattenkonsumtionsafgifter för år 1895	71,572	51		
Diverse rester	77,211	16	231,596	60
Diverse debitorer.				
Förskotterade inkvarteringskostnader	230	99		
D:o landtdagskostnader	1,129	67		
Vattenledningens tullafgifter	895	42		
Jansson, G.	1,905	76		
Neovius, Th.	20	—		
Gordie, Ivar	500	—		
Afsyningskostnader å villan Hagasund	230	—	4,911	84
Bestridda utgifter, för hvilka medel anvisas år 1896.				
Ombyggnad af packhuskajen i norra hamnen	6,442	49		
Kajbyggnader i södra hamnen	16,051	72		
Brandverkets eldnings- och belysningskostnader	1,835	50	24,329	71
Saldo till år 1896, brist	—	—	632,867	44
			55,106	08
Summa <i>Fmf.</i>	—	—	687,973	52
Passiva.				
Utelöpande, förfallna obligationer.				
Till chausséeobligationslånet	100	—		
„ vattenledningslånet af år 1876	6,722	50		
„ nybyggnads- och regleringslånet af år 1882	8,595	—	15,417	50
Utelöpande, förfallna kuponger.				
Till chausséeobligationslånet	171	—		
„ vattenledningslånet af år 1876	4,507	50		
„ nybyggnads- och regleringslånet af år 1882	3,015	—	7,693	50
Transport	—	—	23,111	—

	Transport	—	—	23,111	—
Olyftade anslag.					
Gasbelysningen		187	30		
Polikliniken		3,000	—		
Hamnbanan		27,147	22		
Observatoriöbergens planering		855	65		
Uppförande af stallsbyggnad å Forsby		5,725	—		
Munkholmsgatans nyläggning		3,816	—		
Ritningar och undersökning af platser för saluhallar		1,339	25		
Inlösen af Brunnsparken		11,299	45		
Anslag åt Orkesterföreningen		3,600	—		
D:o åt Svenska teatern		3,000	—		
D:o åt Finska teatern		2,500	01		
D:o för inköp af R. Stigells grupp „De skeppsbrutna“		7,000	—		
D:o för barntädgårdarne		6,300	—	75,769	88
Diverse kreditorer.					
Föreningsbanken i Finland, konto-kurant räkning		16,500	—		
Odisponerade lånemedel		338,837	38		
1895 års olikviderade räkningar		224,899	19		
Zilliacus, A.		39	52		
Smirnoff, S.		1,066	72		
Förskottsbetalningar		1,236	83		
Hundskatt för år 1895		6,513	—	589,092	64
	Summa <i>My.</i>	—	—	687,973	52

Helsingfors stads utestående icke förfallna fordringar.

Tomtlösen.

Vid ingången af år 1895 utestod oguldet i kapital	<i>Fmf.</i> 622,694: 78	
Under år 1895 försålda tomter:		
Fabrikstomten N:o 1 i kvarteret N:o 300 å Broholmen till John Stenbergs maskinfabriksaktiebelog för en köpeskilling af	<i>Fmf.</i> 18,112: 50	
Tomt N:o 4 i kvarteret N:o 300 vid Hagnäs kajen till Bankkommissarien C. Ignatius för en köpeskilling af	” 18,004: 80	
Tomt N:o 19 i kvarteret N:o 107 a vid Fredriks-gatan till Juriskandidaten A. Wuorinen för en köpeskilling af	” 41,746: —	
Kvarteret N:o 177 (Munkholmen) i 6:te stadsdelen till Munkholmens aktiebolag för en köpeskilling af	” 125,650: —	
Tomt N:o 11 i kvarteret N:o 291 vid Sörnäs strandväg till Ingenjören Johannes Eichinger för en köpeskilling af	” 30,115: 21	
Tillskottsområde till tomt N:o 4 i kvarteret N:o 83 till Aktiebolaget P. Sinebrychoff för en köpeskilling af	” 45,813: 70	
Tomt N:o 10 i kvarteret N:o 299 vid Broholmsgatan till Veterinären Artur Bärlund för en köpeskilling af	” 18,450: —	
Tomt N:o 12 i kvarteret N:o 299 vid Broholmsgatan till Byggnadsaktiebolaget Central för en köpeskilling af	” 35,222: 77	<i>Fmf.</i> 333,114: 98
		<i>Fmf.</i> 955,809: 76
Öfverföres: år 1895 förfallen annuitet	<i>Fmf.</i> 53,711: 70	
Utöfver densamma inbetalt belopp	” 268,162: 28	” 321,873: 98
		<u><i>Fmf.</i> 633,935: 78</u>
		Kapitalsaldo till år 1896 <i>Fmf.</i> 633,935: 78

Tomtlösen från Brunnsparksområdet.

Den 1 Januari 1895 utestod oguldet i kapital	<i>Fmk</i>	166,664: 96
Under år 1895 försåldes:		
Villatomten N:o 23 i Östra Brunnsparken till Professorn Rud. Kolster för en köpskilling af	"	14,060: 70
	<i>Fmk</i>	180,725: 66
Öfverföres: år 1895 förfallen annuitet	"	2,626: 10
Utöfver densamma inbetalt belopp	"	17,520: 21
	<i>Fmk</i>	20,146: 31
Kapitalsaldo till år 1896	<i>Fmk</i>	160,579: 35

Löseskilling för åbyggnader å Mejlans.

Kapitalsaldo den 1 Januari 1895	<i>Fmk</i>	6,624: 80
Öfverföres: 1895 års annuitet	"	828: 10
	<i>Fmk</i>	5,796: 70

Sammandrag.

af utestående, icke förfallna fordringar d. 31 December 1895.

Tomtlösen	<i>Fmk</i>	633,935: 78
D:o från Brunnsparksområdet	"	160,579: 35
Löseskilling för åbyggnader å Mejlans	"	5,796: 70
	<i>Fmk</i>	800,311: 83
<i>Anm.</i> I stadskassans bilans per 31 December 1895 ingår		
förfallen, ogulden tomtlösen med	<i>Fmk</i>	34,409: 84
D:o d:o från Brunnsparken med	"	189: 37
	<i>Fmk</i>	34,599: 21

Helsingfors stads consoliderade gäld.**A. Obligationslån.****Chausséeobligationslånet af år 1865.**

Utestående belopp d. 1 Januari 1895	<i>Fmk</i>	110,000: —
Under året 1895 inlöstes af lånet Serien C.	"	50,000: —
	<i>Fmk</i>	60,000: —

Anm. Af förestående belopp innehar stadskassan *Fmk* 55,250: — så att faktiskt endast *Fmk* 4,750: — äro utelöpande.

Vattenledningsobligationslånet af år 1876.

Balans från år 1894, utelöpande, icke förfallna obligationer	<i>Fmf.</i> 1,381,400: —
Öfverföres: amortering år 1895	„ 18,300: —
	<hr/>
	Saldo till år 1896 <i>Fmf.</i> 1,363,100: —

Nybyggnads- och regleringslånet af 1882.

Balans från år 1894, utelöpande, icke förfallna obligationer	<i>Fmf.</i> 1,275,500: —
Öfverföres: amortering år 1895	„ 38,000: —
	<hr/>
	Saldo till år 1896 <i>Fmf.</i> 1,237,500: —

Obligationslånet af år 1892.

Balans från år 1894, utelöpande, icke förfallna obligationer	<i>Fmf.</i> 4,468,000: —
Öfverföres: 1895 års amortering	„ 17,000: —
	<hr/>
	Saldo till år 1896 <i>Fmf.</i> 4,451,000: —

B. Lån af statsverket.**Lånet för stadens reglering af år 1812.**

Kapitalskuld d. 1 Januari 1895	<i>Fmf.</i> 10,128: —
Öfverföres: amortering år 1895	„ 5,288: —
	<hr/>
	Saldo till år 1896 <i>Fmf.</i> 4,840: —

Lånet för chaussébyggnaden af år 1863.

Kapitalskuld d. 1 Januari 1895	<i>Fmf.</i> 11,007: 44
Öfverföres: 1895 års amortering	„ 5,059: 70
	<hr/>
	Saldo till år 1896 <i>Fmf.</i> 5,947: 74

Lånet för folkskolehuset vid Annegatan.

Kapitalskuld d. 1 Januari 1895.	<i>Fmf.</i> 6,861: 06
Öfverföres: 1895 års amortering	„ 5,656: 95
	<hr/>
	Saldo till år 1896 <i>Fmf.</i> 1,204: 11

C. Andra lån.

Lån för inköp af Gumtäckts säteri.

Bonsdorff, Hj. von, friherre, godsägare enl. skuldsedel af d. 1 Nov. 1893, 6 månaders uppsägning och 5 % ränta	<i>Fmk.</i>	125,000:—	
<i>Skandinaviska Kredit Aktiebolaget i Stockholm</i> , enl. skuldsedel af 1 Nov. 1894, 3 månaders uppsägning och $4\frac{3}{4}$ % ränta	"	187,500:—	
" d:o af d. 1 Dec. 1894 och d:o d:o "	"	187,500:—	<i>Fmk.</i> 500,000:—
Inbetalning under året: lånet af Friherre Hj. von Bonsdorff	"	125,000:—	
			<i>Fmk.</i> 375,000:—

Under året upptaget lån af:

<i>Skandinaviska Kredit Aktiebolaget i Stockholm</i> : enl. skuldsedel af d. 1 Febr. 1895, 3 månaders uppsägning och $4\frac{3}{4}$ % ränta	<i>Fmk.</i>	125,000:—
		<u>Saldo till år 1896 <i>Fmk.</i> 500,000:—</u>

Lån för inköp af rådhusannexet och uppförande af nya kommunala sjukhusbyggnader.

Saldo från år 1894: 26 stycken utelöpande partialförskrifningar, enhvar lydande å 25,000 mark med 5 % årlig ränta	<i>Fmk.</i>	650,000:—
Amortering år 1895: partialförskrifningarne N:ris 7 och 19, förfallna till betalning d. 1 Dec. 1895	"	50,000:—
		<u>Saldo till år 1896 <i>Fmk.</i> 600,000:—</u>

Sammandrag

af stadens konsoliderade gäld den 31 December 1895.

Lån af Statsverket	<i>Fmk.</i>	11,991:85
Obligationslån	"	7,111,600:—
Andra lån	"	1,100,000:—
		<u><i>Fmk.</i> 8,223,591:85</u>

Handlingar, rörande Helsingfors stads donerade fonders räkenskaper och bokslut för år 1895.

De till Helsingfors stad för särskilda ändamål donerade fonder, för närvarande uppgående till ett antal af sjutioen, hafva under sistlidet år, likasom därförinnan, förvaltats dels af stadens Drätselkontor, dels af Folkskoledirektionen och Fattigvårdsstyrelsen. Vid affämmandet af förlidets års räkenskaper, den 3 innevarande Februari, inlevererade emellertid Folkskoleinspektorn, Magister V. Öhberg, samtliga de under Folkskoledirektionens vård stående fonders värdepapper till Drätselkontoret för framtida förvaltning. Af alla stadens donationsfonder komma sålunda endast tvänne att för framtiden förvaltas af Fattigvårdsstyrelsen, de öfriga däremot af Drätselverket.

Fonderna hafva under året lämnat en afkastning af *Smk*: 88,730: 20, motsvarande ungefär 5,3 procent ä kapitalet och har af de influtna räntemedlen under år 1895 utbetalats:

till staden för fattigvårdens underhåll	7,058: —
„ „ „ kommunala sjukhusets underhåll	687: 50
„ „ „ folkskolornas underhåll	6,501: —
„ understöd åt medellösa	9,972: 81
„ underhåll af Fruntimmersföreningens barnhem	748: 57
„ beklädnad åt fattiga folkskolelever	1,160: 18
„ stipendier åt elever i skolorna	4,333: 28
„ underhåll af asylen för vanartade barn i Lojo socken	3,325: —
„ belöningar åt dygdigt tjänstefolk	550: —
„ underhåll af obemedlade barnaföderskor	4,674: 66
„ pensioner åt afidne poliskonstaplars enkor och barn	2,880: —
„ föreningen för arbetshusen för desammas underhåll	12,200: —
i hemgift samt ränta å utfästa hemgiftsbelopp åt flickor, utgångna från stadens folkskolor	3,711: 55
i genom gåfvobrefven bestämda legater och pensioner	13,687: 50
i diverse omkostnader	41: —
	<i>Smk</i> : 71,531: 05

Räntan å Fröken *Lina Borgströms fond* för bekostande af middag åt medellösa folkskolelever har af obekant anledning icke under året blifvit disponerad, hvarjemte ränteafkastningen å nedanstående fonder af särskilda anledningar ännu icke för med donationerna afsedda syftemål tagits i anspråk:

Klara Wilhelmina Törmäläs fond till ett hem för trogna och ålderstigna tjänarinnor. Kapital *Smk* 39,573: 99. Jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 12 April 1892 beror frågan om fondens disposition på upptagande framdeles;

Carl Rosengrens fond för meddelande af de första skolkunskaperna åt värnlösa och fattiga gossebarn här i staden. Kapital *Smk* 12,964: 21. Donationen, som till stadskassan fullständigt inbetaltes den 1 Februari 1890, bör enligt bestämmelserna i donationsbrevet förräntas i tio år, innan den för ändamålet användes;

Maria Charlotta Olanders fond för vanföra och sjukliga barns skötsel och vård. Kapital *Smk* 73,552: 23. Kapitalet bör jemlikt gåfvobrevet förräntas tills det uppgår till 80,000 mark;

F. J. von Beckers fond för inrättande och underhåll af en undervisningsanstalt för blindas i Helsingfors stad. Kapital *Smk* 310,162: 32. Helsingfors Stadsfullmäktige äga bestämma tidpunkten för anstaltens inrättande. Tillsvidare är fondens afkastning nära nog helt och hållet tagen i anspråk för de, jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 26 April 1892, ur fonden till donators syskon utgående lifstidspensioner;

Helena Kristina Åkermans fond till ett hem för medellösa fruntimmer. Kapital *Smk* 9,841: 37. Stadens Fattigvårdsdirektion äger afgöra när det med donationen afsedda ändamål skall realiserast;

Emilia Olivia Gustavsons och Athalida Wilhelmina Ingmans fond till ett gossebarnhem i denna kommun. Kapital *Smk* 5,494: 07. Innan ett dylikt barnhem kommit till stånd bör kapitalet förräntas, till dess ränteafkastningen uppgår till sådant belopp, att densamma ensamt kan hemmet underhålla.

Därjemte utgår räntan på *Alexandra Kiseleffs donation* till en pensionsinrättning för här i staden födda och bosatta, medellösa fruntimmer samt på *Adolf Holmgrens fond* för värnlösa mödrar och barn jemlikt donationsbrevet tillsvidare i legater till särskilda personer.

Af Drätselvärdet förvaltade fonder,

hvilka vid ingången af år 1895 uppgingo i kapital till . . .	<i>Fmf.</i>	1,466,189: 64	
hafva under året ökats			
genom besparade räntor m. m. med	„	8,983: 76	
genom understödsfonden för afidne poliskonstaplars enkor och barn, jemlikt § 38 i K. förordningen ang. Polis- inrättningen i Helsingfors af d. 6 Maj 1861, tillfallne bötesandelar med	„	1,515: 83	
genom tillkomsten af en ny, här nedan under N:o 71 upp- tagen fond med	„	10,200: —	
			och uppgå sålunda till <i>Fmf.</i> 1,486,889: 23

placerade på följande sätt:

Fastigheter:

Gården och tomten N:o 22 vid Mariegatan i kvarteret Vildsvinet	<i>Fmf.</i>	40,000: —	
Gården och tomten N:o 5 vid Andregatan i kvarteret Paradisfogeln	„	188,460: —	<i>Fmf.</i> 228,460: —

Skuldsedlar:

mot inteckning	„	949,557: 12	
„ borgen	„	9.200: —	
Skogsafverkningskontrakt med firman W. Rosenlew & C:o i Björneborg	„	10,000: —	„ 968,757: 12

Obligationer:

Rmk 2,300 preuss. 4 % cons. obl. à 184: 30	„	3,088: 86	
Rbl 720: — rysk-holl. 5 % obl. à 104 %	„	2,995: 20	
Rbl 13,125: — rysk-eng. 4 % cons. obl. à 94 %	„	49,350: —	
<i>Fmf.</i> 24,000: — Finlands Hypoteksförenings 4½ % obligationer à 100 %	„	24,000: —	
<i>Fmf.</i> 5,000: — Finska Statsverkets 4 % obl. à 99 %	„	4,950: —	
<i>Fmf.</i> 3,702: — Finska Statsverkets 3½ % obligationer à 93 %	„	3,442: 86	
<i>Fmf.</i> 5,600: — Helsingfors stads 5 % obl. à 100 %	„	5,600: —	„ 93,426: 92

Aktier:

5 aktier i Föreningsbanken i Finland à <i>Fmf.</i> 175: —	„	850: —	
			Transport <i>Fmf.</i> 850: — <i>Fmf.</i> 1,290,644: 04

	Transport <i>Fmf.</i>	850: —	<i>Fmf.</i> 1,290,644: 04
200 aktier i Societetshusaktiebolaget i Helsingfors å <i>Fmf.</i> 114: —	„	22,800: —	
80 aktier i d:o å <i>Fmf.</i> 115: —	„	9,200: —	
444 aktier i Nordiska Aktiebanken för handel och industri å <i>Fmf.</i> 300: —	„	133,200: —	„ 166,050: —
<i>Bankräkning:</i>			
Aktiebolaget Helsingfors Folkbank: löpande räkning	„	8,000: —	
sparkasseräkning	„	22,195: 19	„ 30,195: 19
			<i>Fmf.</i> 1,486,889: 23

Under året har tillkommit:

71. Kejsarinnan Alexandras fond för understödjande af ett barnhärbärge.

I anledning af deras Kejsarliga Majestäters höga förmälning hade af damer i Helsingfors insamlats en summa af 10,200 mark, som under ofvanstående benämning, jemlikt gifvarinnornas föreskrift, skall förvaltas af Helsingfors stad och hvars årsränta skall utbetalas till föreningen för barnavårdens befrämjande i Helsingfors för underhåll af ett barnhärbärge eller, därest sagde förening upplöstes, till annan förening för att i liknande syfte användas.

Den 9 April 1895 inlevererade Magistratssekreteraren V. Ekroos fondens kapitalsaldo med *Fmf.* 10,200: —.

Af Fattigvårdsstyrelsen förvaltade fonder

vid utgången af år 1894 i kapital	<i>Fmf.</i>	19,413: 96
hafva under året ökats genom räntevinst med	„	427: 41
		<u>och uppgå sålunda till <i>Fmf.</i> 19,841: 37</u>
placerade i		
<i>Skuldsedel</i> mot inteckning	<i>Fmf.</i>	10,000: —
<i>Fmf.</i> 600: — Helsingfors stads 5 % obligationer å 100 %	„	600: —
Å <i>depositionsräkning</i> i Helsingfors Folkbank insatte	„	9,223: 18
<i>Kontant</i>	„	18: 19
		<u><i>Fmf.</i> 19,841: 37</u>

Af Folkskoledirektionen förvaltade fonder,

hvilkas bokföring är så anordnad, att någon särskildnad mellan fondernas kapital och räntor ej göres, uppgingo vid 1895 års ingång, inclusive upplupna räntor, till	<i>Fmf.</i>	154,343: 91
samt hafva under året ökats med	"	4,408: 43
		158,752: 34
utgörande sålunda	<i>Fmf.</i>	158,752: 34

placerade på följande sätt:

<i>Skuldsedlar</i>	<i>Fmf.</i>	23,900: —
<i>Obligationer:</i>		
<i>Fmf.</i> 8,500 Finska Statsverkets 4 % obligationslån à 100 %	<i>Fmf.</i>	8,500: —
<i>Fmf.</i> 6,000 Finlands Hypoteksförenings 4½ % obligationslån à 100 %	"	6,000: —
<i>Fmf.</i> 11,500, Helsingfors stads 4½ % obligationslån af år 1882 à 100 %	"	11,500: —
	<i>Fmf.</i>	26,000: —
<i>Bankräkning:</i>		
Nylands-aktiebank depositionsräkning	"	101,600: —
<i>Kontant kassa</i>	"	289: 42
<i>Tillgodohafvande</i> hos H. K. M. Alexander II:s stipendiefond för folkskolorna	"	5,940: —
<i>Upplupna räntor</i>	"	1,022: 92
	<i>Fmf.</i>	158,752: 34

Fondernas inkomster och utgifter under året samt ställning vid årsskiftet framgår närmare af omstående tablå. Afskrifter af den under året tillkomna fonden rörande donationsurkunder ingå som bilagor i slutet af denna berättelse.

Helsingfors stads Drätselkontor i Februari 1896.

Teodor Holmberg.

Fonder förvaldade af Drät- selverket.	Balans		Under året 1895				Balans	
	från år 1894		Inkomst		Utgift		till år 1896	
	Fmk.	kl.	Fmk.	kl.	Fmk.	kl.	Fmk.	kl.
I. Till förmån för fattigvården do- nerade fonder.								
<i>Joh. Sederholms arfvingars fond</i>	2,057	14	—	—	—	—	2,057	14
<i>Nath. Heidenstrauchs fond</i>	1,028	57	—	—	—	—	1,028	57
<i>C. I. Nordenstams fond</i>	1,142	86	—	—	—	—	1,142	86
<i>Jacob Daniel Weckströms fond</i>	4,800	—	—	—	—	—	4,800	—
<i>Finska Frimurarlogernas fond</i>	8,160	—	—	—	—	—	8,160	—
<i>Medborgarkassans fond</i>	4,828	57	—	—	—	—	4,828	57
<i>Helsingfors kyrkofattigkassas fond</i>	2,148	57	—	—	—	—	2,148	57
<i>Sveaborgs skole-, fattigvårds- och ar- betshusinrättnings fond</i>	8,022	86	—	—	—	—	8,022	86
<i>Lars Sederholms fond</i>	571	43	—	—	—	—	571	43
<i>Carl Otto af Forselles fond</i>	1,142	86	—	—	—	—	1,142	86
<i>Joh. Mobergs fond</i>	1,708	57	—	—	—	—	1,708	57
<i>I. A. Ehrenströms fond</i>	1,142	86	—	—	—	—	1,142	86
<i>H. K. M. Nikolai I:s fond</i>	22,800	—	—	—	—	—	22,800	—
<i>D. K. M. Nikolai I:s och hans ge- måts fond</i>	9,142	86	—	—	—	—	9,142	86
<i>Carolina Charlotta Schulins fond</i>	2,000	—	—	—	—	—	2,000	—
<i>Adolf Ekholms fond</i>	3,702	85	—	—	—	—	3,702	85
<i>Karolina Nyströms fond</i>	4,000	—	—	—	—	—	4,000	—
ränta	5,258	—	7,027	12	—	—	5,227	12
utbetalt till stadskassan	—	—	—	—	7,058	—	—	—
II. Till förmån för feberlasarettet do- nerade fonder.								
<i>H. K. H. Nikolai Alexandrovitschs fond</i>	10,000	—	—	—	—	—	10,000	—
<i>Eugenie Soltikoffs fond</i>	2,500	—	—	—	—	—	2,500	—
ränta	687	50	680	87	—	—	680	87
utbetalt till stadskassan	—	—	—	—	687	50	—	—
III. Till förmån för folkskolorna do- nerade fonder.								
<i>Wilhelm Elgs fond för en fattigskola</i>	34,200	—	—	—	—	—	34,200	—
<i>Danssällskapets i Helsingfors fond</i>	9,200	—	—	—	—	—	9,200	—
ränta	1,881	—	3,462	—	—	—	1,862	—
utbetalt till stadskassan	—	—	—	—	3,481	—	—	—
Transport	142,126	50	11,169	99	11,226	50	142,069	99

¹⁾ Enär af räntorna Fmk 2,200 utestå, såsom beroende på konkursutredning, hafva desamma ej kunnat till stadskassan utbetalas, utan balansera fortfarande å kontot.

Transport	142,126 50	11,169 99	11,226 50	142,069 99
IV. Fattigvårdens fonder utan upp- gifvet ändamål.				
<i>Carl Gustaf Hanells fond</i>	5,200 —	— —	— —	5,200 —
ränta	290 56	292 02	— —	292 02
<i>Gustava Katarina Brobergs fond</i>	571 44	— —	— —	571 44
<i>Paul Demidoffs fond</i>	2,765 71	— —	— —	2,765 71
<i>Ottoliana Palmblads fond</i>	1,451 43	— —	— —	1,451 43
<i>Lovisa Oikelins fond</i>	452 —	— —	— —	452 —
<i>Maria Kristina Mattheizens fond</i>	4,000 —	— —	— —	4,000 —
<i>Christina Othmans fond</i>	159 42	— —	— —	159 42
ränta	524 —	527 74	— —	527 74
Utbetalt till tio medellösa frun- timmer (Hanells fond)	— —	— —	290 56	— —
Utbetalt till 13 medellösa frun- timmer i understöd från 60 till 29 mark	— —	— —	524 —	— —
V. Fattigvårdens fonder för bestämda ändamål.				
<i>Wilhelm Elgs fond pour les pauvres honteux</i>	10,300 —	— —	— —	10,300 —
ränta	618 —	632 50	— —	632 50
Utbetalt i understöd åt nio sär- skilda personer	— —	— —	618 —	— —
<i>Carl Sierckens fond</i>	2,800 —	— —	— —	2,800 —
ränta	168 02	170 70	— —	170 72
Utbetalt till tre medellösa hand- landeenkor	— —	— —	168 —	— —
<i>Elsa Maria Lampas fond</i>	10,610 —	— —	— —	10,740 —
ränta	471 05	607 51	— —	477 51
Utbetalat till tio medellösa frun- timmer	— —	— —	471 05	— —
<i>Hedvig Charlotta Gripenbergs fond</i>	11,200 —	— —	— —	11,200 —
ränta	616 —	621 95	— —	621 95
Utbetalt till tio medellösa frun- timmer	— —	— —	616 —	— —
<i>Alexandras understöds fond</i>	4,369 55	— —	— —	4,413 55
ränta	200 —	244 —	— —	200 —
Utbetalt till tvänne personer i un- derstöd	— —	— —	200 —	— —
<i>Lisette Gardbergs fond</i>	1,000 —	— —	— —	1,000 —
ränta	55 —	56 45	— —	56 45
Utbetalt till en medellös handlan- deenka	— —	— —	55 —	— —
Transport	199,948 68	14,322 86	14,169 11	200,102 43

Transport	199,948 68	14,322 86	14,169 11	200,102 43
<i>Adolf Fredrik Siercks fond</i>	7,000 —	— —	— —	7,000 —
ränta	420 —	430 15	— —	430 15
Utbetalt i sju särskilda understöd åt medellösa fruntimmer	— —	— —	420 —	— —
VI. I. P. Chrogelii barnhusinrättnings fond	2,300 —	— —	— —	2,300 —
Ränta	138 —	138 51	— —	138 51
Utbetalt till Fruntimmersförening- gen	— —	— —	138 —	— —
VII. Cronstedts, Guttoffskys och Ny- bergs fond	2,900 —	— —	— —	2,900 —
Ränta	160 18	161 55	— —	161 55
Utbetalt åt Folkskoleekonomen till beklädnad åt medellösa elever	— —	— —	160 18	— —
VIII. Hedvig Arnells fond	18,300 —	— —	— —	18,300 —
Ränta	1,010 57	1,021 44	— —	1,021 44
Utbetalt till Fruntimmersförening- gen	— —	— —	610 57	— —
Utbetalt till trotjenarinnan Wil- helmina Backström	— —	— —	400 —	— —
IX. Fonder donerade till en asyl för vanartade barn.				
<i>Hedvig Charlotta Gripenbergs fond</i>	2,500 —	— —	— —	2,500 —
<i>Helsingfors Utskänkningsaktiebolags fond</i>	47,500 —	— —	— —	47,500 —
<i>Helsingfors Utminuterings aktiebo- lags fond</i>	25,000 —	— —	— —	25,000 —
ränta	7,525 55	4,398 82	— —	8,599 37
Utbetalt till Fattigvårdsstyrelsen för underhåll af asylen för van- artade barn i Lojo socken	— —	— —	3,325 —	— —
X. H. K. M. Alexander II:s stipendie- fond för folkskolorna	28,000 —	— —	— —	28,000 —
Ränta	7,052 36	1,826 25	— —	1) 8,878 61
Transport	349,755 34	22,299 58	19,222 86	352,832 06

1) Representerar fyra års samlade räntor, enär räntemedlen ej under de fyra senaste åren af Folkskoleledningen lyftats.

Transport	349,755 34	22,299 58	19,222 86	352,832 06
XI. Klara Wilhelmina Törmäläs fond	37,619 51	— —	— —	39,573 99
Ränta	— —	1,954 48	— —	— —
XII. Fonden för dygdigt tjenstefolks belönande	10,100 —	— —	— —	10,100 —
Ränta	16 —	560 26	— —	26 26
Insatt å sparbanksbok för elfva tjänarinnor	— —	— —	550 —	— —
XIII. Realskolans stipendiifonder.				
<i>H. K. M. Alexander II:s fond</i>	1,300 —	— —	— —	1,300 —
<i>Helsingfors Utskänkningsaktiebolags fond</i>	3,000 —	— —	— —	3,000 —
ränta	240 48	240 98	— —	240 98
Utbetalt åt realskolans föreståndare till stipendier åt elever	— —	— —	240 48	— —
XIV. Anna Sara Arosins testaments fond	65,850 —	— —	— —	65,850 —
Ränta	2,961 13	3,638 37	— —	3,563 50
Utbetalt i lifstidsunderstöd om 100 mk till 30 obemedlade, ogifta fruntimmer	— —	— —	3,000 —	— —
Utbetalt depositionsafgift till Finlands bank	— —	— —	36 —	— —
XV. I. A. I. Pippingskiölds fond	100,000 —	— —	— —	100,000 —
Ränta	4,674 66	4,867 30	— —	4,867 30
Utbetalt till Föreningen för barnavården	— —	— —	4,674 66	— —
XVI. Axel Fredrik Laurells stipendiifond	3,088 86	— —	— —	3,088 86
Ränta	115 65	116 54	— —	122 19
Utbetalt till nya svenska samskolan	— —	— —	55 —	— —
Utbetalt till suomalainen yhteiskoulu	— —	— —	55 —	— —
Transport	578,721 63	33,677 51	27,834 —	584,565 14

Transport	578,721 63	33,677 51	27,834 —	584,565 14
XVII. Carl Rosengrens fond . . .	12,307 91	— —	— —	12,964 21
Ränta	— —	656 30	— —	— —
XVIII. Helsingfors aftonskolas fond	18,250 —	— —	— —	18,250 —
Ränta	1,017 80	1,013 69	— —	1,013 69
Utbetalt till Föreningen för konst- fitten i Finland till stipendier .	— —	— —	1,017 80	— —
XIX. Alexandra Kiseleffs fond . .	10,000 —	— —	— —	10,000 —
Ränta	550 —	555 16	— —	555 16
Utbetalt till student Oscar Paldani	— —	— —	550 —	— —
XX. Maria Charlotta Olanders fond	70,289 77	— —	— —	73,552 23
Ränta	— —	1,597 85	— —	— —
Afkastning från fastigheten . .	— —	1,664 61	— —	— —
XXI. Senatorskan Juile Thiléns fond	250,000 —	— —	— —	250,000 —
Ränta	8,551 02	14,844 15	— —	9,384 97
Utbetalt till fru Adolfinä Mallén .	— —	— —	100 —	— —
Utbetalt till Föreningen för arbets- husen	— —	— —	12,200 —	— —
Utbetalt till Guvernören i S:t Mi- chels län till understöd åt me- dellösa fruntimmer därstädes .	— —	— —	1,710 20	— —
XXII. Makarne Silfvius' donationsfond	87,000 —	— —	— —	87,000 —
Ränta	5,248 83	4,710 38	— —	5,739 21
Utbetalt till trotjenarinnan Ulrika Lovisa Holmberg	— —	— —	1,200 —	— —
Utbetalt till stadskassan	— —	— —	1) 3,020 —	— —
XXIII. Fr. J. von Beckers fond . .	309,262 32	— —	— —	310,162 32
Ränta	3,992 64	5,354 87	— —	4,120 68
Afkastning från fastigheten . .	— —	5,873 17	— —	— —
Utbetalt i pensioner till Professor A. von Becker, Litteratören H. von Becker och fröken Augusta von Becker	— —	— —	10,200 —	— —
Transport	1,355,191 92	69,947 69	57,832 —	1,367,307 61

¹⁾ Enär af räntorna förnk 2,200 utestå, såsom beroende på konkursutredning, hafva desamma ej kunnat till stadskassan utbetalas, utan ha anses fortfarande å kontot.

Transport	1,355,191 92	69,947 69	57,832 —	1,367,307 61
XXIV. Adolf Holmgrens donationsfond för värnlösa mödrar och barn	20,000 —	— —	— —	20,000 —
Ränta	1,737 06	1,232 41	— —	1,969 47
Utbetalt till fru M. Thölgren	— —	— —	500 —	— —
Utbetalt till fröken Gustava Holmgren	— —	— —	500 —	— —
XXV. Understödsfonden för aflidne poliskonstaplars enkor och barn	94,700 —	— —	— —	98,000 —
Ränta	2,862 66	4,660 83	— —	2,859 32
Fondens andel i vid Poliskammaren utdömde, influtne böter	— —	1,515 83	— —	— —
Utbetalt i understöd åt aflidne poliskonstaplars enkor och barn 23 särskilda pensioner tillsammans	— —	— —	2,880 —	— —
XXVI. Emilia Olivia Gustavsons och Athalida Wilhelmina Ingmans donationsfond	5,241 72	— —	— —	5,494 07
Ränta	— —	252 35	— —	— —
XXVII. Lina Borgströms donationsfonder.				
<i>Fonden för folkskolebarns bespisande</i>	15,000 —	— —	— —	15,000 —
Ränta	632 28	798 39	— —	¹⁾ 1,430 67
<i>Fonden för pauvres honteux</i>	5,000 —	— —	— —	5,000 —
Ränta	125 01	266 12	— —	153 63
Utbetalt i understöd till tvänne obemedlade fruntimmer	— —	— —	237 50	— —
XXVIII. Emilia Olivia Gustavsons fond	25,500 —	— —	— —	25,500 —
Ränta	680 61	1,035 83	— —	316 44
Utbetalt i understöd om 100 mark till 14 obemedlade fruntimmer	— —	— —	1,400 —	— —
XXIX. H. M. Kejsarinnan Alexandras fond för understödjande af ett barnhärberge.				
Inlevererad kapital den $\frac{9}{4}$	— —	10,200 —	— —	10,200 —
Ränta	— —	352 11	— —	352 11
Summa	1,526,671 26	90,261 56	63,349 50	1,553,583 32

¹⁾ Röntan har ej af Folkskoledirektionen disponerats under året.

Af Fattigvårdsstyrelsen förvaldade fonder:								
I. Maria Bergmans testamentsfond	10,000	—	—	—	—	10,000	—	
Ränta	194	44	500	—	—	194	44	
Utbetalt i understöd åt 6 särskilda personer	—	—	—	—	500	—	—	
II. Helena Kristina Åkermans fond	9,413	96	—	—	—	9,841	37	
Ränta	—	—	427	41	—	—	—	
Summa	19,608	40	927	41	500	20,035	81	
Af Folkskoledirektionen förvaldade fonder:								
I. Aurora Demidoffs hemgiftsfond:								
Besparadt kapital	64,508	13	—	—	—	67,070	57	
Utbetalta hemgiftsbelopp	29,714	29	—	—	—	29,214	29	
Räntor	985	19	—	—	—	968	04	
Fru A. Karamsin inbetalt	—	—	2,284	—	—	—	—	
Utbetalte hemgiftsbelopp	—	—	—	—	2,565	83	—	
Utbetalte räntor å hemgiftsbelopp	—	—	—	—	1,145	72	—	
II. J. H. Lindroos beklädnadsfond	20,174	15	—	—	—	20,977	14	
III. J. E. Ollonqvists beklädnadsfond	11,850	95	—	—	—	12,322	65	
IV. Mindre handelsborgaresocietetens beklädnadsfond	4,635	81	—	—	—	4,820	33	
V. Helsingfors Sparbanks Stipendii-fond	6,281	98	—	—	—	6,532	02	
VI. Helsingfors Utskänkningsaktiebo-lags Stipendiiifond	15,733	26	—	—	—	16,359	48	
Transport	153,878	76	2,284	—	3,711	55	158,264	52

Transport	153,878	76	2,284	—	3,711	55	158,264	52
VII. Tidningskolportörernas julklappsfond	465	15	—	—	—	—	487	82
Räntor å samtliga fonder ¹⁾	—	—	6,960	98	—	—	—	—
Ökadt tillgodohafvande hos Alexander II:s stipendiifond	—	—	2,845	—	—	—	—	—
Utbetalt:								
i stipendier	—	—	—	—	2,965	—	—	—
i beklädnadskostnader m. m.	—	—	—	—	1,005	—	—	—
Summa	154,343	91	12,089	98	7,681	55	158,752	34

Sammandrag af Helsingfors stads donerade fonder år 1895.

Af Drätselverket förvaltade fonder	1,526,671	26	90,261	56	63,349	50	1,553,588	32
„ Fattigvårdsstyrelsen förvaltade fonder	19,608	40	927	41	500	—	20,035	81
„ Folkskoledirektionen förvaltade fonder	154,343	91	12,089	98	7,681	55	158,752	34
Summa	1,700,623	57	103,278	95	71,531	05	1,732,371	47

¹⁾ Hufvudboken har ej konti för de särskilda fonderna, hvarför räntorna endast kunnat i en summa ur kassa kontot uttagas.

Urkunder rörande till Helsingfors stad donerade, under år 1895 tillkomne fonder.

71. Kejsarinnan Alexandras fond för understödjande af ett barnhärbärke.

Utdrag ur Helsingfors Drätselkammarens protokoll för den
25 April 1895.

§ 14.

Föredrogs följande skrifvelse från Stadsfullmäktige:
„Helsingfors Stadsfullmäktige.
Helsingfors, den 9 April 1895.
N:o 110.

Till Drätselkammaren.

Drätselkammaren till kännedom öfversändes härmed en utaf Enkefriherrinnan Emmy Cedercreutz till Stadsfullmäktige ställd skrift angående öfverlämnande till stadens förvaltning af „Kejsarinnan Alexandras fond för understödande af ett barnhärbärke“.

På Stadsfullmäktiges vägnar:

L. Mechelin.

Elis Furuahjelm“.

hvilken skrifvelse åtföljdes af däri nämnda till Stadsfullmäktige ställda skrift, hvilken här jemväl intogs, så lydande:

„Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Sedan damer i Helsingfors, med anledning af Deras Kejsarliga Majestäters höga förmälning, sammanskjutit en fond för understödande af ett barnherberge i denna stad samt Hennes Majestät Kejsarinnan Alexandra Feodorowna, på derom gjord underdånig framställning, jemlikt Minister Statssekreterarens för Storfurstendömet Finland härhos bilagda skrifvelse af den 1/13 December 1894, bifallit till dess uppkallande efter Hennes Majestät, får jag å gifvarinnornas vägnar härmed till Helsingfors stad öfverlemna de sålunda insamlade medlen, belöpande sig till tiotusen tvåhundra (10,200) finska mark, för att under benämning Kejsarinnan Alexandras

fond för understödande af ett barnherberge genom stadens försorg förvaltas i likhet med öfriga till staden donerade fonder samt under vilkor:

1) att årliga räntan å den fond — hvilken storlek den än under tidernas lopp möjligen kan uppnå — skall öfverlemnas till Föreningen till barnavårdens befrämjande i Helsingfors, att användas till underhåll af ett barnherberge eller annan liknande inrättning; samt

2) att, i händelse Föreningen för barnavårdens befrämjande kommer att upplösas och dess inrättningar att nedläggas, räntan å fonden skall enligt Stadsfullmäktiges bestämmande öfverlemnas till någon annan förening eller association, för att användas till underhåll af någon inrättning med ett syfte, liknande det ofvannämnda barnherberget.

Helsingfors den 28 Mars 1895.

På gifvarinnornas vägnar:

Emmy Cedercreutz“.

Drätselkammaren beslöt att genom utdrag ur protokollet uppdraga åt Drätselkontoret förvaltningen af ifrågavarande fond i sammanhang med stadens öfriga donationsfonder och med iakttagande af de i donationsskriften gjorda bestämningar; och skulle tillika för stadskamreraren Holmberg utfärdas fullmakt för lyftandet af de donerade medlen. Som ofvan.

In fidem:
Edvard Loo.

Helsingfors, Tidnings- & tryckeri-aktiebolagets tryckeri, 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Af utgiftstitlarna i stadens budget har ingen annan vuxit i så stark progression, som IX titeln, Undervisningsväsendet. Enligt bokslutet för år 1886 uppgingo utgifterna under denna titel till Fmk 251,605:96, och i budgeten för 1896 har för samma ändamål upptagits Fmk 530,929:09; således mer än 100 procents ökning under en tidrymd af tio år. Det är, af lätt insedda skäl, förnämligast folkskoleväsendet, som kraft en oafbruten stegring af anslagen. För år 1896 uppgår anslaget till folkskolorna till Fmk 460,207:07 eller inemot 87 % af titelns totalsumma. Af de öfriga posterna under denna titel afse jemväl anslagen för folkbiblioteken och läsesalarna, sammanlagdt Fmk 31,150, att tillgodose folkbildningens sak. Hit kunna vidare hänföras anslagen till handtverksskolorna Fmk 22,147. De återstående posterna, nämligen bidragen till navigationsskolan, realskolan, handelsinstitutet och skolan för andesvaga barn, tillsammans Fmk 17,425, falla deremot utom ramen för åtgärderna till folkbildningens höjande.

Då dessutom, utanför den egentliga budgeten, af utskänknings och utmünsterings aktiebolagens vinstmedel årliga anslag beviljats dels till undervisningskurser för arbetare, föranstaltade af Arbetareföreningen och föreningen Arbetets vänner, dels till understödande af populära konserter och teaterföreställningar, torde det rättvisligen böra erkännas att stadens fullmäktige med intresse omfattat folkupplysningens sak på denna ort och stält jämförelsevis betydliga medel till dess förfogande.

Framställes nu den frågan, hvilka frukter våra folkskolors arbete och öfriga ofvan antydda åtgärder burit, så lärer derpå obetingadt kunna svaras, att det mått af hyfsning och själsodling, som vanligen afses med uttrycket folkbildning, efterhand vunnit insteg i allt större kretsar af kroppsarbetarnes klass. Hvarje äldre medlem af detta samhälle, som under årtionden vistats här och iakttagit företeelserna inom det sociala lifvet härstädes, sådant det är inom de samhällslager, som icke höra till den i högre mening bildade klassen, skall kunna bekräfta denna utsago. Och annorlunda bör det ej heller vara, då ju tusende och åter tusende af detta samhälles barn fått åtnjuta undervisning i folkskolorna samt bildande läsning och bildande nöjen stått äfven menige man till buds, och då ökad tillfälle till yrkesundervisning erbjudits jämte det föreningslifvet verkat höjande på arbetarnes medborgerliga anda och sedliga hållning.

Oaktadt dessa gjädjande framsteg råda dock inom vår stad äfven sådana förhållanden, som teckna sig likt mörka skuggor mot de ljusa sidorna i vårt samhällslif. Det är på dessa förhållanden vi nu anhålla att få länka Herrar Stadsfullmäktiges välvilliga uppmärksamhet.

Om Helsingfors vore en kommun, hvars befolkning endast i ringa grad tillöktes genom inflyttande från andra orter, skulle säkerligen resultatet af våra folkskolors snart trettioåriga arbete gestalta sig så, att råa och ohyfsade individer på denna ort vore ett försvinnande fåtal. Men tillväxten i stadens befolkning sker, såsom känt, till öfvervägande del genom inflyttning. Och en stor del, kanske största delen, af dem som strömma hit från andra kommuner, utgöres af kroppsarbetare utan skolbildning och utan yrkesbildning. De söka här sin utkomst vid hvarjehanda utarbeten eller såsom drängar hos formän, åkare, m. m. En mängd af dem kvarstannar här för alltid, andra blott för en tid. Möjligheten till utkomst är underkastad många vexlingar, men äfven då den tryter, är det frestande att dröja kvar i hufvudstaden under afvaktan på bättre arbetsförtjenst. Att stadens fasta arbetarekår, äfven yrkesarbetarnes led, vunnit mången god förstärkning ur de inflyttades skaror, bör icke bestridas. Men lika obestridligt är att antalet individer, som sakna sedlig och intellektuel hyfsning, är mycket stort. Dessa personer hafva naturligtvis ringa motståndskraft mot de frestelser af sämre slag som möta dem härstädes. Det kan gå dem väl, om de råka under duglig, omtänksam arbetsgifvares ledning eller eljes något förädlande inflytande tillfälligtvis gör sig gällande på deras väg. Men många äro beklagligtvis de, som hemfalla åt dryckenskap och annan osedlighet, med dess påföljder elände eller brott. Polisens annaler kunde lemna rikligt stoff till teckningar om dylika sorgliga lefnadsöden. Vid stadens vackra hamnar är hvarje främling i tillfälle att i hamnbusarnas skaror betrakta typer af dessa samhällsmedlemmar, som äro stadda på vägen utför. I dunklet af stadens utkanter råder ofta en hjertskärande nöd hos familjerna till sådana arbetare, som vandrat hit på arbetsförtjenst, men sedan hängifvit sig åt odågans lefverne.

Kommunens myndigheter åsidosätta icke några lagliga skyldigheter genom att underlåta vidtagandet af åtgärder, som specielt afsåge att bereda moraliskt stöd och förädlande undervisning åt arbetare, hvilka från andra orter hitkomma. Det åligger kommunen att inrätta folkskolor i sådan utsträckning att alla barn från 8 till och med 14 års ålder kunna erhålla undervisning. Detta åliggande har af Helsingfors stad rundligen fullgjorts; dess folkskolor emottaga äfven barn till härvarande personer från andra kommuner. Men om personer som lemnat skolåldern bakom sig, flytta hit, tillhör det ej denna kommun att undersöka huruvida de genomgått folkskola och bereda dem undervisning derest de saknat sådan. Ej heller står det inom de kommunala myndigheternas makt att tvinga dem till undervisnings emottagande.

Myndig mans rätt att söka sig arbetsförtjenst å den ort han för godt fin-

ner, är genom landets lagar tryggad. Likaså är han i sitt öfriga görande och låtande oberoende af allt förmyndarmässigt ingripande från myndigheternas sida, så länge han ej kränker lag eller andras rätt. Dessa sunda och ädla grundsatser i vår lagstiftning lärer ej någon tänkande medborgare vilja antasta.

Men om man ser att talrika samhällsmedlemmar, af hopp om arbetsförtjenst dragna till en för dem främmande ort, till följd af försummad uppfostran, dåligt sällskap och farliga frestelser, äro utsatta för att lida moraliskt skeppsbrott jemte det de å sin sida utöfva en skadlig inverkan på de sociala förhållanden i hvilka de röra sig, — har man ej då en behjertansvärd anledning att utgrunda huruvida några medel och utvägar förefunnes till att, utan att träda de nyss anförda grundsatserna för när, motarbete det påpekade onda?

Härpå kan svaras, att sådant tillhör filantropins omsorg, icke kommunens. Detta svar eger visserligen sitt berättigande. Och i sjelfva verket har filantropin på vår ort ingalunda förhållit sig passiv gentemot de vådor vi här berört. Särskildt erkännande förtjena i detta hänseende nykterhetsföreningarna. Men om deras sträfvande att värja svaga karakterer mot dryckenskapens faror ej verkat i önskvärd utsträckning, så torde detta bero, bland annat, derpå, att för karaktärens stärkande äfven mera positiva inflytanden äro af nöden. Föreningar, som i största möjliga utsträckning skulle verka för meddelandet af ändamålsenlig undervisning, väckande af ambitionen samt stärkande af arbetshågen och ordningssinnet inom den samhällsklass, hvarom här är fråga, vore, så synes det oss, här af behovet påkallade. Sådana föreningar behöfva dock stöd, åtminstone i finansiellt afseende, af kommunen. Undervisningskurser kunna ej inrättas utan bekostande af lärare och lokaler. Att förmå de talrika arbetare, som här afses, till besökande af dessa kurser, torde ej blifva möjligt, om man ej först lyckas vinna dem för inskrifning i fast organiserade föreningar. Härtill åter torde erfordras permanenta arbetsbyråer, handhafda med den insigt, att byggmästare, entreprenörer, fartygsspeditörer och andra, som behöfva utarbetare, kunna förbinda sig att vid antagandet af arbetare gifva företräde åt dem, som äro försedda med rekommendationskort af sagda byråer. Dessa kunna därför ej undvara en affönad personal för den möda som erfordras för att sammanhålla och lära känna medlemmarne i utarbetareföreningarna, vare sig då att desamma äro flera sjelfständigt bestående eller utgöra afdelningar af ett gemensamt helt, ordnade antingen efter stadsdelar eller efter olika slag af utarbeten.

Stadsfullmäktige kunna ej dekretera uppkomsten af sådana föreningar. Men om från Stadsfullmäktiges sida iniativ tages till en noggrann undersökning af de ifrågavarande missförhållandena och ett sorgfälligt öfvervägande af de medel som kunde till deras bekämpande anlitas, samt om, efter det denna utredning kommit till stånd, från kommunens sida erbjudes erforderliga anslag till lokaler och förvaltning, skall det sannolikt icke saknas medborgare som, af nitalskan för det allmänna bästa, äro villiga att under inseende af förtroende-

män, som Stadsfullmäktige dertill utsett, bilda och leda föreningar för ofvan nämnda syften.

Vår framställning går således närmast ut därpå att Herrar Stadsfullmäktige måtte för åstadkommande af utredning och uppgörande af förslag angående omförmälda angelägenhet nedsätta en särskild komité.

Vi finna oss dock manade att här beröra äfven ett annat ämne, beslägtadt med det ofvan behandlade, men ännu mer än detta förtjent att från kommunens sida beaktas.

Af de växande gossar, som afslutat sin folkskolekurs, torde endast en mindre del omedelbart vinna anställning såsom lärlingar i handverk och fabriker eller annan regelbunden sysselsättning, som leder dem in på arbetsamhetens ordnade väg. Ännu färre torde de vara, hvilkas föräldrar hafva råd och omtanke att för dem bekosta fortsatt undervisning af tekniskt eller annat slag tills de kunna med framgång inträda i yrkesarbetarnes led, — en undervisning hvartill dessutom ej obegränsadt tillfälle står till buds.

En stor del af dessa gossar äro efter utträdet från skolan i saknad af den ledning och uppfostran de vid denna ålder så väl skulle behöfva. Hemmet är fattigt, den stora pojken bör bidraga till anskaffande af dagligt bröd åtminstone åt sig sjelf. Han ströfvar omkring på gator och torg, förtjenar nu och då en slant såsom bärare eller springpojke, men någon utbildning till duglig arbetare vinner han sålunda ej. Upprätthållas hans bättre anlag ej genom andan i hemmet, så inhemtar han genom gatulifvet oseder och vanart och råkar på förfallets väg i stället för att blifva en dugande man.

Äfven här föreligger alltså en betydelsefull uppgift för filantropin. Men då här är fråga om det uppväxande släktets daning, påkallar denna angelägenhet ännu mer än den först behandlade ett allvarligt uppmärksammande från kommunens sida. Folkskoleväsendets förtjenstfulla organisation enligt 1866 års författning bör ej anses för ett så fullkomligt verk att några tillägg eller förbättringar deri aldrig vore af nöden. Behöfligheten af en vidare utveckling har redan blifvit erkänd vid de senaste landtdagarna. I olika delar af landet hafva, förutom folkhögskolorna, inrättats jemväl fortsättningskurser till folkskolan af anspråkslösare slag, delvis i företrädesvis praktiskt syfte. Fortsättningskolor, om ock i mindre omfattning, hafva kommit till stånd jemväl i Helsingfors, under ledning af folkskollärare och lärarinnor, med anslag på stadens budget. De kurser, som af Arbetareföreningen och Arbetets vänner blifvit anordnade härstädes med bidrag af kommunens medel, äro, äfven de, ett uttryck af behovet att komplettera det allmänna folkskoleväsendet.

Om ock sålunda på vår ort redan något blifvit tillgjordt för att tillförsäkra folkskolans arbete större och säkrare verkningar, måste vi dock anse att här förefinnes ett stort och trängande behof af ytterligare åtgärder, som vore egnade att till nyttiga samhällsmedlemmar dana de gossar, hvilka efter utträdet

ur folkskolan icke strax blifva antagna till lärlingar i industrin eller erhålla annan fast anställning. Problemet är svårt att lösa och vi tilltro oss ej att framställa något bestämdt förslag i saken. Endast såsom underlag för vidare pröfning framkasta vi den tanken att sådana gossar borde upptagas i skolor, der den bokliga undervisningen vore inskränkt till underhållande af den i folkskolan inlärd kunskapen jemte väckande af intresse för nyttig läsning, men hufvudvigten vore lagd på praktisk undervisning och öfning i teckning och nyttiga slöjder, såsom förberedelse till yrkesdaning i handtverk. Således ett slags skolverkstäder, der eleverna skulle sysselsättas större delen af dagen, enär de icke såsom handtverksskolans elever derjemte arbeta i ett yrke.

Huruvida kommunen sjelf borde inrätta sådana skolverkstäder eller endast erbjuda subvention åt privata personer som vore hugade att inrätta desamma, — huru dessa skolverkstäder borde organiseras för att bäst motsvara sitt ändamål — hvilka medel kunde påfinnas för att tillföra dem de ungdomsskaror för hvilka de vore afsedda, — huru stora anslag härtill kunde erfordras m. m., allt detta är frågor, för hvilkas fullständiga utredning en komité af sakkunniga personer vore af nöden.

Härvid borde jemväl komma under pröfning, huruvida icke de i 1889 års förordning om skydd för industrins arbetare meddelade stadganden beträffande barns och unga personers användning i industrielt arbete borde, med ledning af numera vunnen erfarenhet, undergå ändring i syfte att ordna begränsningen af deras arbetstid sålunda att ungdomen med mindre svårighet, än nu är fallet, kunde vinna anställning vid handtverk och fabriker. Vi hafva tänkt oss att samma komité kunde bereda såväl detta som det i den förra delen af vår skrift behandlade ärendet.

Vi inse nogsamnt att de samhällsuppgifter vi här berört höra till dem, med afseende å hvilka man hvarken lätt eller hastigt kan ernå några tillfredsställande resultat. Endast ett ihärdigt och långvarigt arbete kan här bära frukt. Men häri ligger ej någon orsak att afstå från alla försök till sådana åtgärder vi i det föregående antydt. Den medborgerliga sjelfstyrelsen ådagalägger sin lifskraft icke endast genom regelrätt fullgörande af de funktioner, hvilka enligt lag åligga desamma, men äfven genom att förtänksamt upptaga till pröfning och söka afhjelpa sådana brister och missförhållanden, som röja sig inom samhället, såvida åtgärder af kommunen i en eller annan form häri kunna vara till nytta. Och likasom statsförvaltningen i åtskilliga angelägenheter, särskildt på det ekonomiska området, samverkar med privata föreningar, likaså kan kommunen, när ändamålets beskaffenhet det påkallar, arbeta i samband med associationer af enskilda personer. Så har ju också fallet varit på denna ort, åtminstone sålunda att kommunen med penningbidrag understött föreningars allmännyttiga sträfvanden. Vi hafva skäl att här ytterligare påminna om de anslag, som utgifvas åt de tvenne stora arbetareföreningarna på orten, då ju i sjelfva verket ändamål af delvis enahanda slag,

som de i vår framställning berörda, upptagits af nämnda föreningar, om ock dessa af lätt insedda skäl icke kunnat gifva sin verksamhet den utsträckning, att några vidare åtgärder till höjande af den lägre arbetareklassens bildning och sed eller främjande af den växande ungdomens förkofran ej vore af behovet påkallade.

På grund af det anförda tillåta vi oss vördsamt väcka motion därom

att en komité af förslagsvis sju medlemmar blefve nedsatt med uppdrag att efter sådan närmare undersökning af förhållandena, som kan befinnas erforderlig, till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande och förslag angående åtgärder, som vore egnade att, till fromma för den lägre arbetareklassen och den växande ungdom, som saknar anställning i regelbundet arbete, befordra de i denna skrift framhållna syftemål.

Helsingfors den 17 Februari 1896.

L. Mechelin.
C. E. Holmberg.

Gustaf Nyström.
Rich. Heimberger.

Utskottsbetänkande angående särskilda ansökningar om rätt till minuthandel med viner och andra svagare rusdrycker.

Sedan inom utsatt ansökningstid till Magistraten ingifvits åttatioen ansökningar om rättighet att här i staden under tiden från den 1 nästkommande juni till samma dag år 1898 idka minuthandel med viner och andra svagare rusdrycker, har Magistraten, efter det Poliskammaren aflemnad infordradt yttrande, uti skrifvelse af den 25 sistlidne februari insändt berörda handlingar till Stadsfullmäktige äfvensom anhållit om Fullmäktiges yttrande öfver ansökningarna. Medels remiss af nästsagda dag har sedermera åt utskottet uppdragits att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

De af Magistraten insända ansökningarna äro inlemnade af nedannämnda personer, hvilka uppgifvit följande försäljningsställen:

- 1:o. *Skräddaregesällshustrun Anna Sofia Toivonen* i n:o 3 vid Katrinegatan.
- 2:o. *Fabrikantshustrun Ida Johanna Poschner* under firma „Helsingfors vin- och saftfabrik“ i n:o 27 vid Elisabetsgatan.
- 3:o. *Jungfru Anna Fransina Blomberg* i någon gård vid Mikaelsgatan.
- 4:o. *Jungfru Hilda Sofia Ekman* i n:o 22 vid Kaserngatan.
- 5:o. *Handlanden Wassili Stepanoff Melichoff* i n:o 1 vid Kaserngatan.
- 6:o. *Handlanden Ivan Nikolajeff Jerofejoff* i n:o 25 vid Elisabetsgatan.
- 7:o. *Handlanden Fredrik Thure Holmberg* i n:o 7 vid Norra Esplanadgatan.
- 8:o. *Handlanden Wassili Konstantinoff Poschekonoff* i n:o 4 vid Wilhelmsgatan.
- 9:o. *Handlanden Axel Birger Nyberg* i n:o 45 vid Unionsgatan.
- 10:o. *Handlanden Edvin Wilhelm Etholén* i n:o 10 vid Kyrkogatan.
- 11:o. *Handlanden Emanuel Lindgren* i n:o 2 vid Richardsgatan.
- 12:o. *Handlanden Johan Ferdinand Lund* i n:o 10 vid Estnäs-gatan.
- 13:o. *Verkmästareenkan Erika Charlotta Wilén* i n:o 4 vid Röddäldsgatan.
- 14:o. *Handlanden Alexej Archipovitsch Kovin* i n:o 7 vid Norra Esplanadgatan.
- 15:o. *Handlanden Sergej Alexandrovitsch Nikolajeff* i n:o 3 vid Sofiegatan.
- 16:o. *Handlanden Viktor Rudolf Kählman* i n:o 2 vid Kristiansgatan.
- 17:o. *Handlandehustrun Mathilda Wilhelmina Dahlgren* i n:o 11 vid Brunns-gatan.

- 18:o. *Handlanden Johan Emil Malmberg* i n:o 20 vid Unionsgatan.
 19:o. *Handlanden Karl Henrik Skogster* i n:o 14 vid Södra Esplanadgatan.
 20:o. *Handlanden Johan August Wallin* i n:o 9 vid Östra Henriksgatan.
 21:o. *Handlanden Johannes Heinrich Wickel* under firma „Ungerska Vin-
 källaren“ i n:o 46 vid Alexandersgatan.
 22:o. *Handlanden Karl Oskar Asp* i n:o 12 vid Brunnsgatan.
 23:o. *Handlanden Georg Michailovitsch Kullias* i n:o 35 vid Norra Espla-
 nadgatan.
 24:o. *Handlandene Ernst Albert Nyberg* och *Gustaf Weckström* under firma
 J. C. Maexmontan i n:o 7 vid Brunnsgatan.
 25:o. *Kontoristen Georg Thorvald Långhjelm* i n:o 28 vid Unionsgatan.
 26:o. *Handlandehustrun Josefina Augusta Eklund* i n:o 2 vid Mikaelsgatan.
 27:o. *Handlanden Karl Gustaf Wassholm* i n:o 7 vid Glogatan.
 28:o. *Handlandeenkan Fredrika Matilda Floberg* i n:ris 11 och 13 vid Norra
 Esplanadgatan.
 29:o. *Handlanden Anders Gustaf Fred* i n:o 6 vid Elisabetsgatan.
 30:o. *Handlandehustrun Linda Olivia Jaatinen* i n:o 20 vid Westra Kajen.
 31:o. *Handlanden Gustaf Valentin Relander* i n:o 4 vid Wilhelmsgatan.
 32:o. *Handlandeenkan Olga Aurora Lauraeus* i n:o 3 vid Katrinegatan.
 33:o. *Handlandehustrun Amanda Josefina Persson* i villan n:o 34 A å
 Broholmen.
 34:o. *Helsingfors Allmänna Konsumtionsförening* i n:o 6 vid Konstantins-
 gatan med materialförvaltarehustrun Augusta Emilia Grahn såsom föreståndarinna.
 35:o. *Handlanden August Ferdinand Hagelberg* i n:o 8 vid Lilla Robertsgatan.
 36:o. *Typografhustrun Amanda Charlotta Fröberg* i n:o 25 vid Konstan-
 tinsgatan.
 37:o. *Handlanden Ivan Ivanoff Schkolnoff* i n:ris 28 och 30 vid Stora Ro-
 bertsgatan.
 38:o. *Torghandlarehustrun Aina Josefina Olin* i n:o 34 vid Stora Robertsgatan.
 39:o. *Förre gårdsegaren Karl Wilhelm Blomqvist* i n:o 13 vid Eriksgatan.
 40:o. *Handlandehustrun Amanda Sofia Sundman* i n:o 13 vid Stora Ro-
 bertsgatan.
 41:o. *Jungfru Serafia Hiltunen* i n:o 18 vid Malmgatan.
 42:o. *Handlanden Adolf Hagelin* i n:o 17 vid Andrégatan.
 43:o. *Handlanden Wilhelm Tilli* i n:o 59 vid Fredriksgatan.
 44:o. *Handlandehustrun Wilhelmina Hasselberg* i n:o 45 vid Fredriksgatan.
 45:o. *Handlanden Alexander Johansson* i n:o 12 vid Vestra Henriksgatan.
 46:o. *Handlanden Petter Jääskeläinen* i n:o 3 vid Stora Robertsgatan.
 47:o. *Firman A. W. Eklund & Co* genom handlanden Anders Werner Ek-
 lund i n:o 19 vid Skilnadsgatan.
 48:o. *Muraren Fredrik Sven Stenros* i n:o 1 vid Annegatan.

- 49:o. *Maskinistenkan Johanna Augusta Pesola* i n:o 30 vid Högbergsgatan.
 50:o. *Handlandehustrun Alma Öhman* under firma K. G. Öhman i n:ris 15 och 17 vid Skildnadsgatan.
 51:o. *Jungfru Maria Wilhelmina Outinen* i n:o 46 vid Stora Robertsgatan.
 52:o. *Handlandehustrun Ida Amalia Iljinoff* i n:o 6 vid Kampgatan.
 53:o. *Handlanden Ida Josefina Lindell* i n:o 8 vid Annegatan.
 54:o. *Ogifta Edla Prehti* i n:o 5 vid Rödbergsgatan.
 55:o. *Handlanden August Werner Sundell* i n:o 5 vid Nylandsgatan.
 56:o. *Handlanden Wassili Ivanoff Fedosejeff* i n:o 36 vid Annegatan.
 57:o. *Handlanden Jakob Hesechiel Dahlgrén* i n:o 26 vid Annegatan.
 58:o. *Handlanden Anders Birger Tallberg* i n:o 18 vid Vestra Henriksgatan.
 59:o. *Handlanden Gustaf Alfred Isaksson* i n:o 3 vid Albertsgatan.
 60:o. *Handlanden Emil Juho Tilén* i n:o 32 vid Annegatan.
 61:o. *Arbetsledaren Karl Salminen* i n:o 46 vid Stora Robertsgatan.
 62:o. *Handlanden Karl Gustaf Jalonen* i n:o 30 vid Nylandsgatan.
 63:o. *Handlanden Karl Gustaf Lindfors* i n:ris 15 och 17 vid Skildnadsgatan.
 64:o. *Handlanden Frans Edvard Sundell* i n:o 6 vid Boulevardsgatan.
 65:o. *Handlanden Karl Fredrik Nyman* i n:o 47 vid Fredriksgatan.
 66:o. *Handlanden Gustaf Werner Hedberg* i n:o 23 vid Annegatan.
 67:o. *Handlanden August Emil Isaksson* i n:o 6 vid Vestra Henriksgatan.
 68:o. *Handlanden Karl Viktor Tilander* i n:o 14 vid Vestra Henriksgatan.
 69:o. *Handlanden Otto Wilhelm Strömberg* i n:o 2 vid Wladimirsgatan.
 70:o. *Skådespelarehustrun Anna Weckman* i n:o 3 vid Andrésgatan.
 71:o. *Handlanden Anders Bernhard Nordfors* i n:o 34 vid Wladimirsgatan.
 72:o. *Målaredottern Eufemia Karlsson* i n:o 18 vid Vestra Henriksgatan eller n:o 11 vid Berggatan.
 73:o. *Arbetarehustrun Johanna Löf* i n:o 5 vid Trekanten.
 74:o. *Handlanden Mikael Wasiljeff Rubzoff* i n:o 2 vid Georgsgatan.
 75:o. *Handlanden Axel Wilhelm Tollet* i n:o 2 vid Wladimirsgatan.
 76:o. *Agenten Friedrich Heinrich Andreas Schincke* i n:o 18 vid Vestra Henriksgatan.
 77:o. *Handelsbiträdet Alfred Helenius* i n:o 17 vid Wladimirsgatan.
 78:o. *Handlanden Frans August Sundman* i n:o 23 vid Andrésgatan.
 79:o. *Handlanden Johan Alfred Olenius* i n:o 57 vid Fredriksgatan.
 80:o. *Handlanden Karl Oskar Himberg* i n:o 1 vid Wladimirsgatan.
 81:o. *Handlandehustrun Maria Kristina Kuitunen* i n:o 2 vid Stora Robertsgatan.

Af ofvan omordade personer upplyser handlanden Tallberg, i ansöknings n:o 58, att han endast afser rättighet att i parti leverera nattvardsvin till stadens församlingar, hvarför hans ansökan icke torde böra komma under behandling.

Genom beslut af Stadsfullmäktige¹⁾, hvarom Magistraten förenat sig, har antalet minutförsäljningsställen för viner och andra svagare rusdrycker under perioden den 1 juni 1896 till den 1 juni 1898 bestämts till högst sjuttio, — rättigheterna till utminuterung af bränvin och andra starkare spritvaror dervid obereknade, — hvarjemte förordnats, att dylika minutförsäljningsställen icke finnas inom sjetta och åttonde stadsdelarne, ej heller inom det område af fjerde och femte stadsdelarne, som ligger vester och norr om Alberts- till Eriksgatan, sistnämnda gata till Fredriksgatan samt Fredriksgatan till Kampgatan, inom sjunde stadsdelen vester om Kasern- och söder om Bergmansgatan, inom Brunns-parken, å Broholmen eller utanför stadens tullar.

Kejsrerliga förordningen af den 2 maj 1895, angående vissa inskränknings i handeln med viner och andra svagare rusdrycker, har tillkommit icke så mycket för att ordna handeln med verkliga viner, af hvilken, på sätt i den Nådiga propositionen till 1894 års landtdag sägs, några egentliga olägenheter icke försports, utan förnämli-gast för att reglementera handeln med hvarjehanda blandningar, innehållande antin-gen obetydligt eller också aldeles intet verkligt drufvin, men deremot sprit och andra ingredienser. Då nemligen dessa blandningar tillredts så att deras alkoholhalt icke uppgått öfver den gräns eller det procenttal, att stadgandena angående brän-vin och spritdrycker kunnat å dem tillämpas, hade handteringen med ifrågava-rande drycker undandragit sig allt reglementerande, ehuru flertalet dylika drycker innehållit alkohol till den mängd, att deras egenskap af rusgifvande stått utom allt tvifvel. Med afseende härå och då det mål, hvartill lagstiftningen medels restriktioner på bränvinshandelns område sträfvat, ansetts i viss mån förfeladt så länge handeln med öfriga rusdrycker utom bränvin och maltdrycker varit fullkom-ligt fri, har berörda förordning inrymt åt stadsmyndigheterna ungefär enahanda befogenhet beträffande ordnandet af de svagare alkoholhaltiga dryckerna som dessa myndigheter ega rörande handeln med bränvin och därmed likställda drycker.

I betraktande häraf och då i 2 § af åberopade förordning bestämts, att i händelse förnyelse af beviljad försäljningsrätt åstundas, sådant ej må vägras, der-est sökanden icke missbrukat rättigheten, brutit mot förordningarna rörande för-säljning af sprit- eller maltdrycker eller annars låtit oskick vid försäljningen

¹⁾ Se tr. handl. n:o 34 för 1895.

komma sig till last, har utskottet vid bedömandet af de inlemnade ansökningarna utgått från den åsigt att i allmänhet rättighet till minutförsäljning af viner och andra svagare rusdrycker borde beviljas endast dem, hvilka kunna antagas komma att åtminstone företrädesvis bedriva handel med verkliga viner, äfvensom att försäljningsrättigheterna för så vidt möjligt borde upplåtas allenast åt väl kvalificerade personer, som erbjuda garanti för att missbruk icke skola ifrågakomma. Önskvärdheten af en sträng kontroll öfver sökandenes kompetens finnes för öfrigt redan tidigare uttalad uti ett af Stadsfullmäktige godkänt utskottsbetänkande i ämnet*).

Jemte det ansökningarna n:ris 58 *Tallberg*, hvilken, såsom redan sagts, icke afser minuthandelsrätt, samt 33 *Person*, 41 *Hiltunen* och 59 *Isaksson*, i hvilka uppgifvits försäljningsställen, liggande utom det tillåtna området för ifrågavarande handel, förty ansetts icke kunna komma under pröfning, har utskottet trott sig böra afstyrka de ansökningar, som inlemnats af nedannämnda personer, emedan dessa personer icke, åtminstone utskottet veterligen, erbjuda garanti för att handeln kommer att af dem bedrivas såsom verklig vinaffär. Sagda personer äro n:ris 1 *Toivonen*, 3 *Blomberg*, 4 *Ekman*, 5 *Melichoff*, 7 *Holmberg*, 13 *Wilén*, 14 *Kovin*, 15 *Nikolajeff*, 17 hustru *Dahlgren*, 18 *Malmberg*, 19 *Skogster*, 22 *Asp*, 26 *Eklund*, 30 *Jaatinen*, 36 *Fröberg*, 38 *Olin*, 39 *Blomqvist*, 43 *Tilli*, 44 *Hasselberg*, 48 *Stenros*, 49 *Pesola*, 51 *Outinen*, 52 *Iljinoff*, 53 *Lindell*, 54 *Prehti*, 55 *Sundell*, 56 *Fedo-sejef*, 60 *Tilén*, 61 *Salminen*, 63 *Lindfors*, 64 *Sundell*, 72 *Karlsson*, 73 *Löf*, 76 *Schincke*, 79 *Olenius*, 80 *Himberg* och 81 *Kuitunen*. Beträffande flere af dessa sökande har för öfrigt Poliskammaren anmärkt att de redan tidigare visat sig olämpliga att handhafva rörelse af ifrågavarande beskaffenhet.

Deremot får utskottet förorda bifall till följande ansökningar, nämligen: n:ris 2 *Poschner*, 6 *Jerofejeff*, 8 *Poschekonoff*, 9 *Axel Birger Nyberg*, 10 *Etholén*, 11 *Lindgren*, 12 *Lund*, 16 *Kählman*, 20 *Wallin*, 21 *Wickel*, 23 *Kullias*, 24 *Nyberg* och *Weckström*, 25 *Långhjelm*, 27 *Wassholm*, 28 *Floberg*, 29 *Fred*, 31 *Relander*, 32 *Lauraeus*, 34 *Helsingfors allmänna konsumtionsförening*, 35 *Hagelberg*, 37 *Schkolnoff*, 40 hustru *Sundman*, 42 *Hagelin*, 45 *Johansson*, 46 *Jääskeläinen*, 47 *Eklund*, 50 *Öhman*, 57 *Jakob Hesechiel Dahlgrén*, 62 *Jalonen*, 65 *Nyman*, 66 *Hedberg*, 67 *Isaksson*, 68 *Tilander*, 69 *Strömberg*, 70 *Weckman*, 71 *Nordfors*, 74 *Rubzoff*, 75 *Tollet*, 77 *Helenius* och 78 *Frans August Sundman*. Nästan alla nyss uppräknade personer innehafva eller hafva nyligen innehaft vinaffär, och hvad vidkommer de några sökande, som för så vidt utskottet har sig bekant, icke tidigare sysslat med dylik handel, så synas dessa innehafva sådana kvalifikationer, att något missbruk af den dem lemnade rättigheten icke är att förvänta.

Omfattas utskottets förslag, blefve hela antalet bortgifna rättigheter 40 af 70 disponibla sådana.

*) Tr. handl. n:o 39 för 1895.

Utskottet får altså vördsamt föreslå att Stadsfullmäktige ville i afseende å yttrande öfver de inkomna ansökningarna uttala:

att ansökningarna n:ris 58 Tallberg, 33 Person, 41 Hiltunen och 59 Isaksson syntes Stadsfullmäktige icke kunna till pröfning upp- tagas;

att Stadsfullmäktige afstyrka de ansökningar, som inlemnats af n:ris 1 Toivonen, 3 Blomberg, 4 Ekman, 5 Melichoff, 7 Holmberg, 13 Wilén, 14 Kovin, 15 Nikolajeff, 17 hustru Dahlgren, 18 Malmberg, 19 Skogster, 22 Asp, 26 hustru Eklund, 30 Jaatinen, 36 Fröberg, 38 Olin, 39 Blomqvist, 43 Tilli, 44 Hasselberg, 48 Stenros, 49 Pesola, 51 Outinen, 52 Iljinoff, 53 Lindell, 54 Prehti, 55 August Verner Sundell, 56 Fedosejeff, 60 Tilén, 61 Salminen, 63 Lindfors, 64 Frans Edvard Sundell, 72 Karlsson, 73 Löf, 76 Schincke, 79 Olenius, 80 Himberg och 81 Kuitunen;

men att Fullmäktige deremot förorda minutförsäljningsrättighet åt följande sökande: n:ris 2 Poschner, 6 Jerofejeff, 8 Poschahonoff, 9 Axel Birger Nyberg, 10 Etholén, 11 Lindgren, 12 Lund, 16 Kähl- man, 20 Wallin, 21 Wickel, 23 Kullias, 24 Nyberg och Weckström, 25 Långhjelm, 27 Wassholm, 28 Floberg, 29 Fred, 31 Relander, 32 Lauraeus, 34 Helsingfors allmänna konsumtionsförening, 35 Hagelberg, 37 Schkolnoff, 40 hustru Sundman, 42 Hagelin, 45 Johansson, 46 Jääskleäinen, 47 A. W. Eklund & C:o, 50 Öhman, 57 Jakob Hesechiel Dahlgren, 62 Jalonen, 65 Nyman, 66 Hedberg, 67 Isaksson, 68 Ti- lander, 69 Strömberg, 70 Weckman, 71 Nordfors, 74 Rubzoff, 75 Tol- let, 77 Helenius och 78 Frans August Sundman.

Slutligen får utskottet anmäla, att utskottsledamoten, herr K. Söderman, varit hindrad att deltaga i utskottets arbete.

Helsingfors, den 6 mars 1896.

O. Th. Widerholm.
Aug. Osberg.

R. Heimberger.
K. G. Sivenius.

Handlingar angående ändring i stadsplan för 6:te och 7:de stadsdelarne samt anvisande annorstädes af fabriks-, magasins- och upplagsqvarter.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 5 Mars 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 75.

Vid af Stadsfullmäktige den 16 Maj 1893 hållet sammanträde beslöto Fullmäktige åt Drätselkammaren uppdraga att efter Byggnadskontorets hörande till ny pröfning upptaga frågan, huruvida det i gällande stadsplan till fabriksqvarter afsedda område i 6:te och 7:de stadsdelarne borde fortfarande, till den del detsamma ännu var odisponeradt, helt och hållet eller delvis såsom fabriksområde bibehållas, samt att så fort ske kunde till Fullmäktige inkomma med yttrande såväl derom, som om icke annorstädes funnes för fabriksstomter lämpliga områden. Tillika anmodade Fullmäktige Drätselkammaren att emellertid och intill dess frågan om disposition af berörda område slutligen afgjorts, icke föryttra någon af de ännu osålda fabriksstomterna derstädes. Dessa Stadsfullmäktiges beslut fattades på förslag af ett utaf Fullmäktige för omarbetning af ett tidigare förslag till byggnadsordning för fabriksstomter i staden, till hvilket förslag Helsovårdsnämnden gjort vissa anmärkningar, tillsatt särskildt utskott. Uti sagda utskotts betänkande (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1893 n:o 16) föreslogs derjemte, att med granskningen af utskottets förslag till byggnadsordning för fabriksstomter finge bero, tills frågan om de lämpligaste platser för fabriksstomter i staden slutbehandlats; och omfattade Stadsfullmäktige äfven detta utskottets resolutionsförslag.

Efter delfäende häraf beslöt Drätselkammaren vid sammanträde den 1 påföljande Juni inhemta yttrande i ärendet af Byggnadskontoret, men har Byggnadskontoret tillföljd af ärendets stora omfattning och af detsamma föranledda vidlyftiga undersökningar, ritningsarbeten och kostnadsberäkningar härförinnan så mycket mindre kunnat afgifva det, som Byggnadskontoret samtidigt varit upptaget af mer än vanligt stora byggnadsföretag. Kammaren var derföre först den 6 nästvikne Februari i tillfälle att emottaga Byggnadskontorets yttrande; och är också Kammarens nog länge fördröjda utlåtande i frågan uteslutande häraf beroende.

Byggnadskontorets yttrande, hvilket jemte samtliga detsamma åtföljande ritningar och kostnadsförslag här närslutes, utgår, hvad först frågan om fabriks-

områdets i södra delen af staden bibehållande såsom sådant vidkommer, på en ganska väsentlig förändring i stadsplanen för 6:te och 7:de stadsdelarne. I hufvudsak anses detta område af Byggnadskontoret icke lämpa sig till fabriksstomter; och kan kontoret i all synnerhet icke ansluta sig till det motiv derför, som bland andra förmådde ett år 1885 af Fullmäktige tillsatt utskott för granskning af ett föreliggande förslag till ändring af då gällande stadsplan att förorda förläggandet af nödig ansedda fabriksstomter till dessa delar af staden, nämligen omöjligheten enligt utskottets mening att på grund af terrängens ojämnhet lämpligen indela marken till bostadstomter. Enligt Byggnadskontorets åsigt fordras minst i lika hög grad en jemn mark för industriella anläggningar som för bostadstomter; och skulle detta förhållande bekräftas äfven deraf, att vid af hugade köpare af fabriksstomter å Byggnadskontoret gjorda förfrågningar städse framstälts anhållan att i främsta rummet blifva anvisade tomter med jemna terrängförhållanden, lätt tillgängliga från planerad gata eller väg samt belägna invid jernvägsspår; hvaremot vid närhet till strand mindre afseende skulle fästas. På grund häraf och då isynnerhet fabriksqvarteren n:ris 179 och 182 besväras af oländig mark samt deras höjd öfver jernvägsspårets å hamnbanan nivå dessutom förminskar fördelen af deras närhet till detsamma, anser Byggnadskontoret den terräng, hvarå dessa qvarter äro belägna, mindre lämplig för fabriksanläggningar. För de angränsande qvarteren n:ris 180 och 183 är terrängen visserligen något gynnsammare, men då icke heller till dem järnvägsspår från hamnbanan kunna inledas och då öfver samtliga fabriksstomter uti ifrågakvarter stadsdelar hvilat det hårda vilkor, hvarunder endast Kejsarliga Senatens fastställelse till de ändringar uti 1876 års stadsplan erhållits, hvarigenom fabriksstomter inom sjelfva staden uppstått, håller Byggnadskontoret för, att äfven dessa qvarter icke vidare skulle uti stadsplanen såsom fabriksqvarter bibehållas. Med beaktande af anförda synpunkter och i så måtto ense med Stadsfullmäktiges ofvannämnda utskott af år 1885, att qvarteren n:ris 179 och 182 icke heller lämpa sig för en indelning i regelbundet begränsade bostadstomter, har Byggnadskontoret uppgjort ett förslag till dessa qvarters indelning i villatomter, hvilka äro afsedda att bebyggas enligt enhanda byggnadsordning, som är gällande för Brunnssparkens östra område. Med något förändrad begränsning skulle åter qvarteren n:ris 180 och 183 indelas i vanliga bostadstomter. Såsom fabriksplatser skulle efter Byggnadskontorets förslag bibehållas endast qvarteret n:o 180, hvari de flesta tomter redan blitvit försålda, qvarteret n:o 177, som numera äges af Munkholmens Aktiebolag och qvarteret n:o 170, uti hvilket de enskilda tomterna likvisst gifvits en något förändrad form, hvarigenom inledande af jernvägsspår från hamnbanan till desamma möjliggjorts. Tillika skulle qvarteret n:o 181 reserveras för stadens behof.

Drätselkammaren, som beträffande de närmare anordningarna såväl af villastads partiet, hvari föreslagits, förutom en sportplan och tvenne sqvarer, fem nya qvarter, som af den nya indelningen i bostads- och fabriksqvarter har äran

hänvisa till Byggnadskontorets yttrande, kartor och beräkningar ej mindre öfver kostnaden för anläggning af kloaker, vattenledningar, gator och vägar, än ock öfver den inkomst tomterna vid försäljning antagas inbringa staden, får för sin del, såvidt det angår ändringar uti 6:te och 7:de stadsdelarne, anföra följande. Också Drätselkammaren synes det vara utredt, att fabrikslotter på en så oländig mark som den, hvarå qvarten nr:is 179 och 182 samt delvis qvarteren nr:is 180 och 183 äro belägna, svårligen skola erhålla afnämare, i all synnerhet med de för större industriella anläggningar så ytterst svåra och nästan omöjliga förbehåll, under hvilka allena sådana härstädes finge uppföras och bedrifvas. Drätselkammaren måste därför anse en minskning af fabriksqvarterens antal i dessa stadsdelar vara väl betänkt. Ett icke oväsentligt motiv för deras tillkomst var omöjligheten för industriidkare vid den tid, då desamma intogos i stadsplan, att för sina fabriker kunna tillösa sig egen mark och undslippa den risk, som häftade vid alla å orten befintliga industriella anläggningar, i det de voro anlaggda eller kunde få uppföras endast på ofri mark. Denna hämsko för industrin härstädes är emellertid i icke obetydlig mån redan aflägsnad, i det fabrikslotter genom fastställelse af ändringarna uti 1876 års stadsplan kunnat försäljas litet hvarstädes vid stadens yttre begränsningar och uti 10:de stadsdelen vunnits ett område, som specielt karakteriseras genom sina många fabriksqvarter och lotter. Det är dessutom att förutse, att de af Byggnadskontoret nu föreslagna platserna för fabriksanläggningar, till hvilken sida af kontorets förslag Kammaren längre fram skall återkomma, i en icke så aflägsen framtid, sedan staden vidare utvidgat sig, skola kunna inryckas i stadsplan och sålunda försäljas. Onekligen skulle de nuvarande fabriksqvarterens n:o 179 och 182 förvandling till en villastadsdel lända till stor försköning af staden, med detsamma en väl behöflig utvidgning af Fabriksparken härigenom skulle vinnas. Vid första påseendet förefaller det visserligen ganska onaturligt att för anläggning af park och planteringar välja en fullkomligt kal bergsplata, men med det exempel för ögonen, som staden har i Brunnssparkens tillkomst och Observatoriibergens förskönande, och med hänsyn till den rikliga tillgång på fyllningsmaterial, som härstädes ännu en lång tid framåt skall erhållas vid grundgrävning för husbyggnader, torde man icke kunna betvifla möjligheten från ekonomisk synpunkt för planens utförande; och detta så mycket mindre som Byggnadskontorets beräkningar öfver utgift för området planering, såvidt det ankommer på staden, och inkomst för försäljning af lotter icke visar så alldeles afskräckande disproportion. Drätselkammaren kan därför icke annat än ansluta sig till Byggnadskontorets förslag uti nu ifrågavarande del deraf, likvisst under den afven af Byggnadskontoret gjorda förutsättning att med regleringsarbeten för villastadsdelen får anstå, till dess värdet af stadens jord öfverhufvudtaget stigit och en efterfrågan på platser i densamma komme att uppstå.

Såsom en speciel förtjänst uti Byggnadskontorets projekt torde kunna framhållas utvidgningen af Hafstorget och reserverandet för stadens räkning af

qvarteret n:o 181. På det att af den nyligen fullbordade hamnbanan må kunna dragas största möjliga nytta för staden, är utförandet af några omfartsspår å Hafstorget — likasom fallet är invid Gräsviken — af icke ringa vigt, men kunna dessa spår erhålla tillräcklig längd och i öfrigt erforderligt utrymme endast genom torgets utvidgning utöfver dess nuvarande storlek. Utom att den privata trafik, här otvifvelaktigt kommer att uppstå, ovilkorligen erfordrar omfartsspår, blifva dessa nödvändiga för stadens nya renhållningsväsende vid införande af tunnssystemet. Då efterfrågan på tillfälliga upplagsplatser i alla delar af staden ständigt förekommer, men på sådana råder brist, måste det anses fullt motiveradt att ingen del af staden, der så ske kan, lemnas i afsaknad af härtill lämpliga, odisponerade platser; och egnar sig uti ifrågavarande trakt qvarteret n:o 181 synnerligen väl till dylikt område.

Endast i några obetydligare detaljer har Drätselkammaren vissa anmärkningar att göra emot Byggnadskontorets nu afhandlade förslag; och gälla de en del gators benämning. I 6:te och 7:de stadsdelarne är sjöväsendet i nästan alltför riklig grad ihågkommet med gatunamn; här förekomma Sjömans-, Styrmans-, Båtsmans-, Kaptens-, Skeppare- och Skeppsredaregatorna, hvarigenom lätt en viss förvirring kan uppstå, isynnerhet kan en förvexling emellan Skeppare- och Skeppsredaregatorna knappt undvikas, utom att det senare namnet förefaller temmeligen tungt att uttala. Slutligen är benämningen Strandgatan förvillande med afseende därpå, att i 10:de stadsdelen redan förefinnes en gata med namnet Sörnässtrandväg. Då qvarteret n:o 130 stöter omedelbart till Hafstorget, erfordras enligt Kammarens förmenande icke något skildt namn, Hafsgatan, framför detsamma, utan blefve namnet Hafsgatan disponibelt att utbytas mot Strandgatan, och kunde exempelvis Kaptensgatan uppkallas till Flisholmsgatan samt Skeppsredaregatan till Batterigatan. Några betydligare praktiska olägenheter borde dessa namnförändringar icke föranleda, då högst få eller alls inga tomter ännu äro försålda vid ifrågavarande gator.

Det enda hinder af någon nämnvärd betydelse för den af Byggnadskontoret föreslagna omregleringen af gällande stadsplan utgör tomten n:o 20 vid Petersgatan, hvilken försålt åt Ingenjören Huber, men tillvidare är fullständigt obebyggd. Genom sydliga delen af denna tomt skulle nämligen Skeppsredare- eller Batterigatan framdragas och tomten, såsom projektkartan närmare utvisar, styckas i tvenne väsentligen olika stora delar. Denna tomt har dessutom för närvarande naturen af fabriksomt, men finge qvarteren n:ris 182 och 183 efter Byggnadskontorets förslag framdeles inrymma endast bostadstomter. För undanröjande af ofvannämnda hinder har Drätselkammaren nunderhandlat med Ingenjören Huber och har resultatet häraf blifvit, att Huber genom till Drätselkammaren inlemnad skriftlig förbindelse förklarar sig villig att till staden återlemla tomten n:o 20 vid Petersgatan på följande vilkor:

1:o) att staden till honom återbetalar de annuiteter han härtills erlagt samt

godtgör honom äfven de kostnader han i öfrigt för tomten fått vidkännas, hvarförutom med inbetalning till stadskassan af det löpande och de följande årens annuiteter får anstå, intill dess frågan om tomten är afgjord, och

2:o) att han för den sålunda afträdda tomten n:o 20 vid Petersgatan får tillösa sig en upplagstomt i Gräsvikens norra del mellan der föreslagna järnvägsspår till ett pris af högst 6 mark qvadratmetern, samma pris hvartill tomten n:o 20 vid Petersgatan uppskattats, och på möjligast förmånliga betalningsvilkor.

Och hafva dessa Ingeniören Hubers anspråk synts Drätselkammaren antagliga. Enligt Stadsfullmäktiges i anledning af en utaf Drätselkammaren år 1894 gjord framställning om tomtens n:o 20 vid Petersgatan återtagande af staden uttalade åsigt skulle ersättningen åt Huber för ofta nämnda tomt emellertid kunna ske endast genom ett formligt återköp af tomten; men sätter det af Huber uppställda villkoret icke något hinder för ett dylikt tillvägagående. Hvad det andra villkoret beträffar, skall Kammaren lägre nedan vid anförandet af Byggnadskontorets förslag till utfyllningen i Gräsviken dertill återkomma.

Med ändringarna af stadsplan för 6:te och 7:de stadsdelarne sammanhänga äfven ett annat af Stadsfullmäktige till Drätselkammarens utlåtande remitteradt ärende, nämligen en till Fullmäktige från en af föreningen „Arbetets vänner“ tillsatt komité för uppgörande af förslag till uppförande i Helsingfors af sunda och billiga arbetarebostäder inkommen ansökan om upplåtande till antydt ändamål af östra delen utaf fabriksqvarteret n:o 179. Härom har Drätselkammaren emellertid uti särskild skrifvelse af denna dag lemnat utlåtande.

Hvad sedan vidkommer den senare delen af föreliggande ärende eller Stadsfullmäktiges uppdrag till Drätselkammaren att äfven inkomma med yttrande, om icke annorstädes än i nu behandlade trakt af staden funnes för fabrikstomter lämpliga områden, föreslår Byggnadskontoret härför särskilda platser invid Sörnäs hamn och bibana; hvarjemte kontoret framlägger ett projekt till magasinstitomter och upplagsplatser vid Gräsviken. Fabrikstomter invid Sörnäs hamn skulle erhållas genom utfyllning af den utanför villalägenheten Södervik belägna hafsviken äfvensom å sjelva lägenheten; och anser Byggnadskontoret att platsens omedelbara närhet till hamn och bryggor vid djupt vatten äfvensom till järnvägsspår gjorde den särdeles lämplig för anläggande af fabriker. Kostnaden af härför erforderliga arbeten, exclusive järnvägsspår, beräknas af kontoret till 543,300 mark samt värdet af de uppstående fabrikstomterna med en total areal af cirka 101,700 qvadratmeter till 610,200 mark. Alternativt föreslår Byggnadskontoret fabriksomtens förläggande till de invid Sörnäs bibana belägna s. k. Janssonska odlingarna, för hvilka arrenderätten utgår år 1897; och skulle denna anordning i ekonomiskt afseende blifva för staden den förmånligaste. Terrängen derstädes uppgifves vare synnerligen jemn och djupet till fast botten i allmänhet variera endast emellan 4 och 8 meter. Kostnaden för anläggning af gator, kloakledningar och järnvägsspår till de härstädes föreslagna fabrikstomterna är beräknad till in summa

318,800 mark, hvartill ytterligare skulle komma 24,000 mark för flyttning utom området af vattenledningens hufvudrör; och har kontoret uppskattat värdet af de omkring 115,960 kvadratmeter omfattande fabriksomterna till 579,800 mark.

Ehuru Drätselkammaren främst finner det senare alternativet eller de Janssonska odlingarnas anvisande till fabriksområde tilltalande, förnämligast emedan kostnaderna för områdets slutliga anordnande för det afsedda ändamålet medtager minsta kostnader från stadens sida — och säkert äfven för industriidkarene vid anläggningen af sjelfva fabrikerna — anser Kammaren hvardera alternativen acceptabla. Dessa Byggnadskontorets förslag borde därför nu enligt Drätselkammarens åsigt i så måtto godkännas, att vid nästa år förestående utarrendering af Janssonska odlingarna samt vid pågående och framdeles skeende planeringar i Berghäll och uti 10:de stadsdelen äfvensom vid förekommande muddringar i stadens hamnar toges till förslagen behörig hänsyn, hvarjemte Kammaren bemyndigas att, vid efterfrågan af fabriksomter gifva anvisning på dessa områden och efter sig företeende omständigheter med skilda framställningar till Stadsfullmäktige inkomma. Såvidt det blott vore med hugade spekulanters intresse förenligt, borde de Janssonska odlingarna få företräde och borde tillsvidare alla tillgöranden för åstadkommande af ett fabriksområde i Sörnäs inskränkas dertill, att här utfördes arbeten endast i den mån brist på plats för sten och mudder betingade sådana. Naturligtvis skulle fabriksomterna till en början utgifvas endast på arrende för något längre tid och möjligen med rättighet och skyldighet för arrendator att inlösa tomten, sedan den kunnat i stadsplan inryckas. Genast borde emellertid enligt Drätselkammarens tanke sökas nådig fastställelse i den ändring af stadsplan för 10:de stadsdelen, som förorsakas deraf att Sörnäs strandväg framför kvarteren 288, 289 och 291 nu föreslås i rak sträckning emot att den tidigare gjort en bugt inåt land, hvarigenom nämnda kvarter äfven betydligt förstoras. För att bereda plats för mudder, och då all den sten, som erhålles vid pågående gatuplaneringar å jorområdet Berghäll, icke kan till de å gatorna förekommande fyllningar användas, har Byggnadskontoret redan nu till skyddsbank för muddrupplag i viken framför berörda kvarter begynnnt utsläpa öfverflödig sten samt utfört stenkastet så, som om Sörnäs strandvägs uträtning på ifrågavarande ställe godkändes.

Såsom redan nämnts, har Byggnadskontoret, utöfver det direkta besvarandet af Stadsfullmäktiges frågor angående fabriksomter, i sammanhang dermed till Kammaren öfverlemnat ett projekt till anordnande af magasins- och upplagsomter å den tilltänkta och delvis redan utförda utfyllningen af Gräsvikens norra del. Kontoret uppger, att af hugade köpare icke så sällan förfrågan gjorts på magasins- och upplagsomter omedelbart invid djupt vatten och jernvägsspår. Tillfredsställandet af det behof, som härigenom gifvit sig tillkänna, och då magasinomterna å Skatudden, på hvilka efterfrågan äfven varit skäligen liffig, icke äro belägna omedelbart vid djupt vatten och därför mindre egnade till upplags-

magasin för salt, spannmål, mjöl m. m., har föranledt Byggnadskontoret till uppgörande af nu berörda förslag. Den nödiga marken för dessa magasins- och upplagstomter skulle erhållas genom utfyllning af den inre delen af Gräsviken med mudder, erhållet genom oppmuddring till 5 meters djup af vattenområdet emellan nämnda vik och Busholmen. Härigenom skulle staden dessutom erhålla en ytterligare, synnerligen väl skyddad hamn för mera djupgående fartyg. Den sammanlagda kostnaden för samtliga förslaget omfattande arbeten, såsom muddring, vägar, lastningsbryggor, jernvägsspår m. m. är af Byggnadskontoret beräknad till 166,300 mark, samt inkomsten i tomtlösen för magasinstitomterna, hvilkas totala areal utgör cirka 10,048 qvadratmeter, är efter 15 mark per qvadratmeter uppskattad till 150,720 mark, hvarjemte för upplagstomterna, dem kontoret synes hafva tänkt sig såsom arrendetomter, antagits efter 15 penni per qvadratmeter för en ungefärlig areal af in summa 29,620 qvadratmeter i arrenden årligen inflyta 4,443 mark. På grund af detta för staden i ekonomiskt afseende jemförelsevis gynnsamma resultat; och då fullbordandet af det i Gräsviken vid utförande af Sandviksmolon påbörjande utfyllningsarbetet blifvit ett berättigadt och oafvisligt önskningsmål hos befolkningen i angränsande trakt, tror sig Byggnadskontoret å programmet för arbeten, hvilka skola komma till utförande i en nära framtid, främst böra upptaga utfyllningen af inre delen af Gräsviken och i samband dermed oppmuddringen till 5 meters djup af vattenområdet emellan nämnda vik och Busholmen.

För sin del kan Drätselkammaren ej annat än i allo omfatta detta Byggnadskontorets förslag. Riktigheten af uppgiften om en icke så obetydande efterfrågan af magasins- och upplagsplatser i omedelbar närhet af djupt vatten kan af Drätselkammaren konstateras. Redan af sanitära skäl kan med det slutliga utfyllandet af ifrågavarande del af Gräsviken knappast längre fördröjas, emedan derom såväl af Helsovårdsnämnden som af befolkningen i trakten framställts upprepade påminnelser. Då den vinning i land- och djupt vatten, staden genom förslagets realiserande skulle ernå, ingalunda är att förakta, torde det måsta medgifvas, att Byggnadskontorets idé att för ernående af det erforderliga fyllningsmaterialet hålla sig till närmast liggande förråd i sjöbotten är synnerligen praktisk. Den för mudderupplagets återutrinnande i hafvet nödiga skyddsbanken af sten är allaredan i det aldri närmaste utförd och har erhållits sålunda, att Byggnadskontoret till afstjälpningsplats för sten från privata byggnadsföretag anvisat detta ställe och derstädes hållit några man för stenens behöriga ordnande. Någon utgift från denna stenbanks utförande ingår därför icke heller uti det af Byggnadskontoret uppgjorda kostnadsförslag för arbetena i Gräsviken. Enär Drätselkammaren icke funnit något att anmärka hvarken emot de tekniska konstruktionerna af bryggorna och sträckningen för jernvägsspåren m. m. eller emot sjelfva tomtindelningen, får Kammarerna på det varmaste förorda, att det ifrågastående området i oförändrad anordning måtte redan nu genom ansökan om nådig fast-

ställelse deraf i stadsplan intagas. Ehuru, såsom ofvan antydts, Byggnadskontoret tycks hafva tänkt sig, att de projekterade upplagstomterna endast skulle utarrenderas och icke försäljas, anser Kammaren dock att det för staden under vissa förhållanden kan blifva en fördel att af dessa tomter försälja åtminstone någon del. Denna rättighet medföljer emellertid områdets intagande i stadsplan, ehuru den af Byggnadskontoret uppgjorda tomtindelningen i sådant fall måste kompletteras med namn på deri upptagna gator och vägar samt tomternas förseende med nummer. Under sådant förhållande blir också det af Ingeniören Huber uppställda andra vilkoret för afstående till staden af tomten n:o 20 vid Petersgatan möjligt att bifalla och fullgöra.

På grund af allt det ofvan anförda får Drätselkammaren därför vördsam samt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville godkänna Byggnadskontorets förslag till ändring af stadsplan för 6:te och 7:de stadsdelarna med de af Drätselkammaren i förslaget förordade förändringar beträffande gatunamn samt, sedan häraf betingade rättelser i kartan utförts, ansöka om Hans Kejsarliga Majestäts fastställelse af denna ändring äfvensom om rätt till villastads partiets bebyggande efter den för Ulrikasborgs brunnsparcs östra område gällande byggnadsordning;

att Stadsfullmäktige äfven ville godkänna ändringen af gällande stadsplan rörande Sörnäs strandväg och kvarteren nr:is 288, 289 och 291 i 10:de stadsdelen samt härå söka nådig fastställelse;

att Stadsfullmäktige omfattade Byggnadskontorets förslag angående magasins- och upplagstomter vid Gräsviken och, sedan kartan öfver dessa tomter kompletterats med gatunamn och tomt-numror, ansöka om behörig fastställelse äfven af detta förslag;

att Stadsfullmäktige skulle, på sätt Drätselkammaren sig i saken uttalat, till fabriksomter anvisa de föreslagna områdena å de s. k. Janssonska odlingarna och å delar af Södervik villalägenhet med derinvid föreslagen utfyllning i sjön;

att Fullmäktige ville antaga de af Ingeniören Huber betingade villkoren för återlemnande till staden af tomten n:o 20 vid Petersgatan samt bemyndiga Drätselkammaren att vidtaga alla deraf föranledda åtgärder; samt slutligen

att Stadsfullmäktige återupptoge frågan om utarbetande af byggnadsordning för fabriksstomter i staden, i hvilken byggnadsordning borde införas nödiga bestämningar äfven angående bebyggande af magasins- och begagnande af upplagstomter.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christierson.

Th. Tallqvist.

HELSINFORS STADS
BYGGNADSKONTOR.

Helsingfors,

den 5 Febr. 1896.

N:o 19.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Genom Kammarens protokollsutdrag af den 1:sta Juni 1893 affördradt ytt-
rande huruvida det i gällande stadsplan till fabriksstomter i 6:te och 7:de stads-
delarne afsedda området borde fortfarande, till den del detsamma ännu är odispo-
neradt, helt och hållet eller delvis såsom fabriks område bibehållas, äfvensom
huruvida icke annorstädes, exempelvis vid Sörnäs bibanan, i trakten af villan Al-
kärr eller å särskilda staden underlydande holmar funnes för fabriksstomter lämp-
liga områden, får Kontoret anföra följande.

Ett år 1885 af Stadsfullmäktige tillsatt utskott, hvilket hade att uttala sig
bland annat angående föreslagen förändring af den för 6:te och 7:de stadsdelarne
gällande stadsplanen, motiverade de projekterade fabrikskvarterens förläggande till
ofvannämnda stadsdelar dels med omöjligheten att på grund af markens ojämnhet
lämpligen indela ifrågavarande områden till bostadstomter, dels med framhållande
af fördelen af de föreslagna fabrikskvarterens belägenhet i närheten af stadens
stränder. Sednare har som motiv för omordade områdets lämplighet för sagde
ändamål tillkommit deras närhet intill hamnbanan.

Kontoret kan likväl icke för sin del omfatta den af utskottet uttalade åsig-
ten att ett område, som på grund af terrängens ojämnhet icke egnar sig för indel-
ning till bostadstomter, vore lämpligt nog för fabriks anläggningar. Ett sådant
sakförhållande bekräftas ej heller af den erfarenhet Kontoret haft under de sednaste
åren. Hugade köpare af fabriksstomter hafva nämligen vid å Kontoret gjorda för-
frågningar, städe framställt anhållan att i främsta rummet blifva anvisade tomter
med jemna terrängförhållanden, lätt tillgängliga från planerad gata eller väg, samt
belägna invid jernvägsspår. Vid närheten till strand har deremot blifvit fäst min-
dre afseende.

Då fabrikskvarteren N:ris 179 och 182 äro synnerligen oländiga och deras läge öfver jernvägsspårets nivå förminskar fördelen af deras närhet till detsamma, samt då ifrågavarande kvarter knappast kunna sägas vara belägna invid strand, samt slutligen då möjligheten af deras bebyggande med fabriker blifvit väsentligen kringskuren genom Kejsrerliga Senatens förbud att å tomter belägna i fabrikskvarteren N:ris 179, 180, 182, och 183 i 6:te och 7:de stadsdelarne förlägga sådana industriela inrättningar, hvilka tillföljd af det sätt, på hvilket de drifvas, eller egenskaperna af de ämnen som i dem bearbetas, behandlas eller frambringas, eller beskaffenheten dels af affallen vid deras drifvande, dels af dervid utströmmande gaser eller medels spridande af elak lukt, eller ock af annan anledning kunna blifva för det allmänna helsotillståndet vådliga; måste enligt Kontorets förnämde ifrågavarande områdes indelning till fabriksstomter anses mindre lämpligt. Då ofvan berörda begränsning i användandet af tomter för fabriksanläggningar äfven gäller fabrikskvarteren 180 och 183, anser Kontoret äfven dessa områden mindre egnade för fabriksindustriela ändamål, ehuru väl terrängen å desamma är gynnsammare än i kvarteren 179 och 182.

Emedan markens nivå deremot i kvarteret N:o 178 är relativt jemn och tomterna derstädes genom af Kontoret föreslagen mindre väsentlig omreglering kunna sättas i spårförbindelse med hamnbanan, samt på grund af att förberörda begränsning i användandet för fabriksdrift icke hänför sig till kvarteret N:o 178, har Kontoret tänkt sig nämde kvarter vester om hamnbanespåret fortsättningsvis bibehållet som fabrikskvarter.

Med beaktande af ofvan antydda synpunkter och då Kontoret är med förberörda Stadsfullmäktiges utskott fullkomligt ense om att kvarteren N:ris 179 och 182 äro olämpliga att indela i regelbundet begränsade bostadstomter, har Kontoret uppgjort ett förslag till ny indelning af kvarteren N:ris 179—183 i 6:te och 7:de stadsdelarne. Kvarteren 179 och 182 skulle enligt detta förslag indelas i villa bostadstomter, hvilka borde bebyggas enligt enahanda byggnadsordning som är gällande för Brunnssparkens Östra villa område. Villorna skulle komma att uppföras å terrasser, afskilda från hvarandra genom en promenadväg, begränsad åt norr af en ända till 7 meter hög stödjemur. I midten af kvarteret N:o 179 har Kontoret tänkt sig å den derstädes förefintliga jemna marken en större ovalformad sportplan anlagd. Längs sportplanens södra gränslinie skulle en 15 m bred, Styrmans- och Petersgatorna förbindande körväg planeras. Villa kvarteren jemte sportplanen skulle dessutom i riktning mot norr och söder genomkorsas af en Väfvare- och Strandgatorna sammanbindande 7 meter bred promenadväg. Till sportplanen skulle slutligen från Fabriks- och Skepparegatornas korsning leda en körväg, förenande sig med en dylik längs sportplanens södra sida. Det mellan sportplanen och Fabriksgatan belägna mot norr sluttande området föreslår kontoret att måtte reserveras för planteringar, hvarigenom Fabriksparken skulle erhålla en välbehöflig tillökning i areal.

Kostnadsförslaget till planerandet af såväl de kvarteren omgifvande gatorna, som desamma genomkorsande vägarne, jemte dertill hörande stödjemurar, äfvensom kloaker och vattenledningar under gator och vägar sluter sig å Fmk 376,000. Värdet af villatomterna har af Kontoret enligt uppskattningen 6: — Fmk för kvadratmetern, beräknats uppgå till Fmk 389,400: —.

Ehuru fabrikskvarteret N:o 180, enligt hvad tidigare framhållits, äfven af Kontoret anses mindre egnadt till anläggning af fabriker, tror sig Kontoret likväl, då 3 af de i detsamma befintliga 5 tomterna redan af staden blifvit förtrytrade, böra föreslå att nämde kvarter måtte bibehållas oförändradt.

Det af Kaptens-, Skeppare-, Fabriks- samt Strandgatorna begränsade fabrikskvarteret N:o 183 föreslår Kontoret deremot att måtte omregleras till bostadskvarter. Skeppsredare- och Hafsgatorna äro projekterade att förlängas intill Skepparegatan, hvarigenom tomternas storlek i de dervid bildade kvarteren skulle blifva proportionerlig, samt Hafstorget erhålla en mera anslående form. Den i ifrågavarande kvarter befintliga tomten N:o 1, hvilken tidigare af innehafvaren erbjudits staden till återlösen, borde i och för genomförandet af den föreslagna omregleringen inlösas af staden.

Som tidigare blifvit nämndt, föreslår Kontoret äfven en mindre väsentlig omreglering af det mellan hamnbanan och Munkholmen belägna fabrikskvarteret N:o 178. Nämda reglering motiveras af svårigheten att till tomterna, med den form de enligt gällande stadsplan innehafva, leda bispår från hamnbanan; genom den projekterade omregleringen skulle denna olägenhet afhjelpas.

Då emellertid kostnadsberäkningen för utförandet af en reglering af kvarteren N:ris 179 och 182, enligt ofvan föreslagna plan, vidhandengifver att staden, vid slutfördt arbete och efter det samtliga tomter inom kvarteren blifvit försålda, icke skulle kunna tillgodoräkna sig någon direkt behållning som ersättning för grunden, ett förhållande som ställer sig något gynsamare vid den nu gällande indelningen, i det kostnaden för planeringen af de kvarteren 179 och 182 omgifvande gatorna inclusive kloak- och vattenledningar är beräknad att uppgå till Fmk 212,250: — samt värdet af fabriksomterna i nämde kvarter, enligt beräkningen Fmk 2:50 per m², utgör Fmk 263,375: — hemställer Kontoret, då på förut anförda skäl den närvarande indelningen i fabriksomter icke kan anses lämplig, huruvida icke skäl föreligger att tillsvidare, eller intill dess värdet af stadens jord stigit, uppskjuta med genomförandet af här föreslagna omreglering af kvarteren N:ris 179 och 182.

Då kontoret icke kan förorda merberörda områdes bibehållande vid dess närvarande indelning och då behof af fabriksomter föreligger, har Kontoret uppgjort förslag till indelning af särskilda områden invid Sörnäs hamn och bibana äfvensom vid Gräsviken i fabriks-, upplags- och magasin stomter.

Förslaget till anordnandet af fabriksomter invid Sörnäs hamn afser fyllandet med spint och mudder af den utanför villaområdet Södervik belägna hafs-

viken äfvensom indlandet af såväl det dervid vunna området som sist nämde villalägenhet i dylika tomter. Fyllandet af viken har Kontoret tänkt sig försiggå sålunda, att ofvanpå spinten, med hvilket material utfyllningen till vattenytan föreslås att verkställas, skulle utbredas ett gruslager af 30 centimeters mäktighet, ofvanpå hvilket mudder skulle lossas medelst elevator. Genom denna anordning vore en snabbare uttorkning af det utfyllda muddret att emotse och grundens bärrighet skulle genom spinten ökas, hvarigenom tomterna efter slutfördt arbete, tidigare kunde användas till sitt ändamål. Byggnader af varaktigt material uppförda å det utfyllda området skulle deremot erfordra grundning å pårust, enär djupet från vattenytan till fast grund derstädes varierar mellan 4" och 14 meter. Ifrågasvarande områdes omedelbara närhet intill hamn och bryggor vid djupt vatten, äfvensom invid jernvägspår gör det enligt Kontorets förmenande särskildt lämpligt för ofvan föreslagna ändamål. Kostnadsförslaget till de för omordade indelnings genomförande erforderliga arbeten exclusive jernvägsspår sluter sig å Fmk 543,300:—. Värdet af de dervid bildade fabriksomterna med en total areal af c:a 101,700 m² har af kontoret beräknats uppgå till Fmk 610,200:—. Emot områdets användande för fabriksindustrin kunde måhända framhållas dess närhet till stora virkes upplag och deraf framkallad eldfarlighet för de sednare. Det torde likväl endast vara en tidsfråga, då betydelsen af Sörnäs som trävaru export hamn kommer att tillhöra det förflutna, enär nu redan en del af den från Vesijärvi härörande exporten af trävaror sökt sig till Kotka hamn och Tammerfors stad genom tillkomsten af Björneborgs jernväg erhållit en betydligt kortare transportväg till hafvet. Lägges härtill att enligt tidningspressen, projekt för närvarande uppgöras, hvilka afse skapandet af ett nytt utlopp för trävarutrafiken från Vesijärvi, torde antagandet, att Sörnäs betydelse som trävaru export hamn befinner sig i nedåtgående, icke sakna skäl för sig*).

Kontoret har äfven uppgjort förslag att alternativt förlägga fabriksomterna till de invid Sörnäs bibana belägna s. k. Janssonska odlingarne, för hvilka arrenderättigheten utgår år 1897. I ekonomiskt afseende skulle denna anordning blifva för staden den fördelaktigaste. Terrängen derstädes är synnerligen jemn och dju-

*) Tabell utvisande exporten från Vesijärvi öfver Sörnäs och Kotka, exporten från Tammerfors öfver Sörnäs, äfvensom totalexporten öfver Sörnäs hamn under åren 1886—1894:

	År 1886	År 1887	År 1888	År 1889	År 1890	År 1891	År 1892	År 1893	År 1894
Från Vesijärvi till									
Sörnäs ton	26,348	28,710	37,815	44,019	33,808	27,067	28,992	31,345	25,909
Kotka „	—	—	—	—	399	8,476	18,314	8,872	18,814
Tammerfors till Sörnäs ton	5,042	4,634	5,259	2,668	3,569	4,925	7,578	6,976	10,062
Totalexport öfver Sörnäs „	61,400	63,372	81,344	100,564	84,036	65,951	73,552	78,161	80,323

pet till fast botten varierar i allmänhet mellan 4 och 8 meter. Närheten till arbetarebostäder i Berghäll är äfven en omständighet, som i någon mån talar för fabriksstomternas anordnande å förenämde plats. Kostnadsförslaget till de härät betingade arbetena inclusive jernvägsspår uppgår till Fmk 318,800: —, samt med uteslutande af jernvägsspåren till c:a Fmk 246,000: —, hvartill bör läggas c:a Fmk 24,000: — för flyttning utom området af vattenlednings hufvudrören; eller således in summa Fmk 270,000: —. Värdet af de c:a 115,960 m² omfattande fabriksstomterna har Kontoret uppskattat till Fmk 579,800: —.

Kontoret får härmed i sammanhang med dessa omfattande regleringsförslag äfven till Kammaren öfverlämna ett projekt till anordnandet af upplags- och magasin stomter å den igenfyllda Gräsviken.

Under sednaste tid har särskilda gånger af hugade köpare förfrågan gjorts å Kontoret huruvida magasin stomter belägna omedelbart invid djupt vatten och jernvägsspår finnas att tillgå; äfven har efterfrågan å sålunda belägna upplags tomter förekommit. Då magasin stomterna på Skatudden, å hvilka äfven efterfrågan som känt varit skäligen liflig, icke äro belägna omedelbart invid djupt vatten och därför mindre egnade till upplag af exempelvis salt m. m., har Kontoret, för tillgodoseendet af ett förefintligt behof, uppgjort förslag till anordnandet af magasin- och upplagsplatser invid Gräsviken, hvilken Kontoret föseslår att måtte utfyllas med muddar erhållet genom uppmuddring till 5 meters djup af vattenområdet mellan nämde vik och Busholmen. Genom denna uppmuddring skulle staden erhålla en välskyddad hamn, invid hvilken, då grundförhållandena i Gräsviken äro synnerligen gynsamma, med stor sannolikhet inom kort skulle uppstå magasin för lagring af mjöl, salt m. m. Kostnaderna för muddringsarbetet, hvilket enär grunden utgöres af fin packsand, Kontoret föreslår att måtte verkställas med något af Statsverkets kraftiga mudderverk, är beräknad att uppgå till c:a Fmk 90,000: — kostnaden åter för samtliga förslaget omfattande arbeten, såsom muddring, vägar, lastningsbryggor, jernvägsspår m. m. uppgår till Fmk 166,300: — Försäljningen af magasin stomterna, hvilkas totala areal utgör c:a 10,048 m², har af Kontoret beräknats inbringa staden Fmk 150,720: —. Det årliga arrendet för de 29,620 m² omfattande upplags stomterna har Kontoret uppskattat till Fmk 4,443: —.

På grund af hvad ofvan framhållits och då Gräsvikens slutliga utfyllande blifvit ett berättigadt, oafvisligt önskningsmål hos befolkningen i angränsande trakter, tror sig Kontoret å programmet för arbeten, hvilka skola komma till utförande i en nära framtid, främst böra upptaga utfyllningen af Gräsviken och i samband dermed uppmuddringen till 5 meters djup af vattenområdet mellan nämde vik och Busholmen.

5 särskilda kostnadsförslag, äfvensom 6 st. ritningar biläggas härjemte.

Herman Norrmén.

Kostnadsförslag

till planering af vägar å Rödbärgen samt delvis anläggning af kloak- och vattenledning under densamma; äfvenså delar af Docks-, Ärtholms-, Styrmans-, Skeppare- och Strandgatorna.

Vägar å Rödbärgen.				
<i>a) planering.</i>				
13,863 m ³ planeringssprängning å 6,00		83,178	—	
2,015 m ³ stödjemur att lägga (sten å platsen) å 5,00		10,075	—	
2,190 m ³ terassmur att lägga å 10,00		21,900	—	
15,922 m ³ fyllning, som erhålles från planerings och kanalsprängningarne		—	—	
7,900 m ³ grus till pågrusning å 3,50		27,650	—	
			142,803	
<i>b) Kloaker.</i>				
1,446 m ³ kanalsprängning å 15,00		21,690	—	
1,446 m ³ jordfyllning att ersätta sprängstenen å 2,50		3,615	—	
		25,305	—	
Hälften häraf för kloak, andra hälften för vattenledning		12,652	50	
410 l. m. 305 mm lerrörskanal å 7,50		3,075	—	
55 l. m. 230 mm d:o å 5,00		275	—	
2 st. infallsbrunnar å 250,00		500	—	
3 st. ventilationsrör å 100,00		300	—	
			16,802	50
<i>c) Vattenledning.</i>				
Halfva ofvanstående för kloak och vattenledning gemensamma kostnad		12,652	50	
312 m ³ kanalsprängning å 15,00		4,680	—	
312 m ³ fyllningsjord att ersätta sprängstenen å 2,50		780	—	
524 l. m. 153 mm tackjärnsrör, färdig nedlagda å 10,00		5,240	—	
1 st. 153 mm slidventil		130	—	
7 st. brandposter å 200,00		1,400	—	
			24,882	50
C:a 10 % för arbetsledning		—	—	18,413
Summa <i>Fmyc</i>		—	—	202,900

Docksgatan mellan Fabriks- och Ärtholmsgatorna.				
a) <i>Planering.</i>				
872 m ³ planeringssprängning å 6,00	5,232	—	—	—
1,134 m ³ sprängsten att transportera i fyllning (till Strandgatan)	—	—	—	—
312 m ³ grus till pågrusning å 3,00	936	—	—	—
88 l. m. handräcke å 4,00	352	—	6,520	—
b) <i>Kloak.</i>				
244 m ³ kanalsprängning å 15,00	3,660	—	—	—
316 m ³ sprängsten att undanskaffa (till Strandgatan)	—	—	—	—
244 m ³ fyllningsjord att ersätta sprängstenen å 2,50	610	—	—	—
88 l. m. 305 mm lerrör färdig nedlagda å 7,50	660	—	—	—
2 st. instigningsschakt å 300,00	600	—	—	—
1 st. infallsbrunn å 250,00	250	—	—	—
1 st. ventilationsrör å 100,00	100	—	5,880	12,400
C:a 10 % för arbetsledning	—	—	—	1,240
Summa <i>Smf.</i>	—	—	—	13,640
Ärtholmsgatan mellan Docks- och Styrmansgatorna.				
a) <i>Planering.</i>				
105 m ³ planeringssprängning å 6,00	630	—	—	—
120 m ³ stödjemur att lägga (sten å platsen) å 5,00	600	—	—	—
464 m ³ fyllning, hvaraf från planerings- och kanalsprängningen erhålles 301, excl. stödjemursmassan och återstår:	—	—	—	—
163 m ³ att anskaffa å 2,50	407 50	—	—	—
465 m ³ grus till pågrusning å 3,50	1,627 50	—	3,265	—
b) <i>Vattenledning.</i>				
220 m ³ kanalsprängning å 15,00	3,300	—	—	—
220 m ³ jordfyllning att ersätta sprängstenen å 2,50	550	—	—	—
95 l. m. 153 mm tackjärnsrör färdigt nedlagda å 10,00	950	—	—	—
2 st. brandposter å 200,00	400	—	5,200	8,465
C:a 10 % för arbetsledning	—	—	—	845
Summa <i>Smf.</i>	—	—	—	9,310

Styrmansgatan mellan Fabriks- och Ärtholmsgatorna.				
a) <i>Planering.</i>				
16 m ³ planeringssprängning å 6,00	96	—		
16 m ³ jordschaktning å 2,50	40	—		
551 m ³ fyllning, hvaraf från jordschaktning, planering- och kanalsprängning erhål- les 132 m ³ och återstår således:				
419 m ³ fyllning att anskaffa å 2,50	1,047	50		
275 m ³ grus till pågrusning å 3,50	962	50	2,146	—
b) <i>Kloak.</i>				
90 m ³ kanalgrävning å 2,00	180	—		
25 m ³ kanalsprängning å 15,00	375	—		
25 m ³ fyllningsjord att ersätta sprängste- nen å 2,50	62	50		
	617	50		
Hälften af denna för kloak- och vat- tenledning gemensamma kostnad, för kloaken	308	75		
40 l. m. 230 mm lerrör färdig nedlagda å 5,00	200	—		
1 st. infallsbrunn å 250,00	250	—		
1 st. ventilationsrör å 100,00	100	—	858	75
c) <i>Vattenledning.</i>				
Halfva ofvanstående för kloak- och vat- tenledning gemensamma kostnad, för vattenledning	308	75		
48 m ³ kanalsprängning å 15,00	720	—		
48 m ³ fyllningsjord att ersätta sprängste- nen å 2,50	120	—		
70 l. m. 153 mm tackjärnsrör, färdig ned- lagda å 10,00	700	—		
1 st. 153 × 203 mm anslutning	100	—		
1 st. 153 mm slidventil	130	—	2,078	75
C:a 10 % för arbetsledning	—	—	—	5,083
				516
				50
Summa <i>Smf.</i>	—	—	—	5,600
Skepparegatan mellan Fabriks- och Strandgatorna.				
a) <i>Planering.</i>				
1,727 m ³ planeringssprängning å 6,00	10,362	—		
4,343 m ³ grundgrävning incl. stöttning af grafven å 4,50	19,543	50		
Transport	29,905	50	—	—

Transport	29,905	50			
2,790 m ³ sprängsten till utfyllning i grafven, hvaraf 2,450 m ³ erhålles från planerings- och kanalsprängningarna, och återstår:					
340 m ³ att anskaffa å 4,00	1,360	—			
1,052 m ³ stödjemur af sprängsten (sten att anskaffa) å 10,00	10,520	—			
4,260 m ³ fyllningsjord, hvaraf i stödjemursmassan ingå 1,052, återstår:					
3,208 m ³ att anskaffa å 2,50	8,020	—			
1,553 m ³ af den från grundgräfningen erhållna öfverloppsjoorden att transportera till tomterna norrom Strandgatan (lösera) å 0,80	1,242	40			
2,010 m ³ grus till pågrusning å 3,50	7,035	—	58,082	90	
<i>b) Kloak.</i>					
117 m ³ kanalsprängning å 15,00	1,755	—			
117 m ³ jordfyllning att ersätta sprängstenen å 2,50	292	50			
	2,047	50			
Halfva ofvanstående för kloak- och vattenledning gemensamma kostnader för kloaken	1,023	75			
216 m ³ kanalsprängning å 15,00	3,240	—			
216 m ³ fyllningsjord att ersätta sprängstenen å 2,50	540	—			
148 l. m. murad kanal (typ G) färdig nedlagd å 30,00	4,440	—			
1 st. instigningschakt å 300,00	300	—			
1 st. ventilationsrör å 100,00	100	—	9,643	75	
<i>c) Vattenledning.</i>					
Halfva redannämnda för kloak- och vattenledning gemensamma kostnader, för vattenledning	1,023	75			
160 m ³ kanalsprängning å 15,00	2,400	—			
160 m ³ fyllningsjord att ersätta sprängstenen å 2,50	400	—			
41 l. m. gammal kanalgraf att uppkasta och igenfylla å 6,00	246	—			
164 l. m. 153 mm tackjärnsrör, kompl. å 10,00	1,640	—			
92 l. m. 102 mm d:o d:o å 6,80	625	60			
1 st. 102 mm afstängningskran	90	—			
1 st. 153 mm d:o	130	—			
Transport	6,555	35	67,726	65	

	Transport	6,555	35	67,726	65	—	—
1 st. 153 × 203 mm anslutning		100	—	—	—	—	—
3 st. brandposter å 200,00		600	—	7,255	35	74,982	—
C:a 10 % för arbetsledning		—	—	—	—	7,498	—
	Summa <i>Smk</i>	—	—	—	—	82,480	—
Strandgatan mellan Ärtholms- och Skepparegatorna.							
a) <i>Planering.</i>							
1,549 m ³ planeringsprängning å 6,00		9,294	—	—	—	—	—
1,560 m ³ läggning af stödjemur å 3,00		4,680	—	—	—	—	—
8,734 m ³ fyllning, hvaraf från Docksgatans planering och kanal samt Strandgatans d:o erhålles 2,576 och återstå:							
6,158 m ³ att anskaffa å 2,50		15,395	—	—	—	—	—
2,850 m ³ grus till pågrusning å 3,50		9,975	—	—	—	—	—
570 l. m. handrücke å 4,00		2,280	—	41,624	—	—	—
b) <i>Kloak.</i>							
518 m ³ kanalsprängning å 15,00		7,770	—	—	—	—	—
518 m ³ jordfyllning att ersätta sprängste- nen å 2,50		1,295	—	—	—	—	—
190 l. m. 230 mm lerrör å 5,00		950	—	—	—	—	—
116 l. m. murad kanal (typ G) å 30,00		3,480	—	—	—	—	—
2 st. instigningschakt å 300,00		600	—	—	—	—	—
2 st. infallsbrunnar å 250,00		500	—	—	—	—	—
2 st. ventilationsrör å 100,00		200	—	14,795	—	56,419	—
C:a 10 % för arbetsledning		—	—	—	—	5,651	—
	Summa <i>Smk</i>	—	—	—	—	62,070	—
Sammandrag:							
Rödbärgen, vägar etc.		—	—	—	—	202,900	—
Docksgatan		—	—	—	—	13,640	—
Ärtholmsgatan		—	—	—	—	9,310	—
Styrmansgatan		—	—	—	—	5,600	—
Skepparegatan		—	—	—	—	82,480	—
Strandgatan		—	—	—	—	62,070	—
	Summa <i>Smk</i>	—	—	—	—	376,000	—
64,900 m ³ försäljbara tomter å 6,00		—	—	—	—	389,400	—
	Summa <i>Smk</i>	—	—	—	—	389,400	—

Helsingfors stads Byggnadskontor den 14 Maj 1895.

Kostnadsförslag

till planering af Petersgatan emellan Skeppare- och Kaptensgatorna samt
anläggning af kloak- och vattenledning under densamma.

<i>a) Planering.</i>				
4,955 m ³ planeringsprängning å 6,00	29,730	—	—	—
155 m ³ stödmur (sten å platsen) å 3,00	465	—	—	—
Af sprängsten utsläpas				
2,520 m ³ till fyllning å gatan, återstoden transporterats till tomterna				
2,060 m ³ grus till pågrusning å 3,00	6,180	—	—	—
180 l. m. handräck å 4,00	720	—	—	—
			37,095	—
<i>b) Kloak.</i>				
410 m ³ kanalsprängning å 15,00	6,150	—	—	—
490 m ³ jordfyllning att anskaffa å 2,50	1,225	—	—	—
266 l. m. 305 mm lerrör, färdig nedlagda å 7,50	1,995	—	—	—
1 st. instigningschakt	300	—	—	—
2 st. ventilationsrör å 100,00	200	—	—	—
			9,870	—
<i>c) Vattenledning.</i>				
520 m ³ kanalsprängning å 15,00	7,800	—	—	—
620 m ³ jordfyllning att anskaffa å 2,50	1,550	—	—	—
410 l. m. 153 mm tackjärnsrör å 10,00	4,100	—	—	—
4 st. brandposter å 200,00	800	—	—	—
2 st. 153 mm slidventiler å 130,00	260	—	—	—
			14,510	—
C:a 10 % för arbetsledning	—	—	—	6,225
Summa <i>Smf.</i>	—	—	—	67,700
Sammandrag:				
Strandgatan, plan., kanal, vattenledn.	—	—	—	62,070
Skepparegatan " " "	—	—	—	82,480
Petersgatan " " "	—	—	—	67,700
Summa <i>Smf.</i>	—	—	—	212,250
Fabrikstomternas areal				
105,350 m ₂ å 2,50	—	—	—	263,375
Summa <i>Smf.</i>	—	—	—	263,375

Helsingfors stads Byggnadskontor den 14 Maj 1895.

Kostnadsförslag

till anläggning af gator, kloakledningar och järnvägsspår för de projekterade fabriksstomterna å „Janssonska odlingarne“.

Gatuplanering.				
38,160 m ² planering å 2,50	95,400			
11,450 m ³ grus till pågrusning å 3,50	40,075	135,475		
Kloakledningar.				
950 l. m. murad kanal (typ G) färdig nedlagd inclusive gräfnings och kanalsprängning å 52	49,400			
1,400 l. m. 12" glacerade lerrör incl. nedläggning, gräfnings och kanalsprängning å 18,00	25,200			
12 st. infallsbrunnar å 250,00	3,000			
10 st. instigningsschakt å 300,00	3,000			
8 st. ventilationsrör å 100,00	800			
1 st. kanalmykning	210	81,610		
Järnvägsspår.				
2,472 m ³ fyllning att anskaffa å 2,50	6,280			
5,364 m ³ ballastgrus å 3,50	18,774			
2,980 l. m. spår, komplett å 14,00	41,720			
4 st. enkla växlingar å 1,000,00	4,000			
4 st. stentrummor å 500,00	2,000	72,774		289,859
C:a 10 % för arbetsledning och oförutsedda ändamål	—	—	—	28,941
Summa <i>Fmk</i>	—	—	—	318,800
Nettoarealen af de till försäljning disponibla fabriksstomterna är:				
115,960 m ² , försålda å 5,00	—	—	—	579,800
Summa <i>Fmk</i>	—	—	—	579,800

Helsingfors stads Byggnadskontor i Maj 1895.

Kostnadsförslag

till utfyllning af området mellan Sörnäs och fabrikskvarteren i X:de stadsdelen jämte anläggandet af vägar, afloppsledningar, järnvägsspår m. m. i enlighet med det fullständiga förslaget.

<i>a) Utfyllning.</i>			
156,800 m ³ sprängsten till stenbank	—		
97,300 m ³ spint under mudderutfyllningen å 1,50	145,950		
32,072 m ³ grus till betäckande af spinten å 3,00	96,216		
196,700 m ³ mudderutfyllning	—		
87,680 m ³ muddring för och invid stenbanken å 0,50.	43,840	286,006	
<i>b) Anläggning af vägar.</i>			
1,224 m ³ jordschaktning incl. transp. till bank som fyllning å 2,00.	2,448		
1,462 m ³ fyllningsjord att anskaffas (erhålles från utschaktning af Sörnäs väg)	—		
2,160 m ² planering å 2,00	4,320		
6,248 m ³ grus till pågrusning å 3,00	18,744	25,512	
<i>c) Afloppsledningar.</i>			
1 st. kanalmyning komplett.	210		
270 l. m. 15" glaserade lerrör, incl. nedläggning och gräfning, komplett å 17,00	4,590		
30 st. infallsbrunnar af uppstående lerrör, komplett å 20,00.	600		
270 m ² plankor till provisorisk träränna för afledande af dagvatten tills ofvannämnda kloak kommer till utförande, komplett å 4,00	1,080		
410 l. m. stock till liggrust å 1,00	410	6,890	
<i>d) Sänkning af Sörnäs väg för erhållande af nivå korsning med de projekterade järnvägsspåren.</i>			
6,290 m ³ jordschaktning af den tidigare byggda, incl. transport å 2,00	12,580		
807 m ³ grus till pågrusning å 3,00	2,421	15,001	
Transport	—	333,409	

	Transport	—	333,409		
e) <i>Förlängning af Söderviks lastningsbrygga (60 m.)</i>					
1,500 l. m. pålar, kompl. å 2,00		3,000	—		
150 l. m. bjälk till bärbjälkar å 2,50		375	—		
960 l. m. förststyfningsribbor å 1,00		960	—		
150 m ² brolock, kompl. å 4,00		600	—	4,935	
f) <i>Rifning af tidigare utförda järnvägsspår.</i>					
1,032 l. m. järnvägsspår att rifva		260	—	260	
g) <i>Anläggning af järnvägsspår och dertill hörande anordningar.</i>					
10,942 m ³ bärgsprängning å 6,00		65,632	—		
8,154 m ³ sprängsten att undanskaffa (transporteras till stenbanken)		—	—		
794 m ³ jordschaktning å 2,00		1,588	—		
16,600 m ³ spint till bank under det till först till utförande föreslagna spåret I—N—O å 1,50		24,900	—		
4,138 m ³ jordfyllning på spinten till 0,94 m höjd ofvan nollvattenståndet å 2,50		10,345	—		
50 m ³ kilad sten till landfästen för 1,5 m plåtbro å 17,00		850	—		
240 l. m. bjälk till pålrust å 3,00		720	—		
560 l. m. pålar incl. inslagning å 2,00		1,120	—		
1 st. plåtbro (1,5 m sp. v. — 300 m/m höga valsade bjälkar, kompl. med lager		100	—		
16,700 m ³ ballastgrus å 3,00		50,100	—	155,375	493,979
56 st. extra korsningar, hvaraf 8 bortfalla vid projektets utförande i sin helhet		—	—		
9,160 l. m. järnvägsspår		—	—		
16 st. enkla vexlingar		—	—		
4 st. dubbla förbindningsvexlingar		—	—		
För arbetsledning c:a 10 %		—	—		49,321
	Summa <i>Smf</i> :	—	—	—	543,300
<i>Sammanlagda arealen af de till försäljning disponibla tomterna, å plankartan betecknade med röd färg, är:</i>					
101,700 m ² å 6,00		—	—	—	610,200
	Summa <i>Smf</i> :	—	—	—	610,200

Helsingfors stads Byggnadskontor i Maj 1895.

Kostnadsförslag

till utfyllning af Gräsviken jämte anordning af upplagsplatser, magasin-
tomter, lastningsbryggor och järnvägsspår m. m.

<i>a) Utfyllning af området inom stenbanken från Gräsvikskajen till Lappudden.</i>			
151,600 m ³ fyllning (erhålles från uppmuddringen af hamnen utanför stenbanken)	—		
<i>b) Anläggning af vägar.</i>			
4,380 m ³ grus till pågrusning å 3,00 . . .	13,140	13,140	
<i>c) Anläggning af lastningsbryggor.</i>			
187 l. m. (25 cm) färdig nedslagna å 2,00 .	374		
148 l. m. bjälk (22,5 × 22,5 cm ²) som bärbjälkar under brolocket å 2,50	370		
68 l. m. spiror (15 cm) till förstyrningssträfvor å 1,00	68		
26 l. m. bjälk (30 × 30 cm ²) till förbindningsbjälkar mellan Duc d'Alberna å 3,25	84 50		
67 l. m. pålar (25 cm) till Duc. d'Alberna å 2,00.	134		
350 l. m. stock (17,5 cm) till golf för belastningsstenen å 1,50	525		
30 l. m. stock till pällare å 3,25	97 50		
100 kg. järnband å 0,50	50		
196 kg. bultsmide å 0,50	98		
65 m ² brygglock å 4,00	260		
	2,061		
5 st. bryggor enligt ofvanstående . . .	—	10,305	
<i>d) Anläggning af järnvägsspår.</i>			
3,100 m ³ ballastgrus å 3,00	9,300		
1,700 l. m. spår, komplett å 14,00	23,800		
6 st. enkla vexlingar å 1,000,00	6,000	39,100	
<i>e) Förlängning af äldre kloakledningar.</i>			
120 l. m. 12" glacerade lerrör incl. gräfnings och nedläggning å 14,00	1,680		
Transport	1,680	62,545	

	Transport	1,680	—	62,545	—	
65 l. m. murad kanal incl. gräfnings- och nedläggning å 40,00		2,600	—			
1 st. kanalmyrning		210	—	4,490	—	
f) Uppmuddring af hamnen utanför den projekterade utfyllningen.						
172,600 m ³ muddring till 5 m djup under nollvattenståndet å 0,50		83,600	—	83,600	—	
g) Rifning af äldre lastningsbryggor, förslagsvis						
C:a 10 % för arbetsledning och diverse		—	—	500	—	151,135
		—	—	—	—	15,165
	Summa <i>Smf.</i>	—	—	—	—	166,300
Sammanlagda nettoarealen af de till försäljning disponibla magasin- och tomterna är:						
10,048 m ² , försålda å 15,00		—	—	—	—	150,720
	Summa <i>Smf.</i>	—	—	—	—	150,720
Sammanlagda nettoarealen af de genom utfyllningen erhållna upplagsplatserna:						
29,620 m ² , i hyra per år och m ² å 0,15		—	—	—	—	4,443
	Summa <i>Smf.</i>	—	—	—	—	4,443

Helsingfors stads Byggnadskontor i Oktober 1894.

Emil Sonck.

Utskottsbetänkande angående särskilda ansökningar om utminuteri och utskänkning af spritdrycker.

Jemte skrifvelse af den 10 innevarande mars har Magistraten i det afseende, 7 § i Kejsrerliga förordningen af den 9 juni 1892 angående, utom annat, försäljning af bränvin vidhandengifver, till Stadsfullmäktige öfversändt åttatjotvå särskilda, till Magistraten inlemnade ansökningar om rättighet att under tiden från den 1 juni 1896 till samma dag år 1898 utminutera, i parti försälja eller utskänka bränvin eller andra spritdrycker; hvarefter åt utskottet, som jemväl fått emottaga Poliskammarens yttrande öfver ansökningarna, uppdragits att till Stadsfullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

På Magistratens förslag, hvarom Stadsfullmäktige medels beslut af den 21 sistlidne januari förenat sig, har beträffande utminuteri och utskänkningen af spritdrycker i Helsingfors under ifrågavarande period faststälts samma ordning som för närvarande är bestämd. I följd häraf gäller:

- a) att antalet rättigheter till utminuteri af spritvaror är trettio;
- b) att rättigheterna till utskänkning af dylika varor äro femtiofem;
- c) att utminuterings- och utskänkingsställen icke få finnas inom sjetje, sjunde och åttonde stadsdelarne och ej heller i första stadsdelen norr om Fredsgatan eller i de delar af fjerde och femte stadsdelarne, som äro belägna vester om Fredriks-gatan, eller utanför stadens tullar;
- d) att äfven i stadens öfriga delar hvarken utminuteri eller utskänkning af spritdrycker får bedrifvas i närheten af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Norra och Vestra kajerna och de till tullarne närmast belägna delarna af Östra och Vestra Henriksgatorna;
- e) från hvilka förbud undantag dock får göras för hotell, belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Blekholmen, Sörnäs, Högholmen och Brunshuset samt för teatrar och klubbar.

Följande sökande hafva anhållit om rättighet att utminutera bränvin:

1:o. *Helsingfors Utskänknings aktiebolag:*

a) i gården n:o 5 vid Glogatan med stadsfogdeenan Agata Fredrika Renberg såsom föreståndarinna;

b) i n:o 15 vid Andrégatan med jungfru Matilda Josefina Dahlgren såsom föreståndarinna; samt

c) i n:o 10 vid Fabiansgatan med jungfru Wilhelmina Emilia Hagstedt såsom föreståndarinna.

2:o. *Helsingfors Utminuterings Aktiebolag:*

a) i n:o 21 vid Alexandersgatan med enkefru Amalia Eklund såsom föreståndarinna; samt

b) i n:o 27 vid Stora Robertsgatan med enkefru Olga Agatha Öhman såsom föreståndarinna.

Dessa ansökningar, emot hvilka utskottet ej funnit skäl till anmärkning,

torde bifallas.

Nedannämnda ansökningar gälla rätt att utminutera andra spritvaror än bränvin och sprit:

1:o. *Handlandeenkan Augusta Nikander* i n:o 11 vid Mikaelsgatan.

2:o. *Handlanden Gustaf Walentin Relander* i n:o 4 vid Wilhelmsgatan.

3:o. *Handlanden Nikolai August Turdén* i n:o 5 vid Mikaelsgatan.

4:o. *Firman J. C. Maexmontan, Ernst Nyberg & C:o* genom delegarene i firman, handlandene Ernst Albert Nyberg och Gustaf Weckström, i n:o 21 vid Unionsgatan.

5:o. *Handlanden Jeremias Hirvonen* i n:o 1 vid Sofiegatan.

6:o. *Handlanden Karl Oskar Asp* i n:o 12 vid Brunnsgatan.

7:o. *Firman Hjelt & Lindgren* genom delegarene i firman, handlandene Anders Wilhelm Lindgren och Karl August Schugge, i n:o 17 vid Unionsgatan.

8:o. *Firman Luther & Rudolph* genom innehafvaren af firman, enkefru Antonie Rudolph, i n:o 21 vid Norra Esplanadgatan.

9:o. *Handlanden Carl Kristian Bergroth* i n:o 29 vid Fabiansgatan.

10:o. *Handlanden Walfrid Alfons Ahlfors* i n:o 12 vid Kyrkogatan.

11:o. *Handlanden Klas Theodor Holmström* i n:o 11 vid Alexandersgatan.

12:o. *Firman I. H. Wickel* genom innehafvaren af firman, handlanden Friedrich William Wickel, i n:ris 30 och 32 vid Alexandersgatan.

13:o. *Handlanden Otto Wilhelm Salin* i n:o 4 vid Kyrkogatan.

14:o. *Firman „Bröder Popoff“* genom innehafvarene af firman, enkefru Maria Popoff och handlanden Wassili Popoff, i n:o 1 vid Glogatan.

- 15:o. *Handlanden Nikolai Pletschikoff* i n:o 4 vid Södra Esplanadgatan.
 16:o. *Handlanden Edvard Wilhelm Ekberg* i n:o 52 vid Alexandersgatan.
 17:o. *Handlanden Johannes Heinrich Wickel* i n:o 46 vid Alexandersgatan.
 18:o. *Handlanden Johan Frans Georg Riedell* i n:o 10 vid Fabiansgatan.
 19:o. *Handlanden Axel Adolf Pihlgrén* i n:o 14 vid Fabiansgatan.
 20:o. *Handlanden Otto Rohde* i n:o 50 vid Alexandersgatan.
 21:o. *Sjökaptenen Viktor Rudolf Kählman* i n:o 15 vid Fredsgatan.
 22:o. *Handlanden Karl Axel Palmroos* i n:o 27 vid Norra Esplanadgatan.
 23:o. *Handlanden Frans Julius Ferdinand Sjöblom* i n:o 2 vid Södra Magasinsgatan.
 24:o. *Handlanden Johannes Emil Wassholm* i n:o 7 vid Glogatan.
 25:o. *Handlanden Johan Fredrik Sjöberg* i n:o 3 vid Trekanten.
 26:o. *Handlanden Gustaf Robert Holmqvist* i n:o 9 vid Andregatan.
 27:o. *Handlanden August Ferdinand Hagelberg* i n:o 8 vid Lilla Robertsgatan.
 28:o. *Handlanden Johan Fredrik Albin Jansson* i n:o 13 vid Eriksgatan.
 29:o. *Handlandehustrun Mathilda Elina Engberg* i n:o 7 vid Eriksgatan.
 30:o. *Firman A. W. Eklund & C:o* genom föreståndaren för firmans rörelse, *handlanden Anders Werner Eklund*, i n:o 19 vid Skilnadsgatan.
 31:o. *Handlanden Carl August Emanuel Löfgren* i n:o 25 vid Fredriksgatan.

Då företrädesvis de bland sökandene torde böra komma i åtanke, som redan innehafva rättighet att i minut försälja spritvaror och emot hvilkas sätt att bedrifva rörelsen anmärkning icke försports, föreslås

att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till de ansökningar, som ingifvits af sökandene Nikander, Relander, Turdén, J. C. Maexmontan Ernst Nyberg & C:o, Hirvonen, Hjelt & Lindgren, Luther & Rudolph, Bergroth, Ahlfors, Holmström, I. H. Wickel, Salin, Bröder Popoff, Pletschikoff, Ekberg, Riedell, Pihlgrén, Rohde, Kählman, Palmroos, Sjöblom, Sjöberg, Holmqvist, Jansson samt Eklund & C:o.

Och som, i händelse förestående förslag bifalles, hela antalet rättigheter att utminutera spritvaror — rättigheterna till utminutering af bränvin däri inberäknade — blefve bortgifvet,

torde öfriga enahanda ansökningar afböjas.

Rättighet att utskänka bränvin och andra spritdrycker har ansökts af följande personer och föreningar:

- 1:o. *Helsingfors Utskänknings aktiebolag:*

a) i n:o 25 vid Fredriksgatan med enkan Amanda Maria Gustafsson såsom föreståndarinna;

b) i n:o 34 vid Fredriksgatan med enkan Emilia Lovisa Wäänänen såsom föreståndarinna;

c) i n:o 24 vid Unionsgatan med fröken Emilia Sofia Blomqvist såsom föreståndarinna;

d) i n:o 3 vid Georgsgatan med enkan Klara Sofia Walkonen såsom föreståndarinna;

e) i n:o 14 vid Fabiansgatan med hustru Amalia Gustava Edberg såsom föreståndarinna; samt

f) å Högholmen under sommarmånaderna med restauratören John Battista Catani såsom föreståndare.

Tillika anhåller bolaget att några utskänkningsrättigheter kunde för bolaget reserveras för den händelse att det lyckades bolaget att på lämpliga ställen anskaffa lokal för sådan rörelse.

2:o. *Enkefru Katrina Charlotta Ahlfors* i n:o 21 vid Alexandersgatan.

3:o. *Restauratören Gustaf Robert Blomqvist* i n:o 2 vid Sofiegatan.

4:o. *Restauratören Frans Fridolf Blomberg* i n:o 1 vid Norra Magasinsgatan.

5:o. *Konditorn John Battista Catani* i n:o 31 vid Norra Esplanadgatan.

6:o. *Nya Teaterhusaktiebolaget* i Operakällaren med restauratören Frans Oskar Pettersson såsom föreståndare.

7:o. *Arbetets Vänner* i n:o 4 vid Södra Magasinsgatan med restauratrisen Lovisa Nyqvist såsom föreståndarinna.

8:o. *Suomalainen klubi* i n:o 42 vid Alexandersgatan med restauratören Johan Konstantin Lundin såsom föreståndare.

9:o. *Restauratören Alexander Ludvig Grönberg* i Jernvägshotellet.

10:o. *Restauratrisen Gustava Wilhelmina Garbatoff* i n:o 2 vid Södra Magasinsgatan.

11:o. *Restauratören Axel Karl Frithiof Gummesson* i hotell Kämp.

12:o. *Restauratrisen Augusta Matilda Holappa* i hotell Wilhelmsbad.

13:o. *Helsingfors Frivilliga Brandkår* i dess hus, n:o 3 vid Hagasundsgatan, med restauratrisen Gustafva Wilhelmina Josefina Lange såsom föreståndarinna.

14:o. *Restauratrisen Amanda Josefina Hult* i Studenthuset.

15:o. *Restauratören Johan Gustaf Haglund* i Nya hotellet, n:o 8 vid Glogatan.

16:o. *Jernvägsmanaföreningen* i n:o 8 vid Brunnsgratan, med vaktmästarehustrun Wendla Gustava Simonsson såsom föreståndarinna.

17:o. *Restauratören Karl Frans Wilhelm König* i n:o 4 vid Mikaelsgatan.

18:o. *Restauratrisen Johanna Charlotta Maexmontan-Knief* i Societetshuset.

19:o. *Restauratören Nikolai Nikolajeff* i n:o 29 vid Fabiansgatan.

20:o. *Konditorn Lars Harald Frithiof Nymark* i n:o 40 vid Alexandersgatan.

21:o. *Restauratrisen Helena Nyström* i n:o 27 vid Kaserngatan.

22:o. *Nyländska Jaktklubben* i sin paviljong å Blekholmsgrundet, med restauratrisen Sofia Adolfinna Åslund såsom föreståndarinna.

23:o. *Restauratören Karl Fredrik Nyberg* i n:o 12 vid Alexandersgatan.

24:o. *Restauratrisen Selma Adolfinna Nyberg* i n:o 7 vid Glogatan.

25:o. *Restauratören Krist. John Osolin* i Kleinehs hotell.

26:o. *Handlandene Axel Adolf Pihlgren och Friedrich William Wickel*, såsom sysslomän i restauratören Nils Håkanssons konkursmassa, uti Brunshuset, med restauratören Håkansson såsom föreståndare.

Sistnämde ansökan gäller dock endast tiden till den 1 instundande december.

27:o. *Restauratören Rudolf Piehl* i n:o 17 vid Unionsgatan.

28:o. *Svenska klubben* i n:o 12 vid Alexandersgatan med restauratrisen Rosina Hagström såsom föreståndarinna.

29:o. *Restauratören Karl Söderström* i n:o 1 vid Östra Henriksgatan.

30:o. *Restauratören Hjalmar William Tornainen* i n:o 6 vid Fabiansgatan.

31:o. *Restauratören Gustaf Axel Wickström* i Kaisaniemi värdshus.

32:o. *Densamme* i n:o 9 vid Östra Henriksgatan.

33:o. *Restauratören Josef Wolontis* i Esplanadkapellet.

34:o. *Restauratrisen Anna Gustava Wallgrén* i n:o 2 vid Helenegatan.

35:o. *Restauratören Wassili Noschis* i Alphyddan.

36:o. *Typografernas förening* i n:o 12 vid Vestra Henriksgatan.

37:o. *Restauratören Petter Kasakoff* i n:o 10 vid Georgsgatan.

38:o. *Restauratrisen Johanna Lovisa Bergström* i n:o 10 vid Annegatan.

39:o. *Restauratören Martin Podvorskij* i n:o 16 vid Eriksgatan.

40:o. *Restauratrisen Lovisa Natus* i n:o 12 vid Vestra Henriksgatan.

41:o. *Handlanden Herman Adolfsson* i n:o 22 vid Fredriksgratan.

42:o. *Arbetsledaren August Pietikäinen* i n:o 2 vid Stora Robertsgatan med förre skräddaren Karl Johan Pesonen såsom föreståndare.

43:o. *Restauratrisen Hanna Katrina Tukiainen* i n:o 21 vid Annegatan.

44:o. *Bufettföreståndarinnan Selma Juntunen* i n:o 5 vid Georgs- och Nylandsgatorna.

45:o. *Direktionen för Alexandersteatern* i teaterns restauration med restauratören Sergej Nikolajeff såsom föreståndare.

46:o. *Restauratrisen Kristina Sofia Josefina Himberg* i n:o 16 vid Vestra Henriksgatan.

47:o. *Finska teaterhusaktiebolaget* i teaterns restauration med restauratören Johan Walfrid Waltonen såsom föreståndare.

48:o. *Restauratrisen Katrina Emilia Reitz* i n:o 13 vid Nylandsgatan.

49:o. *Restauratören Karl Emil Edberg* i n:o 13 vid Wladimirsgatan.

50:o. *Skomakarehustrun Sofia Charlotta Wänttinen* i n:o 19 vid Skilnadsgatan.

Af ofvanbemälda sökande innehafva Selma Adolfinna Nyberg, Wallgrén, Adolfsson, Pietikäinen, Juntunen, Reitz och Wänttinen för närvarande icke rät-

tighet att utskänka bränvin och dermed likställda spritdrycker. Emot Grönberg, Wallgrén, Adolfsson, Pietikäinen, Juntunen och Reitz anmärker för öfrigt Poliskammaren, att Grönberg under senaste och innevarande år tre gånger vid Rådstufvurätten pliktat för fylleri, hvarutom han sakfäls äfven för andra förseelser; att Wallgréns restauration i n:o 2 vid Helenegatan, är afsedd att placeras alldeles invid ett pantlånkontor; att Adolfsson och Reitz tidigare på ett otillfredsställande sätt skött, Adolfsson en ölutskänkning och Reitz en utskänkning af spritdrycker; samt att Pietikäinen och Juntunen icke föreställt någon utredning om att de eller den af Pietikäinen såsom föreståndare för hans rörelse uppgifna personen egde erfarenhet och förmåga att omhänderhafva rörelse af ifrågavarande slag; hvarför Poliskammaren afstyrkt dessa ansökningar. I betraktande häraf och då för öfrigt utskänkningsrörelse för den publik, som nämnde sökande antagligen komme att betjena, lämpligast handhafves af Helsingfors Utskänknings Aktiebolag, af hvilken anledning Stadsfullmäktige förut äfven endast undantagsvis tillstyrkt dylika ansökningar,

torde Grönbergs, Selma Adolfina Nybergs, Wallgréns, Adolfssons, Pietikäinens, Juntunens, Reitz' och Wänttinens ansökningar afböjas;

men Stadsfullmäktige deremot förorda bifall till de ansökningar, som inlemnats af Helsingfors Utskänknings aktiebolag å uppgifna sex utskänkningsställen, Ahlfors, Blomqvist, Blomberg, Catani, Nya teaterhusaktiebolaget, Arbetets Vänner, Suomalainen klubi, Garbatoff, Gummesson, Holappa, Helsingfors Frivilliga Brandkår, Hult, Haglund, Jernvägsmannaföreningen, König, Maexmontan-Knief, Nikolajeff, Ny-mark, Nyström, Nyländska Jaktklubben, Karl Fredrik Nyberg, Osolin, Pihlgren och Wickel, Piehl, Svenska klubben, Söderström, Torniainen, Wickström i Kaisaniemi och n:o 9 vid Östra Henriksgatan, Wolontis, Noschis, Typografernas förening, Kasakoff, Bergström, Podvorskij, Natus, Tukiainen, direktionen för Alexandersteatern, Himberg, Finska teaterhusaktiebolaget och Edberg.

Hela antalet utgifna utskänkningsrättigheter blefve, i fall förestående förslag godkännes, 47 af 55.

Slutligen hafva

- 1:o. *Handlanden Jeremias Hirvonen,*
- 2:o. *Firman Luther och Rudolph samt*
- 3:o. *Handlanden Johannes Emil Wassholm* anhållit om rättighet till parti-

handel med brännvin och andra spritvaror under ifrågavarande period; och som skäl till anmärkning mot dessa ansökningar icke förekommer, torde de

af Fullmäktige bifallas.

Ytterst får utskottet anmäla, att utskottsledamoten, herr Karl Söderman, varit hindrad att deltaga i utskottets arbete.

Helsingfors, den 19 Mars 1896.

O. Th. Widerholm.
Aug. Osberg.

R. Heimberger.
K. G. Sivenius.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1896.

*Utskottsbetänkande i anledning af förslag till förordning om
förstäder och andra med dem likartade samhällen.*

Sedan Guvernören öfver länet, enligt Kejslerliga Senatens beslut, i skrifvelse till Magistraten af den 3 innevarande mars låtit affordra Stadsfullmäktige underdånigt utlåtande i anledning af ett utaf en komité utarbetadt förslag till förordning om förstäder och andra med dem likartade samhällen, hvilket utlåtande borde till Guvernören ingå före den 1 nästinstundande maj, hafva Stadsfullmäktige vid sammanträde den 9 dennes åt undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

Till efterkommande af sagda uppdrag får utskottet, som till upplysning i saken låtit aftrycka och här närsluter omordade förslag till författning, anföra följande:

Förslaget öfverlemnar åt vederbörande guvernörer icke blott att bestämma, när ett samhälle af ifrågavarande beskaffenhet skall underkastas de särskilda föreskrifter beträffande allmän ordning och säkerhet, byggnads- och brandväsande samt helsovård, som till dess och angränsande orters trygghet erfordras, utan jemväl att låta utarbeta samt fastställa byggnadsplan äfvensom byggnads-, brand-, helsovårds- och polisordningar för samhället. Om nämnda plan samt innehållet i berörda ordningsstadgar saknas i förslaget nästan hvarje närmare föreskrift; hvad i förslaget härom ingår, inskränker sig till några i allmänna ordalag hållna antydningar, hvilka delvis till och med äro vilseledande. Annorlunda torde nemligen föga kunna anses bestämningen i 4 § derom, att omordade ordningsstadgar böra upprättas med ledning i tillämpliga delar af enahanda, för stad meddelade föreskrifter, hvilken bestämning osökt kan gifva anledning till att ställa alltför stränga anspråk på ifrågavarande samhällen. Åt guvernör är slutligen äfven öfverlemnadt att förordna, huruvida och hvilka styrelser eller personer böra för vissa, i ordningsstadgarna angifna verkställighets- och förvaltningsåtgärder inom samhället tillsättas, samt meddela föreskrift om dessas sammansättning och befogenhet.

Komitén har visserligen, såsom af dess motivering synes, varit ense derom, att jemte det specialordningsstadgar borde utfärdas för hvarje ort i den ordning, förslaget innehåller, äfven allmänna, för dessa orter i hela landet gällande stadgar, särskildt byggnadsordning, vore af behofvet påkallade. Men har komitén ansett sig icke ega sådana tekniska och andra fackkunskaper, som vore erforderliga för uppgörandet af förslag till dylika allmänna stadgar; hvarför komitén endast utta-

lat önskvärdheten af att de blefve utarbetade af för ändamålet utsedde sakkunniga personer.

Det förefaller likväl, som hade uppgörandet af förslag till dylika, för samhällen af ifrågavarande art allmänt gällande bestämmingar bort ligga inom området för komitens uppdrag eller åtminstone föregå utarbetandet af författningsförslaget och utgöra grundvalen för detsamma. Saknaden af sådana bestämmingar, i förening med den guvernörerne i förslaget inrymda magtbefogenhet, lägger hela organisationen och utvecklingen af dessa samhällen i administrationens, närmast guvernörernes, hand. Den fråga, som bort utgöra det egentliga föremålet för komitens uppdrag eller att söka möjliggöra samt utfinna lämpligaste sättet för ordnandet af förstaders och andra med dem likartade samhällens kommunala och öfriga förhållanden, har sålunda icke genom föreliggande lagförslag vunnit sin lösning, utan väsentligen endast undanskjutits samt lemnats beroende på de administrativa myndigheternas pröfning i hvarje särskildt fall och detta utan bestämda synpunkter till ledning vid en sådan pröfning.

Riktigare än att öfverlemna bestämmanderätten beträffande dessa samhällen åt administrationen, hade det då, efter utskottets förmenande, varit att bygga på en tillämpning och en utveckling af den kommunala sjelfstyrelseprincipen samt ombetro sagda bestämmanderätt åt den eller de kommuner, hvilkas intressen af samhället närmast beröras, — en anordning, som naturligtvis icke skulle hafva uteslutit att administrationen förbehållits rättigheten att, der resp. kommuner försummade sina skyldigheter beträffande dessa samhällen, taga initiativet till nödiga åtgärder samt att pröfva, äfven i hemställningsväg, kommuns beslut i hithörande frågor. I händelse resp. kommuner tillades rättigheten att ordna dessa samhällen, måste dem likväl äfven åläggas skyldigheten att bestrida de med kommunens beslut förenade kostnader, utgifterna för polisvärden dock undantagna, hvarom omsorgen lämpligast fortfarande torde ombetros administrationen. Detta hindrade ej att bidrag till betäckandet af dessa kostnader borde få uppbäras af samhällets medlemmar utöfver det belopp, hvarmed de, såsom hörande till kommunen, äro skyldiga att skatta till dess gemensamma utgifter, äfvensom af jordegaren, på hvars mark samhället uppstått, på det att denne icke, jemte det han bure nyttan af anläggningen, finge hvälfva all tunga därför på kommunen. Men äfven vid fråga om en sådan anordning framställer sig såsom ett oafvisligt behof att allmänna normer finnas fastställda beträffande organisationen och förvaltningen af samhället, på det att omfånget af samhällsmedlemmarnes och jordegarens bidragsskyldighet blefve så noggrant som möjligt bestämdt.

I detta sammanhang må beröras ännu en annan svag punkt i förslaget, härflytande, äfven den, ur saknaden af omförmälda allmänna bestämmingar. Enligt förslaget blefve jordegaren — utom i undantagsfall — skyldig att draga försorg om samt bekosta anläggningen och underhållet af gator och allmänna platser å sin mark samt nödiga aflopsledningar invid eller *under* desamma. Hvilka stora

kostnader en rigorös tillämpning af detta stadgande kunde tillskynda jordegaren, inses lätt, i synnerhet som gatornas och platsernas vidd och beskaffenhet samt tiden, inom hvilken föreskrifna åtgärder borde vara genomförda, blefve beroende af vederbörande guvernörs godtfinnande, utan annan föreskrift härom än att, såsom redan nämnt, för stad gällande bestämningar borde i tillämpliga delar iakttagas. — Likaså framgår af förslaget att medlemmarna i samhället, jemte det de blefve förbundna att bidraga till bestridandet af utgifterna för samhället, därför icke vore befriade från att i samma mån som öfriga medlemmar af den kommun, till hvilken de höra, skatta till betäckande af motsvarande utgifter för kommunen. Det förefaller som om dessa medlemmars betalningsförmåga härigenom komme att tagas i anspråk på ett sätt, som vore obilligt och dessutom för dem alltför betungande.

Man torde jemväl kunna betvifla, huruvida i de flesta bland ifrågavarande samhällen skola anträffas personer, lämpliga att handhafva de förvaltningsåligganden m. m., som enligt andra och följande kapitel i förslaget kunde komma att dem ombetros. Särskildt gäller detta de af komitén omnämnda samhällena vid landets östra gräns, som sommartid kunna räkna 5,000 till 6,000 personer, medan den egentliga bofasta befolkningen utgöres af endast några få mindre jordegare och ett antal arbetare, bland hvilka sålunda samhällets förvaltningspersonal måste utses.

Inom utskottet har slutligen ännu uttalats önskvärdheten af att med hänsigt till de fall, der samhällen af ifrågavarande art uppstått på landskommuns område invid stad, möjlighet bereddes de kommuner, hvilkas intressen sålunda beröra hvarandra, att för behandling af samhället rörande frågor sammanträda till gemensamt möte, på sätt redan finnes stadgadt om landskommuner i 20 § af Närdiga förordningen angående kommunalförvaltningen på landet, gifven den 6 febr. 1865. Utskottet har dock i sakens närvarande skede ansett sig kunna inskränka sig till en antydning om behofvet af ett dylikt stadgande.

Sammanfattade, blefve anmärkningarna mot förslaget följande:

att förslaget icke innehåller eller bygger på några utredda och fastställda allmänna principer beträffande organisationen och förvaltningen af ifrågavarande samhällen;

att detsamma tvärtom öfverlemnar frågan härom att lösas in casu uti administrativ väg, närmast af guvernörerna;

att förslaget icke på något säkert och uttömmande sätt besvarar frågan om kommunens, medlemmarnes i samhället och jordegarens inbördes rättigheter och skyldigheter; samt

att förslaget möjliggör öfverhöfvan stora anspråk på samhällsmedlemmarne äfvensom på jordegaren, såväl i ekonomiskt afseende som, hvad särskildt beträffar de förra, med hänsigt till deras förmåga att sköta samhällets angelägenheter.

Det torde vid anförda förhållande icke erfordras att utskottet närmare

ingår på detaljerna i förslaget, utan får utskottet endast värdsamt föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta:

att med uttalande af hvad utskottet ofvan framhållit i underdånighet endast öfverlemnna, huruvida icke föreliggande, svårlösta fråga borde underkastas förnyad beredning.

Helsingfors, den 27 mars 1896.

F. Stjernvall.

Carl Nummelin.

Oskar Aug. Ståhlberg.

Bilaga.

Förslag till förordning om förstäder och andra med dem likartade samhällen.

I KAP.

Om byggnadsplan och ordningsstadgar.

§ 1.

Derest å landet, i närheten af stad eller annorstädes, utom odalbys till tomt utlagda mark, en så talrik befolkning med bostäder, sammanträngda inom ett inskränkt område, nedsatt sig, att de bestämningar beträffande allmän ordning och säkerhet, byggnads- och brandväsande samt helsovård, som entigt lag eller reglementen gälla för den kommun till hvilken området hör, synas inom detsamma icke vara tillfylles för dess och närbelägna orters trygghet, eger sagda kommun, eller angränsande stads- eller landskommun, hvars intressen kunna af förhållandena beröras, eller ock vederbörande läkare eller polismyndighet hos Guvernören i länet göra framställning derom, att dylikt område måtte underkastas särskilda föreskrifter uti nämnda afseenden, i enlighet med stadgandena i denna förordning.

§ 2.

Efter det vederbörande kommunal-, helsovårds- och polismyndigheter blifvit öfver framställningen hörda samt all annan för ärendets pröfning behöfelig utredning inhämtats, eger Guvernören, efter omständigheterna, framställningen bifalla eller afslå genom utslag, som skall i ortens och i angränsande församlingars kyrkor kungöras och Senatens Ekonomie Departements pröfning underställas.

Derest framställningen bifalles skola gränserna för det reglering underkastade området noggrant bestämmas, med tagen hänsyn äfven till dess möjliga utveckling i framtiden.

§ 3.

Har Senaten beslutit att särskilda föreskrifter i ofvanberörda afseenden skola å sådant område tillämpas, eger Guvernören, efter vederbörandes hörande, uti utslag, som skall allmänheten delgifvas på sätt i § 2 är sagdt, ej mindre fastställa genom Guvernörens försorg på kronans bekostnad uppgjord plan för områdets ordnande och bebyggande, med iakttagande deraf att redan till byggnadstomter parcellerad eller å arrende upplåten mark underkastas endast sådana förändringar, som pröfvas oundgängligen nödiga till förebyggande af eldfara och sa-

nitära vådor, än äfven i sammanhang dermed för området utfärda, efter planen och ortsförhållandena i öfrigt afpassade, särskilda byggnads-, brand- och helsovårdsordningar äfvensom polisordning, hvarhos Guvernören eger förordna huruvida och hvilka styrelser eller personer böra för vissa i sagda ordningsstadgar angifna verkställighets- och förvaltningsåtgärder inom området tillsättas, samt meddela föreskrift om dessas sammansättning och befogenhet.

Polisvården skall handhafvas af en utaf kronan aflönad, under kronolänsmannens i orten närmaste lydnad stående kommissarie med biträde af det antal konstaplar, Senaten för hvarje fall på Guvernörens framställning pröfvar skäligt bestämma.

§ 4.

Uti omförmälda ordningsstadgar, hvilka böra upprättas med ledning i tillämpliga delar af enahanda för stad utfärdade stadgar, skola ingå föreskrifter bland annat om aflopps ledningar, om renhållning, om det minsta afstånd, som får finnas emellan byggnader å tomt samt emellan dessa och tomtgränsen, äfvensom om byggnaders omfång och höjd, om byggnadsämnen samt om placering af inrättningar, hvilka medföra eldfara eller sanitära vådor, hvarjemte i stadgarna skall föreskrifvas, ej mindre att egare af jord, med i § 6 nämndt undantag, bör draga försorg om och bekosta anläggning och underhåll af gator och allmänna platser å sin mark samt nödiga afloppsledningar invid eller under desamma, än att innehafvare af tomt eger ansvara för dess planering och torrläggning.

Likaså må uti stadgarna förordnas om den tid, inom hvilken sådana af planen eller ordningsstadgarna föranleda åtgärder, som uti den redan bebyggda samt till byggnadstomter parcellerade eller utarrenderade delen af området kunna vidtagas utan rubbning af bestående tomtindelning eller byggnadsplacering, böra vara slutförda; Guvernören dock medgifvet att, om synnerliga skäl dertill förekomma, på särskild ansökning, efter vederbörande myndigheters hörande, bevilja sökande förlängd tid eller annan lättnad i nämnda afseenden.

§ 5.

Beträffande planens och ordningsstadgarnas genomförande i öfrigt lände till efterrättelse: att ny byggnadstomt hvarken genom parcellering eller utarrendering må bildas eller nytt hus uppföras annorlunda än enligt planen och ordningsstadgarna; att, då byggnad, hvilken tillkommit förrän byggnadsplanen faststälts och ej är öfverensstämmande med sagda plan och ordningsstadgar, antingen i den mån skadadts genom brand eller eljes så förefallit, att densamma icke kan med endast ringa förbättring iståndsättas, byggnaden icke får underkastas mera vidtgående reparationer, utan i denna del föreskrifven reglering af åbyggnadens läge skall ske; samt att fullständig reglering af byggnadstomt, som innehafves å arrende, bör genomföras då vid fastställandet af byggnadsplanen löpande arrendetid gått till ända.

§ 6.

Befinnes det oundgängligen nödigt att inom område, undeskastadt bestämningarna i denna förordning, för planens genomförande, å mark, som innan byggnadsplanens fastställande af jordegare till byggnadstomter parcellerats eller utarrenderats på viss ännu icke tilländalupen tid, anlägga ny gata eller allmän plats eller utvidga redan befintlig sådan, skall för detta ändamål verkställas expropriation såsom för anläggning af ny allmän väg samt den jordegare och arrendator tillkommande ersättning utgå af kronan.

II KAP.

Om den beslutanderätt, som kan tilläggas reglering underkastadt område, och huru densamma utöfvas.

§ 7.

Derest område, som i det föregående omförmäles, förklaras böra underkastas särskilda föreskrifter i de afseenden förut är nämndt, kunna invånarene i detsamma berättigas att, ehuru området fortfarande bildar en kommun med den landsförsamling det tillhör, uti sina enskilda angelägenheter, såsom af kommunen oberoende särskildt samhälle, utöfva sådan beslutanderätt, som i denna förordning närmare bestämmes; åliggande det Guvernören att i sammanhang med det i § 2 nämnda utslag, med tagen hänsyn till områdets betydenhet och förhandenvarande förhållanden i öfrigt, förordna huruvida sådan beslutanderätt skall detsamma medgifvas.

Har dylik beslutanderätt icke blifvit uti berörda utslag beviljad, men sådan rätt sedermera i följd af ortens utveckling synes böra dess invånare tilläggas, må Guvernören, på särskild framställning och efter vederbörandes hörande, sådan rätt dem meddela genom utslag, som bör i församlingens kyrka kungöras och Senatens Ekonomie Departements pröfning underställas.

§ 8.

Den i § 7 omförmälda beslutanderätt utöfvas af samhället vid gemensamt sammanträde med dess röstberättigade medlemmar.

Verkställighet och förvaltning i sådant samhälle handhafves af en ordningsnämnd samt af de särskilda styrelser och personer, om hvilkas tillsättande kan vara i samhällets ordningsstadgar föreskrifvet.

§ 9.

Medlem af samhället är enhvar, som der eger jord eller hus, idkar näring eller har sitt stadiga hemvist.

§ 10.

Vid gemensamt sammanträde må till öfverläggning och afgörande upptagas följande ärenden, nemligen:

a) angående åtgärder, hvilka äro föranledda af de för samhället utfärdade särskilda ordningsstadgar;

b) om andra samhällets enskilda hushållning rörande angelägenheter, som kunna af dess samfälda tillgörande bero;

c) om uttaxering af medel, till hvilken beslutits uti de i momm. a och b nämnda ärenden;

d) om förvaltning af samhällets penningemedel och öfriga tillhörigheter äfvensom granskning af deröfver afgifvande redogörelser;

e) om förslag till ändring af för samhället gällande byggnadsplan och ordningsstadgar; samt

f) om val af ordförande och viceordförande vid gemensamt sammanträde, af den i § 8 omnämnda ordningsnämnd, af de i samma § nämnda särskilda styrelser och personer, af de taxeringsmän samhället jemlikt § 20 i denna förordning kan pröfva nödigt tillsätta, äfvensom af revisorer för granskning af vederbörande redogörarens räkenskaper.

§ 11.

Rättighet att vid gemensamt sammanträde i öfverläggning och beslut deltaga tillkommer hvarje medlem af samhället, man eller kvinna, som eger finsk medborgares rättigheter, ej förklarats medborgerligt förtroende förlustig och har att öfver sig och sitt gods råda, som är förbunden att enligt sådan taxering till samhällets enskilda behof, som i § 20 omnämnes, till samhället erlagga skatt och som ej häftar för flere än nästföregående års utskylder; och lände för öfrigt beträffande rätt att deltaga i gemensamt sammanträdes beslut i tillämpliga delar till efterrättelse hvad gällande förordning angående kommunalförvaltningen på landet om kommunalstämma innehåller.

Ordförande vid kommunalstämman, ordförande i kommunalnämnden och den ledamot, som nämnden dertill utsett, kyrkoherden i pastoratet eller den hans ställe företräder, så ock vederbörande läkare och polismyndighet ege rätt att vid gemensamt sammanträde närvara samt att i öfverläggning, men icke uti beslut deltaga.

§ 12.

Gemensamt sammanträde med samhällets medlemmar hålles så ofta omständigheterna sådant påkalla, men i hvarje händelse minst två gånger om året, den ena gången i Januari månad för fastställande af samhällets särskilda taxerings-, debiterings-, uppbörds- och röstlängder samt den andra gången i September månad för granskning af de öfver föregående årets förvaltning afgifna redo-

visningar och för bestämmande af nästföljande års utgifts- och inkomststat, äfvensom för anställande af erforderliga val.

§ 13.

Kallelse till gemensamt sammanträde, innehållande jemväl uppgift om de ärenden, som komma att dervid till behandling upptagas, utfärdas af ordföranden och delgifves samhällets medlemmar minst åtta dagar förut genom anslag å dörren till samlingslokalen och på annat lämpligt sätt, som vid gemensamt sammanträde bestämts.

§ 14.

Ordförande och viceordförande vid gemensamt sammanträde utses bland samhällets röstberättigade medlemmar hvarje gång för tre år, första gången under ordförandeskap af kommunalstämmans ordförande.

Om valbarhet till ordförande och viceordförande, om hinder och förfall att uppdraget emottaga och rätt att detsamma sig afsäga, samt om ordningen för ärendenas behandling vid gemensamt sammanträde äfvensom om delgifvande och värkställighet af dervid fattade beslut, gälle i tillämpliga delar hvad i förordningen angående kommunalförvaltningen på landet i enahanda afseenden beträffande kommunalstämma är stadgadt.

III KAP.

Om ordningsnämnd.

§ 15.

Ordningsnämnd skall bestå af ordförande och minst tre ledamöter, hvilka väljas vid gemensamt sammanträde, hvarje gång för tre år.

Af ledamöterna, bland hvilka nämnden årligen utser en till viceordförande, afgår hvarje år en tredjedel, de två första åren efter lottning och derefter i tur.

Om verkställt val af ordförande och viceordförande i ordningsnämnd skall ofördröjligen anmälas hos ordföranden i kommunalnämnden och hos kronolänsmannen i orten.

§ 16.

Det tillkommer ordningsnämnd:

a) att till värkställighet i behörig ordning befordra vid gemensamt sammanträde fattadt beslut;

b) att handhafva förvaltningen af samhällets penningemedel och öfriga tillhörigheter samt deröfver afgifva redovisning;

c) att verkställa taxering och debitering af de afgifter, som i enlighet med denna förordning kunna i och för bestridande af samhällets gemensamma behof dess medlemmar påföras;

d) att noggrant tillse det stadgandena i samhällets byggnads- och brandordning behörigen efterlefas, i hvilket afseende ordningsnämnden äfven eger till åtal vid laga domstol angifva öfverträdelser af föreskrifterna i sagda ordningsstadgar samt, der medlem af samhället, ehuru förständigad att inom viss tid fullgöra åliggande i grund af ordningsstadgarna, sådant uraktlåtit, i synnerligen brådskande fall låta värkställa det bristande redan innan domstols förordnande derom meddelats; äfvensom

e) att biträda kommunalnämnden vid öfvervakandet af allmänna ordningen och handhafvandet af helsovården inom samhället på sätt derom är särskildt föreskrifvet.

§ 17.

Ordningsnämnd, som på kallelse af ordförande sammankommer å de tider och det ställe nämnden bestämt, men eljes så ofta ordföranden det nödigt finner eller flertalet af nämndens ledamöter derom hos ordföranden gör framställning, är beslutför såsnart ordföranden eller viceordföranden samt minst två ledamöter äro tillstädes och i detta fall alla äro om beslutet ense. Eljes gälle de flestes mening, eller, der rösterna äro lika, den ordföranden biträder. Uteblifver ordförande, viceordförande eller ledamot från utsatt sammankomst utan anmäldt hinder, som af ordningsnämnden godkännes, erlägges till samhällets kassa, ordföranden och viceordföranden fem samt ledamot två mark, men dubbelt så mycket der sammankomsten för de närvarandes fåtalighet måste inställas.

Ordförande vid gemensamt sammanträde har rätt att öfvervara ordningsnämnds sammankomst samt att i öfverläggning, men icke i beslut deltaga.

§ 18

Om villkoren för valbarhet till ordförande, viceordförande och ledamot i ordningsnämnd, om hinder och förfall att uppdraget emottaga och rätt att detsamma sig afsäga, äfvensom om ordningen för ärendenas behandling lände i tillämpliga delar till efterrättelse hvad i förordningen angående kommunalförvaltningen på landet i enahanda afseenden beträffande kommunalnämnd är stadgadt.

§ 19.

Det tillhör ordningsnämnd att årligen uppgöra förslag till samhällets utgifts- och inkomststat för påföljande år så tidigt att detsamma kan vid det gemensamma sammanträde, som i September månad hålles, till granskning och fastställelse framläggas.

IV KAP.

Om uttaxering af medel för samhällets gemensamma behof, deras uppbörd och redovisning.

§ 20.

Pliktig att till bestridande af samhällets i § 10 nämnda gemensamma utgifter bidra är hvarje dess medlem, som njuter sådan inkomst att hans sjelfbestånd kan anses tryggadt och hvars förmåga att i samhällets besvär delta är fullt känd.

För sådant ändamål eger ordningsnämnden eller, där smhället så pröfvar nödigt, en särskild taxeringsnämnd bestående af ordningsnämnden tillökt med lika många vid gemensamt sammanträde valde taxeringsmän, hvarje år i December månad, i enlighet med de grunder, som för taxering af kommunala utskylder äro i kommunen och annars i lag gällande, påföra enhvar till utskyld pliktig samhällsmedlem skattören i förhållande till den inkomst han under året inom samhället åtnjuter.

I händelse inom samhället bosatt person derstädes under året icke åtnjuter skattbar inkomst, men likväl pröfvas böra bidra till bestridande af samhällets utgifter, tillhör det taxeringsnämnden, att efter sorgfälligt öfvervägande af alla omständigheter, som kunna tjena till ledning vid sakens bedömande, bestämma det belopp för hvilket skattören skola sådan skattskyldig påföras.

Öfver denna taxering upprättas längd, som för hvarje skattskyldig upptager det belopp skattören honom påförts, och hvilken längd äfven skall tjena såsom röstlängd vid gemensamt sammanträde. Innan dylik längd första gången upprättats, beräknas rösterna vid gemensamt sammanträde efter röstlängden vid kommunalstämman.

§ 21.

På grund af den i § 20 omförmälda taxering och samhällets fastställda utgifts- och inkomststat tillhör det ordningsnämnden att upprätta debiterings- och uppbördslängd för samhället, hvarvid iakttages att hvad enligt utgifts- och inkomststaten skall vid nästskeende uppbörd uttagas fördelas jemnt på alla inom samhället uttaxerade skattören.

§ 22.

Debiterings- och uppbördslängden skall jemte taxeringslängden till allmän granskning framställas vid det gemensamma sammanträde, som i Januari månad hålles, hvarefter och sedan de ändringar och rättelser, som med anledning af gjorda anmärkningar tilläfventyrs blifvit beslutna, i längderna införts, ordningsnämnden eger öfverlemna debiterings- och uppbördslängden till kommunalnämnden, hvilken det åligger att i sammanhang med uppbörden af utskylderna till kommunen hos

samhällets skattskyldige medlemmar uppbära dem sålunda påförd skatt samt medlen sedermera till ordningsnämnden öfverlemna.

§ 23.

Anmärkning emot samhällets taxerings-, debiterings- och uppbördslängder, hvilka under tre dagar närmast före det gemensamma sammanträde, der de skola till allmän granskning framställas, böra finnas för allmänheten tillgängliga hos sammanträdets ordförande, skall vid förlust af rätt till vidare klagan göras vid sagda sammanträde.

§ 24.

Det åligger ordningsnämnden att innan utgången af Juni månad till ordföranden vid samhällets gemensamma sammanträde aflemna fullständig redovisning öfver föregående årets förvaltning; hvarefter det tillhör ordföranden att öfverlemna redovisningen i afseende å granskning till de utsedde revisorerne.

§ 25.

Sedan revisorerne granskat redovisningen äfvensom öfriga i samhället jemlikt ordningsstadgarna tillsatta styrelsers eller personers räkenskaper och förvaltning skall berättelse deröfver inom Juli månad hvarje år till det gemensamma sammanträdets ordförande aflemnas. Har anmärkning blifvit gjord, skall ordföranden deröfver infordra vederbörandes förklaring, hvarefter å det i September månad försiggående gemensamma sammanträdet må beslutas, huruvida anmärkningen skall förfalla, eller af särskild kompromiss pröfvas och afgöras. I förra fallet, eller om anmärkning ej är gjord, meddelas vederbörande ansvarsfrihet för sin förvaltning.

Om tillsättande af kompromiss och dess befogenhet lände till efterrättelse i tillämpliga delar hvad i enahanda afseenden är i förordningen angående kommunalförvaltningen på landet stadgadt.

§ 26.

Ordförande i ordningsnämnd och dess ledamöter ansvara gemensamt för de medel nämnden förvaltar; och är nämnden för fel och försummelser vid handhafvandet af sin befattning underkastad ansvar enligt allmän strafflag.

V KAP.

Om underställning och besvär.

§ 27.

Besvär öfver gemensamt sammanträdes beslut få anföras hos Guvernören i länet inom enahanda tid, som för besvär öfver kommunalstämmobeslut är stadgad.

Vid gemensamt sammanträde fattadt beslut, som angår samhällets hälsovård eller byggnads- och brandväsende, skall, innan detsamma verkställs, underställas Guvernörens i länet pröfning och afgörande.

Besvär öfver ordningsnämnds beslut få anföras hos Guvernören i länet inom hälften af den tid som för besvär öfver kommunalnämnds beslut är stadgad.

§ 28.

Uti Guvernörens utslag må ändring sökas i Senatens Ekonomie Departement före klockan tolf å sextionde dagen efter delfåendet, dagen då sådant skedde likväl oräknad, och gälle dervid till efterrättelse hvad om ändringsökande i allmänhet är stadgad.

Öfver utslag, hvarigenom byggnadsplan och ordningsstadgar blifvit fastställda eller ändrade, få besvär anföras af samhället, af kommunalstämman i den kommun, hvarest området är beläget, af stadsfullmäktige eller kommunalstämma i angränsande stads- eller landskommun, kvars intressen kunna af stadgarna beröras, af vederbörande hälsovårdsmyndighet eller ock af enskild person, som anser sin rätt genom utslaget kränkt; och räknas besvärstiden i ty fall från den dag utslaget blifvit kungjordt, den dag det skedd oräknad.

VI KAP.

Särskilda stadganden.

§ 29.

Hvad särskildt är eller kan varda föreskrifvet om rättighet att bilda afskildt fattigvårds- eller skoldistrikt samt om hvad dervid bör iakttagas ege tillämpning jemväl å samhälle eller område, hvarom i denna förordning stadgas.

§ 30.

Derest det befunnes nödigt att samhälle, som i II kap. nämnes, beträffande fattigvård, skolväsende eller i annat afseende blefve staldt under gemensam förvaltning med angränsande stadskommun, må främställning derom göras hos Guvernören i länet antingen af samhället, på grund af dess vid gemensamt sammanträde fattade beslut, eller af vederbörande kommunalstämma eller af stadskommun; börande framställningen åtföljas af nödig utredning angående de omständigheter, som påkalla gemenskapen, äfvensom af förslag till dess ordnande, hvarefter Guvernören eger öfverlämna ärendet jemte eget utlåtande till Senatens Ekonomie Departements pröfning och afgörande.

§ 31.

Om förhållandena å sådan ort, som i § 1 omförmäles, icke betinga att densamma underkastas den i I kap. angifna reglering, men det likväl med sannolikhet

kan antagas att en talrik befolkning inom en snar framtid skall nedsätta sig derstädes, ege Guvernör makt att, på framställning af kommunal-, helsovårds- eller polismyndighet, efter vederbörandes hörande, förbjuda jordegare att till vidare bebyggande derstädes upplåta mark innan bognadsplan för densamma blifvit på jordegarens bekostnad utarbetad och af Guvernören till efterrättelse faststald, vid äfventyr för jordegaren att eljes få vidkännas kostnaderna för framdeles måhända nödig befunnen reglering af området.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets Tryckeri, 1896.

*Handlingar angående tomtplats för finska teatern.***DRÄTSELKAMMAREN.**

i

Helsingfors,

den 26 Mars 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 95.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 30 sistlidne November förmåler direktionen för Finska teaterhus aktiebolaget, att det nuvarande Finska teaterhuset, då den, denna teater besökande och för densamma sig intresserande allmänheten i oväntad grad tillvuxit, börjar blifva alltför trång, hvarföre direktionen ock varit tvungen att återupptaga frågan om byggande af ett större och mera tidsenligt teaterhus, isynnerhet som teaterpubliken allt ifrigare börjat påyrka detta; och anhåller direktionen förty att Kasern- eller Trekantiga-torget eller, derest historiska museet icke komme att uppföras å Jernvägstorget, såsom föreslaget blifvit, någon del deraf måtte utan ersättning till tomtplats för ett nytt teaterhus upplåtas samt att, om icke dessa platser kunna afstås, Stadsfullmäktige benäget ville anvisa någon annan för ändamålet lämplig tomt.

Denna ansökan har den 18 December förlidet år af stadsfullmäktiges beredningsutskott remitterats till Drätselkammaren för infordrande af Kammarens utlåtande deröfver; och har Drätselkammaren vid påföljande dag hållet sammanträde beslutit i ärendet inhemta Byggnadskontorets yttrande. Uti ett i anledning häraf den 19 i denna månad afgifvet sådant anför Byggnadskontoret, att hvad de af direktionen för Finska teaterhus aktiebolaget föreslagna platserna å Kasern- och Trekantiga-torget vidkomma, kontoret för sin del ville hafva som regel fastslaget, att de i staden förekommande större och mindre öppna platserna, ej oräat benämnda stadens lungor, icke finge till sina arealer för något byggnadsändamål inskränkas. Som de små sqväererna likaväl som de öppna torgen i stadsplanen gifva densamma karaktär, skulle Byggnadskontoret såväl af hygieniska som estetiska skäl vilja förorda en fridlysning af desamma gentemot byggnadsverksamheten, såväl den offentliga som enskilda. För Jernvägstorget, hvilket genom den projekterade ombyggnaden af jernvägens stationshus skulle komma att väsentligen förstöras till sin areal, kunde antydda regel dock icke tillämpas; hvarföre ock Byggnadskontoret, som antager att historiska museibyggnadens förläggande till denna plats uppgifvits, för sin del förordar upplåtandet af tomt å Jernvägstorget

för den tillernade Finska teaterbyggnaden. Sitt andragande bifogar Byggnadskontoret en plan, utvisande teaterhusets placering på torget; och framgår deraf att kontoret tänkt sig, att den ledigblifvande platsen å Jernvägstorget skulle utfyllas med en sqvär, uti hvars midt teaterhuset skulle uppföras. För resten föreslår Byggnadskontoret, för den händelse kontorets förslag beträffande teaterhusets placering ej skulle vinna godkännande och ej heller museibygnaden komma att uppföras på den ifrågasatta platsen på Jernvägstorget, att denna plats måtte reserveras för en plantering eller någon annan offentlig byggnad än de nämnda, emedan torget i annat fall genom stationshusets ombyggnad skulle erhålla en oregelbunden, stadsplanen vanprydande form.

Byggnadskontorets förslag har emellertid endast delvis kunnat af Drätselkammaren omfattas. Ehuru Kammaren, speciellt beträffande de öppna platsernas fridlysning emot byggnadsverksamhetens i staden förstörande inverkan, icke kunnat gå så långt som Byggnadskontoret, emedan det knappast torde kunna undvikas att icke på dessa, ej blott från hygienisk och estetisk synpunkt utan äfven för en ordnad torghandels bedrivande i stadsplan upptagna öppna platser förr eller senare måste uppföras saluhallar och andra för sagda handel oundvikliga mindre byggnader, måste Drätselkammaren deri gifva Byggnadskontoret full rätt, att tomtplats för ett nytt finskt teaterhus ingalunda kan upplåtas på någondera af de i ansökningen för ändamålet begärda platserna, Kasern- och Trekantigatorget. Ty hvad till först vidkommer Kaserntorget, är det till icke oväsentlig del redan nu upptaget af en art torghandel, som, ehuru den visserligen erfordrar vidare ordnande, knappast kan derifrån aflägsnas och till annan lämligare plats, hvilken ej finnes, förflyttas; dessutom är torget en för militären erforderlig exercisplats; och slutligen blefve en byggnad af storlek och form, som en teater påkallar, med afseende å torgets omgifningar en stor vanprydning, utom att huset blefve ytterst störande för den synnerligen stora gatutrafik, som från 5:te, 6:te och 7:de stadsdelarne rör sig i riktning mot stadens Salutorg, Södra och Norra hamnen samt andra centralare stadsdelar. Och hvad beträffar Trekantiga torget, är arealen deraf alltför liten för att teaterhuset skulle kunna här uppföras, ifall för kringliggande gator skall utsparas den bredd, att något intrång icke göres i de gårdsegares byggnadsrättigheter, hvilkas tomter ligga vid dessa gator, om man äfven annars ville uppoffra denna nätta sqvär i stadsplanen och underkasta sig det för all framtid osköna intryck, som en delvis på gatan utdragen byggnad onekligen skulle förorsaka. Rörande slutligen finska teaterns uppförande på Jernvägstorget, ifall museibygnaden ej placeras här, kan Kammaren alls icke ansluta sig till Byggnadskontorets förslag. Att en offentlig byggnad, såsom Byggnadskontoret framhållit, visserligen sedan jernvägens stationshus blifvit så förlagdt, som projekteradt blifvit, erhåller plats å ifrågavarande torgs norra del och der förr eller senare bör uppföras, är Kammaren ense om, men anser Kammaren, såsom ock Stadsfullmäktige synas hafva gjort det, då Fullmäktige föreskrefvo vil-

koren för museibyggnadens uppförande på platsen, att detta hus bör blifva en passlig motsvarighet till den midt emot på andra sidan af torget stående Ateneibyggnaden och således beträffande husets framfasad hafva ungefärligen samma längd som Ateneum samt äfven resa sig till något så när samma höjd som detta hus. Men dessa vilkor kunde enligt Drätselkammarens förmenande ingalunda af det tillernade teaterhuset uppfyllas, i det huset, såsom just Byggnadskontorets planteckning utvisar, uti en på platsen anlagd sqvär skulle försvinna som en obetydlighet. Säkert skulle Byggnadskontorets nu föreslagna anordning af Jernvägs-torget icke gifva det ens närmelsevis samma prydliga utseende, som museibyggnadens förläggande derstädes åstadkomme; och vågar Drätselkammaren också derföre fortfarande hoppas att just denna byggnad ändock skall komma till utförande på ifrågavarande torg.

Under framhållna förhållande återstår för Kammaren endast att såvidt möjligt villfara sökandens alternativa anhållan att för meranämnda teaterhusföretag måtte anvisas och kostnadsfritt öfverlätas annan lämplig tomtplats. I detta afseende passligare och mera centralt belägna tomter har Drätselkammaren icke kunnat finna än en äfven förut för samma ändamål ifrågasatt och tidigare af sökanden godkänd plats å nuvarande villan Arkadia, samt tomterna N:ris 6 och 7 vid Bangatan i kvarteret N:o 60. Härvid är nämligen att observera, att staden numera icke disponerar öfver några byggnadstomter uti sjelfva centrum af staden, hvarest desamma redan för decennier tillbaka blifvit af staden föryttrade och bebyggda, hvarför sådana tomter kunna erhållas endast genom inköp af deras privata egare. Begge de anvisade tomterna äro derföre de närmast stadens redan fullt bebyggda delar ännu icke upptagna byggnadsplatser, hvilka kunde inrymma en byggnad af det omfång som ett teaterhus; och skall i sanning icke många tiotal år förflyta, förrän äfven berörda tomter skola räknas till stadens centralare delar. Redan nu finnas stora stadsdelar, dels i icke så ringa grad bebyggda, dels färdigt planerade på alla sidor om de nämnda tomterna vid Bangatan; och för den egentliga stadens utvidgning åt norr från villan Akadia är en stadsplan, sträckande sig ända till fattiggårdsvägen, på Byggnadskontoret under bearbetning; samt att här redan nu icke finnes en betydande stadsdel är endast beroende derpå, att en del gamla, långvariga arrenden ännu icke utgått. I främsta rummet och såsom synnerligen lämplig till tomtplats för det tillernade nya finska teaterhuset ställer Drätselkammaren tomtplatsen å villan Arkadia, hvarmed ingalunda menas den trånga och omedelbart invid chausséen liggande tomt, hvarå den nuvarande s. k. Arkadia teatern är belägen, utan en plats derinvid längre åt vester, som toge sin början ungefär vid den linie, vid hvilken nyssnämnda teaterhus slutar. Utom att marken härstädes är jemn och byggnadsgrunden god, hvilket i väsentlig mån gjorde byggnadsföretaget billigt, komme huset här, såsom högst önskligt och nästan oundvikligt är, att ligga vid en mycket bred gata — man kunde säga öppen plats, efter bredden deraf uppgår till trefjederdelar af Henriksplanaderna med

tillhörande gator — och hvilken gata med lätthet kunde förändras till en planterad boulevard. Allt hvad emot platsen anförts, eller att den vore för nära gasverket och ryska kasernen med dess exercisplan och vedgård samt att jernvägsrörelsen å hamnbanan och landsvägstrafiken å chausséen gjorde platsen omöjlig för en teaterhusanläggning kan Drätselkammaren icke finna vara annat än fullkomligt ohållbara skäl. Man behöfver ingalunda tänka sig att den i närheten af Arkadia teatern nu befintliga formansstationen, likaså litet som ryska kaserns nuvarande vedplan, ovilkorligen äfven framdeles skola förblifva invid den nya teaterbyggnaden, utan borde häraf möjligen uppkommande störingar kunna aflägsnas och en bättre sakernas ordning införas, hvilket i hvarje händelse vid stadens vidare utsträckning norrut blir oundvikligt och sjelffallet. Förlagd å tomterna N:ris 6 och 7 vid Bangatan kunde den nya teaterbyggnaden icke räkna på någon annan öppen plats framför huset, än den som bildas af korsningen emellan Ban- och Annegatorna samt hvad af sjelfva tomterna genom husets indragning såvidt möjligt på tomterna kunde påräknas i obebyggd tomtplats; och som marken dessutom är mycket sluttande, erbjuda dessa tomter, ehuru visserligen för närvarande centralare belägna än tomtplatsen å villan Arkadia, på långt när icke samma fördelar som sistsagda tomtplats. Tomterna vid Bangatan måste derföre af Drätselkammaren ställas endast uti andra rummet.

Det är väl sant att ingendera af de anvisade tomtplatserna för en ny finsk teaterbyggnad äro omedelbart disponibla utan för tillfället utarrenderade — tomterna N:ris 6 och 7 vid Bangatan, utgörande andelar af fordna villan Röddäld, disponeras af trädgårdsmästaren Sundstén till utgången af år 1900, och tomtplatsen å Arkadia, ingående uti trädgårdens af samma namn område, är utarrenderadt äfven till utgången af 1900 åt restauratören J. Baltscheffsky — men om någondera af dessa tomtplatser derförinnan verkligen komme att tagas för en teaterbyggnad i anspråk, torde kostnaden för det bestående arrendets upphäfvande till den del nödigt blefve genom godvillig öfverenskommelse med arrendator icke blifva så stor, att ej staden, som kostnadsfritt upplåter marken, kunde träda emellan, betäcka antydnda kostnad och öfverhufvudtaget så reglera affären, att tomten för teaterbyggnaden kunde vid behof äfven före ofvansagda arrendetids utgång för ändamålet upplåtas.

Återställande remissakten och närslutande ofvan åberopade Byggnadskontorets planteckning, får Drätselkammaren derför på grund af allt det anförda vördsam samt föreslå:

att Stadsfullmäktige med vägran af tomtplats för en ny finsk teaterbyggnad å Kasern-, Trekants- eller Jernvägstorget ville för samma ändamål kostnadsfritt, efter sökandens eget val, hvilket emellertid borde senast inom tre år preciseras, upplåta antingen beskrifna plats å villan Arkadia eller tomterna N:ris 6 och 7 vid Bangatan i kvarteret N:o 60.

Enär Drätselkammarens beslut i ärendet icke varit enhälligt, utan en reservation deremot inlagts, bilägges här utdrag ur Kammarens protokoll för denna dag § 19.

På Drätselkammarens vägnar:
G. v. Christierson.

Th. Tallqvist.

Utdrag ur Helsingfors Drätselkammarens protokoll för den 26 Mars 1896.

§ 19.

Föredrogs till vidare åtgärd från § 20 af protokollet den 19 innevarande Mars Stadsfullmäktiges beredningsutskotts remiss af den 18 December 1895 angående Drätselkammaren affordradt utlåtande i anledning af Direktionens för härvarande finska teater hos Stadsfullmäktige gjorda ansökning om upplåtande afgiftsfritt af lämplig tomtplats för ett tilltänkt nytt hus för nämnda teater.

Efter någon diskussion beslöt Drätselkammaren att afgifva det å Kammararen ankommande utlåtandet uti skrifvelse till Stadsfullmäktige uppsatt på sätt brefkonseptboken under N:o 95 utvisar.

Ordföranden Herr von Christierson uttalade under diskussionen skiljaktig åsigt, hvilken jemte till stöd för densamma anförda skäl Herr von Christierson sedermera skriftligen utvecklat sålunda:

Direktionens för finska teaterhusbolaget hos Stadsfullmäktige framställda anhållan, att för den tillernade nya finska teaterhus byggnaden i Helsingfors kostnadsfritt måtte upplåtas någon för detta ändamål lämplig tomt eller byggnadsplats, är en begäran, hvilken af naturliga skäl borde af stadens myndigheter upptagas med välvilligt tillmötesgående.

En sådan af både känslan och förståndet dikterad uppfattning har likväl, enligt min tanke, icke erhållit ett tillfredsställande uttryck uti det yttrande och förslag, Drätselkammaren beslutit till Stadsfullmäktige i saken afgifva, och tillåter jag mig därför reservationsvis framställa min skiljaktiga mening.

Af de särskilda i ansökningskriften omnämnda byggnadsplatserna anser jag, i likhet med Drätselkammaren och på de af Kammararen anförda skäl, Kasern-torget icke i någon händelse kunna upplåtas till teaterhusets uppförande. Hvad Trekantiga torget angår är förhållandet något annorlunda, och jag skulle ej dragit i betänkande att för det nu ifrågavarande, ensamstående ändamålet tillstyrka uppoffrandet af den å torget anlagda prydliga skvären, derest platsen för öfrigt skulle erbjuda nödigt utrymme för det afsedda behovet, med bibehållande af fullt tillräcklig bredd för omgifvande gator. Så är tyvärr likväl ej fallet, och med af-

seende å detta tvingande skäl lærer frågan om finska teaterhusets uppförande härstädes måsta förfalla. Utom dessa hafva inom Drätselkammaren varit ifrågasatta följande platser: Jernvägstorget, till den del detsamma erbjudits till tomt för historiska museets tillernade byggnad; platsen der Arkadia teatern är uppförd eller rättare området närmast bakom nuvarande teatern intill exersisplanen å Kampen; samt tomterna N:ris 6 och 7 af 60:e kvarteret i 7:e stadsdelen (N:o 6 Bangatan). Några andra platser än dessa har det ej lyckats påfinna, emedan staden öfver hufvud icke mera förfogar öfver lediga tomter i stadens centrala delar. Frågan skulle alltså gälla om och huruledes den ena eller andra af dessa tre områden borde erbjudas såsom tomt för finska teaterns nya byggnad.

Bland de nyssnämnda tre platserna torde den å Jernvägstorget i anseende till läge och omgifningar befinnas mest lämplig för ändamålet, oaktadt byggnadsgrunden är mindre gynsam och sannolikt komme att kräfva ett ej så ringa tillskott i utgifter. Denna omständighet lærer dock i förevarande fall få anses vara af sekundär betydelse. Om därför tanken att här uppföra museibyggnaden uppgifves, torde Norra delen af Jernvägstorget, hvilken på de af Byggnadskontoret framhållna skäl i alla fall borde anvisas för någon offentlig byggnad, böra i främsta rummet upplåtas till byggnadsplats för finska teatern. -- Nu har emellertid Drätselkammarens flertal ansett att teaterhuset å nämnda plats icke skulle utgöra en lämplig motsvarighet till Ateneum, och af sådan anledning ej velat föreslå att Jernvägstorget skulle för teaterbyggnads företag upplåtas. Detta motiv kan jag ej finna hållbart. Frågan, huruledes omgifningarna kring torget ur det estetiska krafvet synpunkter betraktade böra ordnas, må i viss mån vara en smakfråga. Det må ock tillåtas mig att såsom min oförgripliga mening uttala, att om god smak utvecklas vid det tillernade teaterhusets uppförande och yttre anordnande, byggnaden och torget skola varda till ömsesidig prydnad för hvarandra. Då dessutom Jernvägstorgets norra del numera torde vara snart sagdt den enda lediga byggnadsplatsen i stadens centrum, der teaterhuset kunde erhålla ett lämpligt och anslående läge, finner jag i allt detta särskild anledning att eventuellt förorda platsens upplåtande till sagda ändamål.

Dernäst kunde enligt min åsigt området, der Arkadia teatern är belägen, ifrågakomma såsom byggnadsplats för finska teatern, hvilken då borde uppföras bakom den nuvarande, så att tillräcklig öppen plats framför byggnaden erhålles. Då emellertid tviifvelaktigt förefaller huruvida sistnämnda plats, hvilken i afseende å utrymmet och grundens beskaffenhet erbjuder vissa fördelar, må befinnas antaglig i betraktande af dess läge bakom ryska kasernen, med Gasverket och de brutna chaussé linierna framför fronten och de stora vedupplagen å exersisplanen i ryggen, lærer anledning finnas att ytterligare erbjuda för teaterbyggnaden tomterna n:ris 6 och 7 i 60:de kvarteret. Och som föga troligt är att dessa tomter komme att motsvara de fordringar, som ställas på byggnadsplatsen för teatern med hänsyn till läge och utrymme, anser jag denna så att säga sista ressur bör erbjudas så-

lunda, att teaterbyggnadsföretaget eller dess målsmän berättigas att, om de finna sådant förmånligt, försälja tomterna och använda köpeskillingen till förvärfvande af annan för teatern mera fördelaktig och lämplig tomt. En sådan rättighet vore visserligen en undantagsförmån, i afvikelse från vanligen iakttagna regler då tomt af staden bortgifvits; men den sak, här är i fråga, utgör äfven den ett undantag, och förfarandet behöfde och borde därför ingalunda blifva ett prejudikat. — Jag kan ej inse eller medgifva riktigheten af det inom Drätselkammaren gjorda inkast emot det nu framställda förslaget, att staden hellre borde bevilja ett direkt kontant bidrag till teaterhus företaget, — hvilket skulle vara för både gifvare och mottagare fördelaktigare än att bortgifva tomter med full eganderätt, — så mycket mindre som något verkligt förslag i nämnda syfte icke heller framlagts, — på goda skäl för öfrigt. Ty ett direkt penningebidrag kan ej anses annorlunda än genom uttaxering omedelbart uttaget af stadens skattskyldige invånare, och rättigheten att uttaxera för slikt ändamål kan åtminstone ifrågasättas. Deremot är det för staden i ekonomiskt afseende temligen likgiltigt om en upplåten fritomt bebygges för afsedt ändamål eller försäljes för att med köpesumman förvärfva en annan tomt, hvilket helt enkelt är liktydigt med fritomtens utbyte mot annan byggnadsplats. — Under för handen varande förhållanden synes det för öfrigt icke vara möjligt att, i händelse norra delen af Jernvägstorget af en eller annan orsak ej finge för teaterbyggnaden disponeras, på något lämpligare sätt visa stadsmyndigheternas benägenhet att, såvidt å dem ankommer, tillmötesgå och underlätta sträfvandet att åvägabringa ett värdigt hem för den finska sceniska konsten i landets hufvudstad.

På dessa skäl får jag vördsamt hemställa det Stadsfullmäktige ville besluta

att till byggnadstomt för det tillernade nya finska teaterhuset alternativt anvisa: norra delen af Jernvägstorget, för händelse att denna plats icke tages i anspråk för museibygnaden; eller ock området emellan vestra chaussén, Esbokasernen och exersisplanen, eller ock slutligen tomterna N:ris 6 och 7 i 60:e kvarteret at 7:de stadsdelen (N:o 6 Bangatan) med rättighet i sistnämnda fall att, om så befunnes fördelaktigt, afyttra dessa tomter och använda köpeskillingen till förvärfvande af annan för teaterbyggnaden mera ändamålsenlig tomt;

att förestående alternativa anbud skall gälla under tre års tid, hvarförinnan svar bör afgifvas om och hvilket af alternativen antagits;

och att anbuden beträffande Arkadia området samt tomterna N:ris 6 och 7 i 60:e kvarteret gälla från den tid, nuvarande ar-

rende om dessa platser utgår, derest icke öfverenskommelse med arrendatorerne kan genom stadens försorg träffas om tidigare afstående af desamma.

Helsingfors den 26 Mars 1896.

G. v. Christerson.

Protokollsutdrag upptagande denna skiljaktighet, skulle bifogas förenämnda skrifvelse. Som ofvan.

In fidem:

Th. Tallqvist.

Öfversättning.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

För omkring femton år sedan uppstod inom Direktionen för Finska Teaterhusaktiebolaget fråga om anskaffande för Finska teatern af ett nytt teaterhus, som vore tidsenligare och beläget mera i centrum af staden än den af Bolaget för sagda ändamål inköpta och för närvarande egande så kallade Arkadia teatern. Till följd af bristande tillgångar och andra mellankomna orsaker gingo dessa planer om intet och beslöt Bolaget reparera och i möjligast tidsenligt skick försätta Arkadia teatern, hvilken reparation jämväl med stora omkostnader och uppoffringar fick till stånd. Men emedan den ifrågavarande teater besökande och för densamma sig intresserande allmänheten i oväntad grad tillvuxit, börjar teatern blifva alltför trång, hvarför Direktionen varit tvungen att taga till tals frågan om byggandet af ett större och mera tidsenligt teaterhus, i synnerhet som teaterpubliken allt ifrigare börjat påyrka detta. Medgifvas måste också att Arkadia teatern icke mera ens närmelsevis uppfyller de fordringar, som det finska artistiska skådespelaresällskapet och allmänheten af den fosterländska teatern gör anspråk på. Då frågan om uppförandet af ett nytt teaterhus första gången väcktes, trädde Direktionen i underhandlingar med Stadsingenjören och några dåtida medlemmar af Drätselkammaren om anskaffande af sådan lämplig tomt, som staden utan ersättning kunde upplåta, och föreslogs då en del af esplanaderna, af Kasern- och jernvägstörgen, trekantiga- eller skilnadstorget, kvarteret N:o 98 mellan Ulrikasborgs och Röddäldsgatorna och slutligen Bonhoffska trädgården nordvest om Arkadia teatern. Såsom ofvan anförts gingo byggnadsplanerna om intet, men Direktionen anhöll att Drätselkammaren vid regleringen af stadens tomter och byggnadsplatser skulle behålla för Nya Finska teaterns räkning någon af förenämnda platser och föreslogs dervid främst kvarteret N:o 98 eller ock Arkadia trädgården. Numera är likväl nämnda kvarter indeladt i tomter och en del deraf gratis

upplåten åt samskolan „Läroverket för gossar och flickor“, och Arkadia trädgården har genom hamnbanan och äfven i öfrigt undergått en sådan omgestaltning att stället till följd af den derstädes uppkomna trafiken är för teatern alldeles omöjligt. Direktionen får alltså, enär ett nytt teaterhus med det snaraste bör anskaffas och företagens förverkligande till väsendtlig del beror deraf, huruvida lämplig, mera i stadens centrum belägen plats kunde erhållas utan ersättning, härmed ödmjukast hos Stadsfullmäktige anhålla att kasern- eller trekantiga torget eller, derest Historiska museet icke komme att uppföras å Jernvägstorget, såsom föreslaget blifvit, någon del deraf måtte för ifrågavarande ändamål upplåtas, men att, om icke dessa platser kunna afstås, Stadsfullmäktige benäget ville anvisa någon annan lämplig plats för Finska teatern.

Helsingfors, den 30 November 1895.

Direktionen för Finska Teaterhus-Aktiebolaget.

O. Donner.
Augusta af Heurlin.

A. Lilius.
A. V. Helander.

Kaarlo Slöör.

Framställning angående konvertering af stadens obligationslån.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 26 Mars 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 94.

Sedan inom Drätselkammaren under förledne höst vid då i allmänhet rådande låg räntefot på penningemarknaden fråga väckts om lämpligheten för staden att gå i författning om upptagande af ett nytt större obligationslån, förnämligast i och för konvertering af stadens äldre, för tiden med jämförelsevis hög ränta löpande enahanda lån af 1876, 1882 och 1892, men äfven för betäckande af en del af stadens sväfvande skuld, såsom lånet för inköp af Gumtäckt allodialsäteri, uppdrog Drätselkammaren vid sammanträdet den 3 nästvikne Oktober åt et utskott, hvartill valdes Kammarens ledamöter Herr L. von Pfaler och Grefve C. Mannerheim och dessutom inkallades Borgmästaren E. Öhman, Handlanden M. Hallberg och Bankdirektören A. Norrmén, att närmare bereda ärendet och deröfver afgifva utlåtande. Och hade Drätselkammaren den 19 i denna månad af detta utskott äran emottaga det betänkande, som Kammaren härmed tar sig friheten öfversända till Stadsfullmäktiges vidare bepröfvande.

Som Drätselkammaren i hufvudsak omfattat de af utskottet uti anförda andragande framhållna synpunkter och uppställda förslag, vill Kammaren här affatta sig kort och endast påpeka några beaktansvärda förhållanden. Såsom också utskottet antydt, kan det icke förnekas att det nya lånets upptagande i verklighet skulle blifva en spekulation, som alltid är underkastad tvenne möjligheter, vinst eller förlust. Detta bör likväl uppfattas endast sålunda, att staden i ingen händelse, ifall den ifrågasatta nya låneoperationen skulle komma till stånd, betungades med en större skattebörd för erläggande af annuiteter å obligationslånen, än staden nu måste för sina lån vidkännas, men att staden derigenom möjligen fränhände sig den större vinst, den under gynsamma konjunkturen vid tiden något före eller efter år 1902 kunde erhålla, då stadens senast upptagna och ojemförligt största obligationslån af 1892 enligt förbehåll å obligationerna kan till inlösen uppsägas och omsättas, samt någon betalning öfver pari för inlösen af

obligationerna ej såsom nu behöfde komma i fråga. Ehuru utskottet äfven i berörda hänseende anfört nog vägande skäl för sitt förslag, bland andra det, att nominella beloppet å en obligation, som är utsatt för risken att när som helst till följd af utlottning måsta presenteras till inlösen al pari, icke kan å marknaden synnerligen högt uppdrivas uti det värde, den med afseende å för tiden hög ränta annars kunde betinga sig; äfvensom den omständigheten att äfven för det nya lånet både kan och bör förbehållas konverteringsrätt och härigenom lemnas möjlighet för staden att betjena sig af förmånliga konjunkturer i framtiden, har Drätselkammaren emellertid trott sig icke böra underlåta att till Stadsfullmäktiges speciella öfvervägande framhålla denna sida af saken.

Att det nya lånet dessutom i viss mån skulle komma att störa den enkelhet och reda uti årsbudgeterna, som nu är rådande, är ett obestriddigt sakförhållande, i det att uti desamma icke vidare kunde intagas exakta amorteringssummor, hvarken för stadens äldre obligationslån eller det nya, utan endast en eller flere förslagsposter; och har det ej undgått Drätselkammaren, att utskottets yttrande beträffande denna punkt, då utskottet ordar om en viss förut beräknelig proportion, hvori den verkliga erforderliga årliga amorteringssumman i budgeten komme att stå till den utelöpande delen af lånet och lånet i dess helhet, icke är fullt sakenligt, emedan möjlighet — ehuru visserligen icke sannolikhet — förefinnes, att detta amorteringsbelopp ett år faktiskt utföll med noll och ett annat år så, som om staden skulle utgifvit obligationer icke blott för tio miljoner mark utan ännu dertill för så stor summa, som för året finnes utelöpande af de äldre lånens obligationer — allt beroende på den hasard, som ligger i lotturnorna fördold. Då staden emellertid lika litet framdeles som härintills torde lemna sig så utblottad på omhänderhafvande medel, att den icke vid en till och med något mera ogynsam chance torde kunna infria sina förbindelser, och detta så mycket lättare om vid de årliga bokslutens uppgörande strikte iakttages att en möjlig behållning ett år alltid öfverbalanceras till ett följande för att betäcka en törhända inträffande brist, förlorar denna olägenhet en betydande del af sin vikt. Att sjelfva budgeten icke skall kunna belastas i större proportion än den, hvarom utskottet ordat, är själfallet, emedan ett annat förfarande föranledde till ett orättvist uppdrifvande af skattöreantalet och storleken därpå.

Hvad slutligen vidkommer det belopp å fem miljoner mark, till hvars emitterande staden enligt utskottets förslag genast borde utverka sig rätt, kan Drätselkammaren icke finna detsamma för högt, utan tvärtom som det minsta möjliga, hvilket borde ifrågakomma. Enligt hvad Drätselkammaren af utskottets medlemmar mundtligen meddelats, torde det, att dömma af de på utskottets preliminärt gjorda förfrågningar inlupna svar, kunna antagas att obligationer af de äldre lånen till ett sammanlagt belopp af tre och en half å fyra miljoner omedelbart efter lånets uppläggande skulle på antagliga vilkor erbjudas till inlösen; och af denna första emission borde dessutom utgå, utom betäckningen för det temporära

lånet å 500,000 mark för inköp af Gumtäckt, utgiften för inköp och ändringar af Barnhemshuset vid Lappviksgatan, 100,000 mark, samt kostnaden för det nya tillernade folkskolehuset vid Nikolaigatan eller å Broberget med flere otvifvelaktigt snart förestående, om också enhvar till beloppet icke så synnerligen betydande utgifter, hvilka lämpligast bestridas med på längre betalningstid upplånade medel.

För den händelse Stadsfullmäktige funne skäl att reflektera till detta nu föreliggande förslag om upptagande för stadens räkning af ett nytt obligationslån på tio miljoner mark, har Drätselkammaren äran föreslå, då ärendet i sådant fall måste underställas förstärkta Stadsfullmäktiges slutliga afgörande:

att Stadsfullmäktige för ärendets vidare behandling och i all synnerhet för inhemtande af fullt bindande anbud å försäljning af obligationer, hörande till stadens äldre lån, utaf innehafvare till större belopp af dylika obligationer, ville inom sig tillsätta ett utskott samt sedan i sinom tid hos Magistraten utverka val af förstärkte Stadsfullmäktige.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Den 3 sistlidne oktober uppdrog Drätselkammaren åt undertecknade att afgifva utlåtande om ett inom Kammaren väckt förslag att staden, sedan den allmänna räntefoten numera nedgått så lågt, att den betydligt understeg de å stadens obligationslån utfästa räntesatserna, skulle vidtaga åtgärd om upptagande af ett nytt större obligationslån med lägre ränta och, enär stadens utelöpande obligationer ej för närvarande kunde uppsägas till inlösen enligt parivärdet, med de sålunda influtna medlen dels inköpa så stor del af desamma som möjligt genom erläggande af ett enligt deras nuvarande marknadsvärde bestämdt skäligt pris, dels liqvidera det för inköp af Gumtäckt lägenhet upptagna temporära lånet af 500,000 mark.

Efter det utskottet under slutet af sistlidet år till granskning upptagit det gjorda förslaget, men med hänsyn till de emellertid å den utländska penningemarknaden inträffade mindre gynsamma förhållandena lemnat frågan beroende, har utskottet numera, sedan en ymnigare penningetillgång i utlandet åter gjort sig gällande, trott sig till förnyad behandling upptaga saken och får på grund deraf anföra följande.

Tanken att söka begagna de fördelaktiga konjunkturerna å penningemarknaden till minskande af den årliga utgiften för amorteringen af stadens skuldbörda genom de nuvarande, med högre ränta löpande lånens ersättande med ett af lägre räntetyp, finner utskottet vara väl grundad. Ty medan af stadens obligationslån vattenledningslånet af år 1876 löper med 5 % och lånen af 1882 och 1892 med $4\frac{1}{2}$ % ränta, utgör för närvarande $3\frac{1}{2}$ % eller högst 4 % den vanliga räntefoten för obligationslån, upptagna af långt mindre kommuner än Helsingfors stad. Och om äfven någon direkt konvertering af stadens förenämnda obligationslån ej för närvarande kan ega rum, enär nödigt förbehåll härom tyvärr saknas beträffande de tvänne förstnämnda lånen samt 1892 års lån kan till konvertering uppsägas först år 1902, torde likväl ett för staden gynsamt resultat kunna erhållas genom den föreslagna åtgärden att till de å penningemarknaden gällande priserna uppköpa de nu utelöpande obligationerna. Eventualiteten af en på grund af utlottning inträffande inlösen efter nominalbeloppet måste städse i afseende å obligationer, hvilkas pris står öfver pari, verka derhän att detta pris ej kan stegras så högt, som den å dem utfästa räntan i förhållande till den rådande räntefoten skulle betinga. Genom verkställda förfrågningar har utskottet ock trott sig kunna konstatera, att alla de innehafvare af stadens äldre obligationer, hvilkas utlåtande kunnat inhemtas, vore villige att afstå dessa obligationer till priser, hvilka ej äro högre än att det vore för staden fördelaktigt att på dessa vilkor återbekomma sina äldre skuldförbindelser och ersätta dem med obligationer af lägre räntetyp.

Beloppet af stadens utelöpande, icke förfallna obligationer (med undantag af chausséeobligationerna, af hvilka för närvarande endast ett belopp af Fmk 4,750 faktiskt är utelöpande och hvilka därför ej synas behöfva tagas i betraktande) utgör för närvarande:

af 1876 års lån	Fmk 1,363,100
” 1882 ” ”	” 1,237,500
” 1892 ” ”	” 4,451,000
	<hr/>
	Fmk 7,051,600

Enär af detta belopp 1892 års obligationer motsvara den ojemförligt mest betydande delen samt dessa obligationer såsom nämndt kunna genom uppsägning konverteras år 1902, synes det väl kunna ifrågasättas, om ej staden borde bida till nämnda tidpunkt med inlösen af ifrågasattade obligationer, enär ju staden

sålunda kunde undgå att erlægga ett öfverpris för desamma. Utskottet vill visserligen icke förneka, att penningeförhållandena vid sagda tid möjligen varda sådana att en gynsam konvertering kan ega rum, när ju en fortgående sänkning af räntefoten i allmänhet kan påräknas. Men då erfarenheten visat att räntans sjunkande alldeles icke fortgår jemt, utan att denna sänkning ofta afbrytes af icke så alldeles korta perioder med högre ränta, synes det enligt utskottets tanke icke vara skäl att låta den nuvarande gynnsamma konjunkturen gå obegagnad förbi och i stället nöja sig med en i viss mån osäker utsigt om större fördelar i framtiden, helst ju äfven beträffande det eventuella nya lånet rätt till uppsägning efter en viss kortare tid måste förbehållas och man enligt den af utskottet nedan förordade anordningen icke behöfde för nu ifrågavarande obligationer erlægga ett högre pris, än hvad vid hvarje tidpunkt kunde anses lämpligt.

Utskottet har nämligen ansett att staden borde öfvergifva det härtills följda systemet att tid efter annan upplägga smärre obligationslån med olika amorteringstid och räntetyp och i stället följa det t. ex. af Stockholms stad, Sveriges allmänna hypoteksförening m. fl. inrättningar i Sverige begagnade tillvägagåendet, att med ens förskaffa sig tillstånd att utfärda ett större belopp obligationer af en viss typ, men med rätt att deraf för gången emittera endast ett så stort belopp, som staden pröfvat nödigt och Styrelsen för hvarje gång medgifvit. Ett dylikt förfarande, som väl sammanstår med kommunalförfattningens föreskrifter, synes icke med skäl kunna möta motstånd från Styrelsens sida, när ju staden härigenom icke skulle kunna skuldsätta sig mer än enligt det nuvarande förfarandet, men det är lätt att inse, hurusom detta tillvägagående hade för staden den fördel att, då den någon gång behöfde emittera obligationer, dessa då vore färdiga och kunde begagnas vid första lämpliga konjunktur, jemte det staden för dem kunde påräkna bättre pris och lättare afsättning, när de engång vunnit insteg och erkännande på penningemarknaden. Och särskildt skulle fördelarna häraf framtråda, om ifrågavarande obligationer, såsom redan skett med 1892 års obligationlån, ställdes att lyda jemväl å utländskt mynt och infördes i den utländska marknaden, hvarigenom bland annat priset å desamma vunne i stabilitet.

Det nu föreslagna tillvägagåendet skulle visserligen, då samtliga obligationer af en viss typ komme att hafva samma amorteringstid, leda derhän, att utlottningen komme att omfatta alla dessa obligationer, jemväl dem som ännu icke blifvit af staden emitterade, i följd hvaraf den årliga amorteringssumman blefve nominelt jembeförelsevis stor, men i sjelfva verket skulle den ju icke komma att tynga budgeten i större proportion, än den hvori den utelöpande delen af lånet står till hela lånet, då ju amorteringsbeloppet för de icke emitterade obligationerna icke behöfde af staden utbetalas. Och öfriga lånekostnader, såsom stämpelavgifter, inlösningsprovisioner m. m. behöfde ju ej heller utgå för större obligationsbelopp, än det som faktiskt emitterats.

Hvad sedan beträffar den lånetyp, som borde ifrågakomma för de obliga-

tioner, hvilka staden sålunda skulle utgifva, synes enligt utskottets tanke $3\frac{1}{2}\%$ typen för tillfället vara den ändamålsenligaste, ty 4% obligationer äfven af mindre säkerhet än den Helsingfors stads förbindelser erbjuda noteras nu ej obetydligt öfver pari, och af skäl, som redan ofvan antydts, kan man för obligationer öfver pari icke erhålla fullt det pris, som de med hänsyn endast till den utfästa räntan skulle betinga.

Amorteringstiden åter torde lämpligen kunna fixeras till 50 år, och sålunda utlöpa år 1946. De nuvarande obligationslånen blifva nämligen slutamorterade:

1876 års lån	1926,
1882 " "	1915 och
1892 " "	1952,

och då afsigten med det nu ifrågavarande obligationslånet ju i hufvudsak vore att konvertera de äldre lånen till lägre ränta, ej att genom amorteringstidens förlängande lätta budgeten för den närvarande tiden, synes det riktigast att fastställa amorteringstiden så att densamma ungefär motsvarar hvad man, i betraktande jemväl af de nuvarande lånens kapitalbelopp, kunde kalla medelamorteringstiden för desamma. — Annuiteten för ett $3\frac{1}{2}\%$ lån med denna amorteringstid blefve $4\frac{1}{4}\%$.

Emedan, såsom ofvan framhållits, kapitalbeloppet af de nu utelöpande obligationslånen för närvarande utgör omkring sju miljoner mark och det för inköpet af Gumtäcktt upptagna temporära lånet, hvilket äfven inom kort måste konsolideras, 500,000 mark, samt ju önskligt vore att staden, enligt det ofvan förordade förfarandet, skulle hafva möjlighet att utan andra omgångar än utverkandet af Kejserliga Senatens tillstånd disponera öfver en reserv af färdiga obligationer, har utskottet ansett att staden nu borde utverka sig tillstånd att upptaga ett amorteringslån af inalles *tio miljoner mark*, genom emitterande af obligationer, löpande med $3\frac{1}{2}\%$ ränta och förfallande till inlösen senast inom 50 år, samt, för beredande af möjlighet till partiel uppsägning, fördelade i tio serier af en miljon mark hvarje, äfvensom med rätt för staden att efter tio år från obligationernas utfärdande uppsäga dem till inlösen efter parikurs.

Af detta obligationslån borde då staden förskaffa sig rätt att genast emittera åtminstone fem miljoner mark, för beredande af medel till liqviderande af det ofvan nämnda, för betäckande af Gumtäckts köpeskilling upptagna lånet af 500,000 mark samt för öfrigt till inköp af stadens äldre obligationer, såvidt de i marknaden kunna erhållas till priser, som kunna anses för staden förmånliga. Att utskottet till en början ej vill föreslå ett högre emissionsbelopp, föranledes deraf, att isynnerhet de äldre obligationslånen äro fördelade i mindre partier på en mängd obligationsinnehafvare, och man därför ej med visshet kan förutse att desse skola ega nog insigt och påpasslighet att lyssna till ett af staden gjordt, om också för-

delaktigt köpeanbud. Finner man åter att inlösen af de äldre obligationerna försiggår hastigt, kan ju tillstånd till en ytterligare emission af de färdiga obligationerna med lätthet erhållas.

Helsingfors i mars 1896.

Leon v. Pfaler.
Mauritz Hallberg.

E. Öhman.
Carl Mannerheim.

Alfred Norrmén.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolagets tryckeri. 1896.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 19 Mars 1896.

N:o 88.

*Handlingar angående tomtplats för en museibygnad
i Helsingfors. *)**Till Helsingfors Stadsfullmäktige.*

Uti skrifvelse från Finans Expeditionen i Kejslerliga Senaten af den 4 nästvikne Februari till Guvernören i länet har Kejslerliga Senaten velat infordra Stadsfullmäktiges yttrande, ej mindre huruvida staden vore villig att, för möjliggörande af den tillernade museibygnadens placering på Jernvägstorget på sätt Stadsfullmäktige uti sitt senast i ärendet fattade beslut föreslagit, hvarigenom bland annat bestämdes, att vid skeende ändring och ombyggnad af bangården den linie, som betecknas af Hagasundsgatans vestra sida, icke vidare, såsom nu är fallet med godsmagasinet, finge af bangårdsbyggnader öfverskridas, åt statsjernvägarna afstå ett mindre område af Kajsaniemi park, emot det att jernvägarna för utvidgning af Jernvägstorget till staden upplåter den genom stationens förskjutning norrut ledigblifvande del af nuvarande jernvägsområde; än ock, då den plats i Ulrikasborgs brunnsark, hvarest Brunnsark för närvarande är placeradt, synts vara för museibygnaden synnerligen ändamålsenlig, huruvida staden vore benägen att för museibygnadens uppförande derstädes kostnadsfritt upplåta sagda plats, derest Brunnsark, såsom ifrågasatt blifvit, komme att raseras; äfvensom att lemna uppgift, när denna plats tilläfventyrs kunde vara ledig att för museibygnaden tagas i anspråk.

Vid af Stadsfullmäktige den 9 i denna månad hållet sammanträde hafva Fullmäktige remitterat detta ärende till Drätselkammaren med anmodan att med utlåtande deröfver till Fullmäktige inkomma. Till fullgörande häraf har Drätselkammaren till först infordrat Byggnadskontorets yttrande i frågan; och anför Byggnadskontoret uti en till Drätselkammaren stäld skrifvelse af denna dag, *bilagd med en karta* öfver Brunnsarken, å hvilken plan för museihuset inritats, att, såsom af remissen närslutna planritningar öfver alternativa projekt till ombyggnad af Helsingfors jernvägsstation framgår, stationshusets mot söder vettande fasad skulle komma att förläggas i en linie cirka 40 meter framom den å Jernvägstorget tillernade museibygnaden, i händelse Stadsfullmäktige komme att motsätta sig afståendet af en för jernvägsstationens ombyggnad behöflig, omkring 1,600 m² mätande jordremsa af Kajsaniemi park, hvaremot vid upplåtande till

*) Se tidigare tr. handl. n:o 17 för 1895.

statsjernvägarna af samma obetydliga område, det nya stationshusets fasad komme i linie med museibyggnadens. Och då Jernvägstorget i det förra fallet skulle erhålla en irreguljär, mindre anslående form, tvekar Byggnadskontoret ej att för sin del förorda öfverlåtande till statsjernvägarne af ifrågavarande remsa af Kajسانیemi park, under uttryckligt vilkor att det projekterade stationshuset verkligen förskjutes så långt norrut att dess framfasad komme i linie med samma fasad å museihuset. Enligt Byggnadskontorets förmenande skulle den härigenom åstadkomna tillökningen af Jernvägstorgets areal blifva ett fullt motsvarande vederlag för det Kajسانیemi park frångående området. Beträffande åter upplåtande alternativt af tomt för den tillernade museibyggnaden i Brunnsparken å den plats, som för närvarande upptages af Brunns huset, tillstyrker Byggnadskontoret bifall äfven härtill, ehuru kontoret anmärker att denna plats icke till alla delar motsvarar de af regeringen tillkallade experters för val af plats för museibyggnaden uppställda fordringar å en för denna byggnad lämplig tomt.

Också Drätselkammaren kan ej annat än obetingadt förorda bifall till Kejsrerliga Senatens hvardera föreliggande framställningar. Oafsedt den omständighet om museibyggnaden kommer att förläggas å Jernvägstorget eller ej, synes en fullt beqväm anordning af stadens jernvägsstation vara ett intresse, som icke allenast nära berör egaren af jernvägen utan äfven i icke ringa mån staden. Utom att Jernvägstorget, såsom Byggnadskontoret ganska riktigt anmärker, vid en sådan anordning af stationsbyggnaderna, som af den i handlingarne inneliggande plansch II framgår, skulle erhålla en irreguljär, ögat stötande form, skulle tillträdet till huset för ankommande jernvägspassagerare kunna försiggå endast på en betydlig omväg genom hela stationsbyggnadskomplexen; genom anordningen enligt plansch III beredd deremot äfven till detta hus öppen väg, nämligen emellan stationens hufvudbyggnad och gården N:o 9 vid Brunns gatan. Redan för denna såväl jernvägarne som staden tillskyndade fördel borde någon tvekan icke råda beträffande afträddandet af det åstundade smala området i den minst värdefulla och parken i dess helhet i intet afseende störande delen af Kajسانیemi, så mycket mindre som icke ett blott fullt motsvarande, utan synnerligen rikligt vederlag till staden härför skulle erhållas i det af statsjernvägarne såsom tillskott till Jernvägstorget erbjudna, af statsjernvägarne nu egande område; hvarigenom bland annat en ny, välbelägen byggnadstomt för ett eller annat offentligt hus ovedersägligen skulle vinnas. Enligt Drätselkammarens åsigt borde därför, äfven oberoende deraf om historiska museum kommer att förläggas på Jernvägstorget eller ej, den för en fullt lämplig placering af stationshusbyggnaderna å härvarande bangård erforderliga mark af Kajسانیemi park mot det erbjudna vederlaget af staden åt statsjernvägarne afstås.

Hvad sedan vidkommer tomtplats för museibyggnaden i Brunnsparken, får Drätselkammaren, hänvisande ej mindre till sin skrifvelse N:o 87 af denna dag angående framtida disposition af byggnaderna i denna park, uti hvilken

skrifvelse Kammaren på anförda skäl föreslår att det nuvarande Brunshuset måtte undanskaffas, än till här redan omnämnda af Byggnadskontoret afgifna karta öfver Brunsparken med derå inritad plan för museibyggnaden, för sin del vördsamt föreslå, att Stadsfullmäktige icke ville motsätta sig uppförandet af museibyggnaden på den af Brunshuset nu upptagna platsen, emedan museibyggnaden äfven med den utvidgning deraf i framtiden man tänkt sig, om man äfven tager i betraktande den sandplan för bänkar och bord utanför Brunshuset och i all synnerhet den för parken besökande personer i allmänhet så förargliga inhägnad framför detta hus, som nu förefinnes, knappast komme att upptaga så mycket utrymme och göra ens ett så stort intrång i parken, som det nuvarande Brunshuset med dertill hörande annexbyggnader för värdshus- och förlustelserörelse gör det. Att nationalmuseum beträffande sitt ändamål icke vore uti en allmän park illa förlagdt, ligger utom allt tvifvel; och en obetydlig omplanering af några gångar och gräsplaner i parken, tillföljd af museihusets uppförande der, kan Drätselkammaren icke finna af någon väsentlig betydelse, aldri minst såsom ett skäl till vägran å regeringens anhållan om tomt. Skulle Stadsfullmäktige besluta sig för Brunshusets undanskaffande, borde platsen, med afseende derå att det nu gällande arrendet för Brunshuset utgår den 1 instundande December, väl ifrån medlet af Januari månad nästkommande år vara disponibel för annat behof. På grund af det anförda har Drätselkammaren med återställande af remissakten derfor äran föreslå, att Stadsfullmäktige ville afgifva det af Kejslerliga Senaten infortrade yttrandet i närmaste öfverensstämmelse med ofvanstående andragande.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

Till Hans Kejslerliga Majestät.

Ifrån Öfverdirektören i Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna. Underdånigst.

Uti skrifvelse för den 28 Maj 1895 har Ecklesiastik Expeditionen uti Eders Kejslerliga Majestäts Senat för Finland underrättat mig om att Kejslerliga Senaten velat hafva mig anbefaldt att i samråd med två andra af mig tillkallade sakkunniga personer anställa syn och undersökning ej mindre rörande de inbördes före-

trädena hos särskilda till tomt för museibyggnaden ifrågasatta eller föreslagna platser, och till utrönande af hvilken utaf dem kan vara den för afsedt syfte ändamålsenligaste och lämpligaste, utan äfven huruvida någon annan för ändamålet lämpligare plats inom stadens linier tilläfventyrs finnes att tillgå samt, derest sådan eller ock den i kvarteret N:o 126 af 7:e stadsdelen af mig och de af mig tillkallade personer anses böra i fråga komma såsom tomt för museibyggnaden, med stadsmyndigheterna eller annan möjlig egare träda i preliminär underhandling om huruvida och på hvilka villkor densamma kan vara för ändamålet till statsverket upplåten och egde jag sedermera till Kejsrerliga Senaten inkomma med synenämndens utlåtande jemte uppgift öfver den ändring af kostnaden för husets uppförande som den tilläfventyrs förestående förändring i dess placering kan förorsaka.

Till åtlydnad häraf får jag i djupaste underdånighet härmed insända ej mindre det äskade utlåtandet och alla till ärendet hörande ritningar och handlingar, än ock ett förslag till modification af det för Observatoriibergen uppgjorda projektet, samt tillika afgifva följande:

Såsom af det bilagda utlåtandet framgår har synenämnden enats om att såsom bästa och lämpligaste plats för den blifvande museibyggnaden föreslå den af Helsingfors Stadsfullmäktige föreslagna platsen å norra ändan af Jernvägstorget. Sedan Fullmäktige numera, såsom af bilagda skrifvelsen af den 1:a Oktober framgår, förklarar sig villige att under vissa villkor afstå ända till 80 meter af torgets norra del, räknadt ifrån Wilhelmsbadska tomternas södra gränslinie, är platsen nemligen fullt tillräcklig äfven för museets framtida utvidgning. De villkor Fullmäktige uppställt betinga en modification i de nu förefintliga ritningarna och har, såsom af utlåtandet framgår, jemväl synenämnden på anförda skäl föreslagit samma modification. Att projektet skall vara i behof af en partiel omarbetning är ju föröfrigt icke mera än naturligt då man betänker, att det är uppgjort för en högt belägen och trång plats hvaremot den nu föreslagna platsen är plant belägen och vid, och att det afgjort vinner derpå ligger för öppen dag om man jemför de båda förslagen. Kostnaden för sjelfva byggnadens uppförande blir i hvardera fallet densamma, ty grundytans storlek är densamma och ingen förändring är heller vidtagen i facadbehandlingen.

Att den nu föreslagna planformen skulle vara mindre användbar för uppställandet af samlingarna är icke gerna möjligt då salarnas storlek och antal äro de samma som förut.

För att med största möjliga säkerhet kunna bedömma i hvilken mån grundningsarbetena komma att öka kostnaderna för det hela, har jag genom stadens byggnadskontor låtit undersöka grunden å den föreslagna platsen och efter verkställda beräkningar kommit till det resultat att en tillskottssumma af femtiotusen (50,000) mark blir af nöden.

På grund af hvad här ofvan anförts vågar jag i djupaste underdånighet föreslå att den tillernade museibyggnaden uppföres å norra delen af Jernvägstorget i enlighet med här bilagda senast uppgjorda ritningar och kostnadsförslag samt att för ändamålet anslås en summa af i ett för allt sexhundra tusen (600,000) mark.

Helsingfors, den 7 Oktober 1895.

Seb. Gripenberg.

Utlåtande angående plats för en tillernad museibyggnad i Helsingfors.

Sedan undertecknad Gripenberg sammankallat undertecknade Nyström och Aspelin för att gemensamt med honom afgifva utlåtande angående hvilken plats kunde anses vara lämpligast för den tilltänkta museibyggnaden och dervid i främsta rummet de af Helsingfors Stadsfullmäktige för ändamålet föreslagna, men äfven andra platser granskats och jemförts med hvarandra, hafva vi förenat oss om följande yttrande.

Emedan afgörandet af hvilken plats kan vara lämplig för en byggnad, ytterst beror af dennas ändamål och beskaffenhet, begyntes öfverläggningen med att fastställa följande synpunkter, hvilka borde blifva de bestämmande vid valet emellan de olika möjligheterna.

Platsen borde vara: 1:o möjligast centralt belägen för att museet må blifva lätt tillgängligt och derigenom draga till sig stort antal besökande; 2:o så beskaffad att den monumentala byggnaden måtte göra sig fullt gällande i det den fyller en värdig plats i den allmänna komplexen af byggnader, och derigenom i sin mån bidrager till stadens arkitektoniska förskönande, samt 3:o så rymlig, att en eventuel tillbyggnad i framtiden utan svårighet kan utföras och att hela huset äfven derefter står så fritt, att närliggande byggnader hvarken undanskymma dess facader eller äro i afseende å eldfara vådliga.

Härefter företogs granskningen af de särskilda tomtplatserna i den ordning de upptagas i Kejsrerliga Senatens skrifvelse af den 28 sistlidne Maj.

1. *Broberget.* Då denna plats i tiden föreslogs för ändamålet hade man tänkt sig att åtminstone en del af de närmast söderut belägna tomterna i kvar-

teren N:ris 131 och 45 skulle förenas med museitomten hvilken endast på detta sätt kunde erhålla tillbörlig utsträckning; sedan emellertid ett stort stenhus uppförts å den ena af dessa tomter är hvarje möjlighet att här förlägga museibyggnaden utesluten.

2. *Tomterna N:ris 19, 20 och 21 i qv. N:o 126 vid Fabriks- och Skeppargatorna.* Stället ligger visserligen med en sida vid en öppen plats men omgifves på tvenne sidor af gator af vanlig bredd och vettar med sin fjerde sida omedelbart mot privata tomter, om äfven den sistnämnda svåra olägenheten kunde undanrödjas genom att med platsen förena tomterna 17 och 18 i samma kvarter och anslå en del af dem till en, platsen ifrån det öfriga kvarteret skiljande, tvärgata, så återstår dock alltid såsom svår nackdel platsens aflägsna läge hvartill kommer att Stadsfullmäktige afböjt att utan ersättning upplåta den för ifrågavarande ändamål.

3. *Norra slutningen af Observatoriibergen.* I afseende å läge och tillgänglighet är denna plats väl belägen och fristående samt lemnar äfven möjlighet för framtida tillbyggnad, om ock ej utan svårighet. De skäl som Stadsfullmäktige anfört emot museets förläggande till denna plats måste vi dock anse så vägande att den blott i nödfall borde anlitas. Undertecknad Nyström anser, att för den händelse denna plats skulle ifrågakomma, projektet borde omarbetas så att byggnaden komme att få tvenne hufvudfacader, en mot norr och en mot nordost, på det att museet i arkitektoniskt hänseende måtte på ett naturligt sätt ansluta sig till de tvenne hufvudlinier i stadsplanen, som på denna plats äro de bestämmande.

4. *Platsen å Observatoriibergens platå öster om Observatoriet.* Kan väl icke heller numera ifrågakomma, då Stadsfullmäktige på anförda skäl afböjt att upplåta platsen.

5. *Norra ändan af Jernvägstorget.* Om platsen disponeras såsom Stadsfullmäktige uti sin skrifvelse af den 14:e Maj föreslagit, är den icke antaglig, emedan en framtida utvidgning af byggnaden då blir omöjlig; men om byggnaden förlägges så som i bilagda situationsplan antydes, blir platsen tvifvelsutan en af de bästa, vackraste och lämpligaste man kan önska. För att icke inkräkta allt för mycket af torget vore det önskligt att byggnadens planform i någon mån modifierades sålunda, att hufvudfacaden erhöles större utsträckning och flyglarna deremot något förkortades, hvilket äfven skulle bidra till att den nya museibyggnaden bättre komme att uppväga och harmoniera med det midt emot belägna Ateneum. Då byggnadens grundyta härigenom icke skulle förstöras, komme heller icke kostnaden att ökas. För handels och trafikens ändamål blefve den återstående delen af torget, hvars vidd fortfarande skulle öfverstiga Senatstorgets, fullt tillräckligt stor, och för de båda monumentala byggnadernas arkitektoniska verkan komme torgets minskning att vara till direkt fördel.

6. *Qvarteret N:o 127 i 7:de stadsdelen.* Platsen är afsides belägen och nedtryckes af de densamma från två sidor omgifvande höjderna, hvilken omständighet komme att verka mycket oförmånligt på byggnadens utseende. Då dertill

den del af kvarteret som, enligt anteckning i stadsplanen, är afsedd för plantering eller offentlig byggnad, för närvarande bildar en stor fördjupning, komme planeringen häraf att medföra dryga kostnader. Tomtlösen skulle enligt Stadsfullmäktiges ofvanåberopade skrifvelse medföra en utgift af 41,850 Fmk.

7. *Fyra tomter i kvarteret N:o 134, äfven i 7:de stadsdelen.* Denna plats som är belägen vid samma gata som den närmast föregående är lika så aflägsat belägen och nedtryckes af det högländta, invid liggande kvarteret N:o 133; den borde, för att blifva tillräckligt fristående, utvidgas med de tvenne återstående tomterna i kvarteret. Tomtlösen blir för fyra tomter 49,500 Fmk och för hela kvarteret circa 75,000 Fmk.

8. *Fyra tomter i kvarteret N:o 146, på Skatudden,* sålunda att af dessa bildades ett särskildt kvarter för sig, genom att en tvärgata af 12 meters bredd drages tvärt igenom kvarteret, parallellt med Skatuddsgatan. Platsen är synnerligen vackert, högt och fritt belägen och kan i sådant afseende betecknas som väl lämpad att prydas af en monumental byggnad. Sjelffallet är dock att platsens antagande helt och hållet är beroende af, huruvida staden är villig att omedelbart skrida till anläggande af de platsen omgifvande och till densamma ledande gatorna. Centralt belägen kan platsen väl svårigen sägas vara, men icke heller så afsides att den icke derföre kunde användas. Större betänkligheter kunna de närmaste omgifningarna föranleda. Sålunda kommer en byggnad på denna plats att i den närmaste framtiden blifva undanskymd af de ända till fyra våningar höga hus som utan tvifvel förr eller sednare varda uppförda i 147:e, 148:e och 149:e kvarteren, samt att i händelse af större eldsvåda, hotas af deras närhet. Dessutom är ju Skatudden ämnad att för framtiden hufvudsakligast tjena handels och trafikens intressen, hvaremot uddens ytterst belägna tredjedel upptages af ryska kronan tillhöriga byggnader och anläggningar afsedda för militära ändamål. Hvad den förra omständigheten vidkommer synes visserligen afståndet mellan ifrågasatt plats samt kajerna och jernvägsspåren vara nog stort för att häfva betänkligheterna; deremot äro följderna af det nära grannskapet med de militära anläggningarna svårare att beräkna. Särdeles under krigstid kunde man tänka sig att grannskapet kunde blifva vådligt för ett hus, hvori förvaras oersättliga samlingar.

Af i privat ego befintliga tomter hvilka kunde anses lämpliga till plats för museibyggnaden vilja vi framhålla *quarteret N:o 39 vid Jernvägstorget*, d. v. s. de så kallade Wilhelmsbadska tomterna samt *quarteret N:o 53, vid Kaserntorget*. Hvardera dessa kvarter betinga emellertid en köpesumma af omkring 600,000 Fmk eller drygt samma summa som sjelfva byggnaden kommer att kosta. Båda platserna motsvara i öfrigt i alla afseenden de fordringar vi uppställt för en god och lämplig plats för museet.

Af det ofvansagda torde framgå att vi af alla de ifrågasatta platserna kunna förorda endast *platsen å norra ändan af Jernvägstorget*, samt för den händelse inköp af privata tomter för ändamålet får ifrågakomma, *quarteret N:o 39 vid Jernvägstorget* samt *quarteret N:o 53 vid Kaserntorget*.

Främst af dem alla ställa vi platsen å norra ändan af Jernvägstorget på grund deraf att de båda midt emot hvarandra belägna, liknande ändamål tjenande, monumentala byggnaderna tillsammans komma att bilda ett synnerligt anslående arkitektoniskt helt, särdeles om man tänker sig ett nytt stationshus i framtiden placeradt utmed Hagasundsgatans vestra gränslinie i torgets andra midtelaxel. Quartret N:o 39 erbjuder väl i hufvudsak samma fördelar men har det emot sig, att Jernvägstorget är för stort, för att de båda byggnadernas arkitektur der skulle kunna göra sig väl gällande.

Helsingfors, den 7 Oktober 1895.

Gustaf Nyström.

Eliel Aspelin.

Seb. Gripenberg.

HELSINGFORS

STADSFULLMÄKTIGE

H:fors den 1 Okt. 1895.

N:o 217.

Till Öfverdirektören i Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna, Friherre S. Gripenberg.

Till svar å Herr Barons skrifvelse för den 24 nyssvikne September få Stadsfullmäktige äran meddela: att Stadsfullmäktige oaktadt den betydliga förstoring af den tillämnade museibygnadens areal, hvilken enligt den insända situationsplanen blefve erforderlig, fortfarande vidhålla sitt tidigare gjorda anbud. — Härvid har det likväl syns böra tagas i betraktande hvilken inverkan byggnadens starka framskjutning på jernvägstorget komme att utöfva dels på torgets utseende dels på möjligheten att fullt tillgodose trafiken till och från bangården.

Hvad först torgets utseende vidkommer, ligger synnerlig vikt derpå att museibygnaden, framsträckt 60 meter från Wilhelmsgatan, icke må göra intrycket af en på sjelfva torget placerad byggnad, utan bilda torgets norra fondparti, för hvilket ändamål det är nödvändigt att husets fasad erhåller en tillräckligt lång utsträckning, ungefär så lång som Atenei fasad, samt att dessutom vid dess gafflar inrättas skväarer, på sätt äfven i Herr Barons skrifvelse är antydt. Dessutom kan det icke lemnas ur sigte att, vid skeende ändring och ombyggnad af bangården, den linie, som betecknas af Hagasundsgatans vestra sida, icke vidare kan få, på sätt nu är fallet med godsmagasinet, af bangårdsbyggnaden öfverskridas, enär Jern-

vägstorget annars ej erhåller den för detta stora torg oundgängliga symmetriska form.

Allt närmare bedömande deraf huruvida museibyggnaden enligt dess nu föreslagna placering blefve hinderlig för bangårdstrafiken måste deremot för Stadsfullmäktige falla sig vanskligt i saknad af kännedom om de projekt, enligt hvilka bangården kan varda ombygd. Denna fråga beror nämligen icke endast af torgets återstående areal, som under alla förhållanden torde förslå, utan främst af möjligheten att anordna anfarten till och affärden från stationshuset inom den sträckning, som på torgets vestra sida kvarblefve öppen mot bangården, sedan museihusets fasad bildat en afskräningslinie på torgets norra sida.

På Stadsfullmäktiges vägnar:

L. Mechelin.

Elis Furuhjelm.

Till Hans Kejsersliga Majestät.

Från Järnvägsstyrelsen, underdånigst.

I skrifvelse från Ecklesiastikexpeditionen i Kejsersliga Senaten den 22 sistlidne Oktober anbefald att inkomma med underdånigt utlåtande, huruvida den till uppförande härstädes ifrågasatta byggnaden för statsverkets arkeologiska, historiska och etnografiska samlingar, om den enligt framställt förslag placeras å Järnvägstorget, kunde blifva hinderlig för bangårdens trafikering, får Järnvägsstyrelsen, med bifogande af de till Järnvägsstyrelsen i ärendet öfversända handlingar jemte trenne å Järnvägsstyrelsen uppgjorda planritningar, underdånigst framhålla följande:

Under nuvarande förhållanden komme den föreslagna museibyggnaden icke att vara hinderlig för rörelsen till och ifrån järnvägsstationen, om blott den västra skvären vid byggnaden inskränkes därhän, att dess västra gränslinie ligger minst 18 meter ifrån godsmagasinsplattformens framkant (Pl. 1).

Icke heller komme museibyggnaden att störa rörelsen till bangården framdeles vid genomförande af den allmänna plan, efter hvilken Järnvägsstyrelsen tänkt sig Helsingfors stations ombyggnad böra utföras och hvilken åskådliggöres genom P. II, om blott på sätt ofvan framhållits en full gatubredd af 18 å 20 meter

lemnas fri emellan museibyggnadens västra skvär och den med litt. c i planritningen betecknade byggnaden, som skulle inrymma statsjärnvägarnes förvaltningsbyråer af alla slag. Men då Stadsfullmäktige i Helsingfors såsom vilkor för afträdande af tomtplats för museibyggnaden uppställt den fordran, att vid skeende ändring och ombyggnad af bangården den linie, som betecknas af Hagasundsgatans västra sida, icke finge af statsjärnvägarna öfverskridas, innebär detta ett hinder för förvärligande af Järnvägsstyrelsens förevarande projekt. Västra linien af den föreslagna banhallen är nämligen bestämd genom grannskapet af statsjärnvägarnes värkstadsbyggnader och banhallens bredd genom spårens antal och plattformernas antal och bredd. Om nu till den sålunda bestämda bredden af hallen lägges bredden af den med c betecknade förvaltningsbyggnaden, kommer sistsagda byggnads östra vägg att ligga i alldeles samma linie som det nuvarande godsmagasinet östra plattform och således utom den af Stadsfullmäktige bestämda gränslinien. För genomförande af ifrågavarande projekt skulle erfordras inlösen af tomterna N:ris 9, 11 och 14 i kvarteret 99, Hillern.

Vid betraktande af ofvan anförda förhållanden har Järnvägsstyrelsen äfven tänkt sig stationens ombyggnad möjligen utförd såsom i närslutna planritning III antydes. Då enligt denna plan de i samma linie liggande facaderna af museibyggnaden och stationshuset komme att bilda en synnerligen pryddlig begränsning af det nya järnvägstorgets norra sida, är det antagligt att Helsingfors Stadsfullmäktige icke skulle hafva något emot en sådan anordning. Därvid är likväl att bemärkas att till följe af hela stationens förskjutning norrut inlösen af ett litet område från Kaisaniemi park blefve oundgängligt, men skall staden väl icke vara obenägen att, i gengäld emot det att statsjärnvägarna för utvidgning af Järnvägstorget uppoftar en stor del af sitt område, hvilket såsom planritningen III utvisar komme att med Järnvägstorget bilda ett sammanhängande helt, afstå från den obetydliga remsa af Kaisaniemi park, som för detta förslags realiserande skulle erfordras. Emellertid borde enligt Järnvägsstyrelsens underdåniga tanke redan nu, innan frågan om museibyggnadens placering definitivt afgöres, Stadsfullmäktiges bifall till denna anordning utvärkas. I öfrigt skulle förslaget genomförande påkalla expropriation af tomten N:o 9 i kvarteret 99 Hillern äfvensom en liten del om 540 kvadratmeter af Wilhelmsbads tomt.

Helsingfors den 7 November 1895.

G. Strömberg.

C. B. Federley.
Ernst Hedman.

E. Wasastjerna.
K. A. Nordman.

Karl Sucksdorff.

EKKLESIASTIK-EXPEDITIONEN
I
KEJSERLIGA SENATEN
FÖR
FINLAND.

Helsingfors,
den 4 Februari 1896.
N:o 182.

Till Guvernören i Nylands län.

Sedan stadsfullmäktige i Helsingfors uti inforbradt och af Herr Guvernören jemte skrifvelse den 24 Maj 1895 insändt yttrande i fråga om upplåtande af tomtplats för en ifrågasatt museibyggnad föreslagit, bland annat, att denna byggnad blefve förlagd å norra ändan af jernvägstorget, der byggnaden kunde placeras med samma midtaxel som Atenaeum med hufvudfasaden vänd deremot och så långt inskjuten på torget, att Vilhelmsgatan till full bredd kunde framlöpa emellan Vilhelmsbadstomten och museihusets baksida samt stadsfullmäktige jemväl sedermera vidhållit berörda förslag äfven under förutsättning att museibyggnaden skulle framskjutas 80 meter in på torget blott dess fasad erhöles tillräckligt lång utsträckning, ungefär så lång som Atenaei fasad och vid dess gafflar inrättades skväärer äfvensom, vid skeende ändring och ombyggnad af bangården, den linie som betecknas af Hagasundsgatans vestra sida icke vidare, på sätt nu är fallet med godsmagasinet af bangårdsbyggnaden öfverskredes, har af Jernvägsstyrelsen inforbrats yttrande huruvida museibyggnaden å den sålunda föreslagna platsen kunde blifva hinderlig för bangårdens trafikering; och har Jernvägsstyrelsen i anledning deraf framhållit, bland annat, att ombyggnad af jernvägsstationen icke kan genomföras, om den linie som betecknas af Hagasundsgatans vestra sida icke får öfverskridas, med mindre än att stationen förskjutes norrut så att fasaderna af museibyggnaden och stationshuset komma att ligga i samma linie, hvarvid dock en remsa af Kaisaniemi park längs nuvarande jernvägsområdet blefve för sagda områdes utvidgning oundgänglig. Med föranledande häraf har Kejsersliga Senaten, förrän vidare i saken tillgöres, velat hafva Herr Guvernören anbefaldt att fordernsammast inforbra stadsfullmäktiges yttrande huruvida staden vore villig att, för möjliggörande af museibyggnadens placering på den erbjudna platsen samt antydda ändring och ombyggnad af jernvägsstationen, åt statsjernvägarna afstå förberörda område af Kaisaniemi park emot det att jernvägarna för utvidgning af jernvägstorget till staden upplåter den genom stationens förskjutning norrut ledigblifvande del af nuvarande jernvägsområdet. Tillika och emedan den plats i Brunnsparken, hvarest Brunns huset för närvarande är placeradt, synts vara för museibyggnaden synnerligen ändamålsenlig, har

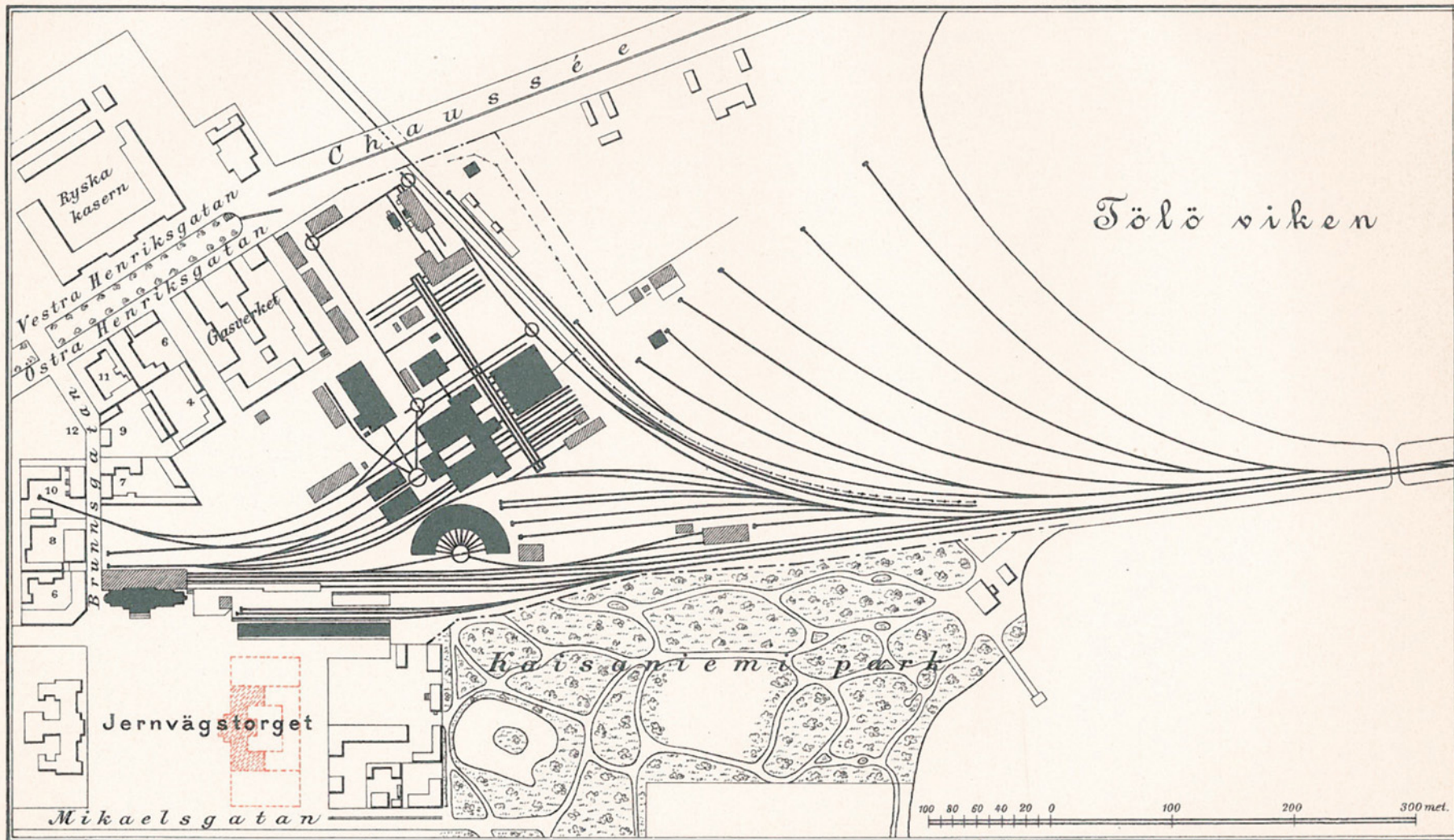
Kejslerliga Senaten velat hafva Herr Guvernören anbefaldt att på samma gång infordra stadsfullmäktiges yttrande jemväl huruvida staden vore villig att för ändamålet kostnadsfritt upplåta sagda plats derest Brunshuset, såsom ifrågasatt blifvit, kommer att raseras jemte uppgift när densamma tilläfventyrs kunde varda ledig att för museibyggnaden tagas i anspråk; och eger Herr Guvernören att med berörda yttrande till Kejslerliga Senaten inkomma och närlagda genomdragna och förseglade handlingar i ärendet då jemväl återställa; hvilket Ecklesiastik Expeditionen får, enligt Kejslerliga Senatens beslut, Herr Guvernören till kändedom och efterrättelse härigenom meddela.

Z. Yrjö-Koskinen.

J. A. Nordman.

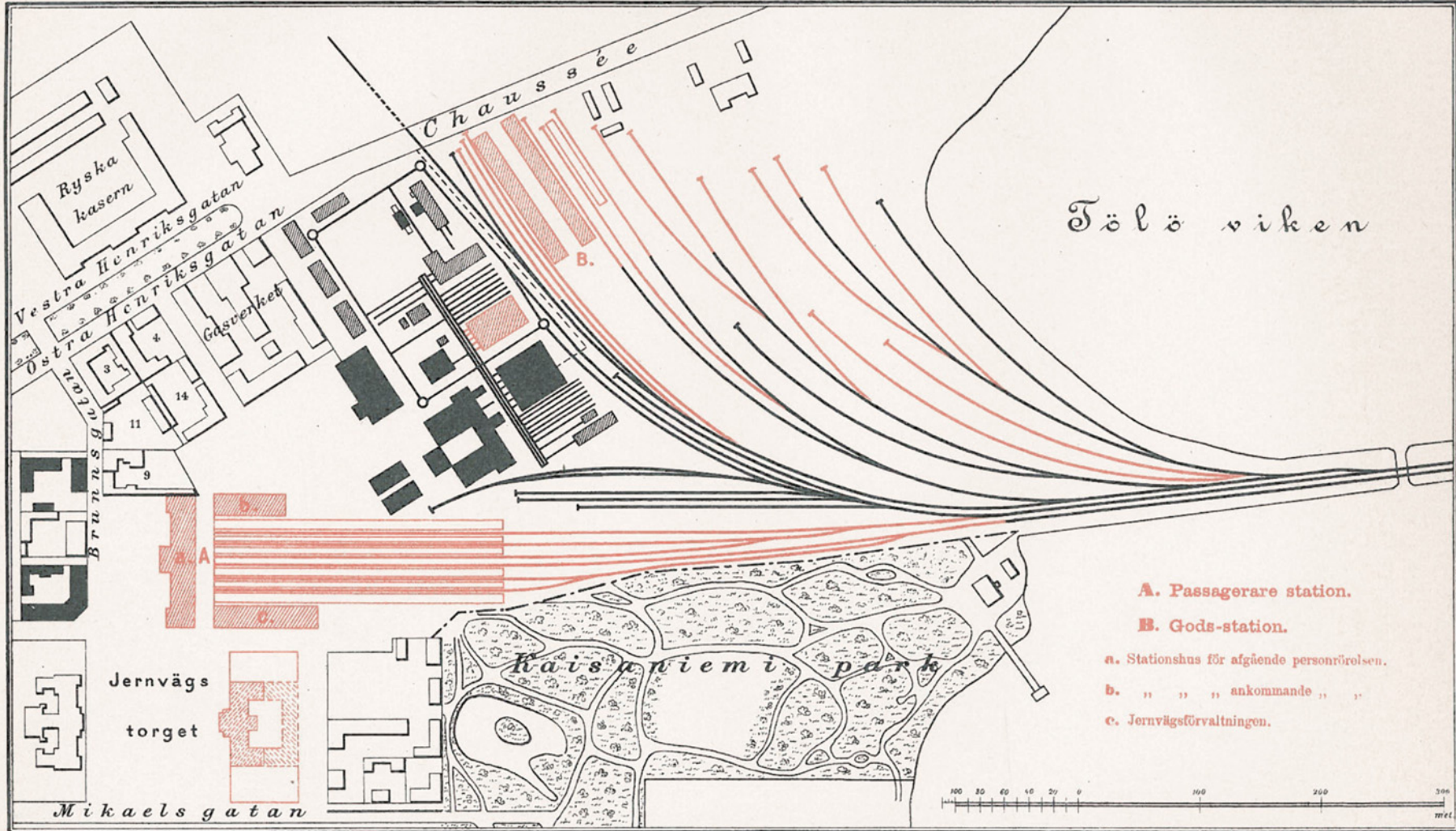
Plan af Helsingfors bangård.

1895.

Statsjernvägarne i Finland.

Plan utvisande föreslagen ombyggnad af Helsingfors station.

A. Passagerare station.

B. Gods-station.

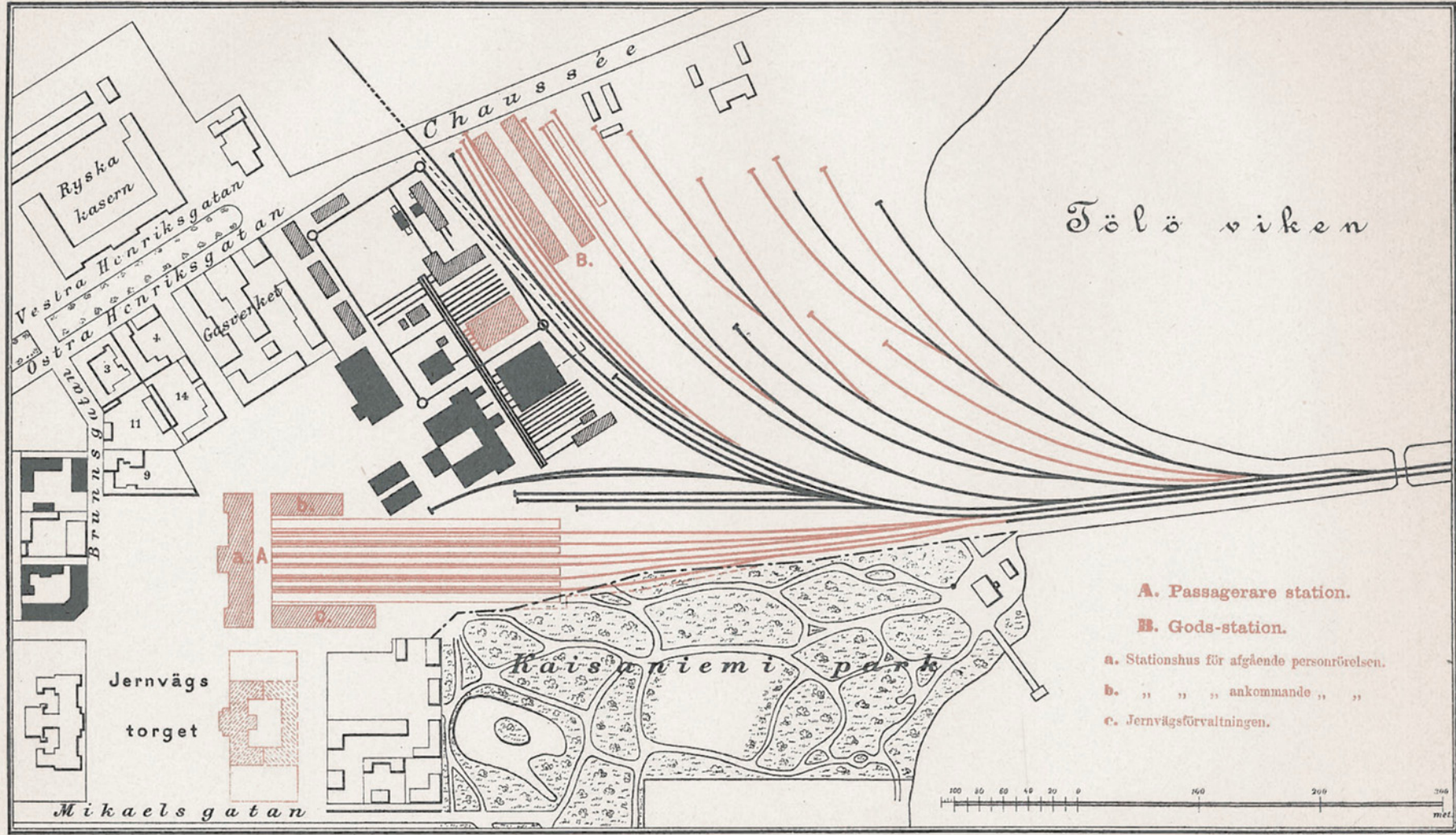
a. Stationshus för afgående persontrafiken.

b. " " " ankommande " " "

c. Jernvägsförvaltningen.

Statsjernvägarne i Finland.

Plan utvisande föreslagen ombyggnad af Helsingfors station.

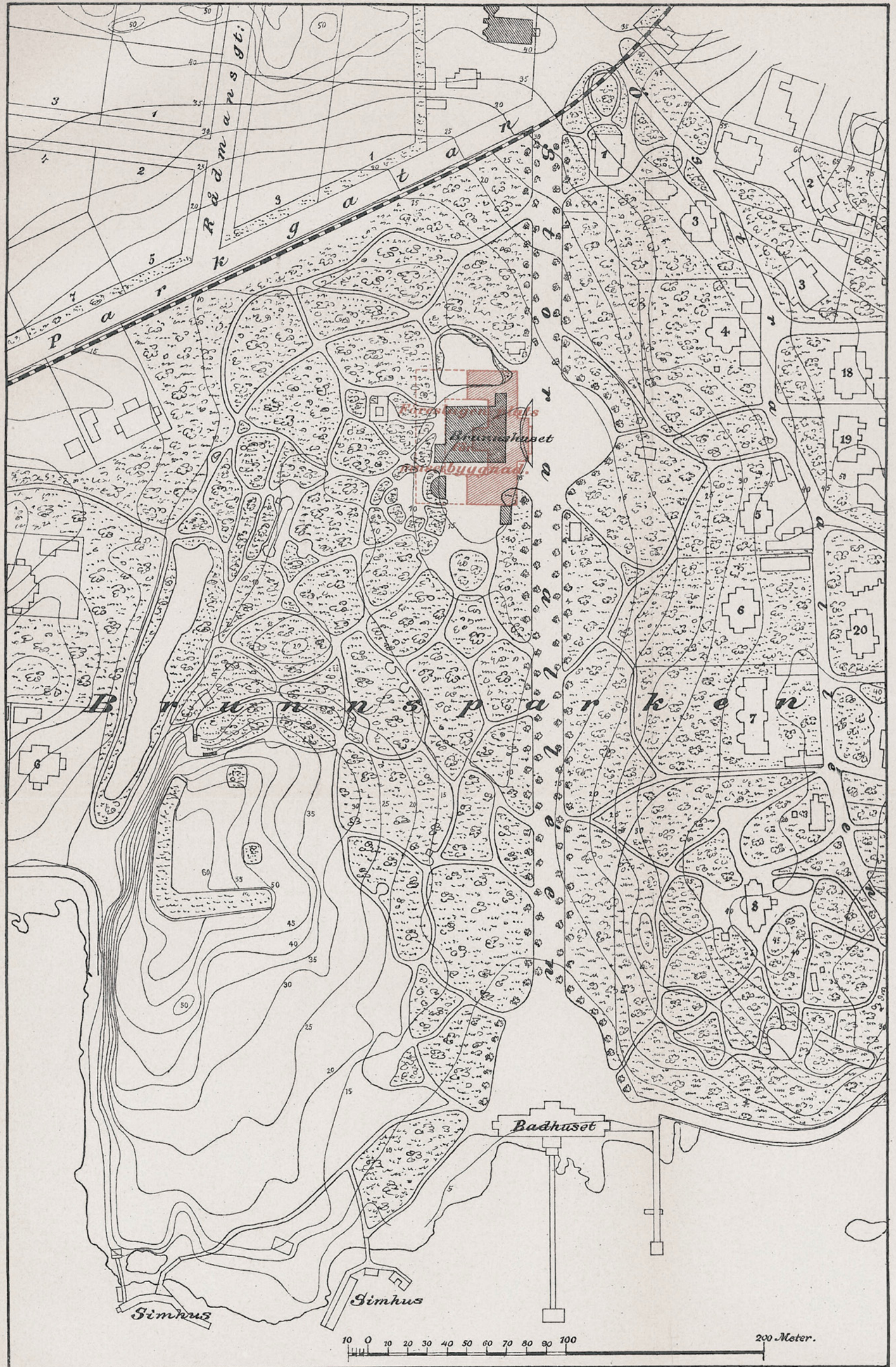
A. Passagerare station.

B. Gods-station.

a. Stationshus för afgående personrörelsen.

b. " " " ankommande " "

c. Jernvägsförvaltningen.

*Handlingar angående ifrågasatt undanskaffande af brunns-
och badhusen i Brunnsparcken.*

DRÄTSELKAMMAREN

i

HELSINGFORS.

den 19 Mars 1896.

N:o 87.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti sitt förslag till stat för innevarande år hade Byggnadskontoret för re-
monter å stadens hus i Ulrikasborgs brunnsparck upptagit in summa 17,834 mark
99 penni, hvaraf belöpte sig å brunns huset 6,874 mark 84 penni och å bad-
huset 10,960 mark 15 penni. Uti det förslag till budget för detta år, som af Drät-
selkammaren förlidne höst afgafs till stadens Magistrat, intogs emellertid af Kam-
maren endast för det förstnämnda husets nödtorftiga reparation, så att golfvet deri
icke måtte falla in och olyckshändelser inträffa, en summa af 600 mark; och an-
för Drättselkammaren i sin budgetsförslaget åtföljande skrifvelse till Magistraten
(Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1895 N:o 28) i anledning häraf bland
annat, att den förvaltning af inrättningarna i Brunnsparcken, som härintills blifvit
följd, bestående deri att endast för några år i gången utarrendera desamma, en-
ligt Drättselkammarens åsigt omöjligen vidare kunde fortgå, emedan tillvägagå-
endet förorsakade staden för stora uppoffringar för att kunna försvaras. Kunde
icke hugade arrendatorer, genom att arrendetiden utsträcktes till några tiotal år,
nedrifva och ombygga de nuvarande i grund förfallna husen i Brunnsparcken, borde
husen — åtminstone värdshuset — genom stadens försorg undanskaffas. Då Drät-
selkammaren likväl ansåg sig i sammanhang med uppgörandet af förslaget till in-
nevarande års budget icke kunna upptaga frågan om den förmånligaste disposi-
tionen af värdshuset och badhuset i Brunnsparcken, men arrendena för dessa hus
redan under detta år komme att utlöpa, för badhuset den 1 instundande Maj och
för brunns huset den 1 förstkommande December, förklarade Drättselkammaren sig
betänkt på att så fort sig göra lät till Stadsfullmäktige ingå med framställning i
ärendet.

För ärendets närmare beredning tillsattes därför af Drättselkammaren ett
utskott, bestående af Kammarens ledamot Herr K. A. Åström och sekreterare Th.
Tallqvist samt stadsingenjören H. Norrmén; och har Kammaren till dagens sam-
manträde af detta utskott erhållit det yttrande, som här i afskrift närslutes. Af

deri lemnad utredning framgår att för tioårs perioden 1887—97 måste å brunnshuset beräknas en förlust för staden af minst 2,255 mark och å badhuset en dylik förlust af 9,160 mark. Men icke allenast på grund af det dåliga ekonomiska resultat, byggnaderna i Brunnsparken lemnat, utan äfven för deras yttre utseendes skull, i det de äro för parken högst vanprydande, hvilket missförhållandes afhjelpande ytterligare medtog icke obetydliga kostnader, föreslår utskottet att åtgärder skulle vidtagas i det syfte, att staden undslapp att nedlägga vidare kostnader på iståndsättande af ifrågavarande byggnader, af hvilka värdshuset anses såsom en icke ovilkorligen erforderlig inrättning i parken, hvarföre äfven ett sådant hus' befintlighet derstädes kunde helt och hållet öfverlemnas till privat spekulation och förläggas antingen å enskild person tillhörigt villaområde i parken eller på något lämpligare ställe än det nuvarande brunnshuset å den af staden egande andelen af Brunnsparken. Beträffande badhuset och i all synnerhet simhusen håller utskottet deremot för, att desamma, äfven med afseende å det rena och klara vatten, som för dessa anstalter står till buds, knappast kunna från Brunnsparken aflägnas och på annan plats i staden förläggas. Utskottets slutpåstående utmynnar också derför deri, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige hemställa om bemyndigande såväl att genom annons i ortens tidningar uppmana huggade spekulanter att inkomma med förslag till uppförande af en ny, fullt tidsenlig badinrättning i Brunnsparken och vilkoren för upprätthållandet af densamma, som ock att till den mestbjudande försälja brunnshuset jemte dertill hörande byggnader med skyldighet för köparen att låta undanskaffa byggnaderna, äfvensom att simhusen fortsättningsvis måtte af staden utarrenderas på en tid af tio år, med skyldighet för arrendator att verkställa samtliga såväl yttre som inre remonter å dessa hus.

Af utskottets andragande har Drätselkammaren ytterligare befastats i sin här tidigare anförda åsigt i saken, att staden borde göra sig af med de förfallna husen i Brunnsparken. Som brunnshuset härtills, hvad beträffar underhållet af detsamma, varit utarrenderadt på sådana vilkor, att hvarje både yttre och inre remont — alldeles på enahanda sätt som i privata hyreslokaler — ålegat staden, kan den nuvarande arrendatorn icke åläggas att vid arrendetidens utgång aflemla rummen i något uppputsadt skick, utan fölle bekostandet häraf på staden, hvilket, såsom af utskottet riktigt anmärkes, skulle betydligt eller med flere tusen mark höja den af Byggnadskontoret endast för den yttre remonten beräknade, redan nog höga summan af närmare sjutusen mark. Att på ett gammalt, oändamålsenligt och platsen vanprydande trähus nedlägga så stor kostnad, dertill kan Drätselkammaren icke finna något skäl, så mycket mindre som ändamålet med huset — bedrivande af värdshusrörelse och tillgodoseende af härmed förenade intressen — knappast kan vara ett kommunalt åliggande. Att staden för detta behof upplåter eller arrenderar staden tillhörig mark, der privat sådan ej kan erhållas, är en väsentligen annan sak. Drätselkammaren är derföre ock fullkomligt ense med ut-

skottet derom, att den värdshusrörelse, som i Brunnsparken kan erfordras, framdeles helt och hållet skulle lemnas beroende på privat företagsamhet, samt att det nuvarande brunnshuset, hvars läge i parken för resten icke kan anses så väl valdt, utdömes för att efter utgången af nu bestående arrende försäljas och bortskaffas.

Hvad som här beträffande stadens billiga skyldighet anförts om brunnshuset kan enligt Drätselkammarens förmenande i det aldra närmaste äfven tillämpas på badhuset i Brunnsparken. Visst kunde detsamma måhända, såsom det synes hafva föresväfvat utskottet, i den allmänna sundhetens och helsovårdens intresse omfattas med mera hänsyn och tillmötesgående från stadens sida än brunnshuset, men förefaller det Drätselkammaren som badhuset i Brunnsparken efter tillkomsten af så många nya, mera gouterade badinrättningar i landet i väsentlig mån förlorat sin ursprungliga karaktär af en medicinsk badanstalt och närmast sig vanliga i staden förefintliga varmbads inrättningar. Med afseende å det jämförelsevis rena och förträffliga hafsvatten, som vid platsen för badhuset erbjudes, och då inrättningen under förutsättning af en sakkunnig och driftig ledning kunde äfven i medicinskt hänseende erhålla en större betydelse, hvartill en tendens på de aldra senaste åren ej kan förnekas, och således för stadens innevånare, isynnerhet dem hvilka icke befinna sig i de ekonomiska omständigheter, att de kunde besöka andra badorter i landet, blifva af nytta, tror Drätselkammaren att platsen för badhuset äfven framgent borde för sitt nuvarande ändamål reserveras och ej för något annat upplåtas, men att badanstalten i Brunnsparken för öfrigt, och helst i sammanhang dermed äfven simhusen derstädes, alldeles likasom beträffande brunnshuset här ofvan föreslagits, skulle utan hvarje uppoftning från stadens sida öfverlemnas åt den privata spekulationen. Enligt den uppgift utskottet lemnat blefve badhuset för staden en ännu sämre affär än brunnshuset; och då det nu förestod att också på detta hus i reparationer nedlägga något öfver tiotusen mark, innan det ånyo kunde till utarrendering utbjudas, och en ännu betydligt större summa, ifall det derjemte skall gifvas ett parken värdigare yttre utseende, kan Drätselkammaren för sin del ej annat föreslå än att äfven detta hus utdömdes och försålde, likväl med rättighet för köparen, efter ju ett tidsenligt badhus på platsen vore önskligt, att, om han så funne med sin fördel förenligt, bibehålla huset, som likväl vid en ombyggnad borde gifvas det prydliga yttre utseende, stadsmyndigheterna kunde påfordra.

Det är sjelffallet att för händelse af yppad spekulaton i uppförande af ett nytt värdshus eller badhus i Brunnsparken eller det gamla badhusets ombyggnad, framställningar i sådant syfte skola hos Stadsfullmäktige göras; men får Drätselkammaren nu till inledande åtgärd för ett aflägsnande af missförhållandet beträffande husen i Brunnsparken, på grund af det ofvan anförda, värdsamt hemställa om bemyndigande för Kammaren:

att efter behörig kungörelse på inför Kammaren anställande auktion till den mest bjudande försälja såväl brunnshuset med dertill hörande byggnader som badhuset i Brunnsparken, med skyldighet för köparen att efter nu bestående arrendetids utgång från platsen undanskaffa byggnaderna, eventuelt på de af Drätselkammaren här ofvan framhållna villkor bibehålla och ombygga badhuset.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christierson.

Th. Tallqvist.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Af Kammaren anmodade att inkomma med förslag till disposition af brunnshuset samt badhuset i Brunnsparken efter utgången af den nuvarande arrendetiden få vi anföra följande.

Vid å ifrågavarande lägenheter anställd syn hafva vi öfvertygat oss om nödvändigheten af att i såväl bad- som brunnshuset, och i all synnerhet i den senare lägenheten, hvars inre företer en anblick af förfall, verkställa genomgående remontarbeten, för hvilka kostnaderna, hvad sistnämnda lägenhet beträffar, skulle komma att väsentligen öfverstiga den för remont af brunnshuset af Byggnadskontoret i dess förslag till budget för allmänna arbeten under år 1896 upptagna summan, stor Fmk 6,874:84, med hvilken endast afsågs utförandet af den oundgängliga remonten i berörda byggnad.

Af nedanstående kalkyl framgår att vid slutet af år 1897 för 10 års perioden 1887—97 brunnshuset komme att åt staden medföra en direkt förlust af minst Fmk 2,255:18 samt bad- och simhusen, utöfver hvad de inbragt staden, skulle kräft i underhåll för samma tidslängd minst Fmk 9,160:90.

Brunnshuset.

Inkomster 1887—97	Fmk 40,000:—
Utgifter 1887—97:	
Remonter under åren 1887—95 . .	Fmk 30,892:36
Föreslagen remont under år 1896 .	„ 6,741:82
Brandförsäkringspremier 1887—97	„ 4,621:—
	„ 42,255:18

Bad- och Simhusen.

Inkomster 1887—97	Fmk 40,200:—
Utgifter 1887—97:	
Remonter under åren 1887—95 . .	Fmk 32,700: 75
Föreslagen remont under år 1896 „	11,760: 15
Brandförsäkringspremier 1887—97 „	4,900:— „ 49,360: 90

På grund häraf och då dessutom stadens byggnader i Brunnsparken till sitt yttre erbjuda en allt annat än prydlig anblick, hvilket missförhållandes afhjelpande skulle erfordra ytterligare anslag, anse vi att åtgärder borde vidtagas i sådant syfte, att staden skulle undslippa att nedlägga vidare kostnader på istånd-sättande af ifrågavarande byggnader, hvilka icke varit för staden i ekonomiskt afseende fördelaktiga. Någon absolut nödvändighet af ett världshus i Brunnsparken kunna vi icke finna, ehuru ett sådant isynnerhet för middagsgäster om sommaren kan erbjuda ett icke ringa behag. Detta världshus kunde för resten äfven vara förlagdt på någon af de privata villatomterna i Brunnsparken med till och med bättre utsigt öfver parken och hafvet, än platsen för det nuvarande Brunns huset erbjuder. Deremot torde en bad- och siminrättning i Helsingfors, sådan som den nuvarande i Brunnsparken, icke kunna undvaras eller med afseende å vattnets renhet förläggas väsentligen annorstädes, än hvar den nu är uppförd. Under tecknade hafva derföre enats om att föreslå, det Drätselkammaren skulle hos Stadsfullmäktige anhålla om bemyndigande såväl att genom annons i ortens tidningar uppmana hugade spekulanter att inkomma med förslag till uppförande af en ny, fullt tidsenlig badinrättning i Brunnsparken och vilkoren för upprätthållandet af densamma, som ock att till den mest bjudande försälja brunns huset jemte dertill hörande byggnader med skyldighet för köparen att låta undanskaffa byggnaderna. Frågan om ett nytt världshus i Brunnsparken, uppfördt antingen på någon lämplig plats inom den af staden egande delen deraf eller på någon privat villa i parken, kunde deremot lemnas fullkomligt beroende på privat spekulation och deraf föranledda framställningar eller anbud till stadsmyndigheterna.

De i samband med badhuset utarrenderade simhusen föreslå vi att fortsättningsvis måtte af staden utarrenderas på en tid af 10 år, med skyldighet för arrendator att verkställa samtliga nödvändiga såväl yttre som inre remonter å ifrågavarande byggnader.

Th. Tallqvist.

K. R. Åström.

Herman Norrmén.

Handlingar angående stälfjande af lönnkrögeriet i Helsingfors och dess omgifningar.

DRÄTSELKAMMAREN

i

HELSINGFORS.

den 16 April 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 106.

Uti en till Stadsfullmäktige inlemnad ansökan af den 3 Maj sistlidet år anhåller Doktor A. A. Granfelt jemte sex andra personer, att Stadsfullmäktige ville af de under Fullmäktiges förvaltning stående medel anslå en summa, hvilken icke borde understiga 5,000 mark, att tillsvidare årligen, eller åtminstone för ett år framåt, användas till lönkrögeriets bekämpande, särskildt i Sörnäs förstad, sålunda att halfva beloppet öfverlemnas åt stadens polisinrättning med uppmaning att antaga tvenne polismän för att förstärka den i sagda trakt stationerade ordinarie polisen, och andra hafva beloppet lemnas till stadens drätselverk, som anmodas att på anmälan af vederbörande domstol derur i förskott utbetala utdömda vittnesarvodet i krögerimål. Såsom motiv för denna sin anhållan anföra sökandene, att det är en icke endast för ordningsmakten i staden utan äfven af stadens innevånare, särskildt dem i dess utkanter, väl känd sak, att vid sidan af den legaliserade försäljningen af spritdrycker försiggår en illegal sådan i ganska stor utsträckning; att denna smygande, olagliga utskänkning af starka varor, hvilken företrädesvis söker sin kundkrets bland samfundets sämsta element och vädjar till dess lägsta passioner, är ett kräftsår, som fordrar att på det kraftigaste bekämpas; samt att, då staden är utbredd öfver en jmförelsevis ganska vidsträckt areal och dessutom befinner sig i stark tillväxt, en stor polispersonal erfordras för att kunna behörigen öfvervaka ordningen och ständigt vara till hands, när någon störing af densamma inträffar. Då sökandene derjemte tro sig veta, att de åtal, som i Helsingfors utföras i anledning af lagbrott emot rusdrycksförordningarna, till hufvudsaklig del bero på det nit och den verksamhet, som utöfvas af ett mycket litet fåtal till den ordinarie polisen hörande personer, anse de i främsta rummet en förökning af polismän, hvilka såsom sin särskilda specialitet kunde åtaga sig uppgifter af ifrågavarande art, af behofvet påkalladt. Sökandene omnämna att frågan om införande af en bättre sakernas ordning uti hithörande förhållanden på mer eller mindre offentliga möten af stadens ordningsälskande inne-

vånare upprepade gånger varit föremål för öfverläggning, och att alla dervid gjorda förslag ytterst reducerat sig till en anslagsfråga, i det såsom medel för rådande af bot mot det onda föreslagits bland annat: premier åt angifvare, anställande af extra fiskal och extra polis samt utgifvande af ersättning åt vittnen i mål angående olaga utskänkning af rusdrycker. För sin del hafva sökandene funnit de verksammaste och lämpligaste medlen för lönkrögeriets stärfjande uti de åtgärder, för hvilkas genomförande de nu anhålla om anvisande af medel utaf Stadsfullmäktige. Deras ansökan afser för resten ett tillgodoseende af speciellt innebyggarenes i Sörnäs förstads intresse, emedan lönkrögeriet allt mera skulle börjat visa tendens att koncentrera sig derstädes och befolkningen just der lifigare än annorstädes rest sig emot pågående oordning. Föreliggande ansökan är därför också närmast tillkommen på uppdrag af ett till Folkets Hem i Sörnäs den 7 April 1895 sammankalladt möte.

Detta ärende har af Stadsfullmäktiges beredningsutskott den 14 Maj sistsagda år remitterats till Drätselkammaren med anmodan att utlåtande deri till Fullmäktige afgifva; och har Drätselkammaren till fullgörande häraf ansett nödigt inhemta Poliskammarens åsigt i frågan, hvarför Kammaren äfven vid den 16 i nämnda månad hållet sammanträde beslutit att af Poliskammaren anhålla om yttrande; men som Drätselkammaren länge nog fått vänta därpå, är Kammaren först nu, sedan Kammaren uti en längre skrifvelse, daterad den 14 dennes, fått emotaga detta yttrande, i tillfälle att afgifva sitt utlåtande.

Såsom orsak, hvarför det af Poliskammaren begärda yttrandet fördröjts i det närmaste ett helt år, anföres i Poliskammarens ofvan återopade skrifvelse dels den omständigheten, att Poliskammaren vid tiden för emottagandet af Drätselkammarens anhållan hyste en bestämd förhoppning att den redan länge ifrågasatta och mycket efterlängtade omorganisationen af stadens polisverk inom den närmaste framtiden skulle blifva en verklighet och Poliskammaren derigenom erhålla större resurser bland annat till lönkrögeriets i staden och dess omgifningar bekämpande, dels emedan Poliskammaren före sitt yttrandes afgifvande ville under någon tid anställa försök och inhemta erfarenhet, till hvad resultat Poliskammaren möjligen kunde komma genom att beordra tvenne för ändamålet lämpliga befunna konstaplar vid distriktpolisen att tillsvidare uteslutande sysselsätta sig med upptäckande af olaga utskänkning och utminuterung af rusdrycker.

I sin skrifvelse till Drätselkammaren bestrider Poliskammaren i intet afseende de af sökandene framhållna missförhållandena. Till ytterligare bekräftande af desamma och såsom egnade att påvisa det kraftiga åtgärder i sjelfva verket äro af nöden för det ondas bekämpande, anser sig Poliskammaren tvärtom böra anföra några utdrag ur dess journaler, hvarigenom skulle konstateras ej allenast det fullt berättigade uti den af sökandene anförda klagan utan ock det förhållande att det onda snarare är i till- än aftagande. Under nedan angifna

tider hade nämligen till åtal vid domstol af Poliskammaren remitterats följande antal mål angående olaga utskänkning eller försäljning af rusdrycker:

under år 1890	85	mål
” ” 1891	83	”
” ” 1892	96	”
” ” 1893	148	”
” ” 1894	177	”
” ” 1895	130	”

I fråga om medlen för lönkrögeriets kraftigare bekämpande anser sig Poliskammaren äfven i väsentliga delar böra omfatta de åtgärder, som af sökandene föreslagits, alldenstund dessa synas Kammaren vara egnade att nog kraftigt bidraga till en bättre tingens ordning. Isynnerhet anses anställandet af tvenne, enkom för upptäckande af lagöfverträdelser emot rusdrycksförordningarna använda extra poliskonstaplar synnerligen lämpligt. Emedan för polisman ofta fordras mycken tid för att kunna bringa en observerad olaglighet af ifrågavarande art till laga utredning, måste förutsättas att han dertill använder äfven annan än den stipulerade tienstetiden. Men detta uppgifves vara, med den ansträngande tienstgöring konstaplarna hafva och den ytterst ringa ledighet de åtnjuta, i regeln otänkbart. Är polismannen dertill, såsom vanligt är vid patrullering, ensam, saknar han i de flesta fall vittnen, om han ock lyckats upptäcka en förbrytelse. Yttermera försvårar hans uniform, som gör honom lätt kännbar såväl för lönkrögaren som dennes handtlangare, för honom anställandet af obemärkta iakttagelser. En distriktskonstapels åligganden vid patrullering äro slutligen så mångahanda, att han dervid icke odeladt, utan fara att förlora öfriga skyldigheter ur sigte, kan egna sin uppmärksamhet åt en enda sådan. En oordning af något slag, som påkallar hans inskridande och som icke så sällan afsigtligen tillställes för att afleda hans uppmärksamhet från lönkrögarens eller dennes medhjelpares förehafvanden, omintetgör ofta nog resultatet af timslång vaksamhet.

Beträffande de här ofvannämnda försök, Poliskammaren anordnat, anför kammaren, att resultatet af desamma ådagalagt att åtgärden både säkert och jemförelsevis hastigt bör föra till det åsyftade målet. Härtill bidrager väsentligen det intresse för slika förseelsers beifrande, som enkom för ändamålet använda konstaplar visa; den kännedom de förvärfva sig om personer, som tidigare gjort sig kända för öfverträdelser af rusdrycksförordningarna äfvensom deras sätt att dervid gå tillväga; att de civilt klädda under olika tider af dygnet kunna vara ute i rörelse; och slutligen genom att de vid behof och oberoende af andra göromål kunna egna odelad uppmärksamhet åt sitt förehafvande; samt att, då de städse följas åt, den ene kan angifva ett brott till åtal och den andre fungera såsom vittne.

Med en viss af Poliskammarens skrifvelse närmare framgående reservation understöder Poliskammaren äfven det sökandenes förslag, att Stadsfullmäktige

ville till Drättselkammarens förfogande ställa en viss summa för att på anmälan af vederbörande domstol derur i förskott utbetala utdömda vittnesarvoden i krögerimål. Och såsom en åtgärd af ingalunda underordnad betydelse för befrämjande af ifrågavarande sak finner Poliskammaren utdelandet af smärre premier åt sådana polismän, som under en längre tid genom uppoffring af tid och möda gjort sig bemärkta för ådagalagdt intresse och skicklighet vid beifrandet af lagöfverträdelse af ofvanberörda slag. Dessa premier borde dock icke vara så stora, att de komme att locka till pliktuppfyllelse för den materiella vinstens skull, utan endast vara egnade att hos emottagaren åstadkomma den tillfredsställelse, ett uppmärksammande af visad tjensteduglighet medför.

Poliskammarens skrifvelse avslutas på grund af det anförda med följande trenne förslag:

att ett anslag, fullt tillräckligt för aflönande af tvenne konstaplar, ställes till Poliskammarens disposition;

att Drättselkammaren berättigades ur därför disponibla medel till vittnen i mål angående öfverträdelse af rusedrycksförordningarna utbetala skäligt arvode enligt vederbörande domstols requisition; samt

att Poliskammaren berättigades att vid slutet af hvarje år till polismän, de där visat synnerligt nit vid fullgörandet af sina skyldigheter i afseende å lönkrögeriförbrytelsers upptäckande och beifrande, utdela lämpliga uppmuntrande premier till det belopp, som härför för året anslagits.

Som också Drättselkammaren för sin del måste anse de af sökandene framhållna missförhållandena, hvilkas förefintlighet icke kan bestridas, högst beklagliga, och hvilkas aflägsnande, såvidt möjligt, därför borde eftersträvas, kan Drättselkammaren ej underlåta att lemna sitt förord för anvisande utaf Stadsfullmäktige af något penningebelopp för sådana åtgärders bekostande, hvilka kunde leda till ett önskvärdt slutmål. Beträffande valet af medel för lönkrögeriets på orten stärfjande kan Drättselkammaren ock förena sig med Poliskammaren uti allt annat, utom hvad angår Poliskammarens förslag om de medel, som skulle ställas till Drättselkammarens förfogande för att såsom arvoden till vittnen i lönkrögerimål utdelas enligt vederbörande domstols requisition. Utom att domstolarne antagligen icke åtog sig att i annat fall hos Drättselkammaren göra requisition å slika arvoden, än då vittnes-ersättning, som alltid ådömes den sakfælde, till följd af bristande tillgång hos denne uppenbarligen icke utgick, vid pröfvandet hvaraf de största svårigheter för resten uppstod för domstolarne, så befarar Drättselkammaren att systemets införande snart föranledde till uppkomsten af yrkesvittnare och åtföljande falskt vittnesmål. En dylik fruktan synes i verkligheten hafva föresväfvat äfven Poliskammaren, då den i motiven till sitt förslag förordar, att slika arvoden åt vittnen borde utanordnas endast i vissa fall, der särskilda omständigheter kunde anses påkalla en sådan förmån, såsom då det gälde vederlag för större tidsspillan, möjliga materiella uppoffringar m. m. dylikt.

Under sådant förhållande borde enligt Drätselkammarens åsigt hvarje belopp för bestridande af vittnesarvoden utelemnas ifrån den anslagssumma, som kan för lönkrögeriets stärfjande af Stadsfullmäktige anvisas. Drätselkammaren har icke heller kunnat föreställa sig saken annorlunda, än att det anslag, om hvars beviljande beslut nu kunde fattas, skulle gälla endast innevarande år samt föreslagna anordningar liksom blott försöksvis tillsvidare införas. Skulle nyttan af desamma visa sig motsvara uppoffringarna och väntade fördelar, blefve det vederbörande stadsmyndigheters sak att vid uppgörande af stadens budget för kommande år beakta äfven häraf betingade utgifter. Då Poliskammaren emellertid icke angifvit något belopp, hvilket det tänkt sig att skulle ställas per år till dess förfogande för aflönande af tvänne extra poliskonstaplar och utdelandet vid årets slut af omordade premier till polismännen, har Drätselkammaren på grund af efterföljande beräkning ansett en summa af 3,500 å 4,000 mark per år och specielt 2,000 mark för återstoden af innevarande år fullt tillräcklig. En extra konstapels vid detektiva polisen löneförmåner per år i lön, hyresmedel, tienstgöringsarvode och beklädnadshjelp är för närvarande fixerad till 1,300 mark och blefve således för tvenne konstaplar 2,600 mark samt återstod till premier 900 å 1,400 mark, allt eftersom hela årsanslaget bestämmes till 3,500 eller 4,000 mark. Anställdes ifrågasatta extra poliskonstaplar från den 1 instundande Juni, uppgick deras gemensamma aflönning efter nyssnämnda beräkningsgrund för återstoden af året till 1,516 mark 66 penni; och skulle vid ett totalt anslag för innevarande år af 2,000 mark till premier belöpa sig 483 mark 34 penni.

Återställande remissakten och närslutande Poliskammarens skrifvelse i ärendet till Drätselkammaren, får Kammarerna därför på grund af det anförda vördsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville af de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof ställda medel i och för aflönande under innevarande år af tvenne extra poliskonstaplar, hvilkas förnämsta uppgift blefve att uppdaga och lagligen beifra öfverträdelser emot rusdryckförordningarna, äfvensom till premier åt polismän, de der ådagalagt synnerligt nit och skicklighet vid stärfjandet af lönkrögeriet i staden och dess omgifningar, anslå ett belopp af inalles 2,000 mark.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christiernson.

Th. Tallqvist.

POLISKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 14 April 1896.

N:o 563.

Till Drättselkammaren i Helsingfors.

Uti skrifvelse af den 16 maj nyssvikne år har Drättselkammaren anhållit om Poliskammarens yttrande med anledning af en till Stadsfullmäktige af särskilda medlemmar af denna Helsingfors kommun inlemnad skrift, deri desse hos Fullmäktige anhålla om vidtagande af vissa, i skriften angifna åtgärder för lönnkrögeriets bekämpande inom kommunen och särskildt i Sörnäs stadsdel.

Då det förhållande att Poliskammaren icke redan långt tidigare afgifvit det äskade yttrandet gifvetvis måste ådraga sig så Drättselkammarens som Stadsfullmäktiges uppmärksamhet, vill Poliskammaren, innan densamma, fullgörande uppdraget, går att behandla sjelfva ämnet, härförinnan lemna en kort förklaring hvarpå detta berott.

Vid den, tidpunkt då Poliskammaren mottog Drättselkammarens åberopade skrifvelse jemte den densamma åtföljande ofvanberörda skriften, förefanns en bestämd förhoppning om att den redan länge ifrågasatta och mycket efterlängtade omorganisationen af stadens polisverk inom den närmaste framtiden skulle blifva en verklighet. Som derjemte med skäl stora förhoppningar om ett bättre sakenas förhållande, så i afseende å ordning och säkerhet i allmänhet som och det nu ifrågavarande ondas bekämpande, i och med den ifrågasatta nya organisationen, med dess personal tillökning, särskildt bland den högre personalen och befälet, äfvensom stadens indelning i flere distrikt der hvarje sådant följaktligen komme att blifva mindre och, som en naturlig följd deraf, lättare öfvervakadt, med all säkerhet var att motse, ville Poliskammaren innan den afgåfve sitt yttrande först invänta förverkligandet af denna förhoppning alldenstund, som ofvan framhållits, förhållandena under sådana omständigheter ställt sig väsentligt anorlunda än under den nuvarande organisationen. Denna förhoppning har emellertid gått om intet, i det frågan om verkets omorganisation blifvit uppskjuten till en obestämd framtid.

Vid sådant förhållande anser sig Poliskammaren icke vilja eller böra längre uppskjuta med detta yttrandes afgifvande, dess häldre frågan är af den vikt och betydelse att energiska mått och steg med det snaraste böra vidtagas för det öfverklagade ondas bekämpande, utan går kammaren därför att här nedan uttala sin åsigt i saken.

Hvad sålunda först de rådande missförhållandena vidkommer, så äro såväl dessa, som orsakerna till desamma så tydligt framställda uti den sakrikt hållna och om noggran kännedom om dessa vittnande skriften, att någon vidare behandling af ämnet i denna del å Poliskammarens sida är öfverflödig. Såsom yttermera belysande för de öfverklagade missförhållandena och såsom egnade att påvisa det kraftiga åtgärder i sjelfva verket äro af nöden för det ondas bekämpande, anser sig Poliskammaren dock i detta sammanhang böra genom nedanintagna uppgifter konstatera ej allenast det fullt berättigade uti den anförda klagan utan ock det beklagliga förhållande att det onda snarare är i till- än af tagande. Sålunda utvisa Poliskammarens journaler att följande antal mål, innefattande olaga utskänkning eller försäljning af rusdrycker, under nedanangifna tiden remitterats till åtal vid domstol:

Under år 1890	85	mål
” ” 1891	83	”
” ” 1892	96	”
” ” 1893	148	”
” ” 1894	177	” äfvensom
” ” 1885	130	”

Att sålunda klagandenes, uti sin ifrågavarande skrift uttalade förutsättning, att ordningsmakten gjort hvad under förhanden varande förhållanden varit möjligt men att „förhållandena sjelfva med god vilja och kammarens medverkan kunde ställa sig gynsamare för denna ordningsmakt“, kan ställas utom tvifvel, torde häraf tydligt nog framgå.

I fråga om medlen för lönnkrögeriets kraftigare bekämpande, anser sig Poliskammaren äfven i väsentliga delar böra understöda de åtgärder, som uti ifrågavarande skrift föreslagits, alldenstund dessa synas kammaren vara egnade att nog kraftigt bidra till en tingens bättre ordning. Dock anser densamma sig böra något vidlyftigare behandla denna del af frågan, alldenstund kammarens mening härutinnan, som sagdt, är något afvikande.

Ursprungligen hade Poliskammaren vid frågans öfvervägande tänkt sig att de förändringar och förstärkningar poliskårens ifrågasatta omorganisation medförde vore tillfylles föratt råda bot på de lagöfverträdelser hvarom nu är fråga då, såsom redan antyddes, stadens indelning i fyra distrikt i stället för två, hvarvid Sörnäs stadsdel komme att utgöra ett skildt distrikt för sig med sin särskilda kommissarie och tre stycken för detsamma afsedda öfverkonstaplar (mot en enda nu) och något ökad antal konstaplar, komme att mer än härintills sätta vederbörande polisbefäl i tillfälle att nogare lära känna befolkningen inom sina respektive distrikt och sålunda göra det för dem möjligt att med större uppmärksamhet följa med sådana personers görande och låtande, som gjort sig kända för lagbrott, så i fråga om olaga handtering af rusdrycker, som ock i andra afseenden. Att också detta äfven ganska väsentligt, då den nya organisationen engång kommer till

stånd, kommer att till det bättre inverka på förhållandena, är väl obestridligt, men har Poliskammaren dock vid närmare begrundande kommit till den fasta öfvertygelse att, då det onda tagit en sådan utsträckning som ofvan påvisats, ännu kraftigare åtgärder borde vidtagas för dess fullkomliga utrotande.

Känt är hurusom det för en privat person är vida vägnar lättare att komma underfund med lagöfverträdelser af särskilda slag än för polisen, detta af det enkla skäl att lagbrytaren har betydligt mindre intresse af att dölja sina brottsliga förehafvanden för den förre, särskildt i fråga om öfverträdelser af rusdrycksförordningarna, der han ju i de flesta fall intet ondt har att af denne befara, än för den senare, om hvilken han deremot vet att denne, i hvarje fall der utredning kan vinnas, kommer att befordra honom till laga ansvar. Detta gör att det för den i hithörande förhållanden oinvidige stundom kan förefalla obegripligt att lagbrott af ifrågavarande slag under jemförelsevis lång tid onäpst kunna existera. För polismannen erfordras det följaktligen, synnerligast vid en viss vakksamhet så å krögarens som dennes kunders sida, oftast ofantligt mycken tid, möda och ihärdighet föratt han skall kunna bringa detta slag af lagöfverträdelser, ehuru han nog vet att sådana existera, till den grad af laga utredning, som erfordras för att han skall kunna, utan risk att sjelf stånda ansvar för falsk och ostrykt angifvelse, anmäla brottet till åtal vid domstol.

Uti sin skrift föreslå klagandene att, för vinnande af nu ifrågavarande ändamål, en förstärkning af polisstyrkan borde ske, hvarvid de nyanstälde borde, utan att dem såsom uteslutande uppdrag lemnades lönnkrögariets bekämpande, skulle „utväljas med särskildt beaktande af möjliga kvalifikationer eller meriter i detta afseende“ och „placeras inom distrikt, der lönnkrögari mer än annorstädes idkas“. Vid en närmare kännedom af tienstgörings ordningen vid polisen, finner man att af detta förslag icke kan väntas den framgång, som klagandene föreställt sig, alldenstund personalen vid distrikts- eller ordningspolisen, ehuru densamma i regeln visserligen, så vidt möjligt, bör tienstgöra i samma bevakningslinie, ofta nog kommer att tienstgöra i olika linier och trakter af staden. Härtill kommer att då det, enligt hvad nyss anförts, ofta fordras mycken tid för polismannen för att kunna bringa en observerad olaglighet af ifrågavarande art till laga utredning, det måste förutsättas att han dertill borde använda äfven annan än tienstetid. Detta är dock, med den ansträngande tienstgöring konstaplarna ha och den ytterst ringa ledighet de åtnjuta, i regeln otänkbart. Är han dertill, såsom vanligt vid patrullering ensam, saknar han i de flesta fall vittnen, om han ock lyckats upptäcka förbrytelsen. Hans uniform, som gör honom lätt skönjbar så för lönnkrögaren som dennes handlangare gör det för honom yttermera svårt att obemärkt kunna göra sina iakttagelser och beifra saken. Distriktskonstapelns åligganden vid patrullering äro derjemte så mångahanda, att han dervid icke odeladt, utan att förlora öfriga åligganden ur sigte, uteslutande kan egna hela sin uppmärksamhet åt ett enda sådant. En oordning af annat slag, som påkallar

hans inskridande, och som icke så sällan afsigtligen tillställes föratt afleda hans uppmärksamhet från lönnkrögarens eller dennes medhjelpares förehafvanden, ointetgör ofta nog resultatet af timplång vaksamhet.

I det Poliskammaren godkännande omfattar klagandenes förslag om lönnkrögeriets bekämpande förmedelst polisstyrkans förstärkning, skulle kammaren dock vilja hafva saken ordnad på den väg densamma redan försöksvis inslagit. Under någon tid ha nämligen tvänne för ändamålet lämplige befunne konstaplar vid distriktpolisen beordrats att tils vidare uteslutande sysselsätta sig med upptäckande af olaga utskänkning och utminuterung af rusdrycker, utan att den öfriga polispersonalen därför på ringaste vis fritagits från skyldigheten att med oaf-lätlig uppmärksamhet fullgöra hvad hvarje polisman i allmänhet i detta afseende tillkommer. Genom det intresse för slika förseelsers beifrande de härförrinnan ådagalagt, genom den kännedom om personer, som tidigare gjort sig kända för öfverträdelser af rusdrycksförordningarna äfvensom deras sätt att dervid gå tillväga, vidare genom att, iförda civil beklädnad, under olika tider af dygnet vara ute i rörelse och slutligen genom att vid behof kunna, oberoende af tiden eller andra göromål, egna odelad uppmärksamhet åt sitt förehafvande, hafva desse med detta uppdrag betrodde konstaplar redan hunnit genom resultatet af sin verksamhet ådagalägga att åtgärden både säkert och jmförelsevis snabbt för till det åsyftade målet, hvartill yttermera den omständigheten väsentligt bidragit att vid det de äro två och vid sina undersökningar städse följas åt, den ene anger brottet till åtal medan den andre fungerar som vittne. Då det emellertid så under nuvarande förhållanden, som ock vid kårens omorganisation, med det ytterst knappt tillmätta antalet konstaplar förslaget derom innehåller, för distriktpolisen faller sig synnerligen svårt och betungande att, utan motsvarande ersättning i antalet disponibelt manskap, bestrida den på densamma ankommande tjenstgöringen, vore ett anslag för anställandet af motsvarande antal extrakonstaplar för fyllandet af luckorna efter de sålunda afkommenderade, af behovet påkalladt.

Beträffande slutligen förslaget att Stadsfullmäktige ville till Drätselkammarens förfogande ställa en viss summa för att „på anmälan af vederbörande domstol derur i förskott utbetala utdömda vittnesarvoden i krögerimål“ finner Poliskammaren äfven vara egnadt att i sin mån underlätta lönnkrögeriets bekämpande, hvarför Poliskammaren äfven anser sig böra understöda detsamma, dock med sådant tillägg att det icke finge blifva regel att sådana arvoden ovilkorligen alltid och under alla omständigheter komme att utbetalas, af hvilken anordning kunde befaras att personer med tvifvelaktig moral och sväfvande rättsbegrepp kunde finna det med sin fördel förenligt att såsom stående vittnen betjena polisen i dessa mål, utan borde slika arvoden efter domstolens pröfning utanordnas endast i vissa fall der särskilda omständigheter kunde anses påkalla en sådan förmån, såsom vederlag för tidspillan, möjliga materiella uppoffringar m. m. dylikt.

Såsom en åtgärd af ingalunda underordnad betydelse för befrämjande af

nu ifrågavande sak anser Poliskammaren vara utdelandet af smärre premier åt sådane polismän, som under en längre tid genom uppoffring af tid och möda gjort sig bemärkta för ådagalagt intresse och skicklighet vid beifrandet af lag-öfverträdelse af ofvanberörda slag. Dessa premier borde dock icke göras sådana att de komme att locka till pliktuppfyllelse för den materiella vinstens skull utan vara afpassade så att de endast vore egnade att hos emottagaren åstadkomma den tillfredsställelse ett uppmärksammande af ådagalagd tjensteduglighet medför.

På grund af det anförda får Poliskammaren för sin del föreslå:

att ett anslag, fullt tillräckligt för aflönande af tvänne konstaplar, ställdes till Poliskammarens disposition;

att Drätselkammaren berättigades, ur därför disponibla medel, till vittnen i mål innefattande öfverträdelse af rusdrycksförordningarna utbetala skäligt arvode enligt vederbörande domstols rekvisition; samt

att Poliskammaren berättigades att vid slutet af hvarje år till polismän, de der visat synnerligt nit vid fullgörandet af sina skyldigheter i afseende å lönnkrögeriförbrytelsers upptäckande och beifrande, utdela lämpliga uppmuntrande premier till det belopp, som härför för året anslagits.

Ivar Gordie.

Axel Lucander.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Att vid sidan af den legaliserade försäljningen af spritdrycker jämväl en illegal sådan försiggår i ganska stor utsträckning är en omständighet, hvarom icke endast poliskammarens och rådstugurättens förhandlingar bära vittne, utan hvarom särskildt invånarne i stadens utkanter erinras på mångahanda sätt. Då den legaliserade och af ordningsmakten öfvervakade utskänknigen befunnits medföra våda, så att till inskränkande af densamma särskilda åtgärder såväl från lagstiftarens som kommunens sida vidtagits, är själfallet den smygande illegala ut-

skänkningen af starka varor, hvilken företrädesvis söker sin kundkrets bland samfundets sämsta element och vädjar till dess lägsta passioner, ett kräftsår som fordrar att på det kraftigaste bekämpas. Att stadens ordningsmakt i detta afseende skulle låtit komma sig någon uppsåtlig försumlighet till last, torde icke med fog kunna påstås om ock det nog ohöjda sätt, hvarpå lönnkrögeriet på flera håll utöfvas, varit egnadt att hos en och annan rubba förtroendet till att ordningens väktare gjort hvad på dem i detta afseende borde ankomma.

Vår långsamma rättegångsordning och den anklagades rätt att vistas på fri fot ända till dess dom i sista instansen fallit förklarar dock för enhvar, som sökt sätta sig in i hithörande förhållanden, ganska mycket eljes skenbart gåtolikt. Likaså erkänna vi att då de böter, som erligt lag kunna ådömas, äro obetydliga i jämförelse med den vinst den illegala rörelsen ofta lemna, detta för den klass samfundsmedlemmar, som häraf beröres, förtager straffet dess afskräckande verkan. Men det synes oss dock, som mera borde och kunde göras för lönnkrögeriets utrotande, än nu göres.

Vi ha nämt att vi icke anklaga ordningsmakten. Vi tro gärna att den gjort, hvad under förhanden varande förhållanden varit möjligt. Men vi hålla för att *förhållandena själfva* med god vilja och kommunens medverkan kunde ställas gynnsammare för denna ordningsmakt.

Helsingfors stad utbreder sig öfver en jemförelsevis ganska vidsträckt areal och är derjemte stadd i stark tillväxt. Här af följer att det fordras stor personal för att kunna behörigen öfvervaka ordningen och ständigt vara till hands, när någon störing af densamma inträffar. Straffet för tredje resan lönnkrögeri utgör enligt bränvinsförordningen ända till ett års fängelse, så att den dömda, om han efter utståndet fängelsestraff fortsätter med rörelsen, förutsatt att ordningsmakten med nödig energi är i stånd att följa hans tillgöranden, ganska lätt kan få tillbringa större delen af sin tid bakom lås och bom, och endast under kortare repriser blir i tillfälle att bryta mot af samhället fastslagen ordning. Det uppges, att de åtal, som i Helsingfors utföras mot lagbrott af denna art, i själfva verket till hufvudsaklig del bero på det nit och den verksamhet som utöfvas af ett mycket litet fåtal till den ordinarie polisen hörande personer. Om flera medlemmar af denna kår som sin särskilda specialitet kunde åtaga sig uppgifter af denna art och alltid nödigt tillmötesgående bevisades dem af de myndigheter, på hvilka ärendets vidare handläggning beror, så skulle lifvet för den klass af lagbrytare här närmast är fråga om gestalta sig på ett sätt som, om det äfven icke helt och hållet skulle befria vår stad från det onda, likväl borde verka en ganska kännbar förbättring.

Upprepade gånger har denna fråga varit föremål för öfverläggning på mer eller mindre offentliga möten af stadens ordningsälskande innevånare. Icke blott lönnkrögeri i egentlig mening, utan äfven försäljning af olika slags rusdrycker i butiker under helgdagar och andra icke lofgifna tider äfvensom utkreditering der

sådant i lag icke är medgifvet, hafva vid sådana tillfällen ofta i bjerta färger framhållits som lagbrott, mot hvilka ett kraftigare inskridande än härtills från ordningsmaktens sida erfordrades. Såsom medel för rådande af bot härför har föreslagits bland annat premier åt angifvare, anställande af extra fiskal, extra polis och ersättnings utgifvande åt vittnen i mål af denna art. Alla dessa förslag reducerade sig ytterst till en anslagsfråga. Det onda kan icke bekämpas med tillbörlig kraft med mindre samhället derfor påtager sig särskilda uppoffringar.

För vår del tro vi att formen af direkta premier åt angifvare helst borde undvikas, men deremot är billigt att den tidsspillan, som de inkallade vittnena lida, och hvarför godtgörelse sällan utfås af de sakfälda sjelfva, blefve dem ersatta af för sådant ändamål särskildt anslagna medel. Särskild bränvinpolis, således med en undantagsställning gentemot öfriga medlemmar af kåren, torde icke heller böra rekommenderas. Men en förstärkning af personalen och de nyas utväljande med särskildt beaktande af möjliga kvalifikationer eller meriter i detta syfte och deras placering inom distrikt, där lönnkrögeri mera än annorstädes idkas, vore otvifvelaktigt en riktig åtgärd. Då vidare lönnkrögeriet allt mera börjat visa tendens till att koncentrera sig i Sörnäs förstad och befolkningen just der lifligare än annorstädes rest sig emot denna oordning, så att det uppdrag undertecknade erhållit äfven utgått från ett hufvudsakligast af innevånarne i denna del af stadens område besökt möte, så tillåta vi oss erinra att om Herrar Stadsfullmäktige icke anse sig genast böra ingå på mera omfattande åtgärder, denna trakts intressen närmast vore förtjenta af att tillgodoses.

Medel särskildt egnade att disponeras för ändamål af denna art, bekämpandet af missbruk i rusdryckshandteringen, stå numera stadens myndigheter till bud till öfverflödigt belopp. Af utskänknings- och utminuteringsbolagens vinstmedel tillfalla staden för innevarande år Fmk 83,000. Tidigare, under den tid bolagsstyrelsen sjelf handhade dessa medels förvaltning och bestämde om deras användande, disponerades af det äldre utskänkningsbolaget under en följd af år någon summa årligen till premier åt angifvare i bränvinsmål. Samma grundsats förtjänar fortfarande fullt beaktande, om ock en vunen erfarenhet måste i någon mån verka för modifierandet af användningssättet.

Med åberopande af i det föregående anförda motiver och på uppdrag af ett till Folkets hem i Sörnäs den 7 sistlidne April sammankalladt allmänt möte få undertecknade hos Helsingfors stadsfullmäktige vördsamt anhålla

det ville Stadsfullmäktige af under deras förvaltning stående medet anslå en summa, hvilken icke borde understiga 5,000 mark, att tillsvidare årligen eller åtminstone för ett år framåt användas till lönnkrögeriets bekämpande särskildt i Sörnäs förstad sålunda att halfva beloppet öfverlemnas åt stadens polisinrättning med uppmaning att antaga tvenne polismän för att förstärka den i sagda

trakt stationerade ordinarie personalen och borde desse utses med särskildt beaktande af deras duglighet för af oss antydt syfte, ehuru deras uppdrag därför ingalunda behöfde inskränkas endast till denna branch; och att andra halfva beloppet lemnas till stadens drätselverk som anmodas att på anmälan af vederbörande domstol derur i förskott utbetala utdömda vittnesarvoden i krögerimål.

Helsingfors den 3 maj 1895.

Enligt erhållet uppdrag:

A. A. Granfelt.

Theodor Forssell.

Matti Helenius.

Ant. Wuorinen.

V. Sohlman.

K. Werkko.

K. Hj. Tuominen.

*Utskottsbetänkande angående brunns- och badhusen i Brunns-
parken.*

Sedan Drätselkammaren i skrifvelse af den 19 sistlidne mars (se tr. handl. n:o 16 för 1896), på deri anförda skäl, föreslagit att Stadsfullmäktige ville be- myndiga Drätselkammaren att efter behörig kungörelse på inför Kammaren an- ställande auktion till den mestbjudande försälja såväl brunnshuset med dertill hö- raude byggnader som badhuset i Brunnsparcken, med skyldighet för köparen att efter nu bestående arrendetids utgång den 1 december 1896 från platsen undan- skaffa byggnaderna, eventuelt på af Drätselkammaren närmare framhållna vilkor bibehålla och ombygga badhuset, hafva Stadsfullmäktige vid sammanträde den 31 mars åt undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betän- kande i ärendet. Samtidigt hafva Fullmäktige utskottet till kännedom meddelat särskilda handlingar angående tomtplats för en museibyggnad i Helsingfors (tr. handl. n:o 15 för 1896), i hvilka handlingar bland annat ingår förslag om musei- byggnadens placering på brunnshusets plats i Brunnsparcken.

Såsom motiv för förslaget anför Drätselkammaren förnämligast, hurusom upprätthållandet af brunns- och badhusen ingalunda medförde för staden någon inkomst, utan tvärtom en förlust, hvilken ett utaf Kammaren för ärendets bered- ning tillsatt utskott uppskattat utgöra för tio-års perioden 1887—97, för brunns- huset minst 2,255 mark och för badhuset 9,160 mark. Likaledes vore byggnaderna i deras nuvarande skick synnerligen vanprydande, hvilket missförhållande icke kunde utan dryga kostnader afhjelpas. Ändamålet med att bibehålla brunnshu- set, eller bedrifvandet af värdshusrörelse i Brunnsparcken, kunde väl heller icke sägas vara ett kommunalt åliggande, så att staden skulle böra därför uppföra något. Badhuset i Brunnsparcken hade åter efter tillkomsten af så många nya, mera omtyckta badinrättningar i landet i väsentlig mån förlorat sin ursprungliga karaktär af en medicinsk badanstalt samt närmat sig vanliga, i staden befintliga varmbadsinrättningar, hvarför äfven dess upprätthållande borde utan hvarje annan uppoffring för staden, än reserverandet af plats för detsamma i Brunnsparcken, öfverlemnas åt den privata spekulationen.

Drätselkammarens åsigt, att underhållet af ett värdshus i Brunnsparcken

icke vore af något allmännare intresse för staden, kan utskottet emellertid icke omfatta. Ett större, väl beläget och väl skött utvärdshus bör, efter utskottets åsigt, icke saknas i en stad af den storlek och betydelse samt med det läge, som Helsingfors. Upprätthållandet af ett sådant värdshus erfordras främst för de talrika stadsbor, hvilka icke äro i tillfälle att sommartid lemna staden, utan tvungna att inom dess rårer söka sig hvila och förströelse efter sitt arbete under dagen. Härtill kommer ännu hänsyn till de främlingar, som sommartid besöka staden, vare sig på genomresa eller för någon längre tid. Dervid må icke förglömmas, att resande med ångbåt mellan Stockholm och S:t Petersburg äro nödsakade att tillbringa aftonen i staden. Slopades brunnshuset, skulle såsom utvärdshus återstå egentligen endast Alphyddan och Högholmen. Hvarken det ena eller det andra af dessa ställen kan emellertid sägas skäligen fylla det behof, som i förestående måtto förefinnes. Till hvardera äro dessutom kommunikationerna mindre beqväma, åtminstone icke motsvarande hvad vid målet erbjudes. Slutligen kan det icke heller anses vara betydelselöst, att i staden finnes ett utvärdshus af första klass för festliga tillfällen af allmännare betydelse under den varmare årstiden, i hvilket afseende brunnshuset under längre tid fyllt ett behof. Dermed vill utskottet väl icke hafva sagdt, att brunnshuset numera i dess halft förfallna skick och särskildt med det sätt, hvarpå rörelsen derstädes på senare tid bedrifvits, motsvarar de anspråk, som måste ställas på ett sådant utvärdshus; men torde det anförda förklara de betänkligheter, som utskottet hyser mot att utan garantier för att få brunnshuset ersatt med ett annat och bättre, skrida till dess undanskaffande.

Äfven vidkommande badhuset är utskottet af en delvis annan tanke än Drätselkammaren. Kammaren medger att badhuset kan oaktadt det, som Kam-maren anført om uppkomsten af andra, mera omtyckta badinrättningar i landet, äfven i medicinskt hänseende blifva af betydelse, särskildt för dem bland stadens innevånare, som af ekonomisk anledning eller andra orsaker icke kunna besöka annan badort. Detta förhållande skulle utskottet vilja kraftigare betona. Badhusets betydelse i nämnda hänseende är äfven under närvarande förhållanden icke ringa och är mächtig af en fortsatt utveckling. Såsom badinrättning för patienter, de der skola underkastas badkur, kan nemligen detta badhus icke ersättas af något annat inom sjelfva staden. Till fordringarna på ett dylikt höra ovilkorligen, utom klart vatten, ren luft och angenäma omgifningar, som möjliggöra promenader. Intet af dessa vilkor för att en kuranstalt skall kunna rätt motsvara sitt ändamål fylles för närvarande af någon annan badinrättning härstädes än badhuset i Brunnsparken. Det vore för öfrigt ett fattigdomsbevis för Helsingfors om staden, omfluten af hafvet såsom den är, icke hade något enda badhus för erhållande af bad inom hus med annat än vattenledningsvatten, ens sommartid.

Utskottet har ofvan redan uttalat, hurusom utskottet anser brunnshuset på grund af, utom annat, byggnadens beskaffenhet icke motsvara sin plats i stadens förnämsta park. Detsamma gäller i icke mindre mån badhuset. Sagda miss-

förhållande kan likväl icke afhjelpas genom några reparationer, utan endast genom en fullständig ombyggnad af husen. Det är emellertid icke blott sjelfva byggnaderna som härvid gifva rum för anmärkning; äfven läget af desamma måste anses såsom mindre väl valdt. På den plats, i slutet af den Brunnsparken genomgående stora allén, der badhuset är uppfördt, skulle erfordras en byggnad af betydligt större dimensioner och af mera dominerande beskaffenhet än den, som påkallas för ett badhus, hvarjemte brunns huset befinner sig på det lägsta stället i parken, på ett synnerligen olämpligt sätt afskärande anläggningarna.

Då brunns- och badhusen, såsom sagdt, måste ombyggas för att erhålla ett tillfredsställande skick, finnes emellertid full frihet att för dem utse andra, lämpligare platser i parken. Härvid måste utskottet till en början tillbakavisa tanken på att uppföra dessa begge inrättningar i sammanhang med eller omedelbart grannskap af hvarandra. Ty den omedelbara omgifningen af ett vårdshus kan knapt hållas så prydlig och snygg, som för en badanstalt erfordras, och särskildt skulle, då badhuset sjelffallet måste förläggas invid hafvet, svårighet förefinnas för att förhindra vattnets orenande. — Genom besök å stället har utskottet sökt erhålla klarhet om bästa placeringen af omordade inrättningar och dervid stannat vid den åsigt, att badhuset borde förläggas ofvanom det ställe, der simhusen för herrar för närvarande befinna sig, uppfördt i samband med dylika simhus. Flyttas badhuset från dess nuvarande plats, hvilket utskottet af skäl, dem utskottet redan anfört, skulle hålla för önskligt, finnes nemligen icke andra platser inom Brunnsparken, på hvilka valet kunde falla, än förstsagda ställe och stranden söder om villan n:o 8 i Östra Brunnsparken, der badhuset kunde erhålla plats på en utfylnad öfver det der befintliga grundet. Beträffande sistnämnda plats har likväl inom utskottet upplysts att det grumliga vattnet i stadens hamnar ofta sträcker sig ända dit, och är vattnet der i hvarje händelse icke lika rent och klart som i sundet emellan Brunnsparken och Harakka. Af sådan orsak torde en annan placering af badhuset än den föreslagna icke böra ifrågakomma.

Det bästa stället för brunns huset har utskottet trott sig finna på sluttningen öster om vallarna eller ock sydost om desamma. Närmare torde platsen icke böra fixeras, då valet deraf äfven i någon mån måste få bero på den eller de, som uppföra inrättningen, och utskottet, — hvartill utskottet nedan skall återkomma — icke ansett vårdshuset böra uppföras af staden. Åtminstone några vilkor för en god plats för ett utvårdshus synas här vara fyllda: frisk luft, vacker och vidsträckt utsigt samt tilltalande omgifningar. Några färdiga parkanläggningar komma genom vårdshusets placering härstädes icke att skadas. Vallarna och platsen innanför desamma torde utan svårighet kunna tillgodogöras genom planteringar, och åt andra sidan af vårdshuset, i riktning mot det nuvarande badhuset, erhålles en rymlig öppen plats för servering, musikestrad m. m. Den nuvarande platsen för badhuset kunde åter utfyllas i halfmånform åt hafvet, hvarigenom en angenäm utsigtsplatå blefve vunen, samt förses med en landnings-

brygga för ångbåtarna mellan staden och Brunnsparken. Måhända kan läget för värdshuset anses vara för litet skyddadt mot hafsvindarna; men är värdshuset ju afsedt att användas endast eller förnämligast sommartid, och kan denna olägenhet för öfrigt afhjelpas genom glasverandor. Den farhåga, som jämväl uttalats inom utskottet, eller att badhuset å dess nya plats skulle delvis skymma utsigten från brunnshuset, kan vid det närmare bestämmandet af platsen för värdshuset undvikas.

I betraktande af den erfarenhet, som vunnits genom utarrenderingen af brunns- och badhusen, torde det icke gerna kunna ifrågakomma att staden sjelf skulle uppföra dessa hus ånyo för att sedan utarrendera dem åt hugade spekulanter. Hvad staden härvid främst synes böra göra för att gynna spekulationen eller intresset härför inom kommunen, torde vara att anvisa plats för dessa inrättningar arrendefritt, förslagsvis på en tid af trettio år. Af närmare underhandlingar med de för saken intresserade finge bero, huruvida staden derutöfver skulle på något sätt understödja uppkomsten af nya brunns- och badhus. Åtminstone för badhuset borde hugade spekulanter icke saknas, i händelse åt egaren af badhuset tillika upplåtes rätt att med andras uteslutande utan ersättning i Brunnsparken hålla simhus till allmänt begagnande, hvilket utskottet skulle anse böra ega rum.

I det föregående nämndes redan att, efter utskottets åsigt, åtgärd om undanskaffandet af brunnshuset icke bör vidtagas innan det nuvarande kan ersättas genom ett bättre. Enahanda mening hyser utskottet beträffande badhuset. Men häraf följer nödvändigheten att tillsvidare nödtorftigt underhålla dessa byggnader. Utskottet skulle dock för sin del finna af den utaf Drätselkammaren åberopade kalkylen framgå, att sådant utan förlust för staden låter sig göra. Från- ses nemligen från de i sagda kalkyl upptagna, jämförelsevis stora posterna för föreslagen remont under år 1896, utgörande 6,741 mark 82 penni för brunnshuset och 11,760 mark 15 penni för badhuset, som icke kommit till användning, blefve resultatet behållning. Nedläggas åter så betydande kostnader på husen under ett år, så kan man väl förvänta att åtminstone på några år lika stora utgifter icke skola ifrågakomma och arrendet för inrättningarna sålunda inflyta utan betydli- gare afkortning.

I händelse Drätselkammarens hemställan om att omedelbart låta undan- skaffa brunnshuset afböjes, kan äfven det i Ecklesiastik Expeditionens skrifvelse af den 4 sistlidne februari (tr. handl. n:o 15 för 1896 pag. 11) väckta förslaget om placering af museibygnaden på platsen af det nuvarande brunnshuset åtmin- stone icke inom den närmaste framtiden förverkligas. Detta utgör emellertid icke hinder för museibygnadens uppförande inom Brunnsparken, derest densamma läge anses härför lämplig, enär platsen närmast norr om den föreslagna eller om- rådet emellan brunnshuset och hamnbanan, enligt utskottets åsigt, kunde af

Stadsfullmäktige för sådant ändamål erbjudas statsverket. Då brunnshuset i hvarje händelse inom kort, eller åtminstone så snart museibyggnaden blifvit färdig, komme att undanskaffas, så synes den nu föreslagna platsen vara fullt ut lika väl belägen för museet, men för parken vunnes derigenom den fördel att trädplanteringarna icke behöfde i så hög grad inkräktas, som fallet blefve om brunnshusplatsen härför användes. Från stadens synpunkt anser utskottet det främst gälla att söka undvika museets placering på Observatoriiberget, och derutinnan föreligger äfven en anledning för stadsmyndigheterna att, utan afseende derå att ett för brunnsplanen väl behöfligt område för museibyggnaden tages i anspråk, icke motsätta sig Ecklesiastik Expeditionens förslag.

Med de i ärendet hörde sakkunnige är dock utskottet ense om att såsom den bästa platsen för museibyggnaden förordas jernvägstorget, der museet borde uppföras på sätt å den Jernvägsstyrelsens skrifvelse bilagda plan III upptagits. Detta förslag måste af utskottet tillstyrkas med så mycket mera skäl som torget derigenom komme att erhålla en mera regelbunden form än efter andra projekt och likväl icke förlora i storlek. Placeradt midt emot Atenaeum komme museet att utgöra ett värdigt motstycke till detta samt, stående jemnsides med det nya stationshuset, bidra till att gifva torget en monumental prägel. Äfven blefve läget otvifvelaktigt så centralt som önskas kan, och vill utskottet för öfrigt framhålla att genom inköp för statsverkets räkning af tomterna mellan torget och Kaisaniemi park en synnerligen välbelägen plats skulle erhållas för uppförandet af flera musei- eller samlingsbyggnader.

Det är beklagligt att staden för ändamålet skall nödgas uppoffra någon del af Kaisaniemi park. För att utreda, i hvilken mån parken komme att tagas i anspråk, har utskottet låtit, efter uppgifter från Jernvägsstyrelsen, å marken utstaka det område, som för jernvägarna begäres, och skulle, derest deras anspråk efterkommes, en sträcka af delvis ända till inemot 12 meters bredd måsta afskäras från parken, hvarigenom bland annat några af parkens äldsta och vackraste träd skulle måsta falla. Skulle dock staten bestämma sig för inköp af nyssnämnda tomter och der uppförda byggnader blefve omgifna af lämpliga planteringar, kunde stadens såväl hygieniska som försköningsintressen anses blifva tillgodosedda i en grad, som lemnade staden ersättning för det intrång på sagda parkområde, som tidigare egt rum och nu åter ifrågasattes. Utskottet vägar för öfrigt hoppas att det för jernvägarna skall vara möjligt att med någon förskjutning af spåren nöja sig med ett område af delvis mindre bredd än det begärda, hvilket önskningsmål borde efter utskottets åsigt uttryckligen framhållas i Stadsfullmäktiges svarsskrifvelse i ärendet.

Då den del af jernvägstorget, som komme att till statsverket afstås, är färdig planerad och stenlagd, torde Stadsfullmäktige kunna emotse, att äfven det område, som till staden i gengäld afträdes, på statsverkets bekostnad försättas i enahanda skick.

Utskottet, som slutligen anser sig böra anmäla, att borgmästaren Öhman benäget tagit del i utskottets öfverläggningar och jemväl i hufvudsak omfattat utskottets åsigt, får på anförda skäl vördsamt föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta:

att anmoda Drätselkammaren att söka inleda underhandlingar med hugade personer om uppförande och öfvertagande af badinrättning och restauration i Brunnsparken på de af utskottet ofvan anvisade ställen, för hvilket ändamål finge erbjudas nödig mark arrendefritt under viss tid, förslagsvis trettio år;

att bemyndiga Drätselkammaren att emellertid, på högst tre år, utarrendera brunns- och badhusen i Brunnsparken äfvensom vidtaga nödig åtgärd för deras underhåll under tiden;

att till svar å Ecklesiastik Expeditionens skrifvelse meddela, att staden, för möjliggörande af museibyggnadens placering å Jernvägs- torget samt ändring och ombyggnad af jernvägsstationen, är villig att åt statsjernvägarna, på uppgifna villkor, afstå äskadt område af Kaisaniemi park; samt

att i nästnämnda yttrande jemväl förklara, att staden icke heller vill motsätta sig museets uppförande i Brunnsparken, utan att för ändamålet kunde användas den del af parken, som är belägen mellan brunns huset och hamnbanan, men att Stadsfullmäktige, som icke ännu kunnat skrida till åtgärd om undanskaffande af brunns huset från dess nuvarande plats, på grund däraf samt af hänsyn till parkanläggningarna icke kunna erbjuda nästsagda plats för museibyggnaden.

Helsingfors, den 31 april 1896.

Axel Holmberg.

Otto Engström.
K. H. Renlund.

A. R. Frenckell.
M. Schjerfbeck.

Utskottsbetänkande i anledning af väckt motion om utverkande af Nåd. proposition till instundande landtdag angående byggandet af en jernväg från Helsingfors till Gerknäs haltpunkt å Hangö banan.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 19 November 1895 föredrogs en af Herrar L. Mechelin, C. B. Federley, Mauritz Hallberg, Axel Holmberg, K. H. Renlund, Hj. Schildt och Alfred Norrmén undertecknad, så lydande motion:

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Under en följd af år hafva denna stads fullmäktige med lifligt intresse omfattat planen angående åstadkommandet af en direkt jernvägsförbindelse mellan Helsingfors och Åbo städer. Detta intresse har ådagalagts, bland annat, genom det år 1892 fattade beslutet att gemensamt med Åbo stad bekosta en fullständig teknisk undersökning af en sådan jernvägsanläggning, hvilken utgift blifvit till två tredjedelar, eller med 40,000 mark, bestridd af Helsingfors stad, äfvensom genom de petitionsförslag om berörda banas byggande för statens räkning, hvilka vid 1894 års landtdag framställdes af landtdagsmän från denna stad, inom Borgareståndet gemensamt med Åbo stads deputerade.

Dessa tillgöranden hafva visserligen icke varit fruktlösa, eftersom utförandet af bansträckan Åbo—Karis, i anledning af Ständernas derom gjorda framställning, numera blifvit af Hans Kejsrerliga Majestät i nåder påbjudet.

Men det ernådda resultatet motsvarar dock på långt när icke den uppställda planen. Utan tvifvel skola Åbo stad jemte dess omnejd och kusttrakterna vester om Hangö banan skörda betydande fördel af den järnvägslinje, hvars förverkligande nu är tryggadt. Men landets båda främsta städer bringas derigenom icke närmare hvarandra, och det gagn, som Helsingfors—Åbo banan skulle bereda hufvudstaden särskildt, genom kortare förbindelse med Hangö och underlättad samfärdsel med vestra Nylands kommuner, är helt och hållet lemnadt åsido.

Omtanken om vår stads intressen synes oss därför påkalla sådan åtgärd från stadsfullmäktiges sida, som kunde leda till fullständigt genomförande af den

ursprungliga planen. Ty de motiv, som tidigare föranlett fullmäktige att arbeta för saken, kvarstå i oförminskad vikt och betydelse.

Dessa motiv kunna i korthet sålunda sammanfattas:

En kraftigare utveckling af såväl den personliga samfärdseln som godstrafiken mellan landets båda största städer kan icke förväntas så länge jernvägsförbindelse mellan dem eger rum endast på en onaturlig omväg.

När jernvägssträckan till Hangö blir ansenligt förkortad, med inbesparing af tid och transportkostnader, skall hufvudstadens affärsverld bättre än hittills kunna tillgodogöra sig de fördelar Hangö vinterhamn erbjuder såväl för export som import under de månader då Helsingfors hamnar icke äro tillgängliga.

I den mån Helsingfors tillväxer blir det af allt större vikt att de områden, från hvilka tillförsel af lifsmedel, bränsle och byggnadsmaterialier kan påräknas, bringas närmare vår stad förmedels bättre kommunikationer. Den föreslagna jernvägen vesterut har i detta afseende, och derigenom äfven för produktionens höjande i de landsbygder den genomlöper, en mycket stor betydelse, hvilken i motsvarighet härtill skall göra sig gällande jemväl beträffande afsättningen af handelsvaror från Helsingfors.

Hufvudstadens invånare skola utmed den nya banan finna riklig tillgång på sommarbostäder. Om ock denna omständighet ej är af kommersiel betydelse, förtjenar den dock beaktande, enär tillfredsställandet af antydda behof skall bereda jernvägen icke så ringa inkomst.

Då nu vidare i betraktande tages:

att bandelen Helsingfors—Gerknäs, om 64 kilometers längd, är beräknad att kosta endast 4,950,000 mark;

att kalkyler, uppgjorda med ledning af trafikens verkliga afkastning vid de färdiga banorna i landet och med särskild hänsigt till trafiken å linjer, hvilka kunna jämföras med Helsingfors—Åbo banan, gifva vid handen att denna bana redan snart bör inbringa nära 4 procent netto å sitt anläggningskapital;

att bandelen Helsingfors—Gerknäs enligt all sannolikhet skall erhålla starkare trafik än bandelen Karis—Åbo och således icke afkasta proportionsvis mindre än för hela sträckan Åbo—Helsingfors blifvit beräknadt;

att statsverket numera kan för jernvägsanläggningar upplåna nödigt kapital till mindre än 4 % ränta; samt

att således fullbordandet af merberörda jernvägsplan genom byggandet af bandelen Helsingfors—Gerknäs kan realiseras utan någon finansiell uppoffring, som skulle i någon mån göra intrång på företagandet af önskvärda jernvägsanläggningar i de inre och nordliga delarne af landet; —

så synes någon giltig anledning att vidare uppskjuta utförandet af änsagda banbyggnad icke förefinnas.

Då Helsingfors—Gerknäs bana erbjuder alla betingelser för en jämförelsevis säker räntabilitet kunde man visserligen påräkna att denna jernväg skulle fås

till stånd såsom enskildt företag, genom ett aktiebolag, särdeles ifall Helsingfors stad härvid kraftigt medverkar. Men ur det allmännas synpunkt kan det knappast vara önskvärdt att en sådan länk i landets jernvägsnät, som den ifrågavarande, icke skulle tillhöra staten. Vi anse därför, att den åtgärd, som af Stadsfullmäktige i främsta rummet borde vidtagas, vore att till Hans Kejsersliga Majestät rikta en underdånig ansökan om aflåtandet af nådig proposition till nästa landtdag angående byggandet af Helsingfors—Gerknäs jernväg. Skulle dock en sådan ansökan icke leda till resultat, borde staden, med afseende å banans synnerliga vikt för densamma, i sådan händelse utverka för sig koncession för anläggningen.

Ehuru det kan emotses att denna bana, af ofvan framhållna skäl, icke blefve betungande för statsverket, och ehuru densamma redan därför, att den är behöflig för landets hufvudstad, borde erkännas hafva sådan allmän betydelse att dess utförande helt och hållet för statens räkning vore fullt motiveradt, föreligger enligt vår tanke likväl anledning för Stadsfullmäktige att öfverväga, huruvida icke staden borde erbjuda sig att eventuellt tillskjuta någon del af anläggningskapitalet mot åtnjutande af motsvarande andel i banans nettoinkomst. Ett sådant anbud skulle på det mest otvetydiga sätt ådagalägga den vikt man inom stadens förvaltning fäster vid erhållandet af ifrågavarande kommunikationsled. Det skulle naturligtvis tillhöra förstärkte Stadsfullmäktige att handlägga nu berörda fråga.

Då en mångsidig belysning af ämnet finnes tillgänglig dels i tryckta handlingar, som hos Stadsfullmäktige tillkommit, dels i 1894 års landtdags handlingar och då vi emotse att Stadsfullmäktige skola låta genom ett särskildt utskott ytterligare bereda frågan, hafva vi trots en utförligare motivering icke vara påkallad för den motion vi härmedels framställa i det vi vördsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville ingå till Regeringen med underdånig anhållan, att nådig proposition måtte till nästa landtdag aflåtas angående byggandet för statsverkets räkning af en jernväg från Helsingfors till lämplig punkt å Hangö banan i grannskapet af Gerknäs halt-punkt, med hvilken anhållan eventuellt skulle förbindas anbud af staden att tillskjuta viss del af anläggningskapitalet med motsvarande delaktighet i banans afkastning.

Vi tillåta oss tillika hemställa om icke det utskott, till hvilket frågan hän-skjutes, borde anmodas utlåta sig jemväl beträffande den koncessionsansökan som, på sätt ofvan antydts, kan varda erforderlig i händelse den ifrågavarande banans anläggning i en snar framtid för statens räkning tilläfsventyrs ej kunde påräknas.

Helsingfors den 15 November 1895.

L. Mechelin.
Mauritz Hallberg.
K. H. Renlund.
Alfred Norrmén.

C. B. Federley.
Axel Holmberg.
Hj. Schildt.

För ärendets närmare beredning tillsatte Stadsfullmäktige ett särskildt utskott, hvare undertecknade Norrmén, Hallberg, Nyström och Tallqvist samt Öfverdirektören L. Gripenberg, äfvensom, efter det den sistnämnde på anhållan befriats från uppdraget, undertecknad Holmberg blifvit invalde.

Utskottet, hvare arbete något fördröjts genom en af dess ledamöters insjuknande, får i den till utskottet hänskjutna viktiga frågan afgifva nedanföljande yttrande.

Historik.

Förslag om åstadkommande af en direktare jernvägsförbindelse emellan landets båda förnämsta städer Helsingfors och Åbo förmedels en kustbana väcktes redan vid 1888 års landtdag, men vann icke någon anslutning. Vid följande landtdag år 1891 upptogs frågan ånyo genom petitioner, inlemnade i tre stånd, men ehuru dessa petitioner, som i hufvudsak endast afsågo den ifrågasatta jernvägsliniens undersökning på statsverkets bekostnad, tillstyrktes af jernvägsutskottet, vunno desamma understöd blott hos Ridderskapet och Adeln samt Borgareståndet, hvarför saken äfven den gången fick förfalla.

Sedan emellertid Stadsfullmäktige i Helsingfors och Åbo med afseende å den föreslagna jernvägens stora betydelse för, bland annat, dessa båda städer anslagit nödiga medel för en instrumental undersökning af densamma, blef dylik undersökning verkställd under sommaren 1893. Derjemte gjordes äfven den ekonomiska sidan af företaget och särskildt de fördelar, Helsingfors och Åbo städer genom jernvägen komme att tillföras, till föremål för en noggrann undersökning, hvare resultat finnas framlagda uti ett af delegerade för de båda städerna gemensamt afgifvet betänkande. (Se H:fors Stadsfullmäktiges tryckta bet. N:o 2 för 1893). Med stöd af den sålunda vunna utredningen förelades ärendet ånyo Ständerna vid 1894 års landtdag genom petitioner i alla stånd. Jernvägsutskottet tillstyrkte äfven en underdånig petition om hela den föreslagna banans byggande, men kunde ständerpluralitet åvägabringas endast för sträckan Åbo—Karis, till hvare byggande för statsverkets räkning jemväl Hans Kejsersliga Majestät sedermera i Nåder bifallit.

Jernvägens betydelse för Helsingfors stad.

Genom denna utgång af saken hafva de viktiga intressen, som för Helsingfors stad anknyta sig vid tillkomsten af kustbanan, på intet vis blifvit tillgodosedda. Hvilken betydelse denna jernvägsförbindelse emellertid komme att hafva för landets hufvudstad antydes redan uti föreliggande motion och har utförligt blifvit belyst uti nyss åberopade betänkande af Helsingfors och Åbo städers delegerade. Utskottet vill därför nu inskränka sig till att här i korthet framhålla de väsendtligaste synpunkter, som låta nyttan af ifrågavarande jernväg för Helsingfors stad klart framstå.

Emellan Helsingfors och Åbo är afståndet per jernväg för närvarande 275 kilometer. Längs Åbo—Karis jernväg och den fortsättning deraf, som utskottet, efter hvad längre fram närmare skall utläggas, anser hafva mesta skäl för sig, eller en linie från trakten af Gerknäs vaxel å Hangö banan genom Sjundea, Kyrkslätt och Esbo socknar till Helsingfors, blefve afståndet emellan ifrågavarande

städer 200 kilometer eller något derunder; alltså en förkortning med 27 %. Utom den besparing i tid och kostnad, hvilken såväl för passagerarerörelsen som gods-
trafiken sålunda ernås, vinnes ytterligare den stora fördelen att tågordningen å
den nya banan med större frihet kan anordnas på det sätt, som bäst motsvarar
trafikbehovet, då någon kombination af dessa tåg med andra sådana icke i all-
mänhet behöfver ega rum. Medan för närvarande hvarje resa från Åbo till Hel-
singsfors kräfvor minst tvenne nätter och en dags uppehåll å sistnämnda ort samt
tvenne resedagar, bör vid en lämplig anordning af tågen å den nya banan en resa
emellan dessa städer och tillbaka kunna företagas med uppoffrande af högst två
dagar och en natt eller möjligen kunna ske på en och samma dag.

Enahanda blefve äfven förhållandet i fråga om trafiken emellan Helsing-
fors och Hangö. Medan afståndet emellan dessa städer per jernväg för närvarande
är 219 kilometer, blefve detsamma längs den nya banan endast 139 kilometer; så-
ledes en förkortning med 36 %. Det torde väl få anses ligga utom allt tvifvel
att Hangö stads betydelse såsom vinterhamn samt såsom bad- och rekreationsort
genom denna förkortning af afståndet till landets hufvudstad komme att blifva
vida större än härtills.

Ifrågavarande bana har dock ingalunda såsom sin enda eller ens hufvud-
sakligaste uppgift att förkorta afståndet emellan de anförda tre orterna.

Sin största betydelse för Helsingfors stad komme banan otvifvelaktigt att
erhålla genom att bereda staden ökad och billigare tillförsel af lifsförnödenheter
och bränsle. Det ligger nämligen i sakens natur att ju mer stadens folkmängd
tillväxer, i dess större beroende blifver staden af tidsenliga kommunikationer med
den omgifvande landsorten. Tillförseln af lifsförnödenheter till staden sker nu
företrädesvis själedes eller till lands med häst, men endast i mindre omfång per
jernväg. Uti ett sådant sakförhållande ligger dock en uppenbar olägenhet, som
ganska märkbart gifver sig till känna genom ojemn tillförsel och ojemna priser,
hvilket i synnerhet är fallet under menförestid och vid ogynnsamma väderleksför-
hållanden. En underlättad transport per jernväg vore därför af ostridig betydelse.

Af icke mindre vikt komme den nya banan att blifva i afseende å
Helsingfors stads förseende med bränsle. Såsom synnerligen belysande för frå-
gan tillåter utskottet sig att här återgifva följande uttalande i det af förbemälda
delegation afgifna betänkande:

„Sedan de af senaste års stormar kullvräkt skogarna hunnit inom några
år realiseras, qvarstå längs kusten nära Helsingfors så starkt decimerade skogs-
marker, att deras förmåga att förse hufvudstaden med bränsle för en lång tid
framåt blifvit ansenligt reducerad. Staden blifver vid denna tidpunkt i ännu
långt högre grad än förut beroende af vedtillförseln landvägen och per jernväg.
Härtill kommer att stadens, med dess hastiga tillväxt, ständigt ökade behof af
bränsle ej kan bygga på en motsvarande ökning i tillgången derpå inom den när-
maste omgifningen; tvärtom måste man emotse en minskning på dessa tillgångar
genom den växande kulturen. En följd af allt detta blifver nödvändigheten att

år för år utvidga det område, från hvilket ved tillføres Helsingfors, hvilket i sin tur medför ständigt växande vedpriser, de der i någon mån kunna modereras endast genom öppnande af nya tillförselvägar.

För att tydliggöra huru betydande Helsingfors vedbehof nu redan är må anföras, att från det inre af landet ved afsändes till Helsingfors ända från Lah-tis, på ett afstånd af 130 kilometer, undantagsvis t. o. m. ända från Nyby, vidare från Tavastehus omnejder och i mindre partier ända från Parola—Kuurila på ungefär enahanda afstånd samt från Svartå på ett afstånd för närvarande af 140 kilometer. Hela vedinförseln per jernväg till staden utgjorde under 1889 50,812,5 ton, hvilket i medeltal per dag utgör ungefär 18 fulla vagnslaster. Huruledes Helsingfors för denna tillförsel för närvarande främst är beroende af tillgångarna i den närmaste omnejden framgår deraf, att af ofvannämnda qvantitet ved afsändts: från Dickursby 3,520 ton, från Kervo 2,412, från Träskända 5,521, från Jokela 6,450 och från Hyvinge 8,359. En bana genom Esbo, Kyrkslätt och Sjundeå till någon punkt vid Lojo sjö skulle för Helsingfors bereda underlättad vedtillförsel från en ganska betydande landsort. Främst gäller detta Lojo vattenområdet, som härvid komme i nära förbindelse med Helsingfors; men äfven från öfriga punkter af banan bör en ej obetydande vedtransport vara att påräkna. Ensamt den omständighet, att genom den nu föreslagna jernvägens utförande en alltför hastig stegring af vedpriserna helst i någon mån kan motverkas, berättigar till ett allvarligt sträfvande från Helsingfors stads sida för detta företags förverkligande.“

Jernvägens
nytta för lands-
orten.

Alla här anförda omständigheter ådagalägga tydligt i huru hög grad hufvudstadens ekonomiska intressen måste befrämjas genom nu ifrågavarande nya jernväg.

Att densamma äfven kraftigt skall bidra till ökandet af välståndet i den landsort, som den genomlöper, derom kan man på grund af erfarenheten från öfriga jernvägar i landet vara förvissad.

Härom uttalade sig Jernvägsutskottet vid senaste landtdag på följande sätt vid granskningen af en för banan uppgjord räntabilitetskalkyl:

„Betydelsen af den nu omordade banan framgår på ett i ögonen fallande sätt af den anförda räntabilitetsberäkningen. Denna gifver nemligen vid handen, i full öfverensstämmelse med tidigare framställningar i ämnet, att den trafik, som å banan är att emotses, till öfvervägande del kommer att härflyta från den landsort, genom hvilken banan drages, medan den genomgående trafiken emellan städerna Helsingfors, Åbo och Hangö i qvantitativt afseende måste blifva af sekundär betydelse. Denna egenskap har ifrågavarande bana gemensam med landets alla öfriga jernvägar, enär frånvaron af större trafikcentra förorsakat, att ingen hufvuddel af stambanenätet haft att uppvisa en öfvervägande genomgående trafik från den ena ändpunkten till den andra, utan främst och till största del betjenar en rörelse, som uppsamlas å olika punkter af bandelen. Den trafik, här främst skulle tillgodoses, är sålunda dels redan existerande, ehuru på högst otillfreds-

ställande sätt betjenad af bestående landsvägar, dels en ny rörelse som här, liksom öfveralt annorstädes der jernväg kommit till stånd, skall framkallas. Att det trafikbehof, som det här gäller att fylla, är högst betydande, derom lemna de anförda siffrorna, äfven om man söker i möjligaste mån reducera desamma, ostridigt vittnesbörd. Det har visserligen inom utskottet antydts, att ifrågavarande bana vore till nytta endast för Helsingfors och Åbo städer, då den underlättar tillförseln till dessa orter. I ett sådant betraktelsesätt ligger dock, enligt utskottets tanke, en uppenbart felaktig uppfattning af samfärdselns och varuutbytets natur och väsende. Ty det bör vara fullt klart att den landsort, som erhåller underlättad förbindelse med ifrågavarande, landets största städer och sålunda der, med större fördel än förut, kan afyttra sina produkter, häraf skall draga mera omedelbar nytta än städerna sjelfva, hvilka hafva möjlighet att fylla sina behof från andra orter inom eller utom landet. Dessutom gäller här icke endast att underlätta samfärdseln emellan landsbygden och de städer, dem banan berör, utan äfven att betjena landsortens behof af bättre förbindelse med utlandet, ett behof, som raskt växer med kulturens utveckling. Att städerna Helsingfors, Åbo och Hangö derjemte skola hafva väsentlig nytta såväl af den förbättrade förbindelsen med landsbygden som den betydligt underlättade samfärdseln inbördes, är en omständighet, som endast kan skänka företaget ökad vikt.“

Behovvet af den nya jernvägen torde sålunda icke vara tvifvel underkastadt. Dess byggande måste för öfrigt anses såsom en nödvändig följd af det af Regent och Ständer gemensamt fattade beslutet om byggandet af bandelen Åbo—Karis. Ty om icke sistnämnda bana förlänges vidare österut till Helsingfors, kommer densamma att erhålla endast en underordnad lokal betydelse, såsom förmedlare af samfärdseln emellan Åbo stad och omgifvande landsort samt emellan detta trafikområde och Hangö. Det kan dock betvivlas huruvida denna trafik ensam för sig skall vara tillräcklig för att göra ifrågavarande bandel räntabel. Deremot skulle förhållandet uppenbart gestalta sig helt annorlunda om banan derjemte kan påräkna en betydande genomgående trafik från och till Helsingfors. Redan nödig omtanke om ifrågavarande bandels räntabilitetsförmåga synes därför ovilkorligen påkalla banans förlängning till Helsingfors.

Enligt en af numera Öfverdirektören L. Gripenberg uppgjord räntabilitetskalkyl, som af jernvägsutskottet vid 1894 års landtdag godkändes, kunde Helsingfors—Åbo kustbana i sin helhet beräknas komma att lemna en netto behållning på anläggningskapitalet af circa $4 \frac{1}{3} \%$. För att utreda, huru förhållandet blefve särskildt för den del af banan, om hvilken nu är fråga, har en af utskottets ledamöter på anhållan af utskottet uppgjort betänkandet närslutna uträkning, till hvilken utskottet får hänvisa. (Bil. I).

Till jemförelse har i likhet med uti den tidigare kalkylen tagits så lång sträcka af Helsingfors—Tavastehus jernväg, som motsvarar linjen Helsingfors—Gerknäs. Då nämligen vid kalkylen abstraherats från det trafikillskott, som lem-

Jernvägen en
nödvändig
sammanbind-
ningsbana.

Jernvägens
räntabilitet.

nas af de vid ifrågakomna sträcka af Helsingfors—Tavastehus jernväg belägna industriella inrättningarna, kunna öfriga förhållanden, som inverka å trafikinkomsterna, vid de båda banorna anses temmeligen likartade. I afseende å folktätheten ställa sig förhållandena snarare gynsammare i den landsdel, som beröres af den nya jernvägen, än i de socknar, som gränsa till Helsingfors—Tavastehus jernväg. Till belysande häraf får utskottet bilägga en af statistiska centralbestyrelsen utskottet benäget meddelad öfversigt öfver folkmängden och folktätheten per km² uti de socknar, som kunna hänföras till ifrågavarande jernvägsliniers trafikområden (Bil. II).

Såsom slutresultat af kalkylen framgår att en *nettoinkomst af 4,51 % kan påräknas å banans anläggningskapital*, om detta i enlighet med det uppgjorda kostnadsförslaget för Helsingfors—Gerknäs linien beräknas till 4,950,000 mark. Derest åter kostnadsförslaget komme att förhöjas efter enahanda grunder, som egt rum i afseende å bandelen Åbo—Karis, eller med ca 11 %, skulle nettoinkomsten komma att motsvara 4,05 % å anläggningskostnaden. Det trafikresultat, som ofvanberörda kalkyl sålunda lemna för bandelen Helsingfors—Gerknäs, öfverensstämmer i det närmaste med de siffror, som erhållas för sagda bandel genom en proportionsberäkning på grundvalen af den tidigare för hela bandelen, delvis efter andra grunder uppgjorda kalkylen, hvilket i sin mon torde tala för de vunna resultatens tillförlitlighet.

I detta sammanhang må nämnas, att i den beräknade anläggningskostnaden icke inbegripits kostnaden för uppförandet af en egen bangård i Helsingfors för den nya banan. Att hoppas är nemligen att två skilda bangårdar härstädes icke skola behöfva ifrågakomma. Såsom känt, så icke allenast undergår den här befintliga bangården utvidgning i ganska stor skala, utan har man äfven varit betänkt på ombyggnad i den närmaste framtiden af det bestående stationshuset, som dag för dag blifvit allt mer otillräckligt för den växande trafiken. Då en omgestaltning af bangården sålunda i hvarje fall förestår, torde man väl vara berättigad att taga såsom en gifven sak, att, vare sig den nya banan bygges för statens eller enskild räkning, äfven kustbanans trafik skall kunna betjena sig af denna samma bangård.

Jernvägens
sträckning.

Beträffande den närmare sträckningen af ifrågavarande jernväg hafva tidigare tre linjer ansetts kunna ifrågakomma nämligen Helsingfors—Nummela, Helsingfors—Gerknäs och Helsingfors—Karis. Af dessa linjer hafva de tvänne sistnämnda blifvit instrumentalt undersökta, den förstnämnda deremot endast okulärt. Ända till trakten af Bobäck hafva dessa linjer gemensam sträckning, men der utgår Nummela linjen åt nordvest, medan de öfriga fortsätta till trakten af Pikkala, hvarifrån Gerknäs linjen går vidare genom Sjundeå och Svartå, medan Karis linjen löper närmare kusten genom Ingå och Degerby. Banlängder och anläggningskostnader — de senare beräknade efter samma skenvigt som beslutits för Åbo—Karis banan — blefve för de olika linjerna följande:

	Banlängd: km.	Anläggningskost- nad: Fmk.
Helsingfors—Nummela	48	3,900,000: —
D:o —Gerknäs.	64	4,950,000: —
D:o —Karis	82	5,900,000: —

Afstånden och färdtiderna emellan ändpunkterna för hela kustbanan Helsingfors—Åbo, då använd sträcka af Hangö banan inberäknas, blefve åter nedanstående:

	Afstånd Helsingfors—Åbo.	Färdtid.
Helsingfors—Nummela—Karis—Åbo	213 km.	5 t. 43 m.
D:o —Gerknäs—Karis—Åbo	203 ”	5 t. 24 m.
D:o —Karis—Åbo	198 ”	5 t. 13 m.

Afstånden äfvensom färdtiderna emellan Helsingfors och Hangö skulle åter blifva:

	Afstånd km.	Färdtid.
Helsingfors—Nummela—Hangö	149	4 t. 3 m.
D:o —Gerknäs—d:o	139	3 t. 46 m.
D:o —Karis—d:o	134	3 t. 32 m.

Häraf synes, att af de tre linjerna den till Karis blefve längst eller 34 kilometer längre än Nummela och 18 kilometer längre än Gerknäs linjen äfvensom proportionsvis dyrast. För genomgående trafik blefve den visserligen kortast eller 5 kilometer kortare än Gerknäs och 15 kilometer kortare än Nummela banan. Men då densamma likväl komme att tillgodose ett betydligt mindre trafikområde än någon af de andra, torde denna linje icke vidare böra komma i åtanke. Vid en jemförelse emellan de två andra linjerna bör enligt utskottets öfvertygelse företrädet afgjort gifvas åt alternativet Helsingfors—Gerknäs.

De skäl, som anförts till förmon för sträckningen Helsingfors—Nummela äro hufvudsakligen:

att denna linje blir billigare, än något annat alternativ; att densamma erbjuder den kortaste förbindelsen emellan Helsingfors och Hangö jernväg; att om linjen drages till Nummela, en betydligt längre del af Hangö banan kommer att tjenstgöra såsom sammanbindningsbana emellan kustbanans båda ändsträckningar, hvarigenom en compensation i viss mån skulle erhållas för den trafik, som den nya jernvägen kan förväntas komma att draga från förutbestående banor; samt slutligen att Nummela banan komme att löpa genom hjärtat af trakter, hvilka såsom tillförselområde för Helsingfors stad vore af allra största betydelse.

Dessa skäl äro dock enligt utskottets mening icke hållbara för så vidt det gäller att åstadkomma den felande länken i kustbanan Helsingfors—Åbo. Väljer man för detta ändamål sträckningen Helsingfors—Nummela, så förlorar man helt

och hållet ur sigte det hufvudsyftemål, hvilket man genom byggandet af kustbanan velat tillgodose, d. v. s. åvägabringandet af en så direkt jernvägsförbindelse som möjligt emellan landets båda förnämsta städer samt emellan dessa och landets för närvarande och antagligen äfven under lång tid framåt, enda vinterhamn.

Redan en blick på kartan är tillräcklig att ådagalägga, hvilket vidunderligt utseende ifrågavarande jernväg skulle erhålla genom dess ledande öfver Nummela. I stället för en enhetlig stambana för sydvestra Finland, får man tvenne fristående lokalbanor, lösligt sammankopplade med en i vinkelrät sträckning emot desamma gående tredje bana. Till på köpet skulle äfven Nummela banan komma att bilda en så godt som rät vinkel.

Att Nummela linjen, såsom den kortaste, äfven blir den billigaste, kan väl icke förnekas, men denna omständighet borde icke kunna tillmätas någon afgörande betydelse, då banans främsta uppgift ingalunda kan vara att med minsta kostnad förena Helsingfors med Hangö—Hyvinge banan, samt man dessutom har fullgiltig anledning att förutsätta att den sydligare sträckningen till Gerknäs skall, om äfven densamma tager i anspråk ett något högre anläggningskapital, blifva fullt ut lika räntabel som Nummela linjen. Att åter den sydligare sträckningen till Gerknäs i vida högre grad än Nummela linjen tillgodoser såväl landsortens som Helsingfors stads intressen finner utskottet ligga i öppen dag.

Hvad främst angår landsortens mellan Helsingfors och Hangö banan trafikbehof, så borde, på sätt äfven jernvägsutskottet vid 1894 års landtdag framhållit, något tvifvel ej kunna förefinnas derom, att detta behof icke tillfredsställes långt bättre genom linjen till Gerknäs än genom Nummela banan. Den sats, att en jernväg bör beröra de orter, derifrån största trafik är att emotse, har äfven i vårt land vunnit erkännande; och i enlighet härmed bör ifrågavarande bana ledas genom de centrala delarna af Kyrkslätt och Sjundeå kommuner, i det att dessa delar äro tätast befolkade och bäst odlade, förutom att hela Degerby och delar af Ingå genom denna linje, men icke genom Nummela banan, komma i åtnjutande af jernvägsförbindelse. Påståendet att Vichtis kommun och andra närliggande trakter icke kunde hafva nytta af en linje till Gerknäs är icke heller riktigt. Intet hindrar att anordna tågen å Hangö banan på ett sådant sätt, att äfven dessa tracters trafikbehof vinna beaktande, helst afståndet från Nummela öfver Gerknäs till Helsingfors blefve 90 kilometer mot 109 öfver Hyvinge. Och dessutom kan trafiken från flere af omordade kommuner, såsom Nummis och Pusula, med fördel uppsöka jernväg vid Lojo, derifrån afståndet till Helsingfors blefve endast 76 kilometer, eller blott 28 kilometer längre än från Nummela direkt öfver Haapajärvi och Finns.

Hvad åter beträffar Helsingfors stads särskilda intressen, så kan staden ingalunda vara tillfreds med att Nummela banan bygges framför och med uteslutande af Gerknäs banan. För genomgående trafik blifver linjen Helsingfors—Nummela—Karis—Åbo den längsta af alla de föreslagna eller 10 kilometer längre

än linjen öfver Gerknäs och 15 kilometer längre än öfver Karis. Det icke minst viktiga ändamålet med kustbanan har emellertid såsom nyss nämdes varit att söka förkorta afstånden mellan Helsingfors samt Hangö och Åbo. Detta ändamål förnämligast har betingat att Helsingfors sökt få kustbanan till stånd samt iklädt sig tidigare omordade uppoffringar för företagets förverkligande. Det vore så mycket mera opåkalladt att nu utan nödtvång åsidosätta detta syftemål med ifrågavarande jernväg, som orsaken, hvarför bandelen Åbo—Karis beslutits till utförande efter ett tyngre och dyrare system, just varit den, att detta system möjliggör en större farhastighet och derigenom en snabbare kommunikation emellan berörda orter.

Derför, att kustbanan fortsättes från Gerknäs, behöfver för öfrigt icke tanken på en sidogren från kustbanan till Nummela öfvergifvas. Icke heller är det likgiltigt för Helsingfors om jemväl denna jernväg kommer till stånd, ty stadens intresse kräfver så många tillförselådror som möjligt för fyllande af dess behof. Men Nummela banan må blott icke byggas på bekostnad af större och mera beaktansvärda intressen. Det synes utomdess utskottet som hade Nummela jernväg sitt egentliga och hufvudsakliga berättigande under förutsättning att densamma fortsättes norrut, genom Vichtis, Pyhäjärvi, Loppis och Tammela socknar, hvarigenom den skulle uppsamla trafiken från hjertat af hela den vidsträckta landsbygd, som omslutes af Åbo—Tammerfors, Hyvinge—Hangö och Åbo—Karis jernbanor, men hvilken trakt på grund af dess aflägsenhet från den i periferin löpande järnvägen endast i mycket ringa grad kan draga nytta af detta samfärdsmedel. Denna trafik torde emellertid fullt tillräckligt kunna betjenas af en smalspårig bana, och synes därför byggandet af Nummela banan, såsom en del af sagda jernväg, böra få bero till dess den lämpligaste sträckningen af den tilltänkta banan samt det system, hvilket vid dess byggande bör följas, blifvit närmare bestämda.

I likhet med motionärerna anser äfven utskottet att ifrågavarande jernväg i främsta rummet bör tänkas utförd för statsverkets räkning, enär en så viktig och, efter allt förutseende, inbringande länk i landets jernvägsnät icke torde böra få komma i enskilds hand. I betraktande af de vägande skäl, som tala för företagets utförande, och framför allt den omständigheten, att banan med all säkerhet kan antagas komma att blifva en lönande affär, borde något bidrag från Helsingfors stads sida icke behöfva ifrågakomma för att få företaget till stånd. Utskottet har dock ofvan framhållit, hurusom stadens välförstådda intresse med nödvändighet synes fordra att ifrågavarande jernväg drages till Gerknäs och icke till Nummela. Då det emellertid kan förutses att sistnämnda sträckning såväl inom Regeringen som hos Ständerna skall finna förespråkare i främsta rummet på grund

Jernvägen bör
utföras för sta-
tens räkning.

af den billigare anläggningskostnaden, torde det, enligt utskottets mening, icke vara opåkalladt, om staden, för att betaga Nummela linjen omordade företråde, erbjuder sig att, under förutsättning att banan drages till Gerknäs, garantera åt statsverket räntan å den merkostnad, byggandet af sistsagde sträckning skulle betinga i förhållande till Nummela linjen, för så vidt icke denna ränta betäckes af nettoinkomsten från ifrågavarande bandel. Då berörda merkostnad kan stiga till högst 1,200,000 mark, skulle, under förutsättning, att statsverket, i likhet med hvad vid upptagandet af de senaste statslånen egt rum, blir i tillfälle att upplåna de för jernvägsanläggningen erforderliga medlen emot en räntesats af $3\frac{1}{2}$ ‰, utan nämnvärd kapitalrabatt, den föreslagna garantin kunna medföra för staden en årlig utgift af högst 42,000 mark. Under förutsättning att trafiken å den nya banan anordnas på ett tids- och ändamålsenligt sätt, kan det med ganska stor säkerhet förutses att banan redan inom ganska kort tid skall afkasta tillräcklig inkomst att betäcka räntan å anläggningskostnaderna. Vid sådant förhållande torde Helsingfors stads omförmälda räntegaranti behöfva tagas i anspråk under högst ett par tre år. Då värdet af en sådan räntegaranti emellertid väsentligen förhöjes, om garantin utsträcker utöfver den sannolika tiden för dess begagnande, föreslår utskottet att staden skulle förbinda sig till garanti uti förbemälda afseende under en tid af ända till tio år, räknadt från dagen då banan belägges med arbete.

Skulle slutligen, mot förmodan, alla ansträngningar att förmå statsverket till utförandet af ifrågavarande jernväg icke leda till resultat, finner utskottet, i likhet med motionärerna, att staden bör vara betänkt på att sjelf utverka sig koncession å banans byggande. Dock torde frågan härom böra lemnas beroende till dess visshet vunnits derom, huruvida statsverket anser sig böra bygga banan eller icke.

Med afseende å beskaffenheten af den utgift, som den af utskottet föreslagna räntegarantin eventuellt kan medföra för staden, torde ärendet, i stöd af 25 § mom. b. i förordningen angående kommunalförvaltning i stad, böra öfverlemnas till Förstärkta Stadsfullmäktiges behandling.

På grund af hvad ofvan anförts får utskottet vördsamt föreslå att Stadsfullmäktige i anledning af nu förevarande motion ville besluta:

att ingå till Regeringen med underdånig anhållan derom, att nådig proposition måtte till nästa landtdag aflåtas angående byggande

för statsverkets räkning af en jernväg från Helsingfors till lämplig punkt å Hangö banan i grannskapet af Gerknäs haltpunkt; samt

att för den händelse banan bygges i angifna riktning tillförbinda Helsingfors stad att under en tid af högst tio år, räknadt från den dag banan belägges med arbete, samt med ett belopp af högst 42,000 mark årligen bidraga till betäckandet af räntan å ett belopp af 1,200,000 mark af banans anläggningskostnad, för så vidt icke banans nettoinkomst förslår till betäckandet af den ränta, statsverket anser sig böra å banans anläggningskapital beräkna.

Helsingfors, i april 1896.

Alfred Norrmén.

Th. Tallqvist.
Gustaf Nyström.

Mauritz Hallberg.
C. E. Holmberg.

Rentabilitetskalkyl för en tillernad Helsingfors—Gerknäs jernväg.

Någon annan beräkningsgrund, hvilken skulle gifva ett sannolikare utslag öfver en föreslagen jernvägs intrader, torde knappast finnas än metoden att jemföra den tillernade banan med en redan i verkligheten förefintlig jernvägsdel af samma längd och belägen i en trakt med såvidt möjligt likartade ekonomiska förhållanden, som i orten för den nya banan äro rådande. Resultatet af en dylik beräkning blir i samma mån tillförlitlig, som härvid tages behörig hänsyn till alla såväl vid den ena som den andra af de komparerade bandelarne existerande speciela vilkor för uppkomsten af en större eller mindre trafik, sådana som ekonomiskt kraftigare eller svagare ändpunkter för banorna, tätare eller glesare befolkning inom banans trafikområde, till- eller frånvaron invid banorna af industriella anläggningar, högre eller lägre uppdrifvet jordbruk, mer eller mindre betydliga skogar m. m. Och föranleda naturligtvis dessa specialförhållanden vid beräkningen dels till vissa reduktioner af de å den jemförande jernvägen funna trafikkvantiteterna dels till lämpligt förökande af desamma.

För nu ifrågavarande H:fors—Gerknäs jernväg förelåg i så måtto vid senaste landtdag och ingår i dess tryckta förhandlingar en på ofvan anförda principer baserad rentabilitetskalkyl, som denna jernväg utgör den östra delen af hela den vid sagda landtdag till utförande ifrågasatta kustbanan H:fors—Åbo. Vid kalkylens uppgörande hade till jemförande bandelar tagits sträckor af motsvarande längder dels på H:fors—T:hus dels på Åbo—Toijala jernväg; och slutade sig kalkylen för den 177 kilometer långa banan å en bruttoupplärd af 1,320,000 mark, en exploitationskostnad å 712,000 mark och således en nettovinst om 608,000 mark, allt per år. I hvilken mån emellertid de skilda delarne af hela banan, nämligen H:fors—Gerknäs å ena sidan och Karis—Åbo å den andra skulle bidra till denna nettovinst framgår icke af denna kalkyl. I förhållande till banlängderna 64 och 113 kilometer skulle vinsten visserligen fördela sig på hvardera bansträckorna med resp. 219,841 mark 81 penni och 388,158 mark 19 penni; samt lemna å den för bandelen H:fors—Gerknäs beräknade anläggningskostnaden 4,950,000 mark 4,44 %. Då en dylik proportionel fördelning af årsbehållningen från banan likväl icke kunnat anses fullt tillåten, emedan kustbanan H:fors—Åbo, likasom de flesta andra jernvägar, under sina skilda delar företer icke oväsentliga olikheter, i det den östra bandelen utmynnar i ett betydligt starkare trafikcentrum, H:fors, än den vestra, som har Åbo till ändpunkt, men å andra sidan alla vid jernvägen belägna

industriella verk falla inom den senare nämnda delen af bauan, har utskottet trots en särskild rentabilitetskalkyl för bansträckan H:fors—Gerknäs blifva oundgänglig. Ett viktigt motiv till en förnyad kalkylation är äfven den omständigheten att för en dylik nu föreligger statistiskt material af vida senare datum, eller jernvägsstatistik från år 1894, än för den äldre kalkylen, som grundade sig på statistiken i jernvägsstyrelsens berättelse för 1889.

Utskottet har derföre uppdragit åt undertecknad att för bansträckan H:fors—Gerknäs, med iakttagande af ungefärligen samma förfaringssätt, som blifvit följdt vid berörda kalkyl för 1894 års ständermöte, samt på basen af samma års jernvägsstatistik — den sista som blifvit publicerad — uppgöra en ny rentabilitetsberäkning. Vid fullgörande af detta uppdrag har jag för beräkningen af såväl passagerare- som godstrafiken strikte åtskilt den genomgående och den lokala rörelsen, i motsats till hvad fallet är i äldre föreliggande kalkyl, der för både det ena och det andra slagets personantal och varumängder antagits vissa medelfar- och medeltransportlängder. Dessa medeltrafiklängder hafva dessutom i de skilda fallen uträknats och icke blott uppskattats. Med undantag af de tillskott i trafik, som supponerats uppstå på grund af betydligt förkortad — man kunde säga direkt — väg emellan H:fors och Borgå med dess jernväg å ena sidan samt Hangö hamn och Åbo stad å den andra, kan all i beräkningen införd genomgående trafik betecknas såsom fullt exakt, d. v. s. som en trafik, hvilken otvifvelaktigt hade betjenat sig af den kortaste jernvägsförbindelsen emellan nämnda orter ifall denna förbindelse redan år 1894 funnits till. I samma mån denna genomgående trafik således är en väsentlig faktor i kalkylen, stärker den sannolikheten af dess slutresultat. Till måttstock för den lokala trafikens uppskattning åter är på H:fors—T:hus jernväg utbruten en bandel, hvilken har sin begynnelsepunkt i H:fors och slutar vid en punkt emellan Hyvinge och Riikimäki stationer. Med iakttagande af vissa eliminationer, såsem t. ex. af all godstrafik från Jokela station på H:fors — representerande den största lokaltrafiken på nämnda bansektion — förefaller ett dylikt antagande fullt berättigadt. Ty utgångspunkten för de jemförda bandelarne är densamma; och om äfven trafiken på H:fors—T:hus jernväg redan under decennier hunnit upparbetas, är banan deremot ledd genom en mindre tätt befolkad och mindre odlad trakt än den, hvarigenom H:fors—Gerknäs jernväg skulle komma att dragas. Såsom känt är trafikområdet för sistsagda jernväg just en af landets äldsta kulturorter, derifrån ännu i den dag som är bland annat den största lifsmedelinförseln på H:fors eger rum. Helsingforsboer äro af ålder lägenhetsinnehafvare och villaegare uti de trakter, hvarigenom den nya banan komme att gå; och skall utom allt tvifvel med afseende å ortens ojemförligt större naturskönhet vid denna nya bana utan dröjsmål uppstå dylika för jernvägstrafiken så inbringande hufvudstadskolonier, som exempelvis Malm och Kervo stationer på H:fors T:hus jernväg äro det. Lika värdefulla, om ej värdefullare skogar och på icke längre distanser från H:fors, än hvad fallet är vid H:fors—Riihimäki bandel,

finnas äfven inom den tillernade banans gebit, t. ex. i Kyrkslätt och invid Lojo sjö; ej heller tegelbruk, de der komma att betjena sig af jernvägen, saknas, såsom exempelvis vid Bobäck.

Uti sjelfva kalkylen, som är af nedanstående utseende, ingår ytterligare nödiga motiv och förklaringar.

Persontrafik.

a) Genomgående:

1:o) Antalet resande emellan H:fors och dess omnejd t. o. m. Kervo station å ena sidan samt Hangö och dess omnejd t. o. m. Nummela station å den andra [distansen från Kervo till Hangö genom Gerknäs 165, genom Hyvinge 178 km samt från Nummela till H:fors genom Gerknäs 93 men genom Hyvinge 109 km] utgjorde år 1894		
från H:fors till Hangö, Lappvik, Ekenäs, Karis, Svartå, Lojo, Nummela och tvärtom insumma	12,121	
från Malm till Hangö, Lappvik, Ekenäs, Karis, Svartå och tvärtom	90	
från Dickursby till Hangö, Lappvik, Ekenäs, Karis, Svartå och tvärtom	103	
samt från Kervo till Hangö, Lappvik, Ekenäs, Karis, Svartå och tvärtom	128	12,442
2:o) Antalet passagerare emellan H:fors och dess omnejd t. o. m. Träskända station å ena sidan samt Åbo och dess omnejd t. o. m. Aura station å den andra [afståndet emellan Träskända och Åbo genom Gerknäs 233, genom Toijala 238 km och emellan Aura station och H:fors genom Gerknäs 236, genom Toijala 245 km] uppgick för samma år:		
från H:fors till Åbo, Lundo, Aura och tvärtom till inalles	6,680	
samt från Malm till Åbo, Lundo och tvärtom till	36	
äfvensom från Dickursby, Kervo och Träskända till Åbo och tvärtom till	233	6,949
3:o) Emellan Borgå stad och Borgå banans stationer å ena sidan och Hangö t. o. m. Svartå å den andra färdades år 1894 i hvardera riktingarne tillsammans passagerare till ett antal af	331	
äfvensom emellan Borgå och Åbo och tvärtom	298	629
4:o) För uppskattande af det antal passagerare, som från den nya bandelen Karis—Åbo kan för resor till ändpunkten H:fors tillföras bansträckan H:fors—Gerknäs, bör såsom tra-		
Transport		20,020

	Transport	20,020
<p>fikmätare tagas någon bestående bandel af 113 km längd på ett afstånd af 90 km från H:fors; och väljes härtill af Hangö jernväg bandelen Korpi—Lappvik af 106 km längd med begynnelsen Korpi 83 km från H:fors, hvarjemte för säkerhets skull, i det den andra ändpunkten för Karis—Åbo banan, Åbo stad, är en betydligt starkare och mera rörelse till sig dragande slutpunkt än Hangö stad för Hangö banans mellanstationer, tages blott 75 % af antalet passagerare från sagda bandel till H:fors, eller</p>		
		8,729
<p>5:o) På tidigare anförda skäl, då en direkt kommunikationsförbindelse måste framkalla en alldeles annan personbefordran tvenne orter emellan än en onaturlig omväg, torde det vara nog försigtigt beräknadt, om här såsom tillskott till ofvanstående passagerareantal antages för trafiken mellan H:fors och Hangö samt H:fors och Åbo en förhöjning af 50 % af det emellan samma orter redan förekommande passagerareantalet, hvarigenom det ökades med</p>		
	4,465	
<p>och emellan Borgå och Hangö samt Borgå och Åbo efter 25% tillskott ökades med</p>		
	101	4,566
	Summa passagerare	33,315

Detta passagerareantal ger för en banlängd af 64 km:
 $33,315 \times 64 = 2,132,160$ *personkilometer*

b) Lokal:

1:o) Trafiken fram och åter emellan banans ändstation H:fors och dess mellanstationer, hvilken trafik på redan anförda grund antages blifva lika intensiv som rörelsen på den bestående bandelen H:fors—Hyvinge, å hvilken den 1894 uppgick till 141,941 passagerare, eller, då distansen från H:fors till Hyvinge är 59 km, utgjorde i afrundadt tal 2,400 personer per km, skulle för H:fors—Gerknäs jernväg representera $2,400 \times 64 = 153,600$ passagerare. Och då medelfarlängden för dessa passagerare i det aldra närmaste blir 24 km, hvilket resultat erhållits genom interpolation mellan motsvarande längder för bandelen H:fors—Riihimäki, utgörande 24,6 km eller 34,64 % af hela längden 71 km, och bandelen H:fors—Hyvinge, 22,8 km eller 38,64 % af distansen 59 km, erhålles med dessa faktorer å passagerareantal och medelfarlängd personkilometer $153,600 \times 24 =$

	3,686,400
Transport	3,686,400

	Transport	3,686,400
2:o) Den inbördes trafiken banans mellanstationer emellan, hvilken för bansträckan H:fors—Hyvinge utgjorde förutsagda år 182,740 personkilometer, tages emellertid, emedan en dylik rörelse å en jernväg först småningom utvecklar sig, till endast hälften eller		91,370
3:o) Den lokala trafik, som från banans mellanstationer utgå till andra än redan observerade jernvägars mellan- och ändstationer, såsom å T:fors—T:hus, Wasa, Uleåborgs, Savolaks banan m. fl. och hvilken trafik på den jämförande bandelen representeras med 183,826 personkilometer, utföres här äfven med endast 50 %		91,913
4:o) med blott 50 % upptages här och slutligen motsvarande från andra stationer å landets jernvägsnät inkommande lokal persontrafik.		97,108
	<u>Summa personkilometer</u>	<u>3,966,791</u>

Medelinkomsten per personkilometer å statsjernvägarne uppgick år 1894 till Fmk 0,044; och kan alltså den totala inkomsten af persontrafiken å en H:fors—Gerknäs bana beräknas till 0,044 [2,132,160 × 3,966,791] = *Fmk 268,353,84.*

Godstrafik.

a) Genomgående:

1:o Antalet ton gods, som transporterades år 1894 per jernväg emellan H:fors och dess omnejd t. o. m. Kervo station å ena sidan samt Hangö och dess omnejd t. o. m. Nummela station å den andra, utgjorde: från H:fors till Hangö, Lappvik, Ekenäs, Karis, Svartå, Lojo, Nummela och tvärtom in summa	9,708,6	
från Malm till Hangö, Lappvik, Ekenäs, Karis, Svartå, Lojo och tvärtom	19,5	
samt från Dickursby och Kervo till Hangö, Lappvik, Ekenäs, Karis, Svartå och tvärtom	<u>178,3</u>	9,906,4
2:o) Antalet ton gods, som samma år befordrades per jernväg emellan H:fors och dess omnejd t. o. m. Träskända station å den ena sidan samt Åbo och dess omnejd t. o. m. Aura station å den andra uppgick:		
från H:fors till Åbo, Lundo, Aura och tvärtom till inalles . .	1,459,8	
från Malm till Åbo, Lundo, Aura och tvärtom till	0,4	
	<u>Transport</u>	<u>1,460,2</u> 9,906,4

	Transport	1,460,2	9,906,4
från Dickursby och Kervo till Åbo, Lundo och tvärtom till		18,2	
samt från Träskända till Åbo och tvärtom till		6,8	1,485,2

3:o) Emellan Borgå stad och Borgåbanans stationer å ena sidan och Hangö t. o. m. Svartå station å den andra transporterades 1894 i hvardera riktningarne tillsammans gods till ett antal ton af 892,5

äfvensom emellan Borgå och Åbo och tvärtom ton 69,4

961,9

4:o) För uppskattande af det tontal gods, som kommande från bandelen Karis—Åbo och destineradt till H:fors eller derifrån till denna bandel passerar bansträckan H:fors—Gerknäs, anställes såsom vid persontrafiken jemförelse med bandelen Korpi—Lappvik och utföres i rundt tal, sedan allt hithörande gods från Korpi station, icke mindre än 14,158 ton eliminerats, med ton 8,000,0

5:o) Emedan godstrafiken per jernväg mellan H:fors och Hangö samt H:fors och Åbo härintills till följd af den onaturliga omvägen varit ytterst minimal, höjes densamma med 200 % och utföres i afrundadt tal med ton 6,000,0

Summa ton gods 26,353,5

Hvilket för en banlängd af 64 kilometer ger: 26,353,5
 $\times 64 = 1,686,624$ tonkilometer.

b) Lokal.

1:o) Alldeles under enahanda antagande, som gjordes vid beräkningen af persontrafiken, skulle den lokala godstrafiken fram och åter emellan banans ändstation H:fors och dess mellanstationer, sedan samma trafik på Jokela station, representerande 11,067 ton och varande den största näst trafiken på Malm (12,279 ton) för all säkerhets skull eliminerats, uppgå till

$$\frac{59,135,4 - 11,007,0}{59} = \text{cirka } 800 \text{ ton per } 59 \text{ bankilometer eller } 800$$

$\times 64 = 51,200$ ton. Och då för denna godsquantitet medeltrafiklängden blir 32,5 kilometer, uträknad äfven genom interpolation emellan motsvarande längder för bandelarna H:fors—Riihimäki (33,4 km eller 47,04 % af 71 km) och H:fors—Hyvinge (30,7 km eller 52,03 % af 59 km) erhålles tonkilometer $51,200 \times 32,5 =$ 1,664,000

2:o) Den inbördes trafiken banans stationer emellan utgjorde för den jemförande bansträckan H:fors—Hyvinge 38,510,6 tonkilometer, men tages här af endast 50 % 19,255

Transport 1,683,255

	Transport	1,683,255
3:o) Den lokala trafik, som från bandelens H:fors—Hyvinge mellanstationer utgick till stationer på andra än redan observerade jernvägar var 49,635,3 tonkilometer, hvaraf också blott hälften här utföres med		24,818
4:o) Likaledes upptages här med endast hälften motsvarande inkommande trafik		41,898
	<u>Summa tonkilometer</u>	<u>1,749,971</u>

Medelinkomsten per tonkilometer å statsjernvägarne var 1894 Fmk 0,055, men med hänsyn därtill, att den här beräknade trafik rör sig på jernförelsevis korta distanser och gällande stora afståndsrabatter ej kunna på banan H:fors—Gerknäs i samma mån utöfva invärkan som på jernvägsnätet i dess helhet, kan denna medelinkomst per tonkilometer utan hvarje fara för öfverdrift höjas till Fmk 0,06. I den äldre kalkylen är denna medelinkomst antagen till Fmk 0,07 och således betydligt högre. Den totala inkomsten af godstrafiken å H:fors—Gerknäs jernväg beräknas derfor till 0,06 [1,686,624 + 1,749,971] = *Fmk* 206,195,70.

Extra och diverse utgifter.

Dessa inkomster utgjorde å statsjernvägarne år 1894 i medeltal (och för Åbo bana) 1,1% af öfrig trafikinkomst och beräknas derfor äfven för H:fors—Gerknäs jernväg efter 1,1% till $\frac{(268,353,84 + 206,195,70) 1,1}{100} = \textit{Fmk} 5,220,04$.

Totala bruttoinkomsten

af H:fors—Gerknäs bandel skulle således i afrundade tal uppgå till:	
Persontrafiken	<i>Fmk</i> 268,300
Godstrafiken	" 206,000
Extra och diverse inkomster	" 5,200
	<u>Summa <i>Fmk</i> 479,500</u>

Per bankilometer blefve denna bruttoinkomst $\frac{479,500}{64} = \textit{Fmk} 7,492,19$

Per bankilometer var bruttoinkomsten 1894 å följande banor:

H:fors—T:hus—S:t Petersburg	<i>Fmk</i> 15,865,81
Åbo—Toijala—T:fors	" 8,633,68
Hangö—Hyvinge	" 4,797,30
Hela bannätet	" 6,739,42

Per bankilometer skulle den å H:fors—Gerknäs jernväg beräknade trafiken förhålla sig

till trafiken å H:fors—T:hus—S:t P:burg banan såsom	0,47 : 1
” ” ” Åbo—Toijala—T:fors	” ” 0,87 : 1
” ” ” Hangö—Hyvinge	” ” 1,56 : 1
” ” ” Hela bannätet	” ” 1,11 : 1

Ehuru dessa relationsstal i och för sig måhända bättre än hvarje resonemang torde gifva en föreställning om den större eller mindre rigtigheten af ofvan gjorda beräkning af bruttoinkomsten från en H:fors—Gerknäs bana, må här dock nämnas att denna inkomst synes ligga tillbörligt eller med hela 53 % under inkomsten från H:fors—T:hus—S:t P:burg järnväg, att den lagomt eller på 13 % när närmar sig inkomsten från Åbo—Toijala—T:fors banan, att den såsom sig bör betydligt eller i det aldra närmaste med samma procenttal öfverskrider intraderna från Hangö banan som den understiger dem för H:fors—T:hus—S:t P:burg järnväg, samt att den endast är 11 % större än medelinkomsten från alla både bättre och sämre banor i landet.

Nettoinkomsten.

För utrönande af densamma måste banans exploitationskostnad uppskattas. Äfven härför finnes ingen säkrare beräkningsgrund än en jämförelse med redan bestående banors drift- och underhållskostnader. Att dessa stå i temmeligen direkt proportion till den på en järnväg förekommande trafiken är obestridligt, men måste underhållskostnaden på en äldre bana, isynnerhet om der redan förekommer utbyte af räler samt ombyggnad af hus och rullande materiel, vara väsentligen högre än på en ny järnväg. Men äfven för en viss, man kunde säga för liten trafik, blir en banas exploitationskostnad af helt naturliga skäl proportionsvis höga,

Utgifterna per bankilometer utgjorde under år 1894:

för H:fors—T:hus—S:t P:burg järnväg	<i>Frk.</i> 9,081,00
” Åbo—Toijala—T:fors ”	” 4,860,05
” Hangö—Hyvinge ”	” 3,636,12
” Hela bannätet ”	” 4,329,27

Exploitationskostnaden för H:fors—Gerknäs banan utfölle med följande tal efter jämförelse med samma kostnad:

för H:fors—T:hus—S:t P:burg järnväg	$9,810,00 \times 0,47 =$	<i>Frk.</i> 4,610,70
” Åbo—Toijala—T:fors	$4,860,05 \times 0,87 =$	” 4,228,24
” Hangö—Hyvinge	$3,636,12 \times 1,56 =$	” 5,672,35
” Hela bannätet	$4,329,27 \times 1,11 =$	” 4,805,49

Med beaktande af det ofvan sagda och vid jämförelse med exploitationskostnaden för H:fors—T:hus—S:t P:burg och i all synnerhet för Åbo—Toijala—

T:fors banorna, å hvilken sistnämnda också redan utbyte af räler förekommer, torde exploitationskostnaden för H:fors—Gerknäs järnväg vara nog högt uppskattad, om den toges till 4,000 mark per bankilometer, eller för hela banan till $4,000 \times 64 = \text{Fmk. } 256,000$. Och skulle i sådant fall nettointkomsten belöpa sig till $479,500 - 256,000 = \text{Fmk. } 223,500$, hvilket för en anläggningskostnad af 4,950,000 mark utgjorde 4,51 %. Skilnaden emellan detta slutresultat och det, som ofvannföre genom en proportionsräkning på grund af den äldre kalkylen erhållits, är ytterst obetydlig, utgörande endast 0,07 %. För en med 11 % förhöjd, till 5,494,500 mark uppgående byggnadskostnad för banan gifve nettovinsten ännu 4,06 % å anläggningskapitalet.

H:fors i Mars 1896.

Th. Tallqvist.

Bilaga II.

Folktätheten i nedanstående socknar den $31/12$ 1894.

	Kyrkoskrif- ven folk- mängd.	Antal perso- ner på km ² .
Janakkala socken	6,619	12,8
Hausjärvi ”	8,448	17,5
Nurmijärvi ”	7,984	13,6
Mäntsälä ”	7,885	13,7
Thusby ”	5,714	21,1
Sibbo ”	6,390	17,8
Borgnäs kapell	2,384	17,3
Helsinge socken	10,076	27,3
Ekenäs landsförs.	1,932	18,8
Pojo	4,377	18,1
Karis	2,754	} 15,6
Svartå	290	
Snappertuna	2,558	17,4
Ingå med Fagervik	3,870	15,6
Degerby	1,532	18,5
Lojo	5,367	21,1
Sjundeå	4,134	16,3
Kyrkslätt	6,030	17,7
Esbo	5,650	18,8
Ekenäs stad	2,093	

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolagets tryckeri, 1896.

Handlingar angående föreslagen reorganisation af konstflitsföreningens centralskola.

KONSTFLITSFÖRENINGEN

i

FINLAND.

H:fors, den 14 Febr. 1896.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Såsom framgår af bilagda till Bestyrelsen för Konstflitsföreningen af föreståndaren för Föreningens centralskola inlämnade framställning är en omorganisation af denna skola planlagd. Det altjämt växande elevantalet — höstterminen 1895 uppgick elevsiffran till 402 — bereder svårigheter i följd af det begränsade utrymmet i skollokalen, och härtill kommer att inrättandet af fleråriga undervisningskurser med fast program alt mera visat sig af behovet påkalladt. Bestyrelsen för Konstflitsföreningen, som i allo omfattat Magister Nordströms förslag och enligt detta ärnar omorganisera centralskolan, får härhos till Stadsfullmäktige ödmjukast hemställa om att de nu existerande lägre handtvärksskolorna blefve förvandlade till tvååriga, hvarigenom det blir en möjlighet att höja inträdesfordringarna och i öfrigt genomföra den föreslagna reformen i enlighet med det inlämnade programmet, som visserligen dock i fråga om timfördelningen kan efter vunnit erfarenhet komma att underkastas smärre modifikationer.

J. af Lindfors.

Arvid af Schultén.

Till Bestyrelsen för Konstflitsföreningen.

Den bas, på hvilken Centralskolan härintills i väsentlig mån stödt sin utveckling, har varit den individuella undervisningen i skolans fackämnen. Den frihet i val af ämnen för de enskilda eleverna och det tillfälle till fri utbildning

inom hvarje fackämne, hvilka den individuella undervisningen medgifvit, hafva ju varit gynsamma för skolans framgång, hvilket särskildt visat sig i elevantalet. Då detsamma emellertid numera blifvit så stort, att svårigheter uppstå vid undervisningen i en lokal, som icke medgifver utvidgning, och det för öfrigt synes mig lända eleverna till båtнад, att skolans undervisningskurser blifva fastare organiserade, har jag ansett tiden vara inne att för de yrken, som med säkerhet fortfarande komma att gifva skolan ett större antal elever, inrätta fleråriga kurser med bestämdare program än härförinnan. För att dock från skolan utgalla element, som icke egentligen höra till henne, anser jag mig böra föreslå, att inträdesfordringarna höjas till genomgången folkskolekurs, hvarigenom det blir nödigt, att de nu existerande lägre handtvärksskolorna blifva tvååriga. Härigenom vunnas att en del yrkesarbetare kunde, enligt nuvarande fordringar, blifva gesäller, då de genomgått lägre handtvärksskolan. Dessa slags yrkesarbetare skulle sålunda komma att uteblifva från Centralskolan, som de i vanliga fall besöka endast för att lära sig elementerna i räkning och skrifning.

I denna riktning är äfven det förslag, som af handtvärks- och fabriksföreningens fullmäktige inlämnats till industriidkaremötet i Åbo, uppgjort. I detsamma indelas nämligen handtvärksskolorna i handtvärksskolor och förberedande handtvärksskolor, de senare med 2 klasser.

Genom höjande af inträdesfordringarna kunde ur Centralskolans läroprogram utelämnas lektionerna i rättskrifning, lägre aritmetik och enkel bokföring, hvarigenom 12 veckotimmar vunnas för undervisning i geometri, algebra och fysik.

Då för yrkesarbetare, som genomgått högre folkskola, en treårig kurs i centralskolan kan anses tillräcklig, har jag med hänsyn därtill uppgjort följande läroprogram för mekaniska- och metall-arbetare, hvarvid det tillkommer läraren att lämpa undervisningen efter det kraf, de skilda yrkena ställa på densamma.

Första årskursen:

Aritmetik	2 timmar
Geometri	2 "
Teckning	4 "
Maskinritning	4 "
	Summa 12 timmar.

Andra årskursen:

Algebra	2 timmar
Deskriptiv geometri	2 "
Teckning	4 "
Maskinritning	4 "
	Summa 12 timmar.

Tredje årskursen:

Fysik	2 timmar
Dubbel bokföring	2 ”
Maskinritning	8 ”
	Summa 12 timmar.

För maskinritning anställs tvänne lärare: en för de svenska och en för de finska talande eleverna, hvilka lärare därjämte böra undervisa geometri och deskriptiv geometri. Tredje årskursens elever i maskinritning begagna hvardera lärarens undervisning i detta ämne, hvarigenom skilda lektioner inbesparas och större enhet i undervisningen vinnes.

Då samtliga metallarbetare under dagens lopp äro i yrkesarbete, kan för dem icke anordnas skolgång å andra tider än om aftnarne med 12 timmar i veckan, hvarigenom andra ämnen än de i läroplanen upptagna icke medhinnas. Bokföring är för hvarje yrkesman, som med tiden skall kunna blifva sin egen, oundgänglig, hvarför detta ämne upptagits i sista årskursen.

För snickare, bildthuggare, timmermän och murare kunna enahanda årskurser uppställas som för metallarbetare, hvarvid likväl maskinritning ersättes med byggnadsritning. Ifall snickare och bildthuggare kunna egna hela sin dag åt skolan, upptagas högre ornamentteckning, träskulptur och modellering såsom särskilda ämnen för dem.

Målare kunna i regel använda hela dagen i skolan.

För dem föreslås följande läroprogram:

Första årskursen:

Aritmetik	2 timmar
Geometri	2 ”
Teckning	4 ”
Skönskrifning	2 ”
Textning	2 ”
Målning	12 ”

Andra årskursen:

Perspektivlära	2 timmar
Ornamentik	2 ”
Ornamentteckning	6 ”
Figurteckning	12 ”
Textning	4 ”
Målning	12 ”

Tredje årskursen:

Perspektivlära	2 timmar
Ornamentik	2 "
Ornamenteckning	6 "
Figurteckning	12 "
Modellteckning	4 "
Målning	12 "

För de målare, som icke kunna begagna dagundervisningen, bibehålles yrkes- och ornamentmålning med 4 timmar i veckan.

Hvarje elev, som deltagar i dessa bestämda årskurser erhåller vid läroårets slut betyg innehållande, förutom vitsord i framsteg, uppgift huruvida eleven uppflyttas till närmast högre kurs eller icke, samt efter genomgången tredje årskurs, afgangsbetyg.

Önskar elev, som erhållit afgangsbetyg, fortfarande begagna undervisningen, vare det honom icke förmenadt. Likaså tillåtas elever, som icke låta inskrifva sig i fackafdelningarnas årskurser, att i fria kurser begagna skolans undervisning.

Detta läroprogram träder med första årskursen i gällande kraft från hösten 1896, så framt till samma tid kan genomföras härmed i sammanhang stående förslag om lägre handtvärksskolornas förändring till tvååriga.

Helsingfors, den 15 november 1895.

Ernst Nordström.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Uppmanad att yttra sig angående det förslag till omorganisation af Centralskolan för konstflit som af Konstflitsföreningens bestyrelse insändts till Helsingfors Stadsfullmäktige, har direktionen för lägre handtvärksskolorna, som för ändamålet förstärkt sig med folkskoleinspektör V. Öhberg, ansett sig böra förorda centralskolans omorganisation i enlighet med det väckta förslaget samt i öfverensstämmelse härmed uppgjort följande plan för utvidgande af lägre handtvärksskolorna med en andra årskurs, i hvilken lärningar skulle bibringas det kunskapsmått, som under nuvarande förhållanden utgör minimifordran för erhållande af gesällbref.

Undervisningsämnen å 1:sta klassen:

teckning	2	timmar	i	veckan
fackritning	2	"	"	"
aritmetik	4	"	"	"
välskrifning	2	"	"	"
rättskrifning	2	"	"	"

Summa 12 timmar i veckan.

Undervisningsämnen å 2:dra klassen:

teckning	2	timmar	i	veckan
fackritning	2	"	"	"
aritmetik	2	"	"	"
välskrifning	2	"	"	"
rättskrifning	2	"	"	"
bokföring	2	"	"	"

Summa 12 timmar i veckan

I teckning, fackritning och välskrifning är undervisningen individuell, hvarigenom hvarje elev i dessa ämnen får vinna den färdighet elevens anlag och flit medgifva. Undervisningen i de två förstnämnda ämnena lämpas därjämte efter det yrke eleven tillhör.

I öfriga ämnen uppställas följande kurser: *i aritmetik* å första klassen: hela tal, decimaltal och inledning till läran om bråk och å andra klassen: repetition af första klassens kurs samt läran om bråk, regula de tri och intresseräkning, *i rättskrifning* å första klassen: skrifning efter diktamen och andra klassen: jämte diktamenskrifning, skrifning af enkla uppsatser; *i bokföring*: enkel bokföring af en handtvärkeriaffär med bokslut för hvarje månad.

Då elevantalet å de svenska kurserna i lägre handtvärksskolorna, till följd af de svenska talandes i allmänhet högre förkunskaper, är jämförelsevis litet, anser direktionen att undervisningen i teckning, fackritning och välskrifning tillvidare kan sammanslås å första och andra årskursen för de svenska talande eleverna. Den nuvarande finska parallelklassen i skolan inom staden bibehålles för första klassen, men parallelundervisningen i Bärghäll indrages.

Kostnadsberäkning för skolan inom staden.

4 lärare i teckning	2 timmar i veckan å 3 mk i 32 veckor	. . .	768: —
4 " fackritning	2 " " " " "	. . .	768: —
4 " välskrifning	2 " " " " "	. . .	768: —
3 " aritmetik	4 " " " " "	. . .	1,152: —
2 " " " " " "	2 " " " " "	. . .	384: —
5 " rättskrifning	2 " " " " "	. . .	960: —
2 " bokföring	2 " " " " "	. . .	384: —
Föreståndare	700: —
			<u>5,884: —</u>

Skolan i Bärghäll.

3 lärare i teckning	2 timmar i veckan à 3 mk i 32 veckor	. . .	576:—
3 " fackritning	2 " " " "	. . .	576:—
3 " välskrifning	2 " " " "	. . .	576:—
2 " aritmetik	4 " " " "	. . .	768:—
2 " " "	2 " " " "	. . .	384:—
4 " rättskrifning	2 " " " "	. . .	768:—
2 " bokföring	2 " " " "	. . .	384:—
Föreståndare	600:—
			Fm. 4,632:—

Utgiften för undervisningen i båda skolorna stiger sålunda till Fmk 10,516:— hvaraf hälften erlägges af staten. Af den på Helsingfors stad ankommande hälften faller Fmk 2,300:— på höstterminen mot Fmk 1,696 enligt förut beviljadt anslag.

Utöfver denna skilnad	674:—
erfordras för innevarande år till undervisningsmateriel	200:—
hyresbidrag	600:—
20 ritbord à 6 mk	120:—
		Fm. 1,594:—

På grund af hvad ofvanföre anförts får direktionen för lägre handtvärkskolorna föreslå

att det af Konstflitsföreningens bestyrelse uppgjorda förslag till omorganisation af centralskolan för konstflit godkännes;

att lägre handtvärksskolorna från början af höstterminen innevarande år utvidgas med en andra årskurs och

att för detta ändamål ett tillskottsanslag af Fmk 1,594:— för innevarande år beviljas.

Helsingfors den 16 April 1896.

E. Qvist.

Rich. Heimberger.

Ernst Nordström.

Utskottsbetänkande angående fördelningen af utskänknings- och utminuteringsaktiebolagens vinstmedel.

Vid sammanträde den 31 sistlidne mars hafva Stadsfullmäktige åt under-tecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med förslag till användning af stadens andel i utskänknings- och utminuteringsaktiebolagens vinstmedel för år 1895; derå utskottet meddelats, att sagda andel till stadskassan inlevererats, af utminuteringsbolaget den 5 mars med 35,723 mark 80 penni samt af utskänkningsbolaget den 27 förlidne april med 48,834 mark 82 penni; utgörande stadens andel i vinstmedlen således inalles 84,558 mark 62 penni. Vidare har utskottet fått emottaga följande ansökningar om anslag ur medlen.

1:o) Garantiföreningens för Svenska Teatern delegation om 5,000 mark för folkrepresentationer till nedsatta pris.

2:o) Finska teaterns direktion om likaledes 5,000 mark för samma ändamål.

3:o) Aktiebolaget Helsingfors Filharmoniska Sällskap om 7,000 mark.

4:o) Helsingfors folkhögskolesällskap om 4,000 mark till folkhögskolekurser.

5:o) Helsingfors Arbetareförenings undervisningskomité om 3,000 mark till föreningens elementarkurser för arbetare och folkliga föredrag samt till föreningens bibliotek.

6:o) Sörnäs arbetareförening med något bidrag till dess undervisningskurser.

7:o) Föreningen „Arbetets Vänner“ om 3,500 mark till föreningens arbetareundervisning.

8:o) Föreningen „Arbetets Vänners Filial i Sörnäs“ om 320 mark till föredrag på svenska språket för arbetare.

9:o) Föreningen „Arbetets Vänner i Tölö“ om 500 mark till enahanda ändamål och till elementarkurser för arbetare.

10:o) Bestyrelsen för Arbetets vänners vestra filial om 400 mark jemväl för undervisning åt arbetare.

11:o) Döfstumföreningen om 500 mark.

12:o) Mariaföreningen om 2,500 mark till dess herberge för arbetssökande qvinnor.

13:o) Bestyrelsen för anordnande af sommarkolonier för arbetande qvinnor om 2,000 mark.

14:o) Folkskoledirektionen om 3,500 mark till feriekolonier för folkskoleelever.

- 15:o) Föreningen för befrämjande af barnavård om 2,000 mark.
- 16:o) Fröken Lydia Wendell om 3,245 mark till hennes barnträdgård i Tölö.
- 17:o) Handtverks- och Fabriks-Föreningens Fullmäktige om 3,000 mark till understöd åt yrkesarbetare för resor till utställningen i Berlin.
- 18:o) Helsingfors Simsällskap om 1,000 mark till bekostande af gratis-simning och simundervisning åt stadens folkskoleelever.
- 19:o) Nykterhetsföreningen Balder om 1,000 mark till spridning utaf nykterhetslitteratur.
- 20:o) Bestyrelsen för arbetshusen för barn om anslag till uppförandet af ett eget hus åt föreningen i Sörnäs.
- 21:o) „Lärareföreningen för helsovårds- och nykterhetsundervisning“ om 2,000 mark till befrämjande af dess nykterhetsarbete.
- Slutligen har utskottet delgifvits:
- att Stadsfullmäktige den 30 april 1895 beslutit att för Helsingfors stads räkning inköpa skulptören Robert Stigells staty „De skeppsbrutna“ för ett pris af 45,000 mark, hvaraf 40,000 mark beräknats för sjelfva konstverket, utfördt i brons, samt 5,000 mark för dess postament;
- att för ifrågavarande ändamål ett belopp af 6,000 mark skulle under 1895 till skulptören Stigell utanordnas ur det till Fullmäktiges förfogande ställda anslaget för oförutsedda behof samt återstoden af köpeskillningen i mån af behof fördelas på åren 1896, 1897 och 1898, hvarvid på Stadsfullmäktiges vidare pröfning skulle bero, huruvida de för statyn erforderliga utgifterna under dessa år skulle bestridas ur Helsingfors utskänknings- och utminuteringsaktiebolags vinstmedel eller anvisas å stadens budget;
- att Fullmäktige den 11 juni 1896, på förslag af utskottet för fördelning af 1894 års vinstmedel, af dess vinstmedel för ändamålet anslagit 7,000 mark;
- att Fullmäktige den 19 november 1895, på ansökan af bestyrelsen för Arbetareföreningens folkhögskolekurser, till upphyrande af lokal för dessa kurser anvisat ett belopp af 1,700 mark, att framdeles ersättas stadskassan ur utskänknings- och utminuteringsaktiebolags vinstmedel för 1895;
- att Fullmäktige den 27 december 1895 af utskänkningsaktiebolagets disponibla vinstmedel för samma år anslagit åt bolaget 20,000 mark, att under år 1896 användas till underhåll af bolagets planteringar och öfriga inrättningar å Högholmen och Fölisön; samt
- att sedan fröknarna Hanna Rothman och B. Hannén anhållit om anslag för underhåll af folkbarnträdgårdarna vid Lappviksgatan och i Sörnäs med 13,800 mark årligen, Fullmäktige vid sammanträde den 18 sistlidne februari tillförsäkrat sökandena bidrag till dessa trädgårdars upprätthållande under läseåren 1896—1897 och 1897—1898 samt åt utskottet öfverlemnadt att yttra sig, huruvida understödet för läseåret 1896—1897 kunde anvisas på vinstmedlen.

Garantiföreningen för svenska teatern har under föregående år erhållit 5,000 mark årligen af vinstmedlen mot skyldighet att under spelåret gifva minst 5 folkrepresentationer, företrädesvis å sön- och helgdagar samt under lämplig årstid, hvarjemte bestämts, att priset för biljetterna icke finge öfverstiga 75 penni platsen i andra radens fond- och 50 penni i dess sidologer samt 25 penni å tredje raden äfvensom att för biljetter till öfriga delar af salongen en nedsättning i priset af minst 50 proc. skulle ega rum. Till *finska teatern* har för samma ändamål och 6 representationer anslagits jemväl 5,000 mark, jemte det biljettpriset blifvit utsatt till högst 25 penni för plats å galleriet samt 75 resp. 50 penni för plats å andra raden, hvarhos priset för öfriga platser skulle nedsättas med minst 50 procent. Likaledes har den numera upplösta Orkesterföreningen, hvars uppgift upptagits af Aktiebolaget *Helsingfors Filharmoniska Sällskap*, tidigare ihågkommit med anslag, de senare åren med 5,000 mark hvarje, att utbetalas i månatliga rater under tiden från den 1 oktober till den 1 maj mot skyldighet för föreningen att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter mot inträdesafgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna borde säljas främst genom Helsingfors arbetareförening och föreningen Arbetets vänner samt de oförsålda vid ingången. — Alla dessa anslag torde — anslaget till Orkesterföreningen öfverflyttadt på Filharmoniska Sällskapet — böra utgå till samma belopp och på samma vilkor som hittills.

Helsingfors Arbetareförening erhöll senaste år 3,000 mark ur vinstmedlen, att användas till föranstaltande af folkhögskolekurser och populära föredrag. Af dessa medel öfverlemnade föreningen 900 mark, enligt till Stadsfullmäktige senaste höst lemnad uppgift, åt en utom föreningen bildad bestyrelse, som åtog sig att tillvägabringa dylika kurser inom den egentliga staden. Sådana kurser höllos sedermera hösten 1895 genom nämnda bestyrelses försorg i allmän, Finlands och kyrkohistorie, geografi, fäderneslandets litteratur och i grammatik, hvarjemte bland deltagarene i kurserna anställdes diskussion öfver olika ämnen, såsom nykterhet, lifsförsäkring m. m. Emedan åhörarenes antal vuxit så att den lokal, som bestyrelsen tidigare använt, eller lärosalen i universitetets laboratoribyggnad, blef otillräcklig, samt lokal för ändamålet måste upphyras i Frivilliga brandkårens hus, anvisade Stadsfullmäktige, på ansökan af bestyrelsen, den 19 november 1895 ytterligare 1,700 mark till bekostande af lokal för föredragen, hvilket anslag skulle framdeles ersättas stadskassan ur vinstmedlen.

Numera upplyser bestyrelsen för *Helsingfors folkhögskolesällskap*, hvilket sällskap utgör en filial af Folkupplysningssällskapet, att bestyrelsen, som tagit anordnandet af berörda folkhögskolekurser omhand, varit betänkt på att för ändamålet hyra Frivilliga brandkårens sal äfven för nästa läsåre. Lokaler för föredragen i Sörnäs och Tölö hade bestyrelsen anskaffat gratis. Bestyrelsen anhåller förty att Stadsfullmäktige, hvilka tidigare funnit ett bildningsarbete sådant som

Garantiföreningen för svenska teatern.

Finska teatern.

Filharmoniska Sällskapet.

Helsingfors Folkhögskolesällskap.

det ifrågavarande vara till gagn, ville för läsåret 1896 till 1897 anslå högst 4,000 mark, att utbetalas åt Frivilliga Brandkåren på requisition af direktionen för folkhögskolesällskapet i den mån, brandkårens sal användes till folkhögskolekurser och alla i hyresaftalet gjorda villkor (om belysning, städning m. m.) blifvit uppfyllda.

Helsingfors
och Sörnäs
Arbetareföre-
ningar.

Derjemte begär *Helsingfors Arbetareförenings* undervisningskomité 3,000 mark för att kunna fortsätta föreningens elementarkurser för arbetare (senaste år med undervisning i modersmålets språklära, skrifning, räkning och bokföring) samt populära föredrag. Af anslaget skulle en del användas äfven till förstärkande af Arbetareföreningens bibliotek. Tillika hemställer undervisningskomitén om icke Stadsfullmäktige ville för sin del utse en ledamot i komitén. — Jemväl *Sörnäs Arbetareförening*, som meddelar att genom dess försorg i Sörnäs anordnats undervisning för arbetare i svenska språket, räkning, bokföring, rätt- och skönskrifning samt maskinlära och maskinritning, anhåller om något anslag för att kunna fortfara härmed.

Arbetets vän-
ner och dess
filialer.

Slutligen hemställa *Arbetets Vänner*, denna förenings filialer i *Sörnäs* och *Tölö* samt dess *Vestra filial* om bidrag ur vinstmedlen för sin arbetareundervisning. Arbetets vänner, som redan tidigare erhållit anslag ur vinstmedlen för sådant ändamål, år 1895 till belopp af 2,200 mark, emotse a) 1,500 mark till folkhögskolekurser; b) 1,500 mark till lättfattliga föredrag och annan undervisning åt arbetare; samt c) 500 mark för upprätthållande af öfningar i modersmålets väl-läsning. Föreningens folkhögskolekurser hafva senast omfattat modersmålet (litteraturläsning och ämneskrifning), allmän historie, Finlands historie, geografi, litteraturhistorie, fysik, helsolära, räkning och sång samt diskussionsöfningar. De folkliga föredragen hafva hållits i ämnen ur litteraturhistorien, nationalekonomin och astronomin. Dessutom har genom Arbetets Vänners försorg undervisning i tyska och engelska meddelats åt arbetare, som erna i utlandet förkofra sig i sitt yrke. — Jemväl filialerna i *Sörnäs*, hvilken begär 320 mark, och i *Tölö*, som anhåller om 500 mark, hafva under läsåret föranstaltat populära föredrag, förnämligast i historie. Beträffande Arbetets vänner *vestra filial*, som hemställer om 400 mark för föredrag och undervisningskurser, saknas närmare uppgifter.

Förut har beträffande *Helsingfors Arbetareförenings* ansökningar om anslag ur vinstmedlen af de för vinstmedlens fördelning tillsatta utskotten uttalats att då staden upprätthåller lägre handverksskolor, till hvilka hvarje arbetare äfven utan andra förkunskaper än innanläsning eger tillträde och till hvilka dessutom bidrag erhållas af statsverket, skäl icke är förhanden att understöda Arbetareföreningens elementarkurser, i hvilka undervisning meddelas å samma tider och delvis i samma ämnen som i de lägre handverksskolorna. Likaledes har något anslag för föreningens bibliotek tidigare ansetts icke böra ifrågakomma, då staden redan bekostar två folkbibliotek, det ena vid Högbergsgatan och det andra i Folkets hem uti *Sörnäs*. Deremot hafva, såsom af det förestående jem-

väl framgår, Stadsfullmäktige tillförene med bidrag ur vinstmedlen understödt härstädes inrättade folkhögskolekurser och populära föredrag. — Denna uppfattning skulle utskottet fortfarande anse för riktig, hvarför Helsingfors Arbetareförenings anhållan, för så vidt den innefattar begäran om anslag till elementarkurser och föreningens bibliotek, torde afböjas. Emellertid förslå icke vinstmedlen, derest äfven andra berättigade intressen skola tillgodoses, till att fullt tillfredsställa de anspråk, som i öfrigt uti anförd mätto för arbetareundervisningens räkning stälts på vinstmedlen. Då af de på detta område arbetande föreningarna Helsingfors folkhögskolesällskap, Helsingfors Arbetareförening och Sörnäs Arbetareförening egnat sin verksamhet företrädesvis, om icke uteslutande, åt de finska talande arbetarene, men Arbetets Vänner och dess filialer åt arbetarene med svenskan till modersmål, samt anslagen för dessa begge grupper af stadens arbetarebefolkning synas böra utmätas lika — Stadsfullmäktige åter torde hafva svårt att skrida till en närmare fördelning af medlen mellan de olika föreningarna — så skulle utskottet föreslå att ett belopp af inalles 6,000 mark anvisas till bekostande af uttryckligen endast folkhögskolekurserna och de populära föredragen för arbetare, — icke för elementar- eller välläsningskurser —, att lyftas till hälften af folkhögskolesällskapet och Helsingfors Arbetareförening gemensamt för arbetet bland den finska samt till den andra hälften af Arbetets vänner för arbetet bland den svenska befolkningen; och ankomme på dessa sällskap sedan att tillse, att en med rättvisa och billighet öfverensstämmande fördelning af anslagen emellan de olika, på samma område och på samma språk arbetande föreningarna och filialerna egde rum.

Döfstumföreningens ändamål är att bland här bosatta döfstumma, hvilka Döfstumföreningen. för öfrigt äro flertalet bland medlemmarna, väcka håg för flit, ordning och sparsamhet, att anskaffa arbetsförtjenst och understöd åt behöfvande döfstumma samt ett bibliotek och undervisning åt föreningens medlemmar. För sagda ändamål ställdes senaste år ett anslag af 500 mark ur vinstmedlen till föreningens förfogande. Enahanda belopp torde äfven för detta år kunna åt föreningen medgifvas. Detta emedan någon anstalt för undervisning af döfstumma icke finnes härstädes samt föreningen förty i detta afseende söker fylla ett verkligt behof. Föreningen anhåller visserligen att anslaget måtte något höjas för att tillika kunna tjena såsom hyresbidrag åt föreningen; men torde vid denna begäran afseende icke kunna fästas, då hyra för lokal åt föreningen måste anses höra till sådana utgifter, dem hvarje förening bör själf bekosta.

Mariaföreningen, som här inrättat ett herberge för arbetssökande unga Mariaföreningen. kvinnor från landsorten, afsedt att skydda dem för frestelser vid deras ankomst till staden, har under en följd af år ihågkommit med anslag ur vinstmedlen, senaste år med 2,300 mark. Jemte det föreningen upplyser att herbergets inkomster under år 1895, inberäknadt anslaget, utgjort 3,088 mark 61 penni samt utgifterna 3,362 mark 79 penni, anhåller föreningen för detta år om ett något förhöjdt

bidrag med 2,500 mark. — Likaledes hafva understöd ur vinstmedlen tidigare beviljats bestyrelsen för *sommarkolonierna för arbetande qvinnor*, genom hvilken bestyrelsens försorg under år 1895 28 sjukliga och svaga arbeterskor, förnämligast sömmerskor, erhållit någon sommarhvila på landet, samt Folkskoledirektionen till *feriekolonier för fattiga och sjukliga elever vid stadens folkskolor*. Sagda bestyrelse emotser för år 1896 ett anslag till samma belopp som förut eller 2,000 mark, hvar emot Folkskoledirektionen anhåller att anslaget till feriekolonierna, som år 1895 utgjorde 3,000 mark, måtte innevarande år utgå med 3,500 mark. Af handlingarna rörande sistnämnda ansökan framgår, att från föregående år finnes kvar uppsättning för 100 elever, men att, då elevantalet vid folkskolorna numera betydligt öfverstiger 5,000, deribland nog många svaga, sjuka och fattiga, det syns Folkskoledirektionen önskligt att kunna bereda sex veckors sommarhvila åt åtminstone 160 elever eller i medeltal en elev från hvarje klassafdelning. — Alla dessa ansökningar får utskottet understödja, Mariaföreningens anslagsbegäran likväl icke för högre belopp än förut eller 2,300 mark.

Föreningen för befrämjande af barnavård. *Föreningen för befrämjande af barnavård* har gjort till en af sina förnämsta uppgifter att öfvervaka vården af utackorderade barn i Helsingfors. Enligt den af Guvernören den 18 februari 1895 stadfästade stadgan om vården af dessa barn eger förste stadsläkaren tillse att fosterbarnen i Helsingfors tillbörligen vårdas. Denna tillsyn utöfvar han genom af honom dertill bemyndigade medlemmar af barnavårdsföreningen. Vidare underhåller föreningen ett barnherberge med 12 platser, afsedda för värnlösa, vanvårdade, sjukliga barn och konvalescenter från sjukhusen. Slutligen arbetar föreningen för spridande af kunskap i barnavård bland den obemedlade befolkningens mödrar. För alla dessa uppgifter anhåller föreningen om ett anslag ur vinstmedlen till ett belopp af 2,000 mark.

Då föreningen synes böra gottgöras för det biträde, föreningen lemnar stadsläkaren, åtminstone genom att föreningens utgifter för mjölk åt barnen m. m. samt understöd åt fattiga mödrar densamma ersättas, skulle utskottet förorda anslag åt föreningen med 1,000 mark.

Folkbarträdgård i Tölö. Fröken Hanna Wendell har anhållit om ett anslag af 3,245 mark för underhåll under skolåret 1896—97 af den utaf henne skötta *barträdgården i Tölö*, jemte det hon förbinder sig att, för den händelse hennes ansökan beviljas, hålla barträdgården öppen från början af september till slutet af december samt från början af januari till slutet af maj, äfvensom att till Stadsfullmäktige afgifva redovisning öfver barträdgårdens verksamhet. I infortrade yttranden öfver ansökningshafva Folkskoledirektionen och styrelsen för barträdgårdarna i Sörnäs och vid Lappviksgatan tillstyrkt densamma, hvarhos sagda styrelse vidare inberättat, att i den af fröken Wendell sedan januari månad 1895 ledda, med understöd förnämligast af öfverstinnan Aurore Karamzine uppehållna barträdgården i Tölö för närvarande finnas inskrifna 64 elever; att dessa barn, i ålder från 4 till 7 år, äro fördelade å skilda klasser och inrymda i tre mindre rum; att hvar barn

för en afgift af 15 penni i veckan bekommer ett mål varm mat om dagen; att barnens undervisning och sysselsättning är anordnad på samma sätt som i barnträdgårdarna vid Lappviksgatan och i Sörnäs; att fröken Wendell sig till biträde vid uppsigten öfver barnen anstält två minderåriga flickor med folkskolebildning; samt att anstalten af dess föreståndarinna skötes med insigt, omsorg och kärlek. — Då Stadsfullmäktige genom att underhålla folkbarnträdgårdarna vid Lappviksgatan och i Sörnäs erkänt behovet af dylika inrättningar, torde äfven nu ifrågasvara, för en annan del af staden afsedda anstalt böra ur vinstmedlen understödjas.

Handtverks- och Fabriksföreningens Fullmäktige anhålla om 3,000 mark att genom föreningen utdelas till yrkesarbetare såsom understöd för resor till utställningen i Berlin. Denna anhållan afser emellertid ett ändamål, som, derest föreningens egna tillgångar dertill icke föreslå, torde närmast böra tillgodoses af statsverket och för öfrigt jämväl medels anslag ur allmänna medel beaktats. Äfven *Helsingfors Simsällskaps* begäran om 1,000 mark för att sällskapet kunde bereda tillfälle till gratissimning och simundervisning åt folkskoleelever måste utskottet afstyrka, enär det, efter utskottets åsigt, bör ankomma å Folkskoledirektionen att, i fall af behof, vidtaga för ändamålet nödiga åtgärder samt utverka anslag derför ur stadskassan. *Nyktterhetsföreningen Balder* åter äfvensom dess verksamhet är för utskottet obekant, hvarför ej heller denna förenings anhållan om ett understöd af 1,000 mark till nyktterhetslitteratur och för nyktterhetsföredrag kan af utskottet förordas.

Stipendier åt yrkesarbetare.

Nyktterhetsföreningen Balder.

Föreningen för arbetshusen för barn, hvilken förening tidigare understöds ur vinstmedlen, men numera uppbär räntorna å Senatorskan Julie Thiléns fond, sedan denna vuxit till det af donator bestämda beloppet af 200,000 mark, har hemställt om, bland annat, anslag ur vinstmedlen till uppförande af ett arbetshus för barn å den åt föreningen af staden afgiftsfritt upplåtna tomten n:o 8 vid tredje linjen af området Berghäll. Sagda hus är beräknadt att kosta 50,000 mark; och har Drätselkammaren, hvars yttrande öfver ansökningen infordrats, tillstyrkt att något, efter omständigheterna afpassadt belopp kunde under de närmast följande tre åren ur vinstmedlen till byggnadsföretaget anslås. I saknad af disponibla tillgångar för ändamålet torde föreningens anhållan måsta för denna gång afböjas.

Arbetshusen för barn.

Slutligen har *Lärareföreningen för helsovårds- och nyktterhetsundervisning* anhållit om 2,000 mark att användas för befrämjande af undervisning i helsolära, särskildt med afseende å alkoholdryckernas skadliga verkningar. Efter hvad utskottet inhemtat, räknar denna förening, som grundats år 1891 såsom filial af föreningen „Nyktterhetens vänner“, för närvarande 112 medlemmar, förnämligast folkskollärare och lärarinnor. Föreningen verkade under de första tiderna af sin tillvaro genom att sprida en för dess syfte och arbetsplan redogörande broschyr samt särskilda upprop för införande af helsovårds- och nyktterhetsundervisning i

Lärareföreningen för helsa och nyktterhet.

en eller annan form i synnerhet uti folkskolorna. Föreningen har vidare genom föredrag och diskussioner, bland annat äfven vid feriekurserna i hufvudstaden, samt genom utgifvandet af tidningarna Koitto och Eos, af hvilka den förra tryckes i 15,000 och den senare i 2,500 exemplar, sökt utbreda intresse för nykterhetsarbetet bland ungdomen, hvarjemte föreningen denna vår utsändt fröken Alli Trygg till England och Belgien för att taga kännedom om organisationen af nykterhetsarbetet bland ungdomen och särskildt i skolorna uti dessa länder. Fröken Trygg, som på föreningens anhållan fått muntligen inför utskottet redogöra för föreningens planer, har meddelat, att föreningen ernar låta af föreningen utsedde och aflönade personer hålla föredrag i hygieni och nykterhet uti folkskolorna samt förmedels föreläsningar äfven för fullvuxna intressera dessa för föreningens sträfvanden. Det äskade anslaget skulle erfordras förnämligast till öfversättande af nykterhetslitteratur och anskaffande af undervisningsmaterial. — Ehuru nykterhetsarbetet i den af föreningen inslagna riktningen synes utskottet vara på rätt väg, förefalla föreningens planer likväl utskottet att ännu vara för litet förberedda för att desamma redan nu kunde med anslag ur vinstmedlen understödjas. Härtill kommer att föreningens verksamhet omfattar hela landet, hvarför icke heller något större belopp af ifrågavarande, förnämligast för kommunens eget behof afsedda medel torde böra för föreningens räkning användas.

Folkbarnträd-
gårdarna i
Sörnäs och vid
Lappviksgatan.
„De skepps-
brutne“.
Observatorii-
bergen.

Af återstoden utaf vinstmedlen torde 13,800 mark böra anslås till underhållet af *folkbarnträdgårdarna* i Sörnäs och vid Lappviksgatan, åt hvilka Stadsfullmäktige, på sätt tidigare redan nämnts, garanterat anslag för läsåret 1896—97, 11,000 mark användas att bestrida en del af kostnaden för Stigells grupp „*De skeppsbrutna*“ samt 4,513 mark 62 penni disponeras att fortsätta arbetena på *Observatoriibärgen*.

Utskottet får förty vörd samt föreslå:

att Fullmäktige ville afböja de ansökningar om anslag ur vinstmedlen, som inlemnats af Handtverks- och Fabriksföreningens Fullmäktige, Helsingfors Simsällskap, Nykterhetsföreningen Balder, Föreningen för arbetshusen för barn samt Lärareföreningen för helsovårds- och nykterhetsundervisning;

att Fullmäktige ville af vinstmedlen anslå:

5,000: —

a) *till svenska teaterns bestyrelse, för anordnande under instundande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark, att utgå med 1,000 mark för hvarje föreställning med vilkor likväl att representationerna gifvas företrädesvis å sön- och helgdagar och under lämp-*

5,000: —

	Transport	5,000: —
<i>lig årstid samt att biljettprisen icke öfverstiga 75 penni för plats i andra radens fond- och 50 penni i dess sidologer, 25 penni på tredje raden och 50 procent af vanliga biljettpriset för öfriga platser i salongen;</i>		
b)	<i>åt bestyrelsen för finska teatern för samma ändamål och 6 repräsentationer 5,000 mark, på enahanda vilkor beträffande repräsentationernas anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats i galleriet bestämmes till 25 penni;</i>	5,000: —
c)	<i>åt aktiebolaget Helsingfors Filharmoniska Sällskap 5,000 mark, att under tiden från den 1 oktober 1896 till den 1 maj 1897 utbetalas i månatliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträdesavgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljettterna böra försäljas främst genom Helsingfors arbetareförening och föreningen Arbetets vänner samt de oförsälda vid ingången;</i>	5,000: —
d)	<i>åt Helsingfors folkhögskolesällskap och Helsingfors arbetareförening gemensamt 3,000 mark till föranstaltande af finskspråkiga folkhögskolekurser och populära föredrag;</i>	3,000: —
e)	<i>åt föreningen Arbetets vänner 3,000 mark till bekostande af enahanda lärokurser och föredrag på svenska språket;</i>	3,000: —
f)	<i>åt Döfstumföreningen i Helsingfors 500 mark;</i>	500: —
g)	<i>åt Mariaföreningen 2,300 mark till underhåll af dess herberge för arbetssökande unga kvinnor;</i>	2,300: —
h)	<i>åt bestyrelsen för anordnande af sommarkolonier för arbetande kvinnor 2,000 mark;</i>	2,000: —
i)	<i>åt Folkskoledirektionen 3,500 mark till feriekolonier för folkskolebarn;</i>	3,500: —
k)	<i>åt Föreningen för befrämjande af barnavård 1,000 mark;</i>	1,000: —
l)	<i>åt direktionen för folkbarntädgårdarna i Sörnäs och vid Lappviksgatan 13,800 mark till underhåll af dessa trädgårdar under instundande läseår;</i>	13,800: —
m)	<i>åt fröken Hanna Wendell 3,245 mark till underhåll af hennes folkbarntädgård i Tölö under läseåret 1896—97;</i>	3,245: —
	Transport	47,345: —

47,345: —
 11,000: —
 58,345: —
 4,513: 62
 62,858: 62
 Förut dispon.:
 21,700: —
 84,558: 62

n) till inköp af skulptören Stigells grupp „De skeppsbrutne“
 11,000 mark; och

o) att återstoden af vinstmedlen, 4,513 mark 62 penni, blefve använd till fortsättande af arbetena å Observatoriibergen.

Helsingfors, den 6 maj 1896.

K. Antell.

Rudolf Erenius.

O. Heikel.

R. Heimberger.

Ernst Nordström.

K. G. Sivenius.

Utskottsbetänkande med förslag till förklaring i anledning af fattigvårdsinspektörens anmärkningar mot förslaget till nytt reglemente för fattigvården i Helsingfors.

Sedan fattigvårdsinspektören i skrifvelse af den 23 sistlidne mars hos Guvernören i länet framställt särskilda anmärkningar mot det af Stadsfullmäktige den 5 december 1895 antagna, Guvernörens pröfning underställda förslaget till nytt reglemente för fattigvården i Helsingfors, har Guvernören genom remissresolution af den 1 nyssvikne april velat lemna Fullmäktige tillfälle till att bemöta dessa anmärkningar. I anledning häraf hafva Fullmäktige vid sammanträde den 21 april åt undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med förslag till sådant bemötande.

Till fullgörande häraf har utskottet utarbetat och får här närsluta sagda förslag, jemte det utskottet får vördsamt hemställa

att ifrågavarande bemötande måtte i öfverensstämmelse med utskottets förslag till Guvernören afgifvas.

Helsingfors, i maj 1896.

T. J. Boisman.

C. E. Holmberg.

F. Stjernvall.

Till Guvernören öfver Nylands län.

Sedan fattigvårdsinspektören i skrifvelse af den 23 sistlidne mars framställt särskilda anmärkningar mot det af Stadsfullmäktige den 5 december 1895 antagna, Tit. pröfning underställda förslaget till nytt reglemente för fattigvården i Helsingfors stad, har Tit. genom remissresolution af den 1 nyssvikne april velat lemna

Fullmäktige tillfälle till att bemöta dessa anmärkningar. I anledning häraf få Fullmäktige, återställande remisshandlingarna i ärendet, ödmjukast framhålla följande:

Ifrågavarande förslag har närmast tillkommit i följd af de påminnelser, fattigvårdsinspektören i skrifvelse af den 24 september 1892 (bilaga n:o 1 pag. 1 och 2) anført mot stadens nu gällande fattigvårdsreglemente af den 12 oktober 1880. Nämnade påminnelser afsågo visserligen i hufvudsak endast formela brister i reglementet, men då reglementet i allmänhet befanns vara föråldradt samt icke mera afpassadt efter stadens utvecklade behof, funno Fullmäktige, till hvilkas behandling ärendet öfverlemnats, en fullständigare omorganisation af stadens fattigvård vara önskvärd. Åt ett utskott, som af Fullmäktige för ändamålet tillsattes, uppdrogs derför att till Fullmäktige inkomma med förslag till sådan omorganisation af fattigvården. Genom särskildt beslut af Fullmäktige erhöi utskottet i uppdrag dessutom att i förslaget till nytt reglemente för fattigvården införa sådana bestämmingar, som kunde verka en strängare begränsning af kommunens fattigvård och derigenom nedbringa kostnaderna för densamma. Öfver utskottets betänkande (bilaga n:o 1) samt ett af fattigvårdsinspektören afgifvet särskildt förslag till reglemente (bilaga n:o 2) infordrades af Stadsfullmäktige inspektorns för fattiggården och fattigvårdsstyrelsens utlåtanden, hvarefter och sedan dessa yttranden inkommit (bilaga n:o 3), åt ett nytt utskott ombetrodde att med ledning af Stadsfullmäktiges den 21 maj 1895 fattade beslut angående vissa allmänna principer i frågan afgifva nytt förslag i saken. Sistsagda förslag (bilaga n:o 4) blef sedermera i hufvudsak af Fullmäktige godkändt.

Förestående redogörelse torde utvisa att, på sätt Stadsfullmäktige i sin förslaget beledsagande skrifvelse till Tit. redan anført, ifrågavarande ärende af Stadsfullmäktige underkastats en både mångsidig och noggrann beredning. Att något förbiseende heller icke, åtminstone icke för så vidt de af fattigvårdsinspektören anmärkta omständigheter beträffar, egt rum, torde nedanstående bemötande af dessa anmärkningar ådagalägga.

Fattigvårdsinspektörens första anmärkning gäller bestämningen i § 6 af förslaget, att utgifvandet af regelbundna (= ständiga) understöd i penningar eller lifsförnödenheter skulle för framtiden helt och hållet upphöra. Detta stadgande innebure, enligt fattigvårdsinspektörens åsigt, visserligen icke något direkt lagstridigt, men kunde i sin tillämpning leda till att tiggeri på betänkligt sätt uppammades eller att stadens fattigvårdsanstalt blefve öfverbefolkad. — Hvarken i det ena eller andra afseendet finnes det dock efter Fullmäktiges åsigt skäl till farhåga.

2 § af Nädiga förordningen angående allmänna fattigvården i landet, gifven den 17 mars 1879, innehåller „att till vård och nödtorftigt underhåll åligger kommunen förhjelpa minderåriga, vanföra samt af långvarigare sjukdom eller ålderdomssvaghet lidande, hvilka sakna omvårdnad af annan“. All öfrig fattigvård faller deremot, såsom äfven af 3 § i samma förordning synes, under kategorin af

frivilligt åtagen välgörenhet. Innebörden af dessa stadganden framstår tydligt genom motiveringen i Nådiga propositionen till Ständerna vid 1877—78 års landtdag, till hvilken motivering (delvis aftryckt i bilagan n:o 4 pag. 2 och 3) Stadsfullmäktige få hänvisa.

Närmare föreskrift derom, i hvilken utsträckning sistnämnda slag af fattigvård skall meddelas, saknas i nu gällande fattigvårdsreglemente för Helsingfors. Denna brist har fattigvårdsinspektören i sitt förslag (bilaga 2 § 3) sökt afhjelpa genom bestämningen att, utöfver obligatorisk fattigvård, understöd skall lemnas „undantagsvis och i ömmande fall efter fattigvårdsstyrelsens pröfning“. Sagda stadgande, som återfinnes äfven i det nyligen fastställda fattigvårdsreglementet för Åbo stad, har i föreliggande förslag upptagits med den närmare bestämning att sådan fattigvård skall vara „tillfällig“ (§ 3). Det är mot detta uttryck således, som fattigvårdsinspektörens anmärkning riktar sig.

Den *obligatoriska* fattigvården förutsätter, såsom af 1 och 2 §§ i fattigvårdsförordningen framgår, att understödstagaren är icke-arbetsför samt saknar omvårdnad af annan. Sådan fattigvård meddelas därför lämpligast såsom i mom. a—d i 6 § af förslaget angifves eller a) genom intagande till helförsörjning i kommunens arbets- och fattigård eller dermed förenade sjukhus eller dårvårdsinrättning; b) genom underhåll i annat sjukhus, anstalt för sinnessjuka, andesvaga, vanartiga, blinda, döfstumma eller lytta, asyl eller annan dylik allmän inrättning; c) genom utackordering; eller d) genom bekostande af sjukvård. Enligt 7 § skola minderåriga, de der falla fattigvården till last, utackorderas. Den *frivilligt* åtagna fattigvården, den der icke hänför sig till ett ständigt behof, bör deremot äfven vara temporär och utgår derför bäst i form af understöd i förnödenheter eller penningar, hvilka understöd böra afpassas efter behofvet. Detta kan åter variera, beroende af understödstarens egen eller dess lagliga vårdares arbetsförmåga och tillfälle till arbetsförtjenst, som kan vexla t. o. m. med årstiden. På grund häraf hafva i förslaget berörda understöd icke såsom i fattigvårdsinspektörens förslag § 9 mom. d. kallats *ständiga*, äfven om de komme att fortgå under en längre tid. Fattigvårdsstyrelsens funktionärer blifva härigenom nödsakade att oftare än för närvarande pröfva understödens behöflighet och belopp. Sådant kan lättare fordras af dem, sedan en väl aflönad verkställande direktör blifvit, såsom förslaget afser, vid fattigvården anställd.

Det anförda torde vidhandengifva, att någon inskränkning i den obligatoriska fattigvården genom förslaget icke afses, utan endast att nödga fattigvårdsstyrelsens funktionärer att noggrannare undersöka det verkliga behofvet af den fattigvård, som staden frivilligt skulle åtaga sig och hvilken fattigvård i Nådiga propositionen till 1877—78 års landtdag uttryckligen förklarats utgöra endast en „frivillig gård af barmhertighet“. Härigenom äfvensom genom bestämningen att de till obligatorisk fattigvård berättigade, förutom minderåriga, främst skola intagas i stadens fattiggård har förslaget ansetts komma att begränsa fattigförsörjningen

till de fall, då ett verkligt behof föreligger, samt sålunda, långt ifrån att befordra, i stället hämma tiggeriet. Att för öfrigt Fullmäktige äro beredda på möjligheten att i följd af det nya reglementet nödgas utvidga stadens fattiggård, framgår äfven af det sista utskottsbetänkandet i ärendet (bilaga n:o 4 pag. 5), hvars innehåll för fattigvårdsinspektören, såsom för tiden ledamot af Fullmäktige, icke bort vara obekant.

Den andra anmärkningen gäller stadens arbetsinrättning, hvarom närmare bestämmningar synts fattigvårdsinspektören böra ingå i fattigvårdsreglementet. — Något hållbart skäl för detta yrkande har likväl efter Fullmäktiges tanke af fattigvårdsinspektören icke framdragits. Det kan för fattigvårdsinspektören icke vara okänt, att berörda anstalt icke är någon tvångsarbetsinrättning af den art, som omförmäles i 40 § af fattigvårdsförordningen, deri påbjudes att om inrättandet af dylik anstalt bör anmälas hos Guvernör, som har att öfverlemnna ärendet till Senatens pröfning. Äfven beträffande sådana anstalter synes för öfrigt af åberopade 40 § att inrättandet af desamma icke står i samband med fattigvårdsreglementet. I 4 § samt 20 § mom. 1) af förslaget ingår föreskrift, att kommunen eger begagna sig af sin husbonderätt öfver arbetsföra understödstagare genom att intaga dem i sin arbetsinrättning. Detta torde vara allt, som i sammanhang med fattigvården behöfver stadgas. Ej heller det af fattigvårdsinspektören uppgjorda förslaget till reglemente för stadens fattigvård är i denna del mera vidlyftigt förutom att deri i § 19 omnämnes nödställda, som frivilligt anmäla sig till inträde i anstalten, hvilket dock, äfven det, icke hör till fattigvården. Till upplysning i saken få Fullmäktige emellertid bifoga det af Fullmäktige fastställda reglementet för arbetsinrättningen (bilaga 5).

Föreskriften derom, att fattigvårdsstyrelsen skall införskaffa upplysningar om verksamheten af de i staden arbetande privata välgörenhetsföreningarna, förefaller fattigvårdsinspektören oformlig. — Efter Fullmäktiges åsigt är denna föreskrift, som är tagen från det för Åbo stad nyligen fastställda fattigvårdsreglementet, tvärtom synnerligen välbetänkt. Någon skyldighet för nämnda välgörenhetsföreningar att meddela sig med fattigvårdsstyrelsen förefinnes visserligen icke och skulle icke heller genom förslaget blifva dem åhvälfd, men kan man förutsätta det tillmötesgående hos dessa föreningar att de icke skola vägra fattigvårdsstyrelsen de äskade upplysningarna. Huru fattigvårdsinspektören kan hafva något att anmärka mot en föreskrift, som endast kan befordra en samverkan af de på samma fält arbetande myndigheterna och föreningarna, förefaller oförklarligt.

Enligt fattigvårdsinspektörens följande två anmärkningar skulle bestämmningen i § 30 mom. b) af förslaget att å fattiggårdens föreståndare ankommer att anordna om inträdessökande fattighjons placering och vård i inrättningen vara olaglig, i det att in- och utskrifning å sinnessjukhus bör ske i enlighet med läkares föreskrift, hvarförutom i reglementet borde ingå närmare stadganden om hjonens läkarevård. — Ifrågavarande bestämning är emellertid lika lydande med föreskriften i § 45 mom.

1) af fattigvårdsinspektörens eget förslag. Dessutom hänvisas i § 20 mom. i) uttryckligen till förordningen af den 28 maj 1889 angående vården om sinnessjuka, och finnes ett särskildt, af Medicinalstyrelsen godkänt reglemente för dårvårdsinrättningen å fattiggården, hvilket reglemente här närslutes (bilaga 6). Äfven beträffande läkarevården i öfrigt saknas i fattigvårdsinspektörens förslag andra föreskrifter än den som återfinnes i 37 § af Fullmäktiges förslag, hvadan, då derjemte bestämningen i 34 § uttryckligen anger att särskilda stadganden skola finnas angående läkarevården å fattiggården, Fullmäktiges förslag till reglemente för fattigvården innehåller mera och icke mindre än det som fattigvårdsinspektören sjelf funnit nödigt.

Äfven anmärkningen derom, att förslaget icke skulle tillräckligt söka motarbeta tiggeriet, kunna Fullmäktige icke finna befogad. För tiggeriets hämmande är sörjdt främst genom att kommunen utöfver dess obligatoriska skyldighet till fattigvård åtagit sig frivillig sådan för fall, som äro ömmande. Till samma mål syfta åtskilliga andra stadganden i förslaget, bland hvilka särskildt må nämnas § 20 mom. a), e), k) och m). I 21 § af förslaget omförmälas de i 15 och 35 §§ af fattigvårdsförordningen omordade tillsyningsmän, hvilkas åligganden för tiggeriets hämmande äro detaljeradt uppräknade i 36 § af samma förordning. Att införa 38 § mom. 4 af fattigvårdsinspektörens förslag i reglementet vore för öfrigt efter Fullmäktiges tanke, icke någon förbättring. Ty enligt Fullmäktiges förslag komme det att åligga samtliga ledamöter i fattigvårdsstyrelsen att enhvar inom sitt område utöfva tillsyn öfver tiggeriet, hvaremot detta åliggande enligt fattigvårdsinspektörens förslag kunde ombetros ett mindre antal tillsyningsmän, t. o. m. blott en enda sådan. Föreskrifter om polisens skyldighet att förhindra tiggeri finnas i 41 § af fattigvårdsförordningen och höra icke till reglementet.

Ytterst har fattigvårdsinspektören såsom en brist i förslaget framhållit att deri intet stadgas angående de straff, som kunna ådömas hjon å arbets- och fattiggården. — Då dessa straff finnas uttryckligen angifna i 31 § 4 mom. af fattigvårdsförordningen, torde äfven vid sagde anmärkning icke böra fästas afseende. Det kan väl ingalunda anses att, såsom fattigvårdsinspektören synes hålla före, den omständigheten, att innehållet i berörda § icke upprepats uti reglementet, skulle öfverlemna bestämmandet om hjonens straff åt fattigvårdsstyrelsens godtfinnande. Hvad i fattigvårdsförordningen ingår, gäller i kraft af lag och kan genom reglementet hvarken ändras eller upphävas.

Om lämpligheten och ändamålsenligheten af särskilda utaf de genom föreliggande förslag afsedda nya anordningar kunna visserligen meningarne vara delade. Men icke någon af de utaf fattigvårdsinspektören klandrade bestämmingarne i förslaget torde, på sätt Fullmäktige tro sig ofvan hafva ådagalagt, finnas vara stridande mot lag eller de allmänna grunderna i 1879 års förordning. Då äfven, såsom Fullmäktige anse sig hafva utredt, genom stadgandena i förslaget komme att blifva tillräckligt sörjdt såväl för fattigvårdens behöriga handhafvande

som till förekommande af tiggeri, så emotse Fullmäktige värdsamt, att Tit. ville, utan afseende å fattigvårdsinspektörens anmärkningar, i stöd af 9 § uti Nådiga förordningen angående allmänna fattigvården i landet, gifven den 17 mars 1879, till efterrättelse fastställa förslaget.

De i denna skrifvelse åberopade bilagor få Fullmäktige ödmjukast närsluta.

Såsom bilagor torde åtfölja förklaringen:

1. Tryckta utskottsbetänkandet n:o 13 för 1894.
2. Tryckt bilaga till d:o.
3. Tryckta handlingarna n:o 16 för 1895.
4. Tryckt utskottsbetänkande n:o 30 för 1895.
5. Reglemente för arbetsinrättningen vid fattiggården.
6. D:o för dårvårdsinrättningen vid d:o.

FATTIGVÅRDSINSPEKTÖREN

FÖR

FINLAND.

Helsingfors den 23 Mars 1896.

N:o 556.

Till Herr Guvernören öfver Nylands län.

Uti härhos återgående remissresolution af den 28 sistlidne december har Herr Guvernören anhållit om mitt utlåtande i anledning af hosföljande förslag till fattigvårdsreglemente för Helsingfors stad, och får jag till fullgörandet häraf emot detsamma göra följande anmärkningar, nemligen:

1) Jemlikt § 6 uti ifrågavarande förslag skulle utgifvandet af regelbundna understöd i penningar eller lifsförnödenheter för framtiden helt och hållet upphöra. Detta stadgande innebär visserligen icke någon direkt lagstridighet, men med hänsyn dertill, att de regelbundet understöddas antal i kommunen nu uppgår till inemot nihundra, och att utrymmet i fattiggården icke medgifver dessas intagande till helförsörjning i densamma, samt då denna kategori af fattighjon dessutom visat benägenhet att årligen ökas, torde detta stadgande icke kunna efterlefas utan att på ett betänkligt sätt uppamma tiggeri eller åstadkomma en otillbörlig öfverbefolkning i kommunens fattigvårdsanstalt;

2) I § 20 mom. 1) af förslaget omnämnes en till arbets- och fattiggården hörande arbetsinrättning. Dylika anstalter äro emellertid genom det intrång de

kunna göra på den personliga friheten af den art att frågan om deras inrättande till och med i vissa fall — der de afse att vara tvångsarbetsanstalter — jemlikt § 40 af Nådiga fattigvårdsförordningen af den 17 Mars 1879, skall underställas Kejsrerliga Senatens pröfning. Då föreliggande förslag likväl icke lemna någon utredning om arten af denna arbetsinrättning och till hvilken grad kommunen genom densamma ämnar utöfva arbetstvång å nödställda och sådana, som stå under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde, synes mig fattigvårdsreglementet i detta afseende nödvändigtvis böra förfullständigas;

3) Då privata välgörenhetsföreningar icke äro skyldiga att aflemna redovisning för fattigvårdsstyrelsen förefaller det oförmligt att ålägga denna styrelse en ovilkorlig skyldighet att årligen införskaffa sådana noggranna uppgifter rörande meddelade understöd, som i § 20 mom. o) af förslaget föreskrifves;

4) Enligt § 30 mom. b) af förslaget skulle å fattiggårdens föreståndare ankomma att anordna om inträdessökande fattighjons placering och vård i inrättningen; detta stadgande synes olagligt så till vida att inskrifning å och utskrifning från sinnessjukhus bör ske i enlighet med läkares föreskrift. Likaså synes riktigare att läkaren förordnar äfven angående patienterna å lasarettsfdelningen;

5) Då uti fattigvårdsanstalten och dess skilda afdelningar vårdas en mängd sinnessvaga och sjuka personer, bör i fattigvårdsreglementet påvisas att för dessas behöriga läkarevård är sörjdt; stadgandena härom böra äfven underställas Herr Guvernörens pröfning, hvarför § 34 i förslaget i sin nuvarande form icke är af någon betydelse;

6) I föreliggande förslag finnes icke heller några stadganden om hämmandet af tiggeri, tvärtom har man undvikit att å någon af fattigvårdens funktionärer åhvälva skyldighet att taga befattning med tiggare. Då emellertid betlande redan nu i flere former förekommer i hufvudstaden och då detta förslag till fattigvårdsreglemente synes egnadt att ytterligare framkalla sådant, anser jag att förslaget äfven i detta afseende icke motsvarar de fordringar § 9 af ofvannämnda fattigvårdsförordning uppställer. Anmärkas kan dessutom att äfven § 39 i Polisordningen för Helsingfors förutsätter att i fattigvårdsreglementet närmare stadgas om tiggeri;

7) Slutligen nödgas jag som en brist i förslaget framhålla att deri intet stadgas angående de straff som kunna ådömas felande fattighjon å arbets- och fattiggården. Äfven bestämmelserna härom torde böra underställas Herr Guvernörens pröfning och icke öfverlemnas åt fattigvårdsstyrelsens godtfinnande.

På grund af ofvanstående och då föreliggande förslag sålunda i särskilda afseenden är bristfälligt och lagstridigt och icke, på sätt i Kejsrerliga Senatens bref af den 11 Mars 1891 föreskrifves, motsvarar de större fordringar i afseende å fullständighet och en väl ordnad fattigvård, som i Nådiga fattigvårdsförordningen afses, anser jag mig icke kunna tillstyrka fastställelse af detta förslag, utan nödgas jag föreslå det Herr Guvernören med stöd af § 9 i ofta nämnda fattig-

vårdsförordning behagade återsända detsamma för att i antydda delar omarbetas och förfullständigas.

Då föreliggande reglemente jemväl innebär en ganska vidtgående omgestaltning af fattigväsendet å orten, för hvars genomförande likväl torde förefinnas en mängd praktiska svårigheter, har jag före afgifvandet af detta utlåtande trott mig böra inhemta den lokala fattigvårdsstyrelsens yttrande i saken, hvilket jag här har äran bilägga. Af detta framgår att äfven sagda styrelse anser detta förslag förfeladt.

Slutligen anser jag mig böra meddela, det jag i egenskap af stadsfullmäktig närvarit vid den förberedande behandlingen af detta ärende, men att jag deremot icke öfvervarit det sammanträde, å hvilket Stadsfullmäktige granskat och antagit det här föreliggande förslaget, hvarför jag icke anser mig jäfvig att detta utlåtande afgifva, så mycket mindre som jag äfven å tjenstens vägnar, der sådant önskas, bör med råd och upplysningar biträda vid uppgörandet af fattigvårdsreglementen.

Gust. Ad. Helsingius.

Handlingar angående revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1895.

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

H:fors den 29 April 1896.

N:o 54.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Af de för granskningen af stadens räkenskaper för sistlidet år 1895 utsedde revisorerne afgifven revisionsberättelse äfvensom tvänne särskilda berättelser angående förvaltningen under nämnda år af Helsingfors stads vattenledningslån för år 1876 samt nybyggnads- och regleringslån af år 1882 får Magistraten, som funnit i revisionsberättelsen framställda påminnelser icke föranleda till infor- drande af förklaringar, äran härjemte till Herrar Stadsfullmäktige öfversända.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

G. von Pfaler.

Revisionsberättelse för år 1895.

Vid allmän rådhusstämma i Helsingfors den 19 December 1895 utsedde att granska Helsingfors stads räkenskaper och inventera dess löseegendom för anförda år, äfvensom verkställa en allmän granskning af förvaltningen i dess helhet, sammanträdde på Drätselkammarens kallelse undertecknade den 18 januari 1896, hvarvid jämlikt instruktionen af den 26 April 1893 för stadens revisorer och inventeringsmän först skreds till val af ordförande, och tillföllu de flesta rösterna Ingeniörmekanikern K. Moring; härefter fördelade sig revisorerne i enlighet med § 5 af åberopade instruktion på följande sätt.

Grupp I för revision af Tolagskontorets, Hamnkontorets och Brandverkets förvaltning och räkenskaper: Kassör A. Schildt och Hofrättsauskultanten E. Krogius.

Grupp II för revision af Fattigvårdsstyrelsens och Hälsovårdsnämndens förvaltning och räkenskaper: Kamrer A. W. Mannelin och Revisor Gerhard Henriksson.

Grupp III för revision af förvaltningen af och räkenskaperna för undervisningsväsendet samt stiftelser ställda under Stadsfullmäktiges vård: Magister V. Hellman och Doktor P. Nordmann.

Grupp IV för revision af Byggnads- och Vattenlednings-kontorens förvaltning och räkenskaper: Ingeniörmekanikern K. Moring och Jernvägskontrollör F. V. Salvén.

Grupp V för revision af Drätselkontorets räkenskaper samt till staden donerade fonder: Kamrerarne A. Hornborg och J. Grenman.

Inventeringen af lösejendomen.

Fördelade på sådana grupper, som här ofvan blifvit nämndt, hafva revisorerne under förloppet af Januari och Februari inventerat stadens lösejendom samt därvid funnit, att åt densamma egnats all nödig omvårdnad, hvarför, då den äfven befunnits öfverensstämma med inventarieförteckningarna, det är revisorerne ett nöje att för lösejendomens förvaltning och vård afgifva det bästa vitsord.

Granskningen af räkenskaperna och förvaltningen.

Efter det att inventeringen slutförts och Stadskamreraren T. Holmberg inför Magistraten den 2 Mars till oss öfverlemnad Drätselkontorets samt öfriga staden underlydande myndigheters räkenskapsböcker med åtföljande verifikat, vidtog revisionen enligt den tidigare nämnda fördelningen. Som emellertid ingen af de fem grupperna har att framställa några mera graverande anmärkningar och de önskningsmål, hvilka här nedan uttalas gjorts till föremål för allmän diskussion, anse vi det lämpligast att sammanföra de skilda gruppernas uttalanden i en gemensam berättelse.

Af bokslutet framgår, att Helsingfors stads utgifter beräknats till Fmk 4,213,080: 38, men att den faktiska utgiften med Fmk 135,842: 67 öfverstigit nämnda summa. Som emellertid det belopp, hvarmed anslagen öfverskridits, utgör summan af en mängd oförutsedda, men icke dessmindre nödvändiga utgifter, kan ej med fog någon anmärkning mot desamma riktas.

Däremot anse vi, att, derest ett anslag visar sig otillräkligt, vederbörande förvaltande myndigheter böra hos Stadsfullmäktige härom anmäla och utvärka ett ökad sådant.

Revisorerna i första gruppen hafva vid granskning af Tolags- och Trafikkontorens räkningar, funnit några smärre debiteringsfel, hvilkas belopp af vederbörande blifvit uppdebiterade och sedan till Trafikkontorets kassa inlevererade. I öfrigt må framhållas, att Trafikkontorets räkenskaper förts med största samvetsgrannhet och ordning.

Vid revisionen af de till Sundhets- och sjukvårds- samt till Fattigvårdsförvaltningen hörande räkenskaper med åtföljande verifikat liksom ock vid genomgåendet af Fattigvårdsstyrelsens protokoller för år 1895 och granskningen af de under Fattigvårdsstyrelsens vård ställda donerade fonder, har skäl till anmärkningar icke förekommit.

Dock anse vi oss böra framhålla följande:

Inkomsterna för sjukvård i Maria sjukhus uppgingo till Fmk 7,031:60 mot beräknad Fmk 4,000. Då antalet sjukvårdsdagar under år 1895 utgjorde, vid icke epidemiska afdelningen 23,816 och vid den epidemiska 7,434 eller sammanlagt 31,250, synes det, att sjukvårdskostnader blifvit erlagda endast af ett mindre antal af de i sjukhuset vårdade personer. Närmare detaljer om flertalets medellöshet ingå ej i inkomstredovisningarna, hvilka utfärdade och undertecknade af sjukhus-sysslomannen endast upptaga namnen på betalande samt beloppen öfver af honom till Drätselkontoret inlevererade sjukvårdsafgifter. Som ett önskningsmål för komplettering af sjukhusets i öfrigt noggranna redovisningar uttala vi därför, att i reversalen öfver influtna sjukvårdsafgifter upptagas, utom namn och slutbelopp, äfven patientens yrke, hemort, in- och utskrifningsdag, antalet sjukdagar och dagafgiften, äfvensom en anteckning om anledningen till erhållen friplats, och anse vi på grund af § 9 i sjukhusets stadgar, att dessa reversal i likhet med utgiftsverifikaten böra förses med Sjukhus-styrelsens vidimering samt bifogas de månatliga redovisningarna, hvaruti slutbeloppet skulle observeras såsom inkomst, i stället för att såsom nu till Drätselkontoret direkt inlevereras.

Underhållet af den kommunala fattigvården för år 1895 steg till den betydande summan af Fmk 274,135:95 mot Fmk 278,482:61 för år 1894, då verkningarna af de betryckta tiderna ännu gjorde sig gällande. Enär därjämte anslagen å flere poster öfverskridits, böra inga utvägar lemnas oförsökta att få denna betydliga utgift om möjligt nedtryckt eller åtminstone så begränsad, att de bästa garantier lemnades för att endast verkligt behöfvande komme i åtnjutande af understöd.

Emedan som känt inom denna kommun omkring 15 föreningar och sällskap verka mer eller mindre i samma syfte — den fattiga befolkningens understödande i ekonomiskt hänseende — och då sålunda äfven med de bästa afsigter den kommunala fattigvården ej kan undgå att bevilja hjälp äfven åt personer, hvilka af den enskilda välgörenheten äro tillräckligt tillgodosedda och tvärtom, så måste stor frestelse för den behöfvande uppstå att förskaffa sig hjälp från så många håll som möjligt.

Utan att tala om det demoraliserande vid ett möjligt missbruk af menniskors barmhertighet, anse sig revisorerne böra, för att på ofvansagda grunder ett uppammande af i verkligheten ej behöfvande måtte undvikas och fattigvårdstungans stegring så vidt möjligt förekommas, uttala som önskningsmål, att fattigvårdsstyrelsen ställde sig i intim förbindelse med de enskilda å orten förefintliga välgörenhetsinrättningarne och sällskapen, på det att en verksam kontroll erhöles vid beviljandet af understöd.

I sammanhang härmed och då f. n. arbetare från landsbygden strömma till hufvudstaden, anse sig revisorerne ej böra lemna obeaktadt, att, då antagligt är, att många af dessa jämte familjer på grund af erhållen vistelsebiljett komma att kvarstanna å orten, kraftiga preventiva åtgärder såväl från fattigvårdsstyrelsens som ock polismaktens sida vidtoges i det syfte, att, innan de i lag stadgade två åren för vinnande af hemortsrätt gått till ända, vederbörande till undvikande af en ytterligare stegring af kommunen betungande hjälpbehöfvande, måtte lagenligt förpassas till sina hemorter, därest skäl till en sådan åtgärd i minsta mån föreläge.

Beträffande undervisningsväsendet antecknas följande: En utgift från hvilken staden detta år blir befriad, är bidraget till underhållet af realskolan, hvars tynande lif upphör med utgåenden af Maj månad 1896. Emedan utgifterna 1895 för denna skola stego till det i förhållande till elevantalet (innevarande läseår 3) betydande beloppet af Fmk 9,566:74, hvaraf på skollokalens hyra kommit Fmk 4,500, synes det hafva varit mindre nödigt att för 3 elevers räkning disponera öfver 5 rum. Då emellertid från 1 Sept. 1895 för folkskolornas räkning upphyrts 3 lärosalar i f. d. tyska skolans hus, hade en utgift om 3,000 Fmk kunnat undvikas, därest vederbörande anmält om att disponibla rum stått till buds i realskolans n. v. lokal.

Vi anteckna vidare, att de till folkskolorna donerade fonderna, hvilka hittills blifvit förvaltade af Folkskoledirektionen, under Februari 1896 till Drätselverket inlevererats.

Revisorerna för Byggnads- och Vattenledningskontorens förvaltning och räkenskaper hafva granskat de särskilda utgiftsposterna samt funnit dem öfverensstämmande med verifikaten.

Drätselkontorets vidlyftiga räkenskaper, förda med största ordentlighet, hafva blifvit föremål för granskning och har det konstaterats, att samtliga räkenskaper befinna sig i det skick, som man af en ordnad bokföring har rätt att vänta. Drätselkammarens protokoll, staden tillhöriga skuldsedlar, arrendekontrakt och öfriga värdepapper hafva äfven blifvit genomgångna.

Öfver förvaltningen af stadens vattenledningslån af 1876 och nybyggnads- och reglerings- af 1882 biläggas här skilda berättelser.

Då sålunda stadens drätsel under år 1895 blifvit med omtanke och sakkännedom förvaltat, få vi hos Stadsfullmäktige föreslå, att Drätselverket och

stadens öfriga förvaltande myndigheter beviljas ansvarsfrihet för redogörelse-året 1895.

Helsingfors den 27 april 1896.

K. Moring.

J. Grenman.	Victor Hellman.	Gerh. Henrikson.
Alb. Hornborg.	Ernst Krogius. frånvarande vid justeringen.	W. Mannelin.
P. Nordmann.	F. V. Salvén.	Alfred Schildt.

Berättelse

om förvaltningen under år 1895 af Helsingfors stads nybyggnads och regleringslån af år 1882.

Jemlikt Kejslerliga Senatens resolution af den 4 Augusti 1882, rörande det af Helsingfors stad upptagna $4\frac{1}{2}\%$ lån för nybyggnads- och reglerings arbeten, få undertecknade, revisorer af Helsingfors stadsräkenskaper för år 1895, afgifva följande redogörelse öfver lånets förvaltning under nämnda år:

Den 1 November utlottades obligationer till ett sammanlagdt belopp af Fmk 39,500, nämligen.

Litt A à 3,000 mark: N:ris 7, 34, 47 och 108 = 4 st.

Litt B à 1,000 mark: N:ris 26, 140, 197, 203, 282, 314, 342, 343, 374, 379, 397, 439, 441, 508, 517, 536, 666 och 669 = 18 st.

Litt C à 500 mark: N:ris 129, 209, 254, 257, 342, 361, 380, 429, 440, 538, 549, 558, 570, 647, 739, 754, 767, 769 och 788 = 19 st.

Stadens ansvarssumma för utelöpande *obligationer* utgjorde ultimo December 1894 *Fmk* 1,279,966: 25

År 1895 inlöstes:

utlottade obligationer till ett belopp af *Fmk* 33,500: —

med afdrag för saknade kuponger " 45: —

Fmk 33,455: —

samt kuponger till förfallna obligationer " 416: 25 " 33,871: 25

Ansvarssumma ultimo December 1895 *Fmk* 1,246,095: —

Vid årets utgång utestodo förfallna, inlösta obligationer	<i>Fmk</i>	9,000: —	
med afdrag för inlösta kuponger	"	405: —	" 8,595: —
Återstår till amortering	<i>Fmk</i>		1,237,500: —
Af förfallna kuponger funnos utelöpande			
ultimo December 1894 sammanräknadt	<i>Fmk</i>	2,565: —	
År 1895 till inlösen förfallna kuponger	"	56,542: 50	" 59,107: 50
Under året inlöstes kuponger för	"		" 56,092: 50
Återstår utelöpande förfallna kuponger	<i>Fmk</i>		3,015: —

Samtliga till lånet hörande, under året inlösta obligationer och kuponger blefvo af oss uppräknade, hvarefter desamma insattes i konvolut, hvilka förseglade och försedda med påteckning om innehållet nedsattes i Drätselkontorets kassahvalf till förvar. Helsingfors den 15 April 1896.

K. Moring.

J. Grenman.

Victor Hellman.

Gerh. Henrikson.

Alb. Hornborg

Ernst Krogius.

W. Mannelin.

P. Nordmann.

F. V. Salvén.

Alfred Schildt.

Berättelse

om förvaltningen under år 1895 af Helsingfors stads vattenledningslån af år 1876.

Jemlikt Kejsersliga Senatens resolution af den 17 Maj 1876, rörande det af Helsingfors stad upptagna 5% lån för inlösen af vattenledningen, få under-tecknade, revisorer af Helsingfors stads räkenskaper för år 1895, afgifva följande redogörelse öfver lånets förvaltning under nämnda år:

Den 1 November utlottades obligationer till ett sammanlagdt belopp af Fmk 19,300, nämligen:

Litt A à 1,000 mark, n:ris 163, 171, 217, 246, 425 och 490 = 6 st.

Litt B à 500 mark: N:ris 44, 50, 215, 397, 422, 617, 656, 692, 716, 749, 762, 806, 848, 977, 1,003, 1,077, 1,299, 1,306 och 1,437 = 19 st.

Litt C à 200 mark: N:ris 14, 33, 102, 104, 183, 188, 356, 470, 478, 594, 612, 661, 748, 753, 775, 787, 862, 987 och 1,054 = 19 st.

Stadens ansvarssumma för utelöpande *obligationer* utgjorde ultimo December 1894 *Fmf.* 1,389,487: 50

År 1895 inlöstes:

utlottade obligationer till ett belopp af	<i>Fmf.</i> 19,800: —	
med afdrag för saknade kuponger	” 732: 50	
	<u><i>Fmf.</i> 19,067: 50</u>	
samt kuponger till förfallna obligationer	” 597: 50	” 19,665: —

Ansvarssumma ultimo December 1895 *Fmf.* 1,369,822: 50

Vid årets utgång utestodo förfallna, oinlösta obligationer.	<i>Fmf.</i> 7,400: —	
med afdrag för inlösta kuponger	” 677: 50	” 6,722: 50

Återstår till amortering *Fmf.* 1,363,100: —

Af förfallna <i>kuponger</i> funnos utelöpande ultimo December 1894 sammanräknadt	<i>Fmf.</i> 3,217: 50	
År 1895 till inlösen förfallna kuponger	” 68,612: 50	” 71,830: —
Under året inlöstes kuponger för	<i>Fmf.</i> 67,317: 50	
” ” preskriberades kuponger för	” 5: —	” 67,322: 50

Återstår utelöpande förfallna kuponger *Fmf.* 4,507: 50

Samtliga till lånet hörande, under året inlösta obligationer och kuponger blefvo af oss uppräknade, hvarefter desamma insattes i konvolut, hvilka förseglade och försedda med påteckning om innehållet, nedsattes i Drätselkontorets kassahvalf till förvar. Helsingfors den 15 April 1896.

K. Moring.

J. Grenman.	Victor Hellman.	Gerh. Henrikson.
Alb. Hornborg	Ernst Krogius.	W. Mannelin.
P. Nordmann.	F. V. Salvén.	Alfred Schildt.

Helsingfors. Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, 1896.

*Utskottsbetänkande med anledning af herrar König m. fl:s
anhållan om utsträckning af tiden för utskänknigen af sprit-
drycker.*

I en till Guvernören öfver länet den 15 sistlidne februari ingifven skrift hafva restauratörerne Karl König, Josef Wolontis, G. A. Wickström, Wasilii Notschis, John Catani och C. F. Nyberg anført, hurusom Guvernören, med förändring af stadgandet i § 21 af kejsrerliga förordningen den 9 juni 1892 angående, utom annat, försäljning af bränvin, genom utslag af den 10 december samma år meddelat närmare föreskrifter om tiden för utskänkning af spritdrycker å hoteller, konditorier, restaurationer och utskänkingsställen i denna stad samt dervid bland annat förbjudit all dylik utskänkning från kl. 6 på aftonen dagen före sön- eller helgdag till kl. 9 om morgonen påföljande söcknedag, jemte det Guvernören från berörda förbud dock undantagit, förutom klubbar och andra enskilda föreningar,

a) hotell med rum för resande, dock endast på skild ansökan hos Magistraten och under förutsättning, att vederbörande föreständares personliga egenskaper erbjöde fullständig garanti mot skeende missbruk;

b) bufetterna å stadens teatrar; samt

c) stadens utvärdshus, åt hvilkas innehafvare, likaledes på ansökan och i enlighet med ofvan uttalade grunder, finge medgifvas rätt att under månaderna maj till och med september utskänka bränvin och andra spritdrycker vid „måltiderna jemväl under sön- och helgdag samt efter kl. 6 e. m. äfven utan måltid“.

I öfverensstämmelse med dessa föreskrifter, hvilka delvis hemtats från ett tidigare af Länestyrelsen den 7 juli 1890 utfärdadt förordnande i samma angelägenhet, hade utskänkingsrörelsen bedrifvits här i hufvudstaden under de senaste åren, och medgäfvit sökandene, att den skedda anordningen visat sig mäktig att i hög grad främja nykterheten på orten jemte en deraf framkallad större sedlighet. Men å andra sidan kunde icke lemnas obeaktadt, att vid genomförandet af systemet enskilda intressen af en icke obetydlig bärvidd skjutits åt sidan. Ty för dem, hvilka här i staden innehade utskänkingsrättighet, men icke kommit i åtnjutande af de genom berörda undantagsstadganden medgifna förmåner, hade det ifrågavarande systemet visat sig i högsta mätto ofördelaktigt och på samma gång också obilligt; det hade varit egnadt att nog djupt undergräfvat nämnda personers ekonomiska ställning och finansiella oberoende, hvarigenom också grun-

den för deras förmåga att på ett tillfredsställande sätt fylla allmänhetens allt mera stegrade anspråk betydligt försvagats; det hade tillika, åtminstone såsom det tillämpats, framför desse sistbemälda gynnat de privilegierade utskänkningsidkarene på ett sätt, som hvarken af ortsförhållandena eller „näringsställesnas olika beskaffenhet“ kunde anses betingadt.

Ty hvilka billighetsskäl kunde väl åberopas till stöd derför att innehafvarene af hotell med rum för resande, framför andra, måhända lika dugliga och stråfsamma arbetare i yrket, tillförsäkrats ofvan beskrifna, vidsträckta utskänkningsrättighet, då serveringen å dessa ställen försigginge i lokaler tillgängliga för den stora allmänheten.

Likaså vore det tvifvelsutän icke väl förenligt med öfriga värdshusidkarens anspråk på en rättmätig fördelning af utskänkningsrörelsens förmåner att å teatrarernas bufetter tillåtes förtäring af spritdrycker under och efter söndagsföreställningarna, ehuru dessa bufetter stode i förening med restauranter, hvilka besöktes äfven af andra än dem, som öfvervarat föreställningarna.

Ej heller kunde åtgärden att i stadens utvärdshus medgifva söndagsutskänkning endast under sommarmånaderna anses tillräckligt motiverad af förhållandena på orten. Ty af stadens utvärdshus vore Kaisaniemi och särskildt Kapellet talrikt besökta äfven om vintern, och å värdshuset Alphyddan förekomme besök under vackra vinterdagar vida oftare än under sommaren.

Beträffande åter den rättsliga sidan af nämnda förbud och dess förhållande till förut gällande stadganden i ämnet, så måste det erinras att tidsbestämningarna i förbudet icke oväsentligen afveke från dessa stadganden. Sålunda hade väl utskänkning af spritdrycker under sö- och helgdagar varit å stadens värdshus förbjuden under seklets förra hälft, men redan i förordningen af den 10 maj 1859 hade bränvinsutskänkning tillåtits å nämnda dagar efter kl. 7 om aftonen, och enahanda föreskrift hade derefter ingått i alla senare, intill år 1886 utkomna författningar, blott med den olikhet att tiden för utskänkingen förlängts med en timme, i det att den faststälts att börja kl. 6 på aftonen. Också det förbud, som beträffande dylik utskänkning under lördagsaftnarna ingått i 1859 års förordning och de två på 1860-talet emanerade bränvinsförfattningarna, hade i förordningen af den 9 juni 1873 aflägsnats beträffande städernas värdshus och andra likartade näringsställen samt derefter vid utfärdandet af de senare förordningarna rörande bränvinshandteringen icke vidare upplifvats.

Emellertid kunde det väl anses såsom otvifvelaktigt att de inskränkingar, som härutinnan sedermera vidtagits, hufvudsakligen, om också icke uteslutande, framgått ur önskan att befrämja arbetarebefolkningens väl och skydda dess intressen. Men med ledning af detta motiv hade också de åtgärder, som företagits till dess förverkligande, bort enbart hafva riktats mot de utskänkings- och andra mindre näringsställen, som besöktes af kroppsarbetaren, samt deremot lemna öfriga värdshus och restauranter, hvilkas kunder icke stode att

finnas inom arbetarebefolkningens led, oberörda. Innehafvarene af dessa sistnämnda ställen vore följaktligen nu offer för ett förmynderskap, som icke kunnat undgå att utöfva ett i ekonomiskt afseende synnerligen skadligt inflytande på deras affär.

Till följd häraf hafva sökandene — herr Wickström för det af honom innehafda Kaisaniemi värdshus — anhållit

att ofta nämnda förbud mot utskänkning af bränvin och andra spritdrycker under lördagsaftnar samt å sön- och helgdagar vid måltider och efter kl. 6 om aftonen måtte beträffande deras af kroppsarbetare nästan aldrig besökta restauranter, hvilka dessutom sköttes utan kvinlig betjening, varietéer eller andra moderna „lockbeten“, upphävas,

eller, derest härtill icke bifölles,

att sagda förbud utsträcktes såväl till alla, i staden befintliga hotell med rum för resande, dock sålunda att servering af spritdrycker åt dessa sistbemälda finge ske å deras rum och jemväl till måltiderna, som till bufetterna å stadens teatrar;

hvarutom sökandene Wolontis, Wickström och Noschis i hvarje fall anhållit

att den utskänningsrättighet, de för närvarande egde, måtte tillförsäkras dem äfven för vintermånaderna;

och hafva sökandene derhos emotsett att de afsedda, förändrade bestämningarna blefve fastställda att gälla från början af den med nästkommande juni månad ingående perioden för bränvinsutskänkning härstädes.

Öfver förestående ansökan har Guvernören infortrat Stadsfullmäktiges och Poliskammarens yttranden, och har Poliskammaren, i skrifvelse af den 14 sistlidne april, såsom sin åsikt uttalat att sökandene, hvilka sjelfva i sin ansökan erkänt att ifrågavarande föreskrifter angående utskänkning befunnits vara för samhället, hvars bästa de ju i sjelfva verket åsyftade, gagneliga och sitt ändamål fullt motsvarande i det att de „visat sig mäktiga att i hög grad främja nykterheten på orten jemte en deraf framkallad större sedlighet“, men emot en förändring af dessa stadganden framhållit endast privatintressen, d. v. s. de något olika pekuniära fördelar, som den nuvarande anordningen beredde innehafvarene

af olika slag af näringsställen, icke anført nog giltiga skäl till ändring af berörda föreskrifter, hvarför Poliskammaren ansett att sökandenes anhållan, åtminstone tillsvidare eller till dess en omarbetning af den för staden gällande polisordningen kunde ifrågakomma, måtte lämnas utan afseende.

Vid sammanträde den 21 april hafva derå Fullmäktige åt ett af under-tecknade och herr A. Osberg bestående utskott uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

Beträffande tillkomsten af ifrågavarande påbud tror sig utskottet böra erinra om följande:*)

I början af år 1890 anhöllo särskilda personer hos Guvernören öfver länet att, i kroppsarbetarenes intresse, all utskänkning af spritdrycker i staden måtte förbjudas från lördags afton kl. 6 till påföljande måndags morgon kl. 8. Stadsfullmäktige, hvilkas yttrande öfver ansökningsen infordrats, förenade sig icke om det af sökandene framhållna önskningsmålet, men biträdde i stället ett hos dem gjordt uttalande derom, att slik utskänkning borde å stadens samtliga värdshus förbjudas från och med kl. 12 om natten mot sön- och helgdagar till samma dagar kl. 6 e. m. Genom Guvernörens utslag af den 23 juli samma år blef emellertid på grund af berörda ansökning föreskrifvet, att all utskänkning af rusdrycker skulle från 1891 års början inställas uti alla de värdshus i Helsingfors — med undantag endast af enskilda klubbar och föreningar samt bufetterna i stadens teatrar — hvilka ej vore försedda med rum för resande, från lördag afton efter kl. 6 till påföljande måndag kl. 8 f. m. och under marknadsdagar samt dagen före och efter marknad. Nämda utslag, hvaröfver besvär anfördes af särskilda restauratörer, fastställdes af Kejserliga Senaten den 19 februari 1891, dock med den ändring, att Magistraten medgafs rätt att från förbudet bevilja särskilda undantag. Sedermera väcktes af Guvernören fråga om att, till undvikande af skenet utaf en del värdshusvärdars gynnande, utsträcka ifrågakomna förbud jemväl till stadens hoteller; men fick förslaget, som afstyrktes af Stadsfullmäktige, likväl förfalla.

Sedermera emanerade Kejserliga förordningen af den 9 juni 1892 angående, utom annat, försäljning af bränvin, enligt hvars 21 § det „ankommer å länestyrelse att, efter det vederbörande lokala myndigheter blifvit hörda, angående tiden då utskänkning må ega rum å hoteller, konditorier, restaurationer och utskänkingsställen i stad samt på landet, der värdshusrörelse idkas, meddela de närmare föreskrifter, som för hvarje ort och med afseende å näringsställes olika beskafhet kunna finnas lämpliga. Dock må länestyrelsen icke påbjuda sådana åtgär-

*) Årsberättelserna för år 1890 sid. 68; för 1891 sid. 43; för 1892 sid. 55.

der, som af stadsfullmäktige och magistrat blifvit utan meningsolikhet afstyrkta.“ Med anledning deraf uppgjordes af Poliskammaren på anmodan af Guvernören förslag till närmare bestämningar angående utskänkningstiden i Helsingfors. Öfver detta förslag infordrades yttrande af, utom annat, Stadsfullmäktige. Fullmäktiges utskott för ärendets beredning tillstyrkte för sin del (tr. handl. n:o 34 för 1892) ett gemensamt utskänkingsförbud för alla slag af värdshus, med undantag endast för enskilda klubbar och föreningar samt för hotell, der åt resande finge i deras rum serveras spritdrycker äfven under sön- och helgdagar. Men blef Poliskammarens mera liberala förslag omfattadt af Stadsfullmäktige, i öfverensstämmelse med hvilkas beslut sedermera nu gällande, af sökandene ofvan relaterade stadganden blifvit utfärdade.

Sökandene åsyfta, såsom af det föregående synes, främst att i afseende å tiden för utskänkingen af spritdrycker för sina värdshus erhålla samma rättigheter som beviljats innehafvarene af hotell med rum för resande samt teatrarna för deras bufetter. Men, i fall detta icke skulle bifallas, emotse sökandene att i hvarje händelse den olikhet i utskänkingsrättigheter, som i anförd måtto förefinnes emellan de olika slagen af värdshus, måtte upphävas samt hoteller och teatrar i afseende å utskänkingstiden underkastas enahanda inskränkningar som andra värdshus.

Det kan, på sätt sökandene framhållit, icke nekas att icke den åtskilnad, som för närvarande eger rum emellan de olika slagen af värdshus med afseende å tiden för utskänkingen af spritdrycker, måste på ett synnerligen kännbart sätt drabba särskildt sökandene. Sagda åtskilnad betyder mindre, om något, för de värdshus, hvilka hafva till kunder hufvudsakligast de lägre lagren af befolkningen, ty mellan dessa värdshus å ena sidan och hotellen samt restaurationerna i stadens teatrar å andra sidan eger någon konkurrens icke rum. Annorlunda ställer sig förhållandet beträffande värdshus, hvilka liksom sökandenes äro inrättade för samma klasser af befolkningen som de mera gynnade inrättningarna. En så vigtig förmån för dessa senare som att lördagsaftnarna samt sön- och helgdagar, då de värdshusbesökandes antal vanligen är störst, kunna begagna sig af rättigheten att utskänka spirituosa, medan densamma för andra är afskuren, måste icke blott dessa tider utan öfverhufvudtaget draga publiken från deras konkurrenter samt försvåra för dessa senare att hålla sig uppe i kampen mot sina mera gynnade medtäffare.

Härom vore nu efter utskottets tanke icke någonting att säga om, såsom Poliskammaren synes hålla före, den öfverklagade anordningen vore nödvändig eller synnerligen gagnelig för nykterheten på orten eller eljes erfordrades af något magtpåliggande allmänt intresse, ty i sådant fall skulle väl de enskilde värdshus-

värdarnes fördel nödgas vika för det allmänna bästa. Och derom kan man ju vara ense med Poliskammaren att de invändningar, som äro att göras mot det närvarande systemet, företrädesvis hafva till utgångspunkt ett mindre antal enskilde värdshusvärdars fördel. För publiken kan det vara temligen likgiltigt om den ifrågakomma aftnar har att vända sig till det ena eller andra af för öfrigt lika beskaffade och skötta värdshus.

Emellertid förefaller det utskottet, och synes ofvan intagna redogörelse för tillkomsten af omordade bestämningar äfven bekräfta utskottets åsigt, som skulle föreskriften om olika utskänkningstid för olika slag af värdshus mindre hafva framgått ur några djupare liggande motiv än vara resultatet af en kompromiss, dervid man sökt att förlika sträfvandet att i nykterhetens intresse inskränka tiden för utskänkingen af spritdrycker med önskan att göra denna inskränkning så litet betungande för den bildade delen af allmänheten som möjligt. Mest följdriktigt hade då otvifvelaktigt varit att, såsom 1892 års utskott äfven föreslagit, göra undantag från det allmänna förbudet endast beträffande serveringen i hotel- len åt resande på deras rum, om en gång ett undantag till förmån för resande ansetts nödigt. Men när sistnämnda förslag hos Stadsfullmäktige fick förfalla, skedde sådant uppenbarligen i följd af obenägenheten att längre än förut pröfvats böra ske, utsträcka restriktionerna på ifrågavarande område.

I sjelfva verket kan man, och efter utskottets åsigt med fullt skäl, betvifla huruvida anledning förefinnes att beträffande de större och särskildt sökandenes värdshus upprätthålla öfverklagade förbud mot utskänkning af spirituosa under andra tider än dem, som gälla för hoteller m. m. Det är svårt att inse, huru ett sådant förbud mot utskänkning i en del värdshus skall kunna gagna nykterheten, då samtidigt utskänkning är frigifven i andra, för samma publik afsedda och med de förra fullt jämförliga lokaler. Det enda motiv, som härvid möjligen kan ifrågakomma, vore att derigenom utskänkingsstäl- lenas antal vissa tider vore minskadt. Dock torde haltlösheten af denna invändning vara uppenbar då man be- sinnar att det härvid är fråga om endast de större och således enligt sakens natur fåtaligare värdshusen samt att den publik, som frekventerar dessa värdshus, derigenom icke afhållas från värdshusbesök. Ifrågavarande bestämning är der- för icke något annat än ett monopol för en del restauratörer, ett monopol som är obilligt därför att det saknar hvarje skäl för sin existens samt lockar till öfver- trädelse emedan det icke är uppuret af något allmännare rättsmedvetande.

Utskottet vill väl därför icke på något sätt bestrida, att bestämningarna om inskränkning i utskänkningstiden verkat mycket godt och icke böra utan vi- dare upphävas. Men instämmer utskottet äfven deri med sökandene, att dessa bestämningar, såsom tillkomna förnämligast i de mindre bemedlade klasser- nas inom samhället intresse samt väsentligen på yrkande af dem och deras målsmän, förty böra gälla företrädesvis de af dessa klasser besökta näringsstäl- lena. Utskottet skulle för öfrigt ifrågasätta, huruvida alla de inskränkingar i

fråga om handeln med och utskänkningen af spritdrycker, som i lagstiftningsväg införts, och deribland äfven nu ifrågavarande påbud, haft någon nämnvärd invärkan på den bättre situerade befolkningen, hvilken i allmänhet utan svårighet med för den obetydliga pekuniära uppoffringar kunnat undandraga sig verkningarna af dessa inskränkningar. Om konsumtionen af spirituosa bland denna allmänhet aftagit, torde sådant böra tillskrifvas mest den omsvängning i seder och tänkesätt, som i fråga om bruket af rusdrycker otvifvelaktigt i vårt land egt rum och hvarigenom mycket, som förr hört till god sed eller åtminstone betraktats såsom tillåtet, nu med allt skäl fördömes af den allmänna meningen. — En sådan ändring af ifrågavarande föreskrifter, hvarigenom dessa företrädesvis skulle komma att gälla de lägre kategorierna af värdshus, möter heller icke något hinder i bränvinsförfattningen, i hvars åberopade 21 § säges att föreskrifterna om utskänningstiden skola lämpas efter „näringsstälernas olika beskaffenhet“. Vid behandlingen af författningen i fråga vid 1891 års landtdag påyrkades jemväl införande i författningen af en allmän inskränkning i syfte att utskänkning å värdshus, afsedda för den arbetande klassen, icke finge ega rum från kl. 6 lördag afton till kl. 9 måndag morgon; men fick förslaget förfalla emedan ett särskiljande i en allmän författning mellan olika utskänkingsställen syntes principvidrigt och i tillämpningen svårt att genomföra samt missbruk ansågos bäst kunna förekommas genom den länestyrelsen och de lokala myndigheterna i 21 § tilldelade befogenhet *).

Från saklig ståndpunkt sedt föreligger därför efter utskottets förmenande icke något skäl till afslag å sökandenes anhållan, för så vidt de hemställa om att deras värdshus måtte med afseende å tiden för utskänkningen af spritdrycker likställas med de mera gynnade utskänkingsställena. Dock kan utskottet, hvad den formela delen af frågan vidkommer, icke undertrycka tvifvelsmål om, huruvida det låter sig göra att för vissa uppgifna personer och ställen göra undantag från ifrågavarande, allmänt hållna föreskrifter, utan att underkasta dem en ändring, som skulle tillåta sådan afvikelse efter pröfning i hvarje särskildt fall. Emellertid torde det böra öfverlemnas åt Guvernören att egna denna sida af saken närmare uppmärksamhet.

På anförda skäl får utskottet förty värdsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till sökandenes anhållan, för så vidt de hemställa om att dem måtte tillåtas att å deras uppgifna värdshus utskänka spirituosa å tider, då sådan utskänkning är medgifven å hotellen samt bufetterna å stadens teatrar.

*) Se Ekonomie utskottets betänkande n:o 3 i anl. af prop. n:o 11 vid 1891 års landtdag.

Derjemte skulle utskottet förorda att i händelse ansökningen i följd af omförmälda formela betänklighet eller af annan anledning icke vinner Guvernörens bifall,

Fullmäktige taga i öfvervägande, huruvida icke ifrågavarande, för utskänknigen i staden utfärdade föreskrifter kunde underkastas omarbetning i syfte att aflägsna de skäl till anmärkning mot desamma, som, efter hvad ofvan framhållits, förefinnas.

Slutligen får utskottet anmäla att ledamoten i utskottet, herr Osberg varit bortrest från orten och derigenom hindrad att taga del i utskottets arbete.

Helsingfors, i maj 1896.

O. Th. Widerholm.

R. Heimberger.

K. G. Sivenius.

Karl Söderman.

Bilaga.

Guvernörens i Nylands län utslag i anledning af Magistratens i denna Helsingfors stad i hit aflåten tjänsteskrivelse för den 26 sistlidne November gjorda framställning om tiden, från och med instundande år, då utskänkning af spritdrycker må ega rum å hoteller, konditorier, restaurationer och utskänkingsställen i staden, uti hvilken framställning Magistraten, sedan Stadsfullmäktige och Poliskammaren i staden blifvit i ärendet hörde och yttranden afgifvit, i likhet med Stadsfullmäktige föreslagit, att utskänkning å förenämnda ställen må ega rum från klockan nio om morgonen till klockan ett på natten, under iakttagande likväl af hvad uti § 30 af stadens polisordning föreskrives, samt jemväl, efter nämnda tid på natten vid tillfälliga allmänna och enskilda lustbarheter å nämnda ställen i de för tillställningen upplåtna lokaler och sålänge densamma varar, efter derom för hvarje särskildt tillfälle af vederbörande värd eller värdshusföreståndare före klockan tre på eftermiddagen å Poliskammaren eller Polisvaktkontoret gjord skriftlig anmälan med uppgift på de personer, som föranstaltat lustbarheten, men deremot all utskänkning af bränvin och dermed likställda drycker voro förbjuden från klockan sex på aftonen dagen före sön- eller helgedag till klockan nio om morgonen påföljande söckendag äfvensom under marknader samt dagen före och efter marknad, med undantag dock: a) för de hoteller med rum för resande, hvil-

kas föreståndare lemna garantier mot missbruk och åt hvilka stadens Magistrat, på särskild ansökan, egde medgifva sådant undantag, att bränvin och dermed likställda drycker å desamma under berörda tid finge serveras, hvilket undantag dock ej finge tillämpas å kaféer, som stå i förening med hotellrörelsen; b) för enskilda klubbar och föreningar, äfvensom bufetterna i stadens teatrar; c) för de utvärds- hus, åt hvilka Magistraten, på ansökan och i enlighet med de uti mom. a anförda grunder, kunde medgifva sådant undantag från ifrågavarande förbud, att bränvin och andra spritdrycker under tiden från den 1 Maj till den 1 Oktober finge utskänkas vid måltiderna jämväl under sön- och helgdagar samt efter klockan sex eftermiddagen äfven utan måltid, äfvensom d) vid allmänna lustbarheter å hotel- ler och värdshus då å Poliskammaren före tillställningens anordnande derom hvarje gång anmäles, på sätt den för staden gällande polisordning i sådant af- seende stadgar, samt jemväl vid enskilda lustbarheter, sedan anmälan blifvit å Poliskammaren eller Polisvaktkontoret gjord före klockan tre på eftermiddagen af vederbörande värdshusföreståndare med tillika lemnad uppgift på de personer, som lustbarheten föranstaltat: Gifvet å Landskansliet i Helsingfors, den 10 De- cember 1892.

Förevarande ärende har jag i öfvervägande tagit och pröfvar skäligt, med stöd af 3 mom. 21 § uti Kejsarliga Förordningen den 9 Juni 1892, angående för- säljning, försling samt upplag af bränvin och andra brända eller destillerade sprit- drycker, härigenom till efterrättelse fastställa omförmälda framställning angående tiden, då utskänkning i Helsingfors stad må ega rum från och med nästkommande år 1893. År och dag förutskrifna.

Hjalmar Palin.

Carl Lagermark.

*Handlingar i fråga om förbud mot försäljning af öl
och rusdrycker i Sörnäs.*

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

H:fors den 20 Maj 1896.

N:o 106.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Sedan Handlanden Karl Viktor Snellman och Villaegaren J. Grönlund å särskilda i Sörnäs bosatta personers vägnar uti en till Stadsfullmäktige stäld skrift anhållit om åtgärd i syfte att all försäljning af öl och rusdrycker blefve i Sörnäs förbjuden, äfvensom Fullmäktige uti skrifvelse för den 18 sistlidne Februari anhållit det ville Magistraten till Fullmäktige meddela upplysningar rörande vid den af de i ansökningskriften omnämnda missförhållandena, får Magistraten, efter att i ärendet hafva inhemtat Poliskammarens yttrande, äran, med återställande af de handlingar, hvilka åtföljde Stadsfullmäktiges skrifvelse i ämnet samt biläggande af nämnda yttrande, i äskadt afseende anföra följande:

Såsom af Poliskammarens skrifvelse framgår har Poliskammaren funnit de öfverklagade missförhållandena icke fullt så stora som sökandena framhållit, men dock af den betydelse att de förtjenade särskild uppmärksamhet af stadsmyndigheterna, äfvensom ansett att ölförsäljningarnas antal i allmänhet borde minskas samt att sagda försäljningar borde förläggas till platser, der de utan särskild svårighet kunde af polisen öfvervakas. I Sörnäs skulle antalet ölförsäljningar sålunda böra nerbringas till $\frac{1}{4}$ eller högst $\frac{1}{3}$ af deras nuvarande nummer, hvilket antal Poliskammaren finner fullt motsvara behovet för den måttliga konsumtionen.

Äfven Magistraten anser förevarande fråga beaktansvärd, men kan dock ej i allo förena sig om Poliskammarens förslag, enär detsamma, enligt Magistratens åsikt, delvis står i strid med bestämningarna i nådiga förordningen af den 9 Juni 1892, innefattande ändrad lydelse af särskilda §§ i nådiga förordningen den 2 April 1883 rörande försäljning och utskänkning af maldrycker. Då, jemlikt stadgandena i nämnda förordning, försäljning af maldrycker till afhemtning får utöfvas af enhvar som „är behörig att anmäla sig till idkande af handel och gjort sig känd för redbart förhållande samt pröfvas i öfrigt till rörelsens utöfvande

lämplig vara“, har visserligen i fråga om bedömandet af personerna, som önska erhålla antydda handelsrätt, en vidsträkt pröfningsrätt blifvit lemnad de kommunala myndigheterna, men någon befogenhet är dem derigenom emellertid ingalunda inrymd att inskränka antalet af ifrågavarande försäljningsrättigheter, utan gäller såsom regel att *enhvar* under förutsättning, att han eljest är till handel berättigad och pröfvas särskildt för handel med maltdrycker lämplig, eger bekomma sagda rättighet. Angående stället, der försäljning af maltdrycker får utöfvas, förekommer blott den inskränkning att sådant får ske endast i „öppen bod, vid gata, torg eller allmän väg med utgång dertill“. Några vidare bestämningar härutinnan har i förordningen ej blifvit de kommunala myndigheterna förbehållet att införa, men är det emellertid sjelfallet att ju längre aflägs ett försäljningsställe är beläget, desto större personliga garantier blifva erforderliga för rättighetens beviljande.

Följaktligen måste det ytterst bero på ordningsmaktens nit och drift att oordningar, härledande sig af rättigheten till maltdryckshandeln, blifva städfjade, och hvad särskildt angår förhindrandet och beifrandet i Helsingfors stad af rusdryckers förtärande å gator och vägar, borde, med hänsigt till stadgandet i 19 § af den för staden gällande Polisordningen, några svårigheter icke förekomma. Då för Sörnäs likväl tillräcklig polisstyrka förnärvarande icke torde kunna användas, finner Magistraten sig böra understöda det uti Poliskammarens skrifvelse af den 14 sistlidne April till stadens Drätselkammare, hvilken skrifvelse är intagen i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för innevarande år N:o 17, ingående förslag derom, att ett anslag, fullt tillräckligt för aflönande af tvenne konstaplar ställes till Poliskammarens disposition äfvensom att Poliskammaren berättigas att vid slutet af hvarje år till polismän, de der visat synnerligt nit vid fullgörandet af sina skyldigheter i afseende å lönnkrögeriförbrytelsers upptäckande och beifrande utdela lämpliga uppmuntrande premier till det belopp, som härför för året anslagits. I sammanhang härmed vill Magistraten tillika framhålla att, då Poliskammaren i åberopade skrivelser jemväl föreslagit att Drätselkammaren skulle berättigas „ur därför disponibla medel till vittnen i mål rörande öfverträdelser af rusdrycksförordningarna utbetala skäligt arvode enligt vederbörande domstols requisition“, Magistraten anser detta förslag deremot, särskildt med hänsyn till den erfarenhet om ett slikt system, som på 1880 talet härstädes vunnits, synnerligt afventyrligt och därför böra underkännas.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

Bernh. Anthoni.

POLISKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 8 April 1896.

N:o 531.

Till Magistraten i Helsingfors.

Sedan handlanden Karl Viktor Snellman och villaegaren J. Grönlund, å ett större antal i förstaden Sörnäs bosatta personers vägnar, hos Stadsfullmäktige anhållit om åtgärd i syfte att all försäljning af öl och rusdrycker blefve derstädes förbjuden, har Magistraten, till hvilken fullmäktige remitterat ärendet, uti skrifvelse af den 2:dra sistlidne Mars anhållit om Poliskammarens yttrande öfver berörda ansökning.

Med anledning häraf får Poliskammaren värdsammast anföra följande:

De missförhållanden, öfver hvilka sökandena klaga, äro väl icke till sina dimensioner fullt så stora desamma af dem uti ansökningsskriften utmålas, men de äro dock af den betydelse, att desamma tvifvelsutan förtjena särskild uppmärksamhet från myndigheternas sida. Under åratal har polisen sökt med alvar och kraft bekämpa det onda, men ehuru dervid användts alla till buds stående medel, nödgas Poliskammaren dock erkänna att förhållandena icke äro sådana de borde vara. Sällan förgår nämligen en dag eller natt utan att slagsmål och uppträden af allehandå slag ega rum samt påkalla polisens inskridande, och att rusdryckerna härvid spela den största rollen behöfver väl knappast nämnas. Rådstufvurättens protokoll och Sörnäs polisvaktkontors journaler vittna nogsamt om den oafåtliga kamp polisen har att uti denna stadsdel utstå för ordningens upprätthållande.

Orsaken till dessa missförhållanden är icke att söka så mycket i lönnkrögeriet, utan fastmer uti den legaliserade försäljningen af rusdrycker, på sätt Poliskammaren skall söka här nedan närmare ådagalägga.

Då Poliskammaren för ett par år sedan hade att yttra sig öfver de ansökningar, som till ett antal af omkring fyrahundra inkommit med anhållan om rätt att inom stadens område försälja maltdrycker, afstyrkte Poliskammaren större delen af dessa ansökningar, dels på grund af den kännedom polisen egde om personens i fråga oförmåga att samvetsgrant iakttaga maltdrycksförsäljningens föreskrifter, dels på den grund att polisen icke hade sig bekant en stor del sökandes lämplighet för sysslandet, hvilket sistnämnda i flertalet fall berodde derpå att desse förut icke bedrifvit detta näringsfång eller desamma nyligen inflyttat till

orten. Med fästadt afseende å i ämnet gällande författnings ordalydelse och tydliga innebörd, att nämligen rätt till försäljning af maltdrycker borde medgifvas endast den, som „gjort sig känd för redbart förhållande“ och om hvilken sålunda ett bestämdt utlåtande kunde afgifvas huruvida sökanden kunde anses „till rörelsens utöfvande lämplig vara“, utlät sig Poliskammaren dervid vanligen ungefär sålunda: „Afstyrkes emedan sökanden är fullkomligt okänd (eller föga känd), hvarför dess lämplighet icke kunnat pröfvas“. Emellertid blef nödigt afseende ej fäst vid Poliskammarens yttrande, utan blefvo så godt som samtliga dessa ansökningar bifallna. Då poliskammaren sålunda insåg att behörigt afseende icke fästes vid detta dess yttrande, såsom följaktligen icke innebärande tillräcklig orsak för vägran, upphörde kammaren småningom att utlåta sig i denna riktning, hvaraf följden blifvit den att på senare tid afstyrkande utlåtanden å dess sida i regeln förekommit endast mot personer, som bevisligen gjort sig kända för öfverträdelse af gällande maltdrycks- eller rusdrycksförordning. Sålunda hafva ölförsäljningsställenas mängd i staden nu uppgått till det oproportionerligt stora antalet af betydligt öfver fyra hundra, hvaraf endast på Sörnäs stadsdel kommer omkring sextio.

Då i betraktande tages hvilka svårigheter polisen äfven i öfrigt har att bekämpa vid öfvervakandet af ordning och god sed inom sistnämnda stadsdel till följd ej allenast af den vidsträckt och ytterst svåröfvervakade terrängen med sina skogar, berg och backar och till följd af att befolkningen derstädes till öfvervägande antal består af mer eller mindre obildade arbetare, med en ingalunda obetydlig tillökning af i lättja, dryckenskap och andra laster djupt sjunkna individer, så bör det icke förvåna att den i Sörnäs befintliga fåtaliga polisstyrkan icke alltid lyckats, såsom önskligt varit, att derstädes stäfja det öfverklagade superiet och att med tillräcklig noggrannhet öfvervaka det öfverhöfvan stora antalet maltdrycksförsäljningar, hålsta försäljnings ställena äro spridda öfver hela området samt till en stor del äro ombetrodda åt personer, hvilkas enda sträfvan går ut på att, utan afseende å medlen, draga den största möjliga vinst af rörelsen. Lönnkrögeri existerar väl äfven, men dess bekämpande är lättare i jämförelse med missbruket af försäljningsrätten. Ty i regeln möter det ej så stora svårigheter att utreda det försäljning af dertill icke berättigad person egt rum, som att erhålla tillräcklig bevisning om att försäljningsrätt blifvit öfverskriden, alldenstund dertill bland annat vanligen erfordras ett synnerligen noggrant preciserande af tiden för försäljningen.

Öfvervakandet af maltdrycksförsäljningen i allmänhet och särskildt i Sörnäs stadsdel, i den utsträckning densamma nu erhållit, kräfver en betydligt ökad polisstyrka. Då stadsmyndigheterna, lika litet som statsverket, sannolikt icke torde vara benägna att ikläda sig dermed förenade kostnader, gäller det att utfinna andra medel för aflägsnande af de öfverklagade missförhållandena samt för åstadkommandet derstädes af god ordning och det allmänna lugn, hvarpå den

dugliga delen af befolkningen der lika väl som den förmögnare klassen i stadens centrala delar med fog kan göra anspråk. Denna utväg består, enligt Poliskammarens förmenande, väl icke såsom sökandene påyrkat, uti fullständigt förbud mot all maltdrycksförsäljning. Men ett annat medel, enligt Poliskammarens tanke det enda, hvaraf en väsentlig förbättring uti det nuvarande tillståndet med skäl kan motses, synes osökt erbjuda sig, och det är inskränkning af försäljningsrättigheternas antal till det minsta möjliga äfvensom dessas anförtroende endast åt allmänt såsom dugliga och pålitliga kända personer.

Rusdryckslagstiftningen har under de senaste decennierna sträfvat att såvidt möjligt försvåra åtkomsten af starka drycker och hvad derom än må sägas, så måste det dock erkännas att detta i hög grad minskat superiet och dess skadliga följder. Ty med kännedom om arbetarens oförtänksamhet öfverhufvud kan man tryggt vedervåga påståendet att arbetaren nästan aldrig på förhand förser sig med starka drycker för ett stundande dryckeslag, knappt nog för måttlig njutning, utan för stunden förskaffar sig sådana. Är nu försäljningen öfverlemnad åt ett större antal personer, skall det alltid bland dem finnas försäljare, hvilka föga eller als bry sig om de för rörelsen föreskrifna bestämmningarna och följden deraf blir den, att arbetaren när som helst kan tillfredsställa sitt begär af rusdrycker. Är deremot försäljningsställesnas antal inskränkt till det minsta möjliga och åtkomsten derigenom försvårad, äro dessa ställen vidare förlagda så att äfven en ringare polisstyrka utan svårighet kan kontrollera dem och är slutligen försäljningsrätten ombetrodd åt personer, för hvilkas samvetsgranhet de största möjliga garantier förefinnas, vågar Poliskammaren hålla före att alla dessa uppträden, all den oordning, hvaröfver klagomål nu med rätta anföres och som polisen icke kan förebygga, skola, om icke alldeles upphöra, så dock i väsentlig grad minskas. Att lönnkrögerier under dessa förhållanden till en början skulle uppstå kan väl icke bestridas, men, såsom ofvan framhållits, är det lättare att öfvervaka och förhindra sådant än missbruk af försäljningsrätten.

På grund af det anförda, och då klagomål jemväl från andra delar af staden försports öfver olägenheter, föranledda af det stora antalet utgifna ölförsäljningsrättigheter, får Poliskammaren hemställa att för framtiden i allmänhet rätt till maltdrycksförsäljning blefve meddelad endast åt personer, som under en längre vistelse i staden gjort sig allmännare kända för redbart förhållande och en fullt aktningvärd vandel samt att försäljningsställena förläggas å platser, der polisen utan särskild svårighet kan öfvervaka försäljningen äfvensom, beträffande särskilt Sörnäs stadsdel, att försäljningsställesnas antal småningom nedbringas till ungefär $\frac{1}{4}$ eller högst $\frac{1}{3}$ af det nuvarande, hvilket antal Poliskammaren anser fullt motsvara behovet för den måttliga konsumtionen.

Ivar Gordie.

Axel Lucander.

Handlingar angående eganderätten till Botaniska trädgårdens mark.

DRÄTSELKAMMAREN

i

HELSINGFORS.

den 4 Juni 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 158.

Sedan Drätselkammaren på grund af Stadsfullmäktiges vid den 15 Januari förlidet år hållet sammanträde fattade beslut i frågan om stadens deltagande uti kostnaden för uppförande af ett nytt staket kring Botaniska trädgården och anläggande af en promenadväg längs stranden af Tölövik meddelat Kejslerliga Alexanders Universitetets konsistorium en skrivelse för den 28 Augusti nämnda år af det innehåll, som utaf en af densamma här närsluten afskrift närmare framgår, har Drätselkammaren numera fått emottaga konsistorii svar derå uti en under den 29 sistviken Februari daterad skrivelse, hvilken härmed, jemte skrifvelsen, åtföljande bilagor, till Fullmäktige öfversändes. Ehuru Drätselkammaren på de skäl, som i Kammarens skrivelse till konsistorium framhållas, uttalat den förhoppning och förmodan, att konsistorium icke vidare skulle motsätta sig ifrågavarande promenadvägs utförande uppå tillandningarna invid Botaniska trädgårdens strand, har konsistorium emellertid funnit sig föranlåtet att afböja Drätselkammarens framställning i sådant syfte. För den skull och då konsistorii skrivelse i hufvudsak utgör en utläggning, som enligt konsistorii förmenande skulle bevisa att Kejslerliga Alexanders Universitetet har full egande rätt icke blott till Botaniska trädgårdens mark utan ock till tillandningarna invid densamma, nödgas Drätselkammaren, efter att hafva tagit noggrann kändedom af handlingarna i ärendet och af dem ytterligare bekräftats i sin förut i saken hafda åsigt, att Universitetet har till trädgårdsmarken endast vilkorlig besittningsrätt samt alls ingen rätt till vidare gjorda inkräktningar i Kajsaniemi park och tillandningar i Tölövik, härmed hos Stadsfullmäktige vördsamt hemställa, huruvida icke nu, för bevakande af stadens eganderätt till dess mark, borde mot konsistorium öppnas en rättegång. Oaktadt en dylik åtgärd emot Universitetet

visserligen förefaller Drätselkammaren obehaglig, anser Kammaren likväl att densamma ej kan undvikas, mindre i och för bevarande af möjligheten för staden att förr eller senare kunna anlägga en promenadväg längs stranden af Tölövik, utan fastmera ur principiell synpunkt, då annan än till tomtplatser indelad stadsjord hvarken får eller kan staden frånhändas.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

DRÄTSELKAMMAREN.

Afskrift.

i
Helsingfors,
den 28 Aug. 1895.
N:o 173.

*Till Kejsarliga Alexanders Universitetets i Helsingfors
Konsistorium.*

Uti en till Drätselkammaren stäld skrifvelse för den 18 Juli 1894 hade Universitetets ekonom, Konsistorienotarien Emil af Forselles, med förmälan att staketet emellan Kajaniemi park och Universitetets botaniska trädgård vore så angripen af röta, att detsamma måste ombyggas, förfrågat, huruvida Helsingfors stad, i egenskap af rågranne, vore villig att deltaga med halfva kostnaden i nämnda ombyggnad, hvilken medtog en utgift af cirka 6,000 mark. I anledning häraf, och då detta anspråk enligt Drätselkammarens förmenande kunde grundas hvarken på något stadgande uti den för staden gällande byggnadsordning ej heller allmänna stängselförordningen i landet, ansåg sig Drätselkammaren, innan vidare i saken tillgjordes, böra införskaffa all åtkomlig utredning beträffande Universitetets besittningsrätt till botaniska trädgårdens mark. Och enär ur denna utredning, ingående uti Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för sistlidet år under N:o 32, hvaraf ett exemplar här närslutes, framgick, att Universitetet ingalunda med egande rätt besitter botaniska trädgården, utan endast berättigats att såsom en del af den allmänna plantering, som erhållit benämningen Kajaniemi park, för botaniskt ändamål odla och disponera den, under vilkor att hålla den, likasom hvarje annan stadens promenadplats, för allmänheten tillgänglig, fann Drätselkammaren skäl hos Stadsfullmäktige hemställa, att Fullmäktige ville icke blott afslå Universitetets anhållan om stadens deltagande med halfva kostnaden uti utförande af nytt staket emellan Kajaniemi park och botaniska trädgården, utan ock gå i

författning om vidtagande af sådana åtgärder, att ofvansagda vilkor blefve i högre grad förverkligade än härintills varit fallet, hvilket åter påfordrade det nu ifrågasvarande staketets fullständiga undanskaffande eller åtminstone anbringande deri af två å tre öppningar mot parken. Derjemte föreslog Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville öfverlemna åt något utskott att utfinna lämpligt sätt för återupptagande af frågan om en promenadväg från Unionsgatan längs stranden af Tölövik, hvilken frågas lösning vid tidigare behandling deraf utfallit högst ogynnsamt för staden och till icke ringa förfång för ett verkligt kommunikationsbehof, med all sannolikhet enligt Drätselkammarens åsigt just till följd af ofullständig utredning angående Universitetets besittningsrätt till botaniska trädgården.

På grund af denna Drätselkammarens framställning beslöto Stadsfullmäktige vid den 15 Januari innevarande år hållet sammanträde att lemna ett afböjande svar å Universitetets förfrågan, huruvida staden ville deltaga med halfva kostnaden uti utförandet af nytt staket mellan Kajsaniemi park och botaniska trädgården, men öfverlemnades Kammararens framställning i öfrigt till beredning af ett särskildt tillsatt utskott. Detta utskott, hvars betänkande (Stadsfullmäktiges tryckta handl. N:o 18 för detta år) här äfven bilägges och som beträffande frågans rättsliga sida i allo delar Drätselkammarens uppfattning deraf, betviflar ingalunda det staden ej vore fullt berättigad att i öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag fordra fritt tillträde för allmänheten till botaniska trädgården och för sådant ändamål undanskaffandet af det staket, som är uppfördt mellan trädgården och Kajsaniemi park, eller åtminstone öppenhallande af nödigt antal portar i staketet, men förordar likväl icke, af hänsyn mot Universitetet och dess vetenskapliga behof, vidtagande af någon åtgärd i denna riktning af Stadsfullmäktige. Deremot föreslår utskottet, efter att hafva förskaffat sig prefektens för botaniska trädgården, Professorn Fr. Elfving i ärendet tidigare afgifna yttrande äfvensom nödiga uppgifter från stadens Byggnadskontor om den tillernade promenadvägens läge och bredd m. m., samt sedan utskottet häraf funnit att det behof, Universitetet möjligen kunde hafva af en strandremsa invid botaniska trädgården, ännu väl blefve tillgodosedt, om också en så beskaffad promenadväg ledes utmed densamma, som bemälda Byggnadskontor tänkt sig, icke tvekat att föreslå, det Stadsfullmäktige ville åt Drätselkammaren uppdraga att med Universitetet söka öfverenskomma om anläggandet af den föreslagna strandvägen mellan Långa bron och Kajsaniemi park.

Stadsfullmäktige hafva också i allo omfattat utskottets betänkande och förty lemnat Drätselkammaren ofvansagda uppdrag, hvarjemte Stadsfullmäktige anmodat Kammararen att underrätta Universitetet, att Stadsfullmäktige icke kunnat tillmötesgå Universitetets anhållan om stadens deltagande i halfva kostnaden för utförande af ett nytt staket emellan botaniska trädgården och Kajsaniemi park. Och är det till fullgörande af detta Stadsfullmäktiges uppdrag som Drätselkammaren, på det större öfverskådlichkeit af promenadvägens sträckning och plats på marken måtte vinnas, låtit Byggnadskontoret såväl å fältet utstaka meranämnda

väg som ock å en karta, som härjemte öfversändes, införa densamma, samt nu vänder sig till Konsistorium med vördsam anhållan om Konsistorii yttrande rörande läget af den utpålade vägen och dermed sammanhängande omständigheter, om hvilken vägs utförande Drättselkammaren, i likhet med ofvanåberopade utskott, förmodar och hoppas att Konsistorium numera så mycket mindre skall hafva något att anmärka, som den ifrågasatta vägen helt och hållet, med undantag af de obetydliga afvikelser, med hvilka just Universitetets egna intressen tillgodosetts, faller inom en mark, som icke någonsin under någon form blifvit åt Universitetet öfverlåten, samt Universitetet dessutom lemnats i oqvald besittning af ett ganska stort, äfvenledes icke genom någon öfverenskommelse till Universitetet afträdt tillskottsområde uti trädgårdens vestra ända.

På Drättselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

CONSISTORIUM
vid
KEJSERLIGA
ALEXANDERS-UNIVERSITETET
I FINLAND.

H:fors, den 29 Febr. 1896.

N:o 135.

Till Drättselkammaren i Helsingfors.

Uti en till Consistorium stäld skrifvelse af den 28 Augusti 1895 har Drättselkammaren, på uppdrag af Helsingfors Stadsfullmäktige, ej mindre meddelat ett afböjande svar å Universitetets förfrågan, huruvida Helsingfors stad vore villig att deltaga med halfva kostnaden uti utförandet af ett nytt staket mellan Kajsaniemi park och Universitetets botaniska trädgård, än ock, jemte förmälan att, sedan Stadsfullmäktige återupptagit ett tidigare väckt, af Consistorium afstyrkt förslag om anläggande af en promenadväg från Unionsgatan längs stranden af Tölövik genom botaniska trädgårdens område, Drättselkammaren låtit stadens Byggnadskontor såväl å fältet utstaka nämnda väg som ock å en karta införa densamma, anhållit om Consistorii yttrande rörande läget af den utpålade vägen och dermed sammanhängande omständigheter, om hvilken vägs utförande Drättselkam-

maren förmodade och hoppades, att Consistorium numera icke skulle hafva något att anmärka, och har Drätselkammaren derjemte bifogat nyssnämnda karta äfvensom särskilda tryckta handlingar, ur hvilka förmenats framgå äfven att Universitetet ingalunda med eganderätt besitter botaniska trädgården.

Sedan Consistorium med anledning af ofvanberörda skrifvelse anmodat Consistorii Ekonomie Division att inkomma med yttrande, samt Ekonomie-Divisionen, efter att beträffande det ånyo väckta förslaget om anläggande af en promenadväg längs stranden af Tölövik hafva inhemtat utlåtande af Föreståndaren för botaniska trädgården, nyligen fullgjort ifrågavarande uppdrag, får Consistorium nu i saken anföra följande:

Angående den rättsgrund, på hvilken Universitetet besitter det område, som omfattas af den nuvarande botaniska trädgården, behöfver Consistorium ej yttra sig, enär Drätselkammarens yrkande icke går ut på att frånvinna Universitetet detta område. Det faktum, som grundlägger Universitetets nu ifrågavarande rätt, är Hans Kejsersliga Majestäts nådiga förordnande, meddeladt Universitetets Vicekansler och Consistorium i Kanslersemetets skrifvelse af den ¹⁴/₂₆ Augusti 1829, i hvilken skrifvelse säges, att ifrågavarande område „skall till Kejsersliga Universitetet öfverlåtas“, emot skyldighet för Universitetet att efter värdering ersätta den kostnad, som möjligtvis redan kunnat blifva å marken i och för den derstädes afsedda promenadanläggningen nedlagd. Giltigheten af denna öfverlåtelse har icke heller af Drätselkammaren ifrågasatts, men deremot har Drätselkammaren, hufvudsakligen med stöd af en från stadens byggnadskontor införskaffad utredning, velat gifva sagda öfverlåtelse en innebörd, som väsendtligen skulle inskränka Universitetets befogenhet att förfoga öfver den till botanisk trädgård öfverlåtna marken. Det heter nemligen i Drätselkammarens skrifvelse, „att Universitetet ingalunda med eganderätt besitter botaniska trädgården, utan endast berättigats att såsom en del af den allmänna plantering, som erhållit benämningen Kajsaniemi park, för botaniskt ändamål odla och disponera den, under vilkor att hålla den, likasom hvarje annan stadens promenadplats, för allmänheten tillgänglig.“

Emellertid motsäges denna uppfattning på det bestämdaste af fakta, hvilkas afgörande betydelse näppeligen kan förnekas, men hvilka byggnadskontoret i sin detaljerade utredning helt och hållet förbigått. Fyra år efter det öfverlåtelser af marken för anläggande af en botanisk trädgård skett, fordrade den så kallade Länemedels Förvaltnings Commissionen å stadens vägnar af Universitetet i ersättning för det upplåttna området utom andra ersättningar en lösesumma, som, efter af Commissionen anställd värdering af marken, uppgick till 19,538 rubel 75 kopek banko assignationer. Angående detta anspråk, som från Universitetets sida motsades, uppstod rättegång, som afgjordes i högsta instans genom utslag af den 9 December 1834. Uti ifrågakomna rättegång utgick Commissionen, som i denna sak egde föra stadens talan, från det medgifvandet att området i fråga öfvergått i Universitetets ego, hvilket äfven tydligen kan skönjas deraf, att lösen för mar-

ken fordrades, hvilket ej kunnat ske, derest Commissionen hållet före, att marken fortfarande egdes af staden. I öfverensstämmelse med nyssnämnda uppfattning yttrar Commissionen i sitt till Landshöfdingeembetet ställda memorial af den 4 November, att botaniska trädgården „naturligtvis“ vore „att anses såsom Kejserliga Universitets enskilda tillhörighet“ och förty „icke kunde komma under samma kategori, som en allmän promenadinrättning till stadens innevänares gemensamma begagnande“.

Hela nu berörda rättegång fördes på grunden af denna uppfattning, och då Commissionens yrkande på lösen för marken i högsta instans förkastades, skedde det ej af det skälet, att området i fråga ej skulle blifvit staden fränkändt utan derföre att äfven om området stannat i stadens ego, staden ej kunnat beräkna sig någon lösen för detsamma, enär området ej varit afsedt till tomter, hvarföre Commissionens anspråk, såsom åsyftande en obehörig vinst för staden, förkastades.

Upplysande för stadsmyndigheternas uppfattning af den rätt, med hvilken Universitetet innehade botaniska trädgårdens område, är ock, såsom äfven Föreståndaren för nästnämnda inrättning framhållit, den omständigheten, att från stadsmyndigheternas sida redan år 1832 gjordes till Universitetet en förfrågan, huruvida icke Universitetet aktade nödigt att längs stranden af botaniska trädgården uppföra en kajbyggnad, motsvarande den på östra sidan af Långa bron uppförda, något som svårligen kunnat ske, om staden ansetts vara egare af denna strand.

Vidkommande åter stadens förmenta rätt till de tilländningar, som efter ifrågavarande områdes öfverlåtande åt Universitetet uppkommit vid områdets strand, anser sig Consistorium utan att i frågans nuvarande skick behöfva ingå i en närmare undersökning af saken, endast böra framhålla, att den mark, hvarå botaniska trädgården är anlagd, uppenbarligen blifvit dertill öfverlåtten med hänsyn derå, att densamma gränsade till vatten, såsom varande för trädgårdens ändamål af betydelse, och att strandlinien derföre förutsatts äfven i framtiden komma att bilda trädgårdens gräns, vid hvilket förhållande Hans Majestäts nådiga förordnande angående markens öfverlåtelse sjelffallet innebär, att de till densamma sig anslutande tilländningar borde betraktas såsom oskiljaktiga delar af sjelfva trädgården och vara underkastade samma vilkor som denna.

Vid öfvervägande af denna sak från rättslig sida — såvidt densamma här behöfver beröras —, finner Consistorium sålunda intet skäl, som skulle mana Universitetet att foga sig efter Drätselkammarens anspråk. Men deremot äro de argument, som af Drätselkammaren framhållas såsom stöd för Kammarens framställning, af den beskaffenhet, att de utgöra de kraftigaste skäl för Universitetet att bestämdt motsätta sig Drätselkammarens yrkande. Drätselkammaren vill i enlighet med det af Stadsfullmäktige densamma lemnade uppdrag göra gällande, att Universitetet väl egentligen ingen rätt eger att förfoga öfver botaniska trädgår-

dens område, men låter veta, att staden af hänsyn till Universitetets intressen ville lemna Universitetet i oqvad besittning af detta område, blott Universitetet fogade sig efter de af Kammaren framställda anspråk. Frågan gäller denna gång Universitetets medgifvande att en promenadväg finge byggas längs botaniska trädgårdens strand, men ej den ringaste garanti föreligger, att ej Universitetet i en möjligen ganska snar framtid kan hafva att emotse nya, af stadens förmenta behof framkallade förslag och yrkanden, gående ut på ytterligare inskränkningar i Universitetets rätt att förfoga öfver marken i fråga. Tvärtom gifver det för frågans beredning af Stadsfullmäktige tillsatta utskottet i sitt af Stadsfullmäktige till alla delar godkända betänkande till känna, att Universitetets dispositionsrätt öfver Botaniska trädgårdens område alt framgent komme att blifva endast vilkorlig. Så heter det bland annat i sagda betänkande: „så länge Universitetet såsom hittills icke utestänger allmänheten från trädgården, så synes, åtminstone i fall stadens yrkanden“ beträffande den ifrågasatta strandvägen „bifallas, vidare anspråk beträffande trädgården böra få förfalla“. Här underrättas således Universitetet om att, i fall Föreståndaren för botaniska trädgården af en eller annan anledning t. ex. funne nödigt att någon tid af dygnet hålla trädgården för allmänheten stängd, Universitetet förverkat sin af Stadsfullmäktiges godtfinnande beroende rätt att använda trädgården för det med densamma afsedda ändamål.

En dylik efterlåtenhet i fråga om en för Universitetet och dess vetenskapliga behof dyrbar inrättning, hvartill Stadsfullmäktiges utskott uppfordrar Universitetet, synes Consistorium stå i den bestämdaste strid med Universitetets intressen. Anse sig Stadsfullmäktige verkligen ega den rätt att förfoga öfver botaniska trädgårdens område, som i nyssnämnda utskottsbetänkande och Drätselkammarens skrifvelse påstås, och derjemte hafva behof af att komma i utöfning af denna rätt, så är det väl lämpligast att staden söker i laga väg frånvinna Universitetet ifrågavarande område. Universitetet kan enligt Consistorii tanke ej tillställa, att dess rätt att förfoga öfver de för dess ändamål anslagna och anordnade inrättningar göres beroende af främmande inblandningar.

Härmed vill Consistorium ingalunda hafva sagdt, att icke Universitetet, då det gäller befordrande af allmänna intressen af någon betydighet, borde gå så långt i eftergifter af sin rätt sådant är möjligt. Att ett sådant fall icke här föreligger, torde ligga för öppen dag. Ändamålet med den ifrågasatta vägen längs botaniska trädgårdens strand är 1:o) att åstadkomma en genväg från ändan af Långa bron till Kaisaniemi vårdshus och möjligen längre fram och 2:o) att, såsom i ännämnda utskottsbetänkande uppgifves, erhålla „en vacker promenadväg“ längs Tölövikens strand. Hvad nu förra delen af detta ändamål beträffar, så kan densamma, såsom äfven Föreståndaren för botaniska trädgården framhållit, i det allra närmaste ernås derigenom, att en nedgång till Kaisaniemi park anordnas från Unionsgatan söder om botaniska trädgårdens rå. Vidkommande åter syftet att genom den nya strandvägens anläggande erhålla en promenadväg, torde detsamma ännu

mindre vara af den beskaffenhet, att det borde påkalla uppoffringar från Universitetets sida. Att anlägga en till vatten gränsande promenadväg invid den stinkande Tölövikens med den i densamma utmynnande stora kloaken, då Helsingfors på nästan alla sidor omgifves af haf med friska hafsvindar, är, om något, ett företag, om hvars nytta och nödvändighet meningarna kunna vara minst sagdt delade.

På grund af det ofvan anförda och då Föreståndaren för botaniska trädgården ansett den föreslagna väganläggningen medföra olägenhet för trädgården och framdeles måhända komma att inkräkta på allvarliga intressen för den botaniska institutionen, finner Consistorium sig böra afböja Drätselkammarens nu omordade framställning.

Hvad åter beträffar staketet mellan botaniska trädgården och Kaisaniemi park, anser sig Consistorium böra bringa till Drätselkammarens kännedom, ej mindre, att ombyggnad af detsamma utförts af Universitetet under somrarna 1894 och 1895 samt bekostats ur dess reparationsfond, än ock att Consistorii Ekonomie-Division trots sig böra för närvarande låta yrkandet på stadens deltagande i kostnaden för denna ombyggnad förfalla.

Slutligen får Consistorium bifoga styrkta afskrifter af här ofvan åberopade handlingar.

På Consistorii vägnar:

Th. Rein.

Max Scharman.

Memorial.

Efter det Öfver Trädgårdsmästaren vid Kejsersliga Botaniska Trädgården i S:t Petersburg Faldermann i Helsingfors undersökt beskaffenheten af de särskilda platser, som för anläggningen af Kejsersliga Universitetets Botaniska Trädgård hade varit af Herr General-Lieutenanten och Tjenstförrättande Vice Cancelleren samt Consistorium Academicum föreslagne, samt i följe af denna undersökning icke allenast hos Mig anmält, att en del af den plats, som, enligt Byggnadsplanen för Helsingfors Stad, borde till inrättande af en publik Promenad användas, företrädesvis erbjuder en i alla afseenden lämpelig lokal till anläggande af en Botanisk Trädgård för Universitetet, utan ock till Mig insändt en till berörde Trädgårdsanläggning uppgjord Plan; så har Hans Kejsersliga Majestät i Nå-

der låtit Sig detta ärende föredragas och med bifall till Öfver Trädgårdsmästaren Faldermanns, jemväl af Mig antagne, förslag, anbefallt att den sålunda till Botaniska Trädgården utsedde plats skall till Kejslerliga Universitetet öfverlätas, hvarvid Universitetet kommer att efter värdering ersätta den kostnad, som möjligtvis redan kunnat blifva å denna del af marken, i afseende å Promenadanläggningen, nedlagd.

Om detta Hans Kejslerliga Majestäts Nådiga Beslut, hvilket jemväl blifvit Kejslerlige Senaten för Finland meddeladt, får Jag Herr General Lieutenanten och Tjenstförrättande Vice Cancelleren samt Consistorium Academicum härigenom underrätta, med tillkännagifvande, att Herr General Lieutenanten och Consistorium kommer att framdeles erhålla närmare Förordnande, angående verkställigheten af Trädgårdsanläggningen, så snart Jag fått emottaga de Ritningar till Drifhus, om hvilkas uppgörande Jag äfven fogat anstalt. Och har jag ansett Mig emellertid böra till Herr General Lieutenanten och Tjenstförrättande Vice Cancelleren samt Consistorium Academicum härhos öfversända den till anläggningen författade Plan, som dervid i allt kommer att efterföljas; hvarjemte Jag får anmoda Herr General Lieutenanten och Consistorium att gå i författning om uppgörande af behörig Ritning och Kostnadsförslag till det Boningshus, som för Trädgårdsmästarens behof bör vid Trädgården uppföras och hvilken Ritning derefter skall till Min Stadfästelse insändas. Åbo den ¹⁴/₂₆ Augusti 1829.

I Hans Kejslerliga Höghets, Stor Furstens och Thronföljarens, Cancellereus för Kejslerliga Alexanders-Universitetet i Finland, Höga Namn,

Enligt Nädigste Förordnande,

Rob. H. Rehbinder.

Afskriftens riktighet bestyrker: Helsingfors, å Kejslerliga Alexanders Universitetets kansli, den 29 Februari 1896.

Ex. Officio.

Max Schauman.

Utdrag af Låne-medels Förvaltnings Commissionens, i Hufvudstaden Helsingfors, Protokoll, för den 16 Augusti 1833.

§ 2.

Företogs till handläggning ärendet, angående den jord som af Helsingfors Stads förut tillämnade allmänna Trädgård, blifvit upplåten till Botanisk Trädgård för Kejsrerliga Universitetet; Och som Commissionen ansåg Staden böra tilldelas lösen för denna jord, fann Commissionen skäligt värdera densamma sålunda att, 54,250 qvadrat alnar, bestående till det mästa af uppodlad åkerjord, betalas å 20 kopek alnen med 10,850 Rubel, 68,250 alnar af sidländ sand jord samt sten och berg, bundne backar å 12 kopek med 8,190 Rubel, 2,625 alnar gammal bergbunden tomt å 5 kopek med 131 Rubel 25 kopek och 12,250 alnar af kala bergshymlar och lägre klackar å 3 kop alnen med 367 Rubel 50 kopek, eller tillsammans nitton Tysende femhundra trettio åtta Rubel sjuttiofem kopek Banco ansignationer; äfvensom och då Commissionen vid ifrågavarande marks upplåtande till allmän Trädgård varit tvungen att derföre till affidne Trädgårdsmästaren Edboms arfvingar utbetala ej mindre i flyttningshjelp för derå befunne byggnader m. m. Ett Tusende sjuttio åtta Rubel 25 kopek, än ock såsom ersättning för den bemälde arfvingar ännu i tio år derefter tillhörande arrende rättighet å sjelfva jorden Fem Tusende Rubel, ansåg Kommissionen Kejsrerliga Universitetet, som nu likväl kommit i besittning deraf, jemväl böra hålla Commissionen skadeslös för nyssnämnde ersättningar.

Besvär häröfver äger den missnöjde anföra hos Herr Landshöfdingen i Länet, fjorton dagar efter erhållen del häraf. Som ofvan.

In fidem.

A. G. Holmberg.

Afskriftens riktighet bevittna:

A. V. Wegelius.

G. A. Uhlenius.

Consrrii Amanuens.

Memorial.

Medelst remissorial Resolution den 25 sistlidne September, har Högvälborne Herr Grefven, Landshöfdingen, Kammarherren och Riddaren behagat infordra Låne-medels förvaltnings Commissionens utlåande i anledning af de besvär, hvarmed Ombudsmannen vid Kejslerliga Alexanders Universitetet, Cancellisten i Kejslerliga Senaten för Finland Herr Magister And. Joh. Chydenius till Herr Grefven och Landshöfdingen inkommit öfver Commissionens, den 16 nästförvikne Augusti fattade och medelst Protocolls Utdrag, Kejslerliga Universitetet meddelade beslut, rörande ersättning för den jord, som blifvit till Botanisk Trädgård upplåten, hvilket bemötande Commissionen nu får äran i ödmjukhet afgifva jemte det handlingarne i målet varda återställde.

Ehuru ifråga varande sak, som länge nog legat ovidrörd, men derföre icke bort helt och hållet förfalla, synes hafva förtjenat att af Kejslerliga Universitetet med all granlagenhet anses och behandlas, har Dess ombudsman likväl, då han, begagnande advocaturens hjälpreda, ville göra en invändning emot Commissionens behörighet att vid ärendet lägga hand, icke allenast ogillat Commissionens förfarande i saken utan ock ansett det lagstridiga deri förtjena alfvarsam näpst. Rätteligen uppfattad utgör den öfverklagade åtgärden icke något egentligt domslut, som betalningsskyldighet medför, utan innebär endast en Kejslerliga Universitetet meddelad detaljerad uppgift af den ersättnings summa hvartill Commissionen förmenat Staden vara berättigad för den mark, hvaraf Kejslerliga Universitetet kommit i besittning, och nu till Botanisk Trädgård begagnas; och som sådant skett efter för sig gångna syner och värderingar, af hvilka de, som afsett Trädgårdsmästaren Edboms arfvingars skadeslöshållande, blifvit förrättade redan då ifråga varande lägenhet skulle upptagas till allmän Trädgård eller promenadplats; alltså, och emedan Commissionen, enligt den för henne utfärdade Nådiga Instruction, är berättigad att så beskaffade värderingar verkställa, och ersättnings medel i dessa fall, uppbära och utgifva, torde den gjorda invändningen, synbarligen härrörande af okunnighet om hvad till Commissionens befattning hörer, komma att förfalla.

Af de besvärsskriften bilagde handlingarne inhemtas väl, att Kejslerliga Universitetet vid upplåtandet utaf den för Botaniska Trädgården i Näder bestämda local, borde utbetala 1,204 Rubel 9 kopek Banco Assignationer i ersättning för derå, såsom tillämnad promenad, nedlagd kostnad, men som Staden derigenom icke förklarats oberättigad till lösen för den sålunda afstådde platsen och Hans Majestät Kejsaren så mycket mindre haft anledning att öfver detta ämne Nådigt yttrande meddela, som sagde plats till Kejslerliga Universitetet öfverlåtits, utan att Staden deröfver blifvit hörd, hvarigenom tillfälle således var densamme betaget

att derom då ens väcka fråga; alltså och i betraktande deraf att Botaniska Trädgården, hvilken naturligtvis är att anses såsom Kejslerliga Universitetets enskilda tillhörighet, icke kan komma under samma categorie, som en allmän promenad inrättning till Stadens invånares gemensamma begagnande, och hvarföre Staden, då något afhändande af marken icke ägt rum, ej kunnat affordra sig sjelf betalning, fortfar Commissionen allt ännu att hysa den öfvertygelse att Staden är berättigad till ersättning af Kejslerliga Universitetet för den Stads-jord Botaniska Trädgårds anläggningen medtagit, helst densamma till största delen utgjorde en odlad plantage, och den Edbomska arfvingarne tillkommande skadestånds summa 6,078 Rubel 25 kopek, hvaraf Commissionen redan nödgats utbetala 3,578 Rubel 25 Kopek, dessutom är af den beskaffenhet att man, utan att taga Kejslerliga Universitetets välvilja i anspråk, trott sig kunna hoppas det Kejslerliga Universitetet skolat sjelfmant hålla desse medel Staden tillhanda, välvetande att Kejslerliga Universitetet icke utan betalnings erläggande kommit i besittning af kvarteret Giraffe hvarå dess hus och byggnader sedermera blifvit uppförde. Under sitt bemödande att för Kejslerliga Universitetet utverka befrielse från all utbetalning, har i afseende å Edbomska arrendet, en anmärkning undfallit Herr Ombudsmannen, som förringar hans eget påstående, ty hvem inser icke att, om de för återstående arrende tid af planteringen, förbemälde arfvingar tillerkände 5,000 Rubel blifvit af Commissionen till dem utgifne sexton tvätredjedels år innan marken till Kejslerliga Universitetet afträddes, utan att Staden under denna tidrymd fått draga ringaste nytta deraf, hvilket var fallet, när den af entrepreneuren för promenad plattsen disponerades, Commissionens utläggningar dertill redan då hade uppgått till 10,000 Rubel, såvida det är i lag tillåtet att göra ett Capital räntegifvande, hvaraf äfven rättighet uppstått för Commissionen att beräkna ränta å de till Edbomska arfvingarne utgifne medlen, ehuru Commissionen icke velat begagna sig deraf. Påståendet åter derom, att meranämnde jord hade blifvit öfverdrifvet högt uppskattad, förfaller af sig sjelft, derest icke Kejslerliga Universitetet gitter visa, att Commissionen dervid icke ställt sig till efterrättelse, de af henne i dylika fall förut följde grunder, ty ett föremåls penninge värde kan svårligen bedömmas anorlunda än jemförelsevis. Commissionen har sig förvarad den tillfredsställelse, att vid denna värdering ett rättvist förhållande blifvit iakttaget.

Denna för Helsingfors Stad så viktiga fråga, får till Herr Grefven, Landshöfdingen och Riddarens gunstiga pröfning Commissionen nu i ödmjukhet öfverlemna; och i händelse ärendet icke kan i vanlig rättegångs väg behandlas och afgöras, tillförser sig Commissionen af Her Grefven, Landshöfdingens och Riddarens upplysta nit för Stadens väl, att detsamma i underdånighet understalles Hans Kejslerliga Majestäts Egen höga decision. Utgången deraf må bli hurudan som helst, Commissionen, såsom Stadens representant, har då ingenting att förebrå sig. Går Kejslerliga Universitetets, genom dess ombudsman, icke otydligt uttalade önskan i fullbordan, så kan Commissionen icke dölja sitt bekymmer för

framtiden; ty snart skall Commissionen, genom dylika tilldragelser, finna alla utvägar sig beröfvade, att bestrida de dageligen förefallande reglerings utgifterne. Helsingfors den 4 November 1833.

På Låne-medels förvaltnings Commissionens vägnar:

Carl Wilh. Lindeberg.

A. G. Holmberg.

Förestående afskrifters enlighet med originalen och afskriften i Kejs. Senatens Ekonomie Departements supplikakt N:o ²⁵⁶/₁₇ 1834 intygar, Helsingfors af Finlands statsarkiv den 25 oktober 1895.

Theodor Svanström,
Aktuarie.

Afskriftens riktighet bestyrker: Helsingfors, å Universitetskansliet, den 29 Februari 1896.

Ex officio:

Max Schauman.

Hans Kejslerliga Majestäts Utslag uppå de särskilta besvär, ej mindre Alexanders Universitetet, genom dess Ombudsman, Cancellisten i Hans Majestäts Senat för Finland Anders Johan Chydenius, än Låne Medels Förvaltnings Commissionen i denne Stad i underdånighet anført deröfver, att sedan bemälte Commission, vid anstald värdering, den 16 Augusti förlidet år, ansett Alexanders Universitetet, för den till anläggning af Universitetets Botaniska Trädgård upplåtne mark, böra till Helsingfors Stad erlægga icke allenast det af Commissionen å jorden satte värdet af tillsammans Nitton Tusende Fem Fundrade Trettio åtta Rubel sjuttiofem kopek, utan ock den af Staden till förre Arrendatorns af sagde mark, affidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms arfvingar utgifne ersättning af Ett Tusende Sjuttio åtta Rubel tjugufem kopek för undanflyttningen af åtskillige derstädes vordne byggnader, samt Fem Tusende Rubel allt Banco Assignationer för afträdet af nämnde arfvingars återstående arrende rättighet till berörde jord; så har Landshöfdingen i Nylands Län, i anledning af Alexanders Universitetets häröfver förde klagan, genom Utslag af den 21 Sistlidne Mars, förkastat de emot behörigheten af Låne Medels Förvaltnings Commissionens förrättning gjorde an-

märkningar, samt i sjelfva saken sig utlåtitt: det hade väl Hans Kejsersliga Majestät i Nåder förordnat, att Alexanders Universitetet, vid emottagandet af ofvanberörde till Botanisk Trädgård utsedde mark, skulle efter värdering ersätta den kostnad, som möjligen blifvit derå anlagd i och för den derstädes tillämnade Allmänna Promenaden; men alldenstund berörde ersättning icke innefattade något skadestånd till Staden för jordens afträdande, utan endast vore en godtgöring för hvad af allmänna medel blifvit utbetaldt för den påbörjade anläggningen af nämnde Promenad; fördenskull och emedan Universitetet icke kunnat visa sig vara berättigadt att utan lösen erhålla omförmälte mark, samt den derå skedda värdering äfven blifvit verkställd i enlighet med allmänt följde grunder, ty har Landshöfdingen skyldigkännt Universitetet, att till Låne Medels Förvaltnings Commissionen utbetala ofvanbemälte, vid anställd värdering, bestämda ersättning af Nitton Tusende Fem Hundrade Trettio Åtta Rubel sjuttiofem kopek Banco Assignationer, hvori de af Commissionen till afiidne Trädgårdsmästaren Edboms arfvingar utgifne Sex Tusende Sjuttio Åtta Rubel tjugofem kopek sagde mynt likväl borde inbegripas: Deruti Besvärändene, hvar för sig om ändring och rättelse i underdånighet anhållit, hvaröfver vederbörande blifvit hörde och sig förklarar, samt Landshöfdingen med affordradt underdånigt utlåtande inkommit; Gifvet, uti Kejsersliga Senaten för Finland och Dess Oeconomie Departement i Helsingfors, den 9 December 1834.

Hans Kejsersliga Majestät har i Nåder låtit dessa undesdåniga besvär, med dertill hörande handlingar, Sig föredragas: Och som den mark, hvarå Alexanders Universitetets Botaniska Trädgård nu är anlagd, enligt den för Helsingfors Stad Nådigst faststälde plan, varit till Allmän Trädgård bestämd, samt någon sådan lösen, som för de till bebyggande å Stadsplanen upptagne tomter blifvit af Låne Medels Förvaltnings Commissionen uppburen, således icke i någon händelse för sagde mark varit att påräkna; alltså och då Hans Kejsersliga Majestäts Nådiga Förordnande om Botaniska Trädgårdens anläggning å berörde plats, icke till förändradt förhållande härutinnan eller någon särskildt större förmon för Staden i detta afseende föranleder, finner Hans Kejsersliga Majestät skäligt att, med upphäfvande af Landshöfdingens öfverklagade Utslag, frikänna Alexanders Universitetet från erläggande af ofvan nämnde, i ersättning för sjelfva jorden fordrade Nitton Tusende Fem Hundrade Trettio Åtta Rubel sjuttiofem kopek Banco Assignationer: Men alldenstund Helsingfors Stad, enligt Hans Kejsersliga Majestäts den 19 September 1826 meddelade Utslag, blifvit ålagdt att till afiidne Trädgårdsmästaren Fredric Edboms arfvingar, hvilka å arrende innehaft de för Allmänna Trädgårds anläggningen i Staden bestämde plantager, utbetala ej mindre Ett Tusende Sjuttio åtta Rubel tjugofem kopek Banco Assignationer i ersättning för flyttnings kostnaden af de å plantagerne vordne, bemälte arfvingar tillhörige byggnader, än för afträdet af desses arrende rättighet till sjelfva plantagerne,

Fem hundra Rubel berörde mynt för hvarje år, som af arrende tiden, hvilken utginge den 11 Maji 1838, kunde återstå; fördenskull och då Universitetets Botaniska Trädgård sedermera blifvit å sagda plantager anlagd, samt Staden icke bör utan ersättning vidkännas slika kostnader för den mark, som till bemälte särskilta inrättning i Staden blifvit använd, pröfvar Hans Keiserliga Majestät rättvist förklara, det skall Alexanders Universitet godtgöra Helsingfors Stad ej mindre omförmälte flyttningskostnad för de byggnader, hvilka å Universitetets nuvarande Botaniska Trädgård varit belägne, än så stor andel af de, för afträdet af arrende rättigheten till merbemälte plantager, aflidne Trädgårdsmästaren Edbohms arfvingar tillerkände medel, som, i förhållande till areala vidden, belöper sig å den del af nyssnämnde plantager, hvilken nu utgör Universitetets Botaniska Trädgård. Det en hvar, som vederbör, till underdånig efterrättelse länder.

I Hans Kejsersliga Majestäts Höga Namn,
Dess tillförordnade Senat för Finland:

A. Thesleff.

G. Hjärne.
August Ramsay.
Lars Sacklén.
J. Walheim.

V. Klinkovström.
Carl Klick.
Carl Fredr. Richter.
Lars Jägerhorn.

Berndt Federley.

Ofvan stående afskrifts enlighet med originalet i Kejsersliga Senatens Ekonomie Departements utslags liggare för år 1834 intygar; Helsingfors af Finlands Statsarkiv den 14 Oktober 1895.

Theodor Svanström.
Aktuarie.

Denna afskrifts riktighet bestyrker: Helsingfors, å Kejsersliga Alexanders Universitetets kansli, den 29 Februari 1896.

Ex officio:
Max Schauman.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolagets tryckeri, 1896.

*Handlingar angående statsverkets bidrag till underhåll
af stadens brandverk.*

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 11 Juni 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 161.

Vid af Stadsfullmäktige den 27 December förlidet år hållet sammanträde hafva Fullmäktige i sammanhang med fastställandet af stadens utgifts- och inkomststat för innevarande år bland annat beslutit anmoda Drätselkammaren att till Stadsfullmäktige införskaffa utredning, huruvida beloppet af statsbidraget till stadens brandverk numera, sedan antalet af kronans byggnader i staden ökats, kan anses motsvara den ursprungligen afsedda proportionen emellan stadens och statens andel i kostnaderna för brandverket. Och hade Drätselkammaren i anledning deraf vid sammanträde den 2 sistlidne Januari uppdragit åt Byggnadskontoret att inkomma med förslag rörande det belopp, hvarmed statsbidraget till brandverket kunde anses hädanefter böra utgå.

På grund häraf har Drätselkammaren från Byggnadskontoret fått emottaga, jemte särskilda bilagor och afskrifter, den utredning i ärendet, som ingår uti Byggnadskontorets skrifvelse till Kammaren för den 8 i denna månad och hvilken jemte antydda handlingar till Stadsfullmäktige öfversändes. Som Drätselkammaren så mycket mindre kan hafva något att anmärka emot de beräkningsgrunder för fördelningen af bidraget till brandverket, hvilka af Byggnadskontoret blifvit följda, som desamma uppstälts efter samrådan med Kammarens kansli, kan Drätselkammaren för sin del i allo godkänna dem. Beträffande den summa, som i viss proportion borde fördelas emellan staden, statsverket, universitetet och ryska kronan till bestridande af utgifterna för brandverkets i staden underhåll och hvilken summa under skilda år icke så alldeles obetydligt varierat, anser Drätselkammaren deremot att åsigterna kunna vara delade. Byggnadskontoret har till denna fördelningssumma antagit kostnaden för brandverket enligt årets af Fullmäktige fastställda budget eller 113,710 mark, men då denna årsutgift för brandverket utgör den största, som härintills kommit i fråga, förnämligast af det

skäl att deri ingår en tillfällig utgiftspost å 23,000 mark för anskaffande af en ny ångspruta jemte nödigt slangförråd, torde det måhända vara riktigare att såsom fördelningsbelopp antaga medeltalet af utgifterna för brandverkets upprätthållande under exempelvis de fem senaste åren, hvilket medeltal belöper sig till endast 91,580 mark 22 penni. Utgående från detta fördelningsbelopp men bibehållande de utaf Byggnadskontoret uppställda proportionstalen för fördelningen, utfölle statens årsbidrag till brandverket med cirka 12,200 mark, universitetets med något öfver 1,600 och ryska kronans med dryga 600 mark, mot af Byggnadskontoret beräknade respektive omkring 15,000, 2,000 och 700 mark. Öfverlemnande derföre till Stadsfullmäktiges närmare bestämmande storleken af de belopp, hvarå såväl af finska statsverket, hvilket härintills bestridt äfven bidraget för universitetet, som af ryska kronan nu borde göras anspråk, får Drätselkammaren, med afseende derå att icke allenast årskostnaderna för brandverkets underhåll undergå ständiga förändringar, utan äfven grunderna för fördelningen väsentligen fluktuera, då å ena sidan nya hus i staden uppföras men å andra sidan äfven här nämnda myndigheter, isynnerhet statsverket och universitetet, snart sagdt årligen öka antalet af sina byggnader i staden, hemställa huruvida ej skäl förelåg, på det hvarken staden eller dessa myndigheter måtte ske någon större orättvisa vid bestridande af ifrågavarande tunga, att Stadsfullmäktige vid nu förestående framställning hos regeringen försökte utverka sig rätt att efter vissa kortare tidsperioder, exempelvis hvarje femte år, inkomma med förslag till ändring af bidragen för brandverkets i staden underhåll.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

HELSINGFORS STADS
BYGGNADSKONTOR.

Helsingfors,

den 8 Juni 1896.

N:o 54.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Genom Kammarens protokollsutdrag af den 2:dra januari 1896 anmodad inkomma med förslag rörande det belopp hvarmed statsbidraget till brandverket kunde anses böra hädanefter utgå, får Kontoret till fullgörandet af nämnda uppdrag anföra följande:

År 1878 gjorde Stadsfullmäktige hos Hans Kejslerliga Majestät framställning om att Statsverkets bidrag till brandverket i denna stad måtte utgå till ökad belopp och framhöllo Fullmäktige dervid att vid bestämmandet af Statens bidrag till gaslysningskostnaderna hänsyn i främsta rummet tagits till förhållandet mellan Kronans och de enskildes byggnader och borde samma förfaringsätt iakttagas vid bestämmandet af Statens bidrag till brandverket, sålunda dock att å hvardera sidan såvidt möjligt samma uppskattningsmetod komme till användande. Till grund för uppskattningen af det bidrag Statsverket ansågs böra lemna till kostnaden för brandverket lade Fullmäktige 1875 års taxeringslängd, hvilken jemväl upptog Statens byggnader åsatta skattören.

Den af Kontoret nu verkställda uppskattningen af det bidrag till brandverket, ej mindre Statsverket än Ryska kronan och Universitetet borde till staden erläggas, har ej kunnat utföras enligt enhetlig uppskattningsmetod, då efter år 1875 endast enskildes fastigheter blifvit åsatta skattören och någon värdering af samtliga Statsverkets och Universitetets byggnader icke Kontoret vederligt blifvit verkställd efter år 1879. Under sådant förhållande har Kontoret till grund för merberörda uppskattning lagt dels det närvarande brandförsäkringsbeloppet för stadens och Universitetets fastigheter, dels byggnadskostnaderna för de sedan år 1879 uppförda Staten tillhöriga byggnaderna, samt värdet af de före denna tid uppförda Statsbyggnaderna i enlighet med ett i december 1879 på guvernörsembetets förordnande af Länearkitekten och en Magistratsledamot upprättadt värderingsinstrument. Värdet af de enskildes fastigheter har Kontoret uppskattat med ledning af under innevarande år dessa åsatta skattören. Inkomsten från sistnämnda fastigheter har dervid antagits i medeltal utgöra 6% af fastighetsvärdet.

Enligt antydda i bestyrkt afskrift här bilagda värderingsinstrument utgjorde vid slutet af år 1879 värdet af finska Statsverkets byggnader (förutom Universitetets) Fmk 13,447,500. Från denna summa bör afföras värdet af följande byggnader:

Länemagasinet å Observatoriibergen	<i>Sm.</i>	70,000:—
Gamla länehäktet	"	136,000:—
Sörnäs fängelse (beläget i Helsinge)	"	1,290,000:—
Fruentimmersskolans hus (träbyggnaden) vid Boulevardsgatan	"	60,000:—
Målskjutningshuset å Kampmalmen	"	8,600:—
Krutkällaren å d:o	"	6,000:—
Finska sjöekipagets byggnader å Skatudden	"	1,093,800:—
Finska skarpskyttekompaniets byggnader	"	204,500:—
Generalguvernörskansliet	"	120,000:—
	<i>Sm.</i>	<u>2,988,900:—</u>

Sedan år 1879 har af Statsverket härstädes uppförts byggnader, hvilkas byggnadskostnad enligt särskild bilagd förteckning utgör *Sm.* 9,093,903:12. Värdet af Statsverkets byggnader härstädes uppgår sålunda till c:a 19,5 miljoner mark.

Brandförsäkringsvärdet af Universitetets byggnader utgör för närvarande *Sm.* 2,608,000:—, sålunda fördeladt:

Hufvudbyggnaderna	<i>Sm.</i>	778,000:—
Laboratoriihusen	"	770,000:—
Patologiska inrättningen	"	200,000:—
Bibliotek och Anatomie sal	"	600,000:—
Botaniska trädgårdens byggnader	"	100,000:—
Astronomiska observatoriet	"	160,000:—
	<i>Sm.</i>	<u>2,608,000:—</u>

Värdet af ofvannämnda byggnader kan således uppskattas till c:a 2,6 miljoner.

Till kostnaden för brandverket borde Ryska kronan åter bidraga i proportion till värdet af nedan upptagna fastigheter:

Ryska gymnasium	<i>Sm.</i>	251,700:—
D:o fruentimmersskolan	"	125,000:—
D:o teatern	"	700,000:—
	S:a <i>Sm.</i>	<u>1,076,700:—</u>

eller i rundt tal 1,0 miljon mark.

Stadens egna fastigheter äro för närvarande brandförsäkrade till ett värde af c:a 3,8 miljoner mark.

Antalet skattören som detta år åsatts enskildes fastigheter utgör 18,330, motsvarande en inkomst af *Sm.* 7,332,000. Det uppskattade värdet af nämde fastigheter skulle sålunda utgöra c:a 120 miljoner mark.

Värdet af samtliga fastigheter i staden (församlingarnas och ryska militieverkets undantagna) kan sålunda enligt det föregående uppskattas till följande belopp:

Universitetets	2,6 miljoner
Enskildes	120,0 "
Stadens	3,8 "
Ryska kronans	1,0 "
Finska statsverkets	19,5 "

Summa 146,9 miljoner.

Då kostnaden för brandverket enligt årets af Fullmäktige fastställda budget utgör *Fmy.* 113,710:—, borde statens bidrag till nämde verk proportionsvis utgå med c:a 15,000 mark, Universitetets med c:a 2,000, och ryska kronans med c:a 700 mark.

För närvarande utgår Statens (incl. Universitetets) bidrag till brandverket med *Fmy.* 8,210:—.

Afskrifter af särskilda handlingar biläggas härjemte.

Herman Norrmén.

Byggnadskostnaden af nedanstående Statsverket vid 1896 års ingång tillhöriga byggnader (uppgiften lemnad af Kamreraren vid Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna).

Nylands bataljons kaserner	1,979,510	—
Garnisonssjuhuset (delvis äldre)	567,498	—
Svenska fruntimmersskolans hus	582,872	—
Finska d:o d:o	354,000	—
Finska normallyceum	254,851	38
Finska reallyceets hus i Helsingfors	400,000	—
Gården N:o 8 vid Alexandersgatan i Helsingfors	148,145	92
Gården N:o 10 vid d:o i d:o	165,000	—
Påbyggnad af Senatshusets norra flygel	64,347	92
Ändring och tillbyggnad af posthuset i Helsingfors	256,613	56
Ombyggnad af länsfängelset i Helsingfors	631,472	69
Underläkarebostaden vid Lappviks sjukhus	33,803	60
Byggnaden för animalvaccinberedningsanstalten	19,273	25
Tvättuset för allmänna sjukhuset i Helsingfors	117,100	—
Ny badstuga vid Lappviks sjukhus	21,278	67
Kirurgiska sjukhuset i Helsingfors	1,600,044	43
Kronomagasinet i Sörnäs	56,698	50
Ateneum	1,000,000	—
Statsarkivet	807,593	20
Vaktmästarebostaden vid d:o	33,800	—
Summa	9,093,903	12

Brandförsäkringsvärden å nedannämnda hus sedan 1880.

Botaniska trädgården, bonings- och uthus	100,000: —
Biblioteks- och anatomiebyggnaderna	600,000: —
Hufvudbyggnaden och gymnastikflygeln	778,000: —
Laboratoriigårdens hus	770,000: —
Pathologiska inrättningen	200,000: —

Helsingfors, å Kejsersliga Alexanders-Universitetets Kamrerarekontor, den 30 Maj 1896.

Karl Elmgren.

GUVERNÖREN
i
NYLANDS LÄN.

LANDSKONTORET.

Helsingfors,
den 7 Januari 1880.

N:o 11.

*Till Civil Expeditionen i Kejsersliga
Senaten för Finland.*

I anledning af uppkommen fråga, om bidrag till brandväsendets i Helsingfors stad underhåll för såväl ryska och finska kronans som Kejsersliga Alexanders Universitetets i staden befintliga byggnader, har Civil Expeditionen genom skrifvelse den 21 Januari 1879 infordrat ett i möjligaste måtto noggrannt uppgjort förslag till de värden, hvartill samtliga såväl finska som ryska kronans hus i staden jemte universitetets alla byggnader, enligt nuvarande prisförhållanden, kunde ungefärligen uppskattas, hvilket i tillika föreskrifven ordning upprättade förslag borde åtföljas af summariska uppgifter ej mindre å den inkomst, hvartill enskildes gårdar i staden blifvit vid sednast skedd taxering för skattörens påförande beräknad, än äfven särskildt å den inkomst, som antagits till grund för de för kommunens egna byggnader uppgifna skattören; och som berörda förslag och summariska uppgifter numera från Magistraten i staden hit inkommit, får jag desamma, med återställande af de åberopade skrifvelse hit åtföljda handligar, härjämte ödmjukast insända.

G. v. Alfthan.

C. E. Engroos.

Jemlikt Magistratens förordnande af den 7 sistvikne Juni, hafva under-tecknade tjänstförrättande Föreståndare för Läne-Byggnadskontoret och Magistrats ledamot upprättat nedanstående förslag till de värden, hvartill samtliga såväl finska som ryska kronans hus här i staden jemte Universitetets alla byggnader, enligt nuvarande pridförhållanden, må kunna ungefärligen uppskattas.

Till grund för värdets beräkning har lagts nu gällande byggnadspris, hvarvid dock nödig hänsyn tagits till de värderade byggnadernas närvarande bestånd.

Den såkallade Åbo kasernen har i förteckningen öfver finska kronans hus här i staden härförrinnan upptagits såsom tillhörig finska kronan, men på grund af Militie ombudet Herr Öfversten Mansners uppgift har nämnde kasern nu upptagits såsom ryska kronans egendom, hvilket förrättningsmännen ansett sig böra omnämna.

Finska kronan tillhöriga och med allmänna statsfondens medel underhållna byggnader.				
1	Kejsrerliga palatset, med dess bibyggning invid Högvakten	600,000	—	
2	Senatshuset	1,100,000	—	
3	Generalguvernörsresidenset med dess uthus	350,000	—	
4	Allmänna hospitalet (gamla klinikum) med dess bibyggningar å tomten	700,000	—	
5	Kliniska institutet med dess bibyggningar å d:o	400,000	—	
6	Barnbördshuset med d:o	450,000	—	
7	Lappviks sjukhus för sinnessvaga med alla dess bibyggningar	430,000	—	
8	Statsjernvägarnes boställs-, stations- och verkstadsbyggnader å bangården och å tomterna N:o 6 vid Brunnsgratan och N:o 3 vid Hagasundsgatan i kvarteret Sobeln, med adressnumror 6 och 10 vid Brunnsgratan	2,090,000	—	
9	Fängelsebyggnaden å Sörnäs	1,290,000	—	
10	Generalguvernementskansliets hus	120,000	—	
11	Posthuset	180,000	—	
12	Fruentimmersskolans hus Alexandersgratan N:o 8	160,000	—	
13	D:o " Boulevardsgatan " 20	60,000	—	
14	D:o " Nylandsgatan " 19	40,000	—	
15	D:o " " " 20	45,000	—	
Transport		8,015,000	—	

		Transport	8,015,000 —	
16	Länemagasinet		70,000 —	
17	Länehäktet med dess bibygnader		136,000 —	
18	Mynthuset		77,000 —	
19	Reallyceum		283,000 —	
20	Polytekniska institutet med dess bibygnader		730,000 —	
21	Normallyceibyggnaden, svenska, bekostad af skolstaten		380,000 —	9,691,000 —
	Finska militieverket tillhöriga byggnader.			
	<i>Lifgardets finska skarpskyttebataljons kaserner och öfriga byggnader.</i>			
1	Officers kasern		450,600 —	
2	Soldatkasern för 2:ne kompanier		310,000 —	
3	D:o		288,000 —	
4	Artellbyggnad "jemte 2:ne nya tillbyggnader emellan kasernen för gift underbefäl samt östra och vestra soldatflyglarne		200,000 —	
5	Kasern för gift underbefäl och manskap		80,000 —	
6	Bageribyggnad		25,000 —	
7	Stallbyggnad		25,000 —	
8	Latrinbyggnad med spillningskast invid stallet		30,000 —	
9	Manegebyggnad		345,000 —	
10	Hospitalsbyggnaden invid Sandvikstorget		104,000 —	
11	Kosthållareflygeln med lasaretskök		34,900 —	
12	Flygeln för gift underbefäl och manskap		38,500 —	
13	Verkstadsbyggnad		32,000 —	
14	Badstugubyggnad å tomten invid d:o d:o		30,600 —	
15	Trosslider, större med latrin å tomten invid d:o d:o		10,000 —	
16	D:o, mindre med d:o d:o, d:o d:o		6,000 —	
17	Målskjutningshus med uthusbyggnad å Kampmalmen		8,600 —	
18	Krutkällare å d:o		6,000 —	
19	Vakthus å begravningsplatsen med ett mindre lider		3,000 —	
	<i>Finska sjöekipagets kaserner och öfriga byggnader å Skatudden.</i>			
1	Officerskasern, större delen af nedersta våningen disponeras och remonteras af ryska			
		Transport	2,027,200 —	9,691,000 —

	Transport	2,027,200	9,691,000
	militärväsendet, i öfrigt remonteras byggnaden af finska militieverket	153,700	
2	Matroskasern. Disponeras och remonteras af ryska militärväsendet	433,000	
3	Bageribyggnaden, d:o d:o d:o	28,000	
4	Badstugubyggnaden, d:o d:o d:o	35,000	
5	Manege	50,000	
6	Verkstadsbyggnad	84,900	
7	Smedja	39,200	
8	Magasinsbyggnad, d:o d:o d:o (numera af ryska militärväsendet inredd till kasern)	55,000	
7	Sluplider. Disponeras och remonteras af ryska militärväsendet	45,000	
10	Latrinbyggnader, 3 st., d:o d:o d:o	1,000	
11	F. d. lasarettbyggnaden, numera kasern för finska kaderekipaget. Remonteras af finska militieverket	132,000	
12	Tre liderbyggnader, hvaraf en alldeles förfallen. Disponeras och remonteras af finska militieverket	4,000	
13	Magasinsbyggnad af sten invid vägen till kaderekipagets kaserner. Disponeras till en del af d:o och till annan del af ryska militärväsendet, remonteras af finska militieverket	33,000	
14	Magasinsbyggnad af trä utanför porten till förenämnda kaserner. Disponeras af ryska Intendentstyrelsen, remonteras af finska militieverket	40,000	
	<i>Finska skarpskyttekompaniets byggnader.</i>		
1	Corps de logis, med tvenne tillbyggnader (golven förslitna)	140,000	
2	Manegebyggnad	22,000	
3	Kasern för betjeningen (gammal och förfallen)	4,000	
4	Köksbyggnad af sten med bykstuga	20,000	
5	Uthusbyggnader, fyra, (gamla och förfallna)	10,000	
6	Lider för brandredskap (d:o d:o)	500	
7	Målskjutningshus med uthusbyggnad	8,000	
	<i>F. d. Gensd'armkasern med dertill hörande byggnader.</i>		
1	Gensdarmkasern (gammal och obegagnelig)	1,000	
2	Uthusbyggnad (d:o d:o)	300	
	Transport	3,366,800	9,691,000

	Transport	3,366,800 —	9,691,000 —
3	Köksbyggnad af sten med en större bakugn .	8,000 —	
4	Rustkammare	900 —	
5	Stall	34,000 —	
6	Manege	60,700 —	
	<i>Byggnader öfverlemnade till kommandantens disposition.</i>		
1	Kommandantshuset med lokaler för kommandanten och kansliet	75,000 —	
2	Uthusbyggnad	8,000 —	
1	Högvakten med cellfängelse	104,000 —	
2	Bageribyggnad af sten (å kampmalmen) . .	35,000 —	
3	D:o af d:o (å d:o)	13,000 —	
4	Badstugubyggnad med en år 1879 nyuppförd brunn	30,800 —	
5	En ny mindre latrinbyggnad af trä	300 —	
6	Invid Edesviken eger Finska militieverket ett större trosslider, som nu disponeras af 23:e infanteridivisionen, värdt.	20,000 —	3,756,500 —
	Ryska kronan tillhöriga och med dess egna medel underhållna byggnader.		
1	Åbo kasern med dertill hörande uthus (inom tomten)	1,250,000 —	
2	En magasinsbyggnad af sten på platsen invid kaserntomten	50,000 —	
3	En bykstuga af trä d:o d:o	3,700 —	
4	Ett magasin af trä på d:o d:o d:o	15,000 —	
5	Ett d:o af trä på d:o d:o d:o	14,000 —	
6	En latrinbyggnad af trä på d:o d:o d:o . . .	1,000 —	
7	Fyra boningshus af trä å vestra sidan af kampplan	99,600 —	
8	En smedja af sten med skjul	4,000 —	
9	Tvenne latrinbyggnader af bräder	200 —	
10	Bagarstugubyggnad af trä invid stenbageriet.	27,000 —	
11	Gårdarne N:ris 5, 6 och 8 vid Mauritsgatan i kvarteret Rådjuret	51,000 —	
12	Ryska militärhospitalets byggnader i kvarteret Räfven	665,000 —	
13	D:o d:o i kvarteret Kaninen	49,000 —	
14	Alexanders Gymnasium med uthus af sten. .	251,700 —	
15	Två boningshus af trä, hörande till förenämnda Gymnasibygnad	45,900 —	
	Transport	2,527,100 —	13,447,500 —

	Transport	2,527,100 —	13,447,500 —
16	Ryska fruntimmersskolan	125,000 —	
	Invid finska militieverkets byggnader på Skat-		
	udden		
17	Ett stenmagasin midtemot ett dylikt som in-	40,000 —	
	redts till kasern		
18	Tre stallsbyggnader uppförda bakom före-	60,000 —	
	nämnda magasin		
19	Tvenne liderbyggnader, det ena af bräder det	30,000 —	
	andra af tegel och timmerstock		
20	Kanslibyggnad af trä	25,000 —	
21	Trenne mindre boningshus af trä invid kansli-	14,000 —	
	byggnaden		
22	Vaktbyggnad invid norra strand.	2,000 —	
23	Artellbyggnad af trä invid badstugan	20,000 —	
24	Tvenne lider invid bagarstugan	18,000 —	
25	En mindre liderbyggnad på stranden midt-	1,500 —	
	emot kanslibyggnaden		
26	Kosackkommenderingens byggnader utanför	157,000 —	
	Esbo tull		
27	Ryska teatern invid Sandvikstorget	700,000 —	
28	Stenmagasinet invid Vestra kajen	76,000 —	3,795,600 —
	Kejsrerliga Alexanders Universitetet tillhöriga och med		
	dess egna medel underhållna byggnader.		
1	Universitetshuset med dess bibygnader inom	880,000 —	
	tomten		
2	Kemiska laboratoriihuset	400,000 —	
3	Pathologiska institutet	165,000 —	
4	Bibliotheksbyggnaden	300,000 —	
5	Botaniska trädgårdens byggnader	70,000 —	
6	Astronomiska observatorium	160,000 —	
7	Magnetiska observatoriets byggnader	65,000 —	
8	Gamla laboratoriihuset	165,000 —	2,205,000 —
	Summa <i>Sm.</i>	— —	19,448,100 —

Helsingfors, den 20 December 1879.

På tjenstens vägnar:

Evert Lagerspetz.

A. F. Liljeros.

Afskriftens riktighet bestyrka:

Alec Branders.

A. Heinrichs.

Vid senaste taxering i denna stad åsattes deltagande i kommunens onera 10,056 enskilda personers gårdsören, som, då ett öre beräknats för en inkomst af 500 mark, utgör en totalinkomst från enskildes gårdar af 5,028,000 Finska mark. Sådant intygar Helsingfors stad's Drätselkontor den 2 Juli 1879.

J. Al. Söderström.

Till följd af Magistratens förordnande af den 7 sistvikne Juni, meddelas att vid bestämmandet af skattöretalet å stadens fastigheter, inkomsten från desamma beräknats till sextiofyratusen femhundra finska mark, hvilken summa, efter femhundra mark för skattöret, gifver etthundra tjugonio skattören. Helsingfors, den 20 December 1879.

På tjänstens vägnar:

A. F. Liljeros.

Afskrifternas riktighet bestyrka:

Alec Branders.

A. Heinrichs.

Stormäktigste Allernådigste Kejsare och Storfurste!

Sedan Eders Kejsersliga Majestät i nådigt bref af den 18 Mars 1856 i fråga om ordnande af eldsläckningsväsendet i städerna, anbefalt, att förslag till fullständig brandordning för hvarje stad borde af dess magistrat och borgerskapets äldste uppgöras och genom vederbörande guvernör till Eders Kejsersliga Majestäts Senat för Finland i afseende å slutlig pröfning och fastställelse insändas, afvensom i sammanhang dermed i nåder förordnat, bl. a., att Kronan framdeles borde, i lika förhållande med enskilda gårdsegare, för sina hus och byggnader i landets samtliga städer uti de för brandverkets årliga underhåll erforderliga kostnader deltaga, i följd hvaraf det ålåg guvernör att i samråd med de särskilda städernas magistrater föreslå det värde, hvartill Kronans hus i sådant afseende borde beräknas, och detta värde i Kejsersliga Senaten till stadfästelse anmäla, — har, jemlikt de för Helsingfors stad under olika tider gällande brandordningar, af hvilka den tidigare blifvit af Eders Kejsersliga Majestät i nåder faställd den 11 Maj 1861 och den nu gällande brandordningen den 22 Januari 1869, kostnaden för brandverkets underhåll utgått: a) af samtliga borgerskapet och näringsidkare med en tredjedel af brandverkets årliga utgiftssumma, och b) till det återstående beloppet dels af Kronan för särskilda inom brandverkets omkrets belägna byggnader, efter dem i sådant afseende åsatt värde, dels ock af alla öfriga bebyggda gårdar och tomter samt inrättningar och magasinier inom samma område, efter uppskattningsvärde, ehvad desamma under egande eller besittningsrätt innehades af staden, allmänna myndigheter och inrättningar eller enskilda personer; och borde vid årligen skeende taxering dessa sistnämnda gårdars, tomters eller byggnaders värden med möjligaste noggrannhet beräknas och jemkas, till efterrättelse vid debitering och uppbörd af ifrågavarande afgift.

Under ifrågavarande tid hafva i enlighet härmed Kronans byggnader varit åsatta följande värden, hvilka för den tidigare perioden faststälts genom Eders Kejsersliga Majestäts nådiga bref af den 22 Mars 1859 och 11 Maj 1861, samt för senare tider genom Kejsersliga Senatens bref af den 12 Februari och 16 Mars 1869, nemligen:

	1859 och 1861 i rubel silfver, motsvarande mark p:ni	1869 mark p:ni
Kejsersliga palatset	320,000: —	220,000: —
Senatshuset	1,200,000: —	600,000: —
Generalguvernörshuset	240,000: —	140,000: —

Kejsrerliga stallbyggnaderna	} 104,000: —	12,000: —
Högvakten		24,000: —
Ordonnanshuset (i kvarteret n:o 56)	12,000: —	
Kommendantshuset		44,000: —
Lifgardets kasern och manege	1,000,000: —	500,000: —
Gensd'armes-kasernen	} 48,000: —	50,000: —
och exercishuset		
Militärskolhuset (junkarskolan)	160,000: —	150,000: —
Gardessjukhuset	100,000: —	56,000: —
Allmänna hospitalet	280,000: —	400,000: — *)
Gamla posthuset, motsvarande nuvarande general- guvernörskanslihuset	52,000: —	48,000: —
Nya posthuset	144,000: —	68,000: —
Fruntimmersskolans hus	120,000: —	80,000: —
Länemagasinet	48,000: —	40,000: —
Trämanegen söder om Gardeskasernen	4,000: —	
Länehäktets byggnader	40,000: —	40,000: —
Åbo-kasernen	1,000,000: —	
Ryska hospitalerna	560,000: —	400,000: —
Ryska magasinsbyggnaden (i kvarteret N:o 54)	100,000: —	80,000: —
	<u>Summa</u> 5,556,000: —	2,952,000: —

På grund af ofvanstående år 1869 fastställda värden har Kronan derefter bidragit till brandverkets i staden underhåll med följande belopp, (hvertill den olika proportionen berott derpå, att bidragen uträknats efter förslagskostnaden):

År	Hela effektiva kostnaden:	Kronans bidrag:
1869	52,592: 76	11,495: 20 **)
1870	57,484: 52	3,733: 60
1871	57,405: 22	2,297: 60
1872	59,639: 82	2,297: 60
1873	60,151: 36	3,733: 60
1874	65,715: 17	3,733: 60

Efter införandet af kommunalförvaltning i staden år 1875 har Kronan af taxerings och pröfningsnämnderna påförts skattören för dess hus och gårdar i staden, hvarför, och som en stadfästelse af den sålunda gjorda taxeringen skulle inneburit skyldighet för Kronan att utan vidare, i likhet med öfrige skattskyl-

*) Deraf på Kronans andel 320,000 och på Universitetets 80,000 mark.

**) För åren 1868 och 1869.

dige i kommunen, bidra till bekostande af stadens brandverk, någon anledning att på grund af ofvanåberopade stadganden i 1869 års brandordning för ändamålet uppbära särskildt bidrag af kronan icke vidare förekommit. Men sedan Kronan såsom fortfarande i åtjutande af de eftergifter och befrielser densamma härförinnan tillgodokommit, numera befriats från nämnda skattören och förklarats böra undgå taxering framdeles, har det visat sig nödvändigt för kommunen, att enligt samma grunder som förut söka erhålla bidrag af Kronan till underhåll af brandverket, hvarifrån Kronans byggnader eljes komme att tvärt emot hvad härförinnan varit fallet blifva frikallade.

För de allaredan förflutna åren 1875, 1876 och 1877 hafva Stadsfullmäktige, med afseende derå, att den i ofvanstående mätto i brandordningen föreskrifna värdering af stadens, allmänna myndigheters och inrättingars samt enskilda personers byggnader och tomter icke under berörda år försiggått, ej ansett sig kunna lämpligen uppställa någon annan grund för bestämmande af Kronans ifrågavarande bidrag, än dettas belopp under de närmast föregående tvenne åren; hvarför Fullmäktige, ehuru väl antalet af Kronobyggnader sedan år 1874 årligen ökats, allraminst i samma mån som mängden af enskilda gårdar, anmoda Drätselkammaren att i föreskrifven ordning hos Guvernören i länet för hvarje af nämnda år uppbära allenast enahanda belopp, som år 1874 kommit staden till del och hvilket väl måste från Kronans sida anses i allo skäligt. Men då den i nu gällande brandordning föreskrifna fördelning af kostnaden för brandverket emellan borgerskapet och gårdsegarene, efter den nya kommunalförfattningens införande icke mera eger rum; då vidare nyss berörda likaledes föreskrifna värdering af byggnaderna i staden numera icke heller erfordras för bestämmandet af de enskilda gårdarnas deltagande i underhållet af stadens brandverk, utan i stället en på beräkning af inkomst grundad uppskattning af samtliga i utgörandet af kommunalutskylder deltagande fastigheter inträdt, och då vid sådant förhållande den till grund för Kronans ifrågavarande bidrag lagda jemförelse emellan dess byggnader och öfriga fastigheter i staden icke framdeles kan med säkerhet göras, enär på ena sidan ett af Kronan åsatt kapitalvärde och å den andra en af stadens taxeringsnämnd gjord uppskattning af inkomsten från fastigheterna stode mot hvarandra: så hafva Stadsfullmäktige icke kunnat underlåta att till Eders Kejslerliga Majestät ingå med en underdånig anhållan om fastställande af ny grund för bestämmande af det belopp, hvarmed Kronan för framtiden borde deltaga i kostnaden för brandverket.

I likhet med hvad Stadsfullmäktige för någon tid sedan i fråga om bidrag af Kronan till bestridande af stadens gatulysningskostnader i underdånighet anført och jemväl Eders Kejslerliga Majestät genom den 22 sistlidne Januari i ämnet vidtagen författning synes hafva nådigst gillat, anse Fullmäktige äfven vid bestämmandet af nu ifrågavarande bidrag hänsyn fortfarande böra i främsta rummet tagas till förhållandet emellan Kronan och de enskildes byggnader, sålunda

dock att å hvardera sidan såvidt möjligt samma uppskattningsmetod komme till användande. Vid taxering af enskildes gårdar lägges, såsom ofvan nämnts, den antagliga inkomsten till grund. Om man nu med ledning af ofvanstående år 1869 gjorda värdering af Kronans gårdar söker uppskatta inkomsterna från dessa gårdar, så kommer man till siffror, som påtagligen visa, att denna värdering, hvilken till och med vida understiger den år 1859 gjorda, åtminstone numera är alldeles för låg. Exempelvis tillåta sig Stadsfullmäktige att framhålla, hurusom efter beräkning af sex procents inkomst af kapitalvärdet, hela senatshuset skulle gifva en årlig inkomst af allenast 36,000 mark, gardeskasernen 30,000, fruntimmersskolans hus 4,800, posthuset 4,080 mark o. s. v. eller för de två förstnämnda byggnaderna, hvilka omfatta hela qvarter, ungefär lika stor inkomst, som af stadens taxeringsnämnd beräknats för större privatgårdar i staden. — Då icke någon annan nyare uppskattning af berörda kronobyggnader, vare sig till kapitalvärde eller inkomst, föreligger, än den visserligen ofullständiga och låga beräkning, som ingår i taxeringslängden för 1875 års kommunalutskylder i staden, hafva Stadsfullmäktige med ledning af denna längd uppställt följande ungefärliga kalkyl, den Fullmäktige trott sig böra i underdånighet för Eders Kejsrerliga Majestät framlägga:

I 1875 års taxeringslängd är med iakttagande af de af pröfningsnämnden gjorda rättelser antalet enskilda fastighetsskattören upptaget till	7,270
härtill komma skattören för kommunens egna byggnader, enligt särskildt gjord uppskattning	129
och Kejsrerliga Alexanders Universitetets byggnader.	256
	<u>7,655</u>

Af ofvan uppräknade, i 1869 års värdering ingående kronobyggnader finnas i 1875 års taxeringslängd upptagna följande:

	Skattören
Kejsrerliga palatset	43
Senatshuset	151
Generalguvernörshuset	44
Ordonnanshuset	12
Gardeskasernens byggnader	141
Gensd'armesmanegen	2
D:o kasernen och stallet	12
Junkarskolan	36
Gardeslasarettet	18
Generalguvernörskansliet	18
Posthuset	28
Fruntimmersskolans hus	23
	<u>528</u>

Sålunda skulle inkomsterna allenast från näst uppräknade kronobyggnader förhålla sig till inkomsterna från öfriga, d. ä. enskildes, kommunens och Universitetets fastigheter, såsom 1 till 14,5.

I nämnda taxeringslängd ingå vidare följande kronobyggnader:

N:o 11 vid Mariegatan	2
N:o 6 vid Hagasundsgatan	2
N:o 10 vid Brunnsgatan	10
N:o 20 vid Boulevardsgatan	8
Jernvägsstationen	40
	<hr/>
	62

Deremot hafva af oftanämnda, åren 1861 och 1869 värderade kronobyggnader följande, af ouppgifven anledning, icke fått sig skattören påförda nemligen:

högvakten,
allmänna sjukhusen,
länemagasinet,
länehäktet,
Åbokasernen,
ryska hospitalerna och
ryska magasinsbyggnaden,

och nedanstående kronobyggnader, af hvilka en del tillkommit efter år 1869, återfinnas hvarken i 1869 års uppskattning eller i 1875 års taxeringslängd nemligen:

mynthuset,
sjöekipagets kasern,
polytekniska skolans byggnad,
reallycei hus,
nya gardesmanegen,
accouchementsinrättningen och
jernvägens nya hus vid jernvägstorget.

Stadsfullmäktige hafva svårligen kunnat företaga en uppskattning af dem bland nu uppräknade byggnader, som icke ingått i 1875 taxering; men huru lågt än inkomsterna från dem i förhållande till enskildes gårdar må beräknas, så torde man dock, med ofvanstående siffror för ögonen, utan fara för misstag kunna påstå, att taxeringsvärdet för Kronans samtliga byggnader i staden uppgår till en åttendedel eller allraminst en tiondel af öfriga gårdars i staden, — en proportion, som dessutom synes stå i ett ganska riktigt förhållande till den proportion af en femtedel, till hvilken Stadsfullmäktige uti sin ofvan åberopade framställning i frågan om Kronans bidrag till bestridande af stadens gatulysningskostnader kommit, om man nemligen tager i betraktande att vid sistnämnda kalkyl, i enlighet med därför gifna grunder, jemte Kronans hus äfven Universitetets byggnader och samtliga

stadens kyrkor stälts såsom en relativt vida högre faktor på den ena sidan gentemot de enskildes och kommunens gårdar på den andra.

Utgifterna för stadens brandverk hafva efter år 1874 uppgått till följande belopp:

År 1875	58,635: 85
„ 1876	92,632: 07
„ 1877	73,094: 69

Medeltalet af utgifter under dessa tre år, är således 74,787 mark 53 penni; för de senaste fem åren åter blefve medeltalet 70,045 mark 82 penni.

Dessa utgifter äro emellertid i starkt stigande, och särskildt är brandväsendets försättande i ett tidsenligare skick och den dermed sammanhängande frågan om uppgörande af förslag till en ny brandordning i väsentlig mån beroende af i hvilken mån årligt bidrag af Kronan för dess dyrbara byggnader kan erhållas.

Stadsfullmäktige, som af Eders Kejslerliga Majestäts resolution på Fullmäktiges anhållan om bidrag till bestridande af stadens gatulytningskostnader inhemtat, att Eders Kejslerliga Majestät icke velat bestämma slikt bidrag i viss qvot af kostnaderna, utan i en fix summa, få därför, på de skäl Fullmäktige nu i denna sak framlagt i djupaste underdånighet anhålla, det Eders Kejslerliga Majestät ville förklara: att Kronan för år 1878 och tillsvidare framdeles med 7,000 mark deltagar i kostnaderna för underhållet af stadens brandverk.

Men äfven i fråga om Kejslerlige Alexanders Universitets bidrag till stadens brandverk har en förklaring eller utveckling af ofvan åberopade stadganden i gällande brandordning visat sig behöflig. Universitetets byggnader hafva nemligen, såsom hörande till den i stadgandet begagnade rubriken „allmänna myndigheter och inrättningar“, härförinnan varit i afseende å nämnda bidrags bestämmande underkastade enahanda värdering, som enskilda personers gårdar. Nu har, i likhet med hvad om Kronan uppgifvits, jemväl Universitetet förklarats fritt från den i kommunalförordningen föreskrifna taxering och bibehållits vid sin hittills innehafda ställning till kommunalbeskattningen; och visar det sig sålunda, för bestämmande af änberörda bidrag, jemlikt brandordningen fortfarande nödvändigt för kommunen att på ett eller annat sätt söka beräkna Universitetsbyggnadernas värde. Då emellertid den i brandordningen föreskrifna årliga värdering af byggnaderna i staden icke numera i fråga kommer, och då en årligen återkommande särskild uppskattning af Universitetets byggnader så mycket mindre synes böra försiggå, som densamma icke längre motsvarades af någon på enahanda grunder gjord värdering af öfriga byggnader i staden, — hafva Stadsfullmäktige funnit det nödvändigt att, i likhet med hvad ofvan i afseende å Kronans enahanda bidrag föreslagits, söka en gång för alla eller åtminstone för någon tid framåt tills vidare fastställa Universitetets bidrag till ett fixt belopp; och torde det härvid befinnas rättvist, att jemväl detta bidrag bestämmes efter förhållandet emellan inkomsterna från dess byggnader och från öfriga gårdar i staden.

Ofvan oberopade siffror utvisa, att år 1875 antalet enskilda och kommunens fastighetsskattören tillsammans utgjort 7,399, medan Universitetets uppgått till 256. Då det ur taxeringslängden synes framgå, att allmänna hospitalet inbegripits under Universitetets byggnader, hafva Stadsfullmäktige trott sig böra från sistnämnda antal skattören afdraga 56, såsom, efter beräkning af sex procents inkomst af kapitalvärdet, mer än väl motsvarande den år 1869 gjorda uppskattning af allmänna hospitalets värde 400,000 mark. Och komme sålunda proportionen emellan öfriga och Universitetets fastighetsskattören att blifva omkring 7,400 till 200. Medeltalet af de senaste fem årens kostnader för stadens brandverk, utgör såsom förut är nämnt, ungefär 70,000 mark, och det påräknade årliga bidraget af Kronan uppgår till 7,000 mark; återstår således omkring 63,000 mark, att efter nyss antydd proportion emellan Universitetets och öfriga gårdar fördelas, hvilket gifver till resultat ett årligt bidrag från Universitetet af omkring 1,700 mark, — en summa, som i anseende till mängden af de dyrbara byggnader och samlingar, hvilka tillhöra Universitetet och i högst väsentlig grad erfordra skydd af stadens brandverk, ingalunda bör kunna anses för hög.

I enlighet härmed få Stadsfullmäktige i underdånighet hemställa huruvida icke Eders Kejsarliga Majestät, sedan de i stadens brandordning ingående stadsganden om Kejsarliga Alexanders Universitetets bidrag till underhåll af stadens brandverk numera förlorad direkt tillämplighet, täcktes i nåder gå i författning derom att Universitetet för år 1878 och tillsvidare framdeles skulle med 1,700 mark deltaga i kostnaderna för underhållet af stadens brandverk.

Stormäktigste, Allernådigste Kejsare och Storfurste! Eders Kejsarliga Majestäts underdånigste och troppligtigste undersåtar Helsingfors Stadsfullmäktige, genom sin ordförande.

L. Mechelin.

Afskriftens riktighet bestyrka:

Alec. Branders.

A. Heinrichs.

1880 den 3 Mars.

Till Guvernören i Nylands län.

Stadsfullmäktige i Helsingfors hafva uti en till Kejslerliga Senaten år 1878 inlemnad underdånig skrift framhållit ej mindre huruledes Kronan för dess gårdar i Helsingfors under den föregående tiden bidragit till brandverkets underhåll derstädes efter ett visst sagda gårdar åsatt värde i förhållande till det värde, hvartill enskildes gårdar i staden årligen uppskattats, hvilket värde för Kronans gårdar sednast blifvit år 1869 af Kejslerliga Senaten fastställt, än äfven att, för beräkning af Kejslerliga Alexanders Universitets bidrag, dess byggnader varit underkastade enahanda uppskattning som enskildes gårdar. Sedan emellertid kommunalförvaltning blifvit i staden införd och uppskattning till visst värde af enskildes gårdar för bestämmande af deras deltagande i kostnaden för brandverket icke vidare ägde rum, utan dessa gårdar, efter beräkning af inkomsten från desamma, i afseende å alla stadsutskylders utgörande taxerades till vissa fastighetsskattören, men både Kronan och Universitetet befriats från dylika jemväl dem år 1875 påförda skattören samt förklarats böra undgå taxering framdeles, kunde den förut bestämda grunden för Kronans och Universitetets bidrag till brandverkets underhåll icke vidare följas, utom det att värderingen af år 1869 förmenats, åtminstone vid nuvarande förhållanden, vara alltför låg jemte det flere redan då befintliga kronobyggnader alldeles ej undergått värdering och ej heller vid 1875 års taxering blifvit beskattade, samt nya kronohus dessutom efterhand tillkommit. Stadsfullmäktige hafva därför hemställt om ny bestämning af Kronans och Universitetets ifrågavarande bidrag samt i detta afseende uppställt en beräkning, grundad på 1875 års taxeringslängd med deri såväl för enskildes, som för Kronans och Universitetets gårdar upptagna skattören, äfvensom Stadsfullmäktige för kommunens egna byggnader uppgifvit visst antal skattören enligt uppskattning, som blifvit gjord i öfverensstämmelse med de af taxeringsnämnden år 1875 för öfriga hus och byggnader i staden tillämpade grunder; och ehuru någon värdering eller taxering af Kronans och Universitetets byggnader, af anmärkt orsak, icke sedan år 1875 egt rum, hafva Stadsfullmäktige dock genom anställda jemförelser och beräkningar, kommit till den åsikt att Kronan framdeles borde till brandverkets underhåll bidraga med anseeligt större belopp om året än förut då sagda bidrag exempelvis för år 1874 uppgått till endast 3,733 mark 60 penni, hvarföre Stadsfullmäktige, på grund af de utaf dem gjorda beräkningarne, anhållit att Kronans bidrag måtte från år 1878 och tillsvidare bestämmas till 7,000 mark samt Universitetets bidrag från samma tid fastställas till 1,700 mark om året, äfvensom Stadsfullmäktige

för öfrigt anmält att Stadsfullmäktige emellertid anmodat Drätselkammaren att i förut stadgad ordning hos Guvernören i länet för hvarje af åren 1875, 1876 och 1877 uppbära allenast enahanda belopp, som, enligt hvad ofvan omförmäls, för år 1874 kommit staden till del.

Efter det infortrade utlåtanden öfver Stadsfullmäktiges förenämnda ansökning blifvit afgifna såväl af Herr Guvernören som af Alexanders Universitetets Konsistorium, samt, jemlikt Kejserliga Senatens föreskrift, värdering derefter blifvit verkställd af ej mindre ryska och finska Kronans, än äfven Universitetets alla byggnader i staden, äfvensom Herr Guvernören, jemte skrifvelse af den 7 sistlidne Januari, insändt det öfver nämnda värdering upprättade instrument och inkommit med annan nödig utredning i ärendet, har Kejserliga Senaten i dag ytterligare förehaft detsamma samt dervid funnit Helsingfors stads kassa böra såväl för ryska och finska Kronans som äfven för Universitetets byggnader i staden erhålla bidrag till kostnaden för brandverkets underhåll derstädes att, räknadt från och med år 1878, tillsvidare utgå med det af Stadsfullmäktige i sådant afseende föreslagna belopp eller inalles 8,700 mark om året, deraf 8,210 mark komme att utbetalas från finska statsmedel och det återstående eller 490 mark ansetts böra stanna ryska Kronan till last för sådana ryska statsverket tillhöriga byggnader, hvilka icke afse militära behof, nemligen i ofvanberörda värderingsinstrument upptagna, under N:ris 14 och 15 vid Alexanders gymnasium med dertill hörande skilda böningshus, värderade tillsammans till 297,600 mark, under N:o 16 ryska fruntimmersskolans hus med åsatt värde af 125,000 mark samt under N:o 27 ryska teaterhusbyggnaden, värderad till 700,000 mark, och har Kejserliga Senaten tillika, med ledning af änsagda värderingsinstrument, förordnat till sådan fördelning af finska statsverkets berörda bidrag 8,210 mark att 3,360 mark af detsamma skall påföras allmänna statsfonden, och 2,950 mark för finska militieverkets samt ryska Kronans byggnader, för militära ändamål påföras militiefonden, 980 mark utgå från jernvägsmedlen för jernvägens byggnader och 920 mark för Universitetets byggnader utbetalas från det i Universitetets gällande stat upptagna anslag till expensmedel. Derjemte och till undvikande af omgång för staden vid uppbarandet af nu fastställda, från finska statsverket utgående årsbidrag af 8,210 mark, har Kejserliga Senaten velat hafva Herr Guvernören anbefaldt att låta, på Drätselkammarens i staden requisition, af allmänna medel i länets ränteri utanordna hela detta bidrag, nemligen för åren 1878 och 1879 inalles 16,420 mark samt för innevarande år och derefter för hvarje löpande år i början af detsamma 8,210 mark; börande utgiften till det belopp, densamma, enligt nu stadgade förordning stannar allmänna statsfonden och militiefonden till last, för hvardera af dessa fonder i räkenskaperna afföras, hvaremot utgiftens återstående belopp skall såsom låneförskott utbalanseras intill dess förskottet, på derom af Herr Guvernören hos Jernvägsstyrelsen och Universitetets Konsistorium skeende anhållan, varder från jernvägsmedlen och Universitetets medel ersatt.

Beträffande det belopp eller 490 mark om året, som af hela ifrågavarande bidrag skulle stanna ryska Kronan till last, så har Kejslerliga Senaten hos Generalguvernören i landet anhållit om åtgärd till detsammas utbetalning, äfvensom om närmare, för uppbörden deraf nödig upplysning, i hvilket afseende vidare under rättelse kommer att Stadsfullmäktige framdeles meddelas.

Hvad Kejslerliga Senaten sålunda i ärendet beslutit får Civil Expeditionen, jemlikt Kejslerliga Senatens föreskrift, Herr Guvernören, såväl till egen kännedom och efter rättelse, som för att Stadsfullmäktige och öfrige vederbörande förständigas, härigenom meddela jemte tillägg att Jernvägsstyrelsen och Universitetets Konsistorium komma att om Kejslerliga Senatens förordnande i ämnet särskildt underrättas.

W. Zilliacus.

Gustaf Avellan.

Afskriftens riktighet bestyrka:

Alec. Branders.

Nanny Lindgren.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolagets tryckeri, 1896.

Handlingar angående allmänt införande af Auerbrännare vid stadens gatubelysning med gas.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 13 Aug. 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 190.

Genom utdrag ur Magistratens protokoll för den 31 Dec. 1895 § 22 under rättas Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige vid den 27 i sagda månad hållet sammanträde i sammanhang med budgetbehandlingen bland annat beslutit anmoda Drätselkammaren att, på grundvalen af det mellan staden och Gaslysningsaktiebolaget gällande kontrakt, till Stadsfullmäktige inkomma med utlåtande och förslag såväl angående ett omedelbart yrkande hos bemälda bolag på allmänt införande af Auerbrännare för stadens gatubelysning och en deraf betingad nedsättning i priset för belysningen, som äfven beträffande anordnandet af gatubelysningen efter den 1 Oktober 1900.

I anledning häraf beslöt Drätselkammaren vid sammanträde den 27 sistlidne Febr. att innan vidare i ärendet tillgjordes, med hänvisning till bestämmelsen i § 30 af åberopade kontrakt och under framhållande af den åsigt, att förbättringen i gasbelysningen vid användande af Auerbrännare redan måste anses fullt pröfvad, uti skrifvelse till Gaslysningsaktiebolaget härstädes förfråga, hvilka hinder från bolagets sida numera föreligga för dessa brännares omedelbara införande å alla vid stadens gatubelysning förekommande gaslyktor, samt hvilken nedsättning i gaspriset uti förhållande till bolagets egna fördelar af Auerbrännares användande kunde beviljas staden; äfvensom att för beredande af ärendet, såvidt angår anordnandet af gatubelysningen efter år 1900 tillsätta en kommission af 10 personer, till medlemmar hvari utsågos: ledamöterna i Kammaren Herrar von Pfaler och Åström, Kammarens sekreterare Th. Tallqvist, Stadsingeniören Norrmén, Handlanden M. Hallberg, Friherre Aug. af Schultén, Elektroteknikern Th. Neovius samt Ingeniörerna Edv. Bergroth, K. M. Moring och Hugo Mäklin; och hvilken kommission hade att, efter pröfning af alla i sammanhang med denna fråga stående omständigheter, till Kammaren inkomma med fullständigt yttrande och förslag i ämnet. Dessutom skulle beträffande frågans förra del genom Kam-

marens kansli från Åbo stad, som är egare af det der befintliga gasverket och sjelf genom en direktion ombesörjer gatubelysningen, hvarvid Auerbrännare allmänt införts, införskaffas möjlig utredning om det ekonomiska resultatet vid användning af Auerbrännare.

Som värkställande direktören för Gaslysningsaktiebolaget vid tiden för aflåtandet af Drätselkammarens ofvan åberopade skrivelse till bolaget befann sig å en längre utrikesresa, enligt hvad af gasverksingeniören Thesleff uppgafs, och ärendet enligt densammes förmenande dessutom var för bolaget af den vigt, att det måste underställas bolagsstämmobeslut, hade Drätselkammaren emellertid att först under loppet af Juni månad invänta bolagets svar å sin gjorda förfrågan. Uti Gaslysningsaktiebolagets för den 6 sistlidne Juni afgifna svarsskrift, som här jemte öfriga uti ärendet tillkomna handlingar närslutes, anmäler nu bolaget:

det bolaget icke har för afsigt att — innan nya billigare och hållbarare brännare, glas och glödkroppar uppfinnas och i handeln utkomma — väsentligen öka antalet gatulyktor med Auerbrännare; och

att bolaget — för den händelse pretension vidare göres å belysningsprisets nedsänkning för gatulyktor med dylika brännare — anser sig berättigadt att, derest bolaget så för godt finner, återgå till det gamla sättet med vanliga brännare.

Hänvisande till bolagets egen skrivelse och der framhållna motiv för detta bolagets tvära afslag för vidare utsträckande af belysningen med Auerbrännare på bolagets bekostnad, än mindre för beviljande åt staden af någon nedsättning i gaspriset, må här framhållas endast de förnämsta skälen, nämligen att gatubelysning med Auerbrännare ännu icke skulle vunnit ett allmännare användande och kommit utöfver profstadiet, hvarföre ock bestämmelsen uti § 30 af kontraktet icke hade tillämpning dervid, samt att detta belysningssätt tillsviare ingalunda blefve billigare än det ursprungliga, hvartill kom att, om ock så vore fallet, bolaget på grund af sista mom. i § 26 af kontraktet med staden, utan minskning i ersättningen per bränntimme, vore berättigadt minska gasmängden, blott ljusstyrkan förblef öfver 16,9 Hefner-ljus. Bolaget anhåller derföre, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige föreslå, att frågan såsom för tidigt väckt finge förfalla.

Emot skälig ersättning ej allenast för installation utan ock för den förökade kostnaden för skötsel och vård, tändning och släckning samt remont och förnyelse af brännare, glas och glödkroppar, förklarar bolaget sig deremot villigt att träda i underhandling med stadens myndigheter om allmän gatubelysning med Auerbrännare.

Då Drätselkammaren, oaktadt det gynnsamma ekonomiska resultat, som införandet af Auerbrännare vid gatubelysningen i Åbo skulle gifvit under år 1895 eller 33,27 % till ränta och amortering å anläggningskapitalet, icke tror sig ega tillräckligt utredningsmaterial för att på rättslig väg kunna tvinga Gaslysningsaktiebolaget härstädes till ett allmänt användande vid stadens gaslyktor af Auer-

brännare, och då sådant bevismaterial icke heller kunnat framläggas af stadens gaskontrollant, om hvars yttrande i ärendet Drätselkammaren anhållit, samt enär slutligen det emellan staden och Gaslysningsaktiebolaget afslutade kontraktet är så affattadt, att om det uti en § gifver staden en fördel, denna uti en annan § på en eller annan omväg fräntages staden, såsom just uti bolagets svarsskrifvelse till Kammarerna påvisas, så har Drätselkammaren för tillfället ansett sig icke kunna vidare i saken tillgöra, innan Kammarerna till Stadsfullmäktiges förnyade behandling hänskjutit frågan. Att, såsom bolaget erbjuder och gaskontrollanten understöder, omedelbart träda i underhandling med bolaget på grundvalen af en ersättning, förefaller Drätselkammaren så mycket opassligare, som det stode i uppenbar strid med Stadsfullmäktiges Drätselkammaren gifna uppdrag, enligt hvilket endast en fordran skulle ställas på bolaget. De missförhållanden beträffande belysningen af en del stadens gator, som af gaskontrollören framhållas, kunna icke förnekas och vore det visserligen högst önskligt att desamma med det snaraste blefve aflägsnade, men håller Drätselkammaren emellertid, äfven med afseende å den jämförelsevis korta tid, som numera återstår af Gaslysningsaktiebolagets koncession, hvarje underhandling med bolaget på grunden af ersättning för staden opassande. Drätselkammaren nödgas därför vördsamt föreslå, att frågan om Auerbrännarens införande vid stadens gatubelysning på tvångsväg eller medels underhandling på basen af godtgörelse från stadens sida för denna gång och tillsvidare finge förfalla.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Med anledning af Kammarernas till oss den 27 Februari innevarande år aflåtna skrifvelse, få vi, på grund af i dag fattadt bolagsstämmobeslut, afgifva följande svar.

Drätselkammaren framhåller i sin skrifvelse dels,
att förbättringen i gatubelysningen vid användande af Auerbrännare redan måste anses vara fullt prøfvad; dels
att Stadsfullmäktige föreslagit ett omedelbart yrkande hos oss på allmänt införande af Auerbrännare för stadens gatubelysning; dels ock
att Fullmäktige på grund af slik belysnings införande påyrkat nedsättning i priset för belysningen;

hvarjemte Kammaren, under åberopande af § 30 i det mellan staden och oss gällande kontraktet af 30 Maj 1860, frågar hvilka hinder från vår sida föreligga för bifall till Stadsfullmäktiges yrkanden.

Åberopade 30:de § stadgar:

„Alla väsendtliga förbättringar, hvilka under privilegii-tiden i afseende å gasens — — — begagnande uppfinnas, och hvilka, såsom fullt pröfvade, vinna ett allmännare användande, böra jemväl af bolaget införas“ — — — —

Under fullt erkännande, att gatubelysning medelst Auerbrännare pröfvats länge och på många håll samt dervid befunnits lämplig och förmonlig för konsumenten, ha vi på prof på eget initiativ och utan skild ersättning äfven uppställt 470 lampor med dylika brännare, medan hela antalet publika gaslyktor nu utgjort 1,075 st., genom hvilken vår uppoffrande åtgärd en betydligt förbättrad gatubelysning utan kostnad för staden af oss presterats.

Men att detta sätt „vunnit ett allmännare användande“ måste vi tillsvidare förneka! Vi känna icke ett enda fall der belysningsleverantören varit lika uppoffrande som vi, utan har öfverallt, der dylik belysning i nämnvärd grad pröfvats, installationen skett på konsumentens bekostnad. Och utöfver profstadiet står detta belysningssätt ännu icke. Att nämligen städerna Åbo i vårt land och Elboeuf i Frankrike i alla sina gaslyktor installerat Auerbrännare kan ej tolkas såsom allmännare användande, likaså litet som medgifvandet för Auerbolaget att på dess bekostnad i endel städer för reklam uppsätta någon enstaka procent af deras lyktor och brännare.

Ej ens den omständighet att i somliga städer, der staden sjelf är ägare till gasverket, staden beslutat att, oberoende af installationskostnaden och driftresultatet, för ernående af ökad gatubelysning, ställvis använda Auerbelysning, anse vi kunna åberopas emot oss.

Vi hålla således före, att fordran på eller yrkande hos oss på allmänt införande af Auerbrännare för Helsingfors stads gatubelysning är förtidigt och obefogadt väckt, och att då dylikt yrkande hos oss framställes, detsamma borde åtföljas af behörig utredning derom, hvar och på hvilka orter samt i hvilken skala belysningsentreprenören på sin bekostnad infört och underhållit belysning med Auerbrännare mot samma eller nedsatt ersättning emot förr.

Intill detta utredts anse vi oss böra neka till yrkandet om införande, utan skild ersättning från stadens sida, af gatubelysning med Auerbrännare.

Skulle staden deremot påyrka att vi, emot skäligen ersättning — ej allenast för installationen, utan ock för den förökade kostnaden för skötsel och vård, tändning och släckning samt remont och förnyelse af brännare, glas och glödkroppar, — borde uppsätta och belysa medelst Auerbrännare, — så skola vi gerna derom träda i underhandling med stadens myndigheter.

Vidkommande åter det af oss debiterade priset för belysningen, åberopa vi kontraktets § 26, hvars sista mening lyder:

„Skulle profbrännaren med en förtäring af fyra kubikfot gas befinnas lysa starkare än tolf vaxljus, får gasmängden för gatulyktorna *i samma förhållande* minskas.“

Och då § just dessförinnan ålägger oss skyldighet att, der ljusstyrkan är mindre än 11,5 Hefner-ljus, kostnadsfritt öka gasmängden ända tills normal ljusmängd ernås, så måste deraf dragas den slutsats, att vi, *utan minskning i ersättningen pr bränntimme*, få minska gasmängden, blott ljusmängden förblir öfver 16,9 Hefner-ljus.

Blott i det fall att vi använda annat billigare lysningsämne än gas, eller att *allmänt* användes ett belysnings sätt, som för oss blefve *ansenligt* billigare än det kontraktsenliga, kunna, enligt vår uppfattning, stadsmyndigheterna pretendera en nedsättning i gaspriset, hvilken pretension i så fall väl bör vara åtföljd af utredning om den fördel vi genom förändringen komme eller kommit i åtnjutande af.

Då nu hvarken utredas kan, att belysning af gator med Auerbrännare vore allmännare använd, ej heller att slik belysning blefve för oss fördelaktig, utan vår erfarenhet tvertom visar att den ringa besparingen å gas, som uppstår vid Auerbrännarens användning för gatubelysning, nedgår till mindre än intet genom den ökade underhållskostnaden, att nu ej tala om ränta och amortering af anläggningskostnaden, få vi vördsamt hos Kammaren anhålla,

det Kammaren ville föreslå för Stadsfullmäktige, att frågan, såsom för- tidigt väckt, sinne förfalla.

Då, såsom nämndt, vår erfarenhet utvisar, att för oss ingen fördel utan tvertom endast ökade utgifter uppstått genom den af oss anordnade profbelysningen med Auerbrännare, begagna vi oss af tillfället att anmäla:

det vi icke ha för afsigt att — innan nya billigare och hållbarare brännare, glas och glödkroppar uppfinnas och i handeln utkomma, — väsentligt öka antalet gatulyktor med Auerbrännare, och

det vi, — för den händelse pretension vidare göres å belysningsprisets nedsänkning för gatulyktor med dylika brännare, — anse oss berättigade att, derest vi så för godt finne, återgå till det gamla sättet med vanliga brännare.

Helsingfors, den 6 Juni 1896.

Gaslysnings aktie bolaget i Helsingfors.

pp. T. v. Frenckell.

DRÄTSELKAMMAREN

i
ÅBO.

Åbo, den 7 april 1896.

N:o 53.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Med anledning af Drätselkammarens skrifvelse af den 12 sistlidne mars har denna Drätselkammare af direktionen för Åbo stads gasverk infordrat de uti Drätselkammarens i Helsingfors skrifvelse äskade upplysningar, derå Kammaren af direktionen fått emottaga dess bref af den 1 i denna månad jemte deri omnämnda redogörelse; och får Kammaren nu till Drätselkammaren i Helsingfors uti äskadt syfte insända gasverksdirektionens omförmälda bref och redogörelse.

På Drätselkammarens vägnar:

Carl Almqvist.

Henrik Hartman.

Till Drätselkammaren i Åbo.

Gasverksdirektionen har härmed äran, som svar å Drätselkammarens skrifvelse af den 23 Mars 1896 angående de af Helsingfors Drätselkammare äskade uppgifterna rörande auerbelysningen å Åbo stads gator, meddela följande:

Stadskassan debiteras för gatubelysningen sålunda att gasförbrukningen i hvarje brännare beräknas till 0,105 kb. m. pr timme för hufvudlågan och 0,007 kb. m. pr timme för tändlågan och är hvarje brännare före dess utställande injusterad för nämnda gasförbrukning. Vidare debiteras stadskassan samma pris som privata afnämnnare för alla vid belysningen förbrukade glödkroppar och cylindrar, öfver hvilka en förteckning föres å gasverket, samt arbetslönen „för den tid som åtgår för de tvenne skötare af belysningen“ att dagligen under belysningstiden efterse att lyktorna till tändningstiden äro i skick. I bilagda exemplar af „redogörelse för Åbo Stads Gasverks förvaltning år 1895“, ingår en jemnförelse mellan auer- och vanlig gasbelysning använda å gatorna, hvilken visar förbrukningen af glödkroppar och cylindrar samt det belopp skötseln af lamporna stigit till år 1895 då antalet lyktor var 388 st.

Åbo den 1 April 1896.

Direktionen för Åbo Stads Gasverk.

Karl Gustrén.

A. M. Cronvall.

Hugo Neuman.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Efter att hafva tagit kännedom om närslutna handlingar får jag härmed på anmodan af Drätselkammaren afgifva yttrande i frågan om allmänt införande af belysning med Auerlampor af stadens gator.

I mitt till Drätselkammaren afgifna utlåtande af den 7 september 1895 rörande den af Gaslysningsaktiebolaget härstädes anordnade försöksbelysningen med Auerlampor af några af stadens gator har jag betonat önskvärdheten af att staden möjligast snart allmänt komme i åtnjutande af det nya belysnings sättet, men tillika förklarar mig af brist på nödiga data icke kunna yttra mig rörande Auerbelysningen från ekonomisk synpunkt; dock syntes det mig som skulle staden med fog kunna göra anspråk på allmänt införande af Auerbelysning på grund af de i ekonomiskt afseende gynnsamma rapporterna från utlandet och från Åbo. I närslutna skrifvelse från Gaslysningsaktiebolaget förklarar sig emellertid detta bolag nu ärna upphöra att utvidga Auerbelysningen på grund af det ekonomiskt ogynnsamma resultat denna belysning säges hafva lämnat.

På ofvan anförda skäl är det för mig omöjligt att uttala mig rörande detta af Gaslysningsaktiebolaget uppgifna ekonomiska resultat af Auerbelysningen härstädes, hvilket står i bjärt motsats till den erfarenhet som vunnits i Åbo. Från utlandet, der gatbelysningen med Auerlampor ännu för det mesta synes befinna sig i försöksstadiet, föreligga icke mig veterligen några nya anmärkningsvärda uppgifter rörande denna belysnings ekonomiska sida. Likväl må det framhållas att jag icke i facklitteraturen sett anfördt att påbörjade försök med Auerlampor för gatbelysning skulle hafva instälts på grund af mindre gynnsamt ekonomiskt resultat.

Emellertid står det fast, att det för staden vore af synnerligen stor betydelse att belysningen af dess gator med Auerlampor med det snaraste blefve allmän eller åtminstone raskt utvidgades, så att af ännu kvarstående sexhundra gamla brännare årligen minst ett par hundra utbyttes mot Auerbrännare.

Det är ju nemligen ett nogsamtt känt faktum att gatorna på en stor del af Helsingfors areal omfattande mera aflägsset belägna partier af staden, där ordning och säkerhet äro svårast att vidmakthålla, äro på ett ganska otillfredsställande sätt belysta. Till och med gator med liflig trafik, såsom t. ex. Lilla och Stora Robertsgatan, Sjömansgatan, Båtsmansgatan, delar af Lappviksgatan och Fredriksgratan m. fl. äro fortfarande belysta med brännare af det gamla systemet, placerade på långa afstånd från hvarandra. Ett enkelt utbyte af de gamla brännarna mot Auerbrännare skulle emellertid väsentligen afhjälpa detta redan länge bestående missförhållande, ty det må icke föröfverglömmas att belysningen härigenom blefve i rundt tal fyra gånger starkare, såsom jag visat i min skrifvelse af den 7 sistlidne september. Kostnaden för en sådan förändring och för underhållet af

de nya brännarene kan absolut taget icke blifva synnerligen stor och måste i hvarje händelse i förhållande till den fyrdubbelt större ljusmängden blifva ganska liten.

Frågan om införandet af en bättre belysning i stadens aflägsnare delar är kortligen af den vikt och medlet att åstadkomma denna förbättring så enkelt och gifvet, att från stadens sida intet borde uraktlåtas för att frågan utan dröjsmål måtte erhålla en lycklig lösning, äfven om en sådan icke stode att vinna utan ekonomisk uppoffring från stadens sida.

Min åsikt är därför att staden med det snaraste borde träda i underhandling med Gaslysningsaktiebolaget i syfte att få till stånd en redan i år begynnande och årligen fortgående utvidgning af gatubelysningen med Auerbrännare.
Helsingfors den 12 augusti 1896.

Aug. af Schultén.

*Handlingar angående införande af fullständig köttkontroll
i staden.*

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 3 September 1896.

N:o 203.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld skrifvelse af den 4 sistlidne Maj N:o 30 föreslår Helsovårdsnämnden i staden på skäl, som uti skrifvelsen närmare framhållas, att Stadsfullmäktige i och för åstadkommandet af en tillfredsställande kontroll af allt i staden till salu hållet kött ville å vederbörlig ort utverka godkännande af sådan bestämning:

att enhvar, som vill försälja annorlunda än genom slagtinrättningen härstädes till staden hemtadt kött, vore skyldig framlägga detsamma till undersökning och afstämpling på en af staden inrättad kontrollstation, härvid tillhandahållande inelfvorna af det djur, från hvilket köttet härrör, då köttet är afsedt att såsom färskt torgföras; samt

att Stadsfullmäktige emellertid ville bifalla till införandet af utaf Helsovårdsnämnden föreslagen provisorisk köttkontroll och bevilja ett anslag af 7,600 mark för inrättandet i sådant syfte af en kontrollstation på Jernvägstorget, samt derutöfver ett årligt anslag af icke blott 6,100 mark för aflönandet af en veterinär jemte 3 biträden, hvilka skulle tillsättas på sätt Helsovårdsnämnden i sin åberopade skrifvelse föreslagit, än ock af 800 mark till betäckande af öfriga med köttkontrollen förbundna utgifter.

Ifrågavarande skrifvelse, som var bilagd med en ritning till provisionel köttbesigtninganstalt å Jernvägstorget, ett kostnadsförslag jemte bilaga till samma anstalts uppförande och ett förslag till utgiftsstat för den tillernade köttkontrollen, har Stadsfullmäktiges beredningsutskott uti remiss af den 1 nästvikne Juni öfversänt till Drätselkammaren med anmodan, att Drätselkammaren ville inkomma till Fullmäktige med utlåtande i ärendet och befordra sagda utlåtande jemte remisshandlingarna till tryckning. Och får på grund häraf Drätselkammaren anföra, att Kammarerna, som ansett sig icke behörig att ingå i något bedömande beträffande hufvudsaken uti Helsovårdsnämndens framställning, nämligen den oundvik-

liga nödvändigheten af en sådan fullständig köttkontroll, som Helsovårdsnämnden åsyftar, samt den omedelbara behöfligheten härför af en provisorisk kontrollanstalt i närheten af jernvägens godsmagasin, endast med hänsyn till placerandet af byggnaden för kontrollstationen har en från Helsovårdsnämndens förslag något afvikande åsigt. Att på sjelfva Jernvägstorget om ock blott provisoriskt eller för en kortare tid af några år förlägga en sådan mindre träbyggnad, som närslutna ritning till den tillernade köttbesigtningstanstalten utvisar, förefaller Drätselkammaren med afseende å de aldra billigaste fordringar på stadens prydlighet fullkomligt opassande, och detta äfven under förutsättning att arkeologiska museibygnaden, såsom likväl påtänkt varit, icke komme att uppföras på Jernvägstorget och den del deraf, hvarå ifrågavarande besigtningstation, för att ej komma midt på torget, kunde tänkas.

Under sådant förhållande uppdrog Drätselkammaren åt Byggnadskontoret att för köttbesigtningshuset försöka utverka tomtplats antingen å jernvägens område på norra sidan af godsmagasinet eller i sydvestra hörnet af de s. k. Wilhelmsbadstomterna. Och underrättar Byggnadskontoret nu uti skrifvelse för den 28 nyssvikne Augusti, att endast sistberörda plats kan komma i fråga, enär vederbörande jernvägsmyndighet vid gjord förfrågan uppgifvit sig icke kunna tillstyrka afståendet för ifrågavarande ändamål af förstnämnda plats. Innehafvaren af Wilhelmsbadstomter, firman P. Sinebrychoff hade deremot förklarat sig villig att för meranämnda behof upplåta erforderligt område i sydvestra hörnet af tomterna mot en månadlig ersättning af 20 mark samt under vilkor att staden senast två månader efter skedd uppsägning undanskaffar å området uppförd byggnad. Derjemte meddelar Byggnadskontoret, att samma firma alternativt erbjudit staden lokal för köttkontrollstationen i det numera för sitt ursprungliga ändamål oanvända badhuset, hvars södra, invid Wilhelmsgatan belägna flygel staden skulle få disponera mot en årlig hyra af 700 mark. Inredningen af sistnämnda lokal till kontrollstation komme enligt anbudet att åligga staden och har Byggnadskontoret beräknat denna kostnad till cirka 1,900 mark.

Oaktadt Byggnadskontoret för sin del emellertid föreslår, att den erbjudna platsen i sydvestra hörnet af Wilhelmsbadstomterna skulle af staden arrenderas och derstädes uppföras den föreslagna köttbesigtningbyggnaden, samt motiverar detta sitt förslag dermed, att anläggningen i sådant fall skulle blifva för staden billigare, har Drätselkammaren icke kunnat omfatta denna Byggnadskontorets åsigt. Ty utom att platsen finge disponeras endast tillsvidare med 2 månaders uppsägning och häri således låg en icke obetydlig risk, hvilken Byggnadskontoret för sin del icke heller helt och hållet förbisett, blefve anläggningen enligt Drätselkammarens beräkning — åtminstone för en tid af tre år, inom ungefärligen hvilken tid det är att förutsätta att jernvägens godsmagasin och dermed äfven kontrollstationen kommer att från närheten af Jernvägstorget förflyttas till Vestra chausséen — tvärtom mindre kostsam, om den gamla Wilhelmsbadska badhus-

byggnaden till erbjuden del af staden förhyrdes och inreddes till provisorisk köttkontrollstation. För nämnda tre år skulle nämligen kostnaden för de tvenne skilda alternativen ställa sig på följande sätt:

För det af Byggnadskontoret förordade:

kostnad för uppförande af nytt hus m. m.	Smf. 3,800
hyra för 36 månader å 20 mk	” 720
	<hr/>
Summa Smf.	4,520

För det andra alternativet:

kostnad för nödiga ändringar i badhuset	Smf. 1,900
hyra för 3 år å 700 mk	” 2,100
	<hr/>
Summa Smf.	4,000

På grund häraf och med afseende å denna köttkontrollanstalts provisoriska natur samt då i hvarje fall en viss risk vid dess anordnande på staden icke tillhörig mark föreligger, men denna risk vid det andra alternativets antagande synes Drätselkammaren mindre, än om Byggnadskontorets förslag godkändes, får Drätselkammaren vördsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige, för den händelse Fullmäktige i öfrigt bifalla till Helsovårdsnämndens framställning om inrättande af en provisorisk köttkontrollstation, ville bemyndiga Drätselkammaren att här för, räknadt från den 1 instundande Oktober, upphyra den södra flygeln af det gamla badhuset å Wilhelmsbadstomter samt vidtaga nödiga åtgärder för dess inredning för ändamålet; äfvensom

att Stadsfullmäktige för denna inredningskostnad samt för tre månaders hyra under innevarande år ville ur de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof i årets budget upptagna anslag bevilja ett belopp af 2,075 mark.

Enär besigtningstanstalten antagligen icke under innevarande år kunde vidtaga med sin verksamhet utan först från det kommande årets början, har Drätselkammaren tänkt sig, att hvarje annat anslag för anstaltens förseende med inventarier och bedrivande lämpligast skulle intagas uti nästinstundande års utgiftsstat, om också speciellt för anskaffande af nödiga inventarier något förskott ur stadskassan redan under detta år skulle komma i fråga.

På Drätselkammarens vägnar:

G. von Christierson.

Th. Tallqvist.

HELISOVÅRDSNÄMNDEN

i

Helsingfors.

H:fors den 4 Maj 1896.

N:o 30.

Till Stadsfullmäktige.

Sedan Stadsfullmäktige år 1890 bifallit till Hälsovårdsnämndens framställning om anställandet af en tillsyningsman för utöfvande af köttkontroll vid Slaktinrättningen, antogs den 29 juni förenämnda år slaktaremästaren Flythström till denna befattning, men då han emellertid icke kunde förutsättas innehafva all den för en tillfredsställande köttkontroll nödiga kompetens, vidtogs därjämte den anordning, att han i alla tvifvelaktiga fall borde tillkalla och rådföra sig med en veterinär.

Härmed var ett första, om ock ringa steg taget till införande af offentlig köttkontroll i landets hufvudstad, ty genom anställandet af en köttkontrollör vid Slaktinrättningen, har alt det genom denna till staden ankommande kött blifvit underkastadt en fortgående, om ock långt ifrån fullt kompetent kontroll, hvilken är i stånd att hindra kött från i påfallande grad sjuka djur att på denna väg inkomma i handeln.

Alt det kött däremot, hvilket per järnväg och medels allmogefordon och farkoster inkommer till staden, har fortfarande varit i saknad af annan kontroll än den ytterst knapphändiga undersökning, som en af Hälsovårdsnämndens tillsyningsmän kunnat egna detsamma under pågående försäljning på torgen samt vid besök i kött handlarnes salubodar. Också har, utom i undantagsfall, genom denna undersökning, kunnat utrönas endast om det tillsaluhållna köttet varit illafaret eller icke. Här må dock tilläggas, att därjämte en mindre del af det från S:t Petersburg med järnväg till staden anlända fläsket å undersökningsstationen för lifsmedel blifvit underkastadt kontroll, hufvudsakligen för utrönandet af förekomsten af dynt.

Enligt uppgifter erhållna från järnvägarnes statistiska kontor anlände under åren 1891—95 per järnväg till staden in summa 10,051,892 kilo kött och fläsk. Under samma tid slaktades vid Slaktinrättningen inalles 26,379 stycken nötboskap, 3,773 stycken svin samt dessutom ett mindre antal kalvvar, får och hästar, hvilkas sammanlagda köttvikt kan i rundt tal uppskattas till 4,000,000 kilo. Den mängd kött som medels allmogefordon och farkoster ankommer till staden är icke ens närmelsevis känd, men torde för de nämnda åren kunna uppskattas till minst 5—6,000,000 kilo. Af denna beräkning framgår, att på sin höjd en femtedel (20 %)

af det i staden tillsaluhållna köttet för närvarande är underkastadt en, om ock blott relativt tillfredsställande kontroll.

Att detta sakernas tillstånd är i hygieniskt afseende i hög grad otillfredsställande, är själfallet och har äfven flerfaldiga gånger gifvit anledning till berättigadt missnöje. I själfva verket torde det äfven ofta nog inträffa, såsom äfven hälsopolisen upprepade gånger varit i tillfälle att konstatera, att icke blott kött af sjuka djur, utan äfven kött härrörande från nödslaktade och själföda kräk torgföres och tillhandahålles allmänheten. Att sådant i längden hvarken kan eller bör tolereras, ådagalägges nog samt af det allmänt kända faktum, att vissa hos slaktdjuren förekommande sjukdomar kunna gifva anledning till uppkomsten af svåra t. o. m. dödliga sjukdomar hos de personer, som förtära kött härrörande från dessa djur samt äfven från matvaror (korf), beredda af sådant kött och af de sjuka djurens inelfvor. Bland sådana djursjukdomar äro i främsta rummet att nämna blod- och varförgiftning (pyämi och septicämi), hvilka äro långt farligare för människan än de flesta andra djursjukdomar, beroende därpå att vid dem inom djurorganismen alstras gifter (toxiner), hvilka icke förstöras genom kokning.

I själfva verket äro äfven talrika fall af sådana s. k. köttförgiftningar iakttagna. I en af Bollinger år 1880 gjord sammanställning af under de 4 föregående åren i Tyskland iakttagna fall af köttförgiftningar framhåller han, att under denna tid inträffat 11 större massförgiftningar med tillsammans cirka 1,600 sjukdomsfall. Och ur en af Ostertag år 1895 gjord sammanställning för de senaste 15 åren framgår att under denna tid i Tyskland blifvit publicerade 55 fall af köttförgiftning med tillsammans mer än 2,700 sjukdomsfall. Orsaken till dessa förgiftningar har i flertalet fall befunnits vara förtärandet af kött, härrörande antingen från kalffvar, som lidit af från nafvelsträngen utgående septisk infektion, eller från kor, hvilka blifvit nödslaktade på grund af kalfningsfeber, eller på grund af inflammatoriska tarm- och jufversjukdomar. Ehuru säkerligen äfven hos oss dylika köttförgiftningar förekommit, så hafva de dock hittills undgått uppmärksamheten och först vid början af innevarande år har en sådan, dock med endast ett fåtal angripna personer, blifvit iakttagen här i Helsingfors. I detta fall våldades förgiftningen genom förtärandet af en, delvis i brandigt sönderfall stadd skinka.

Äfven andra djursjukdomar, exempelvis mjältbrand och tuberkulos, kunna under vissa förhållanden medels kött och inelfvor öfverföras från djur till människor. Detsamma är äfven fallet med vissa djurparasiter: trichiner och bandmaskar.

Också i sådana fall, då de hos slaktdjuren förekommande sjukdomarne icke äro af den beskaffenhet, att genom köttets och inelfvornas förtärande sjukdomar hos människor kunna uppkomma, så är likväl ofta nog kött af sådana djur dock af mindre värdefull beskaffenhet och äfven utsatt för att hastigare förskämmas än kött af friska djur. Om man därför också icke har skäl till att söka utesluta sådant kött af mindre värde från marknaden, så är dock, såväl ur sanitär som

ock ur ekonomisk synpunkt önskligt att köparen erhåller kännedom om den mindre värderika beskaffenhet af den köttvara, som åt honom till salu utbjudes.

Med hänsyn till de sanitära vådor och ekonomiska olägenheter, som sålunda, enligt det anförda, kunna härflyta däraf att kött af osund eller mindre värdefull beskaffenhet tillsaluhållas åt stadens innevånare, har Hälsovårdsnämnden, som vid upprepade sammanträden tagit frågan under ompröfning, ansett att *en obligatorisk kontroll öfver alt det i staden till salu hållna köttet med görligaste första bör införas*. Denna kontroll bör enligt Nämndens åsikt vara afgiftsfri, enär säljarne af kött hvarken kunna eller böra med någon afgift betungas. Äfven i utlandet är den obligatoriska köttkontrollen, såvidt känt, fri från afgifter.

Det främsta villkoret, för att en fullt effektiv kontroll verkligen skall kunna fås till stånd, är emellertid införandet af slakttvång; ty endast under den förutsättning, att alt det kött, som går i handeln å en ort, äfven därstädes blifvit slaktadt i en offentlig slaktinrättning är det möjligt att så anordna köttkontrollen, att den lämnar full garanti för att det till saluhållna köttet verkligen är af sund och tadelfri beskaffenhet. Köttkontrollen erfordrar nämligen för att gifva säkert resultat en af sakkunnig person utförd undersökning af såväl det lefvande slaktdjuret som ock af köttet och inelfvorna efter slaktningen.

Ehuruväl Hälsovårdsnämnden på anförda skäl, anser införandet af slakttvång vara det mål, till hvilket man med afseende på köttkontrollen bör sträfva till äfven här i Helsingfors, så synes det dock Nämnden som om de svårigheter, hvilka stå i vägen för ernåendet häraf, vore så stora och förenade med så betydande kostnader och sådan tidsutdräkt att man nödgas uppskjuta förverkligandet häraf till framtiden.

Men om ock så är fallet, anser Nämnden dock att man äfven under närvarande förhållanden bör söka att i en nära framtid få en möjligast ändamålsenlig köttkontroll till stånd. Härtill erfordras, naturligtvis jämte anställandet af för kontrollens utöfvande fullt kompetenta personer, att alt kött, som skall i staden tillsaluhållas, innan det utgår i handeln, verkligen kommer under kontroll och det i en sådan form att en afgörande undersökning är möjlig.

Möjligheterna härför ställa sig något olika, beroende på hvilken väg köttet ankommer till staden. Minsta svårigheten erbjuder det kött, som passerar genom Slaktinrättningen. För kontrollen öfver detta erfordras nämligen blott anställandet af en sakkunnig köttkontrollör, d. v. s. en i utöfvande af köttkontroll kunnig veterinär, hvilken har att därstädes undersöka såväl de lefvande slaktdjuren som ock de slaktade djurens kött och inelfvor. Genom denna anordning vinnes under alla förhållanden en fullt tillförlitlig kännedom om beskaffenheten af det på denna väg till staden ankommande köttet.

Långt större ställa sig däremot svårigheterna för kontrollerandet af det på öfriga vägar till staden anländande köttet. Det första villkoret för att äfven detta skall kunna varda underkastadt nödig kontroll är att detsamma, innan det

torgföres, passerar genom en för ändamålet inrättad kontrollstation, där dess undersökning värkställes af en sakkunnig veterinär. Det andra villkoret, utan hvars fyllande undersökningen blir, om ock icke betydelselös, så dock af ringare värde, är att det kött som skall undersökas kommer till undersökningen åtföljdt af djurets inelfvor (lefver, lungor, njurar m. m.); ty endast om dessa förefinnas, kan en något så när tillfyllestgörande utredning om köttets skadliga eller oskadliga beskaffenhet vinnas. Själfallet kan dock detta ifrågakomma endast med afseende på det till staden importerade färska köttet. För möjliggörandet af det per järnväg samt per landsväg och sjöledes till staden ankommande köttets nöjaktiga kontrollering, anser Hälsovårdsnämnden därför 1:o att en köttkontrollstation bör inrättas, helst i samband med statsjärnvägens godsmagasin samt 2:o att påbud bör utfärdas om, att alt kött, som ankommer till staden på andra vägar än genom slaktinrättningen, bör, innan detsamma utsläppes i handeln, i och för kontrollering hemtas till denna stadens kontrollstation; hvarjämte äfven 3:o alla importörer af färskt kött böra åläggas att jämte köttet till kontrollstationen medhämta inelfvorna af de djur, från hvilka köttet härrör.

Emellertid torde icke håller dessa åtgärder omedelbart kunna genomföras; ty enligt Nämndens förmenande kan den föreslagna köttkontrollstationens uppförande i samband med järnvägens godsmagasin ifrågakomma först vid den planlagda ombyggnaden af järnvägsstationen hvarjämte äfven utvärkandet af påbud såväl om att alt till saluhållet kött bör i och för undersökning till kontrollstationen transporterats, som ock därom att alt till staden inhemtadt färskt kött bör vid hemtandet till undersökningen vara åtföljdt af vissa inelfvor, torde komma att vålla tidsutdräkt.

Ehuruval sålunda införandet af en definitivt ordnad och någorlunda tidsenlig köttkontroll först efter någon tid torde vara möjligt, har Hälsovårdsnämnden ansett att sakens stora sanitära vikt dock påkallar ett omedelbart införande af vissa, om ock delvis ofullständiga och provisoriska åtgärder för öfvervakandet och kontrollerandet af det i handeln förda köttets sanitära beskaffenhet.

De åtgärder, hvilka Hälsovårdsnämnden anser omedelbart böra och kunna genomföras, äro: 1:o anställandet i stadens tjänst af en i köttkontroll kunnig veterinär, 2:o uppförandet af en provisorisk köttkontrollstation å järnvägstorget samt 3:o afstämpling af alt det kött, som af veterinären blifvit undersökt. Genom dessa anordningar blefve det möjligt att 1:o få till stånd en fullt tillfredsställande kontroll öfver alt det kött, som genom Slaktinrättningen inkommer i handeln. Härigenom komme allmänheten ständigt att äga tillgång till en viss, om ock begränsad, kvantitet kött af garanteradt sund beskaffenhet. 2:o Kommer äfven en del af det kött, som per järnväg och landsväg importeras till staden att före torgförandet passera genom kontrollstationen och därstädes underkastas undersökning och stämpling, ty ehuru åtminstone till en början köttets hemtande till kontrollstationen blefve fullkomligt frivilligt, så talar dock den erfarenhet, som

hittills vunnits vid såväl lifsmedelsundersökningen öfver hufvud som ock vid öfvervakandet af kött-handeln, för att en icke ringa del af kött-handlarene frivilligt eller drifna af konkurrensen skola hemta köttet till undersökning vid kontrollstationen. Likaså talar äfven en redan vunnin erfarenhet för att åtminstone en del af kött-handlarna skall finna det förenadt med sin fördel att låta det till kontroll hemtade köttet åtföljas af de för dess säkra undersökning, respektive afstämpling som garanteradt god vara nödiga inelfvor. 3:o) Underlättas hälsopolisens kontroll öfver det å stadens torg och i kött-butikerna tillsaluhållna köttet samt möjliggöres ett strängare öfvervakande af det kött, som utan föregående kontroll införes i handeln. Vid sin dagliga kontroll öfver kött-handeln behöfver hälsopolisen då egna sin uppmärksamhet endast åt det icke afstämplade köttet och kommer därför att mer odeladt kunna egna sin uppmärksamhet åt just detta kött, hvars försäljare utom dess snart nog blifva af hälsopolisen närmare kända.

Så länge slakttvång och obligatorisk köttkontroll icke finnas införda, har Hälsovårdsnämnden ansett, att det undersökta och till utgående i handeln godkända köttet bör underkastas afstämpling, ty endast därigenom att en sådan sker blir det möjligt för köparen att erhålla garanti för, att den vara han uppköper verkligen blifvit kontrollerad, liksom å andra sidan äfven de försäljare, hvilka låtit undersöka sin vara, därigenom kunna för kunderna ådagalägga att densamma undergått kontroll.

Hvad beträffar själfva afstämplingen har Hälsovårdsnämnden ansett, att tvänne olika stämplor böra komma till användning: den ena för det kött, som kunnat undergå en fullständig kontroll, d. v. s. för alt det kött, som genom Slaktinrättningen inkommit i handeln samt för det kött, som åtföljdt af inelfvor, passerat genom köttkontrollstationen; och den andra stämpeln för sådant kött som icke kunnat underkastas fullständig kontroll d. v. s. för alt det kött, som kommit till undersökning utan att vara åtföljdt af de för utförandet af en fullständig kontroll nödiga inelfvor. Saltadt, palvadt eller rökt kött skulle i sådant fall afstämplas i den senare kategorin.

Tilläggas må att Hälsovårdsnämnden tänkt sig, att det kött, som i jämförelsevis ringa mängd sjöledes ankommer till staden, kunde tillsvidare kontrolleras vid undersöksstationen för lifsmedel.

Bland det till staden importerade köttet förekommer alltid, oberoende af på hvilken väg importen skett, en viss mängd kött af sådan beskaffenhet, att densamma icke obetingadt bör uteslutas från handeln och kasseras, men icke håller utan vidare tillåtas till försäljning. Detta är fallet med t. ex. sådant kött, som innehåller dynt i ringare mängd eller härrör af djur, angripna af vissa lokala sjukdomar. Sådant kött af ringare kvalitet kan, såvida det underkastas kokning, utan sanitär olägenhet utsläppas i handeln, men bör, i fall att kokning icke utföres, ovilkorligen kasseras. Då ur ekonomisk synpunkt kokning bör föredragas framför kassering, men kokningen, för att lämna full garanti för den kokta va-

rans oskadliga beskaffenhet bör ske under nödig kontroll, har Hälsovårdsnämnden ansett af behovet påkalladt att köttkontrollstationen förses med en lämplig kokningsapparat för köttet.

För genomförandet af den af Nämnden såsom nödig ansedda kött kontrollen erfordras:

1:o Anställandet i stadens tjänst af en i köttkontroll kunnig veterinär, och har Nämnden ansett att hans årliga lön bör utgöra endast 4,000 mark, om honom medgifves rätt att, därest hans tid sådant tillåter, utöfva äfven enskild praktik *).

Veterinären borde, efter det tjänsten af Magistraten ledig anslagits, på en tid af 3 år af Stadsfullmäktige utses, sedan Hälsovårdsnämnden afgifvit sitt yttrande. Instruktion för veterinären borde af Hälsovårdsnämnden uppgöras.

2:o Uppförandet af en provisorisk köttkontrollstation å Järnvägstorget. Kostnaden för dennas uppförande, enligt bilagda eskissritning, skulle enligt uppgjort och likaledes bilagdt kostnadsförslag komma att uppgå till en summa af 3,800 mark. På grunder som ofvan anförts, anser Nämnden att kontrollstationen bör förses med en för köttets kokning lämplig kokningsapparat och synes det Nämnden, som om den för ändamålet lämpligaste vore Hennebergs desinfektor, storlek II (pris 1,500 tyska mark), hvilken jämte den för ångalstringen nödiga ångpannan (pris 490 finska mark) och med inräknade transportkostnader, torde komma att uppståld i kontrollstationen kosta cirka 3,000 mark. Utgifterna för anskaffandet af nödiga inventarier för köttkontrollstationen hafva af Nämnden, enligt bilagda utgiftsförslag, beräknats att stiga till inalles 800 mark, hvadan sålunda hela utgiftssumman för kontrollstationens uppförande och iordningsställande komme att stiga till 7,600 mark.

3:o Veterinären till hjälp erfordras 3 biträden, af hvilka ett (i tur) bör dejourera vid Slaktinrättningen under hela den tid af dagen, då denna är öppen, för att tillse att köttet af de slaktade djuren icke bortföres före afsyningen samt äfven för att med nödiga märken förse sammanhörande kroppar och inelfvor. De två andra biträdena erfordras för att vid kontrollstationen från och till lassen lyfta samt äfven afstämpla köttet. Dessutom tillkommer det dem, att ombesörja kokningen af det kött, som bör underkastas sådan; att biträda veterinären vid kontrollen å slaktinrättningen samt utföra öfriga förekommande göromål. Den årliga aflöningen för dessa trenne biträden har å 700 för hvarje beräknats stiga till 2,100 mark. Dessa biträden borde af Hälsovårdsnämnden utses på veterinärens förslag.

Öfriga årliga utgifter för kontrollstationen, har, enligt bilagda utgiftsförslag, beräknats till inalles 800 mark.

*) Upplýsningsvis må tilläggas att stadsveterinären i Stockholm åtnjuter en ordinarie lön af 3,200 kronor (4,500 mark), men därjämte erhåller vissa sportlar, så att hans årsinkomst från tjänsten stiger till cirka 5,000 kronor (7,000 mark).

Hela den årliga utgiftsstaten för den af Nämnden tilltänkta provisionella köttkontrollen kommer sålunda att uppgå till 6,900 mark.

Såsnart den föreslagna köttkontrollen träder i verket, blir emellertid den tillsyningsman som för närvarande är anställd för utfövande af köttkontroll vid Slaktinrättningen obehöflig, hvarför sålunda det till hans affönande beviljade anslag af 2,000 mark årligen icke mera behöfver utgå. Likaså kommer äfven då att bortfalla den utgift af något mer än 100 mark årligen, som hittills utgått såsom ersättning åt i och för köttkontrollen anlita veterinär. Då hvardera dessa inbesparingar af inalles 2,100 mark afdragas från den beräknade årliga utgiften för den föreslagna köttkontrollen, komme således årsutgiften för densamma att med endast 4,800 öfverstiga den nuvarande årliga utgiften för köttkontrollen. Då ägarne af sådant kött, som kan tillåtas till försäljning endast efter föregående kokning, därigenom att en sådan utföres vid köttkontrollstationen och köttet icke kasseras, besparas en ekonomisk förlust, har Hälsovårdsnämnden ansett billigt, att en ringa afgift (exempelvis 25 penni för 10 kilo) erlägges för kokningen, på det att stadens direkta utgifter för denna därmed måtte betäckas.

Den af veterinären utförda köttkontrollen vid Slaktinrättningen anser Nämnden lämpligast kunna ske klockan 5—7 e. m., emedan största delen af slakten just pågår under eftermiddagen. Själffallet måste dock hos Magistraten utvärkas en sådan ändring af de för Slaktinrättningen gällande ordningsregler att detta blir möjligt.

Vid kontrollstationen bör kontrollen äga rum under den ljusa årstiden (16 april—15 september) klockan 5—7 f. m. och under den mörka årstiden (16 september—15 april) klockan 6—8 f. m. Möjligen erfordras med anledning häraf, att hos Järnvägsstyrelsen utvärkas, att kött, ankommet med bantåg, icke utlämnas tidigare än klockan $\frac{1}{4}$ 5 f. m. under den ljusa och klockan $\frac{1}{4}$ 6 f. m. under den mörka årstiden. Med anledning af det anförda får Hälsovårdsnämnden hemställa om:

att Stadsfullmäktige i och för åstadkommandet af en tillfredsställande kontroll af alt i staden till salu hållet kött ville å vederbörlig ort utvärka godkännandet af sådan bestämning:

att enhvar som vill försälja annorlunda än genom slaktinrättningen till staden hemtadt kött, vare skyldig framlägga detsamma till undersökning och afstämpling på den af staden inrättade köttkontrollstation, hvarvid inelfvorna af det djur, från hvilket köttet härrör, jämväl böra medfölja, då detsamma såsom färskt kött torgföres.

att Stadsfullmäktige emellertid ville bifalla till införandet af den af Hälsovårdsnämnden föreslagna provisoriska köttkontrollen och förty bevilja ett anslag af 7,600 mark, för inrättandet af en

köttkontrollstation på Järnvägstorget, samt därutöfver ett årligt anslag af 6,100 mark för aflönandet af en veterinär jämte 3 biträden, hvilka skulle tillsättas på sätt Nämnden ofvan föreslagit, afvensom ett årligt anslag af 800 mark till betäckande af öfriga med köttkontrollen förbundna utgifter.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

M. W. af Schultén.

R. Vuorio.

Byggnadskontorets kostnadsförslag

för en provisionel Köttbesigtninganstalt å Jernvägstorget.

36,2 m ³ grundmur	å 8:—	289: 60
36,6 m. sockel af kantsten	å 6:—	219: 60
52 m ³ jordschaktning	å —: 60	31: 20
20 m ³ grus rundt grundmuren	å 3:—	60: —
47 m. underslag af stock	å —: 75	35: 25
190 m. spiror till resvirke etc.	å —: 55	104: 50
252 m. ” ” takstolar	å —: 55	138: 60
42 m. stock till vasor	å 1:—	42: —
24 m ² trossbotten	å —: 50	12: —
24 m ² brädtak	å 3:—	72: —
Sågspånsfyllning		20: —
258 m ² brädvägg	å 3:—	774: —
119 m ² asfalttak med läkt	å 1: 30	154: 70
2 st. dubbeldörrar	å 40:—	80: —
2 st. enkla dörrar	å 25:—	50: —
7 st. fönsterlufter	å 35:—	245: —
1 st. plåtkakelugn		80: —
1 st. kamin		35: —
75,6 m ² asfaltgolf	å 5:—	378: —
50 m ² omläggning med fältsten	å —: 50	25: —
2 st. bord	å 30:—	60: —
1,500 tegel till brandmurar compl.	å 80 pr $\frac{0}{100}$	120: —

100 m. foderbräder	å —: 25	25:—
Vattenledning (enligt Vattenledningskontorets kostnadsförslag)		317:50
10 m. kloakledning af 6" glac. lerrör	å 5:30	53:—
		<u>3,421:95</u>
C:a 10 % tillskott för arbetsledn. etc.		378:05
	Summa <i>Smf.</i>	<u>3,800:—</u>

Vattenledningskontorets kostnadsförslag.

Arbeten för undersökningsstationen vid Mikaelsgatan.

Anslutning till gaturöret		90:—
8 m. 51 mm. tackjernsrör	å 2:90	23:20
Tackjersnsfaçonrör		20:—
3 m. 25 mm. smidjernsrör	å 1:80	5:40
Smidjersnsfaçonrör		6:—
1 st. 40 mm. returventil		14:50
1 st. 25 mm. genomgångsventil		10:60
1 st. 25 mm. hufvudkran		7:—
1 st. 13 mm. tömningskran		3:20
2 st. 13 mm. serviskranar	å 3:20	6:20
2 st. bäcken	å 8:50	17:—
2 st. luktlås	å 3:20	6:40
10 kilo bly	å —:50	5:—
10 st. 100 mm. glaserade lerrör	å —:70	7:—
1 golfsil		21:60
5 m. 25 mm. hampslang	å 1:—	5:—
Arbetskostnad		40:—
5 st. 65 mm. afloppsrör af tackjern	å 4:30	21:50
1 strålrör		5:—
1 25 mm. slangjunktur		2:90
	Summa <i>Smf.</i>	<u>317:50</u>

Excl. gräfning.

Förslag till utgiftsstat för köttkontroll i Helsingfors.

Kontrollstationen:

Uppförande af en provisorisk köttkontrollstation å Järnvägstor- get (enligt bilagda ritningar och kostnadsförslag) . . .	<i>Fmk</i>	3,800	
En Hennebergs desinfektor (storlek II) för köttets kokning . . .	"	3,000	6,800

Inventarier till kontrollstationen:

Köttstämplar	<i>Fmk</i>	50	
1 dussin knifvar	"	50	
1 st. Mikroskop	"	300	
Rockar, handukar, m. m.	"	200	
Diverse inventarier	"	200	800
	Summa	<i>Fmk</i>	— 7,600

Årliga utgifter:

Veterinärens lön	<i>Fmk</i>	4,000	
3 biträden å 700 mk	"	2,100	
Elektriskt ljus	"	400	
Ved	"	200	
Stämpelfärg	"	50	
Transport af kasserade varor	"	150	6,900
	Summa	<i>Fmk</i>	— 6,900

*Handlingar angående ordnande af vattenserveringen i
Hermanstad.*

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 13 Aug. 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 189.

På Vattenledningskontorets framställning och i närmaste öfverensställelse med den princip för vattenservering i Hermanstad, hvarom Drätselkammaren ordat i sin skrifvelse till Magistraten af den 25 Oktober 1894 N:o 185 (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar N:o 28 för 1894) hade Drätselkammaren vid den 24 Januari 1895 hållet sammanträde beslutit:

- 1:o. att vattnet skall försäljas per kontant å 1 penni för 20 liter;
- 2:o. att försäljningen bör ega rum under söcknedagar 3 och under helgdagar 2 gånger dagligen 1 timme i sender;
- 3:o. att afhämtningskärlen engång för alla mätas och stämplas i stadens vattenledningsverkstad; samt
- 4:o. att vatten för eldsläckning lemnas gratis.

Dessa bestämmelser iakttogos emellertid endast vid den tidigare i stadsportens närhet inrättade vattenposten, i det Vattenledningskontoret, sedan äfven den å torget i Hermanstad till utförande beslutna vattenposten hunnit blifva färdig, med anledning af den ytterst obetydliga trafiken vid den första posten, ändrade försäljningstiden på sådant sätt, att hvardera posten visserligen hölls öppen 3 gånger hvarje söckendag och 2 gånger hvarje helgdag, men endast $\frac{1}{2}$ timme i sender. Enär vattenförsäljerskan bor gentemot vattenposten vid stadsporten, har hon dock från denna post utlemnadt vatten under alla tider af dagen.

Vid drätselkammarens sammanträde den 13 sistlidne Februari anmälte emellertid Kammarens viceordförande Herr Nummelin att, sedan på Helsovårdsnämndens föranstaltande alla inom Hermanstad befintliga brunnar utom en blifvit tillstängda, hade från den i nämnda förstad bosatta befolkningen, hvilken icke funnit sig tillräckligt betjent af den derstädes anordnade försäljningen af vatten från stadens vattenledning, försports klagan öfver bristande tillgång på vatten. Herr Nummelin ansåg sig därför, så mycket mera som vattenförsäljning i Hermanstad egde rum endast under vissa, ofvanbeskrifna kortare tider på dagen och ett all-

männare anlåtande af vattenposterna också försvårades till följd af en del af befolkningens fattigdom, hos Drätselkammaren böra hemställa, att till afhjelpande af de sålunda icke oberättigade klagomålen åtgärd måtte vidtagas antingen om inrättande uti Hermanstad af en fripost för vattenafhämtning eller ock om beredande af tillfälle för tomtinnehafvarene att för sig sjelfva och sina hyresgäster begagna sig af vattenledningen emot skälig ersättning enligt rumberäkning.

Sedan Drätselkammaren i anledning häraf inhämtat Vattenledningskontorets yttrande och förslag i ärendet, beslöt Drätselkammaren vid sammanträde den 29 Februari att låta den för uppmätning och stämpling af vattenafhämtningskärlen uppburna afgiften för framtiden helt och hållet bortfalla samt att anmoda Vattenledningskontoret att invid de förut befintliga vattenposterna låta inrätta två ständigt rinnande friposter, enhvar levererande högst 2 liter vatten i minuten och om möjligt med sådan anordning, att desamma kunde afstängas till natten. Vattenledningskontoret hade nämligen uti sitt yttrande upplyst att för mätning och stämpling af kärl af mera än 20 liters rymd af verkstaden debiterats en afgift af 75 penni, hvaremot alla mindre kärl afstämplats gratis, samt föreslagit att denna afgift nedsattes till 25 penni. Äfven de tvenne ständigt rinnande friposternas anbringande hade Vattenledningskontoret förordat, dock med den afvikelse ifrån Drätselkammarens i saken sedermera fattade beslut, att de reglerades för en vattenstråle af endast 1 liter i minuten. Hvarje debitering för vattenkonsumtion enligt rumberäkning afstyrkte deremot Vattenledningskontoret och anförde i sådant syfte bland annat, att tidigare erfarenhet utvisat att gårdsegarene, som enhvar omhänderfå sin nyckel till vattenposten, jemt och ständigt, särskildt under vintern bringa vattenposten i olag till följd af ofullständig stängning efter aftappningen, hvarjemte nycklarna utlånas, borttappas o. s. v. så att all kontroll öfver vattenhämtningen upphör.

Oaktadt dessa af Drätselkammaren vidtagna åtgärder till underlättande af åtkomsten af vatten i Gumtäckta villastäder hafva klagomålen öfver vattenbrist på stället icke upphört, och har senast i sådant afseende till Drätselkammaren inlemnats en af villaegaren E. Wikblom jemte sjutton andra villaegare undertecknad skrift af den 13 nyssvikne Juli. Uti denna skrift, som här i afskrift närslutes, framhålles samma, redan ofvananförda skäl till vattenbristen, det att brunnarna i Hermanstad blifvit af Helsovårdsnämnden stängda, samt upprepas anhållan att sökandene blefve medgifvet att erhålla nycklar till en vid stadens vattenpost inrättad skild utkastare med mätare, för att de derifrån må vara i tillfälle att förskaffa sig vatten på lämpliga tider och med sådana kärl, det för enhvar arbetare är möjligt att ega; och förklara sökandene sig villiga att till staden årligen erlägga afgift per rum i hvarje villa, beräknadt enligt den åtgång af vatten, som vattenmätaren utvisar. Eventuellt anhålla de, att deras stora vattenbrist blefve af vederbörande på något annat, möjligen fördelaktigare uttänkt sätt afhjelpt.

Beträffande sökandenes begäran om särskild vattenutkastare för sig, anför

Vattenledningskontoret, hvars utlåtande i ärendet Drätselkammaren infortrat, det staden komme att lida skada derigenom, att en slik samfäld vattenpost genom vårdslös handtering och bristfällig stängning under vintern ofta råkar i olag och, då den vållande vanligen icke kan upptäckas, staden kommer att vidkännas reparationskostnaderna. Äfvenledes skulle staden drabbas af kostnaderna för isningen kring vattenposten. Slutligen kan en sådan post, om någon af konsumenterna försummar betalningen af vattenafgifterna, icke afstängas utan att oskyldiga personer drabbas af följderna. Konsumenterna åter komma, enligt Vattenledningskontorets erfarenhet, i delo dels med hvarandra dels med Vattenledningskontoret, om någon af konsumenterna origtigt uppgifvit antalet rum, försummat att anmäla skedda tillbyggnader, användt vatten till yrkes-bakning eller byke, vattning af hästar etc., om kranen blifvit öppenlemnad, om vatten blifvit stulet medels falska nycklar o. s. v., hvarigenom totalkonsumtionen höjes och enskilda konsumenter utan sitt förvållande erhålla dyra debetsedlar å vattenafgifter. Vattenledningskontoret hyser derföre den åsigt, att ifrågavarande debiteringssätt är bland de mest invecklade, som gerna kunna uttänkas, och att derpå grundade konsumtionsbolag snarligen upplösas; och tillstyrker kontoret för den skull bifall till sökandenes anhållan endast under det förbehåll, att en af konsumenterna utsedd person ensam blefve ansvarig för vattenposten och dess skötsel samt vid all stadens debitering för vatten, reparationer m. m. allena representerade bolaget.

Enär enligt Drätselkammarens förmenande någon utsigt till en dylik anordning af saken likväl icke förefans, och hela ärendet för resten mera gäld afhjelpande af den allmänna vattenbristen i Hermanstad än blott sökandenes enskilda behof, anmodade Drätselkammaren Vattenledningskontoret att till Kammaren inkomma med något mera praktiskt förslag i frågan. Och afgaf i anledning häraf Vattenledningskontoret uti skrifvelse af den 6 i denna månad ytterligare tvenne alternativa förslag.

Det första alternativet går ut derpå, att allt vatten för hushållsbehof skulle utdelas gratis från två fribrunnar med automatiskt stängande ventiler, levererande hvardera högst 30 liter vatten i minuten. Vatten för industriella behof skulle deremot efter vanligt pris försäljas enligt mätare, om vederbörande konsumenter vilja inrätta egna utkastare invid stadens; i annat fall genom försäljning från de nuvarande vattenposterna och till ett pris af 50 penni per m³. Kostnaden för utförande af dessa tvenne friposter beräknas af Vattenledningskontoret till inalles 600 å 700 mark samt driftkostnaden, under förutsättning att endast priset för vattnets filtrering och pumpning eller 1 1/2 penni per m³ lägges till grund och att fribrunnarna oafbrutet togos i anspråk sex timmar i dygnet, jemte kostnaden för underhåll och isning, allt per år, till 300 mark.

Det andra alternativet åter består deri, att all hushållsbrukning skulle betalas af de gårdsegare, som önska anlita vattenledningen med 50 penni för hvarje i deras gårdar befintligt, med eldstad försedt rum för ett kalenderkvartal.

Vattenledningskontrakten skulle avslutas af ordningsmannen i Hermanstad, som granskade uppgifternas riktighet och emottog anmälningar om skedda förändringar i rumantalet. Vattenafgiften skulle erläggas förskottsvis per kvartal till samme ordningsman jemte priset för en nyckel till de befintliga allmänna utkastarena. Samtliga nycklar skulle numreras och gårdsegarene göras ansvariga för deras missbruk, i hvilket fall de borttoges. För förbrukning af vatten vid industriella verk skulle samma bestämmelser göras gällande, som under första alternativet anförts. Kostnaderna för vattenposternas skötsel och underhåll uppskattas i detta fall af vattenledningskontoret till cirka 300 mark om året; och antager kontoret, då ordningsmannen i Hermanstad skulle måsta ersättas för sitt besvär, att någon nämnvärd behållning af vattenafgifterna icke vore att påräkna, isynnerhet om missbruk af vattenposterna och slarf vid kranarnas stängande inberäknas.

Vid öfvervägande af för- och nackdelar mot hvarandra vid de tvenne alternativen anför Vattenledningskontoret, att det första, om ock måhända obetydligt dyrare än det andra, har den obestriddiga fördelen att på det grundligaste sättet afhjälpa den öfverklagade bristen i Hermanstad samt att derjemte så litet som möjligt bringa stadsmyndigheterna i kontakt med den bråkiga befolkningen derstädes. Det andra alternativet vore visserligen principiellt riktigare än det första, men gjorde hyresgästerna beroende af gårdsegarene, och skulle man, om dessa antingen icke ville anlita vattenledningen eller af hyresgästerna fordrade betalning för vatten, antagligen återkomma till nu bestående missförhållande samt blifva med all sannolikhet — vid hotande farsot med visshet — tvungen att utdela vatten gratis jemsides med den betalande konsumtionen.

Slutligen anför Vattenledningskontoret, att kontoret, som dagligen åsett de ihärdiga ansträngningar, med hvilka befolkningen i Hermanstad söker upphämta vatten ifrån halft utsinade brunnar, under det de några steg derifrån få köpa en hel så vatten för 3 å 4 penni, hyser den uppfattning, att det, som hufvudsakligast brister i dessa förstäder, är kontanta medel samt att hvarje försök att emot betalning utdela vatten kommer att misslyckas på denna grund. Kontoret anser också därför gratisutdelning af vatten i detta speciella fall vara den säkraste utvägen att förekomma vidare petitioner och ledsamma klagomål från befolkningens sida. Den omständigheten att gårdsegarene skulle afskräckas från att inleda vatten i sina gårdar, när de kunna afhämta sådant gratis, håller Vattenledningskontoret för mindre betydande, dels med afseende å det med afhämtningen förenade besväret, som enhvar endast i nödfall underkastar sig, dels därför att endast en liten del af Hermanstads gårdar öfverhufvudtaget är i tillfälle att inleda vatten på grund af det glesa rörnätet.

Vid slutlig pröfning i Kammaren af dessa tvenne alternativa förslag har Kammaren för sin del omfattat det första. Härvid har visserligen framhållits, att gratisutdelning af vatten i så stor skala, som härvid komme i fråga, vore ej allenast principiellt origtig, utan äfven i fall sådana som detta en orättvisa emot de

gårdsegare i Hermanstad, som redan inledt vatten till sina gårdar. Men å andra sidan måste förslaget till vattenservering efter någon godtgörelse enligt rumberäkning obetingadt förkastas, emedan det vore förenadt med alltför många och svåra olägenheter. Uti här relaterade skilda skrivelser från Vattenledningskontoret hafva desamma uttömmande framhållits och behöfva derföre ej upprepas. Att tillägga är endast, att indrifvandet af vattenafgifterna blefve så mycket svårare, som Gutmäckt med dess förstäder icke lyder under stadens jurisdiktion, utan alla tvister beträffande olikviderade vattenkomsumtionsafgifter skulle måsta slitas vid Häradsrätten i Helsinge domsaga; och den vid arrendeafgifternas från Hermanstad och Majstad indrifvande vunna erfarenheten uppmuntrar ingalunda till vidare aftal och förbindelser med arrendatorerne derstädes. Den af Vattenledningskontoret föreslagna förskottsbetalningen lemna säkerhet endast för det första kvartalets afbetalning, emedan nyckel till en af vattenposterna ej under annat vilkor utlemnades, men sedan sådan nyckel engång åt en villaegare gifvits, kan den ej med våld af honom återtagas, om han ej vidare behagar göra några förskottsbetalningar. De obehag för staden och den depravation för befolkningen, som antagandet af Vattenledningskontorets andra alternativ skulle åstadkomma, kunna ingalunda motvägas af den högst tvifvelaktiga större inkomst eller mindre utgift för staden, detsamma möjligen medförde.

Under sådana förhållanden har det synts Drätselkammaren som om den enda lösningen af frågan för tillfället låge uti inrättandet i Hermanstad af tvenne sådana automatiskt stängande friposter, som Vattenledningskontoret förordat, och får Drätselkammaren derföre, med anmälan tillika att Drätselkammaren nu, sedan klagomålen öfver vattenbrist i Hermanstad blifvit allt högljudare, beordrat Vattenledningskontoret att så reglera de derstädes redan uppförda ständigt rinnande friposterna, att de enhvar i stället för 2 liter vatten i minuten afgåfve på samma tid 3 å 4 liter, anhålla att Stadsfullmäktige för den öfverklagade vattenbristens i Hermanstad afhjelpande ville bemyndiga Drätselkammaren att *tillsvidare* anordna vattenserveringen derstädes såväl för hushållsbrukning som för industriel konsumtion i full öfverensstämmelse med Vattenledningskontorets ofvan anförda första alternativa förslag, samt för uppförande af de tvenne härför erforderliga friposterna med automatiskt stängande ventiler, af de till Stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda behof i årets budget upptagna medel anslå en summa af 700 mark.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christerson.

Th. Tallqvist.

Afskrift.

Till Drätselkammaren i Helsingfors stad.

Härmed få hos Drätselkammaren i ödmjukhet undertecknade villaegare i Hermanstad anhålla att, alldenstund vattentillgången för befolkningen härstädes är högst otillräcklig såväl vinter- som sommartid och isynnerhet numera, sedan alla brunnar af hälsovårdsnämnden i Helsingfors blifvit stängda med påskrift att vattnet för hälsan är skadligt, förutom en enda af staden inrättad pumpbrunn, belägen invid chausséen å Backas område midtemot vägen till polisvaktkontoret, hvilken brunn för närvarande och nästan alltid är utan vatten, — det för oss blefve medgifvet att erhålla nyckel till en vid vattenposterna härstädes inrättad skild utkastare med mätare, för att derifrån vara i tillfälle att förskaffa vatten på de tider och med sådana kärl det för en hvar arbetare är möjligt, såsom till tvätt af byke, då man ofta behöfver taga vatten, och förklara vi oss därför villiga att till staden årligen erlägga afgift per rum i hvarje villa, beräknadt enligt den åtgång af vatten, som vattenmätaren utvisar; och få hos Drätselkammaren vördsamast vi anhålla att denna vår stora brist blefve på detta eller af vederbörande på ett fördelaktigare uttänkt sätt afhjälpt. Hermanstad, den 15 Juli 1896.

E. Wikblom.

Sofi Fredriksson.

A. Parvos.

G. Tschesnakoff.

G. Jakobsson.

J. Källman.

J. Nordström.

H. Santala.

A. Sandström.

A. Nyström.

W. P. Lindström.

A. K. Blomberg.

G. Salminen.

Ida Hendriksson.

G. Söderholm.

A. Sundqvist.

F. A. Bäckström.

J. P. Johansson.

*Bilaga till handlingar angående allmänt införande af
Auerbrännare vid stadens gatubelysning med gas (N:o 28,
1896).*

*Till Helsingfors Stadsfullmäktiges Ordförande Senatorn m. m.
Välborne Herr L. Mechelin.*

Hos Herr Senatorn få vi vördsamt anhålla, att bilagda vår skrifvelse måtte för Herrar Stadsfullmäktige föredragas i sammanhang med Drätselkammarens skrifvelse N:o 190, rörande gatubelysning.

Med utmärkt högaktning
Gaslysningsaktiebolaget i Helsingfors.
ppr. T. v. Frenckell.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Sedan vi tagit del af Drätselkammarens i Helsingfors till Stadsfullmäktige riktade skrifvelse N:o 190 rörande gatubelysningen, taga vi oss härmed friheten hos Stadsfullmäktige vördsamt framhålla följande:

Såsom af Drätselkammaren nu framhålles kan på grundvalen af det mellan staden och oss gällande kontraktet något yrkande icke göras om omedelbart eller allmänt införande af Auerbrännare för stadens gatubelysning på vår bekostnad; ej heller kan yrkande med fog göras på nedsättning i priset för gatubelysningen. Detta dels emedan det nämnda belysningssättet fortfarande måste anses stå på försöksstadiet, dels emedan dess ekonomiska resultat ännu är långt ifrån konstateradt såsom godt.

Denna uppfattning hålla vi före att Kammaren kunnat tillägna sig utan att först, såsom nu skett i dess skrifvelse till oss den 27 Februari innevarande år, med bestämdhet påstå motsatsen, om Kammaren nämligen tidigare hade rådfört

sig med gaskontrollören. Genom det nu använda förfarandet har ärendet, enligt vårt förmenande, onödigtvis blifvit en stridsfråga i stället för att lösas på de fredliga underhandlingarnas väg. Såvida Stadsfullmäktige nu godkänna Drätselkammarens förslag, att hvarken på tvångsväg ej heller medels underhandling söka ernå belysning med Auerbrännare, så tro vi att stadens innevånares bästa icke tillgodoses, hvilket åter blefve fallet, om Stadsfullmäktige antog gaskontrollörens förslag om underhandlingars omedelbara inledande.

Lika som vi bestämdt måste mota hvarje försök att genom tvång inverka på vår öfvertygelse om rätta sättet att fullgöra de skyldigheter vi gent emot staden och dess innevånare åtagit oss, lika gerna tillmötesgå vi hvarje försök att genom jämkning åstadkomma sådana resultat att hvarken den ena parten eller den andra förfördelas, utan tvertom fördelar kunna uppstå utan större uppoffringar. Genom dylik öfverenskommelse har tidigare priset för gatubelysningen något reducerats, likasom vi för den privata konsumenten redan länge beräknat lägre pris än det vi kontraktsevenligt varit berättigade uppbära.

Om Stadsfullmäktige godkänna gaskontrollörens förslag om underhandlingars inledande, så skole vi gerna och, som vi hoppas, med framgång visa att det resultat Åbo gasverksförvaltning trott sig komma till i ekonomiskt afseende ej är fullt exakt och i hvarje händelse icke tillämpligt på förhållandena i Helsingfors. Likaså skole vi visa, att belysningen kan, med ganska ringa kostnad för staden, göras betydligt effektivare än hvad den nu är, utan att vi samtidigt betungas med kostnader, dem vi under de återstående fyra kontraktsåren omöjligt kunna återvinna.

Vi upprepe sålunda hvad vi redan i vår skrifvelse till Drätselkammaren framhållit, nämligen att vi gerna tråde i underhandling om Auerbelysningens utvidgande, på basen af skälig ersättning.

Helsingfors, den 5 September 1896.

Gaslysnings aktie bolaget i Helsingfors.

ppr. T. v. Frenckell.

Kontrakt om gaslysnings införande i Helsingfors stad, afslutadt emellan denna stad genom Magistraten, på ena, samt det af Handlanderne Kommersrådet och Riddaren Johan Fredrik Hackman, Feodor Kiseleff, Johannes Schramm och Johan Magnus Tollander samt Brukspatron Frans Wilhelm Frenckell, för sådant ändamål bildade aktiebolag, på andra sidan.

§ 1.

Bolaget inrättar å förbehållen plats invid Esbo tull, som af staden utan lösen upplåtes, på egen bekostnad ett gasverk för rörledd gas, beredd af träd, stenkol eller annat fullt lika tjenligt ämne.

§ 2.

Gasverket bör anläggas i den omfattning, att det i sinom tid kan med gasljus förse större delen af staden. Till en början nedläggas rör endast utmed östra och vestra Henriksgatan, norra och södra Esplanadgatan, Alexandersgatan, Senats- och Salutorgen, samt delar af Gloet, Södra kajen, Unions- och Fabiansgatorna inom den begränsning, som finnes med färgläggning utmärkt å bilagde planteckning; och böra dessa rör vara beräknade för en årlig gaskonsumtion af minst tvåtusen femhundra lågor.

I antydd utsträckning bör rörledningen och öfriga på bolaget ankommande arbeten och anordningar, derest icke sådana hinder inträffa, som ej bero af bolaget att undanrödja, vara fulländade den 1 September 1861, så att med gaslysning omedelbart derefter kan vidtagas.

§ 3.

Å bolaget ankommer, att när det finner sådant med dess fördel förenligt, utsträcka rörnätet till öfriga delar af staden; men staden kan jemväl förpligta bolaget till slik utvidgning i hvilken omfattning som helst, allenast staden tillika, på sätt nästföljande § närmare angifver, garanterar bolaget i årlig nettovinst, beräknad för en tiderymd af fem år i sender, tio procent å den kostnad såväl för nya rör jemte deras nedläggning, som för den utvidgning af redan nedlagda rör, bolaget i följd deraf får vidkännas, hvaremot denna garanti icke gäller de utgifter, som genom någon deraf föranledd, möjligen behöflig utvidgning eller

förändring af sjelfva gasfabriken kunna bolaget tillskyndas. Vid bestämmandet af den garanterade vinsten, som anses motsvara ränta och amortering å det i rörledningen nedsatta kapitalet, beräknas gaspriset enligt bolagets böcker, dock att deri icke inbegripes ränta och amortering å det kapital, bolaget i företaget nedlagt.

Utvidgning af näst antydd beskaffenhet, hvartill bolaget ej kan förpligtas före hösten 1863, bör fulländas utan dröjsmål och om möjligt sist inom ett år ifrån det tillsägelse derom, jemte garanti, genom Magistraten erhållits. Skolande likväl sådant meddelande ske under loppet af November månad.

§ 4.

Då bolaget sjelfmant tillärnar utvidgning af rörnätet, bör derom minst tre månader förut i Magistraten anmälas, med uppgift om rörens dimensioner. Å staden ankommer då att bestämma om det tilltänkta rörnätet tillika får än vidare utsträckas, eller om rören i den del, dit bolaget sjelfmant vill leda gasen, skola blifva af större dimensioner, hvilket stadens yrkande bolaget bör efterkomma; men staden är deremot förbunden att garantera bolaget den i föregående § angifna nettovinst, i förra fallet å hela det område utvidgningen sålunda omfattat, samt i det sednare, eller om rör af större dimensioner än bolaget tillärnat, komma att nedläggas, å rörledningskostnaden i det af bolaget afsedda nya området. Har staden, då bolaget anmäler sig sinnadt att utvidga rörnätet, icke iakttagit hvad i nästföregående punkt förbehållits och vill sedermera påyrka ytterligare utvidgning, så skall staden garantera bolaget tio procent icke allenast å rörledningen inom den trakt, dit densamma på stadens yrkande blifvit dragen, utan ock å den utvidgning af förut nedlagda rör, hvilken derigenom kan blifva nödig.

Dessa ärender böra af Magistraten med möjligaste skyndsamhet behandlas och slutföras.

§ 5.

Under en tid af fyratio år, räknadt ifrån den 1 instundande Oktober eller således intill den 1 Oktober 1900, äger bolaget, så framt dess genom detta kontrakt åtagne förbindelser behörigen fullgöras, uteslutande rättighet att nedlägga gasrör under de gator och allmänna platser, utmed hvilka gaslysning genom bolagets försorg tillvägbringas. Om gasverks inrättande för belysning af stadens öfriga delar må stadsstyrelsen äfven med andra träffa aftal, likväl med bolaget förbehållen företrädesrätt, att utsträcka sin verksamhet jemväl till sålunda ifrågakommande områden, så framt bolaget ikläder sig samma vilkor som af annan årligen bjudas.

§ 6.

Om vid den tid bolagets privilegium, enligt stadgandet i nästföregående §, upphör, annan öfverenskommelse ej blifvit emellan staden och bolaget träffad, äger bolaget, dock ej med uteslutande rätt, bibehålla och drifva gasanstalten intill den 1 Oktober 1910, äfvensom, derest staden icke begagnar sig af sin i § 7 upptagna lösningsrätt, allt framgent, så länge inrättningen hålles i fullt ändamåls- och tidsenligt skick.

§ 7.

Gasverket med allt hvad dertill hörer, såsom byggnader, rörledningar, apparater, lyktor, inventarier och gasmätare med mera dylikt, öfvergår den 1 Oktober 1910 i stadens ägo, så framt staden erlägger till bolaget i lösen det värde, ökad med tjugufem procent, hvartill verket med dess tillhörigheter af gode män, utsedde till det antal och i den ordning § 39 föreskrifver, uppskattas; — börande uppskattningen ske minst ett år förut samt stadens beslut i ärendet delgifvas bolaget senast tre månader efter det godemännen slutfört sitt sysslande.

§ 8.

I de delar af staden, der gasrör leda fram, äger bolaget under de utfästa fyratio åren ej mindre skyldighet än uteslutande rättighet att ombesörja lysningen å gator och allmänna platser. — Härtill nödige lyktor, ledningsrör, stolpar och öfrige tillbehör, allt af pryddig och af Magistraten godkänd beskaffenhet, anskaffas, uppställas och underhållas nu och framgent af bolaget. I kostnaden för lyktstolparnes inköp deltagar staden likväl så till vida, att bolaget för hvarje sådan af staden erhåller i ett för allt tio rubel silfver. Skulle för belysningen af allmänna platser lyktor eller lyktstolpar af större dimensioner än de vanliga erfordras, bör sådana emot skäligen ersättning anskaffas af bolaget.

§ 9.

Två år innan privilegii-tidens utgång, eller således under sommaren 1898, föranstaltar Magistraten att stadens i gatulysningsbesväret deltagande innevånare eller vederbörande, som äga å deras vägnar besluta, varda hörde, huruvida de önska att bolaget under ytterligare bestämd tid af tio år må fortfarande ombesörja den allmänna gatulysnigen till det pris, som kan öfverenskommas.

§ 10.

Enligt Nådigt förordnande äger Bolaget påräkna ett lånebidrag ur allmänna medel af trettiofemtusen rubel silfver samt befrielse från tull- och andra

afgifter för alla från utlandet ankommande för gasverkets inrättande, äfvensom för gasens beredande och ledning erforderliga apparater jemte de materialier, som för sjelfva gasverket kunna behöfva införskrifvas, såsom ock å de så kallade „gas fittings“, hvarmed förstås alla de effekter och inrättningar, som för den inre belysningen med gas erfordras.

§ 11.

Bolaget berättigas att utan hinder utföra de arbeten, som för gasrörens nedläggande å gator och allmänna platser blifva nödiga; men å bolagets sida bör dervid jemväl iakttagas att allmänna trafiken så litet som möjligt derigenom hindras, om än sådant skulle föranleda större kostnad vid arbetet, samt att sådana försigtighetsmått användas att skada eller våda för allmänheten icke kan komma att äga rum.

§ 12.

Bolaget förbinder sig föranstalta att de för gasverket erforderliga byggnader, apparater, maskiner och inventarier blifva till alla delar fullständiga, ändamålsenliga och af varaktig beskaffenhet.

Alla hufvudrör eller de som nedläggas i och längs efter gator och gränder samt å andra allmänna platser, skola vara af tackjern; men spisningsrören till gatulampor, byggnader och lokaler, äfvensom de rör som anbringas i byggnader, må förfärdigas icke blott af jern, smidt eller valsadt, utan ock af koppar eller messing. — Jernrören skola mot rost bevaras, de gjutna genom anstrykning af stenkoltjära på yttre sidan.

För utronande af samtliga rörens täthet, skola prof, under en tryckning af fem atmosferer, härstädes anställas. — Magistraten äger, om så åstundas, att till profvens öfvervarande utse sakkunnige personer, hvilka lemnas tillfälle att i dem taga den del de finna nödigt, för att om rörens tillförlitlighet sig förvissa; dock är bolaget alltid, ehvad å stadens sida någon person vid pröfningarna tillstädesvarit eller ej, ansvarigt för rörens och deras sammanfogningars beskaffenhet.

§ 13.

I afseende å gasverket, med hvad dertill hörer, är bolaget förpligtigadt att iakttaga allt, som för den allmänna säkerheten och till förekommande af eldfara nu är eller framdeles kan blifva förordnad. De upplysningar, rörande gasverket, som Magistraten eller behörig auktoritet kan, med hänseende till sundhet eller allmän säkerhet, finna nödigt infordra, skola utan motsägelse lemnas. — Bolagets direktion skall ock uppgifva visst, alltid tillhandsvarande ombud, till hvilket Magistraten och stads-auktoriteterne må kunna sig vända för upplysningar och meddelanden.

§ 14.

Alla de arbeten, hvilka för nedläggning och vidmakthållande af gasrören måste verkställas å gator, broar eller andra allmänna platser, bekostas af bolaget, som jemväl har åliggande att genast efter och i mån af rörläggningens utförande, på sin bekostnad, i förut befintligt skick försätta såväl stenläggningen som ock hvad af allmänna eller enskilda tillhörigheter och inrättningar för öfrigt kan komma att rubbas.

För gasens ledning genom vatten må rör anbringas på sätt bolaget kan finna tjenligt, med vilkor att något förfång för det allmänna eller för enskilda derigenom icke föranledes.

Gasrör få icke ledas så nära planterade träd eller allmänna brunnar, att mehn för dessa deraf uppkommer.

I händelse allmänna arbetsföretag, såsom omläggning af gator och broar, skulle göra förflyttning af gasrör, eller af en eller annan lamppåle, eller åtgärder för rörens fredande från skada m. m., nödvändiga, förbinder sig bolaget att, emot billig ersättning om verkställigheten deraf föranstalta.

§ 15.

Orenlighet och smutsvatten, som bildas vid gasberedningen, skall afledas så, att det icke tillskyndar grannarne någon olägenhet. Cisternerne under gasrören skola, så ofta erforderligt är, uttömmas å de tider på dygnet, då allmänna trafiken ej derigenom besväras. Till förekommande deraf att rök och vidriga gasarter från gasberedningsanstalten spridas, förbinder sig bolaget att använda sådana utvägar som för ändamålet befinnas tjenliga; de åtgärder och inrättningar, bolaget i följd af dessa föreskrifter ämnar vidtaga, och använda, skola före verkställigheten Magistratens granskning underställas.

§ 16.

Lyktpålar och lyktarmar skola vara af tackjern, prydliga till form och till beskaffenhet ändamålsenliga; likväl böra armar af smidt jern begagnas när så finnes nödigt.

Uti gatulyktorna skola brännare, genom hvilka gasen utlöpa, inrättas för låga i form af läderlappsvinge, eller sådan som för närvarande anses mest ändamålsenlig; dock förbinder sig bolaget, om så äskas, att framdeles kostnadsfritt för staden, förändra brännarene så, att lågan får den form, som möjligen kan finnas vara för belysningen mera tjenlig.

§ 17.

Alla byggnader, verk och apparater, som bolaget kommer att för gasens tillverkning och rening uppföra, äfvensom alla för den allmänna gatubelysningen

erforderliga rörledningar och inrättningar, af hvad slag och beskaffenhet de vara må, skall bolaget på egen bekostnad nu och framdeles, om något deraf blifver obrukbart, anskaffa och sedermera i fullgodt skick underhålla.

§ 18.

Den skada, som genom enskildas förvällande eller naturhändelser kan tillskyndas gasverket eller inrättningarna för den allmänna gatubelysningen, vidkännes staden icke; för den skada åter, som under kontraktstiden kan å gasverket och lyshållnings-inrättningen uppstå, i följd af krig, skall Magistraten vara förbunden att söka på allt sätt förhjelpa bolaget till ersättnings utbekommande.

§ 19.

Bolaget åtager sig all belysning med gas af allmänna och enskilda byggnader och lokaler, såväl utvändigt som invändigt, likväl under förbehåll, att sådan byggnad eller lokal är belägen invid någon af de gator eller platser, hvori rör för den allmänna belysningen blifvit nedlagde.

Spisningsrören som från hufvudrören leda gasen till allmänna eller enskilda byggnader eller lokaler, bekostas af bolaget till en längd af högst tjugu fot, men derefter af husägaren eller den som rörledningen begärt.

Erfordras sprängning för spisningsrörens ledande från hufvudrören till allmänna och enskilda byggnader, bekostas sådan af husägaren eller den som rörledningen begärt.

§ 20.

Bolaget åligger att emot erhållande af särskild betalning anskaffa och verkställa uppsättning af de lyktor, lyktpålar och lyktarmar med tillbehör, som allmänna inrättningar eller enskilda vilja, på dertill anvisade ställen, framför eller å byggnaden låta anbringa, hvilka lyktor icke äro i den allmänna gatubelysningen inberäknade.

§ 21.

Bolaget är ensamt berättigadt att till ett pris, som ej med mer än tio procent öfverstiger anskaffnings-kostnaden, tillhandahålla gasafnämare såkallade gasur eller gasmätare, äfvensom alla de rör m. m. som förstås under den allmänna benämningen „gas fittings“, samt att mot skälighets ersättning på erforderliga ställen låta anbringa desamma; varande bolaget ansvarigt för dessa effekters ändamålsenlighet och behöriga uppsättning.

§ 22.

Brister husägare eller annan person, på hvars begäran sådan gasinledning

blifvit utförd, i betalning därför, förbehåller sig bolaget ej allenast äganderätten till densamma, intill dess den betalas, utan ock att under tiden, antingen den begagnas eller ej, åtnjuta en årlig hyresafgift af tio procent å kostnadsbeloppet.

§ 23.

Undantagandes till gatulamporna, skall all gas ledas genom mätare, som anskaffas af bolaget till i § 21 angifvet pris, eller, der så önskas, tillhandahållas gasafnämare, emot en årlig hyra af femton procent å kostnaden; börande tillträde till dessa mätare lemnas bolagets ingenjör eller annan dess tjänsteman, vid hvilken tid på dagen sådant billigtvis kan önskas.

Gasmätare profvas och stämplas af en genom Magistraten tillsatt person, innan de begagnas.

§ 24.

Afståndet emellan gaslyktorna å gator och allmänna platser fastställes till femtio å etthundrafemtio fot i medeltal; men de punkter hvarest lyktorna skola anbringas, bestämmas i öfrigt af Magistraten; och bör dervid iakttagas att lamparne, så vidt sig göra låter, icke utsättas för skada genom åkdon.

§ 25.

Tiderna för gatubelysningen bestämmas för hvarje år af vederbörande myndigheter och införas uti en tabell, som genom Magistratens försorg bolaget tillhandahålles. På de i denna tabell utsatte tider, bör antändningen af gatulyktorna med noggrannhet öfver allt verkställas, och må dermed, så framt böter enligt § 36 undgås vill, icke fördröjas mer än högst femton minuter utöfver bestämd tid. Då eldsvåda inträffar under den mörka årstiden, böra gatulyktorna, utan vidare tillsägelse, med möjligaste skyndsamhet tändas. Eljest då sådant finnes nödigt och Magistraten två timmar förut låter derom tillsäga, böra lyktorna jemväl hållas lysande.

§ 26.

Bolaget förbinder sig att till lysningen använda gas, renad enligt de bästa, godkända metoder och af den styrka, att en brännare, beräknad att förtära fem kubikfot gas i timmen, skall gifva en låga, som i lyskraft och klarhet motsvarar tolf brinnande normala vaxljus, hvarmed i detta kontrakt förstås sådana, af hvilka sex väga ett skålpund viktualievigt, hvarje ljus af vid pass tretton verktems längd och förtärande trefemtedels lod vax i timmen.

Men som gasmaterialiernas beskaffenhet och atmosferiska förhållanden kunna hafva betydligt inflytande på gasens lyskraft, komma de i § 35 bestämda

påföljder icke att tillämpas, derest icke ljusstyrkan hos profbrännaren understiger den af tio normala vaxljus; och är bolaget, i händelse gasljuset icke finnes motsvara det af tio sådana vaxljus, pligtigt att utan åtnjutande af särskild betalning använda den större myckenhet gas, som för tillvägbringande af en sådan ljusstyrka kan erfordras. Skulle profbrännaren med en förtäring af fyra kubikfot gas befinnas lysa starkare än tolf vaxljus, får gasmängden för gatulykterne i samma förhållande minskas.

§ 27.

På det gasljusets beskaffenhet må kunna kontrolleras, bör i någon offentlig byggnad anbringas en profbrännare. Undersökning kan af Magistraten eller dess ombud när som helst, medan lysning pågår, företagas. Dervid bör „Bunsens“ eller annan allmännare antagen fotometer, anskaffad på stadens bekostnad, användas. Hvarken reverberer eller glascylindrar må vid sådan profmätning anbringas. För utrönande huruvida gatulykterne förses med gas till kvantitet och kvalitet i enlighet med hvad i kontraktet finnes bestämdt, äger Magistraten att vidtaga de åtgärder, som för undersökningen deraf anses mest ändamålsenliga; skolande instrumentaler och den gas, som för kontrollernes verkställande erfordras, på bolagets bekostnad anskaffas.

§ 28.

Gatulykternas brännare skola i allmänhet vara i likhet med profbrännaren, beräknade att förtära fyra och en half kubikfot gas i timmen, men större lampor för torg och öppna platser erhålla brännare, afpassade efter den för en större ljusstyrka erforderliga myckenhet gas.

§ 29.

För gatubelysningen åtnjuter bolaget betalning sålunda, att för hvarje brännare med full låga eller en ljusstyrka, motsvarande minst tolf vaxljus, erhålles en och en half kopek silfver i timmen samt för half låga trefjerdedels kopek och så vidare, i förhållande till lågans konsumtion. — Detta pris motsvarar tre rubel för ett tusen kubikfot gas.

För såväl yttre som inre belysning med gas af allmänna och enskilda hus och lokaler, erlægges till bolaget fyra rubel silfver för ett tusen kubikfot gas. Då gasförbrukningen inalles för året uppgår till tio millioner kubikfot, minskas gaspriset för såväl gatulyksningen som öfrig konsumtion med femtio kopek silfver för ett tusen kubikfot; vid en årlig förbrukning af femton millioner kubikfot, nedsättes priset ytterligare med femtio kopek.

Äfven i det fall att gasförbrukningen icke hade uppgått till tio millioner kubikfot för året, förbinder sig bolaget att från och med hösten 1880 lemna gatu-

lysningsgasen till ett pris af två rubel femtio kopek silfver för ett tusen kubikfot. Skulle genom en förbättrad beredning gasens ljusstyrka i betydligare mån ökas utöfver den normala, förbehåller sig bolaget att, för den privata gasförbrukningen, tillgodonjuta en förhöjning i de för densamma ofvan bestämda priser af åtta procent för hvarje fulla tolf procents tillökning i gasens lyskraft.

I afseende å gaspriset gäller, oberoende af nästangifne bestämmingar, ock att Bolaget efter förloppet af tio år icke må fordra högre betalning för den gas, som till gatulykning åtgår, än hvad enskilde afnämare, vid samma tid allmänligen till bolaget erlägga; börande detta så förstås, att bolagets skyldighet till en slik nedsättning icke göres beroende deraf om bolaget till ett färre antal afnämare, i anseende till betydligare gaskonsumtion, eller af annan särskild anledning, lemnar gasen under det i öfrigt allmänt gällande priset.

§ 30.

Alla väsentliga förbättringar, som under privilegii tiden i afseende å gasens tillredande och begagnande uppträffa, och hvilka, såsom fullt pröfvade, vinna ett allmännare användande, böra jemväl af bolaget införas. I dylika fall, likasom om bolaget komme att använda något lysningsämne, som blefve ansevärt billigare än de nu allmännast brukliga, bör en nedsättning af gaspriset, som står i förhållande till de fördelar bolaget genom förändringen erhåller, äga rum.

§ 31.

Gaspriset är beräknadt efter nu gällande medel-markegång i Nylands län på råg, men i händelse markegången något år skulle med mer än tio procent öfver- eller understiga nuvarande beloppet, så bör skilnaden beräknas och priset derefter modifieras.

§ 32.

Betalningen för belysningen af gator och allmänna byggnader erlägges två gånger om året, vid hvarje halft års utgång, sålunda att efter det sednare halfåret, sedan markegången för året blifvit fastställd, slutliqvid för hela året verkställas.

För gas förbrukad af enskilda, förbehåller sig bolaget månatlig betalning. Skulle enskild afnämare underlåta att betala räkning å lemnad gas, äger bolaget rätt att upphöra med leverering af gas till sådan person, så framt han ej framgent betalar förskottsvis priset för en mot föregående månads förbrukning svarande myckenhet gas.

§ 33.

Bolaget skall draga försorg derom, att för gasinrättningen tillräckligt förråd af gasmaterial alltid finnes att tillgå.

§ 34.

Anmärkingar emot den allmänna eller enskilda gaslysningen skola ofördröjligen föranleda undersökning om förhållandet. Härleder sig felet af ofullkomlighet i gasverket, rörsystemet, eller annan del af inrättningen, åligger det bolaget att på egen bekostnad sådant rätta inom viss tid, afpassad efter vidden af det erforderliga arbetet; och bestämmas tiden af Magistraten på grund af sakkunnige personers deröfver inhemtade omdöme. Underlåter bolaget att rättelsen fullgöra inom nu föreskrifven tid, erlägges till staden tjugufem rubel silfver för hvarje öfverskjutande dag, så framt icke på ett tillfredsställande sätt ådagaläggas att arbetet ej kunnat på den utsatta tiden verkställas.

Vägrar bolagets direktion eller ombud att afhjelpa fel, som bevisligen förefinnas, är ock Magistraten berättigad att derom besörja på bolagets bekostnad.

§ 35.

Skulle gaslågornas lyskraft befinnas mindre än § 26 bestämmer, bör bolaget efter skedd tillsägelse sådant ofördröjligen rätta, men om så, det oaktadt, ej sker, erkännes bolaget skyldigt att förutom det betalningen i samma mån minskas, utgifva ersättning med nedannämnde belopp, nemligen:

1:o. Om berörde minskning utgör åtta procent af hvad derom är såsom minimum stadgadt, tio rubel för hvarje dag.

2:o. Om minskningen utgör från och med åtta till och med sexton procent, femton rubel för hvarje dag.

3:o. Om minskningen utgör från sexton till och med tjugufyra procent, tjugu rubel för hvarje dag och så vidare i samma proportion.

Från utgifvande af sådan ersättning, hvilken beräknas intill dess den bestämda ljusstyrkan är återställd, är bolaget fritt, derest med bevis, som af Magistraten godkännes, styrkas kan, att ofvanberörde förhållande inträffat i följd af omständigheter, som icke kunnat förekommas.

§ 36.

Om till följd af något fel vid gasinrättningen, eller annan omständighet, som det af bolaget eller dess biträden berott att förekomma, den allmänna belysningen helt och hållet eller på något ställe uteblifver, försummas eller afbrytes, å tid då den bör vara i gång, skall bolaget för hvarje lampa, der sådant inträffat,

till stadens gatulydsning utgifva tjugu kopek i dygnet, detta dygn beräknadt, från stadgad tändningstid om aftonen, samt derförutan, i händelse laga åtal sker, vidkännas det bötes-ansvar, som för uraktlåtenhet i den allmänna gatubelysningen är eller blifver af vederbörlig myndighet påbjudet; dock må i intet fall ersättningen för dygnet öfverstiga tio rubel silfver; och skall, hvad afgiften till staden angår, densamma icke äga rum för längre tid än till dess bolags-direktionen eller dess ombud nöjaktigt fullgjort hvad i § 37 föreskrifves, samt alltid behörigt afseende göras å den tid, som för tändning, jemkning och släckning af lågorna erfordras, hvilken tid delas lika före och efter de i tabellen bestämda tändnings- och släckningstiderna.

§ 37.

Bolaget åligger att så snart som möjligt undanrödja tillfälliga afbrott i gaslysningen. — Sker det ej inom trenne dygn, bör bolaget emellertid utan särskild ersättning genast låta verkställa gatubelysning med oljelampor. Skulle af orsak, som det beror på Bolaget att förekomma och afhjelpa, gaslysningen i hela staden afstanna för längre tid än ett år, äger staden rättighet att hela gasverket med alla dess tillhörigheter inlösa, enligt de grunder gode män, valde i enlighet med föreskrifterna i § 39, bestämma.

§ 38.

Alla de viten och ersättnings-belopp, som bolaget enligt detta kontrakt kan blifva skyldigt att till staden utgifva, tillfalla gatulydsnings-fonden och må afdragas å den för allmänna gatubelysningen betingade betalning.

§ 39.

Stridigheter, som möjligen emellan Magistraten och bolaget kunna uppkomma, i fråga om verkställigheten af detta kontrakt eller rätta meningen deraf, såsom derom, huruvida tillräcklig sörgfällighet iakttages vid gasens beredning och rening, eller i allmänhet beträffande något af de förhållanden som i detta kontrakt afses och således äfven angående skyldighet att utgifva de bestämda ersättnings-beloppen, och om utsättande af äfventyr för underlåtet fullgörande af kontraktsvilkoren, der äfventyret icke redan är bestämdt, skola afgöras af gode män, som, derest icke kontrahenterna i något särskildt fall förena sig om ett större antal, bör vara fem, af hvilka Magistraten och Bolagets direktion utser tvenne å hvardera sidan och dessa fyra sedermera gemensamt välja en femte.

Kunna förstnämnde fyra gode män sig icke om detta val förena, bör den femte utnämnas af Guvernören i länet, som äfven för Magistraten eller bolaget må anställa val af gode män, i händelse endera underlåter att inom tre dagar

efter skedd tillsägelse, eller inom den längre tid, hvarom kontrahenterne i något särskildt fall kunna öfverenskomma, begagna dem tillkommande valrättighet.

Gode människens beslut skall anses lika giltigt med en af domstol utfärdad, laga kraft vunnen dom.

§ 40.

Derest gasverket med dertill hörande rörledningar icke skulle den 1 September 1861 finnas i det skick, som i § 2 af detta kontrakt bestämmes, så är bolaget, om det icke kan visa, att hinder, som bolaget ej kunnat undanrödja, varit dertill vållande, förbundet att i den centrala delen af staden ombesörja gatulyningen på samma vilkor som för gatulyningen i andra delar af staden då verkställes.

Skulle deremot bolaget vid nämnde tid icke nedlagt minst tiotusen rubel i och för verkets inrättande, går bolaget sitt privilegium förlustigt och erlägger dessutom ett vite af ett tusen rubel silfver.

För försummande af de i §§ 3 och 4 nämnda utvidgningsarbeten, pliktar bolaget för hvarje gång tvåhundrafemtio rubel silfver.

§ 41.

Vid utgången af hvarje år bör bolaget till Magistraten aflemna uppgift öfver den gaskonsumtion, som under året ägt rum.

§ 42.

De bolaget i grund af detta kontrakt tillkommande rättigheter och skyldigheter öfvergå till de nuvarande delegarenes lagliga rättsinnehafvare.

Af detta kontrakt äro tvenne lika lydande exemplar upprättade, ett för hvardera kontrahenten, som skedde i Helsingfors, den 30 Maj 1860.

Å Magistratens vägnar underskrifves förestående kontrakt af:

C. A. Örnberg.

fd.

Carl Hidström.

Julius Fr. Gadd.

Carl Brummer.

C. Gust. Lindberg.

Fredr. Leop. Clåsen.

C. W. Cadenius.

Carl Söderholm.

Svante Dalström.

fd.

Med ofvanstående kontrakt förklara undertecknade sig härmedelst nöjde.
Datum som ofvan.

F. Kiseleff.

J. M. Tollander

g. F. Kiseleff

enligt inlemnad fullmägt.

Johannes Schramm.

F. W. Frenckell

g. F. Kiseleff

enligt inlemnad fullmägt.

J. F. Hackman

g. F. Kiseleff

enligt inlemnad fullmägt.

Kontrakt.

Med bifall af Helsingfors Stadsfullmäktige är emellan stadens Drätselkammare och Gaslysnings-Aktiebolaget i Helsingfors öfverenskommet, att 26—29 samt 35 §§ i kontraktet om gaslysnings införande i Helsingfors stad af den 30 maj 1860 skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 26.

Bolaget förbinder sig att till lysningen använda gas, renad enligt de bästa godkända metoder och af den styrka, att en brännare, beräknad att förtära fem kubikfot gas i timmen, skall gifva en låga, som i lyskraft och klarhet motsvarar 13,5 Hefnerljus, d. v. s. normalamylacetatlampor af v. Hefner-Altenecks konstruktion, brinnande med en låghöjd af 40 millimeter. Af dessa lampor förvaras en under båda kontrahenternas sigill, i och för afgörande af tilläfvventyrs uppkommande tvister.

Men som gasmaterialiernas beskaffenhet och atmosfäriska förhållanden kunna hafva betydligt inflytande på gasens lyskraft, komma de i § 35 bestämda påföljder icke att tillämpas, derest icke ljusstyrkan hos profbrännaren med mer än 15 % understiger den af 13,5 Hefner-ljus; och är bolaget, i händelse gasens ljusstyrka ytterligare nedgår, pligtigt att utan åtnjutande af särskild betalning använda den större myckenhet gas, som för tillvägabringande af en sådan ljusstyrka kan erfordras. Skulle profbrännaren med en förtäring af fyra kubikfot gas befinnas lysa starkare än 13,5 Hefner-ljus, får gasmängden för gatulyktorna i samma förhållande minskas.

§ 27.

På det gasljusets beskaffenhet må kunna kontrolleras, bör i en af staden upplåten lokal anbringas en profbrännare. Undersökning kan företagas när som helst medan lysningen pågår. Dervid bör „Bunsens“ eller annan allmänare antagen fotometer, anskaffad på stadens bekostnad, användas. Hvarken reverberer eller glascylindrar må vid sådan profmätning anbringas. För utrönande huruvida gatulyktorna förses med gas till kvantitet och kvalitet i enlighet med hvad i kontraktet finnes bestämdt, äga stadsmyndigheterna att vidtaga de åtgärder som för undersökningen deraf anses mest ändamålsenliga; skolande instrumentalier och den gas, som för kontrollens verkställande erfordras, på bolagets bekostnad anskaffas.

§ 28.

Gatulyktornas brännare skola i allmänhet vara i likhet med profbrännaren beräknade att förtära fem kubikfot gas i timmen, men större lampor för torg och öppna platser erhålla brännare afpassade efter den för en större ljusstyrka erforderliga myckenhet gas.

§ 29.

För gatubelysningen åtnjuter bolaget betalning sålunda, att för hvarje brännare med hel låga eller en ljusstyrka, motsvarande minst 13,5 Hefner-ljus, erhålles fyra penni i timmen.

Öfverstiger konsumtionen i gatulyktorna på året 7,500,000 kubikfot, nedsättes priset sålunda, att för den öfver detta belopp förbrukade gasmängden erlägges tre och en half penni för hvarje brännare i timmen. Denna nedsättning gäller dock endast så länge gaskol få tullfritt till landet införas.

För såväl yttre som inre belysning med gas af allmänna och enskilda hus och lokaler erlägges till bolaget tio mark för ettusen kubikfot gas.

Skulle genom en förbättrad beredning gasens ljusstyrka i betydligare mån ökas utöfver den normala, förbehåller sig bolaget att, för den privata gasförbrukningen, tillgodonjuta en förhöjning i de för densamma ofvan bestämda priser af åtta procent för hvarje fulla tolf procents tillökning i gasens lyskraft.

I afseende å gaspriset gäller, oberoende af nästangifne bestämningar, ock att bolaget icke må fordra högre betalning för den gas, som till gatulyksning åtgår, än hvad enskilde afnämare vid samma tid allmäneligen till bolaget erlägga; börande detta så förstås, att bolagets skyldighet till en slik nedsättning icke göres beroende deraf om bolaget till ett färre antal afnämare, i anseende till betydligare gaskonsumtion, eller af annan särskild anledning, lemnar gasen under det i öfrigt allmänt gällande priset.

§ 35.

Skulle gaslågornas lyskraft befinnas mindre än i § 26 bestämmes, bör detta förhållande konstateras i närvaro af annan kompetent person, som af staden blifvit för ändamålet utsedd; och skall bolaget efter skedd tillsägelse ofördröjligen vidtaga åtgärd om lyskraftens ökande samt är derjemte genast skyldigt att förutom det betalningen i samma mån minskas, till staden utgifva ersättning med nedannämnda belopp, nemligen:

- 1:o. Om lyskraften nedgår till 10,4 Hefner-ljus, fyratio mark för hvarje dag;
- 2:o. Om lyskraften utgör mellan 10,4 och 9,5 Hefner-ljus, sextio mark för hvarje dag;
- 3:o. Om lyskraften utgör mellan 9,5 och 8,6 Hefner-ljus, åttatio mark för hvarje dag och så vidare i samma proportion.

Från utgifvande af sådan ersättning, hvilken beräknas intill dess den bestämda ljusstyrkan är återställd, är bolaget fritt, derest med bevis, som af stadsmyndigheterna godkännas, styrkas kan att ofvanberörda förhållande inträffat i följd af omständigheter, som icke kunnat förekommas.

Ofvanstående kontrakt är upprättadt i tvenne exemplar.

Helsingfors, den 10 september 1891.

På Drätselkammarens vägnar:

Leon. v. Pfaler.

Carl Mannerheim.
tf.

Gaslysningsaktiebolaget
i Helsingfors.

ppr. T. v. Frenckell.

Utskottsbetänkande i fråga om pensionsförmån åt stadens tjänstemän.

Med anledning af en till Magistraten inlemnad, till Stadsfullmäktige stäld ansökan af en utaf stadens vordne funktionärer om årligt lifstidsunderstöd uttalade Magistraten, i skrifvelse af den 8 maj 1893 (tr. handl. n:o 24 för 1893), önskvärdheten af att, till undvikande af godtycke, vissa normer måtte af Stadsfullmäktige fastställas, att vid pensionering af stadens tjänstemän inom de högre lönekategorierna tjena till efterföljd. Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 21 november samma år öfverlemnade åt beredningsutskottet att yttra sig i ärendet, uppdrogo Fullmäktige vid sammanträde den 9 april 1895, på beredningsutskottets förslag, åt ett utskott, hvori undertecknade Castrén, Federley och Stjernvall invaldes, att till Stadsfullmäktige inkomma med betänkande i saken. På anhållan af utskottet blef detsamma sedermera af Stadsfullmäktige förstärkt med undertecknade von Pfaler och Ramsay.

Vidare hafva Stadsfullmäktige vid sammanträde den 27 december 1895 åt utskottet öfverlemnade att yttra sig angående en i sammanhang med årets budget väckt fråga om ett årligt lifstidsunderstöd åt vaktmästaren vid realskolan F. W. Lindqvist.

De pensioner och personala understöd, som utgifvits af staden åt i dess tjänst anställda personer, hvilka för uppnådd hög ålder och på grund af förminskad arbetskraft önskat från sin tjänst afgå, hafva härintills städse meddelats på derom gjord ansökan eller annan särskild framställning och efter pröfning in casu. Detta förfaringssätt kan emellertid föga anses för tillfredsställande. Dels är en ansökan om ålderspension för den sökande högst odiös, då han ej har att stöda sin begäran på någon som helst reglementarisk föreskrift, dels åter tillåter afsaknaden af hvarje pensionsinrättning icke staden att, om än så varsamt, antyda, när tiden kan vara inne för åldrig tjänsteman att ställa sin innehafvande befattning till yngre krafters disposition. Å ena sidan kunna därför berättigade anspråk uppställas af i stadens tjänst anställda personer att få åtminstone någon, om ock ringa, säker ålderspension sig tillförsäkrad, och å den andra ligger det i stadens lätt insedda intresse att för sin del kunna hänvisa till berörda förmån.

Dessa allmänna synpunkter innehålla grunddragen af utskottets uppgift, att nämligen utreda, huruvida och på hvilket sätt en pensionering af i stadens tjänst anställda personer kunde organiseras.

I sammanhang härmed står frågan angående pensionering af tjänsteman, som på grund af invaliditet nödgas från sin tjänst afgå. Utskottet har dock icke ansett denna fråga nu böra ovilkorligt förknippas med hufvudproblemet och har därför velat söka lösningen till detta utan hänsyn till antydda biomständighet, hvilken likväl icke helt och hållet lemnats ur sikte.

Med afseende å delaktighet i pension har utskottet främst velat uppställa den princip, att en uppoffring i berördt syfte från stadens sida bör ifrågakomma endast till förmån för de i stadens tjänst stadda personer, hvilka icke innehafva ett till tiden begränsadt och af omval beroende mandat. Ej håller har utskottet ansett att de tjänstemän, som äro berättigade till pension på grund af redan förefintliga föreskrifter, böra i nu förevarande fall ånyo ihågkommas. Sålunda har utskottet, som i nedan intagna förteckning af stadens tjänster följt uppställningen i den af Stadsfullmäktige den 27 december 1895 fastställda „Utgifts- och Inkomststat för Helsingfors stad år 1896“, icke upptagit bland annat distriktsläkarene, hvilka utnämnas på tre år och hvilkas tjänster äro af temporär natur; bland uteslutningar bör vidare påpekas lärarepersonalen vid stadens folkskolor och personalen vid stadens polisinsättning.

Pensionsbeloppen böra sjelffallet stå i proportion till pensionstagarenes förut innehafda aflöning. Då dessa äro varierande mellan vidt åtskilda gränser, hafva icke mindre än sex olika pensionsklasser syntts påkallade för att möjliggöra en rättvis och tillfredsställande indelning. De mot dessa klassers anspråk svarande pensionerna har utskottet funnit skäligt fixera till följande belopp:

kl. I	pension 4,000 mk.
” II	” 3,000 ”
” III	” 2,000 ”
” IV	” 1,200 ”
” V	” 600 ”
” VI	” 400 ”

Inträde i pensionsrättigheter bör bero af a) antalet tjänsteår samt b) ålder, och har utskottet i detta afseende för sin del velat föreslå, att pension kan tilldelas tjänsteman, som i minst 30 år varit i sådan stadens tjänst, som medför pensionsförmån, och uppnått 63 års ålder. Skyldighet att från tjänst afgå, då pensionsrättighet inträdt, synes dock icke böra föreskrivas. Suspension af någondera af ofvansagda villkor ankommer efter pröfning på Stadsfullmäktige.

Utskottet har härvid icke förbisett, att antalet 30 tjänsteår är lägre, än

det i motsvarande fall i allmänhet fordras af statens tjänstemän, men beaktas bör, att med tjänsteår i nu förevarande sammanhang afses tjänsteår i stadens tjänst, till hvilka således icke kunna räknas t. ex. auskulterings- och andra tjänstgöringsår.

Frågan angående de nuvarande innehafvarenes af stadstjänst villkor för erhållande af pension beröres i annat sammanhang här nedan.

Efterföljande tablå, uppgjord med ledning af redan nämnda förteckning, innehåller fördelningen af stadens tjänster med afseende på de pensionsklasser, utskottet föreslagit, äfvensom antalet tjänster i hvarje klass:

Tjänster.	pension 4,000 mk antal	kl. I	pension 3,000 mk antal	kl. II	pension 2,000 mk antal	kl. III	pension 1,200 mk antal	kl. IV	pension 600 mk antal	kl. V	pension 400 mk antal	kl. VI
<i>I. Magistraten och Rådstufvurätten.</i>												
Borgmästare	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Justitie- och politierådmän	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Magistratssekreterare	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Magistratsaktuarie	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Magistratskanslist	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Stadsfiskaler	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Stadsfogdar	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—
Exekutions- och stadsbetjenter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Rådhusvaktmästare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>II. Kommunalförvaltningen.</i>												
Drättselkammaresekreterare	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drättselkammarenotarie	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Stadskamrerare	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stadskassör. Äldre stadsbokhållare	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Yngre stadsbokhållare	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Drättselkammarekanslibitråde. Drättselkontorsskrifvare	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Trafikkontors kamrerare	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
” bokhållare och kassör	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
” vågmästare	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Hamnkaptan	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Hamnmästare och hamnkontorsbokhållare	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Äldre vaktmästare vid hamnkontoret	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Stadsingeniör	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Byggnadskontorets arbetschef.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Byggnadskontorets geodet, bokhållare, stadsträdgårdsmästare, stadsbyggmästare	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—
Transport	2	—	15	—	7	—	11	—	9	—	—	15

Tjenster.	kl. I pension 4,000 mk antal	kl. II pension 3,000 mk antal	kl. III pension 2,000 mk antal	kl. IV pension 1,200 mk antal	kl. V pension 600 mk antal	kl. VI pension 400 mk antal
Transport	2	15	7	11	9	15
Byggnadskontorets förrådsförvaltare	—	—	—	—	1	—
Vaktmästare, hamnkonstaplar, skogsvakter	—	—	—	—	—	15
<i>III. Brandvärdet.</i>						
Brandmästare	—	—	1	—	—	—
Underbrandmästare	—	—	—	1	—	—
Sprutmästare och maskinist	—	—	—	—	3	—
Sergeanter	—	—	—	—	—	6
<i>IV. Sundhets- och sjukvården.</i>						
Förste stadsläkare	—	1	—	—	—	—
Andre stadsläkare, öfverläkare vid Maria sjukhus, epidemiläkare och besigtningssläkare	—	—	4	—	—	—
Fattiggårdens dārläkare	—	—	1	—	—	—
Amanuens vid Maria sjukhus	—	—	—	1	—	—
Sjuksköterskor	—	—	—	—	5	8
Syssloman vid sjukhusen	—	—	—	—	1	—
Sjukhuseldare och vaktmästare	—	—	—	—	—	3
Tillsyningsmän vid hälsopolisen	—	—	—	—	3	—
Föreståndare för undersökningsstation för lifsmedel	—	—	—	1	—	—
<i>V. Fattiggården och Stengårds dārvårdsanstalt.</i>						
Fattiggårds inspektor	—	—	—	1	—	—
Kontorsbiträde vid fattiggården	—	—	—	—	—	1
Sköterskor och vårdarinnor	—	—	—	—	1	13
Tillsyningsman vid arbetsinrättningen	—	—	—	—	1	—
Vaktmästare	—	—	—	—	—	2
<i>VI. Undervisningsväsendet.</i>						
Folkskole inspektor	—	1	—	—	—	—
Folkskole ekonom	—	—	—	1	—	—
Bibliotekarie vid Folkbiblioteket	—	—	—	1	—	—
Amanuenser vid d:o	—	—	—	—	4	—
Vaktmästare	—	—	—	—	—	6
Transport	2	17	13	17	28	69

Tjenster.	kl. VI pension 400 mk antal	kl. V pension 600 mk antal	kl. IV pension 1,200 mk antal	kl. III pension 2,000 mk antal	kl. II pension 3,000 mk antal	kl. I pension 4,000 mk antal
Transport	69	28	17	13	17	2
VII. Inkvarteringsnämnden.						
Kvartermästare	—	1	—	—	—	—
Vaktmästare	1	—	—	—	—	—
VIII. Vattenledningen.						
Vattenlednings ingenjör	—	—	—	1	—	—
Bokhållare, rörmästare, förste maskinist	—	—	3	—	—	—
Värkmästare, andre maskinist	—	2	—	—	—	—
Putsare, filterförman, reservoivakt.	3	—	—	—	—	—
IX. Saluhallen.						
Uppsyningsman	1	—	—	—	—	—
Summa	74	31	20	14	17	2

Sedan utskottet sålunda fixerat sin uppgift, har utskottet till ompröfning upptagit de sätt, på hvilka pensioneringen kan åstadkommas. Härför erbjuda sig förnämligast fyra principiellt olika utvägar:

1:o att staden direkt utbetalar de pensioner, som enligt antaget reglemente tillkomma resp. tjänstemän;

2:o att pensionerna säkerställas genom på statistisk bas kalkylerade årsinbetalningar, hvilka samlas till en under stadens förvaltning stående fond;

3:o att staden genom inbetalning en gång för alla söker delaktighet i någon redan existerande pensionskassa, till hvilken sedermera för hvarje tjänst göras inbetalningar enligt kassans reglemente; samt

4:o att staden tillförsäkrar sina tjänstemän lifräntor i någon lifränteanstalt, med hvilken kontrakt i saken kunde uppgöras.

Det första af dessa alternativ har den väsentliga olägenheten, att det till pensioner erforderliga årsbehovet blefve underkastadt högst betydande variationer och derigenom skoftals kunde komma att på ett bekymmersamt sätt betunga stadens budget.

Vidkommande det andra åter bör påpekas, att antalet tjänstemän icke är så stort, att en säker statistik kunde utarbetas, hvarför tid efter annan eventuellt betungande regleringar af pensionsfonden blefve nödiga, hvarförutom fondens förvaltning åstadkomme besvär och kostnad.

Det tredje alternativet vore onekligen acceptabelt för den händelse att utskottet funnes att på icke öfverhöfvan kostsamma vilkor vinna delaktighet i en stark pensionskassa och dertill staden sattes i tillfälle att i dess pensioneringsvilkor vinna alla modifikationerna, som för dess ändamål vore önskliga. Härom hyser utskottet emellertid icke sangviniska förhoppningar.

Återstår sålunda det fjärde alternativet, hvilket genom sin praktiska genomförbarhet i tekniskt och ekonomiskt afseende tilldragit sig utskottets uppmärksamhet. Inskränkande sig till ofvan gifna korta, men, såsom utskottet anser, i detta sammanhang och med hänsyn till nu föreliggande spörsmål tillfyllesgörande kritik af de öfriga alternativen, öfvergår utskottet till detaljbehandling af det sist-anförda och vill i sådant afseende främst belysa dess så att säga tekniska sida.

Då pensionering sker i form af lifräntor, köpta hos ett för ändamålet organiseradt solidt försäkringsbolag, besparas staden hvarje detaljerad statistisk utredning af mortalitetsförhållandena bland sina tjänstemän, hvilka, enligt här ifrågavarande metod, endast komme att såsom hvarje annan försäkringstagare inträda i förhållande till bolaget. Dettas en gång kalkylerade tariffer gälla för den nya gruppen af försäkringstagare, hvilken med afseende på mortalitet och andra på saken inverkan omständigheter icke skiljer sig från öfriga bolagets klienter. För hvarje gång en stadens tjänst ånyo besättes, vore sålunda endast att hos vederbörande bolag göra en anmälan om den utnämndes ålder och pensionsklass för att få försäkringsaftalet ingånget. Vid befördran till tjänst med högre pensionsklass mötte icke heller någon svårighet, i det att den erforderliga tillskottspremien omedelbart ur tarifferna erhöles.

Enligt det anförda kunde aftalet i hvarje fall ingås med hvilket bolag som helst och valet af sådant öfverlemnas åt vederbörande tjänsteman. Men då fullgörandet af inbetalningarna likasom ock öfvervakandet af dessas regelbundna förlopp bör ankomma på därtill egnad stadens myndighet — drätselkontoret — blir det af praktiska skäl nödigt att affären icke splittras, utan samlas på ett bolag eller åtminstone icke utbredes på ett stort antal sådana. Denna koncentration bör äfven vara egnad att medföra en ekonomisk fördel, som icke helt och hållet bör förbises. Såsom bekant ingår i tariffpremierna den s. k. „belastningen“, hvilken inkluderar en viss procent till täckande af anskaffningsprovision och förvaltningskostnader. Om därför ett kontrakt uppgöres, i hvilket staden förbinder sig att årligen tillföra ett bolag en betydande premieintrad och staden dertill åtager sig indrivandet af premierna och dessas regelbundna leverans, torde en rabatt i tariffpremierna vara att påräkna. Beloppet af denna beror sjelffallet af framtida definitiva underhandlingar, men kan dock, enligt hvad utskottet inhemtat, uppskattas till minst 2% af tariffpremierna.

Denna tekniska anordning af pensioneringsfrågan tillåter ännu den förman att, i händelse tjänsteman från sin befattning afgår före uppnådd pensionsålder, en emot inbetalningarna svarande reducerad pension kan tilldelas honom,

derest han icke förbehåller sig rättighet att fortsätta de en gång kontraherade årsbetalningarna. Äfven kan staden eventuellt förbehålla sig de belopp, som kunna utfalla på stadens inbetalningar, och sålunda återfå en del af utgifterna.

Den ekonomiska sidan af saken har utskottet sökt utröna genom att utgå från åldersförhållandena hos stadens nuvarande tjänstemän, då desse inträdde i sådan stadens tjänst, som enligt utskottets förslag medför pensionsförmån. Dessa förhållanden belysas af följande sammanställning, som sjelffallet icke öfverensstämma med uppgifterna å sid 3—5, emedan en del tjänster äro obesatta, andra skötas af personer, som samtidigt innehafva annan stadstjänst.

Ålder vid inträde i stadens tjänst	Mot tjänsten svarande pensionsklass					
	I	II	III	IV	V	VI
19—23	—	—	2	2	5	7
24—28	—	—	2	5	5	9
29—33	1	6	2	4	7	14
34—38	—	6	2	3	4	12
39—43	1	1	3	3	3	6
44—48	—	1	1	3	4	4
49—53	—	1	—	—	—	2
54—58	—	2	—	—	1	2
59—63	—	—	—	—	1	1
Summa	2	17	12	20	30	57

Af dessa siffror framgår, att bestämningen om 30 tjänsteår vid 63 års ålder i flertalet fall icke omöjliggör en normal pensionering af de i stadens tjänst stadda personer, som innehafva lägre befattningar och hafva att motse pension i kl. IV—VI. För öfriga grupper uppskjutes pensionsåldern, derest full pension skall utgifvas, med några år. Af tabellens samtliga 138 personer tillträdde 71 stadens tjänst vid en ålder som icke öfversteg 33 år och af de återstående innehade 27 ålder inom närmaste fem års grupp. Då i den approximativa kalkylen hänsyn icke kan tagas till alla fluktuationer i åldersförhållandena, har utskottet med beaktande af tabellens utslag antagit, att samtliga tjänstemän, för hvilka premieafgiften skall kalkyleras, hafva en återstående betalningstid af 30 år intill dess de äro pensionsberättigade, eller att således den för alla gemensamma inträdesåldern är 33 år. Enligt tabellen å sid 3—5 är det pensionsbehof, som skall tryggas:

kl. I	2 st.	à 4,000 =	8,000
” II	17 ”	” 3,000 =	51,000
” III	14 ”	” 2,000 =	28,000
	Transport		87,000

	Transport	87,000
kl.	IV 20 st. à 1,200 =	24,000
"	V 31 " " 600 =	18,600
"	VI 74 " " 400 =	29,600
	<u>Summa <i>Imp.</i></u>	159,200

Då årspremien för en lifränta af 100 mk, utfallande vid 63 års ålder, för en 33-åring är 10 mk 42 p., erhålles sålunda för ofvan upptagna pensionsbehof en regelbunden årsafgift af $1,592 \times 10,42$ mk = 16,588 mark 64 penning. Härvid har den förutsättning gjorts att samtliga tjänster innehafvas af män. Skulle flertalet vara kvinnor, blefve årsafgiften högre, alldenstund, såsom statistiken utvisar och nogsamnt känt är, kvinnans sannolika återstående lifslängd är större än mannens. Emellertid torde för det närvarande och för en lång tid framåt det förhållande kunna anses bestående att stadens tjänster med undantag af ett fåtal platser (vid sjukhusen) besättas med män, hvarför den approximativa kalkylen icke behöfver uppgöras med hänsyn till någon möjlig anomali i berördt afseende.

Påpekas bör vidare att slutresultatet med all sannolikhet i verkligheten icke skall utfalla högre än här kalkylerats, alldenstund i ett stort antal fall faktiskt lägre ålder än 33 år medför en besparing, under det att åter, derest villkoret af 30 tjänsteår för vinnande af pension upprätthålles, en högre inträdesålder icke nämnvärdt rubbar här anförda tal.

Det resultat, utskottets undersökning af saken ledt till, ger vid handen att pensioneringen kan ernås med en absolut taget måttlig årsafgift, hvilken, jemförd med hvad för det närvarande i personela pensioner åt stadens tjänstemän utgifves, nämligen ett belopp 9,700 mk enligt staten för året 1896, talar ett tydligt språk. Ifrågasättas kan dock, huruvida staden bör ikläda sig hela utgiften för den föreslagna pensioneringen eller huruvida icke resp. tjänsters innehafvare med någon del borde bidraga. Utskottet har för sin del funnit anledning förorda, det enhvar, som hädaneftter i stadens tjänst antages, förpliktigades att af sin lön afstå någon del af den för honom beräknade pensionspremien, hvilket bidrag vid löneutbetalningarna innehålles för att för sitt gifna ändamål begagnas. Denna löntagares del kunde lämpligen beräknas i % af aflöningen, förslagsvis c:a 2 % deraf, hvarigenom ungefär en tredjedel af pensionsafgiften erlades af resp. tjänstemän, och stadens budget komme att för pensioneringen belastas med en årsutgift af c:a 10,000 mk eller det belopp, som för det närvarande för ändamålet utgår. Stadsfullmäktiges beslut komme beträffande tjänster, öfver hvilkas aflöning Stadsfullmäktige ensamt bestämme, att omedelbart lända till efterrättelse; beträffande tjänster, för hvilka aflöningsstaten fastställes af Senaten, måste Senatens godkännande afvaktas.

På anförda grunder får utskottet för sin del till frågans lösning förorda ofvan utvecklade förfaringssätt för åstadkommande af en regelbunden pensionering af stadens tjänstemän och får i sådant afseende till Stadsfullmäktiges godkännande framlägga följande för sakens vidare drifvande grundläggande punkter:

a) å sid 3—5 förtecknade stadens tjänster äro förenade med de å sid. 2 nämde pensionsförmåner;

b) ålderspension utgifves efter 30 tjänsteår i stadens tjänst då innehafvaren fyllt sitt 63:dje åldersår;

c) pensionerna säkerställas genom inbetalning af de mot den utlofvade pensionen svarande lifräntepremierna till det eller de försäkringsbolag, staden för ändamålet utser, och erläggas dessa premier samfäldt af staden och resp. tjänstemän, hvilka senare bidra med ett belopp, motsvarande 2% af den med tjänsten förenade, å stat upptagna aflöning, hvilket belopp å lönen innehålles.

Återstår att beröra frågan, huru förfaras skall då tjänsteman från innehafvande befattning i stadens tjänst afgår innan uppnådd pensionsålder. Härvid synes en bestämd åtskillnad böra göras, då afgången är betingad af sjuklighet, och då den orsakas af befordran till annan icke stadens tjänst. I hvarterdera fallet bör den afgående obetingadt få fritt förfoga öfver den förmån han kan betinga sig på grund af sina egna inbetalningar d. v. s. de från lönen afdragna bidragen. Åtskillnaden hänför sig till den anpart staden har i lifräntepremierna. Vid afgång på grund af sjuklighet kan denna stadens inbetalning, enligt utskottets förmenande, rättvisligen icke fräntagas den afgående, utan borde denne få förfoga öfver den totala premien, d. v. s. berättigas med det anlidade försäkringsbolaget uppgöra aftal angående den form, under hvilken han finner tillgodohafvandet bäst förenligt med sina behof och fördelar. Någon kapitalisering af pensionen och kapitalets utbetalning åt pensionstagaren bör dock sjelffallet icke tillåtas, emedan ändamålet med pensioneringen derigenom skulle förfelas. Till främjande af det antydda syftemålet bör i stadens aftal med försäkringsanstalten förutses möjlighet till en tidigare utfallande reducerad pension och andra lämpliga förvandlingsformer för polisen.

Sker afgången deremot på grund af befordran eller utträde eljes från stadens tjänst, synes icke oberättigadt upprätthålla principen, att de mot stadens inbetalningar svarande eventuella förmånerna af denna disponeras, i hvilket fall

åter i kontraktet med det anlitate försäkringsbolaget lämpliga, af närmare underhandlingar beroende stipulationer böra inryckas.

Dessa synpunkter föra till följande bestämning:

d) *afgår tjänsteman på grund af sjuklighet från innehafvande befattning, innan han uppnått pensionsålder, tillgodoräknar han sig de förmåner, som de af staden gjorda premieinbetalningar kunna medföra; afgår han eljes, förfogar staden öfver sagde förmåner.*

I de fall, då öfvergång till tjänst med högre pension sker, hvilka fall enligt tillgängliga uppgifter äro särdeles få, komme den årliga premien något att stegras. Denna stegring bör i samma proportion, som den tidigare premien, fördelas mellan staden och lifröntetagaren. Men dessutom bör en tillskottsbetalning göras för de år, den lägre betalningen fortgått. Detta tillskott bör ankomma på staden, då en utbetalning en gång för alla blefve alt för betungande för resp. tjänstemän, medan den, i betraktande af de få fall, i hvilka den kan ifrågakomma, icke är betydande för staden.

Utskottet föreslår derfor

e) *att vid befordran till tjänst med högre pension den af den befordrades ålder beroende högre premien erlägges efter samma grunder som tidigare, men att erforderlig tillskottsbetalning för att pensionen skall utfalla 30 år efter det den befordrade i stadens tjänst inträdt erlägges af staden.*

Slutligen bör ännu nämnas, att i händelse den pensionberättigade vid uppnådd pensionsålder icke genast från sin tjänst afgår, pensionen sjelffallet icke bör utbetalas, utan för mellantiden tillfaller stadskassan.

Ofvangjorda förslag ega, såsom nämndt, tillämplighet på de tjänster, som komma att besättas, sedan pensioneringsförslaget behörigen faststälts. Deremot kunna de icke obligatoriskt följas gentemot för det närvarande i stadens tjänst stadda personer. Dels kunna många af desse icke mera medhinna det antal årsbetalningar, förslaget förutsätter, dels åter hafva de till sina tjänster förordnats utan något förbehåll om löneafdrag till pensionering. Emellertid har utskottet icke velat helt och hållet lemna pensioneringsmöjligheten för desse personer obekantad och synes härför erbjuda sig en enkel och med det föregående harmonierande utväg genom att staden förbunde sig att för sina nuvarande tjänstemän begynna lifranteinbetalningar till belopp motsvarande premien för en 33-årig per-

son för undfående af en mot tjänstens pensionsklass svarade lifränta vid 63 års ålder, dock med förbehåll att lifräntetagaren sjelf erlägger så stort tillskott, att de sammanlagda inbetalningarna tryggade nämnda lifränta så att sålunda t. ex. en nu 40-årig tjänsteman förbunde sig att ifrån sin lön afstå differensen mellan premien för en 40-årig och en 33-årig person för undfående af en lifränta af pensionsklassens belopp vid 63 års ålder. Skulle samtliga tjänstemän begagna sig af den dem sålunda erbjudna förmån, så skulle stadens totalkostnad för pensioneringen dock icke öfverskrida i det föregående kalkylerade gräns, som beräknats just under förutsättning af medelåldern 33 år. Visserligen blefve den enskilda kostnaden för de stadens tjänstemän, som redan uppnått en ålder öfver 40 år, rätt betydande, så att anbudet måhända icke af dem kan antagas; men utskottet har dock icke ansett sig kunna göra ett mera vidtgående förslag och får sålunda för sin del förorda

f) att staden förbinder sig att för enhvar af sine nuvarande tjänstemän, som innehafva enligt förslaget pensionsberättigad tjänst, erlägga den för 33 årig person kalkylerade premien, dock under förutsättning att ifrågavarande tjänstemän ikläda sig förbindelse att sjelfva erlägga den tillskottspremie, som kan erfordras för att säkerställa mot tjänsten svarande pension vid fyllda 63 år.

För den händelse dessa förslag i hufvudsak godkännas, får utskottet föreslå

det Stadsfullmäktige ville åt Drätselkammaren uppdraga att skrida till utarbetande af detaljerade förslag till pensioneringsreglemente äfvensom att af under statens kontroll stående försäkringsbolag infordra anbud om eventuellt öfvertagande af ifrågavarande pensionering.

Ytterst återstår frågan om lifstidsunderhåll åt vaktmästaren Lindqvist. — Hos Drätselkammaren hade rektorn vid realskolan, herr M. Brenner anhållit det Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige föreslå och utverka att nämnde Lindqvist, som är född den 6 augusti 1829 och allt sedan realskolans stiftande i augusti 1873 på ett exemplariskt och öfver allt beröm stående sätt skött sina åligganden, från hösten 1896, då skolan komme att upphöra med sin verksamhet och Lindqvist i följd af hög ålder jemte aftagande syn- och kroppskrafter hade svårt att förskaffa sig annan inkomst, blefve tilldelad ett årligt lifstidsunderhåll af förslagsvis 500 mark. Denna anhållan understöddes af Drätselkammaren med en modifikation af understödsbeloppet till 400 mark. — Enär Lindqvist emellertid

icke kvarstått i stadens tjänst så länge som för pension efter förestående grunder erfordrades och icke heller erlagt någon pensionsavgift, kan utskottet såsom pension åt Lindqvist

föreslå endast ett belopp af trehundra mark, att utgå räknadt från den 1 september 1896.

Helsingfors, den 25 september 1896.

Kaarlo Castrén.

C. B. Federley.

Leon. v. Pfaler.

August Ramsay.

F. Stjernvall.

*Konsuln Pauligs anhållan om restitution af trafikafgifter.**Till Drätselkammaren i Helsingfors.*

Enligt hvad bilagde Debetsedel af den 25 dennes utvisar, har mig för ett parti om 205 säckar amerikanskt hvetemjöl, hvilka enligt jemväl här bifogade komossement dat. Lübeck den 8 April c ifrån sistnämnda stad aflastats med ångaren „Linnea“ till min firma härstädes, debiterats full trafikafgift med Fmk. 100: 45 p:i, hvilket emellertid är stridande emot Stadsfullmäktiges den 6 Mars 1894, på Drätselkammarens framställning af den 21 Februari samma år fattade och sedermera förnyade beslut att för vintertiden från och med den 15 December till den 1 maj nedsätta trafikafgifterna med 50 % af deras nu utgående belopp, — hvarföre jag härmed vördsamt får anhålla om Drätselkammarns åtgärd derhän, att trafikkontoret blefve ålagdt återbära till mig det å ifrågavarande varuparti äfvensom å öfriga till mig med samma ångare aflastade varor, för mycket debiterade belopp trafikafgift.

Ehuru det rättvisa uti denna min anhållan framstår lika enkelt som klart, beder jag dock att när jag har mig bekant huru Trafikkontorets föreståndare stöder sin åsigt om den högre debiteringen på den omständighet, att „varan icke kommit direkte hit öfver Östersjön med samma ångare, utan med annan ångare från Hangö“, till vidare motivering få anföra följande:

I anledning af att Helsingfors hamn vid Linneas ankomst till Finland ännu var absolut otillgänglig och tidpunkten för isbrytaren „Murtajas“ beordrande från Hangö hit lika obestämd, hade rederiet nödgats besluta att provisoriskt upplägga Linneas last i Hangö, för att så snart sjöfarten i Helsingfors öppnats, låta transportera lasten hit med den samma rederi tillhöriga ångaren „Storfursten“ hvilket sedermera äfven skett. „Linneas“ last har således befunnit sig på köl d. v. s. uti fartygets eller rederiets värjo ifrån Lübeck ända fram till Helsingfors, och har af mig hvarken omhändertagits eller disponerats uti Hangö. Genom denna omständighet skiljer sig Linneas ifrågavarande last väsentligen från sådana varor hvilka måhända tidigare under vinterns lopp inkommit till Hangö, samt därstädes upplagts en längre tid, samt emottagits och disponerats af varuegaren. Uti herr Alfred Norrméns motion af den 13 Februari 1894, hvilken ligger till grund för Drätselkammarns berörda framställning, ordas endast om varor, som sjöledes till

staden inkomma, hvartill experterna i sinom tid ansett sig böra tillfoga det vilkor „att varorna böra hafva passerat Östersjön och vara verkligan utländska varor“. Då nu handlingarna utvisa, 1) att varan är utländsk, 2) att den kommit öfver Östersjön till Helsingfors, och 3) att den hit inkommit före den 1 Maj, så torde intet tvifvel heller om den rätta, d. v. s. lägre debitering af trafikafgift kunna vara rådande. Fartygets namn kan och får dock härvidlag icke spela någon roll, — ty det är en ganska allmän merkanti^l usance nu för tiden, att varor såväl ifrån europeiska, som transatlantiska hamnar, ehuru försålda tiden, och aflastade på s. k. direkt konnossement, en eller flere gånger på vägen få omlastas och hemföras till Finland med helt andra ångare, än de hvilka ursprungligen emottagit varan och tecknat konnossementet derå. Det må slutligen framhållas ännu att äfven tullkammaren behandlat ifrågavarande last såsom „Linneas från Lübeck“, och icke såsom någon Storfurstens last från Hangö, ty såväl tullinlagor som tullräkningar hafva utfärdats för Linnea och å andra sidan kan man väl rimligtvis ej begära att Linneas rederi lättsinnigt emot sitt bättre vetande bordt dirigera och låta ångaren forcera sig till Helsingfors på en tid då ej ens Murtajas bistånd ännu dertill kunnat erhållas. Rederiet har i alla fall såsom känt är genom särskilda åtgärder dragit försorg om att „Linnea“ lasten framkommit till Helsingfors så tidigt som blott möjligt, och derigenom beredt staden all den förmån, som deraf kan härleda sig och som staden i motsatt fall, då lasten aflevererats i Hangö, till större delen skulle gått misste om.

Helsingfors, den 28 April 1896.

Gustav Paulig.

Utdrag ur Helsingfors Drätselkammares protokoll för den 15 Maj 1896.

§: 3.

Sedan Drätselkammaren, enligt derom den 30 nysslidne April under §: 16 af protokollet fattadt beslut, till Trafikkontorets yttrande remitterat Handlanden Gustaf Pauligs ansökning om restitution af halfva beloppet af de trafikafgifter som påförts särskilda före den 1 Maj importerade varor hvilka befordrats med ångfartyget „Linnea“ till Hangö och derifrån med ångfartyget Storfursten till Helsingfors, så hade detta yttrande numera aflemnats uti nedanintagna skrifvelse:

Helsingfors Trafikkontor den 15 Maj 1896.

Till Drätselkammaren.

Med anledning af Herr Pauligs yrkande på restitution af halfva trafikafgiften för varor tillhörande ångfartyget Linneas första last från Lybeck, de der

lossades i Hangö och derifrån före den 1 Maj inhemtades till Helsingfors med ångfartyget Storfursten, ber jag få anföra följande.

Då man för två år tillbaka beslöt sig för att med 50 % sänka hamn- och trafikafgifterna för fartyg och varor, som vintertiden ankomma till Helsingfors från utrikes ort eller öfver Östersjön, skedde det, enligt min uppfattning, för att befrämja en plan att försöka göra Helsingfors till vinterhamn, såsom tillförene gjorts med Hangö. Genom isbrytares medverkan borde en sådan plan under gynsamma förhållanden kunna helst i någon mån realiseras och Helsingfors hamn hållas öppen, om ej för hela vintern så åtminstone för en del deraf. Och för att förmå redare att vintertiden låta sina ångare trafikera Helsingfors sänktes hamn-afgifterna; och för att uppmuntra trafikanter att taga in sina vintervaror med sådana ångare direkte till Helsingfors sänktes trafikafgifterna. Men varorna skulle komma från utrikes ort eller öfver Östersjön, således ej från eget lands hamnar eller från hamnar vid Finska och Bottniska vikarna. Kustfart skulle ej gynnas genom nämnda åtgärd. Häraf följde, att ej heller transitogods skulle tillgodonjuta den beslutna sänkningen af trafikafgifterna. Detta låg för öfrigt helt och hållet i sakens natur. Helsingfors stad kunde icke ha något rimligt skäl att afstå från halfparten af sina trafikafgifter för varor, som under vinter- eller vårmånaderna inkommit till andra städer i landet och derifrån med kustfarare befordrades transito till Helsingfors före 1 Maj. När varuimportören vet, att han behöver betala endast half trafikafgift för sina varor, om dessa inkomma direkte till Helsingfors, anlitar han sådan fartygslägenhet, som kommunicerar på Helsingfors, eller befraktar han, om lasten är större, enkom ett sådant fartyg. Men erhåller han samma förmån, om hans varor komma transito Hangö, är det honom likgiltigt, om transportångaren går på Helsingfors eller på Hangö. Ja, han kan föredraga Hangö, emedan vägen dit är kortare och säkrare och frakten tydligen billigare. Och är varan en gång lossad i Hangö, kan det bli frestande att äfven tullbehandla den där, i hvilket fall Helsingfors går miste om hela trafikafgiften. Att bevilja 50 % nedsättning i trafikafgifterna för transitogods skulle således kunna vara liktydigt med att motarbeta sina egna intressen. Fartygsredare, som för nedsättningen af hamnumgälderna skulle ha intresse af att trafikera Helsingfors, skulle äfven pressas att vända sig till Hangö, enär varuegarene föredraga transitohamnen eller i hvarje fall äro likgiltiga hvilkendera hamnen anlöpes. Men om båda parterna såväl redare som trafikanter, hafva intresse att anlita Helsingfors hamn, skall kommunikation på Helsingfors under vintermånaderna ha utsigt att komma till stånd. Och det är ju detta som åsyftats med de vidtagna åtgärderna att sänka hamn- och trafikafgifterna.

Efter dessa grunder har Trafikkontoret uppdebiterat trafikafgifterna under den utgångna vintern. Varor, som före 1 Maj inkommit direkte till Helsingfors med fartyg öfver Östersjön, hafva godtskrifvits 50 % af trafikafgiften, men varor, som inkommit transito eller med tullförpassning från Hangö eller Åbo, hafva de-

biterats fulla trafikafgifter vare sig varorna kommit hit per jernväg eller ångbåt. Trafikkontoret har icke fått emottaga någon instruktion i detta hänseende, utan endast erhållit från Drätselkammaren en kort notifikation af innehåll, „att trafikafgifterna och hamnumgälderna i denna stad skola från och med den 15 December 1895 till den 1 Maj 1896 nedsättas med 50 % af deras nu utgående belopp för varor och fartyg, som kommit öfver Östersjön.“ Det har naturligtvis icke kunnat falla Trafikkontoret in att taga en sådan notifikation efter bokstafven, ty i sådant fall borde ju äfven sådana varor, som vnder vintern komma hit per järnväg, draga half trafikafgift, blott de kommit öfver Östersjön. Men någonting sådant har ju aldrig varit ifrågasatt. Notifikationen, som synes utgått från Stadsfullmäktige, har Trafikkontoret tagit endast som en antydning, att det förut bekanta förhållandet rörande trafikafgifternas sänkande åter vore för handen. Det skulle vara oförsvarligt af ett embetsverk att rida på orden, när embetsverket har sig rätta förhållandet bekant. Muntliga förfrågningar å Drätselkammarens kansli hafva ock bekräftat, att Trafikkontorets uppfattning varit riktig.

Härtills hafva trafikanterna jemväl nöjts vid Trafikkontorets förfarande, tills Herr Paulig nu försökt göra en annan åsigt gällande beträffande ångfartyget Linneas första last från Lybeck innevarande år. Huru förhåller det sig i sjelfva verket med denna last?

Herr Paulig påstår, att Linneas ifrågavarande last befunnit sig på köl, d. v. s. uti fartygets eller rederiets värjo ifrån Lybeck ända fram till Helsingfors. Detta är ett misstag. Linneas last lossades i Hangö och togs om hand af tullmyndigheterna i Hangö likasom andra varor, som under vintern importeras öfver Hangö. Lasten kunde icke lossas från Linnea till Storfursten, emedan Storfursten icke fanns i Hangö vid lossningstillfället utan kom dit först några dagar senare. Linneas last befann sig således icke hela vägen från Lybeck till Helsingfors i rederiets värjo, utan låg flere dagar i Hangö i tullmyndigheternas händer. Det var ock med tullförpassning de till lasten hörande varorna befordrades vidare till Helsingfors, somliga per jernväg, somliga per ångbåt, de flesta sannolikt med Storfursten. Med andra ord: varorna kommo till Helsingfors transito Hangö. Och de kommo icke heller hit med en och samma tullförpassning. Under de första sju dagarna efter Linneas lossning i Hangö fick Helsingfors Trafikkontor emottaga inlagor å Linnea varor under 33 skilda tullförpassningar, utfärdade af tullkammaren i Hangö. Den omständigheten, att en del af lasten kom hit med en båt, tillhörig samma bolag som eger Linea, inverkar alls icke på saken. Storfursten gjorde från Helsingfors en kustresa till Hangö för att hitföra Linneas därstädes lossade varor under tullförpassning, det var allt. För denna kustresa fick Storfursten sjelffallet betala vanliga hamnumgälder i Helsingfors, icke efter 50 % afdrag. Det må nämnas, att äfven en af Finska Ångfartygs Aktiebolagets båtar, Express, under tullförpassning före 1 Maj hemtat till Helsingfors sådana varor, som under vintern anländt till Hangö med andra af bolagets båtar såsom

Urania och Astrea. Men någon sänkning af trafikafgifterna för dessa varor har ej ens ifrågasatts. Det skulle ock, såsom lätt inses, leda till det absurda, om varor, som under vintern lagrats i Hangö, skulle godtskrifvas 50 % af trafikafgifterna i Helsingfors, blott de före 1 Maj kommo hit per vanlig kustfart. Det vore att handla emot eget intresse, såsom ofvan uppvisats.

Herr Paulig framdrager vidare som stöd för sin uppfattning den omständigheten, att Helsingfors tullkammare i sina inlagor och räkningar behandlat ifrågavarande last såsom „Linneas från Lübeck“, icke såsom „Storfurstens last från Hangö.“ Detta är ej specialitet för Linnealasten, ty precis på samma sätt behandlas alla transitovaror, såsom Herr Paulig nog borde veta. Botnias last till Helsingfors via Hangö går i inlagorna alltid såsom Botnias last från Köpenhamn till Helsingfors änskönt Botnia icke ens ämnat sig till Helsingfors och kanske aldrig varit med sin köl i Helsingfors.

Hvad slutligen vidkommer Herr Pauligs slutargumentering, att Linnealastens tidiga hithemtande per Storfursten beredt Helsingfors en förmån, som staden i motsatt fall, då lasten aflevererats i Hangö, till större delen gått miste om, så må det vara nog att anmärka, att Linneas last i sjelfva verket aflevererades i Hangö i tullmyndigheternas händer, men att Helsingfors stad för den skull icke gått miste om sina förmåner, enär lasten kom hit såsom transitogods och fulla tolags och trafikafgifter erläggas på destinationsorten för allt transitogods, vare sig det kommer fram per jernväg eller per fartyg. Någon del af lasten kan ha tullbehandlats i Hangö och för denna del gick Helsingfors sjelfallet miste om tolags- och trafikafgifterna. Men detta utgör endast en illustration till hvad ofvan påpekats, att det ej kan ligga i Helsingfors intresse att subventionera transitotrafiken på Hangö. Det kan ännu invändas från Herr Pauligs sida, att Linneas rederi i hvarje fall ställde så till, att åtminstone den del af Linneas last, som Storfursten hemtade hit från Hangö, undandrogs tullbehandling derstädes. Men detta gjorde äfven Express rederi, då det lät denna båt hitföra Astraeas och Uranias laster. Någoting särskildt karakteristiskt för Linnealasten ligger således häri icke.

På grund af hvad jag här haft äran framhålla, kan jag icke annat än på det bestämdaste afstyrka Herr Pauligs yrkande på restitution af halfva trafikafgiften för de varor, som lossades från Linnea i Hangö och sedan hithemtades af Storfursten. Det strider emot hela idén med hamn- och trafikafgifternas nedsättande att tillämpa beslutet på gods, som anländer hit med tullförpassning. Och det skulle leda till de besynnerligaste konsekvenser, såsom förut antyds. Skulle Drätselkammaren icke desto mindre bevilja Herr Pauligs anhållan, måste Trafikkontoret utbe sig en noggrann instruktion, huru kontoret skall förfara med trafikafgifternas uppdebiterande under tiden från 15 December till 1 Maj. Jag ber få tillägga, att huru noggrann denna instruktion än må bli, skall Trafikkontoret alltid komma i en olidlig ställning, enär det i regeln icke framgår ur inlagorna,

om transitogods kommit per bantåg eller per fartyg. Endast den tulltjensteman kan säga det, hos hvilken tullförpassningen hamnat, och han befinner sig vanligen i det ena eller andra packhuset och kan icke midt under arbetet besväras med förfrågningar om alla de olika förpassningarnas detaljer och är icke heller skyldig att alltid stå till tjänst. Ett stort antal inlagor måste på detta sätt bli ligande ofärdiga på Trafikkontoret till skada för uppbörden och till förargelse för trafikanten. Detta endast som exempel.

Jag hoppas Drättselkammaren icke skall tveka att afböja restitutionsyrkandet, utan fastslå principen, att endast de varor, som utan lossning i mellanhamn under vintern komma hit direkte öfver Östersjön, skola tillgodoräknas 50 % nedsättning i trafikafgifterna. Datum som ofvan.

Å tjenstens vägnar:

Karl H. Lindholm.

Med afseende å hvad sålunda af Trafikkontoret anförts beslöt Drättselkammaren afslå den af Handlanden Paulig gjorda ansökningen. Som ofvan.

In fidem:
Th. Tallqvist.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Genom en under sistlidne April månad till Drättselkammaren enligt här bilagda kopia ingifven skrift, hade undertecknad anhållit om restitution af half trafikafgift å 205 säckar hvetemjöl, ankomna med ångaren „Linnea“ från Lübeck före den 1 Maj d. å., hvilken anhållan likväl af Drättselkammaren, enligt hvad hos gående protokollsutdrag för den 15 Maj d. å. närmare utvisar, blifvit afslagen. Missnöjd med detta Drättselkammarens utslag, får jag härmed vördsamt underställa frågan åt Herrar Stadsfullmäktiges pröfning och slutliga afgörande.

Utan att vilja i detalj bemöta föreståndarens af Helsingfors trafikkontor, Herr Lindholms, vidlyftiga betraktelser och andraganden, beder jag i hufvudsak få upprepa och hänvisa till de skäl, hvilka af mig uti min skrift till Drättselkammaren allaredan anförts, — samt att derjemte endast och gentemot herr Lindholms påstående få framhålla, att ifrågavarande „Linnea“ last, ehuru visserligen ej bokstafligen, så dock enligt merkantila begrepp, befunnit sig på köl ifrån Lübeck ända hit till Helsingfors. Detta faktum ändras och influeras enligt mitt förmenande icke derigenom, att några mindre, men särdeles brådskande varusändningar genom rederiets och tullens tillmötesgående redan i Hangö kunnat utlem-

nas åt resp. lastemottagare, — icke heller genom en sådan omständighet att t. ex. „Express“ hithemtad en bråkdel af „Astraeas“ och „Uranias“ laster, hvilka varor icke ens varit påtänkta att med dessa sistnämnda båtar frambefordras direkte ända till Helsingfors, hvilket deremot varit fallet vis å vis „Linnea“ och dess last. — Hade rederiet aflemnad denna last helt och hållet i Hangö, så skulle otvifvelaktigt en betydande del deraf genom Helsingfors' importörer disponerats från Hangö direkte upp till landsorten, och Helsingfors stad sålunda gått miste om trafikinkomsten å dessa varor.

Slutligen må det anmärkas, att derest rederiet låtit „Linnea“ afbida i Hangö och sjelf föra sin last till Helsingfors d. 24 April, — samma dag som „Storfursten“ inkommit med densamma — så skulle trafikafgiften derföre otvifvelaktigt och utan meningsskiljaktighet blifvit uppdebiterad endast till halft belopp. Frågas nu billigt: skall det inverka på saken, om lasten hithemtats med „Storfursten“ eller med „Linnea“? Genom „Linneas“ afbidande i Hangö skulle blott och bart å dess rederi tillskyndats en än större tids- och följaktligen äfven pekuniär förlust, utan att medföra ens den ringaste nytta å annat håll.

Ense med herr Lindholm derutinnan, att varor anlända per jernväg öfverhufvudtaget ej få åtnjuta nedsättning i trafikafgift, och utan att vilja motsäga fastsläendet af den princip, att sådan förmån bör tillgodokomma endast varor, som utan omlastning och magasinering i finsk mellanhamn under vintern komma hit direkt öfver Östersjön, — anser jag dock: dels att dylik princip härintills icke tillräckligt tydligt varit pointerad genom stadsfullmäktiges den 6 mars 1894 fattade beslut; — dels och i hufvudsak, att med hänsyn till de särskilda och särregna förhållanden, under hvilka ifrågavarande „Linnea“ last införts till Helsingfors, densamma rätteligen bör debiteras med endast half trafikafgift.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra, får hos herrar Stadsfullmäktige vördsamt anhålla

att Herrar Stadsfullmäktige ville bemyndiga trafikkontoret att utbetala den af mig begärda restitution af half trafikafgift å 205 säckar hvetemjöl, äfvensom å öfriga till mig med samma ångare inkomna varor.

Gustav Paulig.

Beredningsutskottet hemställer

att Stadsfullmäktige, med fästadt afseende å de synpunkter Trafikkontoret haft att tillämpa, ville godkänna Trafikkontorets åtgärd, men tillika, till förebyggande af olika åsigter angående grunderna för

ifrågavarande rabattberäkning anmoda Drätselkammaren att, i god tid innan den nu gällande tiden för rabatts åtnjutande utgår, inkomma med förslag till närmare preciserade bestämmingar i ämnet än de för närvarande föreskrifna.

Yttrande med anledning af särskilda förslag till Senatstorgets försköning.

Till Herrar Stadsfullmäktige.

Sedan herrar Stadsfullmäktige genom annons, utfärdad den 9 sistlidne mars, inbjudit hugade arkitekter och andra konstnärer att inom den 1 nyssvikne augusti inkomma med förslag till försköning af Senatstorget, antingen genom anläggning af skvärer eller på annat sätt, jemte det Fullmäktige utfäst ett pris på 3,000 mark samt två accessit om 1,200 och 800 mark för de bästa förslagen äfvensom bestämt, det skulle de inkommande projekten granskas af en utaf Fullmäktige tillsatt prisenämnd af fem personer, hafva Fullmäktige till ledamöter i sagda nämnd inkallat undertecknade af Lindfors, Medin, Waenerberg och Törnqvist samt arkitekten R. Björnberg. Då nämnden efter täflingstidens utgång skolat sammanträda för att fullgöra det nämnden ombetrodda uppdrag, har nämnden likväl inhemtat, att ledamoten herr Björnberg af sjukdom hindrades att deltaga i nämndens arbete. Då en annan af ledamöterna, undertecknad Medin, som emellertid för saken hitkommit från utrikes ort, icke kunnat här qvardröja i afvaktan på herrar Stadsfullmäktiges val af ny ledamot i nämnden uti herr Björnbergs ställe, har nämnden trott sig sjelf böra skrida till kompletteringsval och dervid till ledamot i nämnden utsett underskrifven Höijer.

De till nämndens granskning öfverlemnade projekten, hvilka samtliga inkommit inom utsatt tid, äro åtta till antalet, signerade på följande sätt och bilagda kostnadsförslag å nedanstående belopp:

a)	Motto „1863“	med anläggningskostnad <i>Smc</i> 120,451: —	och årlig underhållskostnad <i>Smc</i> 5,000: —
b)	„Simplex“	„ „ „ 135,940: —	„ „ „ 3,000: —
c)	„Den grönklädda“	„ „ „ 68,450: —	„ „ „ 300: —
d)	„F. H. & A. K.“	„ „ „ 142,047: —	„ „ „ 3,495: —
e)*)	„Forum“	„ „ „ 146,410: —	
f)*)	„Cour d'honneur“	„ „ „ 143,000: —	
g)*)		„ „ „ 150,000: —	
h)	„N:o 11“	„ „ „ 131,850: —	„ „ „ 1,000: —

*) Uppgift på årliga underhållskostnaden saknas för dessa förslag, i hvilka planteringar ej finnas.

Professorn G. Nyström, som redan förut för stadens räkning på begäran uppgjort en plan till Senatstorgets försköning och af Stadsfullmäktige förklarats berättigad att deltaga i täflan med sagda plan, oförändrad eller i detalj omarbetad, har upplyst att han icke ernade begagna sig af nämnda, honom af Fullmäktige förbehållna rättighet.

Af de inlemnade projekten innefatta de fyra förstnämnda, a—d, förslag till anbringande af planteringar å torget, hvaremot de återstående fyra, e—h, sakna dylika anläggningar. Uppgifterna på anläggningskostnaderna har nämnden icke i detalj kontrollerat, men tror sig dock kunna uttala, att dessa kostnader med all sannolikhet icke för något projekt komma att öfverstiga det af Stadsfullmäktige fastställda maximalbeloppet af 150,000 mark, om ock en del beräkningar, framför alt i kostnadsförslaget till projektet „Den grönklädda“, äro oriktiga och lemna ett mycket för lågt resultat.

Vid bedömandet af förslagen har nämnden för sin del icke kunnat tilldela någon af de täflande det af Stadsfullmäktige utfästa priset på 3,000 mark. Nämnden har väl icke förbisett, att ur ordalydelsen af Stadsfullmäktiges inbjudan den slutsats kunde dragas att det bland förslagen, hvilket nämnden stälde främst, borde, utan afseende å dess förtjenstfullhet och användbarhet i allmänhet, komma i åtnjutande af priset. Men då icke något af förslagen kan, utan väsentliga ändringar, tjena till efterföljd, samt ändamålet med ifrågavarande pristäflan och det dervid erbjudna, höga priset måste hafva varit att erhålla en fullt begagnelig plan, emotser nämnden att dess förfarande befinnes motiveradt.

Vidkommande de begge accessit på 1,200 och 800 mark, dem prisenämnden enligt Fullmäktiges beslut jemväl finge utdela, så har nämnden främst bland förslagen velat ställa det med motto „1863“, hvilket förslag synes komma närmast en tillfredsställande lösning af den förelagda uppgiften. Såsom förtjenstfullt bör särskildt framhållas det sätt, hvarpå anläggningarna leda till och koncentreras kring monumentet. Tillika söker förslaget tillgodose den stora trafik, som betjenar sig af gångbanan snedt öfver torget. En brist i förslaget är enligt utskottets tanke att öppningen mellan gräsplanerna emot trappan till Nikolaikyrkan är alltför trång. Vidare äro gatan längs kyrktrappan och såväl de diagonalt öfver torget som de i rak riktning emellan Senatshuset och Universitetet ledande gångbanorna alltför smala, och torde äfven Alexandersgatan böra utmed torget erhålla en större bredd för att kunna behörigen tillgodose den ökade trafik, som genom torgets afstängning för åkdon här måste uppstå. Dervid kunde de såsom platser för brunnar ut-

märkta halvcirkelformiga inskränningarna i planteringarna bortlemnas samt i stället för dessa brunnar fontäner uppställas der, hvarest å de rakt öfver torget ledande vägarna enligt förslaget komme att anbringas runda planer. Till skydd för gräsplanerna borde vid desamma norra kanter mot gatan nedanom kyrktrappan anläggas en smalare trottoar. De å förslaget utmärkta häckarna komme att verka störande och äro så mycket mera obehöfliga, som enligt förslaget parallelt med desamma komme att uppställas balustrader. Att, såsom kostnadsförslaget utvisar, till trottoarerna och gångarna använda plansten af grofhuggen granit, kan ej förordas, utan böra särskildt gångarna mellan gräsmattorna vara af sand. Äfven den å kyrktrappan anbragta, onyttiga och störande stängsel bör ur planen uteslutas.

Näst sagda projekt skulle nämndens flertal vilja ställa förslaget „Simplex“, som är bygd på väsentligen samma principer som „1863“ samt i hufvudsak delar det sistnämndas förtjenster och fel. Äfven enligt „Simplex“ komme att omkring monumentet finnas en jemförelsevis vidsträckt, öppen plats, som samlar verkan af anläggningarna kring detta, vidare gräsmattor, som bilda större, jemna ytor, samt vägar för rörelsen snedt öfver torget. Projektets grundtankar äro dock efter nämndens förmenande icke lika lyckligt genomförda i „Simplex“ som i „1863“. — En minoritet inom nämnden har framför „Simplex“ ställt det arbete, som signerats „Den grönklädda;“ dock har nämnden varit ense om att jemväl beträffande sistnämnda förslag särskilda graverande anmärkningar måste göras. Att för öfrigt, såsom i förslaget innehålles, anbringa planteringar å platformen kring Kejsarmonumentet, synes nämnden vara aldeles ogörligt, ehuru visserligen, på sätt redan förut uttalats, den lösa sanden å platformen borde undanskaffas och ersättas genom en betäckning med annat material, exempelvis romersk mosaik eller tiles.

Inom nämnden har uttalats tvifvelsmål om, huruvida icke torgets försköning kunde åstadkommas med bättre verkan utan planteringar än genom anbringande af sådana. Men har nämnden, såsom af det förestående redan framgår, icke kunnat gifva åt något af de till nämnden inkomna förslagen, som sakna planteringar, företräde framför de redan nämnda.

Efter nämndens åsigt skulle de två förslagen märkta „1863“ och „Simplex“ vara förtjenta af de accessit, dem Stadsfullmäktige utfäst, förslaget „1863“ af accessit på 1,200 mk och det andra förslaget af accessit på 800 mk. Bland täflingsvilkoren förekommer dock bestämningen, att de täflande förslagen böra vara uppgjorda i plan- och perspektivteckningar uti skala af 1 : 500 för de förra och 1 : 200 för de senare. Planteckningarna till begge förslagen hafva likväl uppgjorts i betydligt större skala. Då nämnden funnit sig vara oberättigad att dispensera från det af Stadsfullmäktige utsatta vilkoret och då nämnden, åt hvars pröfning det i kungörelsen uttryckligen öfverlemnats att bestämma om ifrågavarande accessit öfverhufvudtaget skola utdelas eller ej, icke kunnat enas om att med dessa pris belöna något annat af de ingifna förslagen, har nämnden vid sådant förhållande icke heller kunnat utgifva accessit i fråga. Men har nämnden velat hos herrar

Stadsfullmäktige, som härvid icke äro bundna af samma formela hinder som nämnden, vördsamt hemställa

huruvida icke herrar Stadsfullmäktige ville belöna förslagen „1863“ och „Simplex“, det förra med 1,200 och det senare med 800 mark, att utbetalas uppå vilkor som redan i annonsen bestämts eller att förslagen blifva stadens egendom.

De nämnden tillställda ritningarna och kostnadsförslagen samt namnsedlarna, dessa obrutna, öfverlemnas härjemte.

Helsingfors, den 7 oktober 1896.

J. af Lindfors.

A. Medin.
Onni Törnqvist.

Thorsten Waenerberg.
Th. Höijer.

Inbjudning till pristäflan.

Hugade arkitekter och andra konstnärer inbjudas härmedels att till Helsingfors Stadsfullmäktige inkomma med förslag till Senatstorgets i denna stad försköning antingen medels anläggning af skvärer derå eller på annat sådant sätt, som är egnadt att låta Kejsarmonumentet å torget framstå i dess fulla valör och derjemte förläna platsen ett med de omgifvande byggnadsverken harmonierande utseende.

Stadsfullmäktige hafva icke velat genom några närmare bestämningar binda de täflande i afseende å försköningsplanen, men till iakttagande fastställt att anläggningskostnaden icke får öfverstiga 150,000 mark, oberäknadt utgiften för de kringliggande gatornas omläggning med nubbsten.

Förslagen komma att underkastas jämförande granskning af en jury af fem sakkunnige personer, hvilka skola af Stadsfullmäktige härtill utses.

De täflande förslagen, uppgjorda i sådana plan- och perspektivteckningar att deras beskaffenhet kan fullständigt bedömas samt åtföljda af noggranna kostnadsberäkningar såväl för anläggningen som för det årliga underhållet, böra inlämnas till stadens Drätselkammare senast den 1 Augusti 1896 före kl. 2 på dagen. Förenämnda teckningar böra uppgöras efter skala af 1:500 för plan- och 1:200 för perspektivteckning.

Det står den täflande fritt att antingen öppet signera sitt förslag eller vidfoga detsamma förseglad namnteckning, i hvilket sistnämnda fall förslaget bör betecknas med en devis. Professorn G. Nyström, som redan för stadens räkning på begäran uppgjort en plan till Senatstorgets försköning, förklaras härmedels berättigad att deltaga uti ifrågavarande täflan med sagda plan, oförändrad eller i detalj omarbetad.

Det förslag, hvilket af juryn bedömes såsom det bästa, belönas med ett pris af 3,000 mark. För de tvenne förslag, som juryn anser dernäst förtjenstfulla, kan juryn tilldela resp. täflande ett accessit af 1,200 och ett annat af 800 mark. — De sålunda belönda förslagen blifva stadens egendom.

Sedan juryns utlåtande afgifvits, är det afsedt att offentligen utställa de täflande projekten.

Det slutliga valet af försköningsplan är Stadsfullmäktige förbehållet. Helsingfors, den 9 Mars 1896.

Pristäflan om Senatstorgets i Helsingfors försköning.

Hänvisande till en tidigare offentliggjord inbjudning till inlemnande af täflingsprojekt angående Senatstorgets i denna stad försköning, få Stadsfullmäktige tillkännagifva att stadens byggnadskontor beordrats tillhandahålla de täflande ej mindre situationsplan öfver torget med angifvande af dess höjdförhållanden, än afbildningar utaf de torget omgifvande byggnadsverkens utseende i vertikal projektion. Tillika uttalas såsom önskningsmål att de täflande för perspektivets uppritande välja en gemensam synpunkt och samma skala; hvarom jemväl närmare upplysning på anhållan meddelas å stadens byggnadskontor.

Helsingfors den 12 Maj 1896.

MAGISTRATEN

i

Helsingfors.

*H:fors den 11 Nov. 1896.**Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.*

N:o 202.

På derom af Magistraten uti skrifvelse af den 26 Mars innevarande år hos Stadsfullmäktige väckt förslag har en utaf utsökningslagen af den 3 December 1895 föranledd förändring uti Magistratens aflöningsstat allaredan vidtagits i så måtto att från och med nästkommande år 1897, då den nya lagen träder i gällande kraft, justitierådsmannens aflöning utgår enligt andra grunder än härförinnan. Såsom Magistraten uti nämnda skrifvelse tillika framhållit, erfordras af samma anledning ännu ytterligare icke oväsentliga ändringar uti berörda stat, beträffande hvilka Magistraten förbehållit sig att framlägga förslag, sedan öfverhetliga föreskrifter emanerat angående tillämpningen i vissa fall af utsökningslagen och särskilda andra dermed sammanhängande administrativa frågor. Då numera författningar i detta afseende blifvit fastställda samt Magistraten derjemte, på sätt framgår af Justitieexpeditionens i Kejsarliga Senaten för Finland skrifvelse af den 31 sistlidne Oktober, hvaraf styrkt afskrift med bref af den 9 dennes tillsändts Stadsfullmäktige,*) anmodats att inkomma med eget och Stadsfullmäktiges underdåniga yttrande rörande den blifvande anordningen af stadens utsökningsmyndigheter, har Magistraten tagit ifrågavarande angelägenhet under behandling och för sådant ändamål tillsatt ett utskott, bestående af Magistratens ordförande och viceordförande äfvensom vordne Justitierådsmannen, Bankdirektören Emil Schybergson, hvarhos Drätselkammaren, på uppmaning af Magistraten till ledamöter i utskottet utsett ledamoten i Kammaren, Grefve Carl Mannerheim och Stadskamreraren Teodor Holmberg, och får Magistraten, i öfverensstämmelse med sagda utskotts utan meningsolikhet fattade beslut, härmed hos Stadsfullmäktige göra framställning i nedannämndt afseende.

Genom den nya utsökningslagen har en väsentlig omgestaltning af utsökningsväsendet egt rum. Handläggningen af de s. k. utsökningsmålen, hvartill hänföras lagsökning för gäld på grund af klara och ostridiga fordringsbevis, kvarstadsärenden, skingrings- och reseförbud, så ock hvarjehanda annan handräckning, har nämligen, för såvidt gäller stad, från Guvernören öfverflyttats till Magistra-

*) Se bilaga A.

ten i egenskap af öfverexekutor, hvaremot de exekutiva åtgärderna, hvilka härinnan ålegat Magistraten och af denna ombesörjts genom underlydande betjente med benämning stadsfogdar, öfverlemnats åt en eller flere utmätningsmän, jemväl stadsfogdar kallade, att på eget ansvar utföras. Hela den civila exekutionen, på några undantag när, äfvensom redovisningen härför jemte dermed sammanhängande åtgärder ankommer således framdeles å stadsfogden ensam, hvarjemte denne af Magistraten bör kunna anlitas för verkställighet af saköreslängderna, som fortfarande tillhör Magistraten. Då enligt Magistratens tanke en sådan omfattande verksamhet icke lämpligen kan i denna stad åhvälfvas eller ombetros en enda person, har Magistraten ansett nödigt att härstädes från och med år 1897 anställas två utmätningsmän eller stadsfogdar med sådan fördelning af göromålen, att den ena, benämnd förste stadsfogde, egde ombesörja den verkställighet, som af enskild person på grund af dom eller utslag äskas, och derhos biträda Magistraten vid indrifning af saköresmedel och annan verkställighet af utslag i brottmål, samt den andra, kallad andre stadsfogde, handhafva exekutionen af sådana utskylder, allmänna afgifter, expeditionslösen och dylikt, hvarför utmätning utan dom eller utslag får ega rum.

För utsökningsreformens genomförande ligger det en synnerlig vikt på att vid utmätningsmans befattningarna fästas lämpliga personer. De förrättningar, hvilkas utförande framdeles å utmätningsman ankommer, ställa på innehafvarene af tjänsterna, isynnerhet å den, hvilken handhar den privata exekutionen, icke ringa anspråk på god juridisk underbyggnad och utbildning samt erfarenhet i exekutiva ärendens behandling i förening med personliga egenskaper, de der utgöra en garanti icke blott för förrättningarnas snabba men tillika varsamma verkställande utan ock för behörigt fullgörande af redovisningen för uppburna medel. Personer med sådana kvalifikationer kunna icke erhållas med mindre än att tjänsterna åtföljas af tillräckliga löneförmåner. I betraktande häraf och då den förste stadsfogden tillfallande sportelinkomst icke ännu kan beräknas, men denna emellertid icke torde komma att stiga till något betydande belopp, samt när åter afgifterna för de å andre stadsfogden ankommande tjänsteförrättningar till öfvervägande del tillfalla de exekutionsbetjente, hvilka, enligt hvad Magistraten skall här nedan framhålla, böra såsom biträden ställas till bemälde stadsfogdes förfogande, har Magistraten, med afseende jemväl derå att ingendera stadsfogden genom innehavande af annan befattning kan bereda sig ökad inkomst, ansett nödigt att stadsfogdarne tillförsäkras en årlig fast aflöning af femtusen mark, deraf tretusen mark skulle utgå såsom lön och tvåtusen mark i form af arvode.

Jemlikt den för stadens tjänstemän gällande aflöningsstaten äro för närvarande vid exekutionsverket anstälde 11 betjente, nämligen 4 stadsfogdar med en aflöning af tvåtusen mark om året, 3 extra stadsfogdar med en aflöning af ettusen sexhundra mark och 4 exekutionsbetjente, åtnjutande en årlig aflöning af ettusen mark. Med afseende icke allenast å mängden och mångfalden af

exekutionsgöromålen utan ock å stadgandet uti 10 § 1 kap. utsökningslagen att utmättningsman skall vid förrättning hafva med sig ojäfvigt vittne äro de blifvande stadsfogdarne, likasom härintills Magistraten, i behof af dylika biträden, förste stadsfogden för mindre göromål vid den å honom ankommande civila exekutionen samt för indrifning af saköresmedel och öfrig verkställighet af utslag i brottmål, men isynnerhet andre stadsfogden, hvilken för indrifningen af krono-, kommunala- och kyrkoutskylder m. fl. allmänna afgifter icke blott, jemlikt förordningen den 31 Oktober 1896 angående hvad vid tillämpningen af utsökningslagen i vissa fall skall iakttagas, är berättigad, utan äfven för medhinnandet af detta sysslande nödvändigtvis måste anlita ett större antal biträden. Förste stadsfogdens behof af biträden torde, enligt Magistratens åsigt, blifva tillsvidare tillgodosedt genom tvenne exekutionsbetjente, hvaremot andre stadsfogden icke är i stånd att fullgöra sina åligganden med mindre än att honom till biträde ställas minst fem betjente. Enär dessa sistnämde, såsom ofvan framhållits, kunna påräkna skäligen extra inkomst utöfver den fasta aflöning dem bör tillkomma, lärers denna aflöning icke behöfva utgå till högre belopp än ettusen sexhundra mark om året för enhvar af dem, medan deremot de betjente, hvilka afsetts att tillhandagå förste stadsfogden och hvilka, med afseende derå att denne ej medgifvits rätt att såsom andre stadsfogden delegera sin befogenhet såsom utmättningsman samt enär indrifningen af saköresmedlen ej åtföljes af några sportler, icke komma att för tjensten åtnjuta något tillskott i aflöningen, borde tillförsäkras åtminstone tvåtusen fyrahundra mark om året.

I sammanhang härmed har Magistraten trott sig nu redan böra meddela att Magistraten i fråga om ordnandet för öfrigt af exekutionsväsendet i staden haft för afsigt att uti den instruktion, som för stadsfogdarne och exekutionsbetjente kommer att af Magistraten i egenskap af öfverexekutor fastställas, inrycka bestämning derom att staden i afseende å indrifningen af förenämnda utskylder och allmänna afgifter skall indelas uti distrikt. I händelse antalet af dessa bestämes till fem, hvilket syntes Magistraten påkallas af de lokala och folkmängdsförhållandena i staden, samt de till biträden åt andre stadsfogden föreslagne exekutionsbetjente anvisas att hufvudsakligen enhvar inom sitt distrikt utföra dem ombetrodda förrättningar, torde syftet med den nu afsedda anordningen, nämligen en snabb och verksam exekution, till följd af den kännedom om de skattskyldige, som biträdena efter en tids förlopp förvärfva, och en större lätthet för utmättningsmannen att kontrollera ett försumligt eller efterlåtet biträde, kunna uppnås.

Vid behandlingen af nu föreliggande ärende har det icke undgått Magistraten hurusom mottagningen af ingifna handlingar i utsökningsmål och dessas diariiföring samt utlemnandet till allmänheten af utgående expeditioner och därå åter föranledd anteckning uti diarierna icke kan af justitierådmannen medhinnas utan hinder för hans hufvudsakliga tjensteverksamhet, nämligen beredningen och föredragningen af utsökningsärendena samt uppsättningen af härtill hörande protokoll och expeditioner, samt att å andra sidan icke håller parternas berättigade

anspråk på skyndsam expedition får förbises. I anseende härtill och som derhos den å magistratssekreteraren ankommande diariiföringen af brefärenden är för år ökats så att äfven denne funktionär, beträffande hvars tjänsteverksamhet allmänheten jemväl med fog ställer anspråk på iakttagande af den största skyndsamhet, uti nu ifrågavarande hänseende är i behof af biträde, har Magistraten ansett nödigt att för ombesörjandet af omordade och andra liknande göromål en registrator borde vid Magistratskansliet anställas mot åtnjutande af en årlig aflöning till belopp af tvåtusen fyrahundra mark, hvarunder en person i besittning af den duglighet och ordentlighet, som sysslan kräfver, antagligen icke kan erhållas.

Slutligen har det syns Magistraten skäligt att samtliga förbemälda tjänstemän och betjente borde, i likhet med en stor del andra i stadens tjänst anställda personer, komma i åtnjutande af förhöjning i aflöningen efter viss tjänstetid, hvilken förhöjning Magistraten ansett böra utgå efter 5 och 10 års tjänstgöring, för stadsfogdarne med 500 mark å arvodet äfvensom för registratorn och exekutionsbetjente med 200 mark, hvarvid den tid, som allaredan tillbragts i likartad befattning i stadens tjänst, borde vid bestämmandet af förhöjningen tagas i beräkning. Härigenom erhöles äfven de nuvarande stadsfogdarne, hvilka sannolikt af Magistraten komme att antagas till exekutionsbetjente, omedelbart en ersättning för den förminskning i aflöningen, som genom den nu föreslagna staten skulle drabba en del af dem.

På grund af hvad Magistraten ofvan anført och med föranledande af stadsgandet uti 2 § 1 kap. utsökningslagen har Magistraten trott sig böra, jemte anmälan att giltig anledning icke förefinnes, hvad Helsingfors stad vidkommer, för sådan afvikelse från föreskriften i sagda lag att magistrat är öfverexekutor i stad, som uti kapitlets 3 § är förutsatt, hos Hans Kejsrerliga Majestät i underdånighet hemställa

att genom nådig förordning varder stadgadt att från och med år 1897 skola i staden anställas två stadsfogdar, benämnde förste och andre stadsfogde, med sådan fördelning af göromålen, att förste stadsfogden egde ombesörja den verkställighet, som af enskild person på grund af dom eller utslag äskas, med skyldighet derjemte att enligt föreskrift biträda Magistraten vid å denna ankommande indrifning af saköresmedel och annan verkställighet af utslag i brottmål, samt att andre stadsfogden vore utmättningsman i fråga om sådana utskylder, allmänna afgifter, expeditionslösen och dylikt, hvarför utmätning utan dom eller utslag får ega rum;

och får Magistraten anhålla att Stadsfullmäktige inom af Guvernören utsatt tid ville aflemna till Hans Kejsrerliga Majestät stäldt underdånigt yttrande rörande denna fråga.

Vidare får Magistraten föreslå:

att Stadsfullmäktige, jemlikt föreskriften uti 5 § i nådiga förordningen den 31 Oktober 1896 angående stadsfogdes tillsättande och om villkoren för erhållande af sådan befattning, måtte hos Kejslerliga Senaten utverka det förenämnda tvänne stadsfogdar egde i årlig aflöning uppbära femtusen mark, hvaraf tretusen mark beräknades såsom lön och tvåtusen mark såsom arvode, med rättighet för dem till arvodesförhöjning med femhundra mark efter 5 och 10 års tjänst i befattningen.

Och slutligen anhåller Magistraten att Stadsfullmäktige ville besluta:

att, med indragning efter utgången af innevarande år af de nuvarande för stadens exekutionsverk å staten upptagna 4 stadsfogde-, 3 extra stadsfogde- och 4 exekutionsbetjentssysslor, 7 nya exekutionsbetjentsbefattningar skola från och med år 1897 inrättas med en årlig aflöning, för två betjente, de der egde biträda förste stadsfogden, af tvåtusen fyrahundra mark och för de öfrige, hvilka såsom biträden borde tillhandagå andre stadsfogden, af ettusen sexhundra mark;

att från och med nästkommande år vid magistratskansliet skall anställas en registrator med en årlig aflöning af tvåtusen fyrahundra mark samt med skyldighet att emottaga och utlemna bref och handlingar äfvensom ombesörja å sagda kansli förefallande diariiföring och andra liknande göromål;

samt

att registratorn och exekutionsbetjente skola tillgodokomma förhöjning i aflöningen med tvåhundra mark efter 5 och 10 års tjänstgöring, hvarvid den tid, som allaredan tillbragts i likartad syssla uti stadens tjänst, finge i afseende å förhöjningen medräknas.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

Edv. Öhrnberg.

JUSTITIE-EXPEDITIONEN
I
KEJSERLIGA SENATEN
FÖR
FINLAND.

Bil. A.

Helsingfors,
den 31 Oktober 1896.

Till Guvernören i Nylands län.

N:o 735.

Utsökningslagen för Storfustendömet Finland, gifven den 3 December 1895, hvilken, enligt nådiga förordningen af samma dag om utsökningslagens införande och hvad i afseende derå skall iakttagas, kommer att från och med den 1 Januari instundande år 1897 lända till efterrättelse, stadgar i 1 kap. 1—3 §§ beträffande anordningen af utsökningsmyndigheterna för landets städer, att magistraten skall vara öfverexekutor och stadsfogde utmättningsman, men att, der i viss stad denna anordning icke lämpligen kan bringas till stånd, Kejsaren och Storfurstens befallningshafvande i länet bör tillsvidare vara öfverexekutor för staden och magistraten utmättningsman, äfvensom att härom likasom ock, der i stad mer än en stadsfogde erfordras, angående stadsfogdarnes antal och omfånget för enhvars befattning komme att bestämmas genom nådiga förordningar.

I anledning häraf och sedan genom nådiga förordningar af denna dag stadgats, ej mindre att för utmätning af utskylder, allmänna afgifter, expeditionslösen och annat dylikt stadsfogde eller den, som enligt 1 kap. 5 § 2 mom. eller 6 § 2 mom. utsökningslagen i stad på grund af förordnande är utmättningsman på eget ansvar, skall vara obetaget att under den ansvarighet och med det förbehåll, som i 4 § samma kapitel äro bestämda, åt exekutionsbetjente, hvilka af magistraten antagas, uppdraga att förrätta utmätning af lös egendom, samt att exekutionsbetjent, som sådan utmätning verkställt, bör insända det dervid förda protokoll till den, som honom om förrättningen anlitat, än ock att såsom vilkor för erhållande af stadsfogdebefattning erfordras, att sökanden skall hafva aflagt lägre förvaltningsexamen och under ett år, med vitsord om skicklighet och pålitlighet, tjenstgjort vid länestyrelse eller magistrat eller å kronofogde- eller stadsfogdekontor, äfvensom att den, som för närvarande är i stad för förrättande af utmätningar anställd, må, ändå att han icke fullgjort hvad i anförd måtto för vinnande af befordran till stadsfogde är föreskrifvet, kunna till sådan befattning utnåmnas, får Justitieexpeditionen, enligt Kejsarliga Senatens i dag fattade beslut, härigenom anmoda Herr Guvernören att till sig infordra magistratens och stadsfullmäktiges eller rådhusstämman uti hvarje af de inom det Herr Guvernören nådigst ombetrodda län belägna städer till Hans Kejsarliga Majestät ställda underdåniga yttranden rörande den blifvande anordningen af stadens utsöknings-

myndigheter samt att med dessa yttranden och eget underdånigt utlåtande i saken forderrast och senast den 1 instundande December till Kejsarliga Senaten inkomma.

Vid inforandet af förberörda underdåniga yttranden eger Herr Guvernören jemväl förständigade vederbörande stadsmyndigheter att, sedan efter utfärdandet af nådiga förordningar angående de städer, i hvilka Kejsaren och Storfurstens befallningshafvande i länet tillsvidare skall vara öfverexekutor och magistraten utmätningsman, samt rörande stadsfogdarnes antal och omfånget för envars befattning i de städer, der mer än en stadsfogde erfordras, nådig föreskrift meddelats derom, i hvilka städer utmätningsmannabefattningen kommer att handhafvas af en eller flere stadsfogdar och angående desses antal, utan tidsutdrägt underställa i behörig ordning fattade beslut om stadsfogdens eller stadsfogdarnes aflöning Kejsarliga Senatens pröfning, på sätt om lönerna för städernas magistrater finnes föreskrifvet.

August Nybergh.

E. A. Forssell.

Resolution.

Öfversändes till Magistraten i Helsingfors med anmodan att af vederbörande Stadsfullmäktige infora och jemte eget underdånigt utlåtande senast den 20 innevarande November hit insända underdånigt yttrande uti innenämnda af Kejsarliga Senaten äskade afseenden; börande remissakten då tillika hit återsändas. Helsingfors, å Landskansliet, den 5 November 1896.

Hjalmar Palin.

Carl Lagermarck.

Helsingfors. Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri. Unionsg. 20. 1896.

*Handlingar angående utvidgning af ekonomibyggnaden vid
Maria sjukhuset.*

HELSOVÅRDSNÄMNDEN

i

Helsingfors.

H:fors den 18 Juni 1896.

Till Stadsfullmäktige.

N:o 45.

Sedan öfverläkaren vid Maria sjukhuset doktor R. Sievers uti en till styrelsen för sagda sjukhus aflåten skrifvelse för den 30 sistlidne april anhållit om styrelsens medvärkan derhän att erforderlig utvidgning af de för sjukhusets ekonomiafdelning samt till bostäder för en del af sjukhusets funktionärer afsedda byggnader blefve med det snaraste vidtagen, har bemälda styrelse i bref af den 2 maj innevarande å till helsovårdsnämnden öfverlemnad doktor Sievers förberörde skrift under anhållan att nämnden ville utverka vidtagande af de för den afsedda utvidgningen erforderliga åtgärder.

Då helsovårdsnämnden denne dag till åtgärd förehaft detta ärende har nämnden funnit de af doktor Sievers i förberörde skrifvelse framhållna skäl så talande att en utvidgning af sjukhuset, på sätt doktor Sievers föreslagit, icke längre kan uppskjutas. Nämnden får förty hos Stadsfullmäktige anhålla att medel för ändamålet måtte beviljas på det att med arbetets utförande med det snaraste kunde påbörjas. Dervid torde den planritning, som åtföljde nämndens skrifvelse för den 1 oktober 1891 — i hvilken skrifvelse nämnden redan framhållit nödvändigheten af en fullständig ekonomibyggnad för sjukhuset — kunna i väsendtlig del följas.

Afskrifter af förenämnda skrivelser utaf doktor Sievers och sjukhusstyrelsen biläggas.

På helsovårdsnämndens vägnar:

M. W. af Schultén.

R. Vuorio.

Afskrift.

STYRELSEN
för
MARIA SJUKHUSET.

Helsingfors,

den 2 Maj 1896.

N:o 13.

Till Hälsovårdsnämnden.

Uti en till Styrelsen ingifven skrift har Öfverläkaren vid Maria sjukhus D:r R. Sievers anhållit om Styrelsens medverkan derhän att erforderlig utvidgning af de för sjukhusets ekonomiafdelning samt till bostäder för en del af sjukhusets funktionärer afsedde byggnader blefve med det snaraste vidtagen.

Styrelsen, som jemväl för sin del kommit till insigt om nödvändigheten af en dylik utvidgning och som icke kunnat undgå att iakttaga de allvarsamma olägenheter som det nuvarande läget vållat sjukhusets administration, får härmed öfverlemna D:r Sievers' förberörda skrift till Hälsovårdsnämnden jemte anhållan att Nämnden, med hänsyn till de talande skäl D:r Sievers i förenämndt afseende framhållit, ville hos stadens Fullmäktige utverka vidtagande af de för den afsedda utvidgningen erforderliga åtgärder — nödvändigheten af hvilka åtgärders vidtagande utan något uppskof Styrelsen anser sig tillika böra för Nämnden särskildt framhålla.

Å Sjukhusstyrelsens vägnar:

Hugo Holsti.

Afskriftens riktighet bestyrker

R. Vuorio.

Afskrift.

Till Styrelsen för Maria sjukhus.

Vid uppförande af Maria sjukhus har man som bekant tagit i betraktande nödvändigheten af att i en mycket snar framtid utvidga sjukhuskomplexen. Vid förstärkte Stadsfullmäktiges sammanträde den 14 juni 1892 beslöts nämligen, att

tillsvidare endast delvis realisera det stora och omfattande förslag till kommunala sjukhusbyggnader som Helsovårdsnämnden i sin skrifvelse af den 1 oktober 1891 framställt. På förslag af ett i ärendet tillsatt utskott beslöto Fullmäktige, för att tillgodose det då för tiden oundgängligaste behovet, låta uppföra en sjukpaviljong af sten, 3 epidempaviljonger, ett lik- och obduktionshus, ett desinfektionsherberge och en tillbyggnad till det gamla kommunala sjukhuset. Beträffande ekonomibyggnaden lemnades åt ordinarie Fullmäktige att besluta, huruvida en tillbyggnad till det gamla ekonomihuset af trä skulle uppföras eller en ny ekonomibyggnad delvis enligt Helsovårdsnämndens förslag. Ordinarie fullmäktige beslöto på Drätselkammarens förslag och efter hörande af Helsovårdsnämnden den 12 derpå följande juli att i stället för tillbyggnaden till den gamla ekonomibyggnaden låta uppföra en del af den ekonomibyggnad hvartill eskissritning ingick i Helsovårdsnämndens ursprungliga, ofvannämnda förslag af den 1 oktober 1891.

Maria sjukhus, hvars afdelning för epidemiska sjukdomar öppnades den 1 juni 1894 och dess afdelning för icke epidemiska sjukdomar den 1 oktober samma år, har sålunda i det närmaste 2 år varit i verksamhet. Under denna tid har sjukhuset dag för dag blifvit mer och mer anlitadt af hufvudstadens befolkning. Så hafva under senaste år 1895 1,167 patienter varit intagna å detsamma, deraf 761 på dess medicinska, 406 på dess epidemiska afdelning. Under 4 första månaderna af innevarande år hafva redan varit intagna å respektive afdelningar 340 + 119 eller sammanlagt 459 personer, hvarur torde framgå att patientsiffran för innevarande år med all sannolikhet kommer att öfverskrida fjolårets. Medeltalet patienter för sistförflutna månad innevarande år å den medicinska afdelningen steg till 88 patienter per dag, således högre än det ordinarie sängantalet 84 per dag.

Hand i hand med denna starka stegring af patientantalet har naturligtvis gått en motsvarande ökning af sjukhusets personal.

Den provisoriskt uppförda ekonomibyggnaden, som endast utgör en ringa del af det påtänkta ekonomihuset, kan numera icke på ett tillfredsställande sätt motsvara de ökade anspråk man numera, med anledning af sjukhusets starka utveckling för öfrigt har rätt att fordra. Att så är fallet torde framgå af nedanstående uppgifter.

Den nuvarande ekonomibyggnaden består endast af kök, bageri, 2 skaffier, 2:ne rum för kosthållerskan och några små rum för betjeningen. Byggnaden saknar helt och hållet matsal för underläkaren och de bildade sköterskorna, matsal för betjeningen samt diskrum. Sjukhusets tjänstjungfrur och drängar, de senare från såväl epidemi- som icke-epidemiafdelningen, uppgående till ett antal af 15 å 17, intaga sina måltider i köket vid den tidpunkt då maten skall tillredas för privatpatienter, underläkaren och de bildade sköterskorna. Under samma tid måste diskningen, som äfven förrättas i köket, vidtaga. Köket tjänstgör sålunda såväl som kök och matsal som diskrum. Under den kalla årstiden förrättas dessutom i köket af brist på lämplig plats potatisskalning och fiskrensning. Underläkaren,

kosthållerskan och de bildade sköterskorna intaga sina måltider i ett af kosthållerskans rum, som dessutom tjänstgör som tambur och direkte kommunicerar med den yttre luften. Att i denna hopträngda lokal, der föda dagligen skall tillredas för omkring 130 personer och der dessutom en personal af 32 personer intaga sina måltider, hålla snygghet och ordning gränsar nästan till det omöjliga. De nämnda små rummen, som tjena till bostad för drängar och jungfrur, — de hafva delvis i förbigående sagdt gemensamma kakelugnar — äro kalla och inrymma endast en del af betjeningen. Man har därför nödgats inreda desinfektionsherberget, som lyckligtvis under dessa epidemifria år ej behöfts för sitt egentliga ändamål, till bostad för vaktmästaren och tvätterskorna; förut har man dessutom nödgats inrätta ett af dess rum till mottagningsrum för epidemiläkaren, i avfaktan på att den till uppförande beslutna observationspaviljongen blefve färdig. Stenpaviljongens nattsköterska har icke något eget rum der hon under dagen kunde hvila ut. Oaktadt dessa anordningar, som egentligen borde anses öfverträda det tillåtna, bo af brist på utrymme utom sjukhuset en af dess viktigaste funktionärer, nemligen eldaren för värme- och ventilationsapparaten samt dessutom en af drängarne; likaså blir fallet med desinfektionsinrättningens föreståndare, som i dessa dagar kommer att antagas.

Icke bättre bestådt är det med tvättaafdelningen. Som tvättstuga tjänstgör ett otidsenligt, kallt rum uti det sedan forna tider qvarstående uthuset. Tvätt förrättas numera alla hvardagar med undantag af lördagar. Mangel, torkrum och rum för det för sjukhusets alla paviljonger gemensamma rena linneklädsförrådet saknas helt och hållet. Manglingen sker uti en kall källare i det gamla sjukhuset och från samma källare sker utdelningen af det rena linneklädsförrådet. Torkningen sker dels på desinfektionsherbergets vind dels på vinden af det för tuberkulösa patienter upplåtna gamla sjukhuset. Som häraf synes förrättas detaljarbetet af den för ett sjukhus så nödvändiga tvätten på olämpliga ställen, spridda öfver sjukhusets hela område.

Slutligen må nämnas att sjukhuset saknar en i den ursprungliga ekonomibyggnadsplanen upptagen badinrättning för konvalescenter, utgångna från epidemifdelningen; dessa personer badas uti desinfektionsinrättningens för dess maskinist sfsedda reningsrum.

Af ofvanstående redogörelse torde framgå behovet af en ändamålsenlig ekonomibyggnad för sjukhuset, detta så mycket mera som antagligen om något eller några år, med anledning af det ständigt växande patientantalet, en ny sjukpaviljong måste uppföras.

Med anledning af hvad jag ofvanföre anfört, får jag äran föreslå, att Sjukhusstyrelsen ville till Helsevårdsnämnden ingå med en anhållan om, att åtgärder med det första måtte vidtagas för åstadkommande af en tillbyggnad till den nuvarande provisionella ekonomibyggnaden, antingen i öfverensstämmelse med den tidigare af Helsevårdsnämnden i sin skrivelse af den 1 oktober 1891 uppgjorda

eskissen (se årsberättelsen från Maria sjukhus för år 1895, pag. 13 och följ. sidd.) eller efter någon annan, numera möjligen lämpligare befunnen plan.

Helsingfors den 30 april 1896.

Richard Sievers.

Afskriftens riktighet bestyrker

R. Vuorio.

STYRELSEN
för
MARIA SJUKHUSET

Helsingfors,

den 28 Oktober 1896.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

N:o 32.

Med anledning af Drätselkammarens skrifvelse till Arkitekten O. Törnqvist af den 17 September 1896 och till Styrelsen för Maria sjukhus af samma datum med anhållan om att Styrelsen ville i samråd med bemälda Arkitekt utarbета eskissritningar och kostnadsberäkning för en ifrågasatt utvidgning af ekonomibyggnaden å Maria sjukhus, får Styrelsen, jemte återställande af remissakten, insända närslutna af Arkitekten O. Törnqvist i samråd med Öfverläkarens R. Sievers uppgjorda och af Styrelsen enhälligt godkända eskissritningar jemte kostnadsberäkning af ekonomibyggnad för Maria sjukhus.

Vid uppgörande af detta förslag har naturligtvis till utgångspunkt och grund antagits den del af en ekonomibyggnad som för närvarande finnes och som enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 12 Juli 1892 uppfördes enligt en eskissritning i Helsovårdsnämndens förslag af den 1 Oktober 1891. (Se Årsberättelse från Maria sjukhus för 1895.) Styrelsen har dock, på skäl som af sjukhusets Öfverläkare anförts, afvikit från denna tidigare uppgjorda eskissritning derutinnan, att tvättinrättningen icke blifvit placerad inom den egentliga ekonomibyggnaden i omedelbar närhet till köket, utan förlagd till en skild med ekonomibyggnaden dock sammanbyggd flygel. Härigenom undvikas de olägenheter, som utan tvifvel uppstå om en för såväl epidemi- som icke-epidemiafdelning afsedd tvättinrättning med dess imma, fukt, orena klädesförråd m. m. inrymmes inom samma väggar som kök, matsalar, förrådsrum, bostäder för betjening m. m. Genom ifrågavarande anordning erhålles dessutom i kökets omedelbara närhet matsalar, diskrum, förrådsrum, en anordning som i hög grad underlättar arbetet vid kosthållningen och som man finner genomförd vid sjukhus i utlandet uppförda under senaste tid. Mel-

lanpartiet mellan köksflygeln och flygeln för tvättinrättningen är afsedt att uppföras i 3 våningar för beredande af bostäder för sjukhusets tjänstepersonal. Härigenom erhålles tillräckligt utrymme för sjukhusets samtliga betjening. All den personal som i framtiden är behöflig sedan sjukhuset nått sin fulla utveckling genom tillbyggnad af 3 sjukhuspaviljonger af sten har Styrelsen icke ansett lämpligt att inrymma i en och samma byggnad. Styrelsen har tänkt sig att i framtiden yttermera bostäder för betjening kunde beredas, dels genom att stenpaviljongernas ekonomiända uppföres i 3 i stället för i 2 våningar, dels uti den förvaltningsbyggnad, som är planerad att i en aflägsen framtid uppföras vid Lappviksgatan.

För att icke nu öfver höfvan betunga stadens budget föreslår Styrelsen att de nuvarande sedan det gamla kommunala sjukhusets tid qvarstående delvis otillräckliga uthusen måtte oförändrade qvarstå. En ombyggnad och förändring af dem blir nödvändig först när nästa sjukhuspaviljong skall uppföras, enär desamma delvis äro uppförda på det för denna paviljong afsedda området. En ändamålsenlig placering af uthusen på den trånga tomten är dessutom lättare att verkställa, sedan hufvudbyggnaden, den egentliga ekonomiafdelningen, blifvit färdig.

Beträffande den af Arkitekten uppgjorda till 144,000 mark uppgående kostnadsberäkningen vill Styrelsen omnämna att kostnadsförslaget för maskineriet för tvättinrättningen, köket och ventilationen är detsamma som af sjukhusets byggnadskomité tidigare blifvit inskaffadt från Stockholm.

På Sjukhusstyrelsens vägnar:

Hugo Holsti.

Kostnadsberäkning

till en påtänkt utvidgning af ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhuset.

70 m ³ bergsprängning à <i>Tmf.</i> 6: —	420: —
220 m ³ grundmur à <i>Tmf.</i> 7: 50	1,650: —
65 m ² kilad sockel jämnhuggen i fogarna à <i>Tmf.</i> 11: —	715: —
60 m finhuggen granit trappsteg à <i>Tmf.</i> 15: —	900: —
135 inre trappsteg à <i>Tmf.</i> 9: —	1,215: —
35 m d:o d:o à <i>Tmf.</i> 7: —	245: —
	Transport 5,145: —

	Transport	5,145:—
250 m ² fyllning à <i>Fmf.</i> 2:—		500:—
425,000 st. tegel med inurning, ställningsresning, handtlangning etc. à <i>Fmf.</i> 85:—		36,125:—
2,000 lass sand à <i>Fmf.</i> 1:50		3,000:—
4,000 hektoliter kalk à <i>Fmf.</i> 1:—		4,000:—
175 tunnor cement à <i>Fmf.</i> 11:50		2,012:50
1,000 m ² fogstrykning af fasaden à <i>Fmf.</i> 1:—		1,000:—
3,800 m ² puts à inre väggyta à <i>Fmf.</i> 0:90		3,420:—
500 m ² hvalfputs à <i>Fmf.</i> 1:—		500:—
620 m ² takputs med pertning à <i>Fmf.</i> 1:20		744:—
500 m taklist att dragas i kalkputs à <i>Fmf.</i> 0:90		450:—
550 m ² asfaltgolf på tegelunderlag à <i>Fmf.</i> 5:70		3,135:—
65 m ² asfalt isolerings skikt à <i>Fmf.</i> 2:30		149:50
90 m ³ bestrykning af grundmuren med asfalttjära à <i>Fmf.</i> 0:80		72:—
1,600 m golfvasar à <i>Fmf.</i> 1:70		2,720:—
1,200 m skålningar à <i>Fmf.</i> 0:60		720:—
3,000 m trossbottens ribba à <i>Fmf.</i> 0:10		300:—
525 m fotlister à <i>Fmf.</i> 0:50		262:50
1,200 m takstolsspiror à <i>Fmf.</i> 0:65		780:—
620 m ² underpanel för pusade tak à <i>Fmf.</i> 0:75		465:—
500 m ² trossbottens bräder à <i>Fmf.</i> 0:75		375:—
350 m ² brandbottens underlag à <i>Fmf.</i> 0:75		262:50
760 m ² takläkt à <i>Fmf.</i> 0:75		570:—
620 m ² plankgolf med målning à <i>Fmf.</i> 4:10		2,542:—
14 tons smidjerns bärare à <i>Fmf.</i> 350:—		4,900:—
1 tons gjutjerns kolonner à <i>Fmf.</i> 350:—		700:—
760 m ² taktäckning à <i>Fmf.</i> 4:—		3,040:—
75 m stuprännor à <i>Fmf.</i> 5:—		375:—
70 st. trapprecksbärare à <i>Fmf.</i> 3:—		210:—
200 m jernvägsskenor à <i>Fmf.</i> 4:—		800:—
100 m ² listbleck à <i>Fmf.</i> 6:—		600:—
20 m trappreck à <i>Fmf.</i> 2:—		40:—
300 m ³ trossbottens fyllning à <i>Fmf.</i> 4:—		1,200:—
8 st. ingångsdörrar à <i>Fmf.</i> 100:—		800:—
22 st. enkla dörrar à <i>Fmf.</i> 55:—		1,210:—
19 st. dubbla dörrar à <i>Fmf.</i> 75:—		1,425:—
17 st. mindre enkla dörrar à <i>Fmf.</i> 45:—		765:—
10 st. dörrar i källarvåningen à <i>Fmf.</i> 30:—		300:—
	Transport	85,715:—

	Transport	85,715: —
45 st. vanliga dubbla fönster à <i>Fmf.</i> 70: —		3,150: —
12 st. större d:o d:o à <i>Fmf.</i> 85: —		1,020: —
7 st. mindre d:o d:o à <i>Fmf.</i> 40: —		280: —
3 st. källar d:o d:o à <i>Fmf.</i> 30: —		90: —
5 st. källar gluggar à <i>Fmf.</i> 15: —		75: —
2 st. vindsfönster à <i>Fmf.</i> 30: —		60: —
16 st. vindsgluggar à <i>Fmf.</i> 15: —		240: —
5 st. badkar à <i>Fmf.</i> 80: —		400: —
Inredning af badinrättning		1,500: —
7 st. köksspislar à <i>Fmf.</i> 300: —		2,100: —
Hiss		200: —
Spiraltrappa		300: —
Ändringar uti den tidigare utförda delen		1,600: —
Inredning af iskällaren		400: —
Målnings- & tapisseringsarbeten		3,000: —
Spik & smide		1,500: —
Vattenledning		1,200: —
Tjära, vilok & asfaltfilt		300: —
Murningsvatten.		200: —
Brandstege		200: —
Upptorkning af byggn.		800: —
Maskinanläggning för tvättinrättningen.		12,750: —
Köksinredningen		5,650: —
Varmvatten inrättningen		2,550: —
Uppvärmning & ventilation jemte driftfärdig ångpanne anläggning med rörångpanna		16,500: —
Planering af tomten kring byggnaden		800: —
Diverse		1,520: —
	<u><i>Fmf.</i> 144,000: —</u>	

Helsingfors i Oktober 1896.

Onni Törnqvist.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 5 November 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 237.

Uti en till styrelsen för Maria sjukhus aflåten skrifvelse af den 30 sistlidne April anhåller öfverläkaren vid sagda sjukhus, Doktorn R. Sivers om styrelsens medvärkan derhän, att erforderlig utvidgning af de för sjukhusets ekonomiska afdelning samt till bostäder för en del af sjukhusets funktionärer afsedda byggnader blefve med det snaraste vidtagen; och hade bemälda styrelse i bref af den 2 Maj till Helsovårdsnämnden öfverlämnat Doktor Sievers skrift med framställning att nämnden ville utverka vidtagande af de för den afsedda utvidgningen nödiga åtgärder; samt hade vidare Helsovårdsnämnden, som funnit de af Doktor Sievers framhållna skälen till byggnadsföretaget så talande, att det samma enligt nämndens förmenande ej längre kunde uppskjutas, jemte skrifvelse af den 18 Juni, öfversänt handlingarna i ärendet till Stadsfullmäktige och hemställt att medel för ändamålet måte beviljas. Sedermera har ärendet vid af Stadsfullmäktige den 8 nästvikne September hållet sammanträde remitterats till Drätselkammaren, som anmodats att med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma.

För fullgörande häraf vände sig Drätselkammaren i skrifvelse såväl till sjukhusets förre arkitekt, Herr O. Törnkvist som till styrelsen för Maria sjukhuset med anhållan att nämnde arkitekt och styrelse ville i samråd utarbeta eskissritningar och kostnadsförslag för den ifrågasatta utvidgningen af ekonomibyggnaden å Maria sjukhus; och har Drätselkammaren nu haft förmånen emottaga ett sålunda tillkommet förslag. Uti skrifvelse från Maria sjukhusets styrelse af den 28 nyssvikne Oktober, hvilken åtföljde projektet, anför bemälda styrelse, att den enhälligt godkänt föreliggande eskissritningar, samt att vid uppgörandet af dem till utgångspunkt och grund antagits den del af ekonomibyggnaden, som för närvarande finnes till och som enligt Stadsfullmäktiges beslut af den 12 Juli 1892 uppförts efter en eskissritning i Helsovårdsnämndens förslag af den 1 Oktober 1891, dock med sådan afvikelse ifrån ännu ofulländade delar deraf, att tvättinrättningen blifvit placerad icke inom den egentliga ekonomibyggnaden i omedelbar närhet af köket, utan förlagts till en skild med ekonomibyggnaden endast i sammanhang stående flygel. De närmare skälen, som föranledt denna förändring ifrån tidigare projekt äfvensom en detaljerad beskrifning af lokalerna i den tillernade tillbyggnaden enligt nytt förslag, framgå för öfrigt ur sist anförda skrifvelse, som därför äfven närslutes handlingarna.

Oaktadt kostnadsförslaget till ekonomiehusets tillbyggnad uppgår till den icke obetydliga summan af 144,000 mark, har Drätselkammaren likväl icke tvekat att för sin del lemna företaget allt understöd. Också för Drätselkammaren äro nämligen de nu rådande svåra missförhållandena och bristerna vid Maria sjukhusets ekonomiafdelning icke okända; och borde de äfven enligt Kammarens åsigt vid en erforderlig utvidgning af ekonomibyggnaden fullständigt afhjelpas och icke blott delvis, ehuru genom ett motsatt förfarande en minskning i utgift för tillfället möjligen kunde vinnas. Drätselkammaren har därför uti nyss fullbordadt förslag till budget för kommande år 1897 på behörigt ställe till oakortadt belopp upptagit anförda summa. Härvid har Drätselkammaren förutsatt, att detta byggnadsföretag skulle bestridas med lånemedel på längre återbetalningstid än två år, men att intill dess frågan om ett nytt obligationslån för staden hunnit slutbehandlas, lånemedel på kortare återbetalningstid emellertid kunde för ändamålet anlitas. Med återställande af remissakten och dertill närslutande på anfördt sätt tillkomna eskissritningar jemte kostnadsberäkning, får Drätselkammaren alltså vördsam samt föreslå:

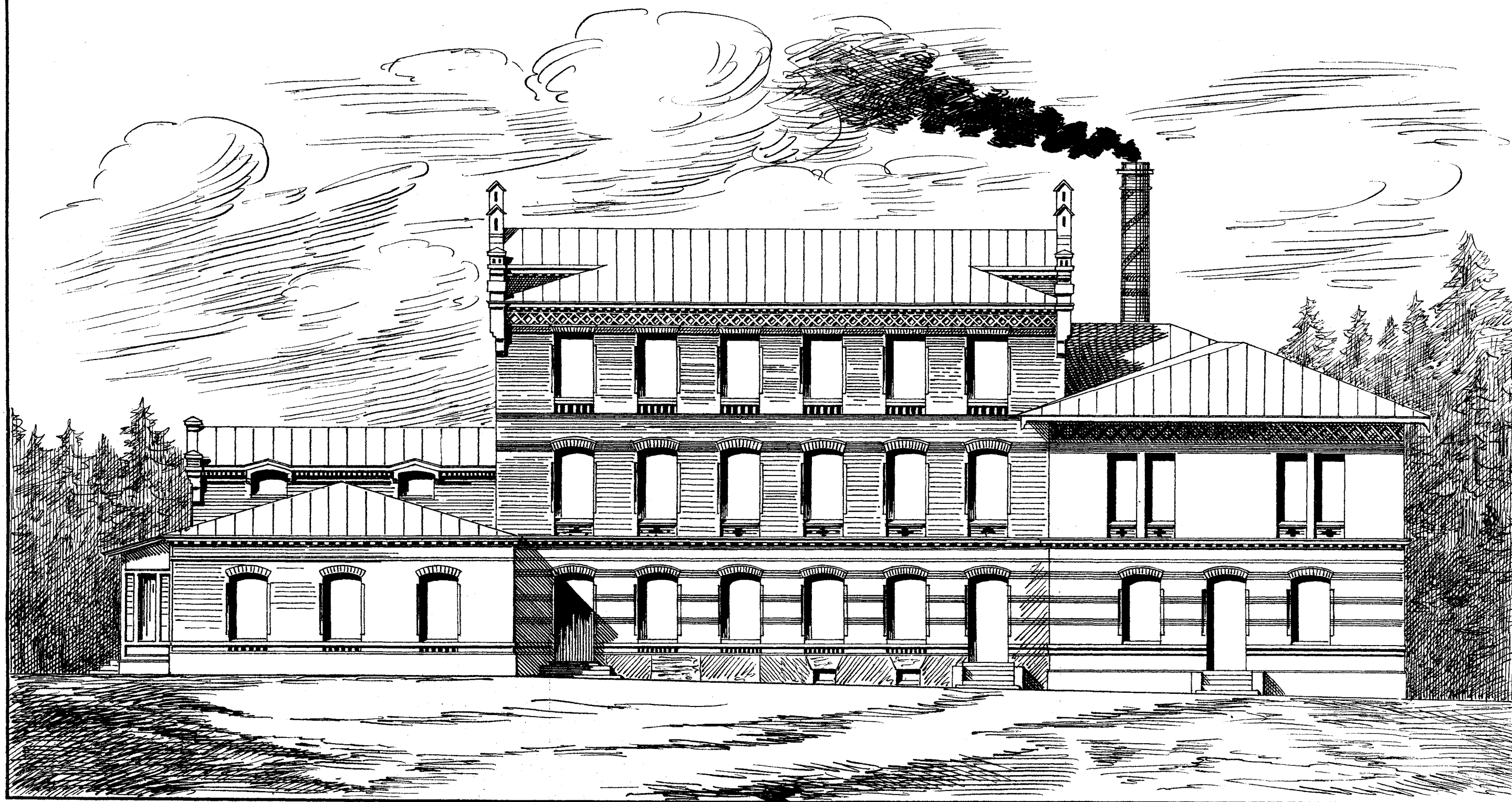
att Stadsfullmäktige ville till utförande under inkommande år godkänna en tillbyggnad af ekonomibyggnaden å Maria sjukhus enligt nu uppgjordt förslag samt anslå därför ett belopp af 144,000 mark.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v Christiernson.

Th. Tallqvist.

Eskiss till utvidgning af ekonomiebyggn. vid Maria-sjukhuset.

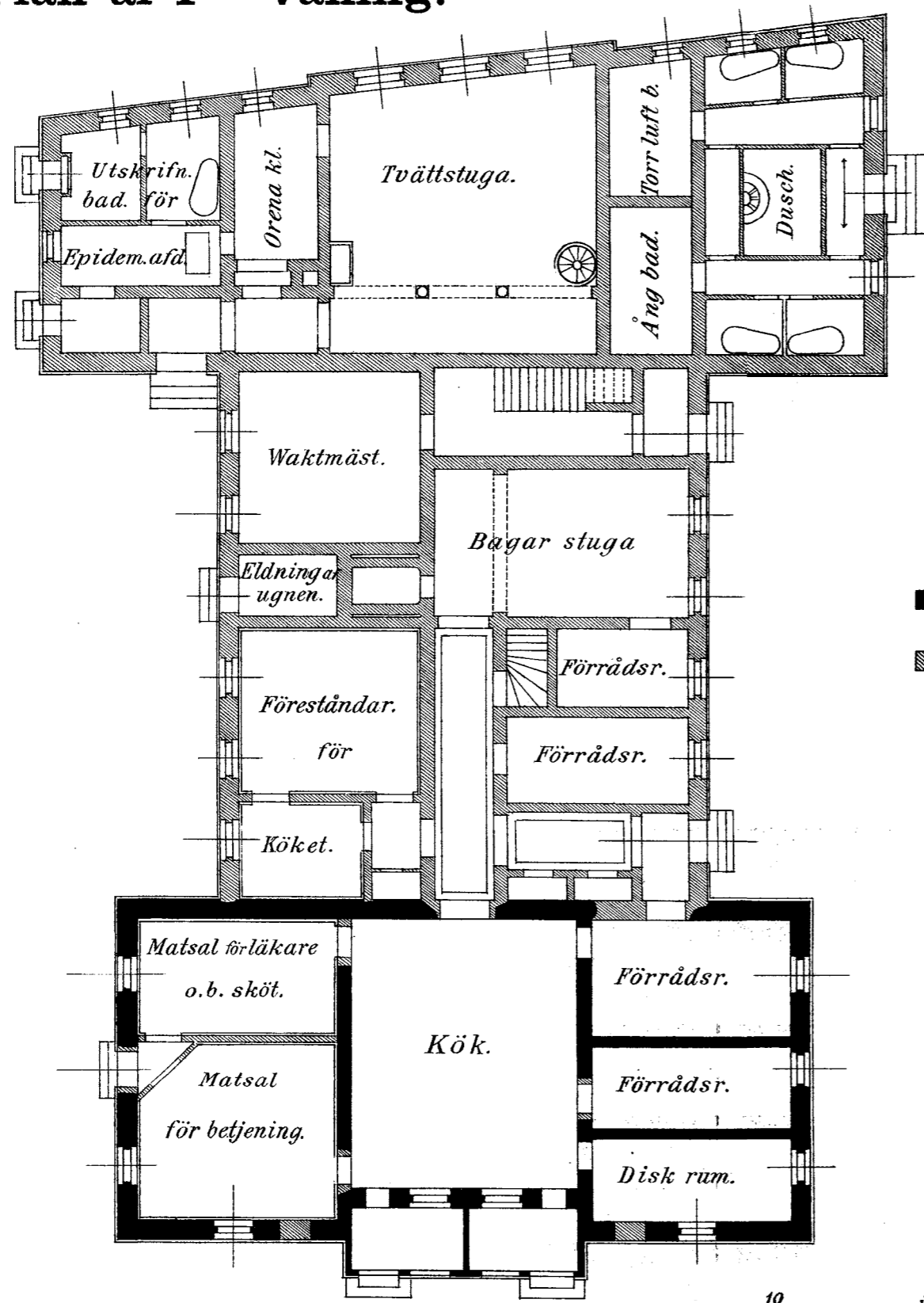
10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

10

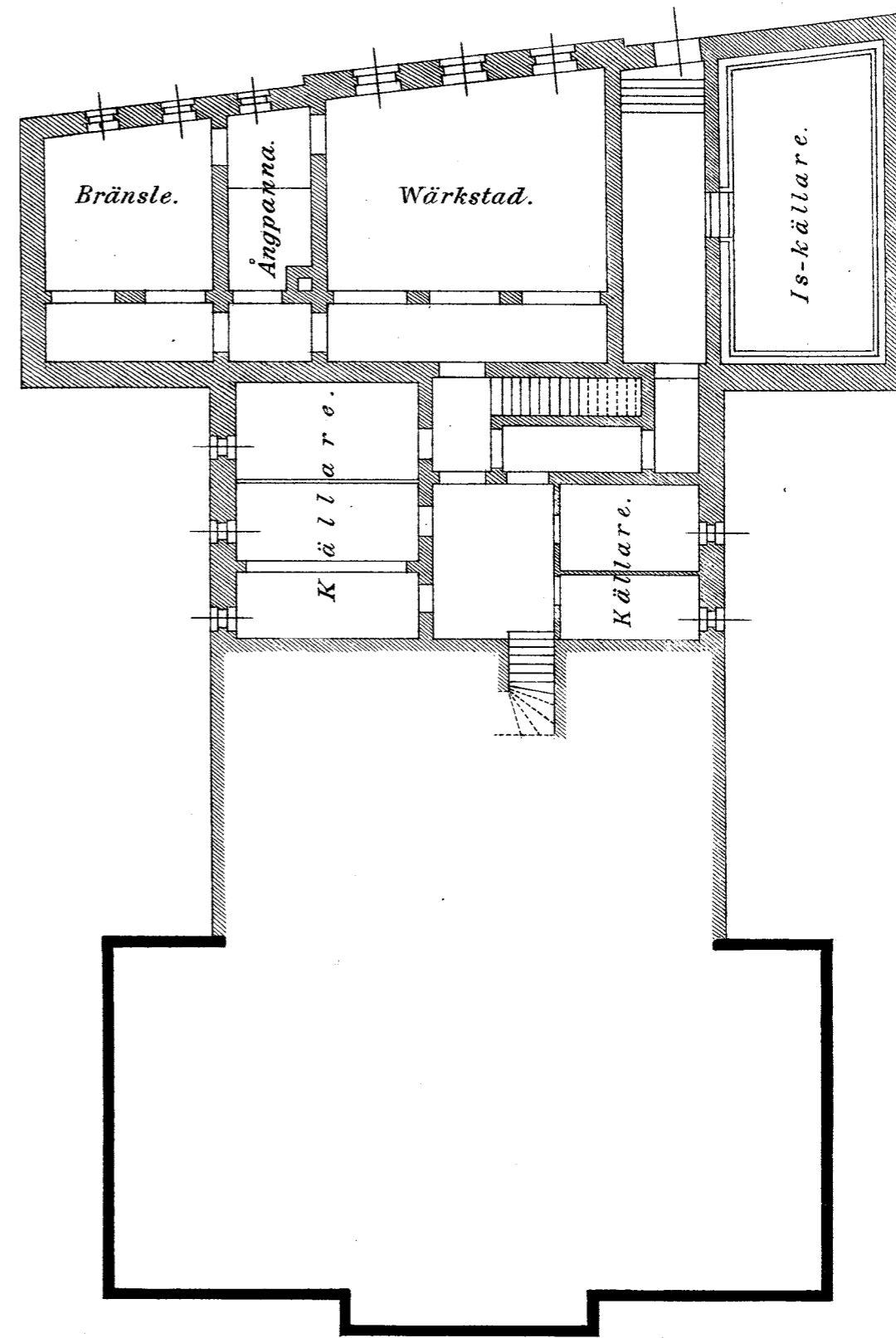
20 Meter.

F. Licwenda's lth. tryckeri, H. fors. 1896.

Plan af 1^{sta} våning.

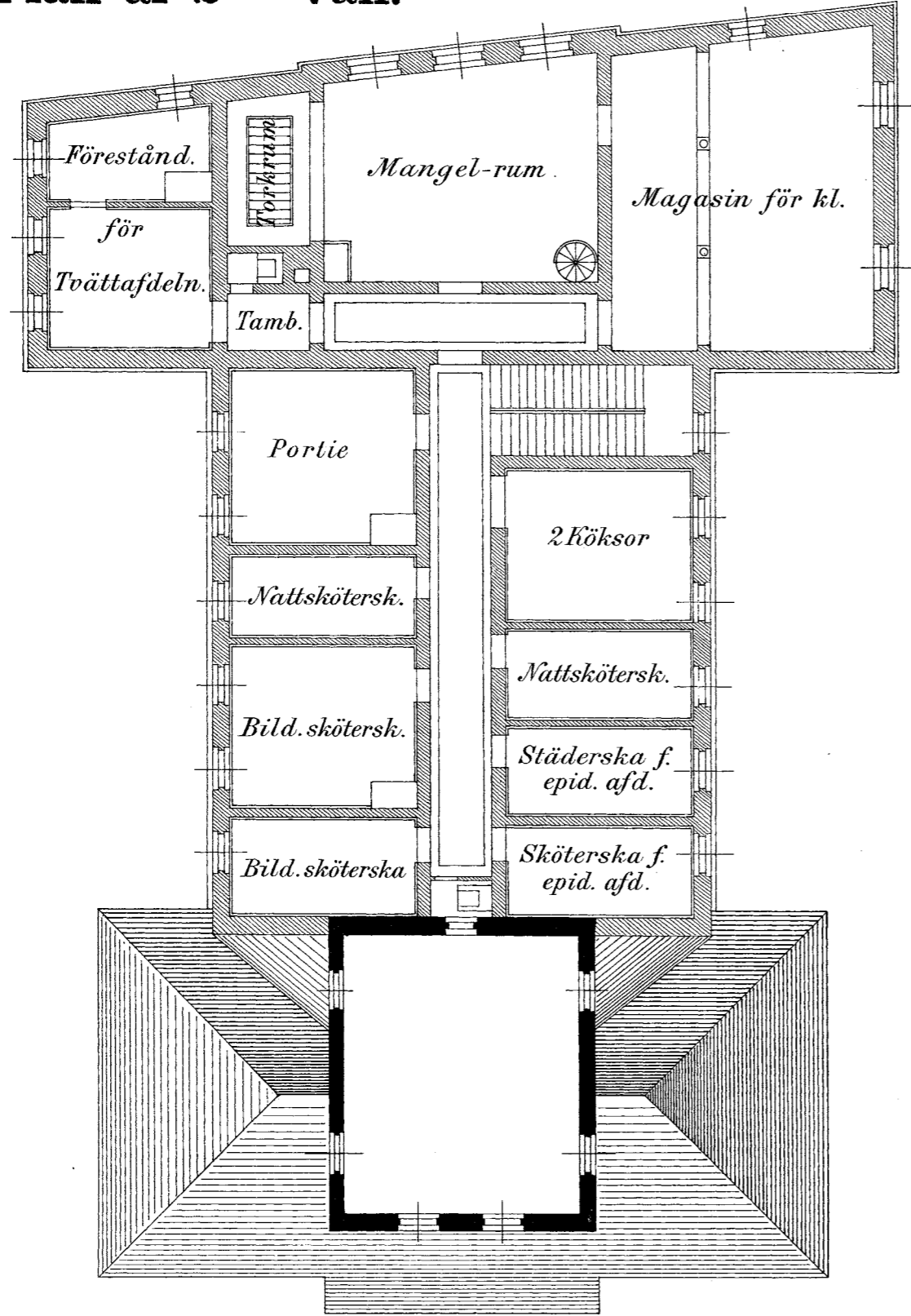
Plan af källar-vån.

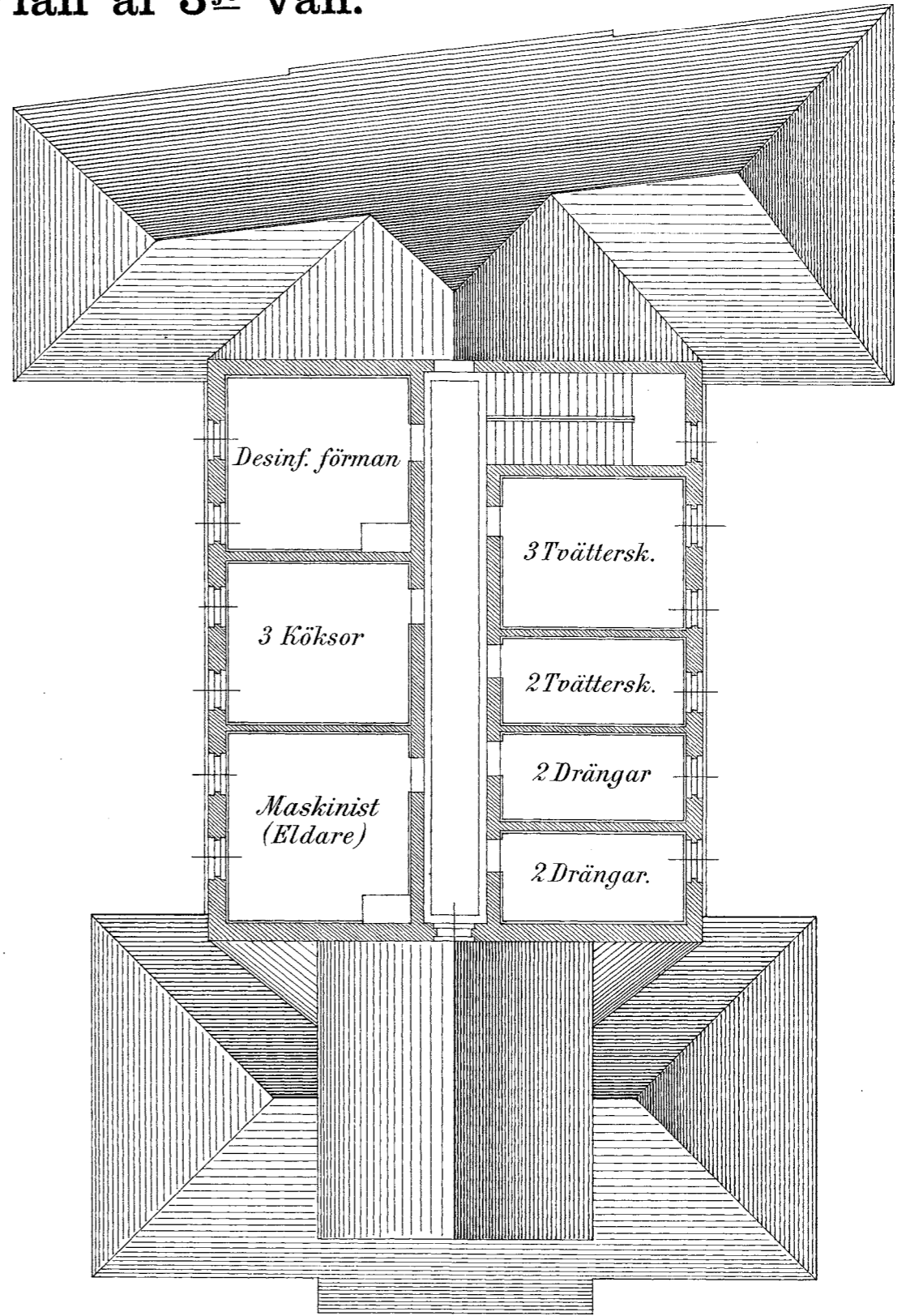
■ Äldre byggnad.
▨ Tillbyggnad.

Plan af 2^{dra} vån.

Plan af 3^{je} vån.

■ Äldre byggnad.
 ▨ Tillbyggnad.

Framställning angående förhöjning af Trafikkontorets stat.

DRÄTSELKAMMAREN

i

HELSINGFORS.

22 Oktober 1896.

N:o 230.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti en till Drätselkammaren inlemnad skrivelse af gårdagen anmäler Trafikkamreraren K. H. Lindholm, det han å stadens Tullkammare inhemtat, att i det nyss färdigblifna Warrantmagasinet å Skatudden kommer att etableras fullständig tullbehandling, hvarvid författningsenligt äfven vågmästare påräknas från stadens sida. Ehuru ifrågasatta tullanordningar ännu icke vederbörligen faststälts, synes Tullkammarens mening dock vara att redan inom årets utgång vidtaga med tullbehandling i Warrantmagasinet af varor, hvilka innan seglationens afslutande kunna till magasinet inkomma. Trafikkontoret anser därför, att staden måste vara beredd på att senast från inkommande års början kunna aflöna den personal, som staden hade att ställa till Warrantmagasinets betjenande; och skulle detta nödvändiggöra en komplettering af Trafikkontorets stat. I närmaste öfverensstämmelse med tullverkets ordnande af debiteringen och uppbörden af kronan tillfallande tullmedel å varor, som passera Warrantmagasinet, skulle enligt Trafikkontorets förmenande debiteringen och uppbörden af afgifter för samma varor till staden böra anordnas. Vågmästaren borde icke endast kontrollera och attestera vägningen af varorna, utan äfven uppdebitera och inkassera tolags- och trafikavgifterna, föra kassaspecial, journalisera inlagorna och förteckna i Warrantmagasinet intagna varor samt derjemte annotera tullexpeditörens kassaposter. Tullkammaren skulle nämligen beträffande kontroll af penningeuppbörden i magasinet räkna på nödig handräkning utaf den af staden derstädes anstälde vågmästaren, men erbjuder i ersättning härför, att tullexpeditören vice versa verkställer annotering af de kassaposter, som vågmästaren komme att för stadens räkning uppbära. Debiteringen och kassauppbörden skulle för resten ske på vågmästarens eget ansvar, men egde trafikamreraren kontrollera vågmästarens uppbörd och verksamhet samt i öfrigt gifva honom nödiga anvisningar och föreskrifter vid hans arbete i Warrantmagasinet. Till biträde vid vägarna skulle vågmästaren erhålla en extra vaktmästare och för budskickningar en springgosse.

Såsom sjelfallet antager Trafikkontoret att sagda personal för instundande år skulle ställas på provisorisk fot och tänker sig kontoret en sådan anordning, att vågmästar Liljeros, som under sina bokhållarevikariat fullständigt skall hafva inhemtat debiteringen å Trafikkontoret, skulle placeras i Warrantmagasinet samt för det ansvar och de nya funktioner honom sålunda komme att åligga tillerkännas ett extra månadsarvode på 100 mark, likvist blott för de månader han verkligen komme att behöfvas i sagda magasin. Skulle han under vintermånaderna tillfälligtvis behöfva uppvakta i magasinet, finge han åtnjuta dagtraktamente à 5 mark samt hyrkusklega för färden till och från magasinet. För säkerhets skull anser Trafikkontoret dock, att i budgeten borde observeras månadsarvode för alla årets månader eller 1,200 mark för året. För vaktmästaren föreslås 75 mark i månaden och således 900 mark per år, samt för springgossen 20 mark i månaden eller för helt år 240 mark. Till expenser anses 150 mark förslå. Möbler, vågar, vigter och andra packhusredskap skulle staden däremot ej behöfva bekosta, utan skulle dessa ställas dels af Tullkammaren dels af varrantbolaget.

I stället för vågmästaren Liljeroos skulle biträdande vågmästaren Roos öfvertaga hans tjenstgöring i Nya Packhuset; och borde Roos för det drygare arbetet bekomma ett månadligt tillskott i arvode af 50 mark 25 penni, så att hans inkomst per månad steg till 150 mark. I stället för Herr Roos skulle åter nytt vågmästarbiträde anställas i Gamla Packhuset mot ett arvode af 1,125 mark för år. Slutligen erfordrades för sjelfva Trafikkontoret ett extra anslag å 300 mark för att eventuellt användas till aflöning af ett ytterligare kontorsbiträde under den brådaste arbetstiden af året.

Det nödiga tillägget till Trafikkontorets stat för inkommande år skulle således gestalta sig på följande sätt:

tillskottsarvode åt ordinarie vågmästaren för tjenstgöring i Warrantmagasinet	1,200 mark
1 vaktmästare à 75 mark i månaden	900 "
1 springgosse	240 "
nytt biträde å Trafikkontoret	300 "
vågmästarebiträde i Nya Packhuset, tillskott	675 "
d:o i Gamla d:o, 9 månader	1,125 "
expenser	150 "
	<hr/>
	förslagsvis — summa 4,590 mark

Som Drätselkammaren för sin del ansett att stadens trafikanter genom den af Tullkammaren tilltänkta anordningen af varors förtullande i Warrantmagasinet samt derstädes verkställd direkt debitering och uppbörd af tullmedel skulle tillskyndas ej ringa fördel och bekvämlighet, samt då detta klarligen indirekt skulle lända äfven staden till fördel och förökande i all synnerhet af dess hamnintrader, tror Kammaren att staden icke borde undandraga sig att vidtaga och bekosta alla

på staden ankommande åtgärder för det tillernade projektets genomförande. Och då Kammararen icke håller funnit något väsentligt att anmärka emot Kamrer Lindholms förslag till nödig personal i Warrantmagasinet och denna personals åligganden — såvidt derom i sakens nuvarande skede kan bedömas —, så har Kammararen tillsvidare omfattat detsamma och därför äfven uti nu af Kammararen uppgjort förslag till budget för nästkommande år 1897 under Trafikkontorets stat observerat ofvanstående för ändamålet föreslagna utgifter. Men har Drätselkammaren tillika, med afseende å den icke så obetydande summans belopp samt sakens vikt och betydelse öfverhufvudtaget, beslutit att jemte öfversändande af en afskrift af Trafikkontorets framställning i ärendet, hos Stadsfullmäktige göra särskild hemställan om dess pröfvande och godkännande.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christiernson.

Th. Tallqvist.

Afskrift.

Till Drätselkammaren.

Sedan jag den 29 sept. lemnade in Trafikkontorets budgetförslag för 1897, har jag å Tullkammaren inhemtat, i det nyss färdigblifna Warrantmagasinet å Skatudden kommer att etableras fullständig tullbehandling, hvarvid författningar likmätigt äfven vågmästarebiträde påräknas från stadens sida. Detta nödvändiggör en komplettering af budgetförslaget, ty staden skall hvarken vilja eller kunna undandraga sig den handräckning trafiken i Warrantmagasinet kan vara i behof af.

Reglementet för Warrantmagasinet lär först i dessa dagar blifvit inlemnadt till regeringen i och för stadfästelse, så att preliminärerna för Warrantbolagets verksamhet ännu icke äro fullständigt undanstökade. Tullanordningarna äro icke heller i denna stund klarställda. Emellertid synes meningen vara att ännu innan årets utgång öppna magasinet och vidtaga med dit inflytande varors tullbehandling, så framt magasinet kan ordentligt öppnas innan seglationens afslutande. Vi måste därför vara beredda på att redan från det nya årets början hafva anslag observerade för den personal, som staden måste ställa till warrantmagasinets förfogande.

Enligt hvad jag å Tullkammaren erfarit, kommer en särskild tullexpeditor att detacheras till varrantmagasinet, så snart detta ordentligt vidtagit med sin verksamhet. Denna expeditör skall på en gång fungera såsom packhusinspektör, tulldebitör och kassör, med ett ord fullgöra alla de åligganden som vid varors tullbehandling komma i fråga. Och han skall göra detta på eget ansvar, men under tullkammarens kontroll och uppsigt. Till hans biträde ställes en uppsyningsman samt nödigt antal tullvaktmästare. För kassaannotationerna räknar tullkammaren på nödig handräckning af stadens där anställde mot erbjudan tillika, att tullexpeditören skall verkställa annotering af de kassaposter, som vågmästaren kommer att för stadens räkning uppbära. Journalen och kassaböcker samt andra dylika förteckningar skola efter hvarje månads utgång inlemnas till Tullkammaren.

Tullexpeditören ställes tills vidare h. o. h. på provisorisk fot och uppbär ett visst månadsarvode.

Ungefär på samma fot har jag tänkt att staden skulle anordna för sig i varrantmagasinet. Vågmästaren skulle icke endast kontrollera och attestera vägningen af varorna, utan derjämte debitera upp och inkassera tolags- och trafikavgifterna, föra kassaspecial, journalisera upp inlagorna, föra förteckning öfver i varrantmagasinet intagna varor — detta enligt tullkammarens förslag — samt därutöfver annotera tullexpeditörens kassaposter. Debiteringen och kassauppbörden skulle ske på vågmästarens eget ansvar, men trafikkamreraren skulle ega kontrollera såväl det ena som det andra — samt gifva vågmästaren nödiga anvisningar och föreskrifter vid hans arbete i varrantmagasinet. Med andra ord: vågmästaren skulle underlyda Trafikkontoret och redovisa för trafikkamreraren, men har han debiterat orätt eller missräknat sig vid sin uppbörd, skulle han sjelf få svara för den förlust deraf kunnat vållas. Till sitt biträde vid vågarna skulle han ha en extra vaktmästare samt till budskickningar en springgosse.

För instundande år måste denna personal sjelfallet ställas på provisorisk fot. Jag har tänkt mig en sådan anordning, att vågmästar Liljeros, som under sin bokhållarevikariat fullständigt inhemtat debiteringen å Trafikkontoret med alla dess „knoppar“, skulle placeras å varrantmagasinet såsom faktotum enligt ofvan antydda regim och för det ansvar och de nya funktioner honom komme att åligga tillerkännas ett extra månadsarvode på 100 mk, naturligtvis blott för de månader han verkligen komme att behöfvas i varrantmagasinet. Skulle han under vintermånaderna endast då och då behöfva uppvakta i magasinet tillsammans med någon af packhusinspektörerna, finge han åtnjuta vanligt dagtraktamente 5 mk samt hyrkuskelegå för färden till och från varrantmagasinet. För säkerhets skull måste vi dock i budgeten observera fullständigt månadsarvode eller 1,200 mk för året, emedan varrantmagasinet lofvar att taga stark favör, så snart det blott blir i ordning med sina stadgar och reglementen.

För vaktmästaren föreslås 75 mk i månaden: för år alltså 900 mk. Under vintermånaderna torde vågmästaren ensam kunna sköta äfven vägningen af va-

rorna, men för all säkerhets skull måste vi anvisa anslag för vaktmästare året om. Springgossens arvode å 20 mk i månaden komme att sluta sig å 240 mark. Till expenser borde 150 mk förslå. Om några möbler synes staden ej behöfva bekymra sig, enligt hvad t. f. tullförvaltaren antydt; varrantbolaget lär sörja för slikt lika som för vägar, vigter och andra packhusredskap.

I stället för hr Liljeros skulle biträdande vågmästaren Roos göra tjänst i Nya Packhuset. Anslaget för honom har i budgeten observerats med 125 mk i månaden under 9 månaders tid, således med ett belopp af 1,125 mk. För det drygare arbetet i det större Packhuset borde arvodet höjas till 150 mk i månaden och observeras för hela året med 1,800 mark. Tillskottet i budgeten blefve således 675 mk. I hr Roos ställe skulle nytt vågmästarbiträde anställas i Gamla Packhuset med hans gamla arvode 1,125 mk om året.

I hvad mån kontrollen och uppsigten öfver arbetet i varrantmagasinet skall inkräkta på trafikkamrerarens, värf, är tillsvidare omöjligt att beräkna. Tydligt är att det icke kan aflöpa utan extra timmar, språng och skrivvexling m. m. Och som jag för närvarande är så strängt upptagen af debitering, debiteringskontroll etc. etc., att under de största debiteringsmånaderna knappast en minut blifvit öfrig för det nya värfvet med varrantmagasinet, måste jag förbehålla Trafikkontoret ett extra anslag å 300 mk, att eventuelt användas till aflöning af ett ytterligare kontorsbiträde under den brådare tiden. Det nya biträde, som anställdes från medlet af September, har haft fullt arbete hela förmiddagen och hinner ändå ej med debetsedelutskrifningen, utan måste nästan oafbrutet suppleras af kamreraren; och likväl måste det medgifvas, att hon visat sig oväntadt flink i handlaget. När månadsrapporterna skola uppgöras och restlängderna utfärdas, får såväl kamreraren som kontorsskrifvaren använda aftnarna eller söndagarna till dessa arbeten. Till den grad har arbetet under det utgångna och det löpande året hopat sig å kontoret. Icke att undra på, då inlagornas antal stigit med 50 % sedan 1893.

Mitt tillägg till budgeten komme såmedels att gestalta sig som följer:

Extra biträden:

tillskottsarvode åt ordinarie vågmästaren för tjänstgöring i Warrantmagasinet,	
förslagsvis	Fmk 1,200:—
1 vaktmästare å 75 mk i mån.	„ 900:—
1 springgosse	„ 240:—
nytt biträde å Trafikkontoret	„ 300:—
vågmästarbiträde i Nya Packhuset, tillskott	„ 675:—
d:o i Gamla Packhuset, 9 månader	„ 1,125:—
	<hr/>
	Summa Fmk 4,440:—

Och som Trafikkontorets budgetförslag af den 29 Sept. slutade sig å Fmk 4,350 för Extra biträden, komme denna utgiftspost att efter dessa tillägg på upp till 8,790 mk eller för nödig utjemning till 8,800 mk.

Expensernas tillskott blefve 150 mk och hela expenseanslaget 1,500 mk.

Skulle Drättselkammaren önska upptaga de för Warrantmagasinet erforderliga utgifterna särskildt för sig, blefve dessa endast följande:

vågmästarens extra arvode	Fmk	1,200:—
vaktmästare arvode	"	900:—
springgossens d:o	"	240:—
expenser	"	150:—
	<u>Summa Fmk</u>	<u>2,490:—</u>

Tillskotten till Trafikkontorets budget komme då att utgöra resp. 300 mk, 675 mk, och 1,125 mk, summa 2,100 mk, allt å Extra biträdens konto. Å expensers konto skulle intet tillägg ingå.

Helsingfors Trafikkontor, den 21 Oktober 1896.

Karl H. Lindholm.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 19 Nov. 1896.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 259.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 22 sistlidne Oktober sub N:o 230 hade Drättselkammaren gjort hemställan om tillskott till Trafikkontorets stat i anledning af påtänkt förtullning af varor uti det nya warrantmagasinet å Skatudden samt direkt debitering och uppbörd derstädes af statsverket tillfallande tullmedel och staden tillkommande tolags- och trafikafgifter. Som vid denna hemställans behandling hos Stadsfullmäktiges beredningsutskott emellertid väckte det förslag, att debiteringen och uppbörden af oförmälda staden tillkommande afgifter möjligen kunde ombetros Warrantbolagets direktion, hvars kontorspersonal antagligen väl skulle medhinna detta arbete vid sidan af sina öfriga göromål, återremitterade utskottet handlingarna i ärendet till Drättselkammaren med anmodan att Kammaren ville i saken samråda med Warrantbolagets verkställande direktör Herr J. Tallberg; och gälde det härvid särskildt att utröna huruvida stadens utgift på anförda sätt kunde nedbringas under det belopp Trafikkontorets förslag upptager.

Till fullgörande häraf har Drättselkammaren förfrågat sig hos Handlanden Tallberg huruvida och på hvad vilkor Warrantbolaget kunde åtaga sig den ifråga-

satta debiteringen och uppbörden för stadens räkning, men erhållit ett afböjande svar, i det Herr Tallberg, efter att hafva meddelat sig med bolagets direktion, underrättat Kammaren, att bemälda direktion endast för det fall ville åtaga sig uppdraget, att staden ej kunde på annat sätt anordna meranämnda debitering och uppbörd, och får Drätselkammaren, jemte det Kammaren härmed delgifver Stadsfullmäktige detta svar, för sin del vördsamt tillägga, det Kammaren icke allenast icke kan finna, att kostnaden för staden härigenom i någon nämnvärd mån skulle nedbringas, då hänsyn toges till den omständigheten i Trafikkontorets förslag, att intill dess full rörelse i warrantmagasinet uppstode, åt deri nödiga funktionärer för stadens uppbörd skulle erläggas endast godtgörelse för hvarje särskild resa till magasinet och ej någon full månadsbetalning, utan ock anser det från principiell synpunkt alldeles oformligt, att åt Warrantbolaget, som kommer att uppträda säsom ombud för alla de trafikanter, hvilka anlita magasinet, jemväl skulle uppdragas att bevaka stadens intresse vid riktig debitering af staden tillkommande afgifter af samma trafikanter.

På Drätselkammarens vägnar:

G. von Christierson.

Th. Tallqvist.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeriaktiebolagets tryckeri, 1896.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Helsingfors stad år 1897.

Upprättadt af Magistraten.

A n m. Tillfälliga utgifter och inträder äro i förslaget utmärkta med *.

			<i>Fmg.</i>	<i>76.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>76.</i>
		Utgifter.				
		I. Stadens skulder.				
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	531,598	75
		II. Stadens embetsverk.				
		Magistraten.				
		1 Politieborgmästare, lön 7,000:—				
		arvode 5,000:—	12,000	—		
1886 års stat.	b	1 Justitierådman, lön . 5,000:—				
K. Sns resol. 20/5 1896.	b	garanterad <i>brutto</i> sportelinkomst 5,000 mark, upptages förslagsvis med 1,500:—	6,500	—		
		2 Politierådmän, lön å 4,000:—				
1886 års stat.	b	arvode å 2,000:—	12,000	—		
		2 Notarier, lön å . . . 1,600:—	3,200	—	33,700	—
		Rådstufvurätten.				
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	96,641	67
		Åklagare.				
		2 Stadsfiskaler, lön å . 3,000:—				
1886 års stat.	b	arvode å 600:—	7,200	—		
S. F. besl. 6/11 1894.	b	1 Biträdande stadsfiskal, arvode .	3,600	—	10,800	—
		Transport	—	—	672,740	42

Utgiftens beskaffenhet enl. § 58 i K. Förordningen d. 8 December 1873.

		Transport	—	672,740	42	
Magistratens och Rådstufvurättens biträden och betjening.						
1886 års stat.	b	1 Magistratssekreterare och Notarius publicus, lön	2,500	—		
1886 års stat.	b	1 Aktuarie	2,500	—		
S. F. besl. 24/11 1896.	b	1 <i>Registrator</i>	2,400	—		
1886 års stat.	b	1 Kanslist 1,200:—				
	c	<i>personel löneförhöjning</i> 300:—	1,500	—		
1886 års stat.	} b	1 Translator för ryska och tyska språken	1,500	—		
S. F. besl. 29/12 1892.						
1886 års stat.	} b	1 Stadsbetjent vid Magistraten, lön 1,000:—				
S. F. besl. 29/12 1891.			förhöjning för 10 års tjänst 200:—	1,200	—	
D:o 11/6 1895.	} b	1 Stadsbetjent vid Magistraten, lön 1,000:—				
			förhöjning för 5 års tjänst 100:—	1,100	—	
	} b	1 D:o vid Magistratens kansli, lön 1,100:—				
			förhöjning för 10 års tjänst 200:—	1,300	—	
	} b	1 D:o vid d:o, lön	1,100	—		
			5 Stadsbetjenter vid Rådstufvurätten, lön å 1,100:—			
	} b	förhöjning för 10 års tjänst å 200:—	6,500	—		
			1 Stadsbetjent vid Rådstufvurätten, lön 1,100:—			
	} b	förhöjning för 5 års tjänst 100:—	1,200	—		
			1 Rådhusvaktmästare, jemte fri bostad och ved	1,000	—	
1886 års stat.	} b	1 Rådhusdreng, jemte fri bostad och ved	600	—		
S. F. besl. 20/12 1888.						
1886 års stat.	} b				24,400	
S. F. besl. 21/12 1889.						
Exekutionsverket.						
	} b	2 <i>Stadsfogdar</i> , lön à 3,000:—				
			<i>arvode</i> à 2,000:—	10,000	—	
			2 <i>Exekutionsbetjenter</i> à 2,400:—	4,800	—	
			5 <i>d:o</i> à 1,600:—	8,000	—	
S. F. besl. 24/11 1896.			22,800	—	697,140	
		Transport	22,800	—	42	

		Transport	22,800	697,140 42
	<i>c</i>	<i>Förhöjning i aflöningen för executionsbetjente för 5 och 10 års tjänst, förslagsvis</i>	2,000	24,800
		Diverse.		
		Enligt Drätselkammarens förslag — <i>Fmk 202,541: 67</i> —	—	12,200
		III. Kommunalförvaltningen.		
		Stadsfullmäktiges kansli.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	11,400
		Drätselkammaren.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	33,300
		Drätselkontoret.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	35,886 67
		Trafikkontoret.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	28,150
		Hamnkontoret.		
1886 års stat.	<i>b</i>	1 Hamnkaptan 3,000: — 4 % af uppbörden, förslagsvis 7,728: —	10,728	
S. F. besl. 1/10 1895.	<i>b</i>	1 Hamnmästare i Sörnäs 2,400	2,400	
	<i>b</i>	1 Hamnkontorsbokhållare 3,500: — 1/2 % af uppbörden, förslagsvis 966: —	4,466	
1886 års stat.	<i>b</i>	1 Äldre vaktmästare 1,400	1,400	
S. F. besl. 27/12 1895.	<i>b</i>	1 Yngre d:o 1,200	1,200	
	<i>b</i>	3 Hamnkonstaplar å 1,000: —	3,000	
1886 års stat.	<i>b</i>	3 d:o å 900: —	2,700	
S. F. besl. 20/12 1888.	<i>b</i>	1 Hamnkonstapel i Sörnäs, jemte fri bostad 900	900	
D:o 29/12 1890.	<i>b</i>			
D:o 11/4 1893.	<i>b</i>			
D:o 27/12 1895.	<i>b</i>			
1886 års stat.	<i>b</i>	2 Packare och vräkare å 600: —	1,200	
S. F. besl. 28/12 1894.	<i>b</i>			
		Transport	27,994	842,877 09

		Transport	27,994 —	842,877 09	
1886 års stat.	b	1 Parmmätareälderman	200: —		
	c	personelt tillskott.	100: —	300 —	
S. F. besl. ^{11/4} 1893.	b	Hamnfiskalsarvode		400 —	
	c	{ Ångslupslega för inspektionsresor, förslagsvis Expenser, förslagsvis	200 —		
			500 —	29,394 —	
		Byggnadskontoret.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	45,120 —	
		— <i>Fmk</i> 183,250: 67. —			
		IV. Gatubelysningen.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	155,002 70	
		V. Brandverket.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	91,722 —	
		VI. Polisinrättningen.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	212,170 —	
		VII. Sundhets- och sjukvården.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	186,438 —	
		VIII. Fattigvården.			
		Fattigvårdsstyrelsen.			
S. F. besl. ^{29/12} 1891.	} b	1 Ordförande, förra halfåret	1,750: —		
D:o ^{5/12} 1895.			senare d:o	600: —	2,350 —
		Transport	2,350 —	1,562,723 79	

			Transport	2,350	1,562,723 79
S. F. besl. $\frac{5}{12}$ 1895.	b	1	Verkställande direktör från $\frac{1}{7}$ 1897	3,500	
D:o $\frac{20}{12}$ 1890.	b	1	Sekreterare		
D:o $\frac{5}{12}$ 1895.			förra halfåret 1,000:—	—	
			senare d:o 1,200:—	2,200	
	c		Vaktmästarearvode	300	
			Arvode för tillsyningsmän, förslagsvis	3,000	
			Ersättning för inspektionsresor åt tillsyningsmännen, förslagsvis .	800	12,150
			Fattigvården och dermed förenade inrättningar.		
			Enligt Drätselkammarens förslag	—	6,500
			a) Fattiggården.		
S. F. besl. $\frac{5}{12}$ 1895.	b	1	Husmoder från $\frac{1}{7}$ 1897	500	
D:o $\frac{21}{12}$ 1889.	b & c	2	Sjuksköterskor å 600:— 1,200:—	—	
			2	d:o å 480:— 960:—	2,160
	c		Beklädnad, förslagsvis	6,000	
			Kost, förslagsvis	14,000	
			Läkemedel, förslagsvis	1,500	
			Inventarier, förslagsvis	1,000	
			Materialier, förslagsvis	700	
			Ved och belysning, förslagsvis .	4,000	
		Hafre och hö för trenne hästar, förslagsvis	900		
			Remontarbeten, förslagsvis . . .	1,600	32,360
			b) Arbetsinrättningen.		
			Enligt Drätselkammarens förslag	—	20,500
			c) Dårvårdsanstalten.		
			Enligt Drätselkammarens förslag	—	31,720
			Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningarna.		
			Enligt Drätselkammarens förslag	—	165,000
			Transport	—	1,830,953 79

		Transport	13,440	1,830,953 79
		Diverse.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	8,500
		— <i>Fmk 276,730: — —</i>		
		IX. Undervisningsväsendet.		
		a) Navigationsskolan.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	2,800
		b) Handverksskolorna.		
K. kung. ²⁵ / ₁₁ 1885.	c	<i>Anslag för högre handverksskolorna</i>	16,974	
S. F. besl. ¹⁷ / ₆ 1892.	c	<i>Anslag för lägre d:o</i>	13,831	30,805
		c) Handelsinstitutet.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	4,000
		d) Skolan för andesvaga barn.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	4,500
		e) Folkskolorna.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	475,230 60
		f) Folkbiblioteket och läsesalen.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	24,100
		g) Folkbibliotek och läsesal i Sörnäs.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	7,790
		— <i>Fmk 549,225: 60 —</i>		
		X. Staden åliggande allmänna onera.		
		a) Skjutshållning.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	2,004
		Transport	—	2,390,683 39

		Transport	—	—	2,390,683 39
		b) Kronoutlagor.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	53 04
		c) Inkvarteringen.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	226,345 60
		d) Inkvarteringsnämnden.			
	b	1 Ordförande	2,000	—	
		1 Sekreterare	1,600	—	
		1 Kvartermästare	2,000	—	
		1 Translator	800	—	
		1 Vaktmästare	800	—	
	c	Hyra för Nämndens lokal till $\frac{1}{6}$ 1897, förslagsvis	1,000	—	8,200 —
		— Fmk 236,602: 64 —			
		XI. Vattenledningen.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	212,040 —
		XII. Saluhallen.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	7,050 —
		XIII. Stadens jordlägenheter.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	6,700 —
		VIX. Allmänna arbeten.			
		1:o. Byggnader och lägenheter.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	181,430 —
		Transport	—	—	3,082,502 03

1886 års stat.

		Transport	—	—	3,032,502	03	
		2:o. Gator och allmänna platser.					
		a) <i>Remont och underhåll,</i>					
	c	* { <i>Stensättning med nubbssten i asfalt af norra Esplanadgatan från N:o 7 till Mariegatan</i>	18,000	—			
			D:o d:o af Mariegatan utanför Kejsrerliga slottet	8,300	—		
			Makadamisering af Parkgatan	3,100	—		
			Omläggning af Packhustorget vid södra hamnen mellan Hamnbansspåren och kajen	3,800	—		
			Påfyllning af asfalt i nubbstensfogarne å Salutorget	2,400	—		
			c Diverse reparationer	12,000	—	47,600	
		b) <i>Nyläggning.</i>					
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	5,400		
		c) <i>Regleringsarbeten.</i>					
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	48,300		
		3:o. Kanaler och afloppsdiken.					
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	68,020		
		4:o. Vägar.					
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	61,980		
		5:o. Chausséer.					
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	13,740		
		6:o. Hamnar.					
		a) <i>Remont och underhåll.</i>					
	c	Nedfartsbroar till isarne jemte stängsel vid kajerna	2,000	—			
		Transport	2,000	—	3,277,542	03	

		Transport	2,000 —	3,277,542 03
c *	{	Ombyggnad af Packhuskajen i norra hamnen	20,000 —	
		D:o af ångslupsbryggan i Sandviks inre hamn	1,110 —	
		D:o af trämjöljan i Sandviks inre hamn	5,340 —	
		D:o af träkajen invid Skeppsvarfvvet	19,100 —	
		Höjning och ombyggnad af Packhuskajen i Södra hamnen	2,600 —	
		Diverse reparationer	9,000 —	59,150 —
		b) <i>Nyanläggningar.</i>		
c *	{	Kajarbeten å Skatudden	— —	84,600 —
		7:o. Planteringar.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	— —	70,000 —
		8:o. Renhållningsväsendet.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	— —	73,300 —
		9:o. Arbetsredskap.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	— —	7,100 —
		10:o Diverse.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	— —	6,000 —
		— Fmk 726,620: — —		
		XV. Pensioner.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	— —	15,106 67
		XVI. Diverse.		
		Enligt Drätselkammarens förslag	— —	143,150 —
		Summa Fmk	— —	3,735,948 70

		Inkomster			
		Disponibel behållning.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	94,800	—
		I. Räntor.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	46,700	—
		II. Tomtlösen.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	275,000	—
		III. Stadens fasta egendom.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	251,828	10
		IV. Tomtören.			
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	2,200	—
		V. Inkomstgivande rättigheter.			
K. Förordn. $\frac{31}{12}$ 1877. K. kung. af s. d.	} c	Tolag för till Helsingfors destinerade varor, förslagsvis	155,000	—	
K. kung. af $\frac{1}{6}$ 1881. K. S:ns skrivf. $\frac{17}{4}$ 1883.		} c	Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor, destinerade till uppstad, förslagsvis	8,000	—
Trafiktaxan $\frac{10}{4}$ 1888.	c		Trafikafgifter, förslagsvis	390,000	—
D:o d:o.	c	Mätningsafgifter, förslagsvis	2,500	—	
S. F. besl. $\frac{1}{6}$ 1876.	c	Transito magasinshyra, förslagsvis	500	—	
	} c	Hamnafgifter, förslagsvis	180,000	—	
		Broafgifter, förslagsvis	8,000	—	
		Lyftkransafgifter, förslagsvis	200	—	
		Ballastafgifter, förslagsvis	500	—	
Trafiktaxan $\frac{10}{4}$ 1888.	c	Vägningsafgifter, förslagsvis	2,300	—	
		Transport	747,000	—	670,528
					10

K. Förordn. ³⁰ / ₃ 1879.	c	Transport	747,000	—	670,528	10
		<i>Afgifter af udlændingar for försäljning af matvaror vid mast, förslagsvis</i>	2,200	—		
K. instr. ¹ / ₃ 1759.	c	Auktionsprovision, förslagsvis	4,000	—		
Särsk. K. S:ns resol.	c	Biljardafgifter, förslagsvis	500	—		
K. Förordn. ²⁴ / ₇ 1883.	c	Bouppteckningsprocenter, stadens andel, förslagsvis	32,000	—		
K. Stadg. ²¹ / ₁₀ 1698.	c	Bouppteckningsprocenter, stadens fattiges andel, förslagsvis	8,000	—		
K. Förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.	c	Kollektmedel, förslagsvis	300	—		
	c	Diverse böter, förslagsvis	200	—		
Enl. kontrakt.	b	Arrende för Gammelstads kvarnen	3,500	—		
	c	Börsprovision, förslagsvis	600	—	798,300	—
VI Diverse.						
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	298,330	06
VII. Statsbidrag.						
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	255,650	—
VIII. Vattenledningen.						
		Enligt Drätselkammarens förslag	—	—	290,275	—
IX. Lån.						
	b	Å 1892 års 4 ¹ / ₂ % obligations lån anvisas följande anslag:				
		För vattenledningens utsträckning	87,050	—		
		För kajarbeten å Skatudden	84,600	—	171,650	—
X. Uttaxering.						
	d	Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens skattskyldige medlemmar uttaxeras, utgör	—	—	1,251,215	54
Summa Fmk			—	—	3,735,948	70

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

den 28 November 1896.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

N:o 206.

Jemte skrifvelse för den 28 sistlidne Oktober har Magistraten från stadens Drätselkammare fått emottaga ett af Kammaren uppgjortt förslag till utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1897, med dertill hörande af stadens särskilda nämnder och öfriga myndigheter afgifna specialförslag, ritningar och andra handlingar och får Magistraten, sedan densamma uti närslutna budgetförslag sammanställt de ändringar Magistraten ansett sig böra vidtaga beträffande Drätselkammarens förslag, härmed äran, jemlikt stadgandet i 59 § af Kejs. förordningen den 8 December 1873 angående kommunalförvaltning i stad, till Stadsfullmäktiges afgörande öfverlemnna ärendet, samt såsom motivering till sitt förslag anföra följande:

Emedan Magistraten vid granskning af det utaf Drätselkammaren upprättade utgifts- och inkomstförslaget erfarit att behöfligheten af de anslag, hvilka Kammaren för instundande år äskat, i allmänhet blifvit af Drätselkammaren och vederbörande nämnder behörigen ådagalagd, hade Magistraten kunnat inskränka sina tillgöranden härutinnan till högst obetydliga ändrings- och tilläggsförslag, derest icke Magistraten funnit Kammarens budgetförslag innebära ett frångående af de principer, hvilka sedan lång tid tillbaka härstädes varit gällande för användningen af de medel, som till stadskassan inflyta för försäljning af tomter och amortering af köpeskillingen för försålda sådana. Då efter vunen stadsfästelse af ny stadsplan för Helsingfors försäljning af tomter år 1887, efter en längre tids afbrott, åter begynte, ansågs det öfverensstämmande med de sålunda inflytande medlens natur att de icke borde förbrukas till bestridande af stadens årligen återkommande utgifter, och beslöto derfor Stadsfullmäktige sagda år, på förslag af Drätselkammaren, att de inflytande köpeskillingarna för försålda tomter skulle användas i främsta rummet till betäckande af kostnaderna för erforderliga planerings- och kanalarbeten i staden samt för öfrigt „uteslutande å företag, som för staden medföra varaktigt gagn utan att dock direkt lemna en utgifterna motsvarande afkastning“. Detta beslut har sedermera gäلت såsom norm vid uppgörandet af stadens utgifts- och inkomstförslag och på grund deraf har äfven Drätselkammaren årligen bilagt sitt budgetförslag ej mindre en tablå öfver influten och utestående tomtlösen än öfver kostnaden för „verkställda reglerings-

arbeten". Emellertid har under åren 1894 och 1895 samt innevarande år tomtlösen influtit i stadskassan till belopp, hvilka i hög grad öfverstigit de i sådant afseende uti inkomstförslagen för sagda år beräknade summor, och till följd deraf, samt enär under titeln regleringsarbeten icke upptagits alla anslag för företag, hvilka för staden medfört varaktigt gagn utan motsvarande afkastning, har differensen emellan influten tomtlösen och kostnaden för verkställda regleringsarbeten uti sagda tablåer vuxit i högst anmärkningsvärd grad. Sålunda inhemtas af dessa att från år 1887 till den 1 Oktober innevarande år uti tomtlösen influtit 2,676,892 mark 80 penni medan verkställda regleringsarbeten under åren 1888 till och med 1896 medtagit en kostnad af endast 1,779,057 mark 31 penni. Då från skilnaden mellan dessa summor, 897,835 mark 49 penni, afdrages det belopp, som enligt Drätselkammarens beräkning vid utgången af innevarande år kommer att förefinnas såsom disponibel behållning i stadskassan, eller 94,800 mark, framgår att under åren 1888—1896, utöfver kostnaden för verkställda regleringsarbeten, utaf influten tomtlösen disponerats för betäckande af stadskassans utgifter ett belopp af 803,035 mark 49 penni.

Denna omständighet har föranlett Magistraten att verkställa en undersökning för att utröna de belopp, som under nu ifrågavarande år, oberäknadt kostnaderna för regleringsarbeten och företag, hvilka utförts med lånemedel, blifvit använda för ändamål, som för staden medfört varaktigt gagn utan att dock direkt lemna en utgifterna motsvarande afkastning och har Magistraten härvid inhemtat att i sådant afseende för nybyggnader, för nyanläggning och planering af gator samt för nyanläggningar beträffande kanaler, afloppsdikey, vägar, chausséer och hamnar under åren 1888—1896 utbetalts mellan åttahundratusen och nihundratusen mark, eller en summa fullt motsvarande det härutinnan af influten tomtlösen använda beloppet. Något åsidosättande af Stadsfullmäktiges anberörda beslut har således i sjelfva verket härintills icke egt rum; men annorlunda varder förhållandet om Drätselkammarens nu föreliggande budgetförslag godkännes.

Enär under innevarande år uti tomtlösen redan influtit 391,897 mark 48 penni, medan uti budgeten för året härför beräknats endast 275,000 mark, bör den vid utgången af året, enligt Drätselkammarens beräkning, i stadskassan förefintliga disponibla behållning af 94,800 mark, på sätt här ofvan redan blifvit förutsatt, anses utgöra influten tomtlösen och således jemte det i Drätselkammarens inkomstförslag under hufvudtiteln II, tomtlösen, upptagna beloppet af 275,000 mark eller tillsammans 369,800 mark användas i enlighet med Stadsfullmäktiges oftanämnda beslut af år 1887. Uti Kammarens förslag ingå emellertid, under hufvudtiteln XIV, endast följande anslag för arbeten, hvilka kunna anses för staden medföra varaktigt gagn utan att lemna en utgifterna motsvarande afkastning, nämligen:

Under benämning „regleringsarbeten“ upptagen:

planering af gator och vägar	103,280:—
samt nyläggning af affoppskanaler	53,300:—
för „nybyggnader“, efter afdrag af anslaget för ekonomiebyggnad å Maria sjukhus, hvilken afsetts att utföras med lånemedel,	8,430:—
Under rubrik: 2:o, gator och allmänna platser, afdelning b. nylägg- ning	5,400:—
” ” 3:o, kanaler och afloppsdiken, afdelning b. nyanlägg- ningar	1,400:—
” ” 5:o, chausséer, afdelning b. nyanläggning	3,800:—
” ” 7:o, planteringar, afdelning b. nyanläggningar	27,000:—
hvertill kan läggas: årets bidrag till länefängelsets ombyggnad . . .	10,000:—
Summa	212,610:—

Nästnämnda summa understiger således beloppet af beräknad tomtlösen med icke mindre än 157,190 mark, eller ungefär samma belopp, som Drätselkammaren föreslagit att, för vattenledningens utsträckning samt för ofvannämnda tillbyggnad till ekonomiebyggnaden å Maria sjukhuset, skulle upptagas såsom lån på kortare återbetalningstid än två år. Till följd häraf har Magistraten ansett sistberörda anslag, hvilka Magistraten oförändrade bibehållit ehuru frågan om ekonomiebyggnaden å sjukhuset ännu icke blifvit af Stadsfullmäktige afgjord, böra bestridas med medel, som beräknas inflyta för försålda tomter, samt därför på inkomstsidan af förslaget uteslutit det afsedda lånet på kortare återbetalningstid än två år. Ehuru Magistraten, på sätt här nedan anföres, trott sig böra beräkna inkomsterna för tolag samt trafik- och hamnafgifter till betydligt högre belopp än Drätselkammaren föreslagit, har Magistraten, för att icke alltför mycket förhöja uttaxeringen för året, sett sig föranlåten att, då reducering af öfriga utgiftsposter icke kunnat ske, något minska utgifterna för hufvudtiteln XIV *allmänna arbeten*, och i sådant afseende under rubriken: 2:o *gator och allmänna platser, afdelning a) remont och underhåll*, inskränkt stensättningen med nubbsten i asfalt af delar utaf salutorget, till „omläggning af stadens andelar i Norra Esplanadgatan från tomten N:o 7 vid sagda gata till Mariégatan“ och, jemlikt härhos bilagdt kostnadsförslag, nedsatt det härför erforderliga anslaget från 40.0000 mark till 18,000 mark, samt under rubriken 6:o *hamnar, afdelning a) remont och underhåll*, utelämnat anslaget för remont af vestliga lastningsbryggan i Sörnäs med 21,600 mark.

Öfriga af Magistraten uti Drätselkammarens utgiftsförslag införda ändringar och tillägg äro af jämförelsevis ringa bärvidd och skola i det följande endast i korthet omnämnas.

I enlighet med Stadsfullmäktiges den 24 innevarande November fattade beslut äro under hufvudtiteln II *Stadens embetsverk* införda aflöningar för en registrator, två stadsfogdar och sju exekutionsbetjenter, hvaremot från Drätselkam-

marens förslag utlemnats aflöningen för fyra stadsfogdar, tre extra stadsfogdar och fyra exekutionsbetjenter samt anslaget för „eventuel omorganisation af exekutionsverket“. De under rubriken *Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening* upptagna utgifter äro derjemtø, för att åstadkomma bättre öfverskådligghet, indelade på tre särskilda rubriker. För kanslisten vid Magistratens kansli, som derstädes varit anställd sedan år 1878, har, jemväl med hänsyn till förökade tienstegöromål, Magistraten tillika föreslagit en personlig löneförhöjning af trehundra mark om året. De af Drättselkammaren under denna hufvudtitel upptagna anslagen hafva genom dessa förändringar nedgått med 2,800 mark.

Under hufvudtiteln *III Kommunalförvaltningen* äro å Trafikkontorets stat anslagen för tienstgöring i varrantmagasinet bibehållna oförändrade, enär Magistraten saknat skäl att derutinnan vidtaga några ändringar, då Stadsfullmäktige ännu icke fattat beslut härom; men hamnkaptenen och hamnbokhållaren tillkommande procent af uppbörderna äro, i öfverensstämmelse med Magistratens förslag om förhöjning af motsvarande inkomstposter, ökade med sammanlagdt 966 mark.

Enär Stadsfullmäktige den 24 innevarande November beslutit att det af Guvernören i länet den 23 sistledne Oktober fastställda nya reglementet för fattigvården i Helsingfors skall tillämpas från den 1 juli 1897 äro de för fattigvårdsstyrelsens ordförande, verkställande direktör, sekreterare och husmoder för fattiggården, jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 5 December 1895, bestämde aflönings förmåner för senare hälften af året intagna och förökas härigenom utgifterna för hufvudtiteln *VIII fattigvården* under år 1897 med 3,050 mark.

Utgifterna för hufvudtiteln *IX undervisningsväsendet* äro i öfrigt oförändrade förutom att anslaget för högre handtverksskolorna, enligt bilagda af bestyrelsen för konstflitföreningen till Magistraten ingifna utgiftsförslag, är förminskadt från 18,110 mark till 16,974 mark, samt anslaget för lägre handtverksskolorna i öfverensstämmelse med jemväl närslutna af Direktionen för sagda skolor till Magistraten aflemnade förslag, förökadt från 12,000 mark till 13,831 mark; åstadkommande dessa ändringar således 695 marks förhöjning af utgifterna under denna hufvudtitel.

Emedan den för Inkvarteringsnämndens behof för närvarande disponerade lokalen i Rådhusflygeln vid Katrinegatan under årets fem första månader torde böra användas såsom provisorisk embetslokal för tienstemännen vid stadens utsökningsväsende har under hufvudtiteln *X staden åliggande allmänna onera afdelning d) inkvarteringsnämnden* upptagits hyresmedel för lokal åt nämnden för sagda tid med ettusen mark. Efter den 1 juni 1897 erhållas för bemälda stadens myndigheter erforderliga embetslokaler uti den af staden inköpta Baranoffska gården, adressnummer 24 vid Alexandersgatan, hvarför vidare anslag härutinnan icke erfordras.

Slutligen har Magistraten under hufvudtiteln *XIV Allmänna arbeten* rubrik *6:o hamnar* rättat det af Drättselkammaren i dess skrifvelse anmärkta missta-

get samt förty öfverfört anslaget för kajarbeten å Skatudden, 84,000 mark, från afdelningen *a) remont och underhåll* till en särskild afdelning *b) nyläggning*.

Vidkommande inkomstsidan i budgeten har Magistraten, såsom tidigare redan blifvit antydt, med hänsyn dertill att stadens inkomster för tolag samt trafik- och hamnavgifter visat sig vara stadda i starkt uppåtgående, efter det Magistraten i saken meddelat sig med kamreraren vid Trafikkontoret, funnit skäl förekomma att beräkna såväl dessa som särskilda andra till trafikkontorets uppbörd hörande afgifter betydligt högre än Drätselkammaren härutinnan föreslagit; hvarjämte Magistraten från Hamnkontorets specialförslag infört, af Kammarerna utelemnade, „lyftkransavgifter“ med förslagsvis 200 mark. Med hänvisning angående de enskilda förslagsposterna till Magistratens inkomstförslag bör Magistraten här endast omnämna att förökningen beträffande samtliga ifrågavarande afgifter sammanräknadt uppgår till 48,000 mark.

Genom Magistratens tidigare omförmälda beslut att motsätta sig upptagandet af de lån på kortare återbetalningstid än två år, som Drätselkammarens i sådant afseende föreslagit, har denna del af budgeten deremot nedgått med 156,000 mark. För öfrigt har Magistraten omfattat Drätselkammarens förslag angående beräkning af inkomstposterna i budgeten, samt icke heller funnit skäl till någon anmärkning mot den af stadskamreraren uppgjorda, budgetförslaget bilagda, behållningskalkylen.

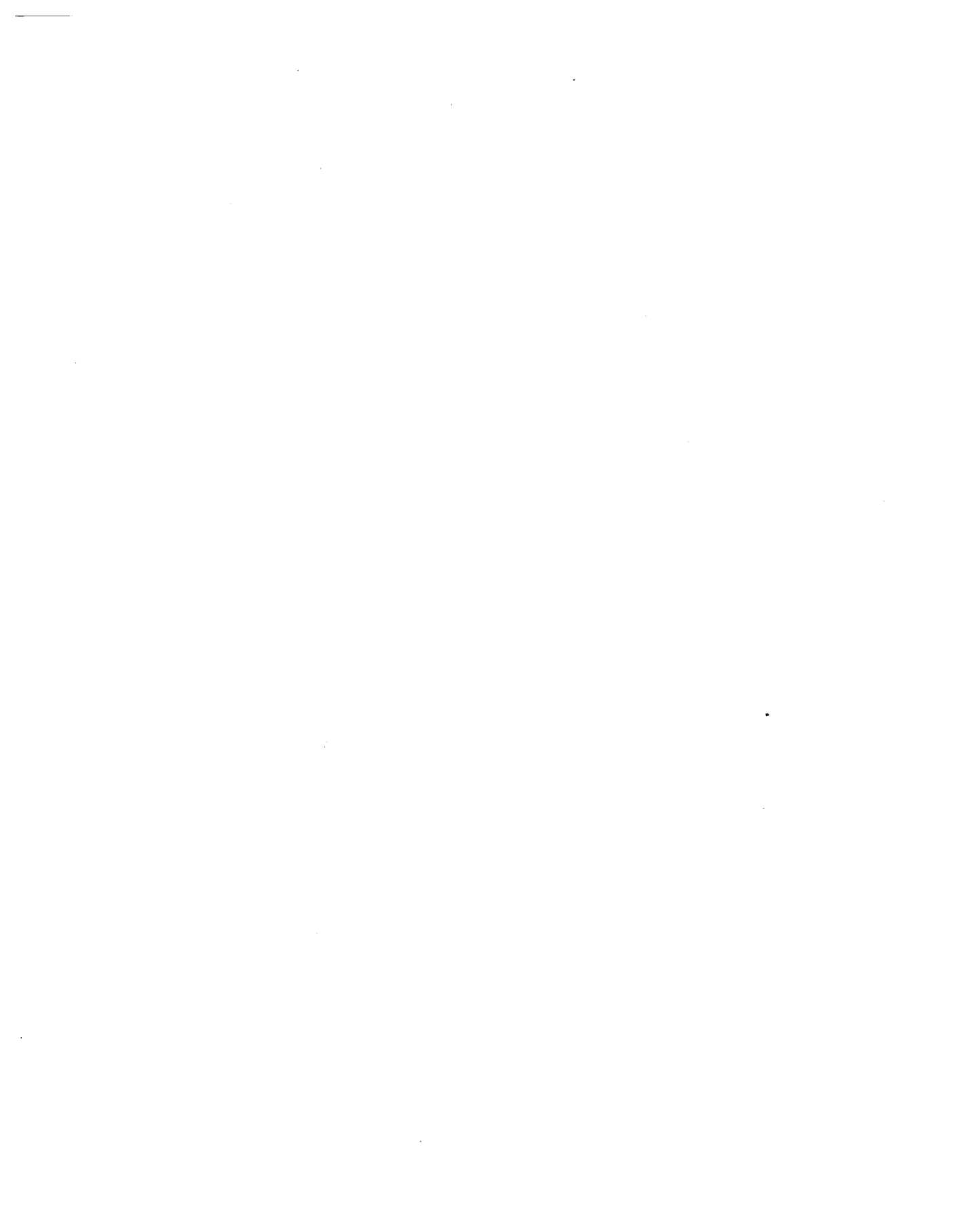
I händelse Magistratens i förestående måtto framställda förslag varda af Stadsfullmäktige godkända komme den summa, som för året borde hos stadens skattskyldiga medlemmar uttaxeras, att uppgå till *en million tvåhundra femtioettusen tvåhundra femton mark femtiofyra penni*. Detta belopp öfverstiger visserligen med 83,857 mark 45 penni uttaxeringen för innevarande år, men enär skattörens antal antagligen äfven kommer att betydligt förökas torde uttaxeringen per skattöre förblifva i det närmaste oförändrad.

De specialförslag, ritningar och öfriga handlingar, hvilka Drätselkammaren, jämte sin i ärendet aflåtna skrifvelse, till Magistraten insändt, har Magistraten äran härhos bilägga.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

Edv. Öhrnberg.

Utskottsbetänkande i fråga om nedsättning af trafik- och hamnafgifterna vid vintersjöfarten på Helsingfors.

I anledning af Drättselkammarens nedanstående framställning hafva Stadsfullmäktige vid sammanträde den 8 innevarande december uppdragit åt undertecknade att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 3 December 1896.

N:o 270.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Genom utdrag ur Magistratens protokoll för den 7 nästvikne November § 17 underrättas Drättselkammaren att Stadsfullmäktige vid den 20 sistlidne Oktober hållet sammanträde beslutit förklara, att Fullmäktige vid behandling af Konsuln Pauligs ansökan om restitution af erlagda trafikafgifter icke funnit anledning med saken taga annan befattning än att anmoda Drättselkammaren att före utgången af den tid, för hvilken Stadsfullmäktige beviljat nedsättning i trafikafgifterna för fartyg, som vintertiden ankomma till Helsingfors från utrikes ort eller öfver Östersjön, till Fullmäktige inkomma med förslag till närmare preciserade bestämmingar i ämnet än de för närvarande föreskrifna. I anledning häraf uppdrog Kammararen vid sammanträde den 12 November åt kamreraren vid Trafikkontoret att gemensamt med hamnkaptenen utarbета förslag till åstundade exaktare bestämmingar i ämnet; och får Drättselkammaren nu, sedan yttrande deri af Trafikkontoret afgifvits, anföra följande.

Uti en till Stadsfullmäktige inlemnad skrift af den 13 Februari 1894 hade Bankdirektören Alfred Norrmén gjort framställning om åtskilliga åtgärder i syfte att möjliggöra seglation på Helsingfors hamnar äfven under årets vintermånader. Detta ärende hade af Stadsfullmäktige remitterats till Drättselkammaren, som egde att i samråd med å orten bosatte affärsmän vidare bereda det och med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma. Och sedan så skett, beslöto Stadsfullmäktige vid den 8 Mars nämnda år hållet sammanträde i enlighet med Drättselkammarens för-

slag, bland annat, att för vintertiden från den 15 December till den 1 Maj åren 1894 och 1895 nedsätta trafikafgifterna och hamnumgålderna med 50 % af deras annars utgående belopp. Ur detta Stadsfullmäktiges beslut likasom från Fullmäktiges protokoll framgår dock icke huruvida Stadsfullmäktige skulle uti något afseende haft en från Drätselkammaren afvikande åsigt i frågan. Men då uti motiven till Drätselkammarens framställning (Stfs tryckta handl. N:o 7 för 1894) uttryckligen framhålles, att den sålunda lämplig ansedda nedsättningen af 50 % i såväl trafikafgifter som hamnumgålder enligt Kammarens och de tillkallade experternes åsigt borde gälla endast sådana ångare och segelfartyg, som passerat öfver Östersjön och verkligen inhemtat utländska varor till landet, och häremot vid ärendets behandling af Fullmäktige någon anmärkning icke gjorts, har hvarken Drätselkammaren eller Trafikkontoret kunnat annat antaga än att en fullständig öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges åberopade beslut och den af Drätselkammaren uti dess förslag åsyftade nedsättningen egt rum. Under denna förutsättning beviljades vid Hamn- och Trafikkontorens debitering af fartyg och trafikanter 50 % rabatt i hamn- och trafikafgifter under nu nämnda vinterseglationsperioder för alla andra fartyg och med dem inkomna och utgående varor än sådana fartyg, som idkade vanlig kustfart, eller gingo på Finska och Bottniska vikarne. Och har till sistnämnda kategori af fartyg inräknats äfven fartyg gående på Stockholm, enär denna stads hamn enligt hamntaxan är likställd med hamnarna vid Bottniska viken och fartyg från ifrågavarande hamnar redan enligt gällande hamntaxa hafva betydligt lägre afgifter än Östersjöfartygen. För att likväl i någon mån precisera den sålunda följda praxis, föreslog Drätselkammaren vid sin framställning till Stadsfullmäktige af den 28 November förlidet år angående förnyad nedsättning i trafik- och hamnafgifter för vinterseglationen mellan den 15 December 1895 och den 1 Maj 1896, att nedsättningen skulle gälla för varor och fartyg, hvilka passera *Östersjön*. Enär bestämmingens ännu svaga formulering emellertid gifvit anledning till fordran på en nedsättning i trafikafgifterna, hvilken ingalunda, åtminstone från Drätselkammarens sida, varit afsedd, synes en närmare formulering af rättigheten till denna nedsättning verkligen vara af behovet fullt påkallad.

Förrän Drätselkammaren dock går till framställande af förslag i sådant syfte, vill Drätselkammaren framhålla att, då Stadsfullmäktiges beslut af den 3 December förlidet år beträffande ifrågavarande nedsättning i trafik- och hamnumgålder endast gälde tiden till den 1 Maj innevarande år, nu främst till öfvervägande väl borde tagas, huruvida skäl till en dylik nedsättning vidare föreligger eller ej, samt huruvida i det förra fallet några ändringar i villkoren för dess åtnjutande borde göras. Ehuru af Trafik- och Hamnkantoren ej kunnat uppgifvas hvad inverkan meranämnda nedsättning skulle medfört till trafikens i stadens hamnar ökande vintertid, förefaller det i alla fall Drätselkammaren, då de förhållanden, som år 1894 föranledde till fattande af beslut i hithörande afseende, för-

blifvit i allo oförändrade och Kejsrerliga Senaten ytterligare för instundande vinter förlängt rättigheten till tidigare gällande fraktnedsättning vid transport å statsjernvägarne af varor, som öfver hamnstäderna i landet importeras och exporteras, såsom en temmeligen sjelffallen sak att den för vinterseglatsen de senaste åren beviljade nedsättningen i trafik- och hamnafgifter i Helsingfors hamnar äfven för snart ingående vintertersseglationstid borde förnyas. Att nedsättningen dervid, såsom nu visserligen lät sig göra, dessutom skulle utsträckas till större omfång än härintills, dertill anser Drätselkammaren deremot något skäl icke föreligga. Då kustfarten och seglatsen på Finska och Bottniska vikarnes hamnar redan åtnjuter undantagsförmåner — och detta för såväl sommar som vinterseglats — finnes väl ingen orsak till dess ytterligare gynnande framför seglats på utrikes hamnar. Möjligen kunde det dock sättas i fråga, om ej för Stockholms hamnar borde göras undantag, såvidt det angår trafikafgifter för inkommande och utgående varor, så att äfven dessa komme i åtnjutande af rabatt, hvilken vid nu gällande bestämmingar hänför sig endast till afgifterna för sjelfva fartygen. För att emellertid icke fördunkla en enkel och lätt tillämpad princip, den att 50 % nedsättning i afgifter för varor alltid skall åtfölja samma nedsättning i umgälder för fartygen, hvori varorna inkommit eller utgå, hafva Trafik- och Hamnkontoren för sin del afstyrkt denna från hertills följda praxis afvikande ändring. Beträffande sedan transitogodsset eller med andra ord sådana varor, som under den stipulerade vinterseglationstiden — förnämligast våren — under tullförpassning inkomma till Helsingfors med kustfarare från andra finska hamnar, skulle en rabatt i trafikafgifter för detsamma enligt Trafikkontorets åsigt — och i denna punkt öfverensstämmer Drätselkammaren fullkomligt med bemälda kontor — i ännu högre grad än en förändring till förmån för Stockholm bidraga till oreda och ändlöst trassel med trafikkanterne; och borde nedsättningen i trafikafgifterna derföre ingalunda utsträckas till sådant gods. Trafikkontoret säger sig nämligen icke vara i stånd att hålla reda på, om en tullförpassad vara inkommit per fartyg eller per jernväg, än mindre *när* den anländt hit. Varan kan från utrikes ort hafva anländt exempelvis till Hangö eller Wasa redan under föregående sommar, der legat på transitoupplag och först under vinterseglationstiden med tullförpassning expedieras hit. En sådan vara skulle visserligen formelt uppfylla alla vilkor för åtnjutande af rabatt i trafikafgifter, men kunde sättet för dess import hit i verkligheten likställas med ett försök till underslef. Reda i debiteringsgrunden för trafikafgifternas uppbärande ernås ej enligt Trafikkontorets förmenande, med mindre varan med otvetydig vinterlägenhet, utan lossning i mellanhamn, ankommer hit i samma fartyg, i hvilket den uti utrikes hamn inlastats. Och att åter gå så långt som att bevilja 50 % rabatt i trafikafgifterna för *alla* varor, som under vintern anlända till Helsingfors från utrikes ort vare sig de komma per fartyg eller per jernväg, vore såsom af det anförda exemplet framgår, att öfvergifva hela idén med hamn- och trafikafgifternas sänkande i syfte att uppmuntra vinterseglats på Helsingfors

hamnar — det vore en allmän nedsättning af taxorna, hvarom nu emellertid icke är fråga.

På grund af det anförda och under förutsättning att det nu icke gäller att vidare utsträcka den härintills beviljade rabatten i trafik- och hamnumgälder, får Drätselkammaren därför till fullgörande af sitt uppdrag vördsamt hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att hamn- och trafikafgifterna under tiden från den 15 Decemker 1896 till den 1 Maj 1897 skola debiteras och uppbäras med 50 % af deras nu utgående belopp:

1:o) för fartyg, hvilka under nämnda tid direkte eller med anlöpande af annan hamn hitkomma från Östersjöhamn eller annan aflägsnare belägen hamn, härifrån dock undantagen Stockholms hamn;

2:o) för varor, hvilka under samma tid från Östersjöhamn, eller annan aflägsnare hamn, med undantag af Stockholms hamn, hithemtas uti samma fartyg, i hvilka de der inlastats; samt

3:o) för exportvaror, hvilka på direkta konnüssement till sistsagda hamnar, Stockholms hamn undantagen, under mera nämnda tid härstädes i fartyg inlastas.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christierson.

Th. Tallqvist

Drätselkammarens ofvanstående skrifvelse utmynnär i förslag om nedsättning i trafik- och hamnumgälder beträffande endast sådana ångare och segelfartyg, som vintertid direkte öfver Östersjön till Helsingfors från utlandet inhemta och dit utföra varor. Emellertid anser sig utskottet böra genast framhålla att uti den motion, hvarigenom förslag till ifrågavarande nedsättning till först väcktes, någon åtskilnad icke gjorts mellan seglationen öfver Östersjön till Helsingfors samt mellan Helsingfors och andra, inhemska hamnar. Likaledes hafva de af Drätselkammaren år 1894 i ärendet hörda experter, efter hvad två af dem, undertecknade Renlund och Krogius, vilja erinra sig, tidigare icke uttalat sig för en dylik åtskilnad. Detta bestyrkes äfven af hvad en tredje utaf nämnde experter, konsuln G. Paulig, förut i ett ärende angående restitution af erlagda trafikafgifter hos Stadsfullmäktige anförde.

Utskottet kan ock för sin del icke finna skäl till lättnader för endast en viss trade, utan anser tvärtom den ifrågasatta nedsättningen böra utsträckas till alla fartyg, som vintertid trafikera Helsingfors, oberoende deraf, om de inkommit från eller utgå till in- eller utländsk hamn, icke heller Stockholm undantaget. Skulle Drätselkammarens förslag omfattas och sålunda trafik- och hamnumgälder nedsättas allenast beträffande fartyg, de der inkommit direkte öfver Östersjön, blefve det förenadt med en icke obetydlig risk för vederbörande fartyg att från utländsk hamn intaga last direkte för Helsingfors, då fartyget, i händelse Helsingfors af en eller annan anledning icke kunde anlöpas och omlastning i annan hamn måste ske för varans vidare befordran sjöledes till Helsingfors, fartyget blefve nödsakadt att ersätta befraktaren den merkostnad, som komme att genom differensen i trafikumgälder uppstå. För höjande af stadens sjöfart öfverhufvud skulle en förbindelse sjöledes vintertid med andra inhemska hamnar genom starka, enkom för sådan seglation bygda fartyg säkert vara af knapt mindre vigt än seglationen på utlandet; men skulle en dylik förbindelse motarbetas genom åtgärder, afsedda att förmena den lättnader, som man dock vill låta tillgodokomma trafiken på utlandet. Drätselkammarens förslag innebär vidkommande seglationen på Stockholm det egendomliga att ehuru Express är det fartyg, som framför andra är egnadt att med framgång öppenhålla denna trafikled vintertid, någon uppmuntran icke blott icke skulle lemnas Express, utan denna båt tvärtom ställas ofördelaktigare under vintern än andra utlandet befarande båtar. Drätselkammaren anmärker att en utsträckning af de ifrågasatta lättnaderna till kustfarten samt seglatsen på Finska och Bottniska vikarnas hamnar komme att — då härför redan undantagsförmåner äro beviljade — endast ytterligare gynna denna seglats; men denna anmärkning synes då verkligen sakna skäl ity att härvid endast är fråga om att bibehålla kustfarten och seglatsen på inhemska hamnar vintertid i samma gynnsamma förhållande till den utländska seglatsen som sommartid.

Då nedsättningen efter utskottets förslag komme att fullkomligt likformigt gälla allt gods, för hvilket trafikafgift för närvarande erlägges, samt alla fartyg, oberoende af afgangsorten, kan någon oreda vid debiteringen deraf icke befaras.

Hvad Trafikkontoret anmärkt om svårigheten att åtskilja varor, som anländt per fartyg, från sådana, som ankommit per jernväg, kan utskottet för sin del icke underskrifva, ty i hvarje tullinlaga — och dessa har Trafikkontoret till hands vid debiteringen — måste angifvas, med hvilken lägenhet varan till landet inkommit.

Efter utskottets åsigt borde de beslut, som af Stadsfullmäktige i saken fattas, icke inskränkas till inkommande vinter, utan förblifva gällande till dess förändrade bestämningar i ärendet träffas. Derigenom komme uppdebiteringen af ifrågavarande afgifter att blifva stabil och oberoende af årligen återkommande beslut, hvilka kunna vexla med den för tillfället rådande opinionen.

Med afvikelse från Drätselkammarens förslag får utskottet förty äran hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta:

att för vintertiden från och med den 15 december till den 1 maj tillsvidare och intill dess derom annorlunda förordnas nedsätta trafikavgifterna för således inkomna och utgående varor samt hamnumgålderna för fartyg med 50 % af deras för den öfriga tiden af året utgående belopp.

Helsingfors, den 10 december 1896.

C. B. Federley.

Hj. Schildt.

K. H. Renlund.

T. J. Boisman.

Lars Krogius.

Reservation.

Utskottets förslag att all varuförsel således skulle under vintermånaderna beredas lindring i hamn- och trafikavgälder kan visserligen synas tilltalande. Men då någon *regelbunden* inländsk vintertrafik åtminstone för närvarande icke torde kunna påräknas, innebär förslaget faktiskt endast den förändring i nu gällande bestämmingar, att nedsätta hamn- och trafikavgifter skulle ifrågakomma icke blott då fartyg och varor från utlandet direkte eller via annan hamn inkomma till Helsingfors utan ock i de fall då kustångare tillfälligtvis upptaga och hit frambefordra utländska varor, hvilka i annan finsk hamn blifvit omlastade. En sådan anordning komme likväl att motverka det ursprungliga syftet att genom utjemnande af de förmåner, som anlitaandet af Hangö hamn medför framför begagnandet af Helsingfors hamnar, öka dragningskraften för dessa sistnämnda.

Obestridligt är att redare och importörer skulle genom omlastningsrätten beredas lättnad; men om de stora vinterångarna stanna i Hangö och varorna derifrån vid lämpligt tillfälle hit införas, vinnes icke syftet att upparbeta Helsingfors till vinterhamn, och det är endast härför en premiering enligt min tanke kan ifrågakomma.

På grund af det anförda tillåter jag mig vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville förena sig om Drätselkammarens förslag, likväl med den jemväl af Utskottet föreslagna modifikationen att något undantag icke göres beträffande sjöfarten och varuimporten från Stockholm.

Helsingfors den 10 December 1896.

T. J. Boisman.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolaget, 1896.

Utskottsbetänkande i fråga om utvidgning af ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus.

I skrifvelse af den 5 sistlidne november (se tr. handl. n:o 37 för 1896) har Drätselkammaren till Stadsfullmäktige insändt ritningar och kostnadsberäkning till en af Styrelsen för Maria sjukhus och Helsovårdsnämnden föreslagen tillbyggnad till ekonomiebyggnaden vid sjukhuset, och har Drätselkammaren hemställt att Stadsfullmäktige ville till utförande under inkommande år godkänna sagda tillbyggnad i enlighet med förslagen samt för ändamålet anslå ett belopp af 144,000 mark. Sagda ärende hafva Stadsfullmäktige vid sammanträde den 24 november öfverlemnadt till beredning åt ett utskott, till hvars medlemmar undertecknade blifvit utsedde.

Vid fullgörande af det utskottet i anförd måtto ombetrodda uppdrag har utskottet, som i saken meddelat sig med öfverläkaren vid Maria sjukhus, Doktorn R. Sievers, funnit behovet af en utvidgning utaf ekonomiebyggnaden vid sjukhuset på redan tidigare af vederbörande myndigheter anförda skäl vara oomtvistligt, liksom utskottet jemväl varit ense om att tillstyrka utförandet af nämnda byggnadsföretag i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de uppgjorda förslagen. Då ärendet förevar hos Stadsfullmäktige, blefvo visserligen tvifvelsmål uttalade om lämpligheten att inrätta de midtelkorridorer, som projekterats till utförande i andra och tredje våningarna af tillbyggnaden, emedan sagda korridorer förmenats komma att sakna tillräckligt direkt ljus och anordningen i följd deraf ansetts vara stridande mot helsovårdens fordringar. Liknande korridorer ingingo dock redan i det ursprungliga projektet till ekonomiebyggnad vid sjukhuset och blefvo då efter granskning godkända. För öfrigt komme korridoren i tredje våningen att icke helt och hållet vara i afsaknad af direkt ljus utan belysas, förutom genom fönster med rutor af matt glas i de till rummen invid korridoren ledande dörrarna, förmedels ett fönster med direkt ljus i ena ändan af korridoren, och äfven för belysningen af korridoren i andra våningen borde vara tillfylles sörjdt icke blott genom enahanda dörrfönster som i tredje våningen utan äfven genom ett fönster till det genom två våningar gående köket. Det hufvudsakliga skälet för bibehållandet af berörda korridorer är dock prisbilligheten af en dylik anordning, hvarför ock utskottet nödgas afstyrka frångående af berörda anordning.

Utskottet har i detalj granskat kostnadsberäkningen för byggnadsföretaget

och dervid trott sig finna att en del priser för materialier och arbeten — särskildt för tegel, valsade jernbärare och diverse snickeriarbeten — upptagits något för högt. Derhos skulle utskottet föreslå att boningsrummen blefve uppvärmda genom kakelugnar i stället för genom en centralvärmeinrättning, hvarigenom en besparing af omkring 8,000 mark skulle ernås. Kostnaden för arbetet borde i följd häraf kunna nedbringas till 127,000 i stället för 144,000 mark. I denna summa ingår icke kostnaden för anskaffandet af nödiga inventarier, men då tillbyggnaden icke komme att blifva färdig till användning under år 1897, behöfver något anslag härför icke upptagas i nästinstundande års budget.

Med anslutning till Drätselkammarens förslag får utskottet därför vördsam samt hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta

att låta utföra ifrågavarande utvidgning af ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus i enlighet med de insända förslagen, dock med den afvikelse utskottet ofvan förordat, samt för sagda ändamål i nästa års budget upptaga ett anslag till belopp af 127,000 mark.

Helsingfors, den 9 december 1896.

M. Schjerfbeck.

Aug. Granfelt.

Alex. Ärt.

Utskottsbetänkande i fråga om stadsfiskalernes löneförmåner.

Sedan genom Nådiga förordningarna af den 21 december 1891, angående tillverkning af maltdrycker, af den 9 juni 1892, angående försäljning och utskänkning af maltdrycker, samt af sistsagda dag, angående, utom annat, försäljning af bränvin, äfvensom genom stadgan för fiskes idkande i Helsingfors stad underlydande fiskevatten af den 1 februari 1891 bestämts att särskilda böter och viten, hvilka tidigare tillfallit åklagarene, skulle tillkomma kronan, beviljade Stadsfullmäktige vid fastställandet af 1894 års budget ett arvodestillskott åt stadsfiskalerna Adolf Mesterton och Otto Romillo Fredrik Albrecht af 1,200 mark åt dem hvardera om året, att utgå intill dess dem af allmänna medel kunde varda tillagdt ersättning för nämnda, till kronan indragna bötesandelar eller angående deras löneförmåner varda annorlunda beslutet. Efter det strafflagen den 1 maj 1894 trädte i gällande kraft, hvarigenom förordnats att alla böten och viten för framtiden skulle komma att tillfalla kronan, tillade Stadsfullmäktige vid sammanträde den 19 mars 1895 stadsfiskalerna ytterligare ett lönetillägg af 100 mark i månaden på samma vilkor som det tidigare. Den 27 december 1895 uppdrogo derpå Fullmäktige åt Drättselkammaren att tillse, det staden i sinom tid blefve för omordade utbetalningar behörigen ersatt af det statsanslag, som i berördt afseende kunde komma att vederbörande åklagare beviljas, för så vidt anslaget hänförde sig till de år, för hvilka lönetillskottet utbetalts, och så långt detta anslag skulle förslå. Då sedermera vederlag af statsverket beviljats åklagarene för de dem i anförd måtto frångångna bötesmedel, instälde Drättselkammaren, räknadt från den 1 juni 1896, utbetalningen af omordade lönetillskott åt åklagarene, hvarhos Kam-maren upprättade förslag till liqvid mellan stadskassan och åklagarene på grundvalen af Stadsfullmäktiges den 27 december 1895 fattade beslut. Drättselkammarens berörda åtgärd äfvensom nämnda liqvid öfverklagades af åklagarene hos Stadsfullmäktige, men blefvo af Fullmäktige vid sammanträde den 24 nästvikne november godkända; dock uppdrogo Fullmäktige tillika åt undertecknade att till Fullmäktige inkomma med yttrande i fråga om slutlig reglering af stadsfiskalernes löneförmåner.

Enligt 1886 års stat åtnjuta stadsfiskalerna för närvarande i lön 3,000 och arvode 600 mark. Efter hvad uppgifter, införskaffade af ett utskott år 1895 *)

*) Se tr. handl. n:o 13 för 1895.

utvisa, uppbyro stadsfiskalerna före tillkomsten af 1891 och 1892 års förordningar om bränvin och maldrycker i bötesandelar m. m. årligen, Mesterton omkring 2,500 och Albrecht vidpass 1,500 mark. Derjämte hade Helsingfors utskänkingsaktiebolag innan omordade författningar emanerat åt åklagarene utbetalt ersättning för deras andel i böter, de der utdömts för förbrytelser mot bränvinslagstiftningen, men af de sakfælde afsuttits med fängelse, hvaremot bolaget, efter utfärdandet af berörda förordning om bränvin och deri ingående förändrade bestämningar om bolagets vinst, icke vidare, från 1893 års början, ansett sig kunna utgifva omordade ersättning. Denna ersättnings belopp hade utgjort för Mesterton vidpass 2,500 och för Albrecht 1,000 mark om året. Stadsfiskalernes inkomster från sysslan hade sålunda åren närmast före 1893 uppgått ungefärligen till

för Mesterton lön och arvode	<i>Tmf.</i>	3,600: —
bötesandelar m. m.	"	2,500: —
af utskänkingsbolaget	"	2,500: —
	<i>Tmf.</i>	<u>8,600: —</u>
 för Albrecht lön och arvode	<i>Tmf.</i>	3,600: —
bötesandelar m. m.	"	1,500: —
af utskänkingsbolaget	"	1,000: —
	<i>Tmf.</i>	<u>6,100: —</u>

Olikheten i inkomsterna har berott på den af Prokuratorn fastställda arbetsfördelningen mellan stadsfiskalerna, hvarigenom Mesterton haft ett arbetsdrygare, men äfven mera inbringande distrikt.

Genom nådiga förordningen af den 13 april 1896 om ersättning till vederbörande tjänstemän för dem frångångna andelar i böter, viten och förbrutet dömdt gods har numera föreskrifvits att dylik ersättning skall ur statsmedel utbetalas till de stadsfiskaler, som tillsatts innan strafflagen trädde i verksamhet (§ 1). Ersättningsens belopp beräknas efter ungefärliga medeltalet af hvad dem å nämnda förmåner under åren 1888—1893 i verkligheten tillgodokommit, dock att härifrån undantagas böter, ådömda i mål om öfverträdelse af föreskrifterna angående 1) tillverkning och destillering af bränvin; 2) försäljning, försling och upplag af bränvin och andra brända eller destillerade spritdrycker; 3) handeln med viner och andra svagare rusdrycker äfvensom 4) försäljning och utskänkning af maldrycker. Sistnämnda böter skola efter år 1896, för så vidt de till kronan inflyta, till vederbörande åklagare utbetalas. På enahanda sätt skall förfaras med behållningen af försäljningspriset för redskap och annan egendom, som i sådana mål förklarats förbruten (§ 3).

Med anledning häraf har stadsfiskalerna i ersättning för frångångna bötesmedel m. m. ur statsmedel tillagts, stadsfiskalen Mesterton 1,010 och stadsfiskalen

Albrecht 400 mark årligen. Utskottet har å Kejslerliga Senaten tagit kännedom om de beräkningar, som lagts till grund vid bestämmandet af berörda belopp, och inhemtat att man utgått från samma uppgifter som 1895 års utskott eller att stadsfiskalerna Mesterton och Albrecht under perioden 1888—1893 i bötesandelar m. m. lyftat inalles den förre 14,556 mark 87 penni och Albrecht 8,219 mark 96 penni, motsvarande för Mesterton 2,426 mark 14 penni och för Albrecht 1,369 mark 99 penni i medeltal årligen. Deras andelar i bränvinsböter m. m. under åren 1887—1891 hafva åter upptagits efter ett årligt medeltal, för Mesterton af 1,425 mark 40 penni och för Albrecht af 978 mark 33 penni. Då sistnämnda summor — emedan vederlaget ur statsmedel icke skulle omfatta bränvinsböter o. d. — afdragits från de förra och resultatet utjmnats, har för Mesterton erhållits omordade belopp af 1,010 och för Albrecht af 400 mark. Härvid må nu genast anmärkas att nämnda resultat icke är fullt riktigt emedan vid beräkningen blifvit förbisedt att dessa tjänster en del af perioden 1888—1893 blifvit skötta af vikarier, de der i bötesandelar m. m. uppburit sammanlagdt 1,822 mark 18 penni, i följd hvaraf vederlaget bort blifva vidpass 300 mark större årligen. Och hafva dessutom de nya förordningarna angående bränvin och maltdrycker tillämpats dels från den 1 januari, dels från den 1 juni 1893, hvilket förhållande, äfven det, bort göra vederlaget högre än som skett.

Emellertid ställa sig alltså stadsfiskalernes löneförmåner för närvarande på sätt som följer:

för Mesterton lön och arvode	<i>Imf.</i>	3,600:—
vederlag ur statsmedel	"	1,010:—
		<hr/>
	<i>Imf.</i>	4,610:—
för Albrecht lön och arvode	<i>Imf.</i>	3,600:—
vederlag ur statsmedel	"	400:—
		<hr/>
	<i>Imf.</i>	4,000:—

Härtill komma de belopp, hvilka kunna tillfalla åklagarene i böter m. m., som efter 1896 års utgång inflyta på grund af öfverträdelser emot ofvan nämnda författningar om bränvin och maltdrycker samt andra svagare rusdrycker.

Finge sistnämnda belopp upptagas lika högt som omordade medeltal af aktorenes andelar i bränvins m. fl. böter under åren 1887—1891 eller i afrundadt tal för Mesterton 1,400 och för Albrecht 900 mark, skulle deras löneförmåner komma att utgöra, Mestertons vidpass 6,000 och Albrechts 5,000 mark, af hvilka belopp åtminstone det förra skulle mycket närma sig den aflöning, som utskottet för ifrågavarande tjänster skulle finna skälig. Emellertid är härvid att bemärka att från 1895 års ingång en tredje stadsfiskal, ehuru endast på extra stat, varit anstald vid Rådstufvurätten, hvilken tjänsteman jemväl, på grund af 1896 års förordning, tillkommer andel, motsvarande en tredjedel utaf det sammanräknade

beloppet, af de bränvins- m. fl. böter, som från sagda tid af Rådstufvurätten ådömas, hvarutom dessa böter på de senare åren visat en märkbar benägenhet att nedgå. Hvaraf detta nedåtgående beror torde vara svårt att tillförlitligt utreda, ehuru väl man kan antaga att den omständigheten, att genom de nyare författningarna angifvareandelen i böterna afskaffats, icke kan vara utan inflytande derpå; men det förhållande kvarstår likväl att fiskalerne, efter hvad inom utskottet upplysts, tillkommit, Mesterton för år 1893 endast omkring 600 mark, för år 1894 456:66 och för år 1895 90 mark äfvensom Albrecht för samma tider icke heller mera, utgörande detta om icke fullständigt, så åtminstone i det närmaste all den dem för berörda år tillfallande inkomst af ifrågakomna slag*).

Då sålunda en icke obetydlig post af stadsfiskalernes aflöning är undandragen säker beräkning, så har utskottet tagit i öfvervägande möjligheten af att deras löneförmåner kunde fixeras oberoende af densamma sålunda att allt, hvad dem i bränvinsböter o. dyl. komme att tillfalla, skulle indragas till stadskassan. Utskottet har dock trott denna utväg vara mindre väl förenlig med bestämningen i 1896 års förordning derom att dessa böter skola tillkomma åklagarene, helst sagda bestämning måste anses hafva emanerat i syfte att uppmuntra till efterspanandet af öfverträdelser mot bränvins- och ölförordningarna. Å andra sidan kan det icke heller vara riktigt och lämpligt att ställa åklagarenes aflöning i väsentligare mån beroende af en sportel, som kan vexla så betydligt i storlek, helst denna sportel är af en så odiös beskaffenhet som ifrågavarande. Denna sportel oberäknad uppgår åter åklagarenes aflöning för närvarande ingalunda till det belopp, som, med hänsyn till behöfvet att vid tjensten fästa dugande och sjelfständiga personer samt med afseende å de dryga lefnadskostnaderna i hufvudstaden, bör för dessa tjenster fixeras.

Utskottet skulle därför för sin del föreslå att, jemte det åklagarenes löneförmåner enligt stat skulle bibehållas oförändrade, hvarigenom möjligheten öpenhållas att vid framtida regleringar af ifrågavarande tjenster fritt bestämma om aflöningen, hvardera stadsfiskalerne skulle tilläggas, Albrecht, som sedan år 1879 och således under mera än 15 års tid innehaft sin befattning, ett personelt lönetillskott af 1,500 mark och Mesterton, den der till tjensten utnämns år 1884 eller alltså för öfver 10 år tillbaka, enahanda tillskott af 1,000 mark årligen. Derhos skulle staden garantera hvardera stadsfiskalerne en inkomst hvarje år från bränvinsböter o. dyl. till belopp af 800 mark, hvilket utgör medeltalet af bränvinsböterna m. m. under åren 1887—1891, fördeladt på tre. Samtidigt härmed finge stadsfiskalerne uppbära omordade vederlag för frångångna bötesandelar m. m. ur statsmedel oafkortadt. Deras aflöning blefve i följd häraf följande:

*) Dock bör härvid tillika bemärkas att åklagareandelen uti berörda böter m. m. tidigare utgjort i allmänhet endast $\frac{2}{3}$ af desamma; men att böterna m. m. numera h. o. h. skola tillfalla åklagarene.

för Mesterton lön och arvode	<i>My.</i> 3,600:—
personelt lönetillskott	” 1,000:—
böter för öfverträdelser af bränvinsförfattningarna m. m., likaledes personel garanti	” 800:—
vederlag af statsverket	” 1,010:—
	<u><i>My.</i> 6,410:—</u>
för Albrecht lön och arvode	<i>My.</i> 3,600:—
personelt lönetillskott	” 1,500:—
böter för öfverträdelser af bränvinsförfattningarna m. m., likaledes personel garanti	” 800:—
vederlag af statsmedel	” 400:—
	<u><i>My.</i> 6,300:—</u>

Denna aflöning torde böra tillkomma stadsfiskalerne räknadt från den 1 Januari 1897. Huruvida stadsfiskalen Mesterton efter uppnådda 15 tjensteår skulle tilläggas lönetillskott af samma belopp som Albrecht, torde få bero på särskildt bestämmande framdeles.

Härigenom komme stadens aflöningsstat att ökas med 2,500 mark årligen samt det belopp, som staden på grund af omordade garanti kunde komma att få utbetala, efter utskottets uppskattning högst 500 mark. Utskottet emotser, att detta anspråk på stadskassan icke skall anses för öfverdrifvet. I betraktande bör nemligen efter utskottets åsigt tagas att härvid är fråga endast om de nuvarande innehafvarene af stadsfiskalsbefattningarna — hvardera män, som redan länge stått i stadens tjenst. Af dem är den ena dessutom examinerad jurist, och om äfven den andra icke aflagt någon embetsexamen, så har han likväl, efter hvad inom utskottet vitsordats, med framstående duglighet skött sin befattning. Jemväl kan icke lemnas ur sigte att desse tjenstemän tidigare haft, den ena i det närmaste lika stor och den andra betydligt större inkomst ur tjensten än dem sålunda skulle erbjudas. Slutligen må ock erinras derom att sakförareverksamhet i högst ringa grad kan förenas och förenats med deras sysslor och att någon annan inkomstbringande sysselsättning vid sidan af deras tjensteverksamhet icke stått dem till buds.

På grund af hvad utskottet anført har utskottet äran föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att, jemte det stadsfiskalerne Albrecht och Mesterton bibehållas vid den dem enligt 1886 års stat tillkommande aflöning oförändrad, dem hvardera tillägges i personelt lönetillskott, den förre 1,500 mark och Mesterton 1,000 mark årligen samt

att dessutom garantera åt stadsfiskalerna hvardera, likaledes personelt, en årlig inkomst af 800 mark genom de på grund af 3 § i Nådiga förordningen af den 13 april 1896 dem tillfallande böter och behållning af försäljningspriset för förbrutet dömdt gods.

Helsingfors den 14 December 1896.

Arvid Nyberg.

J. A. Nordman.

T. J. Boisman.

Reservation.

Ense med utskottets flertal i öfrigt, nödgas undertecknad dock mot utskottets beslut att ifrågavarande löneroglering skall räknas från den 1 januari 1897 inlägga reservation. Ehuru de af Stadsfullmäktige åren 1894 och 1895 stadsfiskalerna beviljade lönetillskott, 2,400 mark årligen för dem hvardera, i hufvudsak afsetts vara vederlag för dem frångående bötesandelar, hafva desamma likväl, på sätt äfven hos Stadsfullmäktige vid tillskottens beviljande framhållits, utgjort en löneförbättring, motiverad bland annat deraf att den ersättning, som Helsingfors utskänknings aktiebolag tidigare utbetalt åt aktorerne, indragits. I betraktande såväl deraf som att stadsfiskalernes inkomster för tiden $\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{12}$ 1896, efter det berörda lönetillskott upphört och i följd af den i utskottsbetänkandet omordade minskning i deras bötesandelar, eljes icke komma att ens närmelsevis uppgå till det belopp, hvarmed utskottet likväl ansett dem böra aflönas, får jag äran föreslå

att den af utskottet förordade löneroglering måtte räknas från den 1 juni 1896.

Helsingfors, den 14 december 1896.

Arvid Nyberg.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolaget, 1896.

Utskottsbetänkande angående stadens utgifts- och inkomstförlag för år 1897.

Sedan Stadsfullmäktige åt undertecknade uppdragit granskningen af stadens utgifts- och inkomstförlag för nästinstundande år, har utskottet fått emottaga följande handlingar:

1:o. Magistratens jämte skrifvelse af den 28 sistlidne november Stadsfullmäktige tillsända utgifts- och inkomstförlag för år 1897, åtföljdt af Drätselkammarens enahanda förlag och särskilda andra bilagor.

2:o. Fullmäktiges remiss af den 24 nästvikne november med handlingarna i ärendet angående inrättande af en sjukstuga i Sörnäs.

3:o. Fullmäktiges remiss af den 8 innevarande december med särskilda tryckta handlingar angående förhöjning af Trafikkontorets stat.

4:o. Fullmäktiges beslut af den 15 innevarande december angående ordnande af platsen kring den nedrifna paviljongen i Djurgården.

5:o. Fullmäktiges beslut af sistnämnda dag angående nyinredning af ett rum i Magistratens embetslokal.

6:o. Fullmäktiges remiss af den 15 innevarande december med a) Magistratens skrifvelse af föregående dag, hvarjente Magistraten till Fullmäktige insändt Bestyrelsens för Frivilliga Brandkåren anhållan om understöd för kåren, b) Helsevårdsnämndens skrifvelse af den 7 i sagda månad angående upprätthållande af en poliklinik för ögonsjukdomar jämte särskilda bilagor, c) utskottsbetänkande angående utvidgning af ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus samt d) utskottsbetänkande i fråga om stadsfiskalernes löneförmåner.

7:o. En till Stadsfullmäktige stäld ansökning af Stadsfiskalen O. R. F. Albrecht i sistnämnda ämne.

Vid granskningen af budgetförlaget har utskottet funnit anledning till följande uttalanden och förlag:

Utgifter.

1. Stadens skulder.

Vid denna hufvudtitel har utskottet icke haft något att anmärka.

II. Stadens embetsverk.

Genom Stadsfullmäktiges beslut af den 29 december 1893 och den 19 mars 1895 tillerkändes Stadsfiskalerne Adolf Mesterton och Otto Romillo Fredrik Albrecht, hvardera, i vederlag för dem genom förändrade lagbestämningar angående böters fördelning frångångna inkomster, provisoriskt lönetillskott med sammanlagdt 2,400 mark om året. Sedermera beviljades stadsfiskalerne, på grund af nådiga förordningen den 13 april 1896 om ersättning till vederbörande tjänstemän för dem frångångna andelar i böter, viten och förbrutet dömdt gods, i berördt afseende godtgörelse ur allmänna medel, Mesterton till belopp af 1,010 och Albrecht till belopp af 400 mark. Med anledning häraf och då de bötesbelopp, som inflöte till följd af öfverträdelser emot författningarna om bränvin och maltdrycker samt andra svagare rusdrycker, enligt återopade förordning skulle tillfalla åklagarene, instälde Drättselkammaren, räknadt från den 1 nästvikne juni, utbetalningen af omordade lönetillskott. Denna åtgärd öfverklagades af stadsfiskalerne hos Stadsfullmäktige, som likväl godkände Drättselkammarens förfarande; jämte det Fullmäktige dock tillika uppdrogo åt ett utskott, bestående af Herr J. A. Nordman samt undertecknade Nyberg och Boisman att inkomma med yttrande i fråga om slutlig reglering af stadsfiskalernes löneförmåner.

Uti afgifvet betänkande (se tryckta handlingarna N:o 43 för 1896) föreslog detta utskott, att Stadsfiskalerne Albrecht och Mesterton skulle bibehållas vid dem enligt 1886 års stat tillkommande aflöning samt dessutom tilläggas i personelt lönetillskott, Albrecht, som under mer än 15 års tid innehaft sin befattning, 1,500 mark och Mesterton, den der till tjänsten utnämmts för öfver 10 år tillbaka, 1,000 mark årligen, äfvensom att Stadsfullmäktige ville garantera åt stadsfiskalerne hvardera, likaledes personelt, en årlig inkomst af 800 mark genom dem på grund af 3 § i återopade förordning äfven framdeles tillfallande böter och behållning af försäljningspriset för förbrutet dömdt gods.

Efter erhållen kännedom om detta förslag och sedan ärendet emellertid vid sammanträde den 15 innevarande december af Stadsfullmäktige remitterats till budgetutskottet har Stadsfiskalen Albrecht uti en till Fullmäktige stäld, till utskottet inlemnad skrift, under påpekande af att ofvannämnda stadsfiskalerne ur allmänna medel tillerkända vederlags olika belopp icke berodde på någon olikhet i tjänsternas beskaffenhet utan på den numera upphäfdade indelningen af staden i två stadsfiskalsdistrikt, anhållit att, därest Stadsfullmäktige ansåge fiskalernes löneförmåner böra stå i förhållande till deras antal tjänsteår, Albrecht måtte utöfver hvad i förberörda betänkande föreslagits beviljas ett lönetillskott af 610 mark, motsvarande den summa, hvarmed det Albrecht för frångångna bötesandelar beviljade statsvederlag understege hvad Stadsfiskalen Mesterton i enahanda afseende förunnats.

Då utskottet likväl icke trott sig på grund af Stadsfiskalen Albrechts ansökningsskrift hafva skäl att afvika från hvad i ofvansagda betänkande förordats, får

utskottet, som anser den i betänkandet nämnda garantin för inflytande böter böra i utgiftsstaten observeras med 600 mark för hvardera stadsfiskalen, och med anslutning för öfrigt till samma betänkande, föreslå:

att rubriken „Åklagare“ måtte i budgeten erhålla följande lydelse:

1 stadsfiskal, lön	3,000: —	
arvode	600: —	
lönetillskott, personelt	1,500: —	
garanterad inkomst af utfallande böter 800 mark upptages förslagsvis med	600: —	5,700: —
1 stadsfiskal, lön	3,000: —	
arvode	600: —	
lönetillskott, personelt	1,000: —	
garanterad inkomst af utfallande böter 800 mark upptages förslagsvis med	600: —	5,200: —
1 biträdande stadsfiskal, arvode	3,600: —	14,500: —

Vid posten „förhöjning i aflöningen för exekutionsbetjänte för 5 och 10 års tjänst“

bör i första kolumnen återopas S. F. besl. ²⁴/₁₁ 1896 samt i andra kolumnen införas b & c.

III. Kommunalförvaltningen.

I anledning af Stadsfullmäktiges beslut den 15 innevarande december beträffande Fullmäktiges sekreterare och notarie tillkommande löneförmåner

böra dessa löneförmåner för hvardera af nämnda funktionärer upptagas till 3,300 mark, under återopande af berörda beslut.

Då meningen är att i det nyss färdigblifna warrantmagasinet å Skatudden etablera fullständig tullbehandling, ingick Trafikkontoret i skrifvelse för den 21 nästvikne oktober till Drätselkammaren med förslag beträffande provisoriskt anordnande af den betjäning från stadens sida, som härigenom blefve vid warrantmagasinet nödvändig. Med godkännande af det utaf Trafikkontoret uppgjorda förslaget, hemställde Drätselkammaren frågan till Stadsfullmäktige, (se tryckta handl. n:o 38 för 1896) som öfverlämnat ärendet till budgetutskottets utlåtande.

Den ökning i Trafikkontorets stat, som genom ifrågavarande af Drätselkammaren förordade anordning skulle påkallas, har i kammarens likasom äfven i Magistratens utgiftsförslag observerats med 4,600 mark. Den nuvarande vågmästaren,

som skulle tjänstgöra i warrantmagasinet samt där handhafva debitering och uppbörd, har härför tillerkänts en godtgörelse utöfver innehafvande lön af 1,200 mark om året, medan för aflönande af en vaktmästare upptagits 900 mark samt anslaget för extra biträden, hvilket af Trafikkontoret oafsedt warrantmagasinet för nästkommande år beräknats till 4,350 mark, höjts med 2,350 mark och expenseanslaget ökats med 150 mark. För den händelse att vågmästarens närvaro i warrantmagasinet under vintermånaderna icke regelbundet vore af behovet påkallad, skulle hans lönetillägg för dessa månader bortfalla och honom endast beviljas ersättning för uppvaktandet vid magasinet, då sådant komme i fråga.

Utskottet håller likväl före, att tullbehandlingen i warrantmagasinet under den närmaste tiden icke skall för staden nödvändiggöra anordnandet af en särskild expedition därstädes, hvilket Drätselkammarens förslag innebure, utan borde vid warrantmagasinet behöflig debitering, uppbörd, vägning, bokföring m. m. kunna åtminstone under vintern från trafikkontoret ombesörjas. Själlfallet skall dock tullbehandlingen i warrantmagasinet i någon mån öka Trafikkontorets arbete, men då sättet huru detta med anledning häraf lämpligast bör ordnas icke nu redan kan afgöras,

torde med uteslutning af lönetillskottet åt vågmästaren för tjänstgöring i warrantmagasinet och aflöningen åt en vaktmästare därstädes äfvensom minskning af anslaget för extra biträden till förslagsvis 4,350 mark i budgeten införas ett anslag i ett för alt af 2,500 mark för anordnandet af stadens uppbörd i warrantmagasinet.

Med anledning af förberörda åt vågmästaren Liljeros af Drätselkammaren förordade lönetillskott för tjänstgöring vid warrantmagasinet har kammaren lemnat utan afseende en af Liljeros till kammaren ingifven skrift, hvari denne, under förmälan att han redan fem år oafbrutet skött vågmästaresysslan vid Trafikkontoret samt att hans årslön vore högst liten i förhållande till honom åliggande arbete, anhållit att komma i åtnjutande utaf den förhöjning af 10 % af lönen, som enligt Trafikkontorets nya stat blifvit för vågmästaretjänsten utfäst.

Då omordade lönetillskott för tjänstgöring i warrantmagasinet enligt utskottets förslag skulle bortfalla, framstår förenämnda ansökning såsom skälig, och

torde såsom löneförhöjning för 5 års tjänst åt Vågmästaren Liljeros böra upptagas 200 mark.

I öfverensstämmelse med Hamnkontorets framställning har för parmmätare-åldermannen af Drätselkammaren och Magistraten föreslagits ett personelt lönetillskott å 100 mark. Enär likväl nämnde funktionärs tjänsteåligganden icke lära hafva ökats, men däremot tillfälle till extra arbete och inkomster erbjudas honom mer än förr,

torde sagda post kunna ur budgeten utgå.

IV. Gatubelysningen.

Såsom af Drätselkammaren anmärkts i dess jämte kammarens budgetförslag till Magistraten insända skrifvelse

borde under titeln „Petroleumbelysning“ vid samtliga b-poster i st. f. kontraktet ²⁷/₇ 1893 i första kolumnen återopas kontraktet ⁹/₇ 1896.

V. Brandverket.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld, till utskottet remitterad skrift har bestyrelsen för Frivilliga Brandkåren härstädes med bifogande af förslag till kårens utgifts- och inkomststat för 1897, utvisande ett beräknadt deficit af 5,070 mark, anhållit att kåren för instundande år måtte komma i åtnjutande af enahanda understöd från stadens sida, som för 1896 beviljats, eller 5,000 mark. Utskottet har ansett denna ansökan böra af Stadsfullmäktige beaktas, men då den begärda summan redan af Magistraten, i enlighet med Drätselkammarens budgetförslag, för ändamålet observerats, föranleder ansökningen ej till vidare åtgärd.

Hufvudtiteln

torde af stadsfullmäktige antagas oförändrad.

VI. Polisinsättningen.

Enligt erhållen tillförlitlig uppgift lär den proportionsvis stora kvantiteten hö för polisstallet, som skulle uppgå till mer än dubbelt per häst mot hvad brandverkets stall konsumerar, icke vara behöflig. Utskottet får därför föreslå, att i stallet för 22,000 kg hö upptages

15,000 kg hö à 10 penni, entreprenad 1,500: —

VII. Sundhets- och sjukvården.

På framställning af Helsevårdsnämnden har aflöningen för nämndens vaktmästare ökat från 900 till 1,000 mark. Utskottet har likväl icke kunnat finna denna ökning tillräckligt motiverad, hvarför

sagde vaktmästares löneförmåner torde upptagas till deras förra belopp 900 mark.

Då under rubriken Maria sjukhuset nedannämnda anslag rätteligen äro att anses såsom förslagsposter, nämligen under „afdelningen för icke epidemiska sjukdomar“ anslagen för medicin och underhåll af inventarier, under „afdelningen för epidemiska sjukdomar“ anslagen för värme, belysning, medicin och underhåll af inventarier äfvensom under „ekonomieafdelningen“ anslagen för kost, värme och belysning, underhåll af häst och inventarier samt oförutsedda utgifter,

torde vid samtliga dessa anslag i budgeten införas ordet „förslagsvis“.

Enligt Helsovårdsnämndens förslag har sysslomannens vid Maria sjukhuset lön af Drätselkammaren höjts från 1,500 till 2,000 mark, men då blott 3 år förflutit sedan sjukhusets stat fastställdes samt det normala antalet sjuksängar därstädes icke ökats,

torde sagda lön ännu tillsvidare kunna bibehållas vid dess förra belopp.

I sammanhang härmed tror sig utskottet böra påpeka önskvärdheten af att framställningar om permanenta löneförhöjningar göras särskildt och icke i sammanhang med budgeten.

Uti Helsovårdsnämndens till Drätselkammaren ställda och nämndens förslag till budget för nästkommande år åtföljda skrifvelse anmälde nämnden, att den privata allmänna polikliniken antagligen icke komme att fortsätta sin verksamhet längre än till utgången af detta år och att något anslag för polikliniken därför icke vidare äskades. Som likväl enligt Helsovårdsnämndens förmenande, särskildt hvad beträffade ögonsjukdomar, en poliklinik i en så stor stad som Helsingfors icke kunde undvaras, föreslog nämnden att för uppehållande af en poliklinisk ögonafdelning vid Maria sjukhus skulle i årsbudgeten upptagas ett skildt anslag af 2,000 mark, hvilket förslag Drätselkammaren för sin del godkände.

Sedermera har Docenten i oftalmologi Doktor Gustaf Albert Nordman genom två särskilda skrivelser, den ena af den 7 innevarande december till Helsovårdsnämnden och den andra af den 13 i samma månad till Stadsfullmäktige förklarar sig villig att i sammanhang med det privata sjukhus han jämte andra läkare ärnade upprätthålla i gården N:o 30 vid Fredriksgatan underhålla en poliklinik för medelösa ögonsjuka, ifall honom för ändamålet kunde beviljas en subvention af 2,000 mark om året förutom dagafgifter för de fattiga patienter, hvilka från polikliniken komme att intagas i nämnda privata sjukhus. Dessa dagafgifter skulle enligt Doktor Nordmans framställning eventuellt kunna afdragas från subventionsanslaget, och torde desamma kunna beräknas till omkring 200 mark per år.

Då Doktor Nordmans lämplighet att förestå en inrättning af ifrågavarande slag är oomtvistelig samt hans anspråk icke håller kunna anses öfverdrifna, får utskottet hemställa

*att för en poliklinisk ögonafdelning i stället för ett anslag å
2,000 mark införes*

<i>anslag</i>	<i>1,800:—</i>
<i>till dagafgifter för medellösa patienter, mot redovisning</i>	<i>200:— 2,000:—</i>

Uti en till Helsevårdsnämnden insänd och af nämnden jämte bref af den 16 sistlidne november till Stadsfullmäktige öfverlämnad skrifvelse har Distriktsläkaren i Sörnäs distrikt, med tillkännagifvande att enskilda personer för en sjukstuga i distriktet utlofvat en summa af 1,000 mark förutom sjuksängar och sjuksköterska, hemställt om beviljandet af ett anslag af 1,200 mark för underhåll nästkommande år af en dylik inrättning med fyra å fem sängar. Såsom skäl för behofvet af en mindre sjukanstalt i Sörnäs framhålles särskildt det långa afståndet till Maria sjukhus och den till följd häraf ofta synnerligen svåra transporten af patienter dit.

Ehuru hvarje åtgärd, som afser sjukvårdens förbättrande i och för sig är behjärtansvärd, anser utskottet det dock vara mindre lämpligt för staden att ställa sig i spetsen för ett företag af så ringa omfång som det ifrågavarande. Om däremot en sjukstuga i Sörnäs genom enskilda personer komme till stånd, kunde för densammas uppehållande såsom subvention beviljas det nu äskade beloppet. I budgeten

*torde förty observeras eventuelt anslag för berörda ändamål 1,200
mark.*

Enär de under Helsingfors upptagna extra tillsyningsmännen torde behövas endast ifall ogynsamma hygieniska förhållanden för längre eller kortare tid sådant påkalla, håller utskottet före, att anslag för aflöning af dylika icke bör i budgeten ingå, utan hvarje gång efter särskild framställning från Helsevårdsnämnden af Stadsfullmäktige beviljas. Godkännes denna uppfattning,

bör anslaget för extra tillsyningsmän 2,500 mark utgå.

Uti undersökningsstationens för lifsmedel stat har den ändring vidtagits att i stället för en dräng med 720 marks aflöning införts en vaktmästare med aflöning till belopp af 800 mark. Mot ökningen i lönen, som motiverats bland annat därmed att biträdet vid undersökningsstationen icke sällan finge sina kläder förstörda af arbetets på byrån beskaffenhet, anser sig utskottet icke kunna göra någon anmärkning, men däremot föreslås,

att benämningen dräng för sagda biträde bibehålles.

VIII. Fattigvården.

Med anledning af de i stadens nya fattigvårdsreglemente ingående förändrade bestämmingarna om utgifvande af fattigunderstöd böra från den 1 juli 1897 anslagen till månatliga bidrag å understödsbref äfvensom för tillfälliga understöd sammanslås. Dock torde en förändring af dessa poster i budgeten för denna gång icke vara nödvändig, utan endast af Stadsfullmäktige förordnas

att berörda anslagsposter från den 1 juli skola såsom en gemensam anslagspost anses och behandlas.

Posten kostnader för sinnesrubbad personer, intagna å andra dårvårdsanstalter, nedsattes enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag uti budgeten för 1896 från tidigare för ändamålet upptagna 14,000 till 12,000 mark men har nu ökats till 15,000 mark. Utskottet hade likväl väntat sig, att ifrågavarande kostnader efter inrättandet af dårvårdsafdelningen vid fattiggården icke vidare skulle stiga, utan snarare år för år aftaga. Åtminstone synes en återgång till det förra beloppet böra vara tillfylles, hvarför

ifrågavarande anslag torde kunna sänkas till 14,000 mark.

IX. Undervisningsväsendet.

Beträffande denna hufvudtitel har utskottet icke annat att påminna än att för undvikande af missförstånd

vid anslaget till beklädnadshjälpl åt fattiga elever torde införas bestämning därom att anslaget är afsedt för elever hemmahörande i staden.

X. Staden åliggande allmänna onera.

Denna hufvudtitel har af utskottet granskats utan anmärkning.

XI. Vattenledningen.

Vattenledningsingeniörens resemedel, hvilka förut ingått i utgiftsstaterna såsom en förslagspost å 400 mark, hafva denna gång med samma belopp upptagits såsom fix utgift under vattenledningsingeniörens öfriga löneförmåner. Godkännande denna åtgärd på de, hufvudsakligen tjänstens nuvarande innehafvare gällande skäl, som Drätselkammaren anfört, får utskottet likväl föreslå

att anslaget upptages såsom personelt.

Kostnaderna för hästhoarnes skötsel har förut als icke synts i budgeten, enär desamma bestridits genom den inkomst hästhoarne lemnat och endast behållningen observerats. Den vittagna förändringen att i budgeten upptaga såväl utgifterna som inkomsterna härvid måste betecknas såsom ett framsteg.

Då utskottet här nedan föreslår beviljande af större belopp än Magistraten upptagit för Lotsgatans planering

torde anslaget för vattenledning under samma gata böra höjas till 12,000 mark.

XII. Saluhallen och

XIII. Stadens jordlägenheter.

Vid granskningen af dessa hufvudtitlar har utskottet ej funnit skäl till anmärkning.

XIV. Allmänna arbeten.

För diverse reparationer å byggnader och lägenheter har af Magistraten i dess budgetförslag anslagits 29,000 mark. Då till detta belopp bör läggas 1,200 mark, som Stadsfullmäktige vid sammanträde den 15 innevarande december beviljat för sådan förändring af Magistratens embetslokal att det rum, hvilket härintills dispone-rats af stadsfogdarne, blefve inredt till tjänstelokal för magistratssekreteraren och den registrator, som från år 1897 komme att vid Magistraten anställas, men utskottet däremot anser kostnaden för anbringande af plåttak å Maria sjukhusets gamla trä-paviljong, hvilken af Magistraten under denna rubrik observerats, skola i budgeten ingå under nybyggnader,

torde anslaget för „diverse reparationer“ upptagas till 27,300 mark.

Sedan Drätselkammaren jämte skrifvelse af den 5 sistlidne november till Stadsfullmäktige insändt ritningar och kostnadsberäkning till en af styrelsen för Maria sjukhus och Helsovårdsnämnden föreslagen tillbyggnad till ekonomiebyggnaden vid sjukhuset samt därhos hemställt att för ändamålet måtte beviljas ett anslag af 144,000 mark, öfverlemnade Stadsfullmäktige ärendet till beredning åt ett utskott bestående af Herrar Schjerfbeck, Granfelt och Ärt.

Uti afgifvet betänkande (se tryckta handl. N:o 42 för 1896) har detta utskott tillstyrkt utförandet af nämnda byggnadsföretag i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de uppgjorda förslagen. Men enär en del pris för materialier och arbeten enligt utskottets åsigt uti den gjorda kostnadsberäkningen upptagits något högt samt ut-

skottet förordat boningsrummens uppvärmning genom kakelugnar i stället för centralvärmningsinrättning, har kostnaden för hela tillbyggnaden ansetts kunna nedbringas till 127,000 mark, hvilket belopp förty borde för densamma anvisas.

I enlighet härmed

torde anslaget för tillbyggnad till ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus 144,000 mark kunna sänkas till 127,000 mark.

På skäl, som ofvan anförts,

torde efter sistnämnda post upptagas Plättak å Maria sjukhus' gamla träpaviljong 2,900:—

Då sedan flere år bland allmänheten framhållits behovet af nya simhus för den arbetande klassen och motion i sådant syfte äfven framstälts hos Stadsfullmäktige, förordar utskottet, utan att ingå på närmare förslag i saken,

att för sagda ändamål såsom sista post under b) Nybyggnader måtte „eventuellt“ upptagas 5,000 mark.

Emedan utskottet tror arbetena å Observatoriibergen böra koncentreras på den ännu återstående planeringen samt det icke kan anses ändamålsenligt att, medan denna planering pågår och nödvändiggör körslor å berget, skrida till uppoffringar för Observatoriigatans förbättrande,

torde anslaget för makadamisering af sagda gata böra från budgeten utgå.

För möjliggörande af en fortgående tomtförsäljning å Skatudden har Byggnadskontoret i sitt budgetförslag upptagit planering af flertalet gator inom denna stadsdel. För undvikande af öfver höfvan stora kostnader har likväl Drätselkammaren uteslutit flere bland de förordade arbetena. Erkännande nödvändigheten af en dylik åtgärd har utskottet dock trott, utöfver de i Drätselkammarens utgiftsförslag upptagna anslagen, ett något större belopp kunna beviljas för Lotsgatans planering, hvarigenom kvarteret N:o 148 möjligen kunde blifva frigjort, samt medel böra anvisas för planeringen af Kanalkajen och Myntkajen utanför tomterna 1 och 3. Beaktas bör äfven att genom planering å Skatudden erforderlig sten erhöles för de föreslagna kajarbetena därstädes. På grund af hvad ofvan anförts föreslås,

att anslaget för planering af Lotsgatan ökas till 30,000 mark samt att efter posten för planering af en del af Skatuddsgatan införes: Planering af Kanalkajen och Myntkajen 14,600 mark.

Då den i förstaden Berghäll bosatta, till största delen af kroppsarbetarefamiljer bestående befolkningen, som af alla stadens invånare hade den längsta vägen till torgplats, icke utan uppoffring af en för densamma dyrbar tid kunde uppköpa sina lifsmedel å stadens salutorg och i följd däraf vore hänvisad att förskaffa sig sina förnödenheter af mellanhandlande, har Byggnadskontoret, för möjliggörandet i denna del af staden af en direkt lifsmedelshandel, förordat införande i budgeten af en post å Fmk 13,500 för planering af en del af Broholmstorget.

Detta anslag har likväl hvarken af Drätselkammaren eller Magistraten upptagits. Anslutande sig till Byggnadskontorets åsigt föreslår utskottet

*att såsom sista post under rubriken 2:o Gator och allmänna platser samt c) Regleringsarbeten måtte införas
Planering af en del af Broholmstorget 13,500 mark.*

Om den af utskottet förordade utsträckningen af Lotsgatans planering vinner Stadsfullmäktiges bifall

torde äfven för afloppskanal under en del af Lotsgatan i stället för 2,000 upptagas 7,000 mark.

På sätt Byggnadskontoret vid insändandet af dess förslag till budget för stadens allmänna arbeten framhållit, är Djurgårdsvägen från chausséen invid Tölö-viken till Alphyddan för närvarande sådan att densamma endast med svårighet höst- och vårtid kan hållas i något så när godt skick. Med anledning häraf, och då trafiken å ifrågavarande vägsträcka likväl är betydlig, föreslås

att för densammas makadamisering under rubriken Vägar a) Remont och underhåll såsom andra post upptages ett anslag af 4,400 mark.

För planering af III linien i Berghäll emellan Lönnrots- och Vallingsgatorna samt utmed tomt N:o 11 har sannolikt genom misskrifning införts 24,500 mark. Enligt Byggnadskontorets kostnadsförslag

torde detta belopp böra ändras till 24,300 mark.

Med det uti innevarande års utgiftsstat för planering af II linien mellan Castréns- och Vallingsgatorna upptagna beloppet torde, enligt meddelande af Stadsingenjören, icke hafva afsetts fullbordande af sagda arbete, ehuru så genom förbi-seende af Byggnadskontoret angifvits och i staten influtit. Mot anhållan om medel för samma ändamål lär vid sådant förhållande vara intet att anmärka.

Det för Observatoriibergens förskönande under innevarande år utbetalade anslaget har, efter hvad stadsträdgårdsmästaren meddelat, användts hufvudsakligen för anskaffande af fyllnadsmaterialier, emedan sådana af synnerligen god beskaffenhet för tillfället kunnat erhållas. Såsom ofvan antydts anser utskottet planeringen af Observatoriibergens böra så vidt möjligt påskyndas och föreslår därför

att det för detta ändamål upptagna beloppet måtte ökas till 20,000 mark.

På grund af Stadsfullmäktiges beslut den 15 innevarande december

torde under rubriken Planteringar och b) Nyanläggningar såsom sista post intagas Ordnande af platsen kring den nedrifna paviljongen i Djurgården 1,200 mark.

XV. Pensioner.

Vid denna titel har utskottet icke funnit skäl till anmärkning.

XVI. Diverse.

Då frågan om det definitiva ordnandet af uppsikten vid varuskjulet beror på utredning, som af Drätselkammaren skall införskaffas, men en bestämd årslön för en uppsyningsman till angifvet belopp af 1,200 mark icke vidare lärer vara erforderlig,

torde för ändamålet upptagas förslagsvis 900 mark.

Inkomster.

I likhet med Magistraten och Drätselkammaren har utskottet ansett i 1897 års budget kunna upptagas en disponibel behållning af 94,800 mark.

Vid hufvudtiteln

I. Räntor

har utskottet ej haft något att påminna.

II. Tomtlösen.

Under denna hufvudtitel har upptagits en beräknad inkomst af 275,000 mark eller lika mycket som uti innevarande års stat. I Drätselkammarens jämte kammarens budgetförslag till Magistraten insända skrifvelse framhålles väl att tomtlösen detta år betydligt öfverstigit det beräknade beloppet, men tillika anmärkes att under de senast förflutna månaderna en uppenbar tendens till minskning i efterfrågan af nya stadstomter kunnat bemärkas. Då denna minskade köplust, som har sin orsak dels i räntefotens stigande dels i en naturlig reaktion mot den under årets tidigare del rådande lifliga företagsamheten, under nästkommande år kan blifva än mera kännbar, anser utskottet varsamheten fordra att ifrågavarande post beräknas förslagsvis 60,000 mark lägre. Inkomsten af tomtlösen

torde därför upptagas till 215,000 mark.

III. Stadens fasta egendom och

IV. Tomtören.

Vid granskning af dessa hufvudtitlar har utskottet ej funnit skäl till anmärkning.

V. Inkomstgifvande rättigheter.

De af Drätselkammaren under denna hufvudtitel upptagna inkomstposterna hafva af Magistraten väsentligen höjts. Anslutande sig till Magistratens förslag, får utskottet till stöd för detsamma upplysa att under detta år intill den 15 innevarande december influtit i rundt tal i tolag 154,500 mark, i trafikafgifter 361,500 mark samt i hamn-, bro-, lyftkrans-, ballast- och vägningsafgifter sammanlagdt något öfver 180,000 mark.

VI. Diverse.

Härvid har utskottet intet att påminna.

VII. Statsbidrag.

Med afseende därå att Stadsfullmäktige till Hans Kejslerliga Majestät ingått med underdånig hemställan om förhöjning af statsbidraget för stadens brandverk, som för närvarande utgör 8,210 mark, har detta af Drätselkammaren och likaså af Magistraten i budgetförslaget upptagits till 15,000 mark. Då det likväl tillsvidare är okänt till hvilken åtgärd Stadsfullmäktiges berörda hemställan kan leda,

torde det förra beloppet 8,210 mark böra bibehållas.

Stadens andel af bränvinsskatten anser utskottet däremot, efter tagen kännedom om de belopp hvarmed sagda andel under de senaste åren utgått,

böra ökas till förslagsvis 11,500 mark.

VIII. Vattenledningen.

Med afseende å de betydande anslag, som beviljats för utsträckning af vattenledningens rörnät och den jämt ökade vattenkonsumtionen

torde inkomsten för vattenförsäljning kunna upptagas till 250,000 mark.

IX. Lån.

För ofvanberörda utsträckning af vattenledningens rörnät har Drätselkammaren och i enlighet med denna äfven Magistraten på utgiftssidan upptagit sammanlagt 99,050 mark, hvilka medel erhöles dels genom att af 1892 års 4½% obligationslån för ändamålet anvisa 87,050 mark, dels genom lån på kortare återbetalningstid än 2 år å 12,000 mark. Då emellertid af de för vattenledningen reserverade lånemedel utöfver berörda 87,050 mark komme att återstå ett belopp af Fmk 795: 81, hvars vidare reserverande vore ändamålslost, och då utskottet förordat ytterligare anslag om 6,600 mark för arbeten af omordade slag,

torde af 1892 års lån här böra upptagas hela dess återstående belopp 87,845 mark 81 penni samt lånet på kortare återbetalningstid än två år ökas till 17,804 mark 19 penni.

För verkställande af den ifrågavarande tillbyggnaden vid Maria sjukhus har Drätselkammaren föreslagit upptagande af ett lån å 144,000 mark. Men Magistraten har ansett denna utgift böra bestridas med besparad och inflytande tomtlösen samt uteslutit berörda lånepost. Enär utskottet ej blott förordat en icke obetydlig ökning af de uti Magistratens budgetförslag ingående anslagen för nybyggnads- samt reglerings- och planeringsarbeten, de där kunna med influten tomtlösen bekostas, utan ock beräknat inkomsten genom tomtlösen lägre,

torde för tillbyggnaden vid Maria sjukhus böra upptagas ett lån å 100,000 mark, jämväl på kortare återbetalningstid än två år.

Detta förslag afser dock icke att innebära det definitiva sättet för utgiftens reglering. Stadsfullmäktige hafva visserligen, då uppförandet af de nya sjukhus-

byggnaderna beslöts, omfattat den åsigt att utgiften därför borde inom jämförelsevis kort tid amorteras. I själfva verket hafva redan 150,000 mark, eller inemot $\frac{1}{3}$ af ursprungliga byggnadskostnaden, afbetalts å det lån, som år 1894 för ändamålet upptagits. Men då amorteringen i början varit så stark, borde det icke anses strida emot anförda åsigt, om återstoden af sagda lån blefve omsatt på längre amorteringstid. Och då 27,000 mark af den nu förestående utgiften för ekonomibygnaden vid sjukhuset komma att omedelbart bestridas af nästa års inkomster, borde enligt utskottets tanke någon betänklighet icke kunna anföras emot att förberörda belopp af 100,000 mark blefve inbegripet i antydda omsättning eller konvertering af återstående skuld för de nya sjukhusbyggnaderna.

Å förenämnda lån af 1894, hvarmed äfven en del af köpeskillingen för rådhusannexet blef bestridd, återstår oguldet. *Fmk* 500,000:—

Öfriga skulder som kunna betecknas såsom sväfvande skuld äro:

för inlösen af Gumtäckt	<i>Fmk</i>	500,000:—
köpesumman för gården n:o 3 vid Sofiegatan	„	250,000:—
för barnhemsgården	„	100,000:—
för inlösen af byggnaderna å villan Hagasund	„	60,000:—
	<u>Summa <i>Fmk</i></u>	<u>1,410,000:—</u>

Då härtill komma ofvanstående poster:

för vattenledningen	<i>Fmk</i>	17,804: 19
för ekonomibygnaden vid Maria sjukhus	„	100,000:—
föreläge redan nu ett lånebehof af i rundt tal	<i>Fmk</i>	1,528,000:—

Snart torde vidare för en ny folkskolebyggnad vid Nikolaigatan erfordras 150,000 mark. För kajbyggnaderna å Skatudden behöfvas redan år 1898 nya lånemedel; likaså för vattenledningens utsträckning; och önskvärdt är att staden genom inköp af obligationer hörande till 1876 och 1882 års lån, då sådana erhållas till skäligt pris, kunde minska årsutgiften för dessa lån, af hvilka för närvarande återstår oguldet ett belopp af sammanlagdt 2,541,800 mark.

Ehuru utskottet af dessa skäl finner upptagandet af ett nytt obligationslån i den närmaste framtiden, delvis redan år 1897, vara af behofvet påkalladt och denna åtgärd icke saknar samband med 1897 års budget, finner utskottet något förslag från dess sida i denna sak dock icke erforderligt, enär ett sådant förslag, af hvars hufvudsakliga innehåll utskottet erhållit del, samtidigt med detta betänkande torde aflemnas till Stadsfullmäktige af det särskilda utskott, som tidigare blifvit nedsatt för beredande af frågan om ett nytt obligationslån.

Angående de till inkomsttiteln IX hörande frågor har utskottet därför endast att göra följande tillägg:

I likhet med Drätselkammaren och Magistraten anser utskottet ett anslag af 84,600 mark ur återstoden af 1892 års lånemedel böra upptagas för Kajarbeten å Skatudden. Men då af sagda lånemedel därefter återstår endast ett belopp af Fmk

63,316: 28, som kan till detta ändamål användas, och då ifrågavarande arbeten äro beräknade att kosta 624,000 mark, förutom varuskjul m. m., är det uppenbart att, såsom redan ofvan påpekats, nytt lån härtill blir af nöden, hvilket åter icke kan upptagas utan förstärkta Stadsfullmäktiges beslut.

Att med det föreslagna anslaget på nästa års budget påbörja sagda arbeten vore emellertid att gå ett sådant beslut i förväg. Därför borde, enligt utskottets tanke, innan något vidare i saken tillgöres,

anhållan göras hos Magistraten om föranstaltande af val till Stadsfullmäktiges förstärkande för handläggning af frågan om upptagande af amorteringslån för utförande af kajarbeten å Skatudden;

och får utskottet med afseende härå föreslå

att posten 84,600 mark för kajarbeten å Skatudden uppföres endast såsom eventuellt anslag i slutet af titeln IX, Lån.

X. Uttaxering.

Därest Stadsfullmäktige godkänna de i det föregående framställda särskilda förslag, som beröra utgifts- och inkomstposter, utgör det belopp, hvilket under år 1897 måste genom uttaxering hopbringas Fmk 1,249,155: 54.

Utskottet får därför vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville fastställa det föreliggande utgifts- och inkomstförslaget med de af utskottet däri förordade ändringar och därhos bestämma att ett belopp af 1,249,155 mark 54 penni under år 1897 skall för år 1896 af kommunens på grund af skattören skattskyldiga medlemmar uttaxeras.

Därjämte får utskottet hemställa

att det af Stadsfullmäktige fastställda budgetförslaget blefve till tryck befördradt.

Helsingfors den 24 december 1896.

L. Mechelin.

Alfred Norrmén.
Paul Sinebrychoff.
Mauritz Hallberg.

Arvid Nyberg.
T. J. Boisman.
Rich. Heimberger.

Sammandrag af budgetutskottets förslag till ändringar i Magistratens utgifts- och inkomstförslag för år 1896.

II	Utgifter. Stadens embetsverk.	Post enligt utskottets förslag.	Utgifter, som bortlämnats och inkomster som införts.	Utgifter, som införts och inkomster som bortlämnats.
	Åklagare.			
	De två stadsfiskalernes löneförmåner upptagas med följande belopp:			
	1 Stadsfiskal, lön . . . 3,000: — arvode 600: — lönetillskott, personelt 1,500: — garanterad inkomst genom utfallande böter 800: — upptagas förslagsvis med . . . 600: —	1,500	—	1,500
	5,700: —	600	—	600
	1 Stadsfiskal, lön . . . 3,000: — arvode 600: — lönetillskott, personelt 1,000: — garanterad inkomst genom utfallande böter 800: — upptages förslagsvis med . . . 600: —	1,000	—	1,000
	5,200: —	600	—	600
	Exekutionsverket.			
	Vid sista posten åberopas i första kolumnen S. F. besl. ²⁴ / ₁₁ 1896 samt införes i den andra b & c. — Fmk 206,241: 67 —			
III	Kommunalförvaltningen.			
	Stadsfullmäktiges kansli.			
	Sekreterarens löneförmåner upptagas till . . . 3,300	3,300	—	500
	Notariens löneförmåner upptagas till . . . 3,300	3,300	—	500
	och åberopas vid dessa båda poster i första kolumnen S. F. besl. ¹⁵ / ₁₂ 1896.			
	Trafikkontoret.			
	Tillskottsarvodet åt vägmästaren för tjänstgöring i warrantmagasinet utgår —	—	1,200	—
	Däremot införes för samma funktionär löneförhöjning för 5 års tjänst 200	200	—	200
	Transport		1,200	4,900

		Transport	1,200	4,900
	Arvodet åt en vaktmästare vid warrantmagasinet utgår	—	900	—
	Anslaget för extra biträden nedsättes till	4,350	2,350	—
	För stadens uppbörd i warrantmagasinet			
	upptages, förslagsvis	2,500	—	2,500
	Hamnkotoret.			
	Personelt lönetillskott åt 1 parmmätareåldermanderman uteslutes	—	100	—
	— Fmk 182,400:67 —			
	Gatubelysningen.			
IV	b) Petroleumbelysning.			
	Vid samtliga b-poster åberopas kontrakt $\frac{9}{7}$ 1896.			
V	Polisinrättningen.			
	Polisstallet.			
	I stället för 22,000 kg hö upptages 15,000 kg å 10 penni	1,500	700	—
VII	Sundhets- och sjukvården.			
	Helsovårdsnämnden.			
	Vaktmästarens lön upptages till	900	100	—
	Maria sjukhuset.			
	a) <i>Afdelningen för icke epidemiska sjukdomar.</i>			
	Vid anslagen för medicin och underhåll af inventarier införes ordet „förslagsvis“.			
	Enahanda tillägg göres under			
	b) <i>Afdelningen för epidemiska sjukdomar.</i>			
	vid posterna: värme, belysning, medicin, och underhåll af inventarier.			
	c) <i>Ekonomiavdelningen.</i>			
	Sysslomannens lön upptages till	1,500	500	—
	Vid de tre särskilda anslagen för kost äfvensom vid anslagen för värme och belysning, underhåll af häst och inventarier samt oförutsedda utgifter införes ordet „förslagsvis“.			
	Transport		5,850	7,400

		Transport	5,850	7,400
		Underhåll af en poliklinisk ögonafdelning.		
		Det härunder upptagna beloppet delas i två poster:		
		Anslag 1,800: —		
		Dagafgifter för medellösa sjuka, emot redovisning 200: —		
		2,000: —		
		Efter dessa poster införes under rubrik „Anslag för sjukstuga i Sörnäs“ med c i andra kolumnen:		
		Eventuel subvention	1,200	1,200
		Helsopolisen.		
		Anslaget för extra tillsyningsmän utgår .	—	2,500
		Undersökningsstation för lifsmedel.		
		I stället för en vaktmästare med 800 marks lön upptages en dräng med lika stor aflöning.		
		— <i>Fmk 184,338:</i> —		
VIII		Fattigvården.		
		Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen.		
		Kostnaderna för sinnesrubbade personer, intagna å andra dårvårdsanstalter ned-sättes till förslagsvis	14,000	1,000
		— <i>Fmk 275,730:</i> —		
IX		Undervisningsväsendet.		
		e) Folkskolorna.		
		Efter orden „Till beklädnadshjälps åt fattiga elever“ införes orden „hemmahörande i staden“.		
XI		Vattenledningen.		
		Förvaltning och drift.		
		Resemedelsanslaget för vattenledningsingeniören upptages såsom personelt.		
		Transport	9,350	8,600

			Transport	9,350	8,600
	Utsträckning af rörnätet och inköp af vattenmätare.				
	Anslaget för vattenledning under en del af Lotsgatan ökas till	12,000	—	—	6,600
	— Fmk 218,640: — —				
XIV	Allmänna arbeten.				
	1:o. Byggnader och lägenheter.				
	a) <i>Remont och underhåll.</i>				
	Posten „diverse reparationer“ utföres med	27,300	1,700	—	—
	b) <i>Nybyggnader.</i>				
	Anslaget för tillbyggnad å ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus sänkes till . .	127,000	17,000	—	—
	Efter nästnämnda post införes med c* i andra kolumnen „Anbringande af plåttak å gamla träpaviljongen vid Maria sjukhus“	2,900	—	—	2,900
	Sist upptages likaledes med c* i andra kolumnen „För nya simhus“, eventuelt .	5,000	—	—	5,000
	2:o. Gator och allmänna platser.				
	b) <i>Nyläggning.</i>				
	Anslaget för makadamisering af Observatorigan utgår	—	3,000	—	—
	c) <i>Regleringsarbeten.</i>				
	För planering af en del af Lotsgatan upptages	30,000	—	—	10,000
	Efter anslaget för Skatuddsgatans planering införes med c* i andra kolumnen:				
	Planering af Kanalkajen och Myntkajen utanför tomt 1 & 3	14,600	—	—	14,600
	Äfvenledes med c* i andra kolumnen införes sist:				
	Planering af en del af Broholmstorget .	13,500	—	—	13,500
	Transport		31,050	—	61,200

		Transport	31,050	61,200
	3:o. Kanaler och afloppsdiken.			
	c) <i>Regleringsarbeten.</i>			
	För afloppskanal under Lotsgatan upptages	7,000	—	5,000
	4:o. Vägar.			
	a) <i>Remont och underhåll.</i>			
	Främst införes med c* i andra kolumnen: Makadamisering af Djurgårdsvägen från chausséen invid Tölövikens till Alphyddan	4,400	—	4,400
	b) <i>Regleringsarbeten.</i>			
	Anslaget för planering af III linien mellan Lönnrots och Vallingsgatorna rättas till	24,300	200	—
	7:o. Planteringar.			
	b) <i>Nyanläggningar.</i>			
	Anslaget för Observatoriibergens planering ökas till	20,000	—	5,000
	Sist införes med S. F. besl. ¹⁵ / ₁₂ 1896 i för- sta kolumnen och b* i den andra:			
	Ordnande af platsen kring den nedrifna paviljongen i Djurgården	1,200	—	1,200
	— Fmk 766,320: — —			
XVI	Diverse.			
	I st. f. arvode åt en uppsyningsman vid varuskjulet införes med c i andra ko- lumnens:			
	För uppsikt öfver varuskjulet, förslagsvis	900	300	—
	— Fmk 142,850: — —			
	Inkomster.			
II	Tomtlösen.			
	Det härunder upptagna beloppet nedsättes till	215,000	—	60,000
VII	Statsbidrag.			
	Statsbidraget till brandverket upptages med	8,210	—	6,790
	Stadens andel af brännvinsskatten upptages till förslagsvis	11,500	1,500	—
	— Fmk 250,360: — —			
	Transport		33,050	143,590

		Transport		33,050	143,590
VIII		Vattenledningen.			
		Den beräknade inkomsten för vattenförsäljning ökas till förslagsvis	250,000	6,000	
		— Fmk 296,275: — —			
IX		Lån.			
		Å 1892 års 4 $\frac{1}{2}$ % obligationslån anvisas för vattenledningens utsträckning . . .	87,845 81	795 81	
		Anslaget från 1892 års obligationslån till kajbyggnader på Skatudden 84,600:— upptages såsom <i>eventuellt</i> , i slutet af titeln.			
		Lånet på kortare återbetalningstid än 2 år för vattenledningen upptages till . . .	17,804 19	5,804 19	
		Enahanda lån upptages för tillbyggnad till ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus med	100,000	100,000	
		— Fmk 278,250: — —			
X		Uttaxering.			
		Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens skattskyldiga medlemmar uttaxeras, nedsättes till . . .	1,249,155 54	—	2,060
		Summa Fmk	—	145,650	145,650

Sålunda blir summan på utgifts- och inkomstsidorna Fmk 3,781,198: 70.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolaget, 1896.

Utskottsbetänkande angående anslag åt Helsingfors Utskänkningsaktiebolag till underhåll af Högholmen och Fölisön.

Till budgetutskottet hafva öfverlämnats följande till Stadsfullmäktige inkomna handlingar:

Till Herrar Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Härmed utbeder sig direktionen för Helsingfors utskänkningsaktiebolag äran till Stadsfullmäktige få aflämna följande förslag till utgiftsstat för de af bolaget förvaltade Högholmen och Fölisön under nästinstundande år 1897 samt derjemte en vördsam framställning beträffande anslag för desamma.

Till underlag för sitt utgiftsförslag har direktionen lagt bifogade tvenne sammandrag ur bolagets räkenskaper öfver utgifterna för sagda holmar för år 1895 samt för de 10 första månaderna af innevarande år, med ledning hvaraf direktionen beräknat utgifterna för dessa holmar under år 1897 till följande belopp:

För Högholmen:

Aflöningar för den å holmen anställda tjänstepersonalen	3,000	mark.
Planerings- och remontarbeten å holmen	5,700	„
Arbetslöner	8,700	„
Kostnader för djurens föda och underhåll	8,300	„
Oförutsedda utgifter	2,300	„
	Summa	28,000 mark.

För Fölisön:

Aflöningar för den å holmen anställda personalen	2,000	mark.
Planerings- och remontarbeten	2,800	„
Arbetslöner	7,000	„
Oförutsedda utgifter	1,200	„
	Summa	13,000 mark.

Summa för båda holmarna	41,000	mark.
Från sina trenne gårdar kan bolaget beräkna i hyresinkomst	24,000	„
hvaraf, efter afdrag af ränta å bolagets skuld	2,400	mark
och underhållskostnader för dessa gårdar	5,600	„
	8,000	„
återstår som behållning för nästa år	16,000	mark

I följd däraf komma de ofvanberäknade utgifterna att öfverstiga sistnämnda behållning med 25,000 mark, visande altså i jemförelse med den för innevarande år beräknade bristen en stigning af 5,000 mark, förorsakad hufvudsakligen däraf att foder- och underhållskostnaderna för den ökade djursamlingen stigit till högre belopp än förut.

Derutöfver får direktionen hos Stadsfullmäktige vördsamt anmäla att bolaget vid senaste bolagsstämma funnit nödvändigt att besluta om uppförande under innevarande år å Höggholmen af en vattenborg jemte rörledning till densamma från en å vestra stranden af holmen belägen brunn samt vidare från borgen till världshuset och särskilda djurinhägnader, för att i någon mån söka afhjelpa den brist på sötvatten, hvaraf holmen härintills lidit. Kostnaden för denna anläggning har beräknats till 10,000 mark, hvaraf härintills i förskott utbetalats 6,970 mark 7 penni till själfva uppförandet af vattenborgen och de första ledningarna, samt återstoden erfordras för ledningarnas vidare utsträckning.

Då bolaget till betäckande af den sålunda uppkommande bristen af inalles 35,000 mark icke har någon annan tillgång att påräkna än anslag ur bolagets vinst för innevarande år, får direktionen härmed till Herrar Stadsfullmäktige rikta en vördsam hemställan om beviljande åt bolaget ur dess vinst för året af ett anslag till förenämndt belopp, hvarjämte direktionen anhåller att upplysningsvis få meddela att, enligt hvad nu redan kan beräknas, denna vinst torde komma att blifva så mycket högre än nästföregående års, att skilnaden emellan det af Stadsfullmäktige för innevarande år beviljade anslaget af 20,000 mark och det för nästa år erforderliga skulle blifva fullt betäckt af stegringen i den på stadens andel utfallande vinsten, till följd hvaraf intet af de välgörande ändamål, som Stadsfullmäktige härförrinnan önskat tillgodose med ifrågavarande vinstmedel, behöfde blifva lidande, ifall direktionens här gjorda anhållan bifalles. Helsingfors, den 30 November 1896.

Å Direktionens för Helsingfors Utskänkningsaktiebolags vägnar:

Viktor Öhberg.

Aug. Fabritius.

Sammandrag af utgifterna för Högholmen och Fölisön under år 1895.

	Afföning- gar.		Planerin- gar & remont.		Arbets- löner.		Djurgår- den.		Telefon.		Diverse.		Summa.	
	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.
Högholmen.														
Januari månad . . .	383	33	24	34	469	25	545	10	75	—	—	—	1,497	02
Februari d:o . . .	183	33	364	90	492	50	280	40	—	—	3 50	—	1,324	63
Mars d:o . . .	183	33	225	93	556	75	529	45	—	—	—	—	1,495	46
April d:o . . .	183	33	239	91	406	50	1,443	60	—	—	93 54	—	2,366	88
Maj d:o . . .	183	33	2,644	95	810	76	367	25	—	—	31 50	—	4,037	79
Juni d:o . . .	183	33	603	34	1,413	21	219	81	—	—	—	—	2,419	69
Juli d:o . . .	183	33	281	63	929	17	455	45	—	—	—	—	1,849	58
Augusti d:o . . .	183	33	235	20	862	92	2,395	20	—	—	—	—	3,676	65
September d:o . . .	183	33	440	36	774	67	568	42	—	—	—	—	1,966	78
Oktober d:o . . .	183	33	104	94	698	33	334	65	75	—	59 50	—	1,455	75
November d:o . . .	183	33	299	77	523	48	1,204	62	—	—	—	—	2,211	20
December d:o . . .	683	37	260	59	764	25	1,177	11	—	—	22 75	—	2,908	07
Summa	2,900	—	5,725	86	8,701	79	9,521	06	150	—	210 79	—	27,209	50
Fölisön.														
Januari månad . . .	160	—	128	75	333	75	—	—	50	—	—	—	672	50
Februari d:o . . .	160	—	245	35	390	95	—	—	—	—	45	—	841	30
Mars d:o . . .	160	—	277	20	430	80	—	—	—	—	—	—	868	—
April d:o . . .	160	—	354	49	376	27	—	—	—	—	—	—	890	76
Maj d:o . . .	160	—	195	31	865	08	—	—	—	—	—	—	1,220	39
Juni d:o . . .	160	—	94	39	1,189	79	—	—	—	—	24 50	—	1,468	68
Juli d:o . . .	160	—	77	72	756	08	—	—	—	—	4 50	—	998	30
Augusti d:o . . .	160	—	242	49	962	40	—	—	—	—	—	—	1,364	89
September d:o . . .	160	—	1,075	41	523	41	—	—	—	—	211 50	—	1,970	32
Oktober d:o . . .	160	—	63	74	411	35	—	—	50	—	35	—	720	09
November d:o . . .	160	—	—	—	300	80	—	—	—	—	80 50	—	541	30
December d:o . . .	160	—	92	26	573	28	—	—	—	—	—	—	825	54
Summa	1,920	—	2,847	11	7,113	96	—	—	100	—	401	—	12,382	07

Helsingfors, den 2 November 1896.

J. H. Sjöholm.

Efter granskning af Utskänningsaktiebolagets förestående ansökning tror sig utskottet böra framhålla att, enligt utskottets mening, bolaget icke bort skrida till ifrågavarande nyanläggningsarbete, innan härför nödiga medel af Stadsfullmäktige beviljats. Då vattenledningen emellertid lär vara af behovet påkallad, torde väl anslag för densamma ej böra vägras, men anser utskottet den för ändamålet erforderliga utgiften böra fördelas på två år.

Mot bolagets framställning så vidt den gäller bidrag till betäckande af bolagets kostnader för underhållet af Högholmen och Fölisön har utskottet intet att anmärka.

Med stöd af hvad sålunda anförts får utskottet vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville af Helsingfors Utskänningsaktiebolags disponibla vinstmedel för år 1896 anslå åt bolaget 25,000 mark att under år 1897 användas till underhåll af bolagets planteringar och öfriga invrättningar å Högholmen och Fölisön samt 5,000 mark för det af bolaget redan påbörjade vattenledningsarbetet å Högholmen; hvarjämte bolaget skulle berättigas att af 1897 års inkomster för sistnämnda ändamål såsom förskott anvisa enahanda belopp af 5,000 mark.

Helsingfors den december 1896.

L. Mechelin.

**Alfred Norrmén.
Paul Sinebrychoff.
Mauritz Hallberg.**

**Arvid Nyberg.
T. J. Boisman.**

Utskottsbetänkande angående upptagande för stadens räkning af ett obligationslån.

I skrifvelse af den 26 sistlidne mars (se tryckta handlingarna n:o 14 för år 1896) hemställde Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville, för konvertering af stadens äldre med jemförelsevis hög ränta löpande obligationslån af åren 1876, 1882 och 1892, upptaga ett nytt större enahanda lån af lägre räntetyp; men beslöto Stadsfullmäktige, på förslag af ett för sakens beredning af Fullmäktige tillsatt utskott, att låta sagda fråga för tillfället förfalla. Då derpå framställning gjorts om inköp till staden af gården n:o 3 vid Sofiegatan och Drätselkammaren af Fullmäktige anmodats att inkomma med yttrande rörande den finansiela sidan af saken, upptog Drätselkammaren i skrifvelse af den 11 nyssvikne juni frågan om ett obligationslån ånyo samt föreslog att tillstånd till ett sådant lån till nominelt belopp af tio millioner mark skulle af Stadsfullmäktige utverkas, af hvilket lån dock till en början endast ett belopp af en million mark skulle utgifvas till betäckande af stadens sväfvande skuld äfvensom återstoden emitteras i den mån, sådant för nya behof och särskildt för konvertering af de äldre lånen blefve nödigt samt begifvande dertill kunde af Regeringen för hvarje gång särskildt erhållas. Vid sammanträde den 16 i sistsagde månad hafva sedermera Fullmäktige åt undertecknade uppdragit att med beaktande af de synpunkter, dem Drätselkammaren i nästberörda skrifvelse framhållit, fullständigt bereda frågan om uppläggande af ett nytt större obligationslån för staden.

Innan utskottet gått att fullgöra det utskottet ombetrodda uppdrag, har utskottet velat afvakta budgetförslaget för nästinstundande år för att erhålla noggrann kännedom om, till hvilket belopp stadens omedelbara lånebehof borde vid årsskiftet beräknas. Efter utskottets tanke kunde detta dröjsmål med lånefrågans afgörande icke innebära något för dess framgång äfventyrligt, helst vid höstens ingång en räntestegring inträdt på nästan alla platser och man icke kunde bedöma, om denna stegring skulle blifva långvarig eller ej. Någon omedelbar åtgärd till förverkligande af Drätselkammarens förslag kunde således i hvarje händelse icke vidtagas.

Ur handlingarna hörande till 1897 års budgetförslag erfares att det belopp af 1,000,000 mark, hvartill Kammaren i sin framställning af den 11 förlidne juni beräknat stadens närmaste behof af nytt lån, varit för knapt tillmätt. Stadens sväfvande skuld består för närvarande af följande poster:

Lånet för inköp af Gumtäckt säteri	<i>Tmf.</i>	500,000: —
Löseskilling för Barnhemmet vid Lappviksgatan och kostnaden för dess inredning till folkskolehus	„	100,000: —
Köpesumman för gården n:o 3 vid Sofiegatan	„	250,000: —
D:o för byggnaderna å villan Hagasund	„	60,000: —
Härtill skulle enligt Kammarens tidigare uppgift komma lån för uppförande inom kort af ett nytt folkskolehus å gården n:o 18 vid Nikolaigatan eller å Broberget, minst	„	150,000: —
	<i>Tmf.</i>	<u>1,060,000: —</u>

Härutöfver torde budgetutskottet föreslå följande krediter:

För vattenledningens utsträckning omkring	<i>Tmf.</i>	18,000: —
„ tillbyggnad till ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus	„	100,000: —
	<i>Tmf.</i>	<u>1,178,000: —</u>

Häri genom komme stadens sväfvande skuld att uppgå i rundt tal till 1,200,000 mark.

Denna siffra är väl icke i och för sig nog stor att kunna vålla bekymmer åt stadens finansförvaltning, som tidigare nödgats arbeta med en sväfvande skuld af vida högre belopp. Men ofvan omordade behof äro icke de enda, för hvilka under en snar framtid lånemedel böra tagas i anspråk. Sålunda erfordras enligt meddelande från hamnbyggnadsdelegationen för kajarbetena å Skatudden, under förutsättning att dessa arbeten utföras under loppet af sex år, sammanlagdt 624,000 mark, af hvilket belopp omkring 148,000 mark kunna betäckas genom återstoden af de från 1892 års lån till hamn- och kajbyggnader anslagna medel, men det öfverskjutande beloppet, eller 476,000 mark, måste genom ny upplåning anskaffas, jemte det öfriga arbeten å Skatuddens kajer, såsom uppförande af varuskjul, påkalla icke ringa anslag. Vattenledningen måste fortfarande utsträckas, och om än kapitalutgifterna för densamma hädanefter komme att ställa sig lägre än åren 1888—1895 då härtill af lånemedel användts 1,364,000 mark, torde dock behofvet icke komma att understiga 100,000 mark för året. Bland företag, för hvilka utförande tidpunkten väl icke ännu är fastställd, men för hvilka dock redan förberedande åtgärder vidtagits, må nämnas det nya stadshuset, hvars uppförande äfven torde böra ur lånemedel bestridas. Ur finansiell synpunkt åter måste det likaledes anses rik-

tigt att utgifter för sådana ändamål som de ofvan omförmälda genom amorteringslån fördelas på en längre tidsföljd. Och slutligen kan heller icke befogenheten af Drätselkammarens anmärkning om den svårighet, som vid skötandet af stadens drätsel måste uppstå genom den sväfvande skuldens tillväxt, samt den ökade ränteutgift, som häraf är följden, utaf utskottet underskattas.

Utskottet finner därför Drätselkammarens framställning om upptagande af ett nytt obligationslån för stadens räkning vara välgrundad, liksom utskottet ock får tillstyrka förslaget att staden skulle bestämma beloppet af lånet högre än hvad det omedelbara behovet kräfver. Jemväl utskottet skulle nemligen hålla före att staden borde, i stället för att såsom hittills tid efter annan upptaga mindre obligationslån med olika amorteringstid och ränta, ordna sin upplåning på sådant sätt att, under en följd af år, obligationer af samma typ blefve i mån af behof utfärdade. Ett dylikt förfarande, hvilket, på sätt äfven tidigare uttalats, synes väl sammangå med kommunalförfattningens föreskrifter och icke heller bör kunna framkalla betänkligheter från Regeringens sida, skulle medföra den fördelen att staden, när nya lånebehof yppades, vore i tillfälle att emittera obligationer af en i marknaden redan införd typ, för hvilka ett bättre pris och lättare afsättning kunde erhållas än för obligationer af ett helt och hållet nytt lån. I synnerhet blefve detta förfarande förmånligt om, såsom utskottet förutsätter, obligationerna till det nya lånet ställas att lyda jemväl på utländskt mynt för att kunna erhålla efterfrågan i utlandet. — En annan, icke mindre fördel härvid vore den att staden genom möjligheten att vid behof utgifva obligationer inbesparade den högre kostnad, som är förenad med temporära krediter.

Beträffande deremot det nya lånets belopp, kan utskottet icke instämma i Drätselkammarens förslag att detta belopp skulle fastställas så högt som till tio millioner mark. Kammaren har vid fixerandet af nämnda belopp tagit i beräkning jemväl det lånebehof, som vid eller efter år 1902 kan uppstå i händelse 1892 års lån då konverteras, hvilket lån vid sagda tidpunkt, enligt förbehåll derom vid emissionen, kan uppsägas till inlösen efter pari kurs. Enligt hvad Drätselkammaren synes hafva tänkt sig skulle den svårighet, som ligger i att så långt på förhand fastställa räntefoten för den del af lånet, som först år 1902 eller senare skulle komma till användning, kunna undvikas genom att lånet skulle delas i två hälfter, löpande med olika räntesatser. För sin del skulle utskottet dock hålla före att räntan är en så vigtig faktor i typen för ett lån, att en förändring af densamma är lika betydande med beslut om ett nytt lån af annan typ än det förra. Å andra sidan bör dock vid bestämmandet af lånets belopp så vidt möjligt hela det behof tagas i beräkning, som intill år 1902 kan påkalla upplåning. Vid behandlingen af Drätselkammarens tidigare konverteringsförslag uttalades tillika att staden, då fråga uppstode om att för andra behof upptaga lån, borde hålla sin uppmärksamhet fästad på möjligheten att genom inköp af obligationer, hörande till de äldre lånen, minska

stadens ränteutgifter. Af dessa lån qvarstå vid 1896 års utgång oguldna följande belopp:

Af 1876 års lån	<i>Smc</i> 1,343,800: —
„ 1882 „ „	„ 1,198,000; —
	<hr/>
	<i>Smc</i> 2,541,800: —

En konverteringsåtgärd, som under de närmaste tio åren skulle med ungefär 50,000 mark minska utgifterna för stadens skuld, skulle vidare kunna vidtagas genom inlösen af de partialförskrifningar å ursprungligen 650,000, numera 500,000 mark, hvilka utfärdades år 1894 för inköp af gården N:o 22 Alexandersgatan och uppförande af nya sjukhusbyggnader. Staden är berättigad att den 1 juni 1897 uppsäga till inlösen återstoden af detta lån.

Sammanslås dessa belopp af omkring 3 millioner med summan af den nuvarande sväfvande skulden och öfriga i det föregående anförda behof, så vidt dessa nu kunnat ungefärligen beräknas, och tages vidare i betraktande att anslag möjligen behöfves till den nya rådhusbyggnaden inom den tidrymd hvarom nu är fråga, så framgår såsom resultat, att ett lånebelopp af fem millioner mark vore snarare för litet än för stort.

Det kan dock icke påräknas att samtliga obligationer af 1876 och 1882 skulle till inlösen erbjudas, och anslaget för rådhusbyggnaden kan ännu hvarken till tidpunkten eller beloppet med någon säkerhet bestämmas. Derför borde, enligt utskottets tanke, det nya obligationslånets belopp nu icke bestämmas högre än till fem millioner mark. Skulle behof af lånemedel derutöfver uppstå före år 1902, då man tänkt sig böra konvertera 1892 års lån, torde hinder ej möta uppläggandet af nya obligationsserier till sådant totalbelopp att berörda konvertering dermed äfven kan genomföras.

Emedan penningemarknadens ställning vid den tidpunkt, då räntefoten för lånet måste fastställas, icke ännu kan med säkerhet förutses, vore det önskvärdt att förstärkte Stadsfullmäktige, å hvilka det främst ankommer att i saken besluta, skulle åt ordinarie Stadsfullmäktige öfverlemna valet mellan de alternativ, som med hänsigt till räntefoten kunna i fråga komma. Utskottet tror sig kunna förutsätta att alla skola vara ense derom att en högre ränta än 4 procent icke bör för lånet utfästas. Vid öfvervägande af det lägre alternativet har utskottet, med frångående af ett tidigare förslag om 3,5 %, förenat sig om att tillstyrka 3,6 %, främst emedan beräkningen af icke förfallna kupongers värde ställer sig så enkel, då räntan för hvarje dag utgör 1 penni för 100 mark, men ock af den orsak att 3,5 % räntefot visat sig mindre gynsam för obligationers afsättning inom eget land, der staden dock företrädesvis bör finna marknaden för sina obligationer.

Amorteringstiden för lånet anser utskottet böra bestämmas till 56 år, i hvilket fall till ränta och amortering sammanlagdt erfordras ungefär 4,5 % derest räntefoten är 4 %, eller ungefär 4,17 % om räntefoten är 3,6 %.

Lånet borde, på sätt äfven Drätselkammaren föreslagit, indelas i 5 serier å 1,000,000 mark, men med samma datum för alla seriers obligationer. Amorteringsplanen, uträknad för en million, vore gemensam för alla serier. Utlottningen för amortering skulle ske serievis och vidtaga redan det första året, men omfatta endast den eller de serier som blifvit emitterade. För att vidhålla amorteringsplanens gång, skulle från hvarje serie, som senare utgifves, ett så stort antal obligationer innehållas, som enligt planen skulle blifvit utlottadt derest serien i fråga hade emitterats redan det första året. Sålunda behöfver årsbudgeten ej belastas med anslag till amortering å andra än de verkligen utgifna serierna.

För konsolidering af den sväfvande skulden, deri inberäknade de i 1897 års budget ingående låneposter på kort tid, samt för konvertering af 1894 års partialförskrifningar och påbörjande med inköp af 1876 och 1882 års obligationer torde under nästa år två serier af det nya lånet böra emitteras; och synes det lämpligen få å ordinarie Stadsfullmäktige ankomma att besluta såväl härom som angående tidpunkterna för de följande seriernas utgifvande efter sig företeende behof.

Huruvida obligationerna böra försäljas under hand genom stadens Drätselkontor, eller öfverlätas till banker, är åter frågor som, jemte bestämmandet af inköpskursen för de äldre lånens obligationer, måhända påkalla tillsättandet af en särskild delegation, hvilken egde i Stadsfullmäktiges ställe handlägga och besvara Drätselkammarens framställningar i dessa ämnen, som icke egna sig för offentlig diskussion. Men härom torde öfverläggning hos Stadsfullmäktige ej vara erforderlig innan hufvudfrågan genomgått de för dess lösning i lag föreskrifna skeden.

Emedan afgörandet af förevarande ärende ankommer å Stadsfullmäktige i förstärkt antal, får utskottet, för den händelse att ordinarie Stadsfullmäktige finna ofvan stående framställning i hufvudsak beaktansvärd, främst hemställa

att Stadsfullmäktige ville hos Magistraten anhålla om föranstaltande af val till förstärkande af Stadsfullmäktiges ordinarie antal för behandling af frågan om upptagande för stadens räkning af ett lån medels räntebärande obligationer, afsedt för konvertering af skulder och för särskilda allmänna arbeten.

Och får utskottet hos Förstärkte Stadsfullmäktige vördsamt hemställa om vidtagandet af följande beslut:

att för stadens räkning skall upptagas ett amorteringslån mot räntebärande obligationer till nominelt belopp af fem millioner mark, fördeladt i fem serier, en hvar om en million mark;

att räntefoten för lånet får af ordinarie Stadsfullmäktige bestämmas antingen till 4 eller till 3,6 procent;

att lånetiden skall fastställas till ungefär 56 år och amorteringen derå, fortgående medels jemna annuiteter, vidtagna redan det första året, med förbehållen rätt för staden att efter tio år öka amorteringen eller uppsäga hela lånet till inlösen;

att lånemedlen skola användas

a) till gäldande af stadens skulder för inköpen af Gumtäckt egendom, gårdarna invid Rådhuset, Barnhemsgården och byggnaderna å villan Hagasund samt för uppförande af Maria sjukhus-byggnader, äfvensom till de ändamål, som enligt 1897 års budget skola medels lån på kortare tid bestridas;

b) till kajbyggnader å Skatudden;

c) till vattenledningens utsträckning och erforderliga nybyggnader för vattenledningsverket ända till 500,000 mark med sådant belopp för hvarje år som ordinarie Stadsfullmäktige ega bestämma; samt

d) till inköp af obligationer hörande till 1876 och 1882 års lån i den mån sådana kunna erhållas till kurser, som ordinarie Stadsfullmäktige eller af dem bemyndigade delegerade pröfva vara för staden förmånliga; samt

att åt ordinarie Stadsfullmäktige öfverlemna ej mindre de närmare lånevilkorens bestämmande än ock att underställa ifrågavarande beslut Kejserliga Senatens pröfning och fastställelse samt att afgöra när låneserierna skola emitteras.

Helsingfors, den 24 december 1896.

L. Mechelin.
Mauritz Hallberg.

E. Öhman.
August Ramsay.

K. Antell.

Utgifts- och Inkomststat för Helsingfors stad år 1897.

Faststæld af Stadsfullmäktige den 29 December 1896.

Ann. Tillfälliga utgifter och intrader äro i förslaget utmärkta med *.

		Fmk.		p.		
		Utgifter.				
		I. Stadens skulder.				
Chausséreglementet den ²⁰ / ₁ 1865 § 6. K. S:ns resol. d. ¹⁷ / ₅ 1876. K. S:ns resol. d. ¹ / ₈ 1882. K. S:ns resol. d. ²⁶ / ₃ 1892.	a a a a	1:o. a) Å chausséeobligationerna, uppgående sedan den ¹ / ₂ 1895 till Fmk 60,000: — erlægges år- ligen i amortering och 3,6 % ränta	7,650	—		
		b) till chausséeobligationernas amorteringsfond amorteringstill- skott år 1897	510	—	8,160	—
		2:o. Å vattenledningslånet af år 1876, utgörande den ³¹ / ₁₂ 1896 Fmk 1,343,800: — erlægges den ¹ / ₅ 1897 i amortering	20,200	—		
		samt den ¹ / ₅ och ¹ / ₁₁ samma år ränta å 5 % med tillsammans .	66,685	—	86,885	—
		3:o. Å nybyggnads- och regle- ringslånet af år 1882 utgörande den ³¹ / ₁₂ 1896 Fmk 1,198,000: — erlægges den ¹ / ₅ 1897 i amorte- ring	41,000	—		
samt den ¹ / ₅ och ¹ / ₁₁ ränta å ⁴ / ₂ % med	52,987	50	93,987	50		
		Transport		—	—	
				189,032	50	

Utgiftens beskaf-
fenhet enl. § 58 i K.
Förordningen d. 8
December 1873.

			Transport	—	—	189,032	50
			4,433,500: — erlägges den $\frac{1}{5}$ 1897				
			i amortering	18,500	—		
			samt den $\frac{1}{5}$ och $\frac{1}{11}$ ränta å $4\frac{1}{2}$				
			$\frac{0}{0}$ med	199,091	25		
Enl. lånekontraktet.	a		Provisioner och kursdifferenser				
			å annuiteten af 1892 års lån, för-				
			slagsvis	900	—	218,491	25
S. F. besl. $\frac{14}{2}$ 1893.	a	5:o.	Å för inköp af Gumtäckta upp-				
			tagna lån, Fmk 500,000: — er-				
			lägges ränta å $4\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$ med . . .	—	—	22,500	—
S. F. besl. $\frac{14}{6}$ 1892.	} a	6:o.	Å lån för reglering af åter-				
D:o $\frac{0}{5}$ 1894.				stående köpeskilling för rådhus-			
K. S:ns resol. $\frac{10}{3}$ 1894.		annexet (Alexandersgatan N:o					
			22) samt för uppförande af de				
			nya kommunala sjukhusbyggnad-				
			erna, utgörande den $\frac{31}{12}$ 1896				
			Fmk 550,000: — erlägges den $\frac{1}{12}$				
			1897 i amortering	50,000	—		
			samt den $\frac{1}{6}$ och $\frac{1}{12}$ ränta å 5				
			$\frac{0}{0}$ med	27,500	—	77,500	—
S. F. besl. $\frac{10}{6}$ 1896.	} a	7:o.	Å lån för inköp af gården				
K. S:ns resol. $\frac{10}{8}$ 1896.				N:o 3 vid Sofiegatan, utgörande			
		Fmk 250,000 erlägges ränta å $4\frac{1}{2}$					
			$\frac{0}{0}$ med	11,250	—		
			samt i amortering	325	—		
S. F. besl. $\frac{27}{12}$ 1895.	a	8:o.	Å lån för inköp och inred-			11,575	—
			ning af Barnhemmet, utgörande				
			Fmk 100,000, erlägges i ränta				
			å $4\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$				
		c *	9:o. Å kassakreditiv till belopp af			4,500	—
			högst Fmk 1,000,000 provision				
			och ränta förslagsvis	—	—	8,000	—
			— Fmk 531,598:75 —				
II. Stadens embetsverk.							
Magistraten.							
1886 års stat.	b	1	Politieborgmästare, lön	7,000: —			
			arvode	5,000: —			
		1	Justitierådman, lön	5,000: —	12,000		
			garanterad brutto				
			sportelinkomst 5,000				
			mark, upptages för-				
			slagsvis med	1,500: —	6,500		
K. S:ns resol. $\frac{20}{5}$ 1896.	b						
			Transport	18,500	—	531,598	75

			Transport	18,500	531,598	75
1886 års stat.	b	2 Politierådmän, lön à	4,000: —			
		arvode à	2,000: —	12,000		
		2 Notarier, lön à . . .	1,600: —	3,200	33,700	
		Rådstufvurätten.				
1886 års stat.	b	1 Justitieborgmästare, lön	7,000: —			
		arvode	5,000: —	12,000		
Enl. öfverenskommelse och S. F. besl. 17/11 1885.	b	2 Äldre Justitierådmän lön à	5,000: —			
		arvode à	2,000: —			
		förhöjning för 10 års tjänst à	1,000: —			
		personelt vederlag à	500: —	17,000		
		2 Äldre Justitierådmän, lön à	5,000: —			
		arvode à	2,000: —			
		förhöjning för 10 års tjänst à	1,000: —	16,000		
1886 års stat.	b	1 Äldre Justitierådman, lön	5,000: —			
		arvode	2,000: —			
		förhöjning för 5 års tjänst	500: —			
		d:o för 10 d:o fr. 1/12 97	41: 67	7,541	67	
		3 Yngre Justitierådmän lön à	4,000: —	12,000		
		Arvode åt 2 afdelnings- ordförande à	1,000: —	2,000		
1886 års stat. K. S:ns bref 1/10 1887.	b	1 Notarie för civilprotokollet . .		1,600		
		5 Notarier för kriminal- protokollet à 3,000: —	15,000: —			
		Afgår: 1 vakant	3,000: —	12,000		
S. F. besl. 10/11 1891. D:o 29/3 1892.	b	Tillskottsanslag för en provisorisk 4:de af- delning vid Rådstuf- vurätten: Ordförande, arvode	1,000: —			
		Arvode åt ordföran- dens vikarie	3,000: —			
S. F. besl. 28/12 1894.	b	2 T. f. rådmän à 3,600: —	7,200: —			
		1 T. f. notarie	3,000: —			
		Transport	14,200: —	80,141	67	565,298
						75

			Transport	14,200:—	80,141	67	565,298	75
S. F. besl. ²⁸ / ₁₂ 1894. D:o ¹¹ / ₆ 1895.	} b	{	1 Extra stadsbetjent lön	1,100:—				
förhöjning för 5 års tjenst			100:—	1,200:—				
			1 Extra stadsbetjent, lön	1,100:—	16,500	—	96,641	67
Åklagare.								
1886 års stat.	b	{	1 Stadsfiskal, lön . . .	3,000:—				
	c		arvode	600:—				
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1896.	b		arvodestillskott, per- sonelt	1,500:—				
			ersättning för utdöm- da, men icke utfal- lande böter för öfver- trädelse af författnin- garna angående han- deln med bränvin, maldrycker och an- dra rusdrycker, högst	600:—	5,700	—		
1886 års stat.	b	{	1 Stadsfiskal, lön . . .	3,000:—				
	c		arvode	600:—				
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1896.	b		arvodestillskott, per- sonelt	1,000:—				
			ersättning för utdöm- da, men icke utfal- lande böter för öfver- trädelse af författnin- garna angående han- deln med bränvin, maldrycker och an- dra rusdrycker, högst	600:—	5,200	—		
S. F. besl. ⁹ / ₁₁ 1896.	b		1 Biträdande stadsfiskal, arvode .		3,600	—	14,500	—
Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och be- tjening.								
1886 års stat.	b	{	1 Magistratssekreterare och Nota- rius publicus, lön		2,500	—		
			1 Aktuarie		2,500	—		
			Transport		5,000	—	676,440	42

			Transport	5,000	—	676,440	42
S. F. besl. ²⁴ / ₁₁ 1896.	b	1	Registrator	2,400	—		
1886 års stat.	b	1	Kanslist	1,200	—		
	c		personel löneförhöjning	300	—		
1886 års stat.				1,500	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1892.	b	1	Translator för ryska och tyska språken	1,500	—		
		1	Stadsbetjent vid Magistraten, lön	1,000	—		
			förhöjning för 10 års tjänst	200	—		
1886 års stat.				1,200	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	1	Stadsbetjent vid Magistraten, lön	1,000	—		
D:o ¹¹ / ₆ 1895.			förhöjning för 5 års tjänst	100	—		
				1,100	—		
		1	D:o vid Magistratens kansli, lön	1,100	—		
			förhöjning för 10 års tjänst	200	—		
				1,300	—		
		1	D:o vid d:o, lön	1,100	—		
1886 års stat.		5	Stadsbetjenter vid Råd- stufvurätten, lön å	1,100	—		
S. F. besl. ² / ₅ 1888.	b		förhöjning för 10 års tjänst å	200	—		
D:o ¹¹ / ₆ 1895.				6,500	—		
		1	Stadsbetjent vid Råd- stufvurätten, lön	1,100	—		
			förhöjning för 5 års tjänst	100	—		
1886 års stat.				1,200	—		
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888.	b	1	Rådhusvaktmästare, jemte fri bo- stad och ved	1,000	—		
1886 års stat.				600	—		
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.	b	1	Rådhusdräng, jemte fri bostad och ved	600	—	24,400	—
Exekutionsverket.							
		2	Stadsfogdar, lön å	3,000	—		
			arvode	2,000	—		
S. F. besl. ²⁴ / ₁₁ 1896.	b	2	Exekutionsbetjenter	10,000	—		
			lön å	4,800	—		
		5	D:o lön å	8,000	—		
S. F. besl. ²⁴ / ₁₁ 1896.	b & c		Förhöjning i aflöningen för exeku- tionsbetjente för 5 och 10 års tjänst, förslagsvis.	2,000	—	24,800	—
Transport				—	—	725,640	42

		Transport	—	—	725,640	42	
		Diverse.					
S. F. besl. ^{16/11} 1886. D:o ^{5/6} 1882.	} b	För renskrifning af protokoll i hemställda mål samt åt aktörerna förslagsvis	1,700	—			
		c	Expenser, förslagsvis	10,500	—	12,200	—
		— <i>Fmk 206,241: 67</i> —					
		III. Kommunalförvaltningen.					
		Stadsfullmäktiges kansli.					
1886 års stat. S. F. besl. ^{15/11} 1896.	} b	1 Sekreterare	3,300	—			
			1 Notarie	3,300	—		
1886 års stat. S. F. besl. ^{28/12} 1891.	} b	1 Vaktmästare 600:—					
			personelt tillskott 200:—	800	—		
	c	Expenser, förslagsvis	5,000	—	12,400	—	
		Drätselkammaren.					
	} b	1 Ordförande	2,500	—			
			5 Ledamöter à 20 mark för hvarje ledamot och sammanträde, förslagsvis	5,200	—		
1886 års stat. S. F. besl. ^{4/2} 1890.			1 Sekreterare	10,000	—		
			1 Notarie	3,000	—		
			1 Kanslibitråde	1,800	—		
			1 Vaktmästare	800	—		
	c	Expenser, förslagsvis	10,000	—	33,300	—	
		Drätselkontoret.					
1886 års stat. S. F. besl. ^{27/12} 1895.	} b	1 Stadskamrerare, lön	5,000:—				
			arvode	2,500:—			
	} b	förhöjning för 10 års tjänst	1,000:—				
			provisorisk ersättning för frångången andel i absentieböter	800:—			
			9,300	—			
		Transport	9,300	—	783,540	42	

			Transport	9,300	783,540	42
1886 års stat.	b	1 Stadskassör, lön	4,000: —			
		arvode	1,800: —			
		förhöjning för 5 års				
		tjenst	400: —			
S. F. besl. 27/12 1895.	b	provisorisk ersättning				
		för frångången andel				
		i absentieböter	800: —	7,000		
		1 Äldre Stadsbokhållare	4,000: —			
		förhöjning för 5 års				
		tjenst	400: —	4,400		
1886 års stat.	b	1 Yngre Stadsbokhållare		3,000		
		1 Kontorsskrifvare	1,600: —			
		förhöjning för 5 års				
		tjenst	160: —			
		d:o för 10 års tjenst				
		fr. 1/11 97	26: 67	1,786	67	
1886 års stat.	b	1 Vaktmästare		1,000		
S. F. besl. 26/12 1894.	c	Extra biträden, förslagsvis		5,500		
		Arvode för debetsedlars kringbä-				
		rande, förslagsvis		1,000		
	c*	Expenser, förslagsvis		2,900		
					35,886	67
Trafikkontoret.						
	b	1 Kamrerare	5,500: —			
		förhöjning för 5 års				
		tjenst	550: —	6,050		
S. F. besl. 21/5 1895.		1 Bokhållare		3,000		
		1 Kassör		2,400		
	c	1 Vågmästare	2,000: —			
		löneförhöjning för 5				
		års tjenst	200: —	2,200		
D:o d:o	b	2 Vaktmästare å 1,000	2,000: —			
		personelt tillskott å				
		200	400: —	2,400		
	c	Extra biträden, förslagsvis		4,350		
S. F. besl. 22/12 1896.	b	För stadens uppbörd i warrantma-				
		gasinet, förslagsvis		2,500		
S. F. besl. 21/3 1875.	b	Arvode för erhållande af dagliga				
		uppgifter från tullkammaren		500		
	c	Mätarearvoden, förslagsvis		1,500		
		Expenser, förslagsvis		1,500		
					26,400	—
			Transport	—	845,827	09

		Transport		845,827 09
Hamnkontoret.				
1886 års stat.	b	1 Hamnkaptän 3,000: —		
		4 % af uppbörden, förslagsvis 7,728: —	10,728 —	
S. F. besl. 1/10 1895.	b	1 Hamnmästare i Sörnäs	2,400 —	
		1 Hamnkontorsbokhållare 3,500: —		
		1/2 % af uppbörden, förslagsvis 966: —	4,466 —	
1886 års stat.	b	1 Äldre vaktmästare	1,400 —	
S. F. besl. 27/12 1895.	b	1 Yngre ”	1,200 —	
		3 Hamnkonstaplar å 1,000: —	3,000 —	
1886 års stat.	b	3 d:o å 900: —	2,700 —	
S. F. besl. 29/12 1888.	b	1 Hamnkonstapel i Sörnäs, jemte fri bostad	900 —	
D:o 29/12 1890.				
D:o 11/4 1893.				
D:o 27/12 1895.				
1886 års stat.	b	2 Packare och vräkare å 600: —	1,200 —	
S. F. besl. 28/12 1894.	b	1 Parmmätaråldermand	200 —	
1886 års stat.	b	Hamnfiskalsarvode	400 —	
S. F. besl. 11/4 1893.	c	Ångslupslega för inspektionsresor, förslagsvis	200 —	
		Expenser, förslagsvis	500 —	29,294 —
Byggnadskontoret.				
S. F. besl. 26/4 1892.	b	1 Stadsingeniör 8,000: —		
1886 års stat.		resemedel 600: —		
		förhöjning för 5 års tjänst fr. 1/7 97. 400: —	9,000 —	
	b	1 Arbetschef 6,000: —		
		förhöjning för 5 års tjänst fr. 1/11 97 100: —	6,100 —	
S. F. besl. 16/2 1892.	b	1 Geodet 3,000: —		
		förhöjning för 5 års tjänst fr. 1/11 97 50: —		
		resemedel 100: —	3,150 —	
	b	1 Bokhållare 3,000: —		
		förhöjning för 10 års tjänst 600: —	3,600 —	
1886 års stat.	b	1 Trädgårdsmästare 3,000: —		
		förhöjning för 5 års tjänst 300: —		
		hyresmedel 1,000: —	4,300 —	
		Transport	26,150 —	875,121 09

S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888. D:o ¹⁶ / ₂ 1892.	b	1 Byggmästare	Transport	26,150 —	875,121 09
		1 Förrädsförvaltare		2,900 —	
1886 års stat.	b	1 Äldre skogsvakt jemte fri bostad och ved	900: —		45,120 —
		förhöjning för 10 års tjänst	150: —	1,050 —	
	1 Yngre skogsvakt jemte fri bo- stad och ved		720 —		
	c	Extra ingenjör- och ritarebiträden, förslagsvis		4,000 —	
		Skogsvaktbiträden och skogskul- tur, förslagsvis		2,000 —	
		Material- och handtlångaredagsver- ken vid mätningar, förslagsvis .		5,000 —	
		Expenser, förslagsvis		1,500 —	
— Fmk 182,400: 67 —					
IV. Gatubelysningen.					
a) Gasbelysningen.					
Kontrakt ³⁰ / ₃ 1860. D:o ¹⁰ / ₈ 1891.	b	510 st. helnattslyktor å 3,258 bränntimmar	1,661,580,00		
		572 st. halfnattslyktor å 1,505,40 bränntim- mar	861,241,20		
		S:ma bränntimmar	2,522,821,20		
		å 5 kft per timme =			
		12,614,106,65 kft gas,			
		hvaraf 7,500,000 å			
		Fmk 8 pr 1,000 =	60,000: —		
		och 5,114,106,65 å			
		Fmk 7 pr 1,000 =	35,798: 75	95,798 75	
1886 års stat.	b	1 Gaskontrollör, lön		1,200 —	97,498 75
		1 Besigtningssman, lön		200 —	
	c	Gaskontrollörens expenser, för- slagsvis		300 —	
b) Petroleumbelysning.					
Kontrakt ⁹ / ₇ 1896.	b	90 st. helnattslyktor å 168 Fmk per lysår och lykta		15,120 —	
		54 st. halfnattslyktor å 73 mk per lysår och lykta		3,942 —	
		Transport	19,062 —	1,017,739 84	

		Transport	19,062	1,017,739	84		
Kontrakt $\frac{9}{7}$, 1896.	b	226 st. chaussé- och väglyktor à 82 mk per lysår och lykta . . .	18,532				
		92 st. seglationslyktor, 150 dagar à 60 penni per dag och lykta .	8,280				
		15 st. lyktor vid afstjelningsplatserna 138 dagar à 60 penni per dag och lykta	1,242				
		3 st. lyktor på isvägen till Sveaborg, 105 dagar à 60 penni per dag och lykta	189				
		7 st. lyktor vid kolerabaraeckerna, 100 dagar à 60 penni per dag och lykta	420				
		8 st. lyktor i 15 och 4 st. i 46 dagar i stora allén i Brunsparken à 30 penni per dag och lykta .	91	20			
		9 st. halfnattslyktor i Sörnäs (vintertid) 200 dagar à 22 penni per dag och lykta	396				
		Ersättning åt entreprenören, betingad af prisförhöjning å petroleum, förslagsvis	800				
		c*	20 st. lyktor att uppställas å platser, som af Drätselkammaren komma att anvisas, förslagsvis .	1,000		50,012	20
		c) Elektrisk belysning.					
		<i>Sandviksmolon.</i>					
S. F. besl. $\frac{1}{10}$, 1895.	b	3 st. bågglampor, brinnande 75 dagar, 5 timmar dagligen à 35 p. per timme	393: 75				
		6 st. glödlampor, brinnande 150 dagar, 8 timmar dagligen, à 5 $\frac{1}{2}$ penni per timme	396: —	789	75		
		<i>Magasinskajen.</i>					
		<i>Sjösidan.</i>					
Kontrakt $\frac{17}{9}$, 1895.	b	6 st. bågglampor under 150 dagar, 10 timmar dagligen à 35 penni per timme	3,150				
		Transport	3,939	75	1,067,752	04	

			Transport	3,939 75	1,067,752 04
		Landsidan			
	b	16 st. glödlampor under 150 dagar, i medeltal 3 timmar dagligen, å 5 1/2 penni per timme	396: —		
		4 st. glödlampor under 270 dagar, 10 timmar dagligen, å 5 1/2 penni per timme	594: —	990 —	
Kontrakt 17/6 1895.	b	<i>Varuskjulet.</i>			
		15 st. bågampor under 150 dagar, brinnande i medeltal 4 timmar dagligen, å 20 penni per timme	1,800: —		
	b	14 st. glödlampor under 150 dagar, brinnande 4 timmar dagligen, å 5 1/2 penni per timme	462: —	2,262 —	
S. F. besl. 29/6 1892.		Belysning af Nikolaikyrkans tornur — <i>Fmk 155,002:70.</i> —		300 —	7,491 75
		V. Brandverket.			
		a) Aflöningar och andra förmåner.			
1886 års stat.	b	1 Brandmästare, jemte fri bostad och ved	4,500 —		
S. F. besl. 24/2 1891.		1 Underbrandmästare, jemte fri bostad och ved	2,000 —		
D:o 29/12 1893.		1 Sekreterare i Brandkommissionen	600 —		
	b	2 Sprutmästare jemte fri bostad och ved å 1,200: —	2,400 —		
S. F. besl. 24/2 1891.		1 Maskinist, jemte fri bostad och ved	1,200 —		
		6 Sergeanter, jemte fri bostad och ved å	850: —	5,100 —	
		13 Korpraler, kaserne-rade å	420: —	5,460 —	
		Transport	21,260 —	1,075,243 79	

S. F. besl. ²⁴ / ₂ 1891.		Transport	21,260	1,075,243	79	
	b	50 Konstaplar, kaserne- rade å	300: —	15,000		
		Kosthållning för 63 man å	250: —	15,750		
		Beklädnad för d:o å	150: —	9,450	61,460	
		b) Brandstallet, 17 hästar.				
	c	29,500 kilogr. hö, entreprenad å 9 penni		2,655		
		26,100 kilogr. hafre, förslagsvis å 12 penni		3,132		
		Halm, förslagsvis		650		
		Skoning och medicin, förslagsvis .		800		
		Underhåll af seldon m. m., för- slagsvis		200	7,437	
		c) Eldning och belysning.				
	c	50 meterfamnar björkved, entre- prenad å 19 mk 50 pni		975		
		200 meterfamnar barrved å 15 mk 50 pni		3,100		
		Belysning, förslagsvis		3,000	7,075	
		d) Redskap och inventarier.				
	c	Underhåll af redskapen, förslagsvis D:o af brandtelegrafan, för- slagsvis		3,000		
	c*	2 hästar, förslagsvis		1,200		
	c*	Utbyte af 10 st. gamla brandskåp mot nya och anskaffande af en ny mottagningsapparat samt upp- sättning af 2 nya brandskåp jemte ledningar, förslagsvis . . .		1,200	7,400	
		e) Diverse.				
	c	Arvoden för brandsyner, förslags- vis		800		
	c	Expenser, gratifikation m. m. för- slagsvis		2,500		
För inköp af böcker och tidningar			50	3,350		
	Tillfällig utgift.					
c*	Anslag till frivilliga brandkåren . — Fmk 91,722: — —		—	5,000		
		Transport	—	1,166,965	79	

			Transport	—	—	1,166,965	79
VI. Polisnärningen.							
Poliskammaren.							
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	b	{	1 Polismästare, lön . . .	6,000: —			
K. Sns bref ¹² / ₆ 1894.	b	{	hyresmedel	1,500: —			
			personelt lönetillskott	2,000: —			
			underhåll af hästar				
			och åkdon	1,500: —	11,000	—	
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	b	{	1 Underpolismästare, lön	4,000: —			
			hyresmedel	1,200: —			
K. Sns bref ³⁰ / ₃ 1886	b	{	personelt lönetillskott	1,000: —			
			underhåll af häst och				
			åkdon	800: —	7,000	—	
			2 Ledamöteri Poliskam-				
			maren å	600: —	1,200	—	
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	b	{	1 Sekreterare, lön . . .	1,400: —			
			hyresmedel	600: —	2,000	—	
			2 Notarier, arvode å . .	1,200: —	2,400	—	
			2 Kanslister, d:o å . .	1,000: —	2,000	—	
						25,600	—
Ordningspolisen.							
			2 Kommissarier, lön å .	1,500: —			
			hyresmedel å	600: —			
			tjenstgöringsarvode . .	300: —	4,800	—	
			8 Öfverkonstaplar, lön å	750: —			
			tjenstgöringsarvode å .	750: —	12,000	—	
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	b	{	30 Äldre konstaplar, lön å	500: —			
			tjenstgöringsarvode å .	400: —			
			beklädnadshjelp å . . .	200: —	33,000	—	
			32 Yngre konstaplar,				
			lön å	400: —			
			tjenstgöringsarvode å .	400: —			
			beklädnadshjelp å . . .	200: —	32,000	—	
Tillägg.							
S. F. besl. ²⁹ / ₁₁ 1882.	b	{	2 Öfverkonstaplar, lön å	750: —			
D:o ³ / ₉ 1885.			tjenstgöringsarvode å	750: —	3,000	—	
					84,800	—	1,192,565
			Transport				79

			Transport	84,800	1,192,565	79
S. F. besl. $\frac{21}{11}$ 1882. D:o $\frac{3}{9}$ 1885.	} b	12	Äldre konstaplar,			
			lön à	500:—		
			tjenstgöringsarvode à	400:—		
			beklädnadshjelp à	200:—	13,200	
S. F. besl. $\frac{11}{10}$ 1892.	} b	12	Yngre konstaplar,			
			lön à	400:—		
			tjenstgöringsarvode à	400:—		
			beklädnadshjelp à	200:—	12,000	
S. F. besl. $\frac{11}{10}$ 1892.	} b	22	Extra konstaplar,			
			lön à	500:—		
			hyresmedel à	200:—		
			tjenstgöringsarvode à	300:—		
			beklädnadshjelp à	160:—	25,520	135,520
Detektiva polisen.						
K. Förordn. $\frac{29}{6}$ 1876.	} b	1	Kommissarie, lön	1,500:—		
			hyresmedel	800:—		
			tjenstgöringsarvode	500:—	2,800	
			Öfverkonstapel, lön	1,000:—		
			tjenstgöringsarvode	800:—	1,800	
S. F. besl. $\frac{11}{10}$ 1892.	} b	6	Konstaplar, lön à	500:—		
			tjenstgöringsarvode à	500:—		
			beklädnadshjelp à	200:—	7,200	
			<i>Tillägg.</i>			
S. F. besl. $\frac{11}{10}$ 1892.	} b	4	Extra konstaplar, lön à	600:—		
			hyresmedel à	200:—		
			tjenstgöringsarvode à	400:—		
			beklädnadshjelp à	100:—	5,200	
S. F. besl. $\frac{16}{6}$ 1896.	} c	2	Extra konstaplar för			
			lönkrögeriets stäf- jande à	1,300:—	2,600	19,600
Polisstallet, 6 hästar.						
S. F. besl. $\frac{21}{11}$ 1882. D:o $\frac{3}{9}$ 1885.	} b & c		15,000 kilogr. hö à 10 p:ni, entre- prenad		1,500	
			8,700 kilogr. hafre à 12 p:ni, ent- reprenad		1,044	
			4,400 kilogr. halm à 4 p:ni, entre- prenad		176	
			Skoning och läkemedel, förslagsvis		240	
			Remont, förslagsvis		240	3,200
			Transport	—	1,350,885	79

		Transport	—	1,350,885	79
		Diverse.			
1886 års stat. S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	} b	2 Politiekarlar å 540:—	1,080	—	
		Läkarearvode	600	—	
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1876.	b	Till ersättning för oförskyld skada å kläder ådragen i tjensten samt till gratifikationen	1,000	—	
Enl. kontrakt.	b	Hyra för andra polisvaktkontorets lokal	2,500	—	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1884.	b & c	Hyresbidrag för vaktkontoren vid chausséerna	1,140	—	
S. F. besl. ¹⁵ / ₁₂ 1891.	b	Provisoriskt tillskottsanslag för den ordinarie polispersonalens be- klädnad	16,210	—	
	c	Renhållning och mindre remont af inventarier i polisvaktkontoren, förslagsvis	500	—	
	c	Expenser, förslagsvis	3,000	—	
	c *	Diverse utredningspersedlar, för- slagsvis	420	—	
	c	Ersättning åt tre qvinliga biträden vid polisvaktkontoren	900	—	
	c	Veterinärsarvode	200	—	
		— Fmk 211,470:— —			27,550
VII. Sundhets- och sjukvården.					
Läkarepersonal.					
S. F. besl. ²⁴ / ₁₀ 1893.	b	Förste stadsläkaren, lön 6,000:— arvode 4,000:—	10,000	—	
K. Sns resol. ⁵ / ₂ 1894. 1886 års stat.	b	Andre stadsläkaren	3,000	—	
	b	2 Distriktsläkare inom staden å 3,000:—	6,000	—	
S. F. besl. ⁹ / ₄ 1889. D:o ¹⁹ / ₁₂ 1895.	} b	1 D:o i Tölö distrikt	3,000	—	
D:o ³⁰ / ₉ 1890.	b	1 D:o i Sörnäs distrikt tillskottsarvode 1,000:—	4,000	—	
D:o ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	1 D:o i Berghälls distrikt tillskottsarvode 1,000:—	4,000	—	
D:o ⁹ / ₄ 1889.	b	1 Kvinlig läkare	3,000	—	
D:o ³⁰ / ₄ 1895.	b	1 Besigtningssläkare	6,000	—	
D:o ¹⁹ / ₁₂ 1895.	b	1 Läkare vid fattiggårdens sjuk- anstalter samt vid därvårdsin- rättningen å Stengård	3,600	—	
		Transport	42,600	—	1,378,435
					79

1886 års stat.			Transport	42,600	—	1,378,435	79	
S. F. besl. 27/12 1895.	b	1 Barnmorska		300	—			
	b	2 Kommunala sjuksköterskor å	900:—	1,800	—	44,700	—	
Helsovårdsnämnden.								
S. F. besl. 3/12 1889.	} b {	1 Sekreterare		1,600	—			
D:o 29/12 1892.		} b & c {	1 Vaktmästare	900	—			
			c	Expenser, förslagsvis	3,500	—	6,000	—
Maria sjukhuset.								
a) <i>Afdelningen för icke epidemiska sjukdomar.</i>								
S. F. besl. 29/12 1893.	} b {	1 Öfverläkare, lön		3,000	—			
D:o d:o.		} b {	1 Amanuens, jemte rum, värme, belysning, städning och kost, lön		1,200	—		
D:o 27/12 1895.	3 Sköterskor (bildade) jemte bostad, ljus, värme och kost, lön å 50 mk i månaden			1,800	—			
	c		1 D:o, förslagsvis under 6 månader		300	—		
D:o d:o.	b & c	3 Sköterskor, i öfrigt såsom föregående, men lön å 30 mk i månaden		1,080	—			
	c	1 D:o, förslagsvis under 6 månader		180	—			
	} b {	1 Nattsköterska å 30 mk i månaden		360	—			
		2 Städsköterskor, jemte bostad, värme, lyse och kost, lön å 15 mk i månaden		360	—			
		1 Eldare, jemte rum, värme och belysning, lön		900	—			
		Värme och belysning, förslagsvis.		6,000	—			
		Medicin, förslagsvis		6,000	—			
		Underhåll af inventarier, förslagsvis		2,000	—	23,180	—	
S. F. besl. 29/12 1893.	} b {	b) <i>Afdelningen för epidemiska sjukdomar.</i>						
		1 Läkare, jemte fri bostad samt värme, lön		3,000	—			
		} b & c {	2 Sköterskor (bildade) jemte bostad, ljus, värme och kost, lön å 50 mk i månaden		1,200	—		
	4 Sköterskor i öfrigt som föregående å 30 mk i månaden			1,440	—			
				Transport	5,640	—	1,452,315	79

S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893. D:o ²⁷ / ₁₂ 1895.	b & c	3 Städerskor, jemte bostad, ljus, värme och kost, lön à 15 mk i månaden	5,640 540	1,452,315	79
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	b	1 Dräng } jemte bostad, ljus, 1 Stalldräng } värme och kost, lön à 350 mk i året	700		
		Värme, förslagsvis	1,500		
		Belysning, förslagsvis	800		
	c *	Medicin, förslagsvis	1,500		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	b	Inredning af observationspaviljongerna	4,000		
		Underhåll af inventarier förslagsvis	1,000	15,680	
<i>c) Ekonomieafdelningen.</i>					
	b & c	1 Syssloman, jemte bostad och värme, lön	1,500		
	b & c	1 Hushållerska, jemte bostad, värme ljus och kost, lön	800		
	b	2 Köksor, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön à 240 mk	480		
	b	2 Pigor, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön à 180 mk	360		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	b & c	1 Bakerska, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	240		
	b	1 Öfvertvätterska, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	480		
	b	4 Tvätterskor, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön à 200 mk	800		
	b	1 Vaktmästare, jemte bostad, värme ljus och kost, lön	550		
	b	2 Drängar, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön à 350 mk i året	700		
		1 Portvakt jemte d:o, lön	350		
S. F. besl. ²⁷ / ₁₂ 1895.	b	1 Klosettömmerska à 30 mk per månad	360		
		Kost för 104 patienter à 70 p:ni per dag, förslagsvis	26,572		
		Kost för 6 patienter à 1:40 p:ni per dag, förslagsvis	3,066		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	b	Kost för 36 af personalen à 1 mk per dag, förslagsvis	13,140		
		Värme och belysning, förslagsvis	2,500		
		Underhåll af häst och inventarier förslagsvis	1,800		
D:o	d:o.	b & d	För oförutsedda utgifter, förslagsvis	3,000	56,698
			Transport	—	—
				1,524,693	79

		Transport	—	—	1,524,693 79
		Kolerabaracker.			
	c	Bevakning och brandförsäkring af kolerabarackerna	—	—	600 —
		Underhåll af en poliklinisk ögonafdelning.			
	c *	Anslag	1,800	—	
		Dagafgifter för medellösa sjuka, emot redovisning	200	—	2,000 —
		Anslag för sjukstuga i Sörnäs.			
	c	Eventuel subvention	—	—	1,200 —
		Helsopolisen.			
S. F. besl. ²⁴ / ₁₀ 1893. 1886 års stat.	b	1 Tillsyningsman vid helsopolisen	3,000	—	
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889. D:o ³⁰ / ₅ 1891. D:o ²⁹ / ₁₂ 1892.	} b & c	1 D:o vid d:o	2,200	—	
		2 D:o vid d:o å 2,000:—	4,000	—	
	c	Extra tillsyningsmän	2,500	—	
Enl. kontrakt.	b	Hyra för besigtningsslokal, jemte städning	1,160	—	
	c	För desinfektion i hemmen, förslagsvis	200	—	13,060 —
		Undersökningsstation för lifsmedel.			
1886 års stat.	b	1 Föreståndare	3,000	—	
	} b & c	1 Dräng	800	—	
S. F. besl. ¹⁶ / ₁₁ 1886.		Till inköp af apparater, kemikalier och böcker, förslagsvis	800	—	4,600 —
		Desinfektionsinrättningen.			
	c	1 Förman (maskinist) jemte rum, värme och belysning, lön	900	—	
		1 Biträde, förslagsvis	120	—	
		Ved och belysning, förslagsvis	400	—	
		Transportkostnad, förslagsvis	400	—	1,820 —
		Köttkontrollstation.			
	*	1 st. Hennebergs desinfektor	3,000	—	
S. F. besl. ²⁹ / ₉ 1896.	} b *	Inventarier till stationen, förslagsvis	7,600	—	
		Driftkostnad, förslagsvis	6,900	—	17,500 —
		— Fmk 187,038: — —			
		Transport	—	—	1,565,473 79

		Transport	—	1,565,473 79						
VIII. Fattigvården.										
Fattigvårdsstyrelsen.										
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1891. D:o $\frac{5}{12}$ 1895.	} b	1 Ordförande, förra halfåret 1,750:— senare d:o 600:—	2,350							
S. F. besl. $\frac{5}{12}$ 1895. D:o $\frac{20}{12}$ 1890. D:o $\frac{5}{12}$ 1895.		} b	1 Verkställande direktör fr. $\frac{1}{7}$ 1897	3,500						
	} b		1 Sekreterare, förra halfåret 1,000:— senare d:o 1,200:—	2,200						
		} c	Vaktmästarearvode	300						
	} c		Arvode för tillsyningsmän, förslagsvis	3,000						
			} c	Ersättning för inspektionsresor åt tillsyningsmännen, förslagsvis	800	12,150				
Fattiggården och dermed förenade inrättningar.										
1886 års stat.	b	1 Inspektör, jemte fri bostad och ved	4,500							
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1891. 1886 års stat.	b	1 Kontorsbiträde	600							
S. F. besl. $\frac{21}{12}$ 1889. D:o $\frac{17}{11}$ 1894.	} b	1 Predikant	1,400							
		} b	1 Läkare vid dårvårdsanstalten (se VII. Sundhets- och sjukvården)	—	6,500					
a) <i>Fattiggården.</i>										
S. F. besl. $\frac{5}{12}$ 1895.	b	1 Husmoder från $\frac{1}{7}$ 1897	500							
D:o $\frac{21}{12}$ 1889.	} b & c	2 Sjuksköterskor å 600 1,200:— 2 d:o å 480 960:—	2,160							
		} c	Beklädnad, förslagsvis	6,000						
	} c		Kost, förslagsvis	14,000						
			} c	Läkemedel, förslagsvis	1,500					
				} c	Inventarier, förslagsvis	1,000				
					} c	Materialier, förslagsvis	700			
						} c	Ved och belysning, förslagsvis	4,000		
							} c	Hafre och hö för trenne hästar, förslagsvis	900	
								} c	Remontarbeten, förslagsvis	1,600
b) <i>Arbetsinrättningen.</i>										
S. F. besl. $\frac{21}{12}$ 1889.	b	1 Tillsyningsman, jemte fri bostad, ved och lyse 1,200:—								
	c	personelt tillskott 300:—	1,500							
D:o d:o.	b	2 Vaktmästare, jemte fri bostad, ved och lyse å 720:—	1,440							
Transport			2,940	1,616,483 79						

			Transport	2,940	1,616,483 79
			Ved och belysning, förslagsvis	1,000	
			Kost, förslagsvis	8,000	
			Beklädnadskostnader, förslagsvis	1,500	
			Materialier, förslagsvis	5,000	
	c		Inventarier och arbetsverktyg, förslagsvis	500	
			Flitpenningar, förslagsvis	1,000	
			Remontarbeten, förslagsvis	560	20,500
			c) Dårvårdsanstalten.		
	b		1 Öfversköterska	960	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.			6 Kvinliga vårdare å	600:—	3,600
D:o ²⁹ / ₁₂ 1891.	b & c		3 Manlige vårdare å	720:—	2,160
D:o ²⁹ / ₁₂ 1893.			Beklädnad, förslagsvis	3,500	
1886 års stat.			Kost, förslagsvis	10,000	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	b		Läkemedel, förslagsvis	1,000	
			Inventarier, förslagsvis	1,000	
	c		Ved och belysning, förslagsvis	6,000	
			Remontarbeten, förslagsvis	3,500	31,720
			Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningarne.		
			Ständiga understöd:		
			Månatliga bidrag å understödsbref	43,000	
			För i staden utackorderade	10,000	
			För å landsbygden utackorderade	54,000	
			I särskilda inrättningar intagne	5,000	
	c		Tillfälliga understöd, förslagsvis	18,000	
			Sjukvård, förslagsvis	12,000	
			Kostnader för sinnesrubbade personer, intagna å andra dårvårdsanstalter, förslagsvis	14,000	
			Läkemedel, förslagsvis	8,000	164,000
			Diverse.		
	c		Understöd åt värnepligtiges hustrur och barn, förslagsvis	1,500	
	d		För oförutsedda behof, förslagsvis	7,000	8,500
			<i>Fmk — 275,730: — —</i>		
			IX. Undervisningsväsendet.		
			a) Navigationsskolan.		
S. F. besl. ¹⁰ / ₂ 1876.	b		Hyra	2,400	
Enl. kontrakt.	c		Ved, förslagsvis	400	2,800
			Transport	—	1,844,003 79

		Transport	—	—	1,844,003 79	
		b) Handverksskolorna.				
K. kung. ²⁵ / ₁₁ 1885.	c	Anslag för högre handverksskolorna, förslagsvis	16,974	—		
S. F. besl. ¹⁴ / ₆ 1892.	c	Anslag för lägre d:o d:o	13,831	—	30,805	
		c) Handelsinstitutet.				
	c *	Anslag	—	—	4,000	
		d) Skolan för andesvaa barn.				
	c *	Anslag att utgå med 300 mk för hvarje i anstalten intagen frielev från Helsingfors, dock till sammanlagdt belopp af högst	—	—	4,500	
		e) Folkskolorna.				
		<i>Aflöningar.</i>				
	} b	6 Lärare, lön à 2,000: — förhöjning för 15 års tjänst à 1,000: —	18,000	—		
		9 Lärare, lön à 2,000: — förhöjning för 10 års tjänst à 800: —	25,200	—		
1886 års stat. S. F. besl. ²² / ₉ 1891.		15 lärare, lön à 2,000: — förhöjning för 5 års tjänst à 400: —	36,000	—		
		15 Lärare, arvode à 2,000: —	30,000	—		
		1 Lärare, arvode	2,000	—		
		2 Sånglärare, arvode	4,000	—		
		1 Slöjdlärare, arvode à	2,000	—		
		1 Lärare i grekisk-rysk troslära, arvode	800	—		
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.		b	1 Lärarebiträde i slöjd, arvode	1,200	—	
		1 D:o i skrädderiarbeten, arvode	1,200	—		
		1 Lärarinna, lön 1,700: — förhöjning för 25 års tjänst 850: —	2,550	—		
		5 Lärarinnor, lön à 1,700: — förhöjning för 20 års tjänst à 680: —	11,900	—		
1886 års stat. S. F. besl. ²² / ₉ 1891.		b	8 Lärarinnor, lön à 1,700: — förhöjning för 15 års tjänst à 510: —	17,680	—	
			Transport	152,530	—	1,883,308 79

			Transport	152,530	—	1,883,308	79
		14 Lärarinnor, lön à	1,700: —				
		förhöjning för 10 års					
		tjenst à	340: —	28,560	—		
		13 Lärarinnor, lön à	1,700: —				
		förhöjning för 5 års					
		tjenst à	170: —	24,310	—		
		1 Lärarinna, lön	1,286: —				
		förhöjning för 5 års					
		tjenst	128: 60	1,414	60		
		5 Lärarinnor, lön à	1,400: —				
		förhöjning för 25 års					
		tjenst à	700: —	10,500	—		
		2 Lärarinnor, lön à	1,400: —				
		förhöjning för 20 års					
		tjenst à	560: —	3,920	—		
1886 års stat. S. F. besl. 22/9 1891.	} b	3 Lärarinnor, lön à	1,400: —				
		förhöjning för 15 års					
		tjenst à	420: —	5,460	—		
		10 Lärarinnor, lön à	1,400: —				
		förhöjning för 10 års					
		tjenst à	280: —	16,800	—		
		19 Lärarinnor, lön à	1,400: —				
		förhöjning för 5 års					
		tjenst à	140: —	29,260	—		
		7 Lärarinnor, arvode à	1,700: —	11,900	—		
	1 Lärarinna, arvode		1,286	—			
	16 Lärarinnor, arvode à	1,400: —	22,400	—			
	2 Lärarinnor, arvode à	1,700: —	3,400	—			
	1 Sånglärarinna, arvode		1,700	—			
	2 Lärarinnor, arvode à	1,400: —	2,800	—			
	2 Timlärarinnor, arvode à	1,250: —	2,500	—			
	c	Vikarier och sannolikt ökad lärare-					
		personal under höstterminen, för-					
		slagsvis		14,500	—		
1886 års stat. S. F. besl. 20/12 1888.	} b	Inspektor		8,000	—		
D:o 21/12 1889.		b	Ekonom		2,000	—	
1886 års stat.	} b	Sekreterare i direktionen		1,200	—		
S. F. besl. 28/12 1886.		} b & c	5 Vaktmästare à	800: —	4,000	—	
D:o 29/12 1890.	} b		1 Gårdsdräng		660	—	
D:o 29/12 1892.			} b	2 Gårdsdrängar à	600: —	1,200	—
D:o 28/12 1886.							
D:o 28/12 1886.							
D:o 29/12 1891.							
			Transport	350,300	60	1,883,308	79

		Transport	350,300	60	1,883,308	79
	c	Arvodet för 7 föreståndare och föreståndarinnor å 200: —	1,400	—		
		Arvodet för matrikelföringen vid de högre skolorna	600	—		
		Arvodet för undervisningen å folkskolornas fortsättningsklasser	10,500	—		
		<i>Öfriga kostnader.</i>				
	c	Hyrer för skollokaler, förslagsvis	27,000	—		
		Undervisningsmaterial, förslagsvis	7,500	—		
		Material för handarbeten, förslagsvis	4,700	—		
		Ny skolmöbel och reparation af gammal, förslagsvis	5,500	—		
		Ved och vedhuggning, förslagsvis	15,500	—		
	c	Belysning, förslagsvis	15,000	—		
		Till beklädnadshjelp åt fattiga elever hemmahörande i staden, förslagsvis	9,700	—		
		Renhållning, förslagsvis	9,500	—		
	c & d	Annons, blanketter, annat tryck och oförutsedda utgifter, förslagsvis	2,000	—		
	c	Underhålls och reparationskostnader för skolornas gårdar och lokaler, förslagsvis	11,000	—		
K. Förordn. 5/8 1886.	b	Bidrag till pensionering af landets folkskolelärarepersonal: för 44 lärare å 40 mk 1,760: — för 109 lärarinnor å 30 mk 3,270: —	5,030	—	475,230	60
		g) Folkbiblioteket och läsesalen.				
	b	1 Bibliotekarie	3,000	—		
		2 Första amanuenser å 1,200: —	2,400	—		
	b	2 Andra d:o å 900: —	1,800	—		
		1 Andra d:o från 1/9 1897	300	—		
	c	2 Extra d:o å 500: —	1,000	—		
	b	1 Vaktmästare, jemte fri bostad och ved	900	—		
		1 Vaktmästarebiträde	600	—		
		Transport	10,000	—	2,358,539	39

1886 års stat.
S. F. besl. 3/4 1889. } b
D:o 21/12 1889. } b
D:o 27/12 1895. } b
D:o 21/12 1889. } b
D:o 28/12 1891. } b

1886 års stat.
S. F. besl. 20/12 1888. } b
D:o d:o. } b
D:o 29/12 1891. } b

		Transport	10,000	2,358,539	39
1886 års stat. S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1887. D:o ²⁷ / ₁₂ 1895.	} b	1 Gårdskarll, jemte fri bostad och ved	300		
		1 Städerska jemte fri bostad och ved	400		
	} c	Böcker, tidskrifter och tidningar jemte inbindning, förslagsvis	7,000		
		Ved och belysning, förslagsvis	4,000		
	} c & d	Brandstodsafgifter, förslagsvis	200		
		Diverse samt oförutsedda utgifter, förslagsvis	2,200	24,100	
		h) Folkbibliotek och läsesal i Sörnäs.			
	c*	Anslag	—	7,790	
		— Fmk 549,225:60 —			
		X. Staden åliggande allmänna onera.			
		a) Skjutshållning.			
Guv. res. ²¹ / ₅ 1896. Enl. kontrakt.	} b	Entreprenad, 6 hästar å 334 mk, förslagsvis	—	2,004	
		b) Kronoutlagor.			
Resol. på städ. besv. ¹⁹ / ₁₂ 1757 § 58.	} b	Boskapspenningar och utsädesafgift	—	53	04
		c) Inkvarteringen.			
Inkv. regl. ¹⁹ / ₁ 1876. S. F. besl. ¹¹ / ₅ 1879.	} b	Inkvarteringskostnader, förslagsvis	—	226,345	60
		d) Inkvarteringsnämnden.			
1886 års stat.	} b	1 Ordförande	2,000		
		1 Sekreterare	1,600		
		1 Kvartermästare	2,000		
		1 Translater	800		
		1 Vaktmästare	800		
	} c	Hyra för lokal till ¹ / ₆ 1897, förslagsvis	1,000	8,200	
		— Fmk 236,602:64 —			
		Transport	—	2,627,032	03

			Transport	—	—	2,627,032 03
XI. Vattenledningen.						
Förvaltning och drift.						
1886 års stat. S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1888. D:o ¹⁶ / ₂ 1892. D:o ²⁹ / ₃ 1892.	}	b	1 Vattenledningsingeniör, lön	5,800:—		
				förhöjning för 10 års tjänst	1,160:—	
D:o ⁵ / ₁₂ 1887.	}	b	resemedel, personelt	400:—	7,360	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1890.		b	1 Bokhållare	2,400:—		
			förhöjning för 5 års tjänst fr. ¹ / ₅ 1897	160:—	2,560	
1886 års stat. S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1888.	}	b	1 Rörmästare		3,000	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1890.		b	1 Verkmästare, jemte fri bostad och ved			1,600
1886 års stat.	}	b	1 Förste maskinist jemte fri bostad och ved		2,100	
1886 års stat. S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1890.		b	1 Andre maskinist jemte fri bostad och ved		1,200	
D:o ²¹ / ₁₂ 1889.	}	b	1 Putsare jemte fri bostad och ved		900	
1886 års stat. S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.		b	1 Filterförman jemte fri bostad och ved		1,200	
D:o d:o D:o ²⁹ / ₁₂ 1891.	}	b	1 Reservoirvakt, jemte fri bostad och ved		420	
				Driftkostnad för pumpverket, förslagsvis	6,000	
	}	c	D:o för filtrerna, förslagsvis	10,000		
				Afläsning och kontroll af vattenmätare, förslagsvis	6,000	
	}	c	Mätningar och undersökningar för utvidgningar, förslagsvis	1,500		
				Brandförsäkringspremier och utskylder till Helsing kommun, förslagsvis	1,700	
Enl. kontrakt.	}	b	Arrende för skyddsområde invid Vanda å	350		
Kejs. Sen. res. ⁷ / ₅ 1895. Kontr. ⁵ / ₆ 1895.		b	Arrende för Broholmen i Gammelstaden	600		
	}	c	Expenser, förslagsvis	2,000		
				Kostnader för distribuering och in-drifning af debetsedlar och räkningar, förslagsvis	500	
	}	c	Kostnader för hästhoarnes skötsel	2,400		
						51,390
			Transport	—	—	2,678,422 03

		Transport	—	2,678,422	03
	c*	Kostnader för privata anslutningar och uppsättningar af vattenmätare, förslagsvis	—	25,000	—
		Underhåll och remont.			
	c*	Nyläggning af yttre taket i vattenborgen	5,800		
	c*	Etthundra brandposters förseende med nya tråkistor	3,500		
	c	Öfrig remont och underhåll af vattenledningens byggnader, hägnader, dammar, maskiner och rörnät, förslagsvis	18,000		
	c	Reparation och justering af vattenmätare, förslagsvis	2,000	29,300	—
		Utsträckning af rörnätet samt inköp af vattenmätare.			
		Vattenledning under Östra Hamngatan ifrån Kronbergs till Kanalgatan	2,800		
	c*	D:o under Kanalgatan ifrån Östra Hamngatan till adr. N:o 38	10,300		
		D:o under en del af Lotsgatan	12,000		
		D:o under Köpmansgatan ifrån Kronbergsgatan till Gördelgatan	13,800		
		D:o under Aspnäsgatan ifrån Östra Chausséen till adr. N:o 1	8,900		
	b*	D:o under fjerde linien å Berghäll mellan Östra Chausséen och Porthansgatan, andra hälften af kostnaden	7,300		
		D:o ifrån Djurgården till tomt N:o 15 vid första linien (halfva kostnaden).	5,450		
	c*	D:o ifrån tomt N:o 15 vid första linien till Alpgatan	8,300		
		D:o under Vallinsgatan ifrån första till andra linjen	6,900		
		D:o under första linjen ifrån tomt N:o 1 till tomt N:o 9	8,700		
		Transport	84,450	2,732,722	03

S. F. besl. 18/2 1896.

		Transport	84,450	2,732,722 03
	c*	D:o under andra linien ifrån tomt N:o 31 till Vallingsgatan	4,200	
		D:o under Vallingsgatan ifrån andra till tredje linien	5,700	
		D:o under tredje linien ifrån tomt N:o 22 till tomt N:o 32	11,300	
		Inköp af vattenmätare	5,000	110,650
		Diverse mindre arbeten.		
S. F. besl. 8/9 1896.	b*	Två bevattningsposter vid Nya kyrkan	1,300	
	c*	Två 305 mm. afstängningsventiler å vattenledningsröret under Östra Chausséen invid andra och fjerde linien	1,000	2,300
		— Fmk 218,640:—		
		XII. Saluhallen.		
S. F. besl. 29/10 1889.	b	1 Uppsyningsman, lön 1,200:— beklädnadshjelp 150:—	1,350	
	b	Belysning, förslagsvis	4,500	
Enl. kontrakt.	c	Renhållning m. m., förslagsvis	1,200	7,050
		— Fmk 7,050. —		
		XIII. Stadens jordlägenheter.		
	c	Gumtäckt, förvaltningskostnader m. m.	6,000	
		Mejlans, utskylder m. m. förslagsvis	700	6,700
		— Fmk 6,700 —		
		XIV. Allmänna arbeten.		
		1:o. Byggnader och lägenheter.		
		a) <i>Remont och underhåll.</i>		
	c	Diverse reparationer	—	27,300
		b) <i>Nybyggnader.</i>		
	c*	Tillbyggnad å Fattiggårdens tvättstuga	4,000	
		Transport	4,000	2,886,722 03

		Transport	4,000	2,886,722	03
c*	{	D:o å ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus	127,000		
		Anbringande af plåttak å gamla träpaviljongen vid Maria sjukhus	2,900		
		Pissoir å Kamptorget	1,200		
		Tillbyggnad till växthuset i Fabriksparken	3,230		
		För nya simhus, eventuelt	5,000	143,330	
		2:o. Gator och allmänna platser.			
		<i>Remont och underhåll.</i>			
c*	{	Stensättning med nubbsten i asfalt af norra Esplanadgatan från N:o 7 till Mariegatan	18,000		
		D:o d:o af Mariegatan utanför Kejserliga slottet	8,300		
		Makadamisering af Parkgatan	3,100		
		Omläggning af Packhustorget (mellan Hamnbansspåren och Kajen)	3,800		
		Påfyllning af asfalt i nubbstensfogarne å Salutorget	2,400		
c		Diverse reparationer	12,000	47,600	
		<i>b) Nyläggning.</i>			
c*	{	Makadamisering af uppfarten från gatan norrom Åbo kasern till Kampgatan	—	2,400	
		<i>c) Regleringsarbeten.</i>			
c*	{	För planering af en del af Lotsgatan	30,000		
		D:o af Köpmansgatan	11,700		
		D:o af en del af Skatuddsgatan	8,000		
		D:o af Kanalkajen och Myntkajen utanför tomt 1 & 3	14,600		
		D:o af vestra Hamngatan utanför tomt N:o 5	700		
		D:o af Skatudds norra Kajen utanför tomt 7—9	7,900		
		D:o af en del af Broholmstorget	13,500	86,400	
		3:o. Kanaler och afloppsdiken.			
		<i>a) Remont och underhåll.</i>			
c*	{	Kompletteringsarbeten	2,000		
		Ombyggnad af stenkanalen under Lilla Robertsgatan	1,320		
		Transport	3,320	3,166,452	03

		Transport	3,320	3,166,452	03
c*	{	Ombyggnad af träkanalen under Fabiansgatan invid Gardeskasernen	1,000		
c		Diverse underhåll	9,000	13,320	
		b) <i>Nyanläggningar.</i>			
c*		Aflopskanal från lägenheten Backas till sjön	—	1,400	
		c) <i>Regleringsarbeten.</i>			
	{	Aflopskanal under en del af Lotsgatan	7,000		
		D:o under Köpmansgatan	8,200		
		D:o ” Kronbergsgatan	14,800		
		D:o ” Kanalgratan	10,700		
c*		Förlängning af aflopskanalen under Kyrkogårdsgatan	1,000		
	{	Aflopskanal under I:sta linien i Berghäll (tomt 1—9)	7,100		
		D:o under III:dje linien (tomt 22—32)	9,500	58,300	
		4:o. Vägar.			
		a) <i>Remont och underhåll.</i>			
c*		Makadamisering af Djurgårdsvägen från chausséen invid Tölö viken till Alphyddan	4,400		
c		Diverse reparationer	7,000	11,400	
		b) <i>Regleringsarbeten.</i>			
	{	Planering af Castréngsgatan mellan II:a och III:dje linien	7,500		
		D:o af III:dje linien mellan Lönnrots- och Vallingsatorna samt utmed tomt N:o 11	24,300		
c*		D:o af I:sta linien mellan Castréns- och Alpgatorna	9,880		
		D:o af II:dra linien mellan Castréns- och Vallingsatorna	3,800		
		D:o af Vallingsgatan mellan I:sta och III:dje linierna	9,300	54,780	
		5:o. Chausséer.			
		a) <i>Remont och underhåll.</i>			
c		Diverse underhåll	7,000		
c*		Remont af stora alléen i Brunns- parken intill Brunnshusplanen	2,940	9,940	
		Transport	—	3,315,592	03

		Transport	—	3,315,592 03
		b) <i>Nyanläggning.</i>		
c*		Utvidgning af vestra chausséen vid Fjellidal	—	3,800 —
		6:o. Hamnar.		
		a) <i>Remont och underhåll.</i>		
c		Nedfartsbroar till isarne jemte stängsel vid kajerna	2,000 —	
	c*	Ombyggnad af Packhuskajen i norra hamnen	20,000 —	
		D:o af ångslupsbryggan i Sandviks inre hamn	1,110 —	
	c*	D:o af trämoljan i Sandviks inre hamn	5,340 —	
		D:o af träkajen invid Skeppsvarfvet	19,100 —	
	c	Höjning och ombyggnad af Packhuskajen	2,600 —	
		Diverse reparationer	9,000 —	59,150 —
		b) <i>Nyanläggningar.</i>		
c*		Kajarbeten å Skatudden, eventuelt	—	84,600 —
		7:o. Planteringar.		
		a) <i>Remont och underhåll.</i>		
	c	Underhåll af planteringar och trädskolor	41,000 —	
		Underhåll af hägnader	1,000 —	
c*		Remont af körvägen genom Kajsaniemi park	1,000 —	43,000 —
		b) <i>Nyanläggningar.</i>		
	c*	Observatoriibergens planering . .	20,000 —	
		Planterings- och planeringsarbeten i Brunnsparken	5,000 —	
		D:o i Kajsaniemi	5,000 —	
		Jordfyllning till Henriksesplanaden	1,000 —	
		Inköp af soffor	1,000 —	
b*		Ordnande af platsen kring den nedrifna paviljongen i Djurgården	1,200 —	33,200 —
		8:o. Renhållningsväsendet.		
c		Underhåll af afstjelningsbryggor och platser	2,800 —	
		Transport	2,800 —	3,539,342 03

S. F. besl. 15/12 1896.

		Transport	2,800	3,539,342 03
		Vakters aflöning	4,500	
		Latriner och pissoirer, renhållning	10,000	
		Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar	32,000	
	c	Bevattning af stadens centrala ga- tor, Parkgatan och chausséerna i Brunnsparcken jemte Östra och Vestra chausséerna	8,000	
		Renhållning af Brunnsparcks chaus- séerna	500	
		D:o af chausséer	11,000	
		D:o „ vägar	3,000	
		Rengöring af hamnar och kajer .	1,500	73,300
		9:o. Arbetsredskap.		
	c ³	Inköp af tvenne bevattningsvagnar	2,100	
	c	Diverse inköp och remont	5,000	7,100
		10:o. Diverse.		
	c & d	Underhåll af klappbryggor, ved- mått, lyktstolpar m. m. samt oförutsedda utgifter	—	6,000
		— Fmk 766,320: — —		
		XV. Pensioner.		
Mag. besl. 13/5 1857.	b	Rådmansenkan I. S. T. Decker . .	400	
D:o 1/9 1870		Magistratssekreteraredottern M. K. Wirzenius	266 67	
D:o 18/2 1863.	b	Stadsfiskalsenkan I. C. Winter . .	300	
D:o 30/10 1867.	b	Rådmannen H. L. Crohns tre barn	600	
S. F. besl. 9/2 1875.	b	Förre lärarinnan E. Heintzie . . .	800	
D:o 20/12 1883.	b	Förre fångnekten Jakob Stark . .	240	
S. F. besl. 20/12 1888.		D:o d:o Abraham Frisk	180	
		D:o d:o Gustaf Sandroos	120	
D:o 3/12 1889.	b	Förre sprutmästaren M. Henelius	800	
		D:o d:o I. Sillman	800	
S. F. besl. 21/12 1889.	b	Förre hamnvaktmästaren C. M. Hagman	600	
D:o 3/9 1890.	b	Förre stadsträdgårdsmästaren L. A. Jernström	500	
D:o 2/12 1890.	b	Förre ordningsmannen vid brand- verket I. Rönneberg	400	
		Transport	6,006 67	3,625,742 03

			Transport	6,006 67	3,625,742 03
S. F. besl. $\frac{15}{11}$ 1892.	<i>b</i>	Förre stadsläkaren C. Qvist . . .	3,500		
D:o $\frac{9}{3}$ 1893.	<i>b</i>	Förre auktionskassören I. W. Nygren . . .	2,400		
D:o $\frac{9}{5}$ 1893.	<i>b</i>	Förre extra stadsfogden Moses Lindberg . . .	400		
D:o $\frac{16}{5}$ 1893.	<i>b</i>	Auktionskassörsenkan Fredrika Wilhelmina Lindman . . .	240		
D:o d:o.	<i>b</i>	Brandkonstapelsenkan Gustava Hokkanen . . .	120		
D:o $\frac{3}{10}$ 1893.	<i>b</i>	Drätselkammarsekreteraren O. Ehrströms enka och 3 minderåriga barn . . .	1,200		
D:o $\frac{7}{11}$ 1893.	<i>b</i>	Stadsfiskalsenkan Albertina Meller . . .	200		
D:o $\frac{27}{11}$ 1894.	<i>b</i>	Byggmästaren M. L. Lindblad . . .	300		
D:o $\frac{21}{12}$ 1894.	<i>b</i>	Vaktmästaredottern Erika Alexandra Rosenström, intill den 1 Februari 1899 . . .	200		
D:o $\frac{19}{11}$ 1895.	<i>b</i>	Skogvaktarens enka Maria Eriksson . . .	120		
D:o $\frac{3}{12}$ 1895.	<i>b</i>	Stadsbetjentsenkan E. J. Tång . . .	120		
D:o $\frac{20}{10}$ 1896.	<i>b</i>	Realskolevaktmästaren F. M. Lindqvist . . .	300		
		— Fmk 15,106: 67 —			15,106 67
XVI. Diverse.					
		Taxerings- och Pröfningsnämndens sekreterare . . .	2,000		
		Expenser, förslagsvis . . .	1,400		
S. F. besl. $\frac{9}{10}$ 1875.	<i>b</i>	För revision af stadens räkenskaper, förslagsvis . . .	4,100		
		Eldnings- och lysningsämnen, förslagsvis . . .	18,000		
	<i>b</i>	Anslag för signalering af middagstimmern . . .	300		
	<i>c</i>	För stormvarningstelegram, förslagsvis . . .	250		
		Brandstodsafgifter, förslagsvis . . .	7,500		
S. F. besl. $\frac{29}{1}$ 1889.	<i>b</i>	Anslag åt mantalsskrifvaren . . .	2,000		
D:o $\frac{29}{12}$ 1890.	<i>b</i>	Anslag för byggnadsinspektör, förslagsvis . . .	2,400		
D:o $\frac{29}{12}$ 1893.					
D:o $\frac{10}{6}$ 1890.	<i>b</i>	Arvode åt en elektrotekniker . . .	800		
Fiskeristadgan för H:fors $\frac{1}{2}$ 1890.	<i>b</i>	Arvode åt 2:ne fiskeritillsyningsmän, förslagsvis . . .	600		
		Transport	39,350		3,640,848 70

		Transport	39,350	—	3,640,848	70
S. F. besl. ²⁹ / ₁₀ 1895.	b	För uppsigt öfver varuskjulet, förslagsvis	900	—		
Kontr. ²⁹ / ₁ 1887.	b *	Bidrag till länefängelsets ombyggnad för åren 1889—98	10,000	—		
	c	Utskrifning af vallängden, jemte register dertill	1,000	—		
	c	Anslag till juridiskt biträde åt obemedlade	2,500	—		
		Anslag till fängelseföreningens skyddsherberge	600	—		
	c	Inventarier till särskilda stadens hus, remont och komplettering, förslagsvis	4,000	—		
Enl. kontrakt.		b & c	Telefonavgifter, förslagsvis	4,500	—	
	c	Afkortning och restitution å uttaxerade medel och andra inkomster, förslagsvis	40,000	—		
	c & d	För oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande	40,000	—	142,850	—
		— Fmk 142,850: — —				
		Summa Fmk	—	—	3,783,698	70

		Bokstaven angiver Inkomstens beskaf- tenhet enligt 38 § 1 kommunallagen.		
Inkomster.				
	<i>a</i>		Disponibel behållning från föregående år	94,800
I. Räntor.				
Chausséeoblig. reglem. ²⁰ / ₁ 1865 § 4.	} <i>c</i>		Å chaussée-obligationer, förslagsvis	1,900
		<i>b</i>	Å tomtlösen, förslagsvis	30,000
Enl. donat. urkunder.	} <i>b</i>		Å donationsfonder, hvilkas ränta tillfaller staden, förslagsvis	14,300
		<i>c</i>		Diverse räntor, förslagsvis
46,700				
II. Tomtlösen.				
S. F. besl. ⁸ / ₃ 1893.	<i>b</i>		Försäljning af tomter och amortering å köpeskillingen för försålda tomter, förslagsvis	215,000
III Stadens fasta egendom.				
K. S:ns resol. ¹² / ₁ 1879.	<i>b</i>		a) Räntor från donerade hemman. Förslagsvis	1,800
b) Stadens afhysta område.				
Kongl. försäkr. ²³ / ₂ 1789 §§ 1 och 4.	} <i>b</i>		Arrenden för byggnader och tomter samt utarrenderade mindre platser inom stadens plan, förslagsvis	16,000
K. Förordn. ⁸ / ₁₂ 1873 § 6.		<i>b</i>		Arrenden för jordlägenheter, villaområden och smärre platser utom stadens plan, förslagsvis
Enl. inlösningsvilkoren.	<i>b</i>		Arrenden från Brunnsparksområdet, förslagsvis	6,000
			Transport	132,000
				358,300

K. S:ns utsl. ^{11/11} 1884. S. F. besl. ^{29/10} 1888.	} b	Transport	132,000	358,300
		Hyra för försäljningsplatser å Salu- och Kaserntorgen, förslagsvis . . .	18,000	
Enl. Kontrakter. D:o d:o.	} b	Hyra för lokaler i Folkbiblioteket	1,300	
		D:o d:o i gården N:o 3 Sofiegatan till ^{1/6} 1897, förslagsvis . . .	8,000	
	} b	Hyra för bodar och diskar, för- slagsvis . . .	4,000	
D:o d:o.		Hyra för stånd i Saluhallen, för- slagsvis . . .	40,000	
	} c	Simhusafgifter, förslagsvis . . .	500	
		Fiskevattens afgifter, förslagsvis . .	1,600	
		Hötägt, förslagsvis . . .	300	
		Mulbetesafgifter, förslagsvis . . .	200	
		Tillfälliga arrenden och planhyror, förslagsvis . . .	6,000	211,900
	c) Stadens jordlägenheter.			
	} b	Forsby, arrende, förslagsvis . . .	4,100	
		Grejus, d:o d:o . . .	2,100	
		Gumtäckt, d:o d:o . . .	25,000	
		Mejlans, d:o d:o . . .	6,000	
Enl. kontrakt.	} b	D:o, amortering å köpeskillingen för byggnader . . .	828 10	
		Reimars arrende, förslagsvis . . .	100	38,128 10
	IV Tomtören.			
	} b	Förslagsvis . . .	—	2,200
	V. Inkomstgivande rättig- heter.			
K. Förordn. ^{31/12} 1877. K. kung. af s. d.	} c	Tolag för till Helsingfors destine- rade varor, förslagsvis . . .	155,000	
K. kung. af ^{1/6} 1881. K. S:ns skrifv. ^{17/4} 1883.		} c	Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor, destinerade till uppstad, förslagsvis . . .	8,000
Trafiktaxan ^{10/4} 1888. D:o d:o.	} c		Trafikafgifter, förslagsvis . . .	390,000
S. F. besl. ^{1/6} 1876.		} c	Mätningafgifter, förslagsvis . . .	2,500
	} c		Transitomagasinshyra, förslagsvis .	500
			Transport	556,000

		Transport	556,000	—	610,528	10
		Hamnafgifter, förslagsvis	180,000	—		
		Broafgifter, förslagsvis	8,000	—		
Trafiktaxan ¹⁰ / ₄ 1888.	c	Lyftkransafgifter, förslagsvis	200	—		
		Ballastafgifter, förslagsvis	500	—		
		Vägningsafgifter, förslagsvis	2,300	—		
K. Förordn. ³⁰ / ₃ 1879.	c	Afgifter af utländingar för försäljning af matvaror vid mast, förslagsvis	2,200	—		
K. instr. ¹ / ₃ 1759.	c	Auktionsprovision, förslagsvis	4,000	—		
Särsk. K. S:ns resol.	c	Biljardafgifter, förslagsvis	500	—		
K. Förordn. ²³ / ₇ 1883.	c	Bouppteckningsprocenter, stadens andel, förslagsvis	32,000	—		
K. stadg. ²¹ / ₁₀ 1698.	c	Bouppteckningsprocenter, stadens fattiges andel, förslagsvis	8,000	—		
K. Förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.	c	Kollektmedel, förslagsvis	300	—		
	c	Diverse böter, förslagsvis	200	—		
Enl. Kontrakt.	b	Arrende för Gammelstads kvarnen	3,500	—		
	c	Börsprovision, förslagsvis	600	—	798,300	
VI. Diverse.						
K. Förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.	c	Personel fattigafgift, förslagsvis	30,000	—		
Regl. för komm. sjukvård i H:fors ¹² / ₁₁ 1879.	c	För sjukvård i Maria sjukhuset, förslagsvis	8,000	—		
	c	Inkomst från desinfektionsinrättningen, förslagsvis	300	—		
		Fattighjons arbeten, förslagsvis	800	—		
		Inkomst från arbetsinrättningen, förslagsvis	10,000	—		
K. Förordn. ¹⁷ / ₃ 1879.	c	Jordafkastning från fattiggården, förslagsvis	600	—		
		Ersättning för underhåll af fattige, förslagsvis	3,000	—		
		Elevers i folkskolan afgifter, förslagsvis	100	—		
Regl. för folkskolorna i H:fors ²⁵ / ₆ 1878.	c	Elevers i folkskolan handarbeten, förslagsvis	600	—		
	c	Boklån, förslagsvis	4,000	—		
Kejs. Förordn. ¹⁴ / ₁₂ 1894.	c	Hundskatt, förslagsvis	9,000	—		
	c	Afgifter från klosetterna, förslagsvis	3,500	—		
K. S:ns bref ² / ₃ 1888.	b	Bidrag till brandverket af ryska Alexanders gymnasium	184	46		
		Transport	70,084	46	1,408,828	10

		Transport	70,084	46	1,408,828	10
Enl. kontrakt.	b	Bidrag till underhåll af Rid-dar-hus-skvären	300	—		
D:o d:o.	b	Bidrag till underhåll af planterin-garne kring Ständerhuset.	600	—		
D:o d:o.	b	Bidrag till underhåll af planterin-gen kring Ateneum	200	—		
Bankfullm. br. ⁹ / ₇ 1892	b	Bidrag till gatubelysningen: af Finlands Bank 275:— af Ständerhuset 525:—	800	—		
K. Förordn. ¹⁸ / ₁ 1882.	b	Inkvarteringen ersättes enligt K. förordningen af den 18 Januari 1882 af ryska Riksskattkamma-ren	226,345	60	298,330	06
VII. Statsbidrag.						
K. Sns resol. ¹⁴ / ₂ 1893. D:o ¹⁹ / ₃ 1895.	b	Till Folkskolorna	111,000	—		
K. Förordn. ²⁹ / ₆ 1886. K. Sns bref ³⁰ / ₃ 1886. D:o ¹⁹ / ₉ 1894.	b	Till Polisnrättningen	104,480	—		
D:o ²³ / ₂ 1892.	b	Till Gatubelysningen	15,170	—		
D:o ³ / ₃ 1886.	b & c	Till Brandverket, förslagsvis	8,210	—		
K. Förordn. ⁹ / ₆ 1892. K. kung. ¹⁴ / ₁₂ 1894.	b	Stadens andel af Bränvinsskatten, förslagsvis	11,500	—	250,360	—
VIII. Vattenledningen.						
Taxa för H:fors stads vattenledning d. ¹¹ / ₃ 1890.	c	För vattenförsäljning, förslagsvis	250,000	—		
		Hyror för vattenmätare, förslagsvis	18,500	—		
		Vattenavgifter från hästhoarne, förslagsvis	1,900	—		
		Förhöjning vid sentida inbetalning af vattenkonsumtionsavgifter, förslagsvis	300	—		
		c * Ersättning för verkställda anslutningar m. m., förslagsvis	25,000	—		
		b & c Arrenden från Vattenledningens jordområde, förslagsvis	575	—	296,275	—
Transport			—	—	2,253,793	16

		Transport	—	—	2,253,793	16
		<i>IX. Lån.</i>				
<i>b</i>	a)	Å 1892 års 4 ¹ / ₂ % obligationslån anvisas för vattenledningens utsträckning	87,845	81		
<i>c</i>	b)	Lån på kortare återbetalningstid än 2 år: För vattenledningens utsträckning	17,804	19		
		För tillbyggnad till ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus	100,000	—		
<i>c</i>	c)	Anslag från 1892 års obligationslån till kajbyggnader å Skatudden, eventuelt	84,600	—	290,250	—
		<i>X. Uttaxering.</i>				
<i>d</i>		Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens skattskyldige medlemmar uttaxeras, utgör	—	—	1,239,655	54
		Summa Fmk	—	—	3,783,698	70

Sammandrag

af Utgifts- och Inkomststat för Helsingfors stad år 1897.

Hufvudtitel.	Utgifter.	Ordinarie utgifter.	Tillfälliga utgifter.
I	Räntor & amortering å skuld	523,598 75	8,000 —
II	Magistraten och Rådstufvurätten	206,241 67	
III	Kommunalförvaltningen	182,400 67	
IV	Gatubelysningen	155,002 70	
V	Brandverket	83,522 —	8,200 —
VI	Polisinrättningen	211,050 —	420 —
VII	Sundhets- och sjukvården	170,438 —	16,600 —
VIII	Fattigvården	275,730 —	
IX	Undervisningsväsendet	532,935 60	16,290 —
X	Allmänna onera	236,602 64	
XI	Vattenledningen	71,390 —	147,250 —
XII	Saluhallen	7,050 —	
XIII	Stadens jordlägenheter	6,700 —	
XIV	Allmänna arbeten	199,600 —	566,720 —
XV	Pensioner	15,106 67	
XVI	Diverse utgifter	132,850 —	10,000 —
	<i>Samt.</i>	3,010,218 70	773,480 —
			3,010,218 70
	Summa utgifter <i>Samt.</i>	— —	3,783,698 70
	Inkomster.	Ordinarie in-trader.	Behållning, tomt-lösen och tillfäl-liga intrader.
	Behållning	— —	94,800 —
I	Räntor	46,700 —	
II	Tomtlösen	— —	215,000 —
III	Inkomst från stadens fasta egendom	251,828 10	
IV	Tomtören	2,200 —	
V	Inkomstgifvande rättigheter	798,300 —	
VI	Diverse inkomster	298,330 06	
VII	Statsbidrag	250,360 —	
VIII	Inkomst från vattenledningen	271,275 —	25,000 —
IX	Lån	— —	290,250 —
X	Uttaxering	1,239,655 54	
	<i>Samt.</i>	3,158,648 70	625,050 —
			3,158,648 70
	Summa inkomster <i>Samt.</i>	— —	3,783,698 70

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolaget, 1896.
